

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Commentarii in epistulas Pauli - Cod. Aug. perg. 119

Pelagius <Haereticus>

[Reichenau ?], [9. - 10. Jh.]

[urn:nbn:de:bsz:31-43628](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-43628)

Epistolas Pauli
ad Romanos Galatas Ephe. philippen
Thymotheum Colossem Thymotheum I et II
Philemonem Titum

Reichenau

CXIX

...
...
...
...
...
...

...
...
...
...

FRUITO... C...
...

2

...a. m. h. l. c. e. n. t. p. d. n. o. r. t. o. m. m. i. a. e. ...

[Handwritten text in a medieval script, partially visible on the right edge of the page.]

PRIMUM QUERITUR QUARE POST
EVANGELIUM: quae supplementum
legissent & in quibus nobis exempla
& praecipue uiuendi plenissime di-
scunt sunt uoluerit apostolus has
epistulas ad singulas ecclesias de-
tinere ut in iudiciis scribitur ecclesie
nouis causis & iustitiis & praesen-
tia atque onem a resecare et uita
& post futuras & cluderet quae
ones & exemplo prophetarum qui
post editam legem moysi in qua
omnia dei mandata legebantur
nihilominus tamen doctrina sua
rediuua semper populi compressere
per & cetera & propter exemplum
libris ad nostram & licet memo-
riam transmiserit; Deinde que-
ritur cur non amplius quam de-
cem epistulas ad ecclesias scrip-
serit decem sunt enim cui illa que-
dicitur ad hebraeos nam relique
quatuor ad discipulos specia-
liter sunt porrectae ut ostende-
ret nouum non discrepare aue-
re testamento et se contra legem
non facere moysi ad numerum
primorum decalogi mandato-
rum suas epistulas ordinant
& quot ille praecipit a pharise-
one instruit liberatos. Totidem
hic epistulis a diaboli & idola-
thae seruitute edocet ad qui-
sitam nam & duas tabulas

lapideas duorum testa-
mentorum figuram habuit
se uideruclitissimi trucidate-
runt; Epistulam sane que
ad hebraeos scribitur quidam
pauli non esse ad firmam
eo quod non sit eius nomine
titulata et propter sermo-
nis stilum distanciam sed
aut barnabae iuxta ter-
tullianum aut luciae iuxta quos-
dam aut certe demonis
discipuli apostolorum et epis-
copi romanae ecclesiae
post apostolos ordinati; Qui-
bus respondendum est si pro-
pterea pauli non est quia eius non
habet nomen nec alicuius est
quia nullius nomine titulatur
quod si absurdum est ipsius
magis esse credenda est que
tunc doctrinae suae fulget
eloquio sed quoniam apud he-
braeorum ecclesias quasi des-
tructor legis falsa suspicio
habebatur uoluit tacito nomi-
ne de figuris legis & uertite
christi reddere rationem ne
odium nominis frontis praerulu-
lioni utilitatem & cludefer-
lectionis; non est sane miru-
si eloquentior uideatur in
proloquio hebraeo quam in pe-
regrino id est graeco quocetero

epistule sunt scripte
sermone. Mouet etiam
quosdam quare romanorum
epistula in primis posita cum
eam non primo scriptam ra-
tio manifestet nam hanc sepsi-
cis centem hierosolima scriptam se
testatur; Cum corinthios et ali-
os ante iam ut ministerium
quod secum portatur us erat
colligerent litteras adhorta-
tur sit unde intellegi quidam
uolunt ita omnes epistulas ordi-
natas ut prima poneretur que
posterior fuerat destinata et
per singulas epistulas gradibus
ad perfectiora ueniretur. Ro-
manorum namque plerique tam ru-
des erant ut non intellegerent
de se gratia non suis meritis es-
se saluatos et ob hoc duo inter
se populi conflictarent. Idcirco
illos indigere uel se uel con-
firmam uel uita gentilitatis pro-
pura commemorans corinthios
autem iam dicit scientie grati-
am esse concessam et non tam
omni increpat quare cur peccantes
non increpauerunt reprehendit
sicut ait auditur inter uos for-
nicatio et iterum congregatis
uobiscum meo spiritu tradere hu-
iusmodi satanae. In secunda
uero laudantur et ut magis

ac magis proficiant ad monentur.
Galatiae iam nullius criminis
arguuntur nisi quod callidis-
simis pseudo apostolis credide-
runt; ephesitane nulla repre-
hensione sed multa laude
digni quia fidem apostolicam
seruauerunt; philippenses etiam
multo magis conlaudantur qui
nec audire quidem falsos apos-
tolos uoluerunt; Thessalonicen-
ses nihilominus in laudibus; epis-
tulis omni laude persequitur
eo quod non solum fidem in con-
cussam seruauerunt uerita-
tis sed etiam in persecutione
cuium fuerint constantes
inuenti; Colosenses autem tales
erant ut cum ab apostolo
uisi corporaliter non fuissent
haec laude digni haberentur
et sic corpore absens sum sed
spiritu uobiscum sum gaudens et
uidens ordinem uestrum; De
hebraeis uero quid dicendum
est quorum Thessalonicenses qui
plurimum laudatis imitatores
facti esse dicuntur sic ipse
ait et uos fratres imitato-
res facti estis ecclesiarum
diquarum in iudea eadem
enim passi estis et uos a con-
tribulibus uestris que illi auide-
ris; apud ipsos quoque hebrae-

of

eadem commemorat dicens
nam & uincitis compassies
tis et rapinam bonorum
uestrorum cum gauchosus
cepistis cognoscentes uos
habere meliorem et ma
nentem substantiam:
expt. argumtu omnium
epistularum; In cp prolo
gus epistulae ad Romanos;
Romani & iudeis gentili
bus quae crediderunt hui
superba contentione
uolebant se alter utro
superponere nam iudei
dicebant nos sumus popu
lus dei quos ab initio dilex
it et fouit nos circum
cisi & genere abraham
& in pe sancta descen
dimus et notus retro
apud iudeam tantum
deus nos de aegypto signis
et uirtutibus liberati
mare sicco per transiui
mus pede cum inimicos
nos tros grauis simi fluc
tus in uoluerent no
bis mannam pluuias
in deserto et quasi fi
lius suis celeste pabulu
ministrauit nos dienoc
tuq; in coluina nubis ignis
q; praecessit ut nobis

in uiuio iter ostendit
atq; ut cetera eius cir
ca nos innumera beneficia
taceamus nos soli digni
fimus di legem accipe
re et uocem di loquen
tis audire eiusq; agnos
cere uoluntatem in qua
lege nobis pmissus e
xpr ad quos etiam ipse
se uenisse testatur e
dicens non ueni nisi
ad uos quae peher
domus israhel cum uos
canes potius quam homi
nes appellauit aequi
ne ergo e ut hodie ido
lola deserentes quib;
ab initio deseruistis
nobis comparemini et
n potius in profelyto
ru locu & de si aucto
ritate et consuetudi
ne depute mini et hoc
ipsu n merebami
nisi quia largi di sep
clementia uoluit uos
ad nostram imitatio
ne admittere; Gen
tes e contra ho respon
debant quanto maio
ra erga uos di bene
ficia narrauerunt
tanto maioris uos

crimini reos esse monstra-
bitis. sepe enim his omni-
bus & tunc in gratia
his pedibus quibus con-
mare transistis ludeba-
tis ante idola quae fecis-
tis. et ipso ore quo paulo
ante ob necem conuersa
ni dno cantaueratis. simu-
la crpa uobis fieri poposcis-
tis. illis oculis quibus uene-
randa dnm in nube uel ig-
ni conspiceret solebatis
manna quoque fastidio
fuit et semper in deser-
to contra dnm murmoras-
tis ad aegyptum unde uos
manu ualida eiecerat uo-
lentes redire. quid plu-
ra papa tres uestre cre-
bra prouocatione dnm
irritauerit ut omni in he-
remo morerentur. nec
plus ^{res} & senioribus eorum
qua duo homines terra
repmissionis intrarent.
sed quid antiqua repli-
camus cui etiam si illa mi-
nime fecisset hoc so-
lo uos nemo dignos ue-
nia iudicaret quod dnm
xpm pphetarum semp
uobis uocibus; repmissu
n solu suscipere nolu-

istis sed etiam morte
per simceperemistis que
nos ut cognouimus statim
credidimus cum uobis de
eo non fuerit conle pra-
dictu. unde pbamus quod
idolis seruiuimus n obsti-
nationi m. tis sed igno-
rantiae deputandu qui
enim cognitu ilico sequi-
tur olim utiq; sequere-
tur si conle cognouisset.
sic cum uos de genens no-
bilitate icc tcc tis quasi
non moru imitatio ma-
gis quam carnelis nccat
uitas filios nos fccicet
esse scoru. deniq; esau
et ismael cu & ab rcc
hae stirpe sint. minime
in filis reputantur;
his tcc l. ter. ccl. tcc nli
bus apostolus se medi-
u interponens itcc par-
tiu dirimit quaestiones
ut neutru eorum sua
iusticia salute meruis-
se. confirmet ambo sue-
ro populos et scienter
et grcc urt deliquisse;
Iudaeos quod p praecri-
catione legis dnm in hono-
ra uent. gentes uero
quod cum cognitu decrea-

turce creatorē ut dñm de
buerit uenerari gloria
eius in mēnu facit cōmūtō
uersit simul cōtra utrosq;
eticā similit̄ uenit cōse
citas æ quales esse uersifi
mō ratione demonstrat
præsertim cū in ea de
lege prædictū sit et u
clat os & gentes ad xp̄i fidē
uocandos quæ ob rem ui
cissim eos humilicēscō
pccē & concordie cōhor
tatur; explicit

Peculus; quærimus quære
paulus scribat cū saulus
cōtra ea sit uocatus quod
ex more scōru fecisset
dendus ē qui in uirtutib;
p̄ficientes mutato no
mine uocati ut essent
eticā ipso nomine noui
ut abrahā & seruū &
cefes; seruus ih̄u xp̄i
A seruo coepit ut exēplū
nobis humilitatis of
tenderent quæsi imita
tor eius. & inueniunt se
ipsū formæ serui acci
piens et humilicū se
factus oboediens usque
cōmōrte. prop̄ quod
et dñs illi & cōt̄ uirtūta
hic p̄ fidele primū serui

num meruit cōpositola
tu; uocatus cōpostolus
icē in præsciētia cō hoc
uocatus ut esset cōpos
tolus; segregatus; sicut
in actib; cōpostolorū sp̄
sc̄i dicit segregate mihi
bernabē cō et sculū cō
opus quod elegi eos; In euan
gelū dñi; euāgelū lan
ne bonæ cōnūti cōtōdi
citur nactū cōtis sc̄i
cō xp̄i p̄cessiōis resur
rectionis et in cælū ar
censionis; quod antec
p̄miserat p̄phetas
suos; ostendit se xp̄m n̄
cōlū prædicare quæcū
us euāgelū p̄pheta
p̄miserat cō hierusc̄
le esse uenturū; In sc̄i p̄
tūsc̄i; ip̄os cōd̄ f̄
dei p̄phetas esse et
illas scripturas sanctas
quæ de xp̄o cōtra ceci
ner̄ uerū cōm̄ totus
hic locus cōtra mōnichæ
os facit ubi dicit quod et
cōtra euāgelū sit p̄
missū et p̄phetas dñi
et in sc̄i scripturis et q̄
xp̄i secundū carnē &
de uirgine stirpe idē mō
h̄c uirgine sit creatus

• secundum quos prædixerat etiam
De filio suo; multi filii gratie nichilominus
turce cuius etiam in carne nati sunt
etiam dissimiles ceteris inuentur;
Qui factus est ex semine de cuius fac
tus per spiritum secundum carnem ad
dendo secundum carnem et formam
et unxit et arrium si enim secundum
dum carnem factus est secundum ver
bi utique substantiam non est factus;
Qui prædistinguitur est filius dei in
uiritate; ut sit in omnibus ipse per
meum tenens; secundum spiritum sancti
ficationis et resurrectionem mor
tuorum; secundum spiritum sancti fidei
omnis predestinatus ut prior
omnibus in incorruptibilitate
uir ante resurgeret et uicem
resurrectionis dei filius aperiret
de quibus ipse dicit quia filii dei
et filii resurrectionis;
Iesus christi domini; non omnium resur
gentium sed ad christum pertinentium in
ipso christo resurrectionis forma
portenditur; per quem accepimus
gratiam et accepit apostolus; gratia
et in baptismo et apostolus quando
ab spiritu sancto directus est. et aposto
lus enim gratia caritatis dicitur mis
sus; ad obediendum fidei in om
nibus gentibus; in omnibus genti
bus apostolus tum accepit ut non le
gis sed fidei obediunt; Pro nomi
ne eius; uicem nominis eius fungi

mur ut ipse ait si commisit me peccat
et ego mitto uos. et iterum qui
uos recepit me recepit; In qui
bus estis et uos uocati iuxta christum;
et in uobis idem romanis et apostola
tum acceptus; Omnibus qui in ro
ma in caritate tecti; hoc est omni
bus credentibus; quos æquale
diligit deus sine acceptione perso
ne iudei ut greci; Uocati sunt
sanctis uocati non edicti merito sancti
tatis; Gratia uobis et pax a deo
patre nostro et domino ihesu christo;
talis est ubique; solutio uero eius ut
et commemoret beneficia dei et
ea optet in nobis in integra ma
nere quia et gratis nobis pec
cata remissas et reconcilia
sumus deo per mortem filii eius
comonet etiam pacificos esse
debere unce eandem; gratia
consecutos; Primum quidem gratia
et ego deo meo per ihesum christum; nec tu
re dicitur omnium est merito et uo
luntate peccatorum ut et abra
ham secundum quod hic sui nomi
natus est; Pro omnibus uobis; non pro
deus solus; Quia fides ues et
ceduntur in uniuersum mun
do; prudenter locutus ut pro
cet ad profectum siue quia omni
mundo mirum fuit romanos
credidisse quod idolorum nimia
fuerant cultus et possessi tate

ut omnium gentium dominus quos uicerat
deseruirent sed & simpliciter
eum fidei laudasse credendum
est cuius nunc deuotio demonstra-
tur; Testis enim mihi est dominus cui ser-
uio in spiritu meo in euangelio filii
eius; hoc est in toto corde meo et
prompta deuotione deseruio
si enim uolens hoc ago mercedem
habeo siue uerbu hic spiritum nomi-
nauit ut est illud uerbu domini celi
firmatis et spiritu oris eius omnis
uirtus eorum; Quod sine inter-
missione memorati uestris fac-
ciosis in orationibus meis obser-
uatis; hic et ostendit se omni-
co & dilectione dicatur ut u-
lentius audiretur et dicit ex-
plu sine intermissione orandi;
Si quomodo tendem aliquando
p speru iter habebam in uolun-
tate dei ueniendi ad uos deside-
ro enim uidere uos; si qua libetra-
tione ad uos quocumque pueniam
in uoluntate dei ceterum enim p spe-
ru it non habeo nisi me uoluntate
dique omnino nouit illo direxe-
rit ubi aliquem habebam fruc-
tu unde in ceteris apostoloru
legimus eos alio ire uolentes
alio destinatos siue secundum
illud iacobi si dominus uoluerit et si
uixerimus faciemus hoc aut
illud; ut aliquid in peritice

uobis spiritibus cedet confir-
mationes uos; hic ostendit quo-
modo eos superius laudauerit
qui ad confirmationem aliquid
gratiae indigent spiritibus;
Id est simul consolari in uobis
per eam qua in uice est fide uer-
trac utque mecum; ut p comu-
ne fide in uicem consolemur;
Non enim carbor uos igno-
rare fratres quia sepe p-
posui uenire ad uos; perco-
meanter enim fratres au-
dire potuistis; Et prohibetur
suis usque ad huc; prohibetur hic
occupatur accipitur dum
alio p uincis procederet
sic ipse exponit in fine epis-
tulae dicens ppter quod impe-
diebar plurimum uenire ad
uos; ut aliquo fructu ha-
berem et in uobis; mercede
laboris sui nominat fruc-
tu; Sicut & in ceteris gen-
tibus; grecis cebar baris; sub-
ceditur habeo; sapientibus
et insipientibus; sapienter
grecos apud quos
omnis philosophice est bar-
baros insipientes appel-
lat; Debitor sum quod
in me pntu est; hoc est partic-
ta; Et uobis qui omnia
estis euangelizate;

aeque sapientibus ut grae
cis; Non enim erubescit euange
lium; hoc est de exceptione sup
tiliter pertinet propter honorem
qui cum erubescant credere
redimunt iouem propter im
mune libidinem in carne
hac in re non debet et in sen
sibile curru esse mutatu
nobis erubescendum putant
dominum nostrum propter scelu
re imaginis suae in carne
susceptae credere crucifi
xum cum in caelo terro horren
dum sit de decus in caelo terro
in signe pietatis ut que uir
tas simul et illos haereticos
congruit qui haec ita quae indig
nae deo refugium non intellegen
tes nihil dignius creatoris
quae creatoris suae scilicet
curtorem maxime cum ipse per
haec creatoris suae detrimunt
quae si impossibilis sentire
non possit; Vir itus enim deus in
scilicet omnium credentium; nul
la maior uirtus est quae quae
de uita et morte hominum di
tatem reddidit uitam quae
uis infirmitas incredulis
uideatur; Iudaei primum
et graeco iustitiae enim deus in
eoreuelatur; siue quod
iustum fuit ut quomodo

abrachae credens et genli
bus prolapsum fidei scilicet
tus est ita ceteri creden
tes scilicet credentur siue quod
illud testimonium tuum quod lege
de uerax promiserat debue
rat exhiberi; Ex fide in fide
sic scriptum est; siue quod ex fide
iustificatur iudaeus et in fi
de gentilis et deo et in. posu
est ut in caelo uirtus de
clinaret; Iustus cum ex fide
uiuit; non ex operibus legis; Reue
latur enim ita de deo; in
cipit ad partem gentium loqui
dicitque; deus ita per euangelium re
uelatur siue per naturam testimo
nium nouerunt enim homines et
beneficia et plures exspecta
re de deo; super omne impieta
te et iniustitiam hominum; Ideo
dixit in omne quia tres esse
uidentur impietates prima
et maxima in deum quae aut per
blasphemiam aut per idololatre
tam admittitur secun
da in parentes aut in inu
erit aut conleptus sic scrip
tum est in leuitico si quis dor
mierit cum uxore patris sui
morte morienturambo
impietate fecerunt in
in ex tunc uel illud et tu
remisisti impietate te cordis
mei;

et plurimae ad hoc testimonio
quae enumeratae replon-
guae siue omnis impietas ad
diuersos idolorum culturas
referendae est ut impietas
ad iniuriam dei iniustitia uero
ad omnia peccata perti-
nere uideatur; eorum qui
uenerunt in iustitiam deti-
nent; ueritate nominis dei
in iniustitia indignitate re-
detinent idolorum; quia quod
notum est dei; quod potest natu-
raliter sciri de deo quod sit et
quod iustus sit; manifestum
est in illis; in conscientia eorum
omnis nequa; creaturae cum
se esse testatur seque
obscuro facta. In die autem cui-
us uoluntatis ibi perere
necesse sit si enim deus sumus
incomprehensibilis in con-
prehensibilis in aestimabi-
bilis et qui super omnia sit idem
cui neque praeposita aliquid
neque possit aequari siue
incomprehensibile siue delectata
te uel potentiam manifestum
est hoc nulli creaturae posse
conspicere quae et oculis in-
de tur et ratione colligi-
tur et aestimatione iudi-
catur maior aut omnibus
per omnia nulla est creatura

quia omne aliter utrum-
cunq; aliam magnitudine
ut caelum ac terra aliam cla-
ritate ut sol et luna ut
stellae aliam altitudine
ut mare. Itaque ergo uidetur
quod nullum elementum sit de-
quod cum facta sint muta-
bilitas eorum quae non potest
cadere. In aeternitate de-
monstrat quod uero
non se ipsa fecerunt manifestum
est quod si se ipsa fecerunt
ita erant ante quae fierent
ut facere possent quod uel
decebat si uero dicitur uero
uenerunt et ordinem suos
permutant et aliter utro-
cedunt ostendunt se et ab
uno auctore facta et non
sua sed deus uis facere uolun-
tate cuius transgredi non
possunt impetu; deus enim illis
manifestum est. Inuisibilis
enim ipsius creatura mundi
per ea quae facta sunt; uirtu-
tes eius occultae et his quae
patet sunt aestimantur si
enim ea quae uidentur ita
praedicta ab eis facta sunt
ut quidam illos deos putarent. *Regina*
adserere tep-
tarent quam magis factore
sepius et omnipotente

et in mensu esse Intellegere
pouer secundu sapientiaeli
bru diconle ad cuius magni
tudine creaturacomparata
poterithoru creator uide
ri etcetera quae secuntur;
Intellecta conspiciuntur
sepiantec quoq; eius uirtus et
diuinitas ita ut sint inexcusa
biles; tam euidenter in
● Intellecta sunt conspicienda
contur; Quia cum cognouerit
dm nisi dm glorificauerit; siue
per uictura siue per factura
ratione cognouerit; Aut gra
tias egerit; Pro eo quod tales fac
tus ut dm possent agnoscere
si uellent; Sed euaneuerit Inco
gnitionibus suis; putantes se
dm magnitudine cogitatio
ne posse comprehendere
euaneuerit a naturalis apore
creaturae pro creatore ue
nerando; Et obscuratus est
insipientia eorum; recedens
alumine ueritatis; Dicentes
enim se esse sapientes; quasi qu
inuenissent quomodo inuisibi
lis dī simulacrorum uisibile co
lerentur; sicut in factis; non
tellogentur nulla similitudi
ne habere mortuum immor
taliter corruptibile sepiant.

et mutauerit gloriā incor
ruptibilis dī in similitudine
imagine corruptibilis homi
nis et uoluerit et quae drupe
du et serpenlu; nec in homi
nis solum similitudine sed ima
ginis hominis et in hoc uentū
sedentem in nichilo hic iouis
cultores appellat qui eum pro
comores foedissimos in ista
cederit trans fornicum et
idcirco se illi tales imagi
nes consecrare in quibus suae
libidinis atque fecit; Propter
quod tradidit illos dī in de
siderio cordis eorum; trade
re in scripturis dicitur dī
cum non retinet delinquen
tes propter arbitri libertate
sic in psalmo et dimisit eos
secundum desideria cordis
eorum et reliquit; In immu
dicitate quae est in turpibus; myste
ris idolorum; ut conlume
cederent corpora sua in
semetipsis; dum sibi in sacra
mentis eorum caueria et con
bustiones infligunt ut quasi
amores ipsi in se uorum sint uin
dices delectorum; Qui comu
tauerit ueritate dī in imma
dicitate; comutauerit ueritate
in immoderata idolorum quae
falsop dī coluntur et quo

8
dcom. modo hoc se stultis men-
nuntur esse quod dñs; Et co-
luerit et seruerit creaturæ
potius quam creatori; n̄ solū
dilexerit sed etia seruerit sed
et quicūque alicuius creaturæ
cupiditate vincitur ipsi seruit
æquo enim quis superatus ē
huius & seruus ē; Qui est bene-
dictus in secula; cui si seruisserit
et ipsi fieri benedicti in secula po-
tissent qui enim fecerit uolun-
tate dī manet in ætē sic et dī
manet in ætē; Propterea
tradidit illos dī in passionem
ignominie; p̄t causas superius
memoratas in his flagitiis
dimissi; Nam femine eorum im-
mutauerit naturale usum in
eius usum qui ē contra natura;
omni a pueris et in dīp uer si
neque enim ordine naturæ
seruare possent quinaturæ
dereliquerit auctore In fando
ru enim idolorum cultura inquit
omnis mali causa ē in initio et fi-
nis; Similit̄ aut̄ et masculi relic-
to naturali usu femine & car-
serit in desideris suis inuicem
masculi in micis culosur p̄t uel
ne operantes; effrenata libi-
do modum seruare n̄ nouit; Et
mercede qua oportuit erro-
ri sui in semet ipsos recipientes

sic cucurrerit ordo ut quidam
obliti erant nec se ipsos agnos-
cerent; Et sic non probauerit dī
habere in notitia; non nescie-
r̄ sed minime probauerit ille
enim p̄bat dī habere in notiti-
æ quis ē per illum presentem
habens peccare n̄ audet; Tra-
didit eos dī in re p̄bu sensum;
n̄ p̄bandos tradidit in re p̄bu
sensum; Ut faciant quæ n̄
conueniunt; ut faciant quæ
n̄ conueniunt hominifacere;
Repletos omni iniquitate ma-
litia; iniquitate & malitia
principales causas ostendit
esse uiciorum fornicatione
auaritia nequitia; fornicatione
& auaritia simul iun-
xit quia utriusque p̄ne idolo-
latræ comparantur; Plenos
inuidia homicidio; pulchre
homicidium inuidiæ sociant
quia prima huius criminis ipsa
mater est; Contentione; con-
tentio est ubi n̄ ratione aliquis
sed animi p̄tinacia defendi-
tur & ubi n̄ ueritas quaeritur
sed inleniose t̄getur;
Solo dolus est occultam
litiā blandis sermonibus ador-
nata; Malignitate; malitia
uoluntatis uel opus malignitas
appellatur. Susurriones.

id est murruratores
non in faciem sed in aure
loquentes; Detractores
dō odibiles; nihil est enim
ta odile dō qua idolo la
cupsimilem eradican
penam detractio in scrip
tura coniungitur aut enim
sacrificans dicitur eradicabi
tur et alibi scriptura ē no
li diligere detractore
ne eradicent; Conlume
hosos; qui ueloces s̄ in uer
bis iniuræ; supbos elatos
in uentores maloru; qui
uult super gradi quod
ē supbus ē sic diabolus
qui p̄ hanc p̄dicit ip̄sū quod
erat qui enī sup alios uult
esse hic infra se fiet et ideo
sequitur in uentores malo
ru quia sēp supbia & cogi
tacet et inuenit mala sic
auctor supbia p̄ elationē
suam inuenit sibi malum
quod ante n̄ fuerat ela
tus aū dicitur qui effert
sup mensuram suam
incredulis; n̄ oboedientes
in riparentes s̄ qui p̄

sem uerbi generant
in luce et uita aetna;
Insipientes in composi
tos; quia fonte sapien
tia recesserit necesse
ē ut in ordinata referan
tur; Sine affectione;
affectio ē ad impletio
castitatis; Sine miser
cordia; quomodo alius
poterant misereri qui
in se miser cordes esse
noluerit; hæc omnia p̄
ordine digesta pec
cata de illis dicitur qui
de relinquentes dñm
ab eis derelictica ue
amus ergo et nos nequa
mala & his habentes si
militer relinquamur;
Qui cū iustitia di cogno
uissent n̄ intellexerunt
qui tecta agunt digni
sunt morte; cū x̄o
quod sibi quoque displi
cet malum di iustitiam
cogno uissent n̄ intelle
xerunt tales ab eo et si
in presentia tunc in fu
turo esse puniendos;
si enim intellexerunt

utique talia committere ti-
muisent. Non solum qui ea fa-
ciunt sed et qui consentiunt
facientibus; ne quis diceret haec
non omnia se fecisse addidit
qui consentiunt facientibus; sed
et qui iniustus forsitan non consen-
tit quia iudicabant huiusmodi,
tam in idololatrya consentien-
do quae horum omnium caput et cau-
sa est omnibus; consentisse uideba-
tur; Proprie quod in excusabilis
est homo omnis qui iudicatis in
quo enim iudicatis alterum reip-
sum condemnat, eadem enim agit quae
iudicatis, omni quidem habent in rep-
hendendo iudicium, maxime ta-
m iudices et demini conveniun-
tur, naturaliter enim iudicium dig-
na facit proferat unus quisque
sententiam omnique non et in-
nocentia meretur premium, et ma-
litia habere supplicium; Scimus
enim quoniam iudicium dicitur secundum
veritatem, in eos qui talia cogunt
secundum veritatem est iudicium, quo
iudicabuntur huiusmodi qui con-
tendere in alius potuerunt quae ipse
committere non timebant, si enim
super peccator peccatore tuisimi-
lem iudicatis, quanto magis deus ius-
tus, et iudicabit iniustum, ne illi
mala placere et displicere bo-
na forsitan uideantur, quippe
quem sine per sonarum accepti-
one, nec amicis suis, nec angelis pec-
catoribus; legimus peccasse huma-
num autem iudicium multis modis cor-
rumpitur, amore, odio, timore.

9
aucteritas saepe iudicium integritas ino-
lectur, et contra iustitiae regula-
interdum miser naturae; Exis-
tens o homo qui iudicium
dicitur qui taliter agunt et faciunt ea,
quoniam tu effugies iudicium di-
an diu-
nas bonitatis eius et patientie
et longanimitatis contentis igno-
rans, quoniam benignitas dei ad pen-
nitentiam te adducit, aut nunquam
propterea tibi de impunitate te blan-
ditur, quia cedis in praesenti non rec-
dit, et longitudine te possis, et
abundantia bonitatis in lu-
ens paratam non esse iudicium, au-
dis ex parte sententiam, non tar-
dat deus promissis, sed patienter
agit propter uos, nolens utique
perire sed domum ad penitentiam
conuertit, bonus et peccator tenet,
iustus est puniendus, unde uel
monet prophetam, non taceas de con-
uertere ad dominum, neque differas,
de die in diem, subito enim uenit
ira eius et in tempore uide-
re desperas de te, et tunc
nec dixeris, peccauit et quid acci-
dit mihi triste, est enim abissi-
mus patientis redditor, multum
se homines pro patientia dei se-
ducunt, et quia non uult staret im-
punire peccantes, putatur res
humanae, aut minime curare,
aut culpas clonere quia dif-
fert, pleneque etiam contra se
calumniatur, cur in praesenti
non recedit, non intellegentes

quod si ita fieret. nullus p[ro]ne
hominu[m] reman[er]et. nec un
qua de m[un]di [] tis fierent ius
ti. ideo au[tem] [] hominib[us]; uide
tur d[omi]ni diu [] & p[ro]p[ter]e
p[ro]p[ter]e. quia nos cupiunt u[er]e
poris simus. uenios centu[m]. & t[em]p[or]e
te te putemur. ille au[tem] apud que
mille mille centu[m] p[ro]p[ter]e s[an]c[t]e. cen
tu[m] annos unius hora[m] sp[er]e. non
co[m]parat. qua p[ro]p[ter]e hoc p[ro]p[ter]e
cepit d[omi]ni. u[er]e t[em]p[or]e homines so
leant mul. to t[em]p[or]e. correc
tionem sperare peccantia. Se
cundu[m] duritia[m] aut[em] tua[m] et impe
nitens cor. tu au[tem] imprudens. aeger
ad uuln[er]a maiore utens. ip[s]ore
medio. qui iux. t[em]p[or]e sententia bea
ti iob. penitentie locu[m] abute
ris in supbia. unde n[on] agnitio pie
tas. manus iudicij parat. ut un
dic. ta sentiat. qui miser cor dia
sentire contempsit. Thesaurus
tibi ira in die irae. et reuelati
onis ius. ti iudicij d[omi]ni. qui redde
t unicuique. secundu[m] opera eius. In
die iudicij ira. tibi ip[s]e sup[er] ira
recondis. qui dies definito apud
d[omi]ni. et certo t[em]p[or]e app[ar]e
bit. his quide[m] qui secundu[m] d[omi]ni pa
tientia bono op[er]e. bono op[er]e
mer. ces p[ro]p[ter]e t[em]p[or]e & p[ro]p[ter]e
tur. quia in p[re]s[en]ti u[er]e t[em]p[or]e
ditur. per fide[m] eni[m] ambulamus
et n[on] p[ro]p[ter]e. siue. tunc est p[ro]p[ter]e
fec. tu op[er]e. si in fine usq[ue]. dura
uest. quic[un]q[ue] qui p[ro]p[ter]e se uera u
rit[ate] usq[ue]. in fine. hic saluus est.

Gloria et honore et in
corruptione. gloria qua
sancti fulgebunt ut sol. ho
nore filioru[m] d[omi]ni. quo nihil
emicius. p[ro]p[ter]e etia[m] ange
los iudicabunt. in corrup
tione u[er]e p[ro]p[ter]e. Qua
rentib[us]; u[er]e t[em]p[or]e. qui p[ro]p[ter]e
patientia opera quaest u[er]e
t[em]p[or]e. u[er]e t[em]p[or]e omnia con
sequitur. et qui h[ab]et hanc
spe. in eo s[an]c[t]ificat se. sic et
ille s[an]c[t]us e[st]. his au[tem] qui & con
tentione. ueliant qui sepe
uicti uimosi. t[em]p[or]e. conten
dunt et timeant in consue
tudine pessime p[ro]p[ter]e mane
re. nesuper eos ista omnia
deputentur. ia superius
dictu[m] e[st]. contentiosu[m] hunc
esse specialit[er]. qui ueliquit
contra sua conscientia[m]
titur defensare. Qui diffi
dunt ueritate[m]. credunt au
iniquitate[m]. euangelice uer
tate[m] n[on] credunt et consenti
unt iniquitate[m]. ut relicto
creatore deseruiant crea
turae. Iracundia et indignatio. in
iudicio p[ro]p[ter]e. Tribulatio et
angustia conscientie in fruc
tuosae penitentie. sicut scrip
tu[m] e[st]. tunc dicent in ter[ra]. pe
nitentia[m] regentes. et p[ro]p[ter]e
na[m] sp[irit]us gen[er]es. In omne
anima[m] hominis operant[ur] in
lu[m]i[n]e iudei p[ro]p[ter]e et greci. an
ma p[ro]p[ter]e apostolus. cominac
tur p[ro]p[ter]e hereticos. qui sola

carne delinquere dicunt et
 anima negant posse pecca
 re. siue animi capto homine di
 citur. sic in genesi. iacob au
 septuaginta et quinque ani
 mab; aegiptu referatur in
 trasse; gloria autem et honor
 et pax omni operanti bonu;
 gloria contra ira; honor con
 tra indignatione. et qua
 supra in corruptione dixe
 rit. hic peccator appellatur; Ju
 daeo primu et graeco; quod
 supra in iudicio. hic homine
 nominavit. primu cum pro
 quide ponit. quia non est persona
 rum acceptio ceput dicitur siue
 primu. credulitate tunc re po
 re non honore. Non est enim per
 sonaru aput dicitur acceptio;
 ergo nec gentes sibi deigno
 rante facta nec iudaei de
 legis et circumcisionis privile
 gio blandiuntur. Quicunq; enim
 sine lege peccauerit. sine lege
 et peribunt. et quicunq; in le
 ge peccauerit. pro lege iudicab
 untur; sine lege lit. terra.
 in lege nec tunc. hic peribunt
 et iudicabuntur. unu uoluit
 intellegi quia et qui perit
 poli iudiciu perit. et qui uel
 ceatur peccator perit. sic
 scriptu est. quia peccatores
 peribunt; nec est similes illos
 fecit dicendo. non auditores
 tunc legis iustos esse sed
 factores. et periculo inferni
 est. gentes in die dicitur iudi

can. dicitur; qui si enim dubitat
 sine lege positoros quae si
 ne lege degentes. nisi xpo cre
 diderint perituros; Non enim
 auditores legis iusti aput
 dicitur factores legis iustifica
 buntur; redclit ratione;
 quare non sint gentibus melio
 res. unde et nobis tunc dicitur.
 ne audienter lege et non faci
 entes. cum gentibus perreamus.
 secundu quod ipse celibit dicitur.
 nam hominem mundo dicitur nemur;
 Cu enim gentes quae legem non
 habent; nequis forte dice
 ret lege non habent. uel qua
 forme poterit iudicari; Na
 turcliter quae legis sunt
 faciunt; siue de his dicitur qui
 nec tunc celit iustifuerit ante
 lege. siue qui etiam nunc bo
 ni celiquid operantur; Eius
 modi lege non habent. ipsi sibi
 si lex; ostendit illos non esse
 sine lege. ut et gentes in ex
 cusabiles faciunt et iudaeis
 de proprietate legis. gloria tol
 licet Qui ostendunt opus le
 gis scriptu in cordibus; suis tes
 timoniu redclent illis con
 scientie; nec tunc cogit lege
 in corde. per conscientie
 testimoniu. siue conscientia
 testatur lege se habere
 tunc dup peccator. et uictis
 gratulando peccatis. et na
 si nullu homine uereatur
 ipse qui peccat. et inter se
 in uice cogitationu accusen
 tu aut etiam defendenti u

indie cu iudicabi et dicitur oculi
hominu; et cetera. et rationes cogi
tationu esse. cu quid faciendu
uel non faciendu dicitur. deli
beratione decernimus. et secun
dum hoc nos indie dñi iudicandos.
quia bonu. mclue non ignoras
s' e conuincimur. siue conscientia
et cogitationes nos traherunt
indie iudicij ante oculos nostros.
reque que de historia cognos
cenda. aut ipsi nos cecuscebunt.
aut etice de cecuscebunt. si e scip
tu e ar gure te. et st tuam
ea contric fice tuce. Secun
du euuangelu meu p ihm xpm;
secundu quod ednuntio p ihm.
siue per ihm xpm iudicabunt.
Si cu tu iudicabur cognomine
ris; hinc conuertitur uel iu
dicos. docens opere non nomi
no. tenentur debere esse iudice
u. euq; ueru p berr. cuius oculi
te sine bonce; Et requiescis
in lege; confidis uel securus es;
Et gloriaberis in do et nos tu
uoluntate; gloriaberis te solu
nosse dñm. eiusq; cognosceres uo
luntate; Et p berr utiliore in
structus per legem; eligis mclio
re. et inter minore disceruis.
que eni per nec turce ualice
p berrur. utiliore p legem fi
unt. Confidis te ipsu ducere
se cecora; quorum obscurce
tu e lum sciencie; lum eoru
qui in tenebris ignorantie;
Eruditor em insipientia; quidi
n habent sapientie; Me gis tu
infertur; pcer uulor u. et cetera

uel sensu; Abent e forme sci
encie & uenitatis in lege; ad
que se respiciens errecen
possis; Qui ergo aliu docet. te
ipsu non docet; similiter ut
genib; dixerat. qui eni aliu
iudicas. te ipsu condences. qui
in lege requiescis. o iudice cur
trahens gredens lege qui glori
beris in do. quere in honores
dñi. qui nos tuoluntate eius.
quere non opere perces uolun
tate. qui p berr utiliore. cur
in utilice se trahens. dux ceco
ru. quomodo uice n uides rec
te. si eni uides. per ipsa
utiq; ce bulce. si lumen est alio
ru cur n ab eis operce tene
brerur. eruditor insipienti
u. ut quid timore dñi qui est
in tuu sapientie reliquisti.
me gis ter infertur. quomodo
puer es. sensu. qui habes for
ma sciencie & uenitatis in
lege. quere nec ipse seque
ris. nec celos sequeris. quare non
conuenit uita tua docet hne
tua. & opus tuu destruit fi
de tuce. unde fiet. ut lex a te
n custodiatur n solu a binihil p
sit. sed eate mclioris chminis
re. ut suu contemptor e op
tineat; Qui dicit non furcen
du furcens; quid ce dicunt.
abscondendo ab hominibus.
furcens xpm; Qui chis n mo e
chicndu. moe chceris. non e
unco moe ch cen. omne xqu lool

aotu do debet animosialicun
 praet dor edelidena. moechec
 tur; Qui abomineris idoleca
 onlegiu fecis; sacnlegiu e quod
 pph e in dm comitititatur quocsi
 sce croseri uolucatio; Qui in lege
 glonceris. p prauentione
 legis. dm in honorces; & posuit
 quid sce nlegiu dixerat; No
 m di puos blasphemecatur in
 a genec sic scyp au e; pre
 post erce a o ordine. ante po
 suit a testimoniu. qua diceret
 scyp au. iacc eni dicentis ser
 mo delapsus e. ut quod & pph
 ce in censione dicebca. eode
 sensu scyp au in pphate repp
 hrea & re uercc uae illis quo
 ru in iustis cecarib; nom dmi
 fuerat blasphemec au. sic scyp
 au e. polluer nom meum in
 gentes. du dicuntur populus
 dmi hi in ter quos gentes cap
 tuisunt pccatit facientib;
 morcebanur; Cir cu cisioni
 de pdest si lege obserues. si
 ceu prauentione cor legis sit.
 cir cu cisioni tuu praputiu fue
 rce est; quomodo ergo nihil e.
 si pdest sed pdest a re pte suo.
 signum pdest. si iustitiae cuius e
 signaculu celsia. ce teru sine
 ille superflua ena. siue in eo pdest.
 quic uiuere feciebeca iudeu &
 in infencie n de terminco ante
 quic scperet siue quic in lege
 fecia esse quic p spee ac inuen
 tur cecris cir cu cisione celsion
 te uercc ille cordis esse uentu

rce. & prauentione cor legis e
 du non sequitur id quod ibi pra
 dicau e; s i i g i t u r p r a e p u a t u m i u s
 t i a t e s l e g i s c u s t o d i c e a . n o n n e p r a e
 p u a t u i l l i u s . i n c i r c u c i s i o n e r e p u
 a t e b i t u r ; u i s i b i l i t e i n d i g e n t i u i s
 s i b i l i b ; i n u i s i b i l i t e n i n d i g e n t u i s i
 b i l i b ; e o q u o d u i s i b i l i t e i m c e g o s i n t
 i n u i s i b i l i t e i n u i s i b i l i t e u e n a t e s
 s i n t u i s i b i l i t e . i d e o q ; c i r c u c i s i o n e
 n i s i n d i g e a c o r d i s . c i r c u c i s i o . c e u
 c o r d i s . n i n d i g e a c e c r n i s . q u i c c
 i m a g i n e n o n i n d i g e a u e n a t e s .
 i m c e g o c e u i n d i g e a u e n a t e s .
 q u e n t u r s i c n e . q u e r e d e a t e s i t
 c i r c u c i s i o . s i p s e p s e n p d e s t . p h
 m u u t c o g n o s c e r e a u r d i p o p u
 l u s i n t e r g e n t e s . d e n i q ; q u e n
 d o s o l i e r e n t i n h e r e m o . c i r c u
 c i s i n f u e r t s i u e u t c o r p o r c e o
 r u a g n o s c e r e n t u r i n b e l l o . n e c
 q u o d i n c e l i m e m b r o s i g n a n t u r .
 h a e c c a u s e e p h m a n e c c h u a t m e m
 b r u . a u t d e b i l e f i e r e a . a u a t u r
 p e q u o d p u b l i c e u i d e r e a u r . s e
 c u n d e p p t g r e c a t a e p m i s s i o
 n e i n q u a e r e t p c c s a t a c c a t e
 p l a c e n d u . s i u e u a x p s s i g n i f i c a
 r e a u r . & e i u s s e m i n e n c e s c i a u
 r u s . u s q ; c e d q u e f u a u r c e r i c a
 u a t e c e r n e c l i s . q u i s p i n a c e l e m
 h e c e b e c a c e d f e r r e ; c u i u s a y p u
 g e r e n s h i e s u s n e c u e . p o p u l u m .
 s e c u n d o c i r c u c i d e r e i u b e a u r ;
 e a i u d i c e b i t q u o d & n e a u r t e
 e p r a e p u a t u l e g e c o n s u m e n s
 a t . q u i p e r l i a t e r t e & c i r c u c i s i
 o n e p r a e u e n t i o n e l e g i s e s ;
 s i u e d u l i a t e r a c i r c u c i s i o
 n e s e c a t o n s . s p s a c c i p e r e

de digna. si siue non sequen
do quod lex dixit. hoc est ut po
tente elens. uerice circuncisione ac
ciperes; Non enim qui in meeni
festo iudaeus est. neque quae
in meeni festo in eccerne circunci
sio sed qui in abscondito iudaeus
est; ipse est uerus. omnice eni
quae ante & a circunc & aenore
u. homine gerentur. figu
rre in enoris habebent;
Et circuncisio cordis quis p non
littere cuius locus non & homi
nibus sed & do est; de quae exp
tu. in lege e. in nouis simis dieb;
circuncide ad cor tuu & cor
se. minis tui ad dnm dnm tuu.
cencenclu. & iteru. circuncidi
te uos do uestro & circuncidate
praepu tuu cordis uest. n non
secundu litteram legis. sed se
cu. n du nouu testametu. u.
quod in enore quae p. q. uae
solus uideat d. Quid. ergo
complus e iudaeo aua quae ut
littere circuncisionis. multa p
omne m. o. du. redi. h. a. r. e. a. t.
one. quod lex con. temp. a. c. non
psit. ea quod cernat. l. s. circun
c. n. si. omis praep. o. g. ca. u. e.
nullis operibus ful. a. c. s. i. a. u. e.
n. ce. quae si in. e. r. r. o. g. i. e. a. quid
amplius habeat iudaeus. &
cu. ius personae responde
tur. multa p. omne modu.
nec si ipsius e. se. n. sus. multa p.
omne m. o. du. & omnis homo
mendex. quomodo postea con
tr. u. e. n. a. d. i. c. e. n. s. si. cu. m.
qui. a. c. e. s. nos. a. r. e. i. u. s. t. i. a. c. e.

di comelce & quid dicemus nu
quid iniquus d. absia & ceae
rre; posaremo quomodo iu
daeos nihil ceplus habere con
firmata. si hic multa u. habere
comemorata; Primum quide. p.
quae cre. di. a. t. e. r. illis elo. quae
di; hoc est is. di. a. t. u. p. p. r. i. m. u.
quod cre. di. a. t. e. s. i. n. e. illis. u. i. u.
elo. quae di. & gentib; nul
la; Quid enim si quide. illo
ru. n. cre. di. d. e. r. nu. quid in
cre. di. a. t. e. s. illoru.
fide. di. e. u. c. c. u. a. . . . b. i. t. a. b. s. i. a.
si. d. e. p. m. i. s. s. o. r. u. c. e. b. r. e. h. a. e. c. u.
di. e. a. u. e. quae in semine tuo
bene. c. e. n. t. u. r. o. m. n. e. s. e. s. Est
cu. d. i. u. e. r. e. x. o. m. n. i. s. cu. h. o.
m. o. m. e. n. d. e. x. s. i. c. s. e. n. p. a. u. e. u. r.
i. u. s. a. i. f. i. c. e. n. s. i. n. s. e. r. m. o. n. i. b; t. u. i. s.
& u. i. n. c. e. s. t. u. i. u. d. i. c. e. r. i. s. I. l. l. u. r. a.
d. i. u. n. t. q. u. e. c. e. s. i. i. d. e. o. d. i. u. e. r. e. x.
quae homo s. i. a. m. e. n. d. e. x. o. m. n. i. s.
cu. h. o. m. o. m. e. n. d. e. x. h. i. c. o. m. p. m. e.
x. i. m. e. p. e. c. c. a. t. e. d. i. c. i. a. s. i. c. o. m. n. e. s.
s. u. a. q. u. a. e. r. & o. m. n. e. d. e. r. e. l. i. q. u. e.
r. i. l. u. c. a. s. e. m. e. c. u. s. o. l. u. s. u. a. i. u. s. a. i.
f. i. c. e. r. i. s. i. n. s. e. r. m. o. n. i. b; t. u. i. s. h. o. c.
t. e. s. t. i. m. o. n. i. u. p. e. c. c. a. t. u. e. u. e. r. s. e. c.
i. a. c. c. e. p. p. o. s. u. i. t. q. u. o. s. i. d. i. x. e. n. t. a. d. i. c.
u. i. d. i. p. p. a. e. a. e. g. o. p. e. c. c. a. u. i. u. a. t. u.
i. u. s. a. t. u. s. c. e. p. p. e. c. c. e. r. e. s. m. e. i. u. d. i. c. a. n.
d. o. s. e. d. u. e. r. u. s. s. e. n. s. u. s. s. i. c. s. e. h. a. e.
b. e. a. q. u. i. c. e. p. m. i. s. e. r. e. c. a. s. e. d. i. s. i. n. e.
p. e. r. s. o. n. e. r. u. c. e. c. e. p. a. t. o. n. e. i. n.
p. e. c. c. a. t. i. b; u. i. n. d. i. c. e. r. e. & q. u. i.
d. e. e. i. u. s. p. e. c. c. a. t. i. e. n. t. i. c. e. m. e. n. d. i. c. a.
u. i. u. d. i. c. a. b. i. e. n. t. u. i. n. c. i. t. e. u.
i. u. d. i. c. e. n. t. a. q. u. e. n. d. o. e. o. r. u.

facce accepimus. In quibus; nemo pu
atruerit a iudice. r. alia p
bitate te curce de hominibus;
habere e. qui per p. phe. t. me
ce. cebs. con. cl. at. re. uel. ce. st. i. e.
uicis. ai. eos. qui. te. in. cur. io. su.
hum. ce. no. ru. ce. ca. tu. esse. con.
fingunt. huc usq; obieccio cu
currit. i. ce. in. ci. pi. a. ce. po. s. a. ol. us.
respon. d. e. r. e. Si. ce. u. in. i. qui. a. t. os.
nos. t. r. e. i. u. s. t. i. a. t. i. c. e. d. i. co. m. e. n. d. a. t.
quid. di. ce. mus. nu. quid. in. qui. us.
d. i. qui. in. f. e. r. a. t. i. r. e. ce. b. s. i. a. t. In.
qui. e. si. in. ill. is. u. i. n. d. i. c. e. a. qui.
i. d. e. o. p. e. c. c. a. t. u. e. r. ut. il. le. i. u. s. t. i. o. r.
c. e. p. p. e. r. e. r. e. t. In. f. e. r. a. t. i. r. e. u. t.
i. n. d. i. b. u. a. i. o. & s. o. d. o. m. i. c. i. t. a. t. e. i. n.
i. u. d. i. c. i. o. ; s. e. c. u. n. d. u. h. o. m. i. n. e. d. i.
c. o. ; s. e. c. u. n. d. u. a. t. e. q. u. i. a. t. c. h. i. a. s. e. n.
t. i. s. ; A. l. i. o. q. u. i. n. q. u. o. m. o. d. o. i. u. d. i.
c. e. b. i. a. d. i. s. h. u. n. c. m. u. n. d. u. ; q. u. i.
c. e. i. u. s. t. i. a. t. i. c. e. d. i. c. e. n. t. e. b. i. a. i. n. i. u. s.
t. i. a. t. i. c. e. s. i. s. e. c. u. n. d. u. a. t. e. h. u. m. i. l.
i. t. a. t. e. i. n. i. q. u. i. a. t. e. f. i. a. i. u. s. t. i. o. r.
s. i. e. n. t. u. e. h. a. t. i. c. e. d. i. i. n. m. e. o. m. e. n.
d. e. c. c. i. o. c. e. b. u. n. d. i. c. u. i. a. i. n. g. l. o. r. i. a.
i. p. s. i. u. s. ; h. o. c. e. c. r. e. d. i. a. ; Q. u. i. d.
c. e. d. h. u. c. & e. g. o. a. t. t. e. q. u. e. p. e. c. c. a.
t. o. r. i. u. d. i. c. o. r. ; h. o. c. e. i. n. s. u. p. e. r.
i. u. d. i. c. o. r. e. g. o. q. u. i. c. u. q. ; m. e. n. t.
i. o. r. h. o. m. o. q. u. i. l. c. e. u. d. i. c. e. n. d. e. b. e.
r. e. s. i. m. e. o. m. e. n. d. e. c. c. i. o. d. i. u. e.
h. a. t. e. s. c. o. n. f. i. r. m. e. a. t. u. r. ; E. t.
n. i. s. i. e. b. l. e. s. p. h. e. m. i. c. e. m. u. r. e. t. s. i.
e. c. c. i. u. n. t. n. o. s. q. u. i. d. e. c. e. d. i. c. e. r. e. ;
u. t. q. u. i. d. m. e. i. t. a. t. e. i. u. d. i. c. e. a. t. q. u. a.
s. i. p. e. c. c. e. n. t. e. & n. i. s. i. e. q. u. i. d. e. c. e.
n. o. s. c. e. i. u. n. t. d. i. c. e. r. e. q. u. o. d. q. u. a.
n. t. o. m. e. i. o. r. e. m. e. l. e. c. e. f. e. c. e. r. m. u. s.

atentio micioe bono recipi
cemus; fecicemus meclce ut
uenient bono; hoc for. t. c. e. s.
s. i. s. i. d. e. o. p. u. a. t. e. b. e. n. e. q. u. i. c. e. n. o. n.
i. n. t. e. l. l. e. x. e. r. q. u. o. d. d. i. c. e. b. a. t. u. b. i.
c. e. b. u. n. d. i. c. u. i. a. p. e. c. c. a. t. u. s. u. p. a. b. u. n.
d. i. c. u. i. a. g. r. e. c. i. t. a. t. e. ; Q. u. o. r. u. d. a. m.
n. e. c. e. t. i. o. i. u. s. t. i. t. a. t. e. e. ; q. u. i. d. i. u. s. t. i. u. s.
q. u. e. u. t. h. e. n. e. p. a. e. n. t. e. s. e. n. t. i.
c. e. n. t. q. u. e. n. o. s. n. e. g. e. r. e. m. e. n. t. i.
a. t. i. s. u. n. t. q. u. i. n. i. h. i. l. m. a. g. i. s. q. u. e. c. e.
i. u. s. t. i. a. d. i. i. u. d. i. c. i. a. p. r. a. e. d. i. c. e.
m. u. s. ; Q. u. i. d. e. r. g. o. a. t. e. n. e. m. u. s.
c. e. p. l. u. s. c. a. u. s. f. e. a. t. i. e. h. i. s. u. m. u. s. i. a.
d. e. o. s. & g. r. e. c. o. s. o. m. n. i. b. u. s. p. e. c. c.
a. t. o. e. s. s. e. ; n. o. s. & i. u. d. a. e. i. s. n. u. l. l. e.
u. n. d. e. m. e. i. o. r. e. s. s. i. m. u. s. i. n. u. e. n. i. o.
c. e. u. s. i. e. h. o. c. e. n. i. i. n. u. e. s. t. i. g. e. u. i. t.
r. e. c. e. t. i. o. s. u. b. p. e. c. c. a. t. o. e. s. s. e. & i. u.
d. a. e. o. s. & g. e. n. t. e. s. q. u. o. d. n. i. r. e. c. e. t.
i. o. n. e. s. o. l. u. c. c. o. l. l. i. g. i. m. u. s. s. e. d. e. a. t.
c. e. d. e. i. u. d. a. e. i. s. t. e. s. t. i. m. o. n. i. o. c. o. n.
p. b. e. c. m. u. s. ; S. i. c. s. c. h. p. a. t. u. e. q. u. i. c. e.
n. e. i. u. s. a. u. s. q. u. i. s. q. u. e. ; p. s. e. l. m. u. s.
i. p. s. e. u. n. d. e. h. o. c. t. e. s. t. i. m. o. n. i. u. m.
s. u. p. e. r. t. u. e. d. e. i. n. s. i. p. i. e. n. t. e. l. o. q. u. i.
t. u. r. q. u. o. d. t. e. s. t. i. m. o. n. i. u. m. i. n. a. d.
u. e. n. t. u. x. p. i. p. r. a. e. c. i. p. u. e. o. s. a. t. e. n.
e. h. i. t. i. m. p. l. e. a. t. u. q. u. o. t. e. p. o. r. e.
n. u. l. l. u. s. p. u. a. t. o. c. u. p. p. e. c. a. t. e. r. e. a. t. u. r.
i. u. s. t. i. u. s. i. n. u. e. n. t. u. s. e. ; N. o. n. e. s. t.
i. n. t. e. l. l. e. g. e. n. s. n. o. n. e. r. e. q. u. i. r. e. n. s.
d. i. m. ; q. u. i. c. e. n. o. n. i. n. t. e. l. l. e. g. i. a. n. o. n.
r. e. q. u. i. r. a. s. i. u. e. i. d. e. o. n. i. n. t. e. l. l. e.
g. i. a. q. u. i. c. e. n. q. u. a. e. r. i. a. d. i. s. c. e. u. r. e.
a. t. u. n. c. q. u. a. e. n. t. u. r. c. u. e. i. u. s. u. o. l. u. n.
t. a. t. e. s. i. n. q. u. i. s. t. a. t. u. r. q. u. i. c. e. o. m. n. i. s.
q. u. i. p. e. c. c. a. t. n. o. n. u. i. d. i. a. t. e. u. n. d. e.
c. o. g. n. o. u. i. t. e. u. e. o. q. u. o. d. q. u. i. p. e. c.
c. a. t.

dñi sui n̄ cognouerit uoluntate
te nec & uulgo nescit dicitur
cuius uoluntates ignoat e; Om̄
declinauer; qui n̄ requirit
firmam tu necesse e ut de
clineat; simul in uales fecer
tis; In uales ad opus in quod
fuerit p̄creati; Non est qui
fecerit bonu n̄ est usq; ad unu;
si non est qui fecerit bonu
quomodo inferus plebe succ
cer gna deo r̄t̄es & in opū
consiliū confundentes plep̄feni
di n̄ erca si bonu n̄ fecerit
mox mecu ius acc̄ibide genera
tio appellatur sed hoc magis ad
psalmi expositione p̄tinet que
ad cept̄oli causam; Sepulcrū
p̄c̄tens e gna tur eoru; f̄cto
re doc̄t̄nae & adulationis
suae con̄c̄m̄c̄ns & interfi
cens cauchentes; Ideo enim se
pulcrū diligenter aduclatur
ne ad huc uiuentib; & h̄clcati
one sui generat p̄s̄te; Linguis
suis dolose cegebent; aliuore
p̄mentes c̄liua corde uoluen
tes; Venenu c̄sp̄idū; horum
serp̄entū p̄s̄imū esse dicit
tur uenenu; sublebus eoru;
hoc e in corde; Quoru os mee
le dicit̄one; non e unius gene
ris m̄le dicit̄o quia quia eni
m̄le uo ad dicit̄ur sine dubio
m̄le dicit̄ur; Et con̄c̄t̄a ucl
ne plenu e; a m̄c̄t̄a ucl̄o contra
rice e dulcedi uerborū dñi;
uoloces pedes eoru ad effun
dendu sc̄nguinem; siue sim

placiter homicides dicit̄ siue
suis in̄ficiētes con̄m̄ces adu
lcendo unde in c̄c̄tib; ap̄os
tolorū dicit̄ sc̄p̄culu mun
dus succ̄b̄ om̄niū sc̄nguinē n̄
eni sub̄t̄ fugi quom̄inus ad n̄un
ticere uobis om̄ne consiliū
dñi; Con̄c̄t̄io & infelices inui
is eoru; con̄ceruntur & in
felices fiunt con̄m̄c̄e in doct̄
nis eoru ut in & emplis con
uers̄cationis eorum; Et ui
ce p̄cc̄tis n̄ cognouer; doc̄t̄
nē que dñi hominibus p̄cc̄c̄
reatur quic̄ simile om̄ne
p̄cc̄ficū e & con̄c̄t̄um
inimicu; n̄ e amor dñi c̄c̄
oculos eoru; In amore dñi con
clusia quic̄ si amore dñi semp
en̄e oculos habuit sen̄ n̄ utiq;
acc̄ ḡrc̄uit̄ deliquit sen̄ neq;
eni audeat ser uis dñi p̄c̄
sen̄e p̄cc̄ere; Scimus cū qm̄
quecūq; l̄c̄ loqui tur his qui
in leḡesunt loqui tur; ne di
cerent̄ h̄c̄ in p̄c̄lmo de gen
tib; dicit̄ os a tendia que in le
ge dicit̄ h̄c̄ his qui in leḡes di
ci qūatur sc̄ne quomodo
iudaei dixerunt̄ n̄ esse dñm non
utiq; uer̄ b̄o dixerunt̄ sed op̄e
dñm n̄c̄q; con̄f̄t̄entur sen̄
se f̄cc̄tis c̄c̄ne ḡc̄t̄; ergo
gen̄es h̄c̄ n̄ c̄p̄pellat̄ quic̄
iam de illis ac̄li c̄dixerit̄ in
p̄p̄c̄ caus̄c̄; ut om̄ne os ob
struatur; n̄ solu gen̄iu sed
et̄ic̄ iudaeorū dñi n̄ habent̄
unde gl̄or̄ari; Et subdit̄

ficit omnis mundus dō; in cōn-
 fessione dō peccati; Quic n̄
 iustificabitur ex opib; legis
 omnis cetero corce illo; modo
 n̄ iustificatur siue opere legis
 circūcisione dicit scēbbicū
 ea ceteris carimonice quae
 n̄ accē cedi iustitice quae ad
 ceteris laetate patrebant.
 Per legem enī cognitiō p̄cc-
 cātū; non remissione p̄ccē-
 tū sed cognitiō ideo enim per
 legem quid sit p̄ccātū agnos-
 citur quic cēt in obliuione ie-
 rret lex n̄ catur cēt cēt ele-
 gem lūa tēre leuiorē que que
 non cognoscebantur esse p̄cc-
 cātū ideo quae cēt n̄ nocē-
 bent ut cognosconcupiscēti-
 ce eb̄eates & cetera huius
 modi; Nunc cū sine lege iusti-
 tice dimēnifestatē ē; sine
 lege lūa tēre iustitice mō-
 nifestatē quae nobis gr̄e-
 atis cēdō donatē ē non nos-
 trō licē bonē quē siatē & p̄-
 atus p̄ x̄m p̄ x̄m euēdēti
 orce p̄ccātē ficeatē quae lūa tē-
 bcat in lege; Testificatē
 cē lege & p̄phetis; siue iusti-
 tice h̄c p̄dicatē ē cē lege
 & p̄phetis in nouis simis tē-
 pōn b; esse uenturē siue
 cognitiō p̄ccātū cē lege &
 p̄phetis a testimoniu cēce-
 pit; iustitice autē di per fidē
 ih̄u x̄pi sup om̄ quic redunt;
 quic creduntur x̄pō; Non enī
 ē dīstinctio; inter iudaeū

& gentem; Om̄ enim p̄ccē-
 uer̄ & egent glōriā cēdi; quic
 non habent succm; iustificatē
 gr̄e atis p̄ gr̄e aticē ipsius; si
 n̄ eligis opēbus p̄ccātū
 quo omnib; non merentibus
 gr̄e atis p̄ccātū donatē;
 per redēptionē quae ē in x̄pō
 ih̄u; quae nos redēmita s̄c̄ngui-
 ne suo demor tē cū p̄ccātū
 uenditā fuerimur secundū
 isc̄cē dicitē ē p̄ccātū uestis
 uenundatē es atis quae mor-
 tē x̄p̄s euēdit qui n̄ p̄ccātū
 om̄ enī reueremur inōr mor-
 tū cū se ille in debite tē cēdi
 dit ut nos suo s̄c̄ngui-
 ne redēmit. unde p̄phēta p̄-
 dixerat gr̄e atis uenundatē
 es atis & sine pecunia redē-
 mī hoc ē quic nihil p̄ uobis
 ce cepis atis & x̄pi estis s̄c̄ngui-
 ne redēmiti simul illat.
 no tēndū quic redēmit nos
 n̄ enīa quic ante p̄ccātū
 ipsius fuerimur licet simus
 nos atis cēbeo cēlicatē dēlic-
 atis tūc siue fr̄e atis cēha
 redēptio nostrae si p̄ccātū re-
 cessemus; Quē p̄positū dī; in
 p̄mptu cēte oculos omniū po-
 suit ut qui redēmit aulā cē-
 cedat p̄p̄tatorē fidei
 in s̄c̄ngui-
 ne ipsius; ut p̄p̄tē-
 tur eis qui credunt se eius
 s̄c̄ngui-
 ne liberēndos; p̄p̄-
 ter p̄positū p̄cedentū
 dēlicatōrū; p̄p̄ter ea p̄-
 sus ē x̄p̄s ut p̄positū dī ē

decreat quo tunc dem punire
decreuerit pccator es.
In sus tentione dicitur uult os
tendere dñm quide cod hoc
pccator esse ut tunc dem cor
rigerent delinquentes illos
uero male uos pccatiente
di cod mioru p fici se pcc
ccatice unde iob ille iustus si
mus sui tēporis cca de pcc
atore dedit illi dñs locū peni
tentie & ille ccb uatū eo
insup bice; Ad os tentione ius
titiade eius in hoc tēpore; ut
reuelaret iustitiam que &
fide ē; ut sit ipse iustus &
iustificans eum qui & fide
ē ihū xpi; qui solus iustus inuen
tus ē & que ipse iustificauit
nō & opes b; sed & fide. Ubi est
ergo gloriatio & clusio ē; ad
iudicium loquitur ubi ē in qua
gloriabatur is tē opes b; meru
isse iustitiam; Per quē legem
fictora nō sed lege fidei;
legē dñi stituta fidei tē mi
nū hoc est nouū testamētū; Ar
bitramur enī iustificari homi
nē p fide sine opes b; legis; cer
tē sumus ut iudicemus ccb ut un
tur quide hoc loco ad elestruc
tione operu iustitiæ solam
fide b; pccato posse suffice
se ccb firmen et cū idem ccb
dicat apostolus & si hcb uero
omne fide iustitiam ut mones trans
ferre ccb tē cū non hcb
cem nihil mihi desat in que ccb
tē tē alio loco legis ad sena

plenitudine contine
r i dicens ple. nū u. do
legis ē ccb tē quod si hcb
eorū sensu uidentur esse
contricti sine quib; opes
b; ccb solus iustus iustitiam
homine p fide dicit se
cedendus ē scilicet circu
cisionis ut scbb tē ccb
rorū huiusmodi non absq;
iustitiæ opes b; de quibus
beatus iacobus dicit fides
sine opes b; mortuū ē hic
cū de illo dicit qui ccb xpm
ueniens solus cū p fide
dicit fide scilicet tē ad den
do cū opes b; legis ostē
dit esse eticē gricā tē ope
rē que de ben fice rebap
tizati; An iudaeos um dñs
tē tē; nūquā iudaeos solos
dñs creauit ut de ipis solis
curē gererent & si gentes
pccauer & uos & si uos con
uer timini & illi si uobis uenit
xps & lege pmissus & illis
similitudine frequen ter pphē
tē eticē de eorū uocatio
ne dixer; Nonne & gentiū
immo & gentiū; pul cr he mo
du ser uauit in uerbis immo
dicit ut ostē dē tē mē gis
gentes quicē iustitiam cir
cū cisi & ccb tē ante cir
cū cisionē iustus & reddi
dit ne iudaeos & cludere
under eatur; Quim quide
unus dñs qui iustificauit cir
cū cisionē & fide & p fide
tē

subcedi
cur

per fidem; utriusque unido
 & unum xpo credidit. sic ne
 unum est & fide & per fidem
 sed utur scilicet turceru hie est
 ut in his dem cecusis macula
 mutare quae reperere
 ser monem sic in dem helo
 scilicet tur e ppa cebra hcm
 ser uuum & sic cecidit
 tu uate & ita rchel sem
 tuu; legem ergo des arui
 mus p fide cebra sed lege sra
 tuimus; legem ergo que circu
 cidit praecipit sup fluxu iudi
 cemus cebra immos atre
 ficimus du pbemus uerum
 esse quod dixit lege. legi tes
 tum tu. tes atem ta circu
 cisione cir cisioni succes
 surce; Quid ergo dicemus in
 uenisse cebra; reuocce
 uit illos ceccepua cir cusi
 omis ut quod in imo consti
 terna id hce beccatur in loo;
 pccatem nos aru secundu
 ccer ne; pccate secundu
 ccer nis cir cisioni amnce
 fides in m te consis atia; Si
 eni cebra hcm & open bus
 iustificatus e hce bea glo
 hcm sed non cepua dm;
 si & eo quod se cir cidiat
 iustificatus e nihil ergo
 illi dr donce uia sed & se ha
 buia gloncc cebra sius scp
 fecia cepua semet ipsum
 hce bea gloncc non cepua
 dm; Quid eni scilicet turce

dic credidit cebra cedo
 reate mce nce fua fides cebra
 & ut & pntincc ei pccatio
 donceretur & solde p omni
 iusticie ducere tur ceccepua
 & tencia deinceps cemo se fle
 grccuit ut sup omnice se opere
 praepcerer ea; Et reputce
 tu e illa iusticie; et ideo
 hce bea gloncc cepua dm secun
 da quod lxx pbce uit; Et cu qui
 operatur mer ces non imputce
 tur secundu grcciam; & po
 nit & exemplum; sed secundum
 debitu; debitor eni e ficere
 que iubentur. & nisi pccue
 na dionccatur: si cu fecerit
 hce bea gloncc qui in ualisced
 huc ser uis dicitur qui nihil
 amplius quce quod praepcau
 e operatur; cebra non illi dona
 tur grccis iusticie sed mer
 ces red dicitur opere pnti
 noru; Et uero qui non opera
 tur credenti cu in eu qui ius
 tificat impiu reputatur fi
 des eius cebra iusticie; conuer
 tentem impiu p solce fidem
 iustificat dr non p opere bo
 nce quae non hce buia; alioquin
 p impietate opere fueret
 puniendus simul at tenden
 du quonon pccatorem
 iustificet p fide sed impiu;
 hoc e nuper credente cebra
 ser uia; Secundu ppositu
 di; quopposita grccis pso
 lce fide pccat cebra iusticie;

si aut & de quod dicitur beati tuch
nem hominis q̄m m̄cgnac becc
tudo ē si dicitur ne libore le
gis & p̄e d̄m n̄ tenia d̄m
grac̄ia p̄ meren; sic si quis
inter homines c̄liquac̄ dig
nitate grac̄ia accipiat;
Cui d̄r accepto ferat iustiti
am sine op̄ib; c̄d hoc fides
p̄m̄c̄ c̄d iustitiae reputat̄
tur; ut & de p̄e ten̄to c̄d sol
uatur; & de p̄e ten̄to iustiti
ficeatur; & c̄d factur̄e fidei ope
re p̄e p̄eatur; Beccati
quorū remiss̄e s̄ iniquitac̄
tes; & quorū t̄c̄t̄e p̄eccc
at̄; beccatus uir cui n̄ imputat̄
tur n̄ teneatur; quod remittat̄
tur n̄ teneatur; & quod t̄c̄t̄e
tur n̄ teneatur; & idcirco mini
me imputatur; quid d̄c̄ dicunt
t̄c̄t̄e p̄eccc̄tis m̄ remittat̄ t̄c̄bo
n̄b; penitentiā non imputat̄
p̄m̄c̄ aȳu; c̄d c̄d dicunt̄ r̄e
miss̄is p̄eccc̄tis m̄ p̄eccc̄tis; au
gen̄ c̄c̄t̄e t̄c̄t̄e in d̄m quae ope
r̄a mul̄a t̄c̄t̄e p̄eccc̄tis
r̄a; & deinceps non sinat im
putat̄ d̄ bonis c̄t̄ic̄e op̄ib;
b; m̄c̄c̄ p̄eccc̄tis t̄c̄t̄e superc̄t̄ur;
Beccitudo ergo h̄c̄ in circū
cisione an̄ t̄c̄t̄e & im̄p̄e
t̄io; uul̄a t̄c̄t̄e beccitudine
t̄b; t̄c̄p̄a t̄b; c̄d sign̄e n̄c̄
t̄ur̄e; circūcisionis; & xp̄i ce
nitac̄tis; Dicimus enī quic̄
reputat̄ t̄c̄t̄e ab̄ r̄che fides

c̄d iustitiae; om̄ enī hoc con
fitemur & consensimus; ergo
quod t̄c̄t̄e de c̄b r̄che inue
nent̄ hoc de c̄t̄e n̄ obseruem;
quomodo ergo reputat̄ t̄c̄t̄e in
circūcisione cū esset; cen̄ im̄p̄e
p̄t̄io; uidec̄ mus uat̄m circū
cisio & iustitiae; cen̄ iustitiae &
circūcisione sit n̄c̄t̄e; Non in cir
cūcisione sed in p̄e p̄t̄io; quic̄
cen̄ t̄c̄t̄e iustus quae circūcisus; Et
signū accepit circūcisionis; ne
dicesent̄ ergo superflue circū
cisus ē; signū uir esse iustitiae;
non iniat̄ ut c̄c̄gnat̄; Signac
culū iustitiae fidei quae ē in p̄e
p̄t̄io; signaculū accepit illius
iustitiae; quae p̄e p̄t̄io t̄c̄t̄e fides
meruit t̄c̄t̄e p̄e p̄t̄io enī fuit ut
signaculū mereret̄; sep̄ enī
res plene signat̄; siue ut ōs̄ ten
desent̄ quae iustus & fidelis esset;
qui dolo rem̄ sibi & m̄c̄nd̄e t̄c̄t̄e di
non dubitauit inferre; non pu
tans superflue quod a sciētiā
r̄a d̄no iubebatur; sicut nec p̄e
ricidū credidit impiū quod fons
p̄e p̄t̄io p̄e p̄t̄io; ut sit
p̄e p̄t̄io omnium c̄t̄e d̄n̄t̄e p̄e
p̄e p̄t̄io; ut omnes qui & gen̄
bus credunt̄ filii sint c̄b r̄che
d̄ illis solc̄ fides c̄d iustitiae
reputat̄ t̄c̄t̄e; & fiant & ipsi circū
cisi; sed cor de; siue quic̄ in p̄e
p̄t̄io iustus fuit; ut esset in cir
cūcisio; r̄a fidei p̄e p̄t̄io & or
cūcisus; iustus p̄e p̄t̄io ut cir
cūcisorum iustorum fiet p̄e
p̄t̄io; Non enī p̄e p̄t̄io p̄e p̄t̄io

abrahæ autem semini eius; hic
 legem ipsam circa circumcisionem appel
 laturam quod omne præceptum legis
 sit intellegi; Ut heres esset mun
 di sed per iustitiam fidei; siue ut
 in semine eius quod est xps benedi
 cerentur omnes gentes; quæ illi in he
 reditate copiantur de gratia; siue
 ut cum eo recubent gentes in reg
 no celorum; sicut qui de lege heres
 des sunt de matre est fides; cetero
 hanc est promissio; si solus uos uultis
 circumcisi heredes sunt; non imple
 uit de promissu abrahæ; ut pater
 esset multarum gentium & si uita
 est; ideo uidebitur deo sine excusatione
 credidisse; Lex enim iræ operetur;
 quæ in uis uis est posita & ma
 gis graue uult peccare uolentes
 quæ absque uis scientie cum uol
 uendo delicata; si enim cecideris
 inquit peccatum non habere uis
 quoniam ergo fides & incertum non po
 test; nec promissio abrahæ; non est
 de lege hereditatis sed de fide; lex
 enim non dicitur peccata sed dicitur
 & ideo non potest omnes gentes facere
 filios abrahæ; quæ secundum quod
 omni sub peccato inuenitur; omnes erant
 utique; puniendi fides cetero demissis
 per gratiam peccatis omnes creden
 tes filios efficit abrahæ; ubi enim
 non est lex nec præuocatur creatio; siue
 non est quod præuocatur ubi lex
 non est siue non est quod uindictur; ubi
 lex necessitas non est; Sic scriptum
 est quæ peccata multarum gentium
 posuerunt; non uis gentis israhel

Antequam cui credidit; contra enim
 peccatum est omnia credentium; Qui uiu
 ficat mor tuos; hic mor tuos ad
 generandum dicit ut presentem
 conueniat excusare; Et uocatur quæ
 non est excusatio excusatio; quæ uis in
 principio uocatur quæ non est con
 tractum esse capere tunc hic
 quæ ideo non erant eis tunc ge
 nerandi; Qui contra spem in spe
 credidit; contra spem nec tunc
 erant ut centum annorum hominem
 muliere æquæ ideo fessæ quæ alia
 in iuuentute stentis fuit sed sem
 sui sic stellas cæli credentes esse
 futurum; Ut fieret pater multarum
 gentium secundum quod dictum est
 sic est sem tuum; qui nec unius filii
 ideo pater esse poterat pater; unde
 queritur quomodo abrahæ ideo
 emor tuo corpore decedunt filios
 generauerunt quæ de se tunc non
 non potuit; ideo de se tunc non
 genuit; quæ & cetero erant & ste
 relis; in illa uero quæ si in iuuentur
 suæ naturæ; facile potuit generare
 re; Et non est infirmitas infi
 de; non considerat corpus suum
 emor tuo cum fere centum anno
 rum esset & emor tuo uolucem
 serræ; nihil naturæ conside
 rat fides; quæ omnipotentem
 nouit esse quæ dixit; In promissio
 ne & ideo diu non hæsitauit diffi
 dentem sed confortatus est fide;
 nec de senectute atque impossibilitate
 te nec de promissionis incognititudine
 dubitauit; Deus gloriæ deo
 plenissime; scient quæ quæcunq;

pmisit potens ē & facere;
tūc quē decepto gratias
agens; Ideo & reputatū ē illi
credidit; quicquid per fecit
& firmiter credidit. Non ē autē
sōpātū tēntū pp̄t illū quicquid repu
tatū ē illi; sed & pp̄t nos quib;
reputatū bīatur; non ut eius fide
solū sciamus; sed & ut eius quicquid
pcc̄tis imitemur & emulū. sic om
nē & ep̄lā scōrū quib; dño placu
erit quidē & tēntū temp̄tatis ut
& ipsi se nosse. & nos eorū ves
tigia sequeremur; Credentib;
in eū qui suscitavit ih̄m dñm noscū
cemorātū; si tēntū per fecit cre
diderim xpm̄ comorātū sur
rexisse. quē ille credidit corpus
sūū posse cred̄ generandū unificā
tū comorātū; Qui tēntū dñs ē
pp̄tē delicatē nos tēntū & sur
rexit pp̄t iustificatōne nos
tēntū; qui moratū nos tēntū
pcc̄tū cōboleuit. & in eū quē
lūcēte quē comorātū ē necessē
moratū gen̄tē p̄p̄t ut iusti
tūc credentū confirmaret;
Iustificatū igitur & fide pcc̄tū
habebimus cred̄m p̄ dñm n̄m ih̄m
xpm̄; per tēntū tēntū cōsusce quā
nemo eorū & op̄tū; iustificatū
sit. sed om̄ & fide quod & emulū
cōbr̄chē p̄b̄t. cuius se solū fili
os esse iudāi putabent. & os
tēntū cor̄tatione quod n̄ genū
nō ē cir̄cūcisus. sed fidei fidei
filios cōbr̄chē. qui & solū

mū fide iustificatū ē; quē ra
tione conclusā pcc̄tū eos habere
re hor̄tatur; quicquid nemo suo
merito. sed om̄ cōsusce d̄. di gra
tias sed uacatū pcc̄tū habebimus
cred̄m; uel sub iecti simus uacatū; dō
ut pcc̄tū d̄. non tēntū sēculū ha
bēmus; Per quem & cōsusce sū ha
bēmus; fidei ingratias tēntū; per
quē cōsusce sim; prope. qui er̄ com;
longe; In quē stāmus; qui cōsusce
tēntū cōsusce; Et gloriemur in spe
gloriē filiorū d̄; gloriemur nos
sp̄r̄re filiorū d̄ gloriē posse
suros. tēntū; ē quod sp̄r̄remus
quēntū & se nullū cōsusce er̄.
nōn sp̄r̄ sed blasphemice pu
tēntū & quod multū pro
sū mēntū d̄ne incredibile
uideretur; Non solū cōsusce sed
& gloriemur in tribulatio
nib; scientes quod tribulatio
pcc̄tū tēntū operatū pcc̄tū
entū cōsusce p̄b̄tatione p̄b̄tatio
uerā sp̄m; nō solū in gloriē
spe. sed etiam in seclūber r̄mis
tribulationib; gloriemur;
mēntū d̄ne p̄m̄i cognos
centes. sic iacobus cōsusce; omne
gaudū & s̄. timēte fr̄es
& reliquē; unde & op̄tū de
bemus cōsusce pcc̄tū p̄nominē d̄.
ut cred̄ quē comus de tribulatio
ne finē d̄ p̄m̄i in finitū.
consideratō enī p̄m̄i. nul
lū possumus cōsusce d̄. s̄. timē
re laborē; n̄ com & scimus
homines pp̄t cōsusce uacatū

secedentes de puator equo d
 atem in a. t. nu non poter possi
 dere. quoniam lo m. c. g. i. nos & e. p. lo
 ce pos. toloru in h. bulcationi b;
 g. u. d. e. r. e. d. e. b. e. m. u. s. q. u. a. e. q. u. i. d. e.
 cu sint a. t. e. p. o. r. c. e. l. o. s. a. e. t. n. e. c. s. e. c.
 lu. a. t. e. m. c. e. d. q. u. i. r. & c. e. d. o. l. o. n. b. i. l. i.
 b. e. r. c. o. n. t. s. e. p. i. t. e. r. n. i. s. c. a. e. a. i. c. e.
 m. a. l. a. t. i. p. p. a. t. s. p. e. m. p. c. o. r. u. c. e. s. e.
 l. u. a. t. i. s. & c. u. r. c. e. c. o. r. p. o. r. i. s. m. e.
 x. i. m. o. s. s. u. s. t. i. n. u. e. n. t. c. r. u. c. i. c.
 t. o. s. n. e. c. a. t. e. m. p. f. e. c. a. t. e. p. o. t. u. e.
 r. i. n. t. c. o. n. s. e. q. u. i. s. e. m. a. t. e. t. e. q.
 e. a. i. c. e. s. i. p. u. e. n. e. n. t. p. i. c. a. t. o. p. o. s. t.
 m. o. r. t. e. i. n. l. e. r. c. e. d. e. n. t. e. s. o. l.
 u. e. t. u. r. h. a. b. e. m. u. s. e. r. g. o. u. n. d. e.
 h. o. n. e. s. t. e. & s. i. n. e. p. e. n. c. u. l. o. g. l. o.
 r. i. e. m. u. s. m. e. c. o. g. n. i. t. e. n. i. g. l. o. r. i. e.
 e. d. e. i. m. i. s. c. e. l. s. i. m. e. c. e. r. e. s. c. e.
 r. e. & d. e. n. i. h. i. l. o. c. e. d. m. e. x. i. m. a.
 p. u. e. n. i. r. e. d. e. l. i. m. o. c. e. d. c. e. l. u. m.
 & d. e. s. e. r. u. i. t. u. t. e. u. o. c. c. e. m. u. r.
 c. e. d. r. e. g. n. u. s. i. t. e. c. e. m. o. m. n. i. g. l. o.
 r. i. e. s. a. e. c. u. l. i. & i. a. c. u. n. d. i. t. e. a. t. e.
 c. o. n. t. e. m. p. t. e. i. n. i. l. l. o. s. a. l. o. q. u. o. d.
 n. o. b. i. s. p. r. o. m. i. a. t. u. r. g. l. o. r. i. e.
 m. u. s. q. u. o. d. & s. i. f. e. c. e. r. i. t. e. c.
 l. e. e. q. u. e. l. e. s. i. q. u. i. s. n. u. m. o. p. l. u.
 b. e. o. c. o. n. t. e. m. p. t. o. g. e. m. m. e. m.
 r. e. g. i. e. c. o. n. s. e. q. u. e. t. u. r. q. u. e.
 q. u. e. n. e. c. s. i. c. s. i. t. d. i. g. n. e. c. o. p. e.
 r. e. a. t. i. o. q. u. i. c. e. h. i. e. q. u. e. u. i. s. p. r. a.
 e. t. u. d. i. s. a. t. e. m. e. n. d. u. a. t. i. s. q.
 c. o. r. r. u. p. t. i. o. i. b. i. u. e. r. o. i. n. c. o. r. r. u. p.
 t. i. b. i. l. i. b. c. o. r. r. u. p. t. i. b. i. l. i. c. e. & c. e.
 t. n. i. s. c. e. d. u. c. e. m. u. t. e. n. t. u. r.
 S. p. e. s. a. u. t. n. o. n. c. o. n. f. u. n. d. i. t. s. p. e. s.
 f. u. t. u. r. o. r. u. o. m. n. e. c. o. n. f. u.

sionem expellit unde p. b. c.
 tur non habere spem qui.
 in p. r. a. e. c. e. p. t. i. s. c. o. n. f. u. n. d. i. t. u. r.
 x. p. i. q. u. i. c. e. c. e. d. i. t. a. t. e. s. d. i. d. i. f. f. u. s. a.
 e. i. n. c. o. r. d. i. b. n. o. s. a. t. i. s. m. e. c. o. g.
 n. i. t. u. d. o. b. e. n. e. f. i. c. i. o. r. u. m. & c. i.
 t. a. t. i. n. s. e. m. e. c. o. g. n. i. t. u. d. i. n. e. m. c. a.
 n. a. t. a. t. i. s. q. u. a. e. p. f. e. c. a. t. e. c. o. n. f. u. n.
 d. i. & t. i. m. e. r. e. n. o. n. n. o. u. i. t. p. e. r.
 s. p. i. m. s. e. m. q. u. i. d. e. c. e. t. u. s. e. n. o. b. i. s. i.
 q. u. o. m. o. d. o. n. o. s. d. i. l. i. g. e. n. t. & h. o. c.
 c. o. g. n. o. s. c. i. m. u. s. q. u. i. c. e. n. o. n. s. o. l. u. m.
 n. o. b. i. s. p. e. r. f. i. l. i. s. u. i. m. o. r. t. e. m.
 p. e. c. c. a. t. e. d. i. m. i. s. i. t. s. e. d. & s. p. i. m.
 s. e. m. n. o. b. i. s. d. e. d. i. t. q. u. i. c. e. o. s. t. e. n.
 d. e. a. t. g. l. o. r. i. e. m. f. u. t. u. r. o. r. u. u. V. t. X. i. l.
 q. u. i. d. e. n. i. m. x. p. i. c. u. c. e. d. h. u. c. i. n. f. i. r.
 m. i. e. s. s. e. m. u. s. u. t. q. u. i. d. i. n. d. e. b. i.
 t. e. p. n. o. b. i. s. m. o. r. t. u. u. s. e. n. i. s. i. u. t.
 m. e. c. e. n. i. f. e. s. t. e. r. e. t. s. u. c. c. e. c. e. n. t. e.
 t. e. m. c. u. c. e. d. h. u. c. p. e. c. c. a. t. o. r. u. m.
 & s. c. e. l. e. r. u. l. e. n. g. u. o. r. i. b. p. r. a. e.
 m. e. r. e. m. u. r. s. e. c. u. n. d. u. t. e. m. p. u. s.
 s. e. c. u. n. d. u. t. e. m. p. u. s. i. n. f. i. r. m. i. q. u. o.
 i. c. e. m. d. e. f. e. c. e. r. e. c. a. p. e. n. e. i. u. s. t. i.
 t. i. c. e. s. i. u. e. q. u. i. c. e. i. n. u. l. t. i. m. o. t. e. p. o.
 r. e. p. u. e. s. s. u. s. e. x. p. i. s. s. i. u. e. c. e. d. t. e.
 p. u. s. t. h. d. u. i. u. t. p. r. a. e. d. i. c. e. b. a. t. u. r.
 e. m. o. r. t. u. u. s. p. r. o. i. m. p. i. s. m. o. r.
 t. u. u. s. e. u. u. l. t. o. s. t. e. n. d. e. r. e. q. u. i. a.
 q. u. i. p. r. o. i. m. p. i. s. m. o. r. t. u. u. s. e. u. t.
 & b. e. n. e. f. i. c. i. o. r. u. c. o. n. t. e. p. l. i. c. a. t. i. o.
 n. e. e. i. u. s. g. r. a. t. i. c. e. c. o. m. e. n. d. a.
 r. e. t. & i. n. m. e. r. i. t. i. d. i. l. e. c. t. i.
 q. u. e. n. t. u. e. u. d. e. b. e. c. m. u. s. d. i. l. e.
 g. e. r. e. d. e. m. o. n. s. t. r. a. t. e. r. e. &
 c. e. n. t. e. c. b. e. n. e. f. i. c. o. & s. c. o. c. e. l. i. q. u. i. t.
 p. r. a. e. p. o. n. e. n. d. u. e. s. s. e. t. u. i. d. e.
 r. e. m. u. s. c. u. i. l. l. e. n. o. b. i. s. i. m. p. i. s.

nae uitam suam propositam.
nec necessitate nobis denegat
ueritatem; Vix enim pius
to quis moratur; Ideo pius to
difficile moratur quia iustus
non habet moram pro morituro enim
sifor te moratur celum; Nam
pro bono fors si tamen quis cecide
rit a mari; bonus ipse est qui
et iustus. dicit enim ceterum
decurus iustus et semper et bonum
fors si tamen cum hoc est accipere
le quis ceciderit scilicet ne
illi in iusticia sit; Comendat
cum suam cetera tunc dicit in nos.
comendabile fuerit cum in si nuce
quoniam nos diligat quoniam
enim in debite cetera praesentatur.
tunc maxime cetera
comendatur; quid enim tunc
in debite quae ut sine peccato
ceato dicit pro seruus impius mo
rereatur. et unum si tunc
atque conditor impendereatur
proportione propria creatur
rae; Quia cum cetera peccatores
essimus; notanda
quod plerumque cetera cre
dentes in christo fuisse peccatores
dicens. in non esse
significat. ut quae se et hi
bere debeant recognos
cent; Christus pro nobis mortuus
est. multo igitur magis
iustificati nunc; si peccatores
atque dilexi quoniam
magis in eis et iustos;

In sanguine ipsius seclui
erimus cetera pro ipsa; non
enim cetera sanguine sic in
lege. cetera ergo ne
peccando eu polluta. dicit
cetera. sicut dicit ipse cetera
cetera cetera. si enim
cum inimici essemus reconci
liti sumus deo per mortem
filii eius; peccatores enim
cetera. contemnendo sic dicit cetera
cetera. nescitis quia cetera
huius mundi inimici deo qui
cum; ergo uoluerit cetera
fieri huius seculo inimici deo
constat. tunc enim. Inimici ergo
cetera; nunc tunc recon
ciliati cum ideo quia con
ciliati tunc tunc fuerit
recomus; Multo magis re
conciliati seclui erimus
in uita ipsius; si per mor
tem christi seclui sumus quan
to magis in eius gloriace
bimur ut tunc si ecc fuerimus
inimici. Non solum cum sed
et gloriemur in deo pro christo
nos. tunc in christo; non solum
nobis uita donabitur sem
per propter nos sed et tunc quaedam
similitudo pro christo promittitur
diuine gloriace. sicut dicit cetera
cetera. iohannes; non dicit
cetera ut quid enim. sci
mus quia cum cetera uerit
similes ei enim; per quem
nunc reconciliacionem

17
accepimus; hinc ostende
re uult propter ecc
xp̄m p̄cessu uat qui sequen
tes cōdem discesserūt
mus cōdō p̄ xp̄m reconci
licemur dō; p̄ propter ^{xviii}
ecc sicut p̄ unū hominem
in hunc mundū p̄ccatū
intra uita & per p̄ccatū
mors; exemplo ut for
māe quomodo cū non es
set p̄ccatū per cōdō
cōuenit. ita etiam cō
p̄ne cepit nullam iustitiam
remittens set. per
xp̄m est reuocata &
quomodo p̄ illius p̄ccatū
mors intra uita. ita
& per huius iustitiam
uita ē reperita;
Et ita in omnes homi
nes mors per arcentiam
in quo om̄ p̄ccauerūt; dū
ita p̄ccauerūt & similia
mors unū non enim in
cōb̄t̄ h̄em & isccc & cō
cōb̄ p̄ arcentiam de quib; di
cit dñs; om̄ enim illi uiuunt;
hic cō ideo dicit om̄ mor
tuas; quia in multitudine
ne p̄ccatorum non capi
untur p̄ccati iustitiam sicut
ibi; non est qui fecerit bonū
non ē usq; cōuenit. & omnis
homo mendax; siue in eos om̄
per arcentiam qui hunc mō
& non caelestium re uiuebunt;

Usque ad legem enim pecca
tum erit in mundo; lex pe
ccati uin dō cōuenit. cōle
cuius cōuenit p̄ccator es
liber ut p̄sentis uitae
longitudo ne fruebentur;
erit quide cōle legem p̄cc
cōtū sed non ita p̄ccatū
tur esse p̄ccatū. quia cō
p̄ne obliuiscite fuerit
sciencia necatur cōle; p̄
cōtū cō non imputatur
cū lex non ē; quomodo mors
regna uita. si non imputa
tur p̄ccatū. nisi sub cōdi
ces in p̄sentia non imputa
bentur; ^{xviii} Sed regna uita mors
cōb̄ cōdem usq; cōd mosen
etiam in eos qui non p̄cc
cōuerūt in similitudine p̄cc
uatiōnis adā; siue
dū ^{non} est & qui in iustitiam
& in iustitiam cōle distin
gueset. p̄ccatū cōt se omnib;
dominā; siue non solum in eos
qui p̄ccatū sic cōdō arcent
gressi sunt hoc ē de filiis noe
quibus iussū ē necem cō
in sanguine mēduccerent.
de filiis cōb̄ ch̄ae quib; circū
cisio mēduccatū est sed en
cem in eos qui sine p̄cep
to lege cōtempserunt tu
re; Qui ē for mē futuri;
siue ideo for mē fuit xp̄i

quicquid sic cedat sine coitu
cedo factus est ita ille &
uir sine spiritu sancto operante
processit. siue ut quidam
dicuntur fornice contra
no. hoc est sic ille peccat. tunc
putat ita & iustitiam;
xii Sed non sic delictum ita &
donum; ne in forma equa
litate putetur; Si enim
unius delictum multum timor
tuisunt multo magis gra
tiam dei & donum in gratia
ce unius hominis ihesu christi
in plures abunde uia; plus
praeucluit iustitiae in
uniuscuique eloquio peccatum
in occidendo quicquid cedat
tuis & suos posteros in
ter fecit. christi cum & quierant
tunc in corpore & posteros
liberauit; hi cum qui contra
tunc ducunt peccatis. ita
ille impugnerent naturam
sicut inquit peccatum
et tunc non peccantibus; nocuit
ergo & christi iustitiam et
iam non credentibus; prodest
quicquid similiter immo & magis
gratiam dei per unum saluam. quae
per unum contra peccatum; deinde
de uinculis sibi per tunc mun
dum. contra quum illud delictum
tuis qui de duobus; beati tunc
tuis nec tunc hinc debent

hoc credere peccato.
non enim potuerunt cedere fili
os tricens mittere quod
ipsi minime habuerunt illud
quoque cecidit quicquid
sicut enim non est & tunc
duces sed solae cedere ipsa
tunc habeat tunc ducem
peccati & ipse solae pe
nere meretur. in iustitiam
esse dicentes ut hodie
nec tunc enim non est
mores cedere. tunc ceteri
qui peccatum portet
celentur; dicuntur et tunc
tunc ratione conceditur
deus qui propter homini
peccatum remittit im
punitam celentur; Et non
sicut per unum peccatum
remittit ita et donum; sed
complius; Nam iudicium
de uno in condemnationem;
de uno peccante
processit iudicium mor
tis; Gratia tunc cum & mul
tis delictis in iustificationem;
quicquid non inue
nit cedere multum iustitiam
tunc quae destrueret
christi cum gratia succum
torum peccatum dissoluit;
& cedere solae fornice fe
cit delictum. christi uero &
gratia peccatum remittit
& iustitiam dedit & plura;

...
B.
...

Si enim unius delicto mors
 regnavit per unum. multo
 magis abundantia gratiae
 & donacionis & iustiti-
 ae accipientes. In uita
 regnabunt. per unum ih̄m
 xp̄m; quae multo peccata
 demisit & abundantia
 donacionis sp̄s sc̄i quae
 multo sunt donce sed &
 ipse iustitiae donatur
 per baptisimū non me-
 rito possideatur. Igitur
 sic per unius delictū in
 om̄ homines in condē-
 natione. sic & per unius iusti-
 tiae in om̄ homines in iusti-
 ficatione mors regna-
 uit subceditur. ita & p̄
 iustificatione gratiae reg-
 nabit. Sic enim per inoboe-
 dientiam unius hominis.
 peccatores constituti
 multi. ita & per unius
 oboedientiam iusti constitu-
 entur multi. sicut & em-
 plo inobedientiae cecae
 peccauerunt multi. ita &
 xp̄i oboedientiae iustifican-
 tur multi. gratia ergo
 cymen in oboedientiae ē.
 quod tenet los occidit.

Lex cū subintravit ut
 abundaret delictū; ne
 dicerent sed nobis lex pe-
 ccatum dimisit non inquit
 uenit dimittere. sed de-
 monstrare delictum &
 dū scienter peccatur
 coepit abundare deli-
 ctū; quae si si diceret. ut ui-
 deo lex peccatum n̄ cessat
 lit sed cedit. non t̄m
 suo uitio sed illorum. subin-
 travit cū. hoc ē subito
 intravit. & ita conligit
 ut abundaret delictū.
 Ubi cū abundavit deli-
 ctū. sup̄ abundavit gratia
 tiae; sic cū scilicet
 cui plus dimittitur
 complu. r. diligit. ma-
 nifestat. ita est eni quan-
 titas peccati. ut scire-
 tur gratiae magnitu-
 do. & redderemur com-
 pensati debita cōtra-
 ctis. Ut sic regnavit pe-
 ccatum in morte. ita &
 gratia regnet per ius-
 titiam in uita. & t̄m p̄
 ih̄m xp̄m d̄m nos trum;
 ut sic abundaret con-
 firmata ē regnū peccati

per contemptu legis. ite
& regna gratiae confir
meatur per multorum re
missio peccatorum & inde
sinentis deinceps iustiti
ae cecatione. Quid ergo
dicemus. pmcnebimus in
peccato ut gratiae cecun
deat. cecbit; ne non intel
legentes dicerent. si gra
tiae crescit in me cogitatu
dine delictorum. peccare
debemus. ut possit me cogit
ce me cogit gratiae cecun
dere. cecbit. ego de illis eli
co quos ite fides inuenit
non de nobis qui icmor
tuis sumus peccato ut gra
tiae uiueremus. Qui eni
mortui **su** mus pe
ccato. quomodo cec huc
uiuemus in illo; uult ite
firmu esse bcepatizcetu
tccq; pfectu quocsi qui quo
de modo peccare non pos
sit. An ignoretis; cecut
nūquit nescitis ipsu bcep
tismecatis scerematu.
Quic qui cuiq; bcepatizce
tis sumus in xpo ihu; at h;
modis bcepatismu cecci
piatur in scptu h; cecuae

spis scis. qui & ignis e cappel
lccatus. & scenguinis in mar
tyrio. de quo scel uccator
nos ter dicebat bcepatisma
hcebeo bcepatizceti; in mor
te ipsius bcepatizceti sumus.
ut illi comoreremur in
bcepatismo; Consepulcien
sumus cu illo p bcepatismu
in morte. ut quomodo sur
rexit xps comortuis p glo
ricc pcc. ite & nos in
nouitate uitae cecbule
mus; ostendiat nos propi
ete ite bcepatizceti ut p mys
teriu consepelcemur xpo.
chminib; mox enles eate
nunticentes pristinae ui
te. ut quomodo pcc. i glo
ficatur in filii resurrec
tione. ite eate nos ite con
uersecationis nouitate
ce omnib; honoretur. ut
nesignec quide ue teris
hominis agnosccentur in
nobis. nec eni celi quit uel
le cecut cupere debemus.
quod uolunt cecut cupiunt.
qui non dnt bcepatizceti
& qui cuiq; cec huc. ue te
ris uitae errorib; impli
ccentur; Si eni complen

xvi

19
atque peccatis sumus simili
tudini mortis eius simili
et resurrectionis eri
mus; si consepulati sumus
nunc. et tunc resurrec
tionis eius poterimus es
se participes. et si fue
rimus noui et immuta
ti in conuersatione. si
milia noui et immutati
erimus in gloria; hoc
sciunt et qui uentus ho
monoster. qui uentus
hominem in terra uentum
imitando peccat. Si
mul crucifixus est; per bap
tismum tunc cum christo cruci
fixum in lege qui mem
brum de corpore eius ef
fectus est. et ille quidem
innoxium corpus adpendit.
ut innoxium suspendat
cuius in quo mystico ho
moses serpente aere
in deserto suspendit.
Ut destruetur corpus
peccati. ut aliter non
seruicemus peccato; hoc
est ut omnino uita destrua
centur. quia unum uita
membrum est peccati om
nino corpus; christus enim non
peccat sed in aeger est

crucifixus. siue ut cor
pus nostrum destrua
tur. et seruicemus pecca
ti. et fiat iustitia man
cipium. quod solebat esse
delictum; omnis enim qui fa
cit peccatum seruus est
peccati; Qui enim mortu
us est iustificatus est a pec
cato; hoc est aduentus
est peccato mortuus
enim omnino non pec
cat. ita et qui natus
est de deo non peccat; cru
cifixus enim omnibus mem
bris dolore occupatus.
peccare uix poterit; Si
cum mortuus sumus cum
christo. credimus qui cum
mortalibus uiuimus cum
illo; si cum mortui non su
mus. nec conuiuemus qui
cum eius non sumus mem
bra; Sciunt et quod christus
surgens de mortuis iam
non moriatur. mors illi
ultra non dominabitur;
ita et nos si hic uolan
tate mortui fuerimus
secundum non timebimus
mortem. siue ita non poterit
iterum beati. quia
quia christus non potest

proobis iterum crucifigis
dicuntur ebraeos. Inpossi-
bile est eos qui semel in lumi-
natis et ceteris; quibus;
non penitentiam negat sed
intercognitione baptismitis
fiteatur; Quod enim mor-
tuus est peccatum mortuus
est semel; quia ipse peccatum
accipit et per accidit et
pro nobis doluit. nec de cetero
pro peccato remus; Quod autem
uiuit uiuit deo; uiuit in glo-
ria dei et ceteris; Itaque et uos
et si timete uos mortu-
os quidem esse peccatum ui-
uentes autem deo in christo ihesu;
quod si membra eius senel
uos scitote commortuos;
debere ita sepe uiuere deo
in christo in quo uita nostra
cibus consistit et cepit deum in quo
inducti eius sequemur et
epistolam; Non ergo regnet
peccatum in uesitram mortu-
um et in corpore ut oboedi-
entis concupiscentis eius;
In corpore mortui ui-
uite ut in mortuis.
quomodo cum regnet in
corpore peccatum et pro-
sunt pro oboedientiam
scilicet et consensu;

Sed neque exhibeatis me-
bra uesitram coram in-
quitate peccato; unum
quodque membra si offici-
um suum in modum usus ueritate
habet coram iniquitate et
ficiatur coram iustitia et pro-
nondum; simul non tunc
quod hominem membra succ-
cui uelut parati exhibeat
procorbi nihil liberate; Sed
exhibete uos deo tunc quod
et mortuis uiuentis; tunc
quod qui ita resurrexe-
rit; quia tunc nec car-
nalia uiuunt nec pecca-
tur; Et membra uesitram
coram iustitia deo; utocu-
lus qui ante uidebat coram
concupiscentiam nunc uide-
coram nudum coram uesitram
sic et ita dereliquis membris
coram uesitram; Peccatum enim
in uobis non dominabitur
non enim sub lege estis; non
uos uincat peccatum non
enim estis paruuli sed per-
fecti quod si si pedes go-
gus puero dicat nolite fa-
cere uita sermonis non
enim coram huc uelut gra-
maticam sed oratore
si uenit dominabitur

p non debet dominari;
 sed sub gratia; gratia
 vincendi et docendi p
 bant et exemplum in sup
 et uirtutem p spm scm;
) quid ergo pccabimus
) qm non sumus sub lege
) sed sub gratia; ne dice
) renz ergo cessat eum
) dicitur legis impune pcca
) bimus; ccc b sit; si peccatis
) sub gratia non eratis;
) nescitis qm cui exhibe
) tis uos ser uos ad oboe
) diendum ser uis estis eius
) cui oboediatis siue pcca
) ti siue oboediationis ius
) titiae; si uolueritis pcc
) cati seruire. Incepi
) tis legis sententiae sub
) iccere. quae uindicta
) in pccantes; sic u iusti
) tiae oboediatis non es
) tis sub lege sed sub gra
) tia; Gratia autem do qd
) fuistis ser uipccati;
) fuistis iniqui non estis;
) Oboediatis autem ex corde
) hoc est fideliter; In ex for
) mae docendae in que
) trcediatis estis. liber ce
) tia autem pccato ser uis ce
) estis iustitiae; In doc
) trina et ex ploxpi qui
) non solu pccat ce sed

et sic occasione aufer
) rido cur delictorum;
) humanu dico propa
) infirmitatem carnis
) uestra sic enim exhibu
) istis me bruce uestra
) seruire inmunditiae
) et iniquitati cedim
) quitate. Ita conuenit
) beate me bruce uestra
) seruire iustitiae in sci
) ficatione; humanu
) dico quia nandu ccc ple
) nu potestis cedere
) diuina; cu enim multo
) magis debeatis serui
) re iustitiae. qua pecca
) to cccle ser uis estis; ego
) tccm concedo infirmi
) tati uestrae. ut con
) tu iustitiae ser uatis
) siue itaq; humance. et
) ccc ratione dignae lo
) quor quod om mecu sen
) tire possint. & nullus
) cccnuere; exhibuistis
) me bruce uestra; ideo
) dicitur quicquid quit an
) mae cccnclit ege
) rit. cccnide putat
) tur; si autem caro spiri
) talle opus fecerit.
) totus homo effici
) tur spiritus aut
) ita ut e illud corpus

quod corruptur ad
græcæ uocem enim cœ nos
scene exhibuimus me
bræ nos træ seruere
pœcator non si cœ me
nichæ dicuntur cœ tu
ræ corpore inserat
habere pœcator; Cū
enī seruus essetis pœca
tor liberi fuitis iustiti
æ; hoc ē in nullo eipen
tus seruientes. itæ et
nunc liberi estote cœ
omni pœcator; Quæ er
go fructu habebatis
tunc. In quib; nunc era
bes cœtis; nunc finis illo
rum mors ē; nunc ue
ro liberi cœti cœ pœca
tor seruus aut cœctidō;
nullus sine dubio fruc
tus ē in eare. quæ ppe
natiæ cœ era bes ci
tur. omnis enī qui cog
noscit bonitatem in pps
tini factib; erubescit;
quicūq; aut iustitiæ
erubescit fructus
eius ignorat; ergo qui
pœcant nec in præsen
ti cœque fructu ha
bent et morte ppe
tua in futuro per ci
piunt; qui uerō serui
unt dō. et in præsen

ti fructu habent donū
sp̄s sc̄i et in futuro uita
æ tnc; cœtā quæ lē fruc
tu in actione illius rei
habebatis. In cuius etiā
re cordatione ueræ cum
dia ē; habebatis fructu
uestru in scienciaifica
tione. fine uero uita
æ tnc; hoc ipsa icē fruc
tus ē. quod uiuatis sc̄ifi
ceti per bœp̄tismū;
s̄t pendic enī pœcator
mors; qui pœcator mi
litate remuneratio
nē accipiet mortem;
Græcæ autē di. uita æ t
nc; non dix̄ similia s̄t
pendic iustitiæ. quæ
non erit cœtē quæ
remuneretur. In
nobis; n̄ enī nos aro lœ
bore quæsiatæ ē. sed di
munere condonate;
In xp̄o ih̄u dñō nostro;
in xp̄o ē siue gratia cœ si
ue uita; ^{xviii} An ignoratis
fructus sc̄ientib; ^{et m̄m} legē
loquor. quæ lex in homi
ne dominetur quæ cœ
to tēpore uiuit; hinc in
cipit difficultatē le
gis ostendere ut illos
horreatur cœ græci
cē sine eius amore

tr consire, quoniam te
pore uiuit homo si uel
homini; Nec quae sub
uero e mulier uiuente
uero colligata e legi si
aumortuus fuerit uir
soluere e lege uiri; p
comparatione legis
menda tu uiru uoppel
lca. et plebe uel con
mcc mulier e. ut osten
dat lege sine effectu
uindictae quae si mortu
co nobis icc mortifica
tis impedire n possit quo
minus & in legro ad
xpm qui resurrexit
comortuis transecc
mus. quem merito nobis
uiueret si inueniret
quod punire posset in
nobis; Igitur uiuente
uero uocabitur cclul
tera. si fuerit cu alio
uero. si aumortuus
fuerit uir eius libera
tcc e lege ut n sit ad
ultercc si fuerit cu ali
o uero; quae diu uiuit
uirtcc diu illi secun
du eius solus necesse
e uiuere uoluntate tem
cum au illo mortuo aliu
ra mulier fuerit copulca
tcc nam non illi secundu

prioris sui uiri consuetudine
e uiuendu; Itccq; fratres
mei et uos mortificationis
legi; noluit iuxta compccce
tione lege illis dicere mor
tue sed quod inter iudaeos
dicere nccudebcat intellec
tuel reliquit; per corpus
xpi; comortendo xpo qui
de nccuit peccatu in car
ne; Ut sitis cclaterius;
subccudatur uiri; Quae
mortuis resurrexit ut
fructificemus do; ille do
fructificat qui in operi
bus iustitiae in pomoru
modu primitus in flore
erupit deinde in fruc
tu proficit. postremo
ad sumcc puenit in cctu
ritate. nullus eni fruc
tus sep in flore e; Cu eni
essemus in carnepccssio
nes pccccatoru quae per
legem erant. operccban
tur in membris nostris;
cu essemus in carneccl
conuersione uerbi
grccia pccssio concu
piscenciae operccbccatur
in oculis & ceteris me
bris. cetera pccssiones
quae tccmplege osten
debentur esse pccce
tcc; ut fructificaren

morati; ut nos legis seueri
atque interficeret; Nunc
cū solatus sum cōlegemo
nientes in quo detineba
mur; morientes pōcc
to de quo detinebemur
cōlege; Itc ut seruamus
in nouitate sp̄s & non
in uetustate litterarū;
spiritus cōlis gratiæ præ
ceptis n̄ litterarū legis;
Quid ergo dicemus lex
pōccatū ē; quic ab ex
se per morte dixerat
esse solutus; Absit; hoc
fecit cōtracōm cōni
chæos; quod si dixerim
timuit scandala lū res
pondenda est; si semper
timuit & nūquā cōtra
legē locutus ē; unde uos
cōcedatis quod ille n̄ fe
cit sed pōccatū non cog
nouim si per legē; hinc
impersonæ eius homi
nis loquitur qui legē
accipit; id est qui p̄mū
dimcenda tcc cognos
cit; cū consuetudine
hæbeat delinquendi;
Itc concupiscentia
nesciebāt nisi lex dice
ret; non concupisces;
non dixit n̄ hæbebat aut
non fceiebāt sed nes

ciebāt hoc ē nesciebāt
concupiscentia cō esse
pōccatū; Occasione
cū accepit pōccatū
p̄mū n̄ dicitur; hic pōc
catū dicebatur unde
atur cōpellare; sic &
in cōpocalypsi nominc
atur; scilicet ut cōuctor
pōccati; dicit ergo occa
sione ē m̄ cōcedenti quod
& cōfessionē ignōren
tiæ cōstituit; gr̄cū uis
eu fecerit quic cōte
pōccatū cōcedere sic omnis in
uidus cogit; tunc m̄
gis occasione nocendi
cōplectitur quic cōdo
clicquid cōmittitur
erui ille molitur insidi
cos; Opercōtū ē in me
omne concupiscentia
omne quæ fuerit legē
prohibita; sine legē
pōccatū morte uerit;
p̄aene lex in obliuionem
ierit necitur cōlis; quæ
prius suggerere bccat quid
esset pōccatū; id est cō
lex litterarū super duc
tcc est; ut cōmemor de
ret obliuof; Ego cū uiue
bam sine legē clicquid
do; quic si iustus & liber
uiuerē m̄ puatiba

siue in terra uel in praesentia
 senti uiuebat. Sed cum ue
 nisset in mundum. In fi
 ne obliuionis recognita
 est peccata uel ueniente
 mundum. ut omnis qui
 illud fecerit. et mortuus se
 esse cognoscat. peccata
 reuixit. quia uixit et
 per scientiam necatur
 lem & mortuus fuerit
 per obliuionem. ideo dicitur
 reuixit se lege. Ego cum
 mortuus sum. quia iam sci
 entis praecursum. Et
 in uentura est mihi munda
 tur quod dicitur uel uixit
 hoc esse secundum mortem. nec
 peccata occasione accep
 tit per mundum sed duxit
 me & per illud occidit.
 quod custodit ut proficiebat
 uel uixit. neglectus duxit
 secundum mortem. Itaque lex qui
 de sancta & mandata
 ista est iusta & bona.
 contra impugnatorem
 legis & contra eos qui
 tunc uel bonitate fecer
 nunt. lex & bona & scia
 dicitur & gratia iusta
 nisi enim uel uerit ius
 ticia uestra. sed & de
 nonnuquam in uerere
 bonus & innoceus.

iustus peccat iuste ait
 dicitur hoc contra misericordiam
 omnes. Quod ergo bonum
 est mihi si peccatum est mortuus
 non mihi ipso causa mortis
 & sit. sed ego qui peccan
 do inuenio mortem. Sed pecc
 catum ut peccet pecca
 tum per bonum mihi operatum
 est mortem. per bonam legem
 uel peccatum. & ipsa
 puniatur. Ut fit supra
 modum peccatum. peccatum
 per mundum. ante legem
 modum habebat per igno
 rantiam. super modum est
 conscienter committitur.
 Scimus enim quod deus spiri
 tualis est. quae spiritus
 mundum. Ego cum carna
 lis sum. ego qui cum lege
 accipio & carnaliter uiue
 re consueui. uenundatus
 sub peccato. quod enim ope
 ror non intellego. non enim
 quod uolo hoc cego sed quod
 odi. illud facio. uenunda
 tus. quae si propositus pecca
 to. ut si consiliarius ac
 cepero ipsius seruus ef
 ficierit. sponde me met
 ipse subiciens alicui
 quae si in ebrietate con
 sue tudine peccatorum.
 ignoro quid facio.

quod enim operor non intel
lego. siue ita pronun-
cianda ergo non intel-
ligo melius esse quod quo-
dam modo inuitus cedunt
; ita; si cum quod nolo illud
; fectio. consensio legi quam
; bonae; si ipsum melius nolo
; fectio quod committit
; utique; cum lege sensio qua
; melius. & non uult & phi-
; bet. potest autem & ita in-
; tellegi si peccato seuerita-
; ti legis me ipse subicio;
; Nunc autem item non ego ope-
; ror illud; ante consue-
; tudine ergo libens ego
; ipse fectio ebec; sed quod
; habet in me pecca-
; tum; habet in me pecca-
; tum quod si hos-
; pes & quod si celum in ce-
; lio. non quod si unum ac-
; cidens scilicet non nec tu-
; rrele; scio enim quia non
; in habet in me hoc est
; in carne mea bonum; non
; dixi non est caro mea bona;
; sic uelle adice et mihi
; proficere cum bonum; est
; uoluntas sed non est effec-
; tus quia carnis consue-
; tudo uoluntati re-
; sistit; non inuenio; non
; me uideo fectio; non
; enim quod uolo bonum hoc

fectio. sed quod nolo ma-
; lum hoc ago; sic uerbiga-
; tice. si quis iam diu u-
; rere consueuit. et
; cum non operatur incur-
; rit; si cum quod nolo il-
; lud fectio non ego ope-
; ror illud sed quod ha-
; bitat in me peccatum;
; non ego quod uelut in-
; uitus. sed consuetudo
; peccati. quia tam ne-
; cessitate item ipse mihi pa-
; rreui; Inuenio igitur
; lege uolentem mihi fectio
; re bonum. quam mihi melius
; uideat; si ego uolo
; inuenio mihi legem bonum
; fectio. contra adia-
; cens mihi melius; Con-
; delector enim legi di-
; cundum in interiori ho-
; mine; consensio legi
; secundum mentem; Uide-
; o cum uideat lege in me
; his meis repugnante;
; desiderat consuetudine
; ut persuasione inimici
; legitime meae; consen-
; sione scilicet nec tu-
; rrele uel legi diuinae
; quae in mente consistit;
; est ceptum uolentem me in
; lege peccati quod est
; in membris meis; Incon-

sue etudine delictorū;
 infelix ego homo qui meli
 bercebit de corpore mor
 tis huius; ego qui sic deti
 neor qui me libercebit de
 consu etudine mortifera
 corporali; Græcice dip
 ihm xp̄m dñm nos trū; gra
 tice liberceat que lex non
 potuit liberce re. nūquā
 nec p̄cculus non dū eret
 di græcice liberceatus
 un̄ probceatur quic & cel
 terius per sonce loquce
 tur ap̄ostolus non in succ;
 igitur ego ipse mens̄ e ser
 uo legidi; recapi tūlceat
 ut concludcet; Carne aū
 legi p̄ccati; homo carne
 lis duplex ē. quod ce modo.
 & in semet ipso diuisus; Ni
 hil ergo nunc de connccti
 onis ē his qui sunt in xp̄o ih̄u.
 qui non secundu ccer nem
 cembulcent; nihil in illis da
 nccatione dignū est qui car
 nis operibus crucifixi sunt;
 lex enī sp̄s uiatē in xp̄o ih̄u;
 notccndū quia græcice
 legem appellcet; liberauit
 te de lege p̄ccati & mor
 tis; quæ p̄ccatorū b; dcc
 tce ē & mortificat p̄ccce
 tores siue cbecc lege qua
 sup̄ccelxerct in men b; s

esse; Nec quod impossi
 le erct legis; ut homines
 ccer ncces fccceret custo
 dire iustitice mortifican
 dæ ccer nis nec & emplo dcc
 to nec græcice; In quo infir
 mceccatur p̄ carne; in illis
 infirmceccatur non in se;
 Os filia suū mitatens; contra
 fortuna quinegct filia cce
 ccer nem; In similitudine car
 nis p̄ccati; hic similitudo
 ccer nis ueritatce hcebet.
 sic cccce genuit cccsimilitu
 dinem sacem. similem ergo
 ceteris hominib; carnem
 accepit quæ cccce cccnccu
 rcc; Et de p̄ccato dccnce
 uit p̄ccatu in carne; qua
 si si dicas de genē & pugna
 uit genē. sic hostia equas
 p̄ccato offe rebccn in
 lege p̄ccati nomine uoca
 buntur. cū ipse dclictccnes
 cirenē sic sc̄p̄tū est. & in po
 neat mcnus super caput p̄cc
 cati sui. sic & xp̄i caro quæ
 p̄ccatis nos tr̄s oblcctcc ē.
 p̄ccati nom̄ accepit. qui
 dcc sc̄ne dicunt quod de p̄cc
 ato iudccorū quod dñm
 occider̄. p̄ccatu dicebuli quo
 hominē deceperat. per ho
 mine condēnc̄t. sicut ad
 hebræos dic̄. ut p̄ mortem

destruetur eum qui habet
 beatum mortis imperium siue
 de illius carnis substantia
 que contra se uiuere pecca
 to uicium nuquam peccan
 do peccata & in eadem carne cla
 nccunt peccata. ut osten
 deret uoluntatem esse
 in crimine non carere qua
 te celis cedere peccata e
 ut possit non peccare si uellet.
 ut iustificatio legis imple
 retur in nobis qui non se
 candu carnem ambulamus
 sed secundu spiritu; ut quoniam
 illis repugnante carne
 li consuetudine impleri non
 potuit. In nobis scilicet im
 pleatur qui & ex pro mort
 tificauimus carnem; qui enim
 secundu concernunt. que
 concernunt si concipiunt. qui uero se
 cundu spiritu que sunt spiri
 tus sentiunt; homo & spiritu
 carne constructus est. quan
 do ergo carne concipitur
 caro dicitur. que uero spiri
 tu concipitur. totus spiritus
 concipitur. unde queque enim sub
 stantia cum esse celatere in
 ditione rediguntur & uim quo
 de modo proprie & nomi
 comittunt. nec in singula sub
 stantia cognoscit sibi &
 uicium desiderant; Nec

XVIII
 prudentie carnis mors e
 prudentie autem spiritus uicium & pax
 ipse celibet e prudentem
 humanitate esse in celum
 referre. tunc ergo pru
 dentie mortem peccata trans
 grediendo preceptum. spiri
 tus uero prudentie in pre
 sentia peccata habet non red
 dendo uice. & uicium in futu
 ro percipit. prudentie ue
 ro concipiendo e concipiente;
 Quoniam sapientie concernunt in
 mica deo. legi enim di non sub
 ieiatur; non ipse concero ut
 in nicha dicitur. sed sen
 sus carnis in inimicas e deo.
 omne enim non subiectum inimi
 ca e. & quicunque se uoluerit
 uindicare etiam ueteris
 legis non nuquam modum
 dicit. Nec enim potest; im
 possibile dicitur ut uel sic eos
 concarnis concupiscentis
 reuocet; Qui cum in carne
 sunt; hinc probetur quic
 superius non carnem sed
 opere accusat ut carnis
 quic quibus hoc dicitur utiq;
 in carne uiuere; de peccato non
 possunt; fieri enim non potest ut
 carni dicitur celi quic non
 peccet. Uos cum in carne non
 estis. sed in spiritu; hoc e inspira
 ta lib; occupati; Si autem spiritus di

aut habuit filium in eta te tan u unius anni
fuit cu cepit regnare pater eius saul;

habuit car in uobis; in illo spū dī habi
 tate in quo eius ceppcerent fructus.
 sic aut cedgedecentes. fructus aut
 spū ē caritates gaudia & cetera;
 Si quis uero spū xpī n̄ habet hic n̄ ē eius;
 spū xpī ē humilitatis pccati eni
 & omniūq; uirtutu est quidile
 x̄ inimicos & perit orce uirt; Si aut xp̄s
 in uobis ē corpus quide mortuus est
 prop. t̄ pccatu; si xp̄m imitcmi
 in carnalib; sensus quesi mortu
 us n̄ resistit. unde & dicitur aie
 becat. ego uero t̄c qua sur elus n̄ au
 dieba & sic mutus n̄ ceperit eni
 os suu & cetera; spū uero uirtu cepp̄
 iustificatione; spū uiuit ut iustitia
 operetur non eni hoc sola quæri
 tur ut cō carnalib; cessemus. sed
 etico ut spirituelia facciamus; Quod
 si spū eius quis suscitauit ih̄m amor
 uis habitet in uobis quis suscitauit
 uirt ih̄m xp̄m cō mortuis. uiuifica
 bit & mortua corpora ues
 tra pp̄t in habi. t̄cē ē spū eius
 in uobis; si t̄cē parisiatis ut in uobis
 spū s̄c̄s habitare dignetur non
 pccati erit dī t̄cē plū suis spū inle
 rite. sed quomodo ih̄m cō mortuis
 suscitauit. itcē & ues tra car
 pora res taurcebit; Ergo fra
 tres debitor es sumus non
 carni ut secundū carnē uiua
 mus; hoc totū agit ut ostendat

er legem non esse necessariam.
 quæ carnalib; dicitur ē; Si eni se
 cundū carnem uixeritis. morte
 mini; secundū r̄ccationem & po
 sitam quod carnaliter homines
 iustitice casu dicit non possunt;
 Si aut spū facite carnis morti
 ficatis. uiuetis; Si spū acclibus
 ac. tib; carnis opere subiecerit
 tis. no. attendam sc̄ne opere car
 nis non subsitente t̄cē condemna
 ri; Quicūq; eni spū dī coguntur
 huius dī; quicūq; in erentur
 sc̄o spū gubernent. sic e contra
 ho quip̄ccant spū tu dicit bol
 coguntur cō m̄t̄o p̄ccatoris;
 Non enim accepistis spū seruū
 titatis iterū in timore. sed accepistis
 spū dī optionis filiorū; Iudæi
 acceper̄ spū. qui illos cedser uirtu
 te cogere et p̄ timore. timere eni
 seruorū ē diligere filiorū si
 cut scriptū ē seruus domini
 suū. timebit. & filius diligit
 pccatē suū. illi ergo qui opera
 h̄c aguntis uoluntate nolent
 timore necessitate coguntur.
 nos uero omne uoluntate ope
 remur ut filios nos pbemus;
 In quo dicitur abbe pccatē;
 qui uocat pccatē. filio se esse
 p̄ficetur. debet ergo pccati
 in morib; similis inueni n̄ p̄no

mine quoque in uice cuius usurpato
m ceteri pangs sub iocent; Ipse
§ sps testimonium reddidit spiritum
§ tro quod sumus filii di; testimonium
um adoptionis est quod habebimus
spem pro quem utcumque tan
tatem enim artem accipere non
poterant non poterant nisi filii;
§ sic cum filii & heredes. heredes qui
dem di. coheredes autem christi; qui mere
tur esse filius. mereatur efficere
res peccatis & uenit filii coheres; Si
§ tatem compatiemur ut & con
glorificemur; si talem peccate
mur cum necesse fuerit pro nomine
eius. quod licet patulit ille pro nobis
ut simul glorificemur sicut
iohannes ait. scimus quoniam cum
cepserit uenit similes illi erimus;
§ Existimo enim quod non condig
§ nae peccationes huius temporis;
hinc uult futuram gloriam com
mendare. ut praesentes pres
sures fecerit toleremus &
reuerce nihil potest homo
condignus peccati gloriae caelestis
et tunc sicut celis est & ille qua
lis modo est autem qui tunc est
peccatus fuerit tunc plus non
est quoniam & sic pro peccatis
suis ante merebatur. nunc
cum & peccata donentur &
tunc uice tunc praesentibus

tur concordia angelorum splen
dor solis & ceterae quae scilicet legi
§ mus reppmissa; Ad futuram glo
§ riam quae reuelabitur in no
bis; modo enim absconditae sunt
christo in deo & nondum cepserunt quid
§ erimus; Nec expectatio crea
§ turae reuelatione filiorum di
§ & peccatis; diuersi hunc locum
diuersis modis exponunt siue
omnis creaturae resurrexerit
omnis tunc expectat. quae tunc
in melius commutabitur siue
angelica reuelatione creaturae
re. petrus enim dicit etiam an
gelos gloriae desiderare scilicet
rati quidem & sic sic dicunt ad
deum esse creaturae quos
olim serpens spe diuinitatis
uenerat subiectos corrupti
oni fecerit deseruire non se
met ipsos peccantes sed ser
pentis insinuat & ipsi inquit
unliberice buntur ut item
non corruptioni deseruiant.
omne autem creaturae di
cunt esse eos qui usque ad ad
uentum christi iusti fuerunt qui a
& ipsi nondum accipientes &
peccatis deo pro nobis in melius
celiquit pudente. non solum
causis sed & nos ipsi in quibus com
plectuntur nec dicitur tenemus

sed in spe sustinemus quæ uis
 quæ multati uideri iusticiam
 rē uiderimus; Uenit uero
 enī cōsecratur; uenit uero est
 omne quod quæcūque finitur;
 subiecte ē; sic angeli hominib;
 ministrant; Non uolens
 sed p̄p̄t̄ eā qui subiecit in spem.
 quæ & ipse creatur celi bea
 sibi tur ceser uirtute corrupti
 omis in libertate gloriæ filio
 rudi; sic non ser uia ēis quidi
 in se in cōginem corrupunt;
 Scimus enim quod omnis cōsecra
 tione cōgemescit & æquæ p̄cor
 turat usq; at huc; si ē gaudent
 cōgeli sup̄ penitentēs; ite do
 lent sup̄ conuertentes; Nō
 sola aut̄ illic sed & nos ipsi p̄mi
 tices sp̄r habentes; ipsi in tra
 sinos gemimus cōd̄ opationē filio
 rā; non solum cōgeli qui benigni
 ores nobis s̄ de huius modidolent
 sed & ite nos quicquid sp̄m sc̄m habē
 bemus de cœlib; ingemescimus
 sic & hieremias ingemescent
 cœlebrat. heu mihi cœnim quæ pe
 nit reuerens cœterre & reli
 quæ; Expectant̄ redemptio
 nem corporis nostri spe enim sc̄l
 in fœctis sumus; nondū rē ipse
 p̄missis p̄cepimus sed sperre

mus. sic ad cōn̄ hios aut per
 fidem enī cōbulcemus & non
 p̄speciem; Spes cū quæ uidetur
 non est spes; nec quod uidet quis
 quid speret; quod uidetur non
 speretur sed si p̄p̄t̄ ē posside
 tur. nullæ ergo spes in reb; uisibi
 lib; est christicenis. non enim nobis
 p̄sentis cōp̄missis s̄ s̄ sed fu
 turæ; Sic aut̄ quod nō uidemus spe
 rremus. per p̄cānticem & p̄cā
 tēmus; Ideo fides per p̄cānticem
 cōm s̄ rēndis est p̄cānticem quicquid
 quod non uidet credit & quæ
 si cōm accepit ite securæ
 est denondū acceptis. sicut
 cœt ad hebræos. p̄cānticem uo
 bis necessit̄a ē at uoluntate
 di fœctent̄ s̄ p̄cānticem re
 p̄missionē sperent sine p̄cānti
 cē esse non nouit; Similit̄
 cœcū & sp̄r cœdiuuet infirmi
 tate nos trē; secunda hanc
 spem cœdiuuet ut non terre
 nec sed cœlesticē possideamus
 infirmicē ē enim nostricē possi
 bilitatē nisi in lamine cœtio sc̄i
 sp̄r cœdiuuetur; Nec quicquid ore
 mus sic oportet nescimus; qui
 cœ at huc p̄specula uidemus &
 frequenter obsunt quæ p̄des
 se cœrbi trēmur. & ideo

nobis postulare ac minime con-
ceduntur p[er]uisione diuine. si
ē & ipse celi b[ea]t[us] p[ro]p[ter] quod
ter d[omi]n[u]m rogauit ut discede-
ret a me & reliquere; Sed
si ipse sp[iritu]s postulat p[ro] nobis ge-
m[us] m[er]itib[us]; in e[re]rr[ati]o[n]ib[us]; qui
si cū seruetur corde scit
si quid desiderat sp[iritu]s; qui cū se-
cundū d[omi]n[u]m postulat p[ro] sanc-
tis; hic gr[ati]am sp[iritu]s sp[iritu]s no-
minat sic ibi d[omi]n[u]s. si or[ati]o[n]e
voluntate sp[iritu]s meus or[ati]o[n]e. &
celi b[ea]t[us] amulcator est sp[iritu]s
h[uius] tu[us]. postulat cū quā pos-
tulere nos fecit gemiti-
bus qui en[er]r[ati]o[n]em non possunt
sic temp[or]e nos dicitur
d[omi]n[u]s. ut sciat hoc ē. ut scire
nos fecit quod des[ider]imus.
sed & usū cōmuni quod d[omi]n[u]s
fieri iubet ipse dicitur ope-
rari. ut ille aedificauit do-
mum aut ille codicem fecit
cū n[on] est iste sc[ri]psit n[on] est
ille construxit; Scimus
si cū quā diligenti b[us]; d[omi]n[u]m om-
ni[n]e cooperentur in bonū;
omnia quæcūq[ue] fecerimus
ut p[ro]p[ter] si fuerimus p[ro]p[ter] di-
lectationem d[omi]n[u]i. omni[n]e nobis
cū mercede crescant

Omni[n]e enim quæcūq[ue]; iustus
fecerit p[ro]p[ter] se buntur; His qui
si secundū p[ro]positū uocati sunt na-
si quos p[ro]p[ter] e[re]r[ati]o[n]em; secundū quod p[ro]-
positū solā fide sed uere quos
p[ro]p[ter] e[re]r[ati]o[n]em creditur os &
quos gr[ati]am uocauit cū d[omi]n[u]s
lucem malā m[er]itū gloriā
si b[ea]t[us] operentur; Et p[ro]p[ter] d[omi]n[u]m
si uocauit conformes fieri in e[re]r[ati]o[n]e
nis filii eius; p[ro]p[ter] d[omi]n[u]m in e[re]r[ati]o[n]e
idem ē quod p[ro]p[ter] e[re]r[ati]o[n]em ergo
quos p[ro]p[ter] e[re]r[ati]o[n]em conformes fu-
turos in uita uoluit ut fie-
rent conformes in gloriā qui
cū t[er]renis formabit corpus
humilitatis nostræ conform-
me corpori d[omi]n[u]i t[er]renis suæ. Ut
si sit ipse p[ri]mogenitus in multis
si fratrib[us]; p[ri]mogenitus hic &
si moritur in gloriā; Quos autē p[ro]p[ter]
si d[omi]n[u]m uocauit. hos & uocauit. &
si quos uocauit. hos & iustificauit.
si quos cū iustificauit. illos & in e[re]r[ati]o[n]e
nificauit; quos p[ro]p[ter] e[re]r[ati]o[n]em credi-
turos. hos uocauit. uocatio autē
uolens collegit. non inuitos.
cū t[er]renis discretionem in
personis. sed in tempore est.
hoc ideo d[omi]n[u]s p[ro]p[ter] fidei inimicos
ne fortuitū t[er]renis gr[ati]am
iudicarent. ergo uocantur

III

p predicationem ut credant
 credent et iustificantur p
 baptisimū. glorificantur in
 uirtutib; gratia u. siue
 in resurrectione futura;
 ¶ Quid ergo dicemus ced. hęc
 ¶ si dicit p nobis quis conuincenot;
 uult ostendere quod nemo
 possit impedire eos qui dili
 gentes dñm diliguntur actō.
 quominus gloriam quę pmissa
 sic est consequentur eo quod
 perfectę quę in illis ē car
 itates omne cause morate
 luitimons foras expellet;
 ¶ Qui et sic filio suo non pep
 cit; permisit trahi ut
 traherentibus in ceneret
 liberatē cerbiti. & no
 bis pccatiencie monstrare
 ¶ tur & exemplum; Sed p nobis
 ¶ omnibus trahi dicit illum;
 non p ceteris; Quomodo
 ¶ si do non & icem cū illo omni
 ¶ ce nobis donec bit; quid po
 ¶ test habere e canus quod
 ¶ nobis negat qui filium nō
 ¶ negat; Quis ceteris
 ¶ bit electos dñi dñi qui ius
 ¶ tificat quis ē qui conde
 ¶ nāt; quos dñs elegit cre
 ¶ dent et ac signis & uirtu
 ¶ tibus iustos ostendit quis
 ¶ p phisicis cetera debita accu

scere delictis. uel p con
 temptu legē humanen
 ¶ deceptorū; Xp̄s ih̄s qui mor
 ¶ tuus ē. immo qui & resur
 ¶ rexit qui & est ad dex
 ¶ terē dñi; secundū ced sup
 ¶ ti hominis loquitur for
 ¶ mē qui mortuus ē ceterq;
 ¶ surrexit; Qui & sic in len
 ¶ pellet p nobis; ut cū ipso si
 ¶ mus abi ipse ē. solent pcc
 ¶ ne ceteris in len pel
 ¶ lationis cause mouere
 ¶ calomnie dicentes quod
 ¶ qui in len pelletur in len
 ¶ pelletur sit in ceterior. quib;
 ¶ respondenda ē dñi obli
 ¶ onem non pccati. ut p illis
 ¶ comoneatur semper quos
 ¶ ipse elegit sed in hoc in len
 ¶ pelletur eum dum semp
 ¶ pccatū hominem quem sur
 ¶ cepit quę si nos trahi pig
 ¶ nus ostendit & offerat
 ¶ ut uerus pontifex & æ
 ¶ ternus; Quis ergo nos
 ¶ se pccatū cetera caritate
 ¶ xp̄i. th̄ bulcatio. cen. an
 ¶ gustie an persecutio an
 ¶ fames. annuclitescen.
 ¶ periculum. cen. gliechus si
 ¶ cū se pccatū est; post tan
 ¶ tū & in temple clere be
 ¶ neficē uel pmissę quę

poterit tunc gratia esse
praesurce quae nos ab eius
causa te diuella & nos
dicendo om̄ dicit tunc esse
debere qui a xpo nec percu
lis uelleant se perire tunc
uero iudaei uollebent illor
a xpo. ita se perire ut
cederent eis cur tunc
gratiam uocarent. Quia pp̄t
sate morte ced si cimus to
tunc die; non pp̄ter celi quod
chm̄ sed pp̄ter te qui di
xisti. beati estis cū uos
psequerentur & cetera;
¶ Aestimati sumus ut oues
s occisionis; hoc in nobis ma
xime xp̄icenis impletur
quibus non licet nosmet
ip̄os defendere sed ex
emplo dñi & magistri
qui sic ouis celi uicim
ducatus est omnice in ce
te peccatis sine aole
s rere; Sed in his omni
s bus superemus pp̄t eu
s qui diligit nos; hinc om̄
s tribulationes p̄nihil
ducimus pp̄t eum quos
tunc dñi diligit ut eti
com more feratur p̄no
bis & quendo per eius nomi
nem om̄m tunc maxime
s triumphemus p̄ferati

cū leue sit p̄ se p̄ccatum quod
p̄clit prior dñs p̄ccati dig
natus est; Certus sum
s enim quic neq; mors neq;
s uita neq; congelatio neq; prin
s cipitatus neq; instantia
s neq; futurus neq; fortis
s tadinis neq; colitudo ne
q; p̄fundus; pro certo con
fido quic nec similia quis mor
tem minetur nec si uita
p̄mittat nec si se congelat
dicat cedi desinat tunc
nec si congelatus p̄ncipem
mentur nec si in pra
senti honorem conferat
neque si pollicetur glo
ric futurorum neq; si uir
tutes operetur nec si ca
lu p̄mittat & inferno de
terreat uel p̄funditate
scientiae succedere con
tatur amque nos poterit
s xp̄i causa te se cerne
s re; Neq; creatur celi
s poterit nos se perire aca
s hite te di; Omne p̄ne cre
aturam nomine uit &
non fuit his contentus. celi
deret quod & icc si sit celi
ce creatur nec ip̄e uice
s leet se perire; Quae est
s in xpo ih̄u dño nos t̄ro; dñm
diligebat in xpo uis dilae

tio consistit in casu dicens men
 dicatoru sic ipse cecit si diligi
 tissime mendo cecit mea serua
 te qui in iactatione amonit
 sui in fructu nre caritate con
 stituit dicens. In hoc cognos
 cent om quic mei discipales
 si diligeatis inuicem un
 de & iohannes ait si fructu
 tre quem uides non diligis
 dm que non uides quomodo
 poteris diligere; Venit tē
 dico in xpō non mēior testi
 monia mihi phibente consci
 entie mee in spū scō qm
 ita sit. tice est mihi mēgnce
 & conuulsus dolor cor dimeo;
 con rre iudeos accutus p
 mū illis rēctis fecit non se
 cause odi hęc dicere sed
 cemois eo quod doleat illos
 xpō non credere cēd quos qua
 primū ^{saluandos} cēd uenerat. quod aū
 se dicit in xpō dicere ueritate
 tem ostendit homine bcep
 tū qm communicationē
 corporis & sanguinis xpī in
 ipso mēna & ipse in illo quit
 quit uel fecit uel loquitur
 in xpō eum loqui uel cēgere ca
 us ē membrū & quit quit
 ei in lectu in iura fuent xpō
 similit in rogeen. nre quod
 ait conscientie sibi in hac

pccate testimoniu phibe
 re illam docet ueritate di
 legere cui conscientie in
 omnib; cēd testatur nō
 eum mendo cecit in aē
 nre accusatione consti
 tuit; Opate bcc enim ipse
 ego cēcāthemce es rēcēpo
 pfructibus meis quis cog
 nccātimēi secundu carne
 quis san is rē elatē; opate
 bcc cēd quendo cū p se que
 rer xpō. non modo opate
 rem. scie bcc eni quod ipso
 rā essent hęc om nre sed
 post quē cognoui uenit tē
 der eliqui eos quos tēclit
 diligebcom & illi non conuer
 tuntur; Quorū cēd opatio
 ē filiorū; de ipis eni dice
 bccatur filius meus p mō
 genitatus israhel; Et glo
 hęc & testatē mātē & le
 gis lectio; ueteris lecti
 o & noui pmissio Et obse
 quia & pmissio; hoc ē mi
 nistatē uengelora uel
 pphetēra Quorū pcc
 tres; cēd hęc & isccac
 & iccob; Et & quibus xpō
 secundu carnem qui ē sup
 omnice dī benedictus in
 seculē; con rre mē mē hęc
 u fortuna & cē rru

quia & de iudeis & secun
da carne solce & illis & dñs
benedictus in saecula si
ē & thomae cedrorat &
dñe dñs meus & dñs meus qd
sed uacator confirmat di
cens quic uidisti ideo cre
didisti. Non cū & cedit
uerbū dñi; quia superi
us dixerat dolere se
quod genus israhel p
pho uacato & dū dēre
tur cetero regno quorū hae
omnes fuerent hic os
tendit illor quonon cre
dunt n̄ esse filios abra
hae ne omnibus iudeis
prae iudicare putat
retur & obiceretur
illi numquid ergo dñm
titus ē abrahāe; Non
enim om̄ qui & israhel
huius israhel hē hētae neq;
quic semen sunt abrahāe
hae om̄ filii; si non om̄ tē
m̄ cetero hētae & si non
om̄ israhel hētae & israhel
sunt. sunt ergo &
& gentibus; cetero hētae in quibus
non est dolus; sed in isa
ac uocabitur tibi sem̄;
in solo isaac uocati sunt
et tunc filii abrahāe

hae non & icc in israhel
cū & ipse & eius sit ipse
descenderet; Idē non qui
filii carnis huius filii sed qui
filii sunt p̄missionis & tū
m̄ cetero in sem̄ p̄missio
nis enī uerbu hoc est; is
rahel enim secunda
carnelem usū n̄ cetero
ē & ancillae israhel ac uero
sup̄ n̄ cetero cetero hētae
& p̄missionis dñi ē gene
ratus. ite & nunc xp̄i
cenor p̄missio fecit filios
abrahāe hae quonon eius meru
it fides ut scilicet p̄cc̄t
sit gentibus plurimorum;
secunda hoc tempus ue
nit & est sc̄pt̄a fili
us; hic ostendit positē
orē populū more isaac
& esse p̄missionis; N̄ solū autē
sed & rebecca; non solū
israhel & isaac qui qua
uis & unop̄cc̄t̄e diuersa
tē m̄ cetero tres generati
non sunt unū cepit dñs sed
et tunc iacob & esau qui &
unor dē rebecca n̄ cetero con
cubitu. cetero hētae n̄ cetero
rentur cepit dñm fidei
future sunt merito sep̄cc̄
rati ut p̄positū dñi dēle
gentibus bonis & refutan

dis in celis & sic in praesenti
 enice icc in ceneret.
 utce ergo & nunc quos pre
 sciat de genib; crechitu
 nos elegit & de israhel
 reiecit incredulos; Ex
 sano concubitu hceben s
 susa ac pccatrenostro;
 rebecca puatce tur pma
 geminos edidisse in eo quo
 qucesino ualiqua ei ac
 cessent ppter riacce dm
 inlerrogat: Cum enim
 s non duncati fuis sent aut
 s celi quit egis sent bonu
 s aut mclur ut secundu
 s electione ppositu dlm ce
 neret; siue ut hoc signi
 ficaretur quod modo
 & icc de geminis qui non
 credit cecicitur; Non &
 s openb; sed & uocant eche
 ut um e quia mceior serui
 s & minor; praescienice
 di non pte iudicat pcca
 ton si conuerati uoluerit
 elicit enim per hieze h
 el. si dixerop pccaton mor
 temoneris & ille conuer
 sus iustitice fecerit ui
 uet & non morie
 tur; sic scriptu e. iacob
 dilexi. esce u au odio habui

quod phar rebecca dicit
 tu fuerat inposita
 ripp genie p pphetem
 ce positolus ostendit im
 s pleat; Quid ergo dicemus
 s nuqua iniquitace cepit
 dm. cecit; timuit ne qd
 ipse prop tea dixeret
 ut p bce reit cepit dm.
 praerogatiue genens
 nihil uclere siue icc
 tunc significatu posite
 hore populu meliorem
 futurulu. non intellegen
 tes putcerent eu dicere
 quod celios d. bonos fce
 r & celios mcelos & secun
 du ipsoru sententiam
 iniqua eret panis equi
 non succipit e pccasent
 & pponit sibi & ccluer
 so testimonice quib; illi
 cclfirmcere id solebant
 quib; & exemplis p breue
 subiectiones respondens.
 ostendit utce intellegi
 s n debere. Nos enim dicit
 s miserabor cuius misere
 s or & misericor dice pfer
 s at cebo cuius miserabor.
 hoc pccato sensu itcc in
 tellegitur illius mise
 rebor que itcc praesciui

xxii

possemiseret cordicampme
ren uatice tunc illius sim
ss miseratus; Igitur non
ss uolentis neq; currentis
ss sed miserentis di; si non
ē uolentis neq; currentis
ut quid ceputent
quere & ipse cacurrerit
dicens cursu consumme
ui & celos ut curreret
ced horatetur ē dicens
sic currite ut om̄ com
prehendatis. unde
intellegitur quic hic
interrogentis uoce
utitur & redierguen
tis potius quic negon
tis siue ite non uolen
tis neq; currentis tan
tu sed & dñi cediuacen
satis; Dicit eni scripta
ss rce pherice om̄ quic
ss in hoc ipsa & ciatte urte
ss ut ostendat in te ur
ss tute mece & ut ced
ss nuntiatur nom̄ mece
ss in uniuersa rce; Et **xxviii**
hoc illi mcele pponun
sed hic locus duob; modis
cediueris & ponitur
siue quod unus quisq;
modo & fine peccato
ru suoru impletopu

nice tar sic somitate &
temorrei. hic ergo icom
modu & cesset & id
circo uoluit di quic fide
icom perituro celis p uide
re ut populus ei ut agnos
ceret iustitice ipsi ut at
q; uirtute ut nec pe
care auderent nec suos
ceduer sic hos uer erentur
tate ē hoc quod in pherice
one gestu est quic le si me
dicur de rapicatu icom de
necate multis inueniat
secnitate causas in qui
rendo morborum uel
si iudex cui possit chmi
nosum sitceat impu ire
ced omnia timore di uer
sis poenis ced ficicet si
ue di peccati enice indu
rctur ē cessente eni
placge di dano fiebat
et quic uis se ipse eun
conuertatcem & icem
ipso succlematice uolu
it demonstrare; Er
ss go cuius uult miseretur
ss & que uult indurcet di
ss cis itceq; mihi quid at huc
ss queritur uoluntati
ss eni eius quis resistit;
ergo si & hoc sic in elle

gatur cui uult miseretur &
 quem uult induriet quod sa-
 tis iniquum est & ita ues tra
 ppositio concludetur ut dica-
 tis in celis a ues tra non uos esse
 cause sed elni uoluntate cui
 con rre dicit non possit redre
 sistit huic rationi ues tra ep
 scencor rre iustitiae di; o ho-
 mo tu quis es qui respondeas
 do. nuquit die figmentu aequi
 se finxit ut quid me fecistis sic.
 quibus dce uide tur & hoc ar huc
 & ipsoru per soncedicere nemi-
 nem posse con rre dicer e uolun-
 tate dicitur misere nri salte-
 ra indurientis & addere nemine
 do respondere debere quod cu-
 q; uoluerit facientis; quid dce ue-
 ro dicitur con hinc a apostolu
 respondere quod dicitur si
 rre erra ut illi calumnien-
 tar non debere eos suos respon-
 dere factos eo quod tulerit
 mus sed con per cationem di-
 que ad suu artificie eluti
 figmentu; Annon hce b & po-
 sita rre tem figulus luti & ea-
 dem mces rre facere alit
 quidem uer in honore alit
 uero in con lumelicem; secun-
 du eor qui haec a apostolu uer-
 bce esse dicitur mces rre die

om in aegypto comorcentur
 quia & israhel ibi idolis
 deser uerit et ande hie
 zechi el die in aegypto uir-
 ginitate eius fuisse cor-
 rupta; Quod si uolens dr
 ostendere ircom & notce
 facere potentice sacem-
 sar tinant in mal. rapce-
 ti entice; quice illa diu sus-
 tinuit bles phemcentem
 & elapsis operib; sua popa-
 la cceli genem praeter
 que innoxice & tunc pcc-
 aulora crudeliter iussit rat-
 enegce; Uerice irae cepit
 in mletu; Im plendo
 peccatice su a uerice
 ire dignes factice & cese
 m & ipsi cedim ten tu pre-
 pccatice; Et ut ostende-
 ret diuitias glorie
 & suae in a scemise
 h cor di a que
 praepce rre uir in
 glorie; dignercent
 miser cordice quia & inno-
 rre cedimisercent & grce
 uiter fuercent cceli facti,
 Quos & uocauit nos non solu
 & iudaeis. sed & ice & gen-
 bus sic in osee die; uocabon
 plebe mea. plebe mea & n-
 miser cordice consecratem

XXVIII

si misericor dice consecutur,
si & est in loco ubi dicta e eis,
si non plebs mea uos ibi uocaban
si tur fili diuini; quia & tunc
aliquem aegyptioru & ier
recon cu filis israhel, quod
si di per sonas acciperet so
lus israhel debuit scilicet
habere. ita & nunc non solum
iudeos sed & ceteras gentes uoca
uit ad fide secundum eos au
qui haec non de ceteris sed de
iudeoru psona dicitur con
m l'con u' inquam quos uolunt
scilicet uerit ut & ceteras gentes ele
geter idolo. l'ca r'ces. quae nu
quae ser uer do. & de isra
hel p'ca cos uocare & secun
du testimonio u' esaiæ: Esa
si i'ces au d'cem cet p' israhel; co
m in cetero p' ip'is esse monstra
si tur: Si fuerit numerus filii
si ora israhel acc' quae m
si herena m'cy r'e
si liquis scilicet uae fi' ent
si p'ca acit' r'e t' meo
si ru' creditu r'e esse
si demonstrans; Uer b' ueni
si consumens & breu' cens in
si equitate quia uerbu' bre
si uice tu feci & dñs sup' t' r'e;
si h' r'ona hoc habet sensu
si sic ego uerbu' ad breu' uo
si cito de finon t' d' hoc omni
si aelocitate p'ficia & imp' p' h' ti
si a au' uerbu' breu' uice tu no
si u' r'e s' t' em tu accipitur

quae meo breuiter comprehen
si scer' omnice; Et sicut praedi
si xit es ceteris; bene praedi xit qui
si ce superhas resp' tu e; Nisi dñs
si sc' b'ce o' th reliquis & nobis sem.
si sic s'odomice fecerit es semas &
si sic gomorrice similes fuit semas;
si quae non e p'cessus p'ccator ius
si tos p' h' r'e c' mal' t' u' ad impi
si or' u' t' a' e nisi sem' ceteris h'ce x' p'
si fuit & missus ad populu' libe
si r'enda; con' r'e d'icenti u' au
si hic sensus e nisi ad p'ccatos & iude
si u' uocare uoluit & Quid er go
si dicemus quod gentes quae non
si sc' t' ceteris iustitice ad pre
si h'nd' r'e iustitice; si superiora
si & p' sona apostoli dicantur.
si hinc sibi r'e r' p'ponit quae po
si t' r' con' d'icere si non est r'e
si ut dicimus quae n'e uolent' si ne
si q' currunt' si quomodo gentes
si inuenit iustitice quae n' qua
si anlea quae s' i' r'e israhel uero
si quaerent' semp iustitice non
si potuit inuenire si uero totus
si superior sensus con' r'e d'icenti
si bus ceteris p' h'ca tur hinc respon
si dit ad apostola & breuiter
si r'e ca p' t' u' l' c' o' t' quae s' tionem
si d'icenti h' quid er go dicemus ad
si ea quae nobis obiecit ceteris nisi qui
si ce gentes uocare t' ceteris tim
si crediderit & illi credere no
si uerit; Iustitice au' quae & fi
si de e; quae iustitice & fide e
si & illi credere noluerit; Isra
si hel uero sc' t' ceteris legem ius
si titice in lege non puenit qua
si r'e quae non & fide sed quae si

& operibus; reddat causas.
 quare non inuenimus ius-
 titiam quia fecerunt opera
 gloriae credere noluerunt
 quia iusti gratiam res-
 picientes; Offenderunt in la-
 spide offensionis; sic scriptum
 est ecce pono in sion lapidem
 offensionis & petram scan-
 dala; qui uidet lapidem non
 offendit; qui autem cecus est im-
 pingit se; quod conligit iu-
 deis quos sacra mentis &
 caecauit & christum non agnos-
 centes crucifixerunt; sed
 & idcirco lapis offensio-
 nis & petrae scandali pre-
 dictus est christus; quia mala in-
 nocentia uita eius & peccati-
 one scandalum peccati tunc
 tur; sic scriptum est; quia
 scandali habebentur in eo;
 & hic ipse composuit ut art-
 christum cruci fixum iudeis scan-
 dala gentibus; autem stulti-
 tiam; ipsi uero uocatis christum
 diuinitate & discipulen-
 tiam; unde & hic sequitur;
 qui credit in eam non confun-
 detur; petrus quoque di-
 citur quod credentibus; lapis
 electus sit angulus; in-
 credulus uero offensio-

nis; Et omnis qui credit in
 eam non confundetur; non ia-
 deus solus; sed omnis qui cre-
 diderit de peccatis delictis
 non confundetur; sic et tres
 uoluntates quidem cordis mei
 & obsecratio ad dominum fit pro
 illis in celis; hic se osten-
 dit non solum lapidus sed
 & cor de inimicis ora-
 re; & testimonia enim prohibe-
 re illis; quod a mulcationem
 di habent sed non se concludi
 scientiam; habent a mulca-
 tionem se concludit legis; sed
 non intellegunt quia christus se-
 cundum legem uenit & quia
 per legem iustificationem non possunt
 perditur re ueraciter
 quod sine scientia fiat qui
 a sepe ueraciter in contra-
 riam; Ignorantes enim diuinitati
 & sacra querentes sta-
 taere iustitiam di non sunt
 subiecti; Ignorantes quod
 deus & sola fide iustificat &
 iustos se & legis operibus; qua-
 rum custodia esse putantes;
 noluerunt se remissioni subice-
 re peccatorum ne peccato-
 res fuisse uiderentur; sic
 scriptum est; pharisaei autem sper-
 nentes consilium dei in se met-
 ipsis noluerunt baptizari
 in nomine iohannis; finis enim

si legis xps cedit iustitiam omni
si in credenti; tunc est qui xpo
credidit die quae credit
quasi qui uniuersae lege
si impleuit; Moser enim scip
si sit iustitiam quae & le
ge e; ipse moser distinxit
inter utrumque iustitiam
fidei scilicet & iustitiam
torum quod aliter coope
nt; ad tercia sola credali
tate iustitiam acceden
te; Quam quae fecerit ea ho
si mo uiat in eis; nemo ergo
illorum uiuet quia in hoc te
pore nemo proficit legem
si ex xpo. quae & hoc legis
e ut ipsi credatur; quidam
ex hoc loco putant iudae
os presentem tentu
uitae & legis operibus; me
ruisse quod uerum non es
se dnm uerba de de ce
rent; quidam uero in ter
rogatus e in comen
datione legis opponit di
cens; si uis in uitae uenire
seruare mandata; unde in
tellegimus quod quis uo. te po
ne lege seruare uitae ha
bit se pi. tnce; Quae autem
si & fide est iustitiam si di
si e. ne dixeris in corde tuo

si quis ascendit in caelum id est
si xpm deducere. aut quis des
si cendat in abyssum. hoc e xpm
si comortat reuocare; sed quid
si dic scip tunc e uerba
si in ore tuo & in corde tuo;
ille quidem secundum hunc
de lege hoc dixit sed aposto
lus illud cedit xpm ap. tot. qui
ce lex n. e. in caelo fuit n. e. in
abyssum. siue ideo illos semp
iubet lege meditari. ut ibi
xpm accendant in uenire. hoc
si e uerba fidei quod praedica
mus; noui scilicet & testa. m. a.
si Quia si confiteeris in ore tuo
si dnm ihm. & in corde tuo cre
si dideris quod dicit illud & cetera
si aut comortat; tunc e timo
nia cordis e omnis confes
si sio; Sal. uis e; adelic tunc
praeferit. n. futuris; Corde
si enim creditur cedit iustitiam.
si ore autem confessio fit in scda
te; ergo si fides sufficit ad
iustitiam & confessio cedit sa
late. inter iudaeum & gentem
credentes. nullae discretio
si e; Dic enim scip tunc. omnis
si qui credit nullum; non solum
si iudaeus; Non confundetur;
si nolite ergo illos uos confun
dere de phisimis actibus quos

scripturæ dicit non posse
 confundi; Non enim est distinctio
 ratio iudei & grecina idem
 dominus omnia dicit in omnibus;
 qui in uocant illa, omnis enim
 qui cuique; in uocauerit nomen
 domini scilicet est; unus dominus om-
 nium & abundans in misericordia
 dicitur & scilicet habet unde
 omnibus largitur; Quomodo
 ergo in uocabantur in
 que non crediderunt; de genti-
 bus; obiectio iudeorum quod dicitur
 in uocare non possent; Aut
 quomodo credent ei quem
 non uiderunt; quomodo autem
 credent sine predican-
 te; quomodo uero predi-
 cabunt nisi fuerint conuerti;
 quia nunquam ceciderunt profe-
 tæ sunt missi; Sic scriptura
 est; quæ speciosi pedes euan-
 gelizantia peccatorum euan-
 gelizantia bonorum; isti uero pe-
 des pulchri sunt qui peccatorum
 ceciderunt illorum autem qui
 adueniunt et seculi car-
 runt turpes sunt pedes
 atque deformes; Sed non
 omnino obcederent euangelio;
 ergo sine illi omnino obaudierunt
 ceciderunt quos propheta misit si quan-
 to minus isti ad quos nemo

est destinatus; Et scias enim
 dicit dominus quis credit audi-
 tum nostrum; quis credit quod
 ceciderit a nobis; at quod nos
 ceteri ut ceteri ad nuntice-
 remus ceciderimus; Ergo
 fides & auditu auditus au-
 ditus uerbo; hinc responsio
 apostoli; Sed dico nunquam
 non ceciderunt; etiam ante illorum
 audisse confirmat; In om-
 ni terra sicut sonas eorum
 & in fines orbis terrarum uerba
 eorum; uult hoc testimo-
 nium percellit hoc de uocibus; in-
 tellegit prophetarum; Sed
 dico nunquam israel non
 cognouit; subcedit ut
 gentes esse uocandæ ad
 fide; primus moyses dicit;
 ideo primus moyses quia om-
 nium prophetarum postea de
 gentium scilicet dixerunt;
 Ego ad emulcationem uos
 adducam in gentem in
 gentem insipientem in iram
 uos mitat; ante quæ cre-
 derent dicit non erant gens
 dei quæ si ergo dicat eos qui
 non sunt gens mea uocabo
 & credent mihi ad uer-
 tra in iram uocacione ut qui
 bus meliores debuerunt

esse gaudeatis equocum sic
 quis habeat filium inobedi-
 entem & eum corrigenda
 eum dimidium peccatum in sa-
 dae servos suo ut tunc de illo
 conuersus gaudeat ut si
 tunc tu accipere mereretur
 siue n' eremus gens quia
 mortui eremus in peccatis
 Et scias au' audet et dicit in
 uentus su' non quaerentibus
 me; genibus; quoniam dicit in le-
 ge sed idolo in igno' r' con-
 sa requirebant; palce appa-
 rui his qui me non in' troga-
 bant; quoniam dicit sed demonia
 in' trogebant p' cogere et er-
 ceitrologos atq; aruspices
 idoloru'; Ad israhel cu' quid
 dicit; ipse qui tunc genibus
 rep'misit iudeis ecce qua-
 lia comminatur ut sciat
 utruq; praedictu'; Tota
 die & p' cendi m' cenus meas;
 toto tempore mirabiliter
 plagas ostendit & nec sic cre-
 diderunt; Ad populu' n' creden-
 te & contradicente; ex-
 tensione m' cenus alle go' ce
 xxxiii significat cruce; Dico er-
 go n' qui reppulit d' s'
 populu' suu'; absit; quia sa-
 tis illos humiliauerat.

modo quasi bonus doctor
 consolatur eos in illo mi-
 nia & excerbare uidea-
 tur; n' om' ait reppulit nec
 sep' nisi eos qui n' credunt
 & quae diu n' credunt; Na-
 & ego israhel tunc sa'; si om'
 reppulit & in me utiq; sar-
 cepit & Ex semine abra-
 hae dicitur beniamin;
 n' & genere p' selytoru';
 Non reppulit d' plebem
 suam quae praescire se
 creditura; An nescitis
 in helice quid dicit scriptura;
 in regno u' ab israhel
 de helice; Quae admodum in-
 pellat d' aduersus israhel
 genibus; sup' biam tollit ne
 gloriarentur quod & iudeis
 paucissimi crediderunt; Dicit
 p' p' he tunc tuos occiderunt
 & tunc tua suffoderunt & ego
 relictus su' solus & quae
 ma mea; om' p' p' he tunc
 ille tantu' modo sciebant
 quae illis fuit tunc ad no' reue-
 lata unde & hieremia
 dubius in' trogat si mea
 hora quae cu' eolo quebatur
 aput eum sermo d' n' habe-
 retur; sed & heliseus di-
 cit quomodo haec d' n' abs-

concham
 helice
 tunc
 quae
 ro; sup'
 er
 con
 & sal
 uand;
 genua
 la im
 uita
 quem
 neg
 nes hon
 uer go
 sic ergo
 r' tra
 & sal
 & cam
 uer' scil
 elano
 sic opa
 uer' qu
 lae die
 & sic
 edice
 helice
 uer' uer
 modo elec
 & ipse
 sic g

conditame. ita ergo & helice hoc loco esse prae
 terea alios quidem colerent
 signora aut; Sed quid dicit
 illi responsa diuina; reli
 qui mihi septem milia uiro
 ra; sipheta a tanlata
 erant quam lo magis uos nes
 citis quae multi iuda ora
 & sceluati sunt. & sed
 accendi; Quin caru uer
 genu ante bahal; non so
 lo immolando idolis ser
 uitur sed & iam delin
 quendo; si enim dicitur factis
 negocatur utiq; & demo
 nes honorantur; sic
 ergo & in hoc tempore;
 sic ergo tunc non omne
 rita & nunc aliquanti
 sed uacantur; Reliquae
 secundum electionem gra
 tiae & sceluae factae sunt;
 electio gratiae fides est.
 sic opera electio legis ce
 tera; quae electio ab im
 la diuersitas mentora;
 sic cum gratia non & operibus;
 nec dicerent illi de qui bus
 helice dicitur iusti erant;
 isti uero peccatores; quo
 modo electis subiecti qui
 ce & ipsi gratia & sceluati
 sunt sic gentes; Alioquin

gratia non est gratia;
 quia gratia tanto munere
 gratia appellatur; Quid
 ergo quod quereba
 sira hel hoc non est conse
 cutus; ideo totus isra
 hel non est iustitiae conse
 cutus; quia ea non & fide
 querebatur sed & solo pe
 rib; legis se iustificari pa
 tcebat cum ceteris legis
 mandata contemneret
 unde & sceluatore argu
 untur calice liquentes
 & camelis glutientes;
 electio autem consecuta est;
 qui fide electi sunt; Ce
 teri uero & cecati sunt si
 cut scriptum est; ceteri pro
 fidelitate & cecati sunt;
 sic scriptum est nisi crede
 ritis non intellegitis;
 Dedit illis dicitur spiritum compunc
 tionis; oculos ut non uideant
 & cures ut non audiant;
 scriptum est dicant homi
 nem uideat & mori; quod
 peccauerit ei dicitur illi
 ne liberetur scilicet tolla
 tur arbitrii; ergo dicitur
 remittere est spiritum
 autem compunctionis que
 desiderabant sepe enim
 uerbis dei fuerunt increduli

xxxv

nam si uoluerat habere spm
fidei accepissent. sed & nunc
christiani quidem resurrectione
dubitant. & praemio ac ge
henncosimile sibi spm quaesierunt. hoc
enim locopphala de fidelibus &
peccatoribus; loquebatur. Usq;
in odiernum diem; usque quo con
uerterentur sicut de uelcemine
cordis ad conuersionem huius die. Et de
uid die fiat misericordia eorum in laque
a & in captione & in scandalo.
& in retributione illis; obscuran
tur oculi eorum ne uideant & dor
su illorum semper incuruati; mensa
qua in peccatione christi latetis sunt
peccata comedentes; hoc enim de
illis propheta dicitur quis cecidit
in acetum & felle potterunt.
& tunc enim ipsis dicit petrus &
nunc scio quia per ignorantiam
fecistis hoc. penitemini ergo
& baptizetur unusquisque; uer
trus; & peccalus ipse positumodi
ca autem illi simplices erant in
incredulitate miseruntur;
ut sciamus quia spiritus con
punctionis sic calcatae illis non
absit. ut conuertendidemque;
ita enim apostolus ipse se sol
uit. Dico ergo nunquid offendi
sic offenderem; modo iterum par
te releuat iudeorum. ut ca
derent absit; non penitus &

inremediabiliter ceciderunt;
sed illorum delictorum salus genti
um ut illorum malentur; usq;
ad eos illos diligere ut propter salu
tem illorum gentes uocarentur
quo eas uidentes ad regnum dei
admittat sic facilius conuer
tantur. Quod si delictum illorum
diuitiarum mundi & diminutio
eorum diuitiarum gentium quando
magis plenitudo eorum; si delictum
illorum ueritatem uobis profuerit ut
sine operibus; legis uos illis face
ret coheredes. & si paucio
rum credentes omnes uos ad salu
tem uocauerunt. quanto magis si
omnes credentes uos uobis
poterant per doctrinam. Uobis
enim dico gentibus; ault ostende
re se ad iudaeorum salute mag
no per se fecit credere. Quia diu ego
sum gentium apostolus minime
hunc meum honorem facio; quia diu
fueris in corpore constitutus
honorificabo minime hunc meum.
dixit enim plures illorum sal
uere conlendo. si quomodo &
maler carne mea; ut omnino
doctale me exhibeat ut me desi
derent imitari. Ut saluos fa
ciet aliquos & illis; uel aliquan
tos si non uolunt omnes. Si enim am
sio eorum reconciliatio est mundi;
repetit quod dixerat supe

hus; Quae ad summationem suam
 & mortuis; unde genlib; ad
 summationem illorum inuenerunt
 mortem suam & iudeis mortuis
 xpi; ut apostoli uita fuerunt
 genlib; siue quos inde libera
 uero aduersa tra p ficient
 uita; Quod si de libera tione
 e & m e s s a; si qui cre dide
 runt pauci sci sunt & omni
 si credant; Et si radix sanc
 ta & rami; radix pccati
 archa rui hoc e & primi
 & noui simi sci & ip si s;
 Quod si aliqui & ramis frac
 tis; non pp t te illi fractis;
 sed ppter ea tu inser tu es;
 quia illis fractis; tu au cu
 oleas ter esset; olea quide
 sed in calta cotq; si ues t h;
 In ser tu es in illis & socius
 pinguedinis & r e d i c i s q u a e
 f e c c a t u s e s; r e d i c i s p c c a t r a
 pinguedinis xpi; Noli gloriari
 in ced uer sus r e c m o s; quod
 si gloriaris n t u r e d i c e p o r
 t a c e s; sed r e d i x a t e; n o l i d e
 illorum p d i t i o n e g a u d e r e;
 alioquin audies quia n illi p
 t e s t a n t; sed tu p illos nec
 tu illis uita praesitces; sed
 illi tibi; Dicis ergo fracti
 si r e c m i u t e g o i n s e r c e r
 & bene pp t i n c r e d u l i t a

te fractis; tu au fide
 sita; dicis illos ideo frac
 tos ut tu inserceris
 uide amur si ppter ea &
 n magis pp t i n c r e d u l i
 tate suam ceciderunt tu
 cu fide sitas n quopsona
 tuam d r a c c e p e n t; & illos
 sine causa ptecent; No
 h a l t a s c e p e r e; sed time;
 quide hunc loca non intel
 legentes nec ad tenden
 tes causa ut psonas de
 que & quibus loquitur
 ceposito lus p u t c e n; hic
 sapientis studiū esse
 phibitu; quod si ita est
 secundu illos inuenie
 tur sibi p se contra hū;
 qui hic ueritat quod ali
 bi ut ephesii & ceater
 accipiant magnis sup
 plicationib; ad nō depre
 catur; noli ergo altum
 scipere; hoc e noli contra
 eos supbur esse; Si enim
 n d i n c e t u r c e l i b u s r e c m i s
 n i p e p e r c i t n e f o r t e
 n o c t i b i p c e r c a t; si illos
 n i p e p e r c i t p p t i n c r e d u
 l i t a t e q u i d r e d i c e
 sca sunt quāto minus
 tibi si p e c a u e n t; uide
 sergo bonitate

¶ & seuen tunc te di; con
tra eos qui alium dñm
iustitiam aliu ad se
bona & contra eos qui
negant dñm in pœ cantib;
iudicare; In eos quide
¶ qui ceciderunt seuen tunc te
¶ in le au bonitate; quia
& illi iuste fracti sunt &
tu clemens inseratus; Si
¶ p manserunt in bonitate;
In fide quæ tibi di boni
tate collata est; Alioquin
¶ & tu & cades sed & illi
¶ si p manserunt in incre
¶ dulitate inserentur;
¶ si uero uterq; semu
ter tu seuen tunc tem
senles & illi boni tunc
¶ te; Potens est enim dñs te
¶ ru inserere illos; apud
homines quide impossibile
le est aridos surculos re
formare apud dñm om
nia possibilia sunt atq;
¶ fecilia; Na si tu & nec
¶ turali & cibus oleas
¶ tro; quia iam olim patres
eorum naturalem obliu
lege degenerauerant
a natura & p successio
nes peccandi consuetu
dine pmanente quasi
natura ter

comas & infructuosas
re ceperant; Et contra
¶ natura inseratus est in
¶ bono olea quantum
¶ si huiusmodi natura
¶ inserentur succ oleæ;
Contra natura est olea
inserere oleas tu quia
magis recemus sole radi
cis am mutare quæ ra
dis ramorum in sua uer
tere qualitate; Nolo
¶ uos ignorare fratres;
et hoc totum contra
¶ illos supbianles; Mys
¶ tery hoc; arcanum quod
hominibus ignotum est quare
saluata est in gentes qui
a occasione eis scilicet
etiam cecitas præstitit
¶ israhel; ut non sitis uo
¶ bis ipsis sapientes; ne se
cunda humana sapien
tia dicatis nos dñs elegit
¶ & illos abiecit; Quia cæ
¶ citas & parte conligit
israhel; in tantum israhel
& delicta & perfidia occu
perant ut ueniret te
pus quo gentes omnia admitt
terentur cecitas & ita
omnis israhel p fide sola
scilicet ueretur quomodo
gentium plenitudo ut

¶

ut equales essent in xp̄a ^{quid} e
 quales fuerant in delictis. Do
 nec plenitudo gentium. Intra
 ret et sic omnis israel saluus
 fieret. Tam diu permansit do
 nec gentes saluam uiderent
 quia omnes uocati sunt ad
 salutem siue & iudei israel
 ex lege scilicet. Sicut scriptum
 est ueniet exsion qui expiat
 et auertat captiuitatem ia
 cob. quidam haec omnia fu
 tura existimant quibus res
 pondendum est ergo et hoc
 testimonium ueniet exsion
 qui expiat israel adhuc fa
 turum est et rursum xp̄s ad
 ueniet liberare et sic ad o p̄d
 tempore excc̄catis sunt et
 non crederent p̄s quid de illis
 fiet qui modo pereunt non
 credentes. Et hoc illis ame
 testamentum cum abstule
 ro peccata eorum testam̄
 tu nouum quod promittit
 hieremias quod non nisi
 noui abolerit peccata ac
 cipient. Secundum euange
 lium quidem inimici prop̄
 uos. Inimici enim sunt quia
 uobis predico xp̄m sicut ip
 se adhibet prohibentes nos
 gentibus loqui ut salus fia
 nt. Secunda electione c̄m
 c̄c̄r̄simi prop̄ p̄ctres. Si
 c̄m credent c̄c̄r̄simi

sunt dupliciter commenda
 ti. Sine penitentia. ^{enr} sunt dona
 et uocati di. Si crediderunt
 non illis poterant imputari
 peccata quia ad m̄ non p̄c̄c̄ni
 ter abraham semini promissis
 se. siue illi sine afflictione
 penitentis si crediderunt
 saluabuntur. Sicut enim
 aliquando et uos non credi
 distis do quoc̄do adhuc illi
 credebant. Hanc c̄m mise
 ricordiam consecuti estis prop
 ter illorum incredulitate.
 Non uestro merito. Ita et si
 ti nunc non crediderunt in
 uestra misericordia. Misere
 cordiam gentium xp̄s est. ut et
 ipsi misericordiam consequan
 tur. Intantum non credi
 derunt ut ipsi non operibus
 suis iustificentur sed miseric
 cordiam sicut uos. Concluserunt
 enim d̄r̄ omnia in increduli
 tate. Non uero in cluserunt sed
 ratione concluserunt quos inue
 nit in incredulitate hoc est
 iudeos omnes et gentes hoc
 concluserunt quia ante iudaei
 peccatores tantum erant
 n̄o etiam perfidi postquam
 c̄m xp̄o non crediderunt gen
 tibus sunt aequaler et omnes
 similiter misericordiam con
 sequantur. ut omnibus mise
 recatur. haec facit c̄c̄r̄s̄c̄

ut omnibus miseretur.
O altitudo diuinarum sapien-
tiam et scientiam dei. Laudat sa-
pientiam dei. quae etiam diu ex-
pectat secundum praesenti-
entiam donec omnes misere-
cordiae indigerent ut omni-
bus defecit iactantia ope-
rum gloria tolleretur, quae
incomprehensibilis sunt iu-
dicia eius. Iudicia autem abys-
salia et aliquid enim compre-
hendi non possunt. Et inuesti-
gabilis uia eius. Id est cogita-
tio dispositionum eius, qui
enim cognouit sensum dei an-
te nemo cognouit nam in pre-
senti ipse peculiariter utique re-
batur quia dicit ostendebat di-
centis. Non autem sensum dei ha-
bemus siue sine lege ipsius et
gratia per nemo cognouit
et nemo peculiariter. Con-
fubulatione instruitur doctrina
eius non indiget aut quis consi-
liatur eius fuit. ut eius nouerit
ut accipere sacramenta aut
quis pro dedit illi et retribuetur
ei. qui pro fecit aliquid
boni ut non dimiserit gloria glo-
rificet reddere merito receperit
se gloriae. quoniam ex ip-
so et pro ipsum et in ipso omnia.
Ab ipso omnis creatura acce-
pit initium et per ipsum regi-
tur et in ipso omnia conclu-

dantur nec ipse continetur
ab illa factura. Ipse gloria in
saecula amen. Ipse solus gloria
candore est cuius est et in eo quod
sumus et uiuimus ac mouemur
Simule tamen contra arrianos
facit hic locus cum dicitur de-
idem esse ex quo omnia et ip-
quem omnia facta monst-
tur siquidem per uerbum in prin-
cipio omnia facta euangelis-
ta signauit et quod de filio eu-
angelista testatur hoc ap-
tolus per uerbum in mysterium in
patre intellegendum edocet
et credendum. Obsecro itaque
uost fratres qui ad deum dei di-
xerat modo docet quae terra
exhibere debeant ut sensum
dei habere mereantur per misere-
cordiam dei. ^{quae} Mater nihil habe-
bant quia per ipsam fuerant
liberati. ut exhibeantur. Corpo-
ra uestra. Non enim animalium
sicut in lege quae tamen licet
in figura fierent immacula-
ta offerbantur et uiua.
hostia uiuente sanctorum.
Hoc est castam et alienam
ab omni morte peccati do-
placenterem. De non homini-
bus tantum placere siue
taliter placet hostia ratio-
nabile obsequium uestrum.
Omne opus bonum tunc pla-
cet deo. Si rationabiliter

fiet nec in mercede p[ro]uac
 tur ut puta si quis hominum
 cecusa ieiunet bonum obrequia
 insipienter faciet. Et de
 omnibus utiturque uir
 tanibus adiacent sentiendu
 est. Et nolite conformari huic
 seculo. Sed reformamini inno
 uitate sensus uestri ut probe
 sit uoluntas di. Nolite
 similes esse filiis mundi qui facti
 sunt filii di. Sed renouate
 sensum uestrum p[ro] quem regit
 corpus et omnia membra di
 guntur ut etiam corpus actus
 nouificent quo possit uolunta
 tendi et sensum eius agnoscere
 haec enim non nisi nouo sensu re
 uelantur. Quod bonum est bene
 placitum. Et perfectum est.
 hoc est quod bonum sit et melius
 et optimum. Dico enim p[ro] gratia
 quae data est mihi prohibetur
 humanam sapientiam quae p[ro]p[ter]
 ter legem est non sensu p[ro]p[ter]
 loqui sed dicit sed aucto[ritate] et
 gratia spiritualis. Omnibus
 qui sunt inter uos. qui sunt sa
 cerdotes siue doctores et quoru
 cetere requantur exemplum.
 Non plus sapere quam apar
 ter sapere sed sapere ad sa
 bilitatem. Plus uult sapere
 qui illa scrutatur quae lex no
 dicit unde et solomon ait
 Altiora tene quae sciunt et

in altiora tene scrutentur sed quae
 praecipit tibi dicit. Illa cogita
 rem per. Et tunc cuique sicut dicit di
 uisit. Notandum quod dicit di
 cat sp[iritu]m sc[ilicet] quem ad corrin
 thios ad sent don ad diuidere
 Singulari prout uult mensura
 fidei. Mensura fidei uirtuta
 intellegenda est gratia quae
 non nisi fideliter accipiunt. Sic xlii
 enim in uno corpore multa
 membra habemus per compa
 rationem corporis eorum ad
 concordiam cohortatur ne uel
 hinc moueantur qui ad dona ac
 ceperunt diuersa non enim pote
 rant omnia habere singuli ne
 superbirent nullius regentes
 nec omnes eandem ut corpo
 ris xpi in nobis similitudo mon
 stratur. Omnia aut membra
 non eandem actum habent.
 Non enim potest oculus audire
 nec auris uidere et cetera simi
 liter. Ita multi unum corpus
 sumus in xpo. Singuli autem al
 ter alterum membra. Ut p[ro]p[ter]
 tando alter utrum quod habe
 mus magis ac magis caritas con
 firmetur. Habentes autem
 donationes secundum gratiam
 quae data est nobis differenter
 Donum non ex nostro sed ex do
 nante pendet arbitrio et om
 nibus quidem credentibus glo
 ria promittitur in futuro sed

qui ita mundum cor habuerit
ut hoc mereatur gratia vir-
tutu. accipit etiam in pre-
senti quae dicitur ei donare uolu-
erit. Siue prophetia secundum
rationem fidei. Fidei non legitur
Siue quia fidei illam meretur
unusquisque enim tantum acci-
pit quantum credit. Siue ministri-
terum in ministrando. Minis-
terum sacerdotum uel diacono-
rum officii. Siue quid docet
indoctum qui exhortatur
in exhortando. quid docet ma-
ior est eo, qui exhortatur. Exhor-
tationem enim prouinciam suis por-
tantem etiam minus penam notanda
sane quod tertio tantum po-
suerit. Siue quod quare fe-
cerit spiritalis lector debet
agnoscere, quantum in sim-
plicitate. ut omnibus sim-
pliciter largiatur cunctos
credens bonos esse et indige-
re qui postulant. qui pre-
e in sollicitudine. qui pre-
e ecclesie uel fratribus debet
esse sollicitus. qui miseretur
in hilaritate. Maxime
circa egrotos est misericordia
exhibendo siue misericordie
titulus generalis est qui cir-
ca omnes placido exhibendus
e animo hilare enim dicitur
diligere dicitur. Et tristis sine dubio
odit. quia melius est uerbu

bonum super datum. Dilectio
sine sine simulatione odierit
malum adherenter bono. Totum
puritas debet esse in christia-
no. sicut dicitur. puritas est
fingere enim seruorum est et di-
ligamus non lingua tantum
sed opere et ueritate ita ut ena-
sine cerre fuerit pro nobis in uice-
moniamur. Caritate frater-
nitatis in uicem diligenter. Ita
uor diligite quae si ex uicem
tre generati. Honore in uice-
preuenienter. Hoc si semper
uicemur et caritate et paci-
entia utique teneremur. Sicut
alibi ait alter alterum ma-
iorem aestimantes. si enim in
omnibus minores iudicemus
nec ulro alicui iniuriam face-
remus nec in laetitia nobis graui-
ter doleremus. Sollicitudine
non pigri. ne pro sollicitudine seecu-
li pigri in diu opere efficiamini et
inertes. Spu feruenter. quia
fugidus dicitur non amari et in te-
dit nauis dicitur tunc plene spiu-
tu feruemus. Si seculo frige-
amus. Dno seruienter. Non
seculo nec utitur sed omnia
propter dnm patienter. Spe gau-
denter. propter gaudium in pefu-
turo et omnia sustinete sicut
ait beatus iacobus omne gau-
dium existimate et reliqua

Orationi instanter. Instancia
 orationis nobis praestatur con-
 silium in prosperis et auxiliium
 in aduersis. Necesse est tunc
 sanctorum communicatio mi-
 nistrare eis qui propter xpm sua
 omnia contemnent et alienis
 ad tempus indigent ministris.
 Quidam codices habent memo-
 rias sanctorum communican-
 tes, quod ita intellegitur ut
 meminissent qualiter sancti
 uel quibus operibus promerue-
 rint dm et participet eorum fidei
 imitantur exempla denique
 sequuntur. hoc praevalentem sec-
 rantur. quia et hoc sancti fece-
 runt sicut abraham sicut loth
 qui etiam in uittor horpiter den-
 nebant de qua dicitur, per
 hanc enim quidam lactuerunt
 angelis horpitero receptis bene-
 dicite persequentibus uos bene-
 dicite et nolite maledicere. Ne-
 trumq; nos facere debere puta-
 remur. aut enim et beatus petrus
 neq; maledictum pro maledicto
 sed e contrario benedicentem.
 Caedere cum gaudentibus fle-
 re cum flentibus. ut si quid pa-
 titur unum membrum com-
 patiantur omnia membra
 sicut et iob. ait. si non in gemitu
 et lachrymetur sum cum uideret
 homines in necessitate et dnr

ad flentem in aere flentibus
 prouocatur. ut nobis dicitur
 exempli nec enim pro laza-
 ro quem erat suscitaturus fler-
 se credendum est nec propter
 infidelitatem illorum qui esse
 se non crediderunt miracula
 facienti. Porro cum modo in puer-
 sum flentur cum gaudentibus
 et gaudemur cum flentibus.
 Siquis enim laudatur fuerit
 contristamur. Siquis cecide-
 rit exultamus unde ostendi-
 mur nos quae talia facimus de
 corpore xpi non esse quinon
 dolemur de uno membro pro-
 curo sed et inimici sumus par-
 tis nostrae et amici partem ad-
 uersam. quia non dolemus
 de caecitate nostrae uirorum fortissi-
 mos corruentes nec gaude-
 mur si uideamus eos fortiter
 dimittentes quam uis ipsi
 tam ualidi non simus ad pug-
 nandum. Id ipsum inuicem sen-
 tientes. ut ita alter sentiat
 sicut tibi non aliter sapienter
 sed humilib; conrentienter
 Superbarum est iste qui suam
 preuoluntati cupit iniuriam et
 non humilibus rebari deest ha-
 militati conrentit. Nolite esse
 prudentes ac putate uos metipsos.
 Nolite humanae sapientiae glo-
 riam red stulti estote saeculo

ut dno. Sicut sapientes. Sicut
scriptum est. Beatus quem tu
erudieris dno, et delegetur
docueris eum. Nullum celum
promalo reddentes, huma-
na sapientia est. Si querat ui-
cem reddere inimicis. Stultitia
enim est in hoc seculo si percuti-
enti et aliam maxillam prece-
bere uolueris, quod sit tunc pa-
tientis et humilitatis fueris non
solum aput domum. Sed et aput om-
nes homines poteris probabilis
appareris; prouidenter bona
non tantum coram do. Sed etiam
coram hominibus, tantum
caue ne ideo facias, ut non do
sed rolar hominibus placere
desideres. Si fieri potest quod
ex uobis est cum omnibus homi-
nibus pacem habentes, quod uer-
tu est uos pacem cum omnibus
habere. et dicit cum pro-
pheta. Cum his qui oderunt
pacem erem pacificus, obta-
ter scilicet conuersionem eorum
etq; salutem. Si uero uobis est
ut fieri possit non uos metip-
sos defendentes contra inimicos
dare locum irae, aut fugiendo
aut p mittendo uobis nocere.
Scriptum est enim. Mihi uindic-
ta. Ego retribuam dicit dnr. Ego
quae sim eam dicit dnr non quae si-
uestram iniuriam uindicare bo-
quo dicit propheta qui uos

tenget tamquam qui tangit
papillam oculi ipsius. Sed si su-
nt inimici tui cibum illum, si
sint potum da illi. Noli illi ne-
gare quod dicit nulli negat. quae
uir sit blaspheum ut et impius.
Hoc enim facient carbonem ignis
congerer supra caput eius. ut
cum sibi carbonem intellexerit
pauam indebitam misericordiam
tam gregem excutiat eor id est
conuertatur et diligit te. que
aliquando potissimum habuerat.
ceterum non est misericordia
sed crudelitas. Si ideo eam facis
ut illi aliquid periret ueniat
pro quo domum deprecari iubent.
Noli uinci a malo sed uince in
bono malo. Ille dicitur uicis-
se. qui alterum ad rucem duxerit
partem. sicut hereticum uel
paganum. Si ergo te fecerit
sibi uicem reddere ille te
uicem sibi similem faciendo.
si autem per patientiam tuam
fecerit cum cessare ab iniuria
tuum uicisti; Omnis anima
potestatem sublimioribus
subdita sit. Haeo causa ad-
uersus illor prolata est. qui
se putabunt ita debere li-
bertate christianae uti ut
nulli aut honorem defer-
rent. aut tributum depende-
rent. quocumq; ergo modo
eos humiliter desiderat.

XIII

ne forte propter superbiam magis
 quae propter dominum contumeli-
 am patiantur. Ideo docet illor
 humilitate tempus redime-
 re. aliter possunt sublimiores
 potestates ecclesiasticas dig-
 nitate intellegi. Non est eni
 potestas nisi a deo. Et quomo-
 do dicitur per prophetam de quibus-
 dam; regna uerunt et non per-
 me. Quae cum sunt a deo. ordi-
 nate sunt. Si de saeculi poter-
 tatibus dicere uideatur. non
 ideo omnes iustae erunt etiam
 si a deo exordium acceperunt.
 secundum desiderium enim
 unius cuiusque dantur. Nam dicit
 de salomone quoniam dicitur est
 uobis potestas a deo. sed cum er-
 rent ministri regni illius. iudi-
 castis non recte. horrende eti-
 am apparet uobis et cetera.
 constituitur enim a deo ut iuste
 iudicet et ut peccatores habe-
 ant quod timere ne peccent.
 Itaque qui resistit potestati dei
 ordinationi resistit. qui autem
 resistunt. ipsi sibi damnatio-
 nem adquirunt. sicut adra hab-
 dicitur. qui exierit fortis ipse
 sibi reuertetur. Nam principes non
 sunt timores boni operis. sed ma-
 li. Malus debet timere poter-
 tate. nam bonus non habet quod
 timeat. qui si iniuste occiditur.
 glorietur. Uiscum non time-

re potestate accipe consilium
 meum et nunquam timebis. Bo-
 num fac et habebis laudem
 ex illa. Ipsa damnatio malo-
 rum laus est honorum dei. Enim
 minister est tibi in bonum. qui
 a potestate sollicitus est quiete.
 Sicut malum feceris. time. Non
 enim sine causa gladium portat.
 Et in te habet officium si pecca-
 ueris. nec tibi proficit ad merce-
 dem. Si uero sacerdos gladium
 spirituale portat. sicut pe-
 trus percurrit ananiam. Et pa-
 ulus magnum dei. Enim minis-
 ter est uindex in iram ei qui
 malum agit. Quia dicit non dili-
 git malus. qui odit omnes
 qui operantur iniquitate.
 Ideo necessitate subditi esto-
 re. non solum propter iram. sed
 et propter conscientiam. Non so-
 lum quia possunt potesta-
 tes etiam sine causa irasci. sed
 et ne propter aliam causam peccati
 conscientiam condemnemini.
 Si uero non solum ne irascantur
 sacerdotes. sed etiam quia et
 illis etiam iustis honorem debent.
 Ideo enim et tributum praesta-
 tis. ministri enim dei sunt. in hoc
 ipsum seruientes. possunt et
 tributum sacerdotum intellegi.
 quia illis a deo sunt constituta.
 Siue ideo regibus tributum prae-
 stent quia uoluerint possiden-
 do

saeculo esse subiecti. Ministros
cur di. Illor appellat ut uel sic
er redderent quod debebant.
ne uideretur xpr sup bica do
x. l. iiii) curre. Reddite ergo omnib;
debita. potest etiam elemo
sinae debitu appellari. dicen
te scriptura. Inclina p capu
occupent tuam. Et redde debi
tum tuu. Cui tributa. tribu
tum. Cui uectigal. uectigal;
uel uectigal nostrum est ut tran
seuntibus donemus. uel nos
transseuntis sedentibus ad
uicem et inde uiuentibus
lucrigiamur. Cum timore.
timore. Quomodo ergo resp
tum est alibi. proter dom
nemine esse timendum.
Sed sic inquit age ut nemine
timeas; timorem enim di. timo
rem expellit humana. sed
quonia cecur ad huc timo
nr habent. necesse est ut time
ctis. Cui honorem. honorem;
Etiam timore. maioribus ho
norem totu equa libus; Ne
mini quicqua debeatis. Nemi
ni debitum non reddatis. nisi
ut inuicem diligatis. Hoc solu
semp debet manere. quod nu
qua proliui potest. Qui enim
diligat proximum secundum
dñi. parabolica. sine dicitur no
ne cunctis misericordia fieri
iubentur. omnis homo proxi

mus esse censendus est. Legem
impleat. Ideo dilectione premi
sit quia fidelibus scribebat. Et de
iustis conuersione et iusticia
bcat. Nam non adulterabis. Non
occideris. Non furaberis. Non con
cupisces. Et si quod est aliter man
dictum. in hoc uerbo restitua
tur. Diligit proximum tuum
sicut teipsum. Recapitulatur
omnis iusticia in proximi dilec
tione. Et in iusticia nascitur
dum plar ceteris nos amemus.
qui enim sicut sed diligit proxi
mum. non solum illi malum non
facit. sed & bonum facit. qui
a et ceteris utrumq; imple
desiderat. Dilectio proximi
malum non operatur. Etiam
bonum non faceret. malum
est. nam si dicit illum fame
perclitum. nonne ipse illum
occidit. si illi cum affluet non
dedit uictum quem uir et
propheta non tulerit succuba
ter. quiq; enim in quacumq;
necessitate succurrere ma
turo potest. si non occurrat. occi
dit. plenitudo ergo legis est di
lectio. hoc est perfectio. Et
hoc scienter tempus quia hora
est iam nos de somno surge
re. hora est ut ad perfectiora ten
datis. Non enim debetis semp
paruuli esse et lactantes. Si
cut alibi idem dicit. Et enim

debeatur magister erroris propter
tempus etcetera. De somno
surgere, De somno inerte
et ignorantie consurgamus
iam enim xpi Scientia lucet.
Hunc autem propter or est nostra
salus quam cum credidimus
scientia proficiente propter or
est nostra salus quam cum
credidimus. Nox precessit
dierum ad propinquabit,
Compescat diei scientiam.
Et ignorantia noctis secun
dum oreedicentem nocti ad si
mulacri matrem tuam. fac
ture est populus meus rem
quam non habens scientia.
Abiciamus ergo opera tene
brarum et induamur arma
lucis. Cum ignorantia simul
abiciamus et opera igno
rantiae. et arma lucis hoc est
luminis. Opera induamus
qui enim male agit. odit lu
cem qui uero facit ueritate.
uenit ad lucem. Sicut in die
honeste ambulemus. Sicut
lux diei prohibet unumque
que cogere. quod nocte libere
committit. ita et scienti
a nos prohibet. Legimus manda
ta contemnere. siue quodra
cemus nos ad se semper uideri;
Non in comestrationibus ete
libetibus non in cubilibus et
in pudicitur. comestatio est

mente collatio. nos uero ha
bemus spiritale conuicium.
apostolodiciente. cum conue
nitur unusquisque uestrum.
praelium habet etcetera.
Et hinc etate uero pernit nos
erre. et luxuria matrem
Et hinc probatur quia in pa
ditiam subiunxit. et alibi ait.
Nolite inebriari uino in quo
est luxuria. Non contentione
et emulatione. Etiam conten
tione et inuidiam cymino
sar erre. et hoc et multis aliis
probatur exemplis dicente
iacobus. Si enim zelum comesti
habent etcetera. Sed indui
te domum ihu xpi. solus xpi
uideatur in uobis. non uetus
homo. qui enim dicit se in xpo
manere. debet quomodo ille
ambulauit et preambula
re. in quo omnes sunt uirtu
tes et nulla uita. et carnis
curam nescitis in deside
riis. Sicut et salomon ait
post concupiscentiam tuam
ne eas. Et iterum. Sider con
cupiscentiam anime tuae.
faciet te in gaudium inimi
ci tui. Infirmum autem infide
adsumit. Hinc oblique illor
in crepare incipit. qui refor
ter putabant ut in modera
te carnibus uergerentur.
non in dirceptionibus.

COGITATIONU, Nolite se-
cundum uestrae cogitati-
ones. quem lex non iudicat
iudicare. Alius enim credit
manducare omnia. quia
uitaente fidem habet ut
non mouetur. aut abstin-
tia cum fuerit ^{ab} ^{uon} senior
res. qui autem infirmus est.
infirmus. aut iuuenilis eta-
te aut corporis calore. ho-
lus manducet. Hinc proba-
tur. quia non de iudice dicit
ut quidam putant sed de ab-
stinentibus. non enim car-
ner secundum legem mun-
dus sed sola holera manduca-
bunt. is qui manducat non
manducante non spernat
Et qui non manducat
manducante non iudicat.
Habebant inter se scandala
Illustor quae carnaliter iudi-
cabant. Et istos tamquam
stultos inuidebant et rufu-
tiosos putabant. Dicit enim il-
li celsus sumptus ita illi uocant
sicut te. Taquis et qui iudices
alienum serui. cuius auctori-
tatis et ut iudices eum quem
non iudicat lex unde iacobus
ait. qui iudicat fratrem. iudicat
legem. scilicet sapientiore se
iudicat legi. ceteram ipse pau-
lus contra manducatum facien-
ter iudicauit. Et alius iudican-

di. tribuit facultate. Suo dno
stare aut cecidit. siue uiuit siue
moytar. quia et ille propter dm
Abstinet. et iste secundum dm non
abstinet. Stabit autem potens est
enim dicit stare illi. Dicitur res
pueror leguminibus pascor meli-
orer apparere refecit quae illor
quidem enarra regere debent. po-
test enistor facere diutius incor-
pore stare. Nam alius iudicat
diem interdium. alius iudicat
~~omnem~~ omnem diem. unusquis
q; in suo sensu abundet. Iudices
in eisdem interdium iudicare
non poterant. Ergo de ieiunio
et abstinencia dicit. qui non
sunt sub eisdem modo legis. Re-
deceat unusquisq; tantum fa-
ciat quantum potest. Et qui cen-
tum mercedis habere uolue-
rit. unde sequitur. ut unusquis
q; id faciat in tali causa. Dum ta-
xat. quod melius iudicaret. qui
scripsit diem dno scripsit. Dno. scripsit
qui propter dm ieiunet. et propter ho-
mines. Et qui manducat dno man-
ducat. gratias enim agit dno. Quia
propter dm manducat. ut precedi
eucangelium possit habe-
re uirtute. per quod conuersi
gratias referant dno non sus-
gula estudens sed aliorum salu-
si. Et qui non manducat dno.
non manducat. Et gratias agit
dno. quia per exemplum illius mul-

ti saluentur et gratias refe-
 rant do. qui enim uoce agit gra-
 tias solus agit qui autem etia
 opere in multis agit. Nemo
 enim nostru sibi uiuit. Et ne-
 mo sibi moritur siue enim ui-
 uimus dno. uiuimus siue moy
 mur dno. sumus. Nemo fide-
 lum sibi uiuit. Et nemo sibi mor-
 tur. qui xpr pro omnibus mor-
 tuus est. ut et qui uiuunt iam
 non sibi uiuant. Sed illi cau-
 dum ergo ne nos e contrario
 aut nobis uiuamus munda-
 cando. aut propt homines
 moriamur ieiunando. In hoc
 enim xpr. Et mortuus est et
 resurrexit ut et mortuoru
 et uiuoru dominetur aduen-
 tur xpi et uiuos inueniet. et
 mortuos suscitabit. nihil er-
 go refert utrum te resurcitet.
 an uero inueniet. tantum ut
 ut cor te eo iustus appereat.
 Tu cu quid iudicet fratrem
 tuu. quae uultu ostentat quae
 si uos accendat damnas. aut tu
 quae respicis fratrem tuu.
 quae si infirmum despicias.
 aut sup uacue ieiunante.
 Omnes enim fecimus cen-
 te in bunc el di. Tunc con-
 scientias nostras dnr iudica-
 bit quid quae uoto et studi-
 o fecerimus. Scriptu est
 enim uiuo ego dicit dnr.

quo mihi flectet omne
 genu. et omnis lingua con-
 fitebitur do. Hoc testimo-
 nio probat quia omnes soli
 dno reddamus nostrorum
 actuum ratione. Itaq; un-
 quisque nostrum pro se rati-
 one reddet do de his de quibus
 lex tacet; ceterum si uident
 peccantem non arguent
 reddet etiam pro eodno. Ra-
 tionem; non ergo amplius iu-
 dicemus. Sufficit quod nunc
 usque fecistis. Sed hoc iudica-
 te. magis ne ponatur offendi-
 hinc subtiliter ingreditur.
 ad abstinentia commendan-
 dam. et dicit illis abstinere
 debere. quae uis firmis.
 ne exemplo illorum infirmi-
 scandalum patiantur scio
 Et confido in dno ihu. quia
 nihil commune per ipsam.
 Non hoc ideo dico quo putat
 aliqui esse commune per
 xpm enim scio omnia esse
 mundata. commune eni
 dicitur quicquid quae si im-
 mundam uidetur in esca-
 ludaeorum. Nisi ei qui ex-
 istimet quid commune
 est. se illi commune est illi
 per conscientia fit
 com mune. qui at hac
 ytu iudaeico aliqui post

xpi fidem in talibus causis
arbitratur immundum. Si
enim propter cibum fratris
conturbatur. Non dicit prop-
ter ieiunium sed ne illum qui
causam infirmatur aut abstinere
tuo exemplo prouocet aut
compellat. Jam non secundu-
m caritatem ambulat. Quia
inuitus manducat quod illi
non expedit. Etiam non dili-
git proximum sicut se. si non
illius utilitate cogitat quasi
sua. Noli ergo tuo illum
perdere pro quo xpm mortu-
us est. Non dicit abstinenti-
am sicut quidam uolunt.
Non ergo blasphemetur bo-
num nostrum; libertas quae
habemus in dno. Ut omnia
nobis mandata sint non ea ita
debemus uti ut uideamur
propter gulam et opularum
bulcare. si autem blasphematur
si propter talia contendamus
Non est enim regnum di-
erciae et potus. Non per
erciam iustificamur sed &
hoc notandum quod nandi-
xerit ieiunium et robustus
non est regnum dei sed erca
et potus. Sed iustitia et
pax et gaudium in ipso scilicet
Quae abstinenciae feci-
liur custodiuntur. ubi enim
iustitia sicut re proxima

diligendo ibi et pax. Et ubi pax
ibi et gaudium spiritale. quia
ex dissensione semper typhi-
ta et molestiae generantur
Qui enim in hoc seruit xpo pla-
cet dno; Et probatur est homini-
bus; De tali homine nemo po-
test dubitare quod sanctus
sit. Itaque quae pacis sunt
sectemur. Ut non inuicem
nos de huiusmodi iudicemus
Et quae edificationis sunt in
inuicem custodiamus. Edifica-
tio est abstinencia. ceterum
et erca sine inimicem perdat.
nullum aedificat. Noli propter
erciam destruere opus dei. ho-
minem scilicet a dno creatum
Omnia quidem mandata sunt.
reperit quod superius dixit
recreatura damnare
uideatur. Sed malum est
homini qui pro offendiculum
manducat. ipsum mundum
illi fit malum si per illum aliter
offendat. Bonum est non
manducare carne et non bi-
bere uinum; Exponit quid sit
pro quod offendere dicebat
infirmum. Neque in quo fra-
ter tuus offendit aut scan-
dalizatur. Neque in quo cum
que cibo uel potu in quo alter
offendit. aut infirmatur.
Infirmatur autem pudicitia. ui-
num enim et mulieres a pos-

et cetera faciunt etiam saepe
 enter. tu fidem quam habes
 pene te ipsum habere cora
 do. Si in hoc te fidelem putas.
 si em conduca ut nemo tuo in
 firmetur exemplo. Beatus
 qui non iudicat semetipsum
 in eo quo probat, qui non sua
 firmitate probando se confi
 detur sed ab te us infirmis salu
 tem. Qui autem discernit.
 Si em conduca uent damnatus
 est. qui se ita iudicat. id ip
 sum enim est discernit et iudi
 cium quia et iudicium discer
 nendo fit et discernit iudican
 do. quia non ex fide. omne aut
 quod non est ex fide peccatum
 est. Non ex fide que per carit
 tatem operatur. qui quia
 ergo alium destruit. ex fide
 non est. et id circo peccatum e
 Debemus aut nos firmiores. **U**
 imbecillitatem infirmorum
 sustinere. si uere firmi estis
 sic facite ut ego qui factus
 sum infirmis infirmus ut in
 firmos lucy facere. Et non
 nobis placere unus quis que
 uestrum. proximo suo place
 at. Non enim nobis ipsi sed et
 proximis conlaudemur sicut
 et alibi suum nobis proponit
 exemplum dicens sicut et
 ego omnibus pomnia placeo
 non querens quod mihi utile

est sed quod multum ut salui
 fiant. Nemo enim aedifica
 re alterum potest cui per
 bonam uitam non ante pla
 cuit sed et sibi placentes;
 Sunt qui propria commo
 da que se tenent suam faciunt
 uoluntatem. ad bonam edi
 ficationem. Ostendit modum
 placendi et accusam ne ad
 uicam glorie placeamus.
 Simul etiam dicit bonam
 edificationem esse ostendit
 et maledicere ut est illud. edifica
 bitur ad maledicendum
 idolo tharta. Et enim xpi
 non sibi placuit. Imitator
 et discipulus xpi non querit
 suum commodum. ille enim
 ob aliorum salutem
 etiam mortuus est. et in pro
 pria amara summa suppor
 tauit dicentiam. uic qui
 destruit templum et ce
 tera. Sed sicut scriptum est in ppe
 in propeccantium tibi ce
 ciderunt super me. quecumque
 non solum xpo sed etiam
 sanctis exprobrantur di.
 Causa ad in propeccan di
 cuntur ut est illud ubi est
 dicitur, quecumque enim
 scripta sunt ad nostram
 doctrinam scripta sunt.
 Nihil ergo scriptum est
 sine causa nam et merta

et temptationes iustorum
ad nostram proficiunt edifi-
cationem quia ad manifestis-
simi erant, ut patientiam
et consolationem
scripturarum speramus
amur consolationis; per
scripturam solacii speramus
tura patientissime expec-
temus sicut scriptum est
pauci multae diligentibus le-
gem tuam et non est illis
candelum hoc est qui con-
solatione legi utuntur,
mouet ulla temptatio-
ne non possunt ergo ut
exempla patientis et
consolationis eorum que
scriptae sunt speremus con-
solationem et in preteritis;
temptationibus; et sicut
lacharus in futuro magna
enim causa solacii est
si que nos peccimus dom-
ni et sanctos eius sciamus
ante tolerare. Dicunt
patientis et solacii; pa-
cientia eius que ad conuer-
sionem solacii. Iam conuer-
sit. Siue peccatis et sola-
ti non in se. Neque dicitur
ut ipsos tangat quia
exercebant. De vobis dicitur
sum sapere in alterutro
secundum ihu xpm, ut
nunc quisque sic que gratia salu-

tem ab tenuis quae si fuerit;
sicut xps suam mortem omnes
a morte saluauit, ut una-
nimes uno ore honorifice-
tis dm et patre dni nri ihu xpi;
tunc dr vere honorificatur
a nobis. Si uno animo et con-
cordi uoce laudetur. Si eni-
duobus conueniunt super
terram. Ex omnibus que cum
que petierint fietis. Prop-
ter quod suscipite inuicem,
propter honorem di inuicem o-
nera uestra portate. Et sic
adimplebitur lex xpi.
Qui nos suscepit in se cum er-
semus impii quanto ergo
magis nos inuicem simili-
nostri sustinere debemus.
Sicut et xps suscepit uos
in honorem di, siue in glo-
riam diuinam siue propter
honorem di. Dico enim xpm
ihu ministrum fuisse circui-
sionis propter uentatem
di. Iterum utrumque popu-
lum ad unitatem hortatur
consentio inquit uobis. O
iudges qui a xpo uobis promi-
sur ad uos uenit primum
et gentes propter misericordi-
am di uocate sint. tamen
unum est corpus effecti
minister aut dicitur quia
non uenerat ministrari
sed ministrare. et dare

animam suam redempti
onem promittit ad con
firmationem promissiones
pactum. Quia illis promissus
fuerat xpr̄. Sicut ipse predi
cit non ueni nisi ad uer
perditas domus israel;
Centē autē sup̄ miserē cor
diam honorarē dñm. Cui enī
plus demittitur. plus diligit.
sicut scriptum est. propter hoc
confitebor tibi in gentibus.
Et nomen tuocantabo. tol
lit iudaeis ad rogationem.
cum de gentiū salute do
cet esse praedictum. quā
quam ipsis non fuerat nun
tium xpr̄. Ergo in genti
bus confiteatur eos miserē
cordiam consecutor. quia
et ipsi sunt in corpore eius.
Et iterum dicit laudam
in gentes cum plebe eius.
Et iterum dicit dauid. lau
dare dñm omnes gentes
Et magnificare eum om
nes populi. quia cum iu
daeis ad salutem est irad
ducti. Et rursus isaiaes
ait. Enī radix ierre. Jerre
pater fuit dauid ex cuius
semine id est maria natus
est xpr̄. Et qui exsurgit re
gere gentes in eā gentes spe
rabunt. Hec de pro sylytis
ad referent dictum. sed et

illud huic loco simile est.
non deficiet p̄ncipre xia
da. nec dux de femonibus eius.
Et reliqua. unde probatur
iudaeis uere uenisse iam xpr̄m.
In quo omnes gentes spe
rare manifestum est. Or
cāt spei. In quo omnes
speramus. Repleat uos
omni gaudio et pace incre
dendo. Omne gaudium fi
delium. in spe esse debet
futurū et tibi omne gau
dium ubi pax est nullum
uero in dirrensione gaudium.
sed uniuersa macta.
Ut abundet in spe in uir
tute sp̄s r̄i. abundantia
spei in sp̄s r̄i uirtutibus.
consistit et signis. Certus
sum cū frater mei et ego ip
se de uobis. bonus doctor
laudando prouocat ad pro
fectum. ut erabercerent
talem non esse. quales ab
apostulo esse credebantur.
quoniam pleni estis dilectio
ne. prouidet ne tam quā
contentiosos dure incre
pare uideatur. uel dirriden
ter aut stultas. Repleti om
niscientia. hoc est et noui &
ueteris testamenti. Itaut
possitis alter utrum mone
re. Ostendit chystianos
semp̄ se alter utrum

monere debere, ac uideat
cautem. Scripsi uobis fratres
ex parte, immo ideo magis
scribendi fiducia habui,
quia noui uos ut prudenter
cito accipere rationem.
Sicut scriptum est. argue
sapientem et amabit te,
tamquam in memorem
uor redacens recordans
uor esse prudenter. Siue
non ut ignaror doceo sed
commemoro utcienter,
propt̄ gratiam quod data
est mihi adō. Non propter
munera terrena uell au
dem, sed ut impleam offi
cium quod accepi. ut sim
seruiens ihu xp̄o. In genti
bus seruiens in euangelio.
hoc est reuocans eis seruos
quondam fugitiuos sancti
ficans euangelium di. Me
exemplo sanctum esse
demonstrans quod cu
tantotimore perficio.
quidam enim ut huma
num contemnant quod
predicant. ut diuinum
et ita fit ut res sanctae
uideatur esse non san
ta. cum non perficitur
sancte; unde dicitur
sanctificatio ieiunium,
id est sanctum facite
siue monstrate,

ut fiat oblatio gentium
accepta sanctificata in sp̄u
sco. ut exemplo et sermo
nem eo gentes efficiantur
hostiatio accepta non ig
nificata uel suscep
ta. sed sp̄u sco sicut scriptum
est. quia sedit sup apo sto
lor quae signis. Et uiscesum
eis uans lingue. habeo igitur
gloriam in xp̄o ihu ad
dm; quia glorietur in dno glo
rietur; aliter, gloriam habeo
ad dm; licet ap̄ homines in fa
meret maculer. Non enim
caudeo aliquit loquiarum.
que per me non efficit xp̄s
Inobediencia gentium. Non
causum dicere aliquit
me in his rebus propheta
tate fecisse. Et non omnia
p̄ me esse dm̄ operatum.
uerbo et factis in uirtute
signorum et prodigiorum; in
uirtute sp̄i sci. hoc est doc
trina et signis. Non enim
hic de operibus sed de uir
tutibus loquebatur. Ita
ut ab hierusalem p̄ circuitu
usque in iherusalem. Reple
uerym euangelium xp̄i.
Repletur euangelium cu
etiam gentes credunt. Sic
aut hoc predicari euca
gelium non ubi nominatur
est xp̄s. ne super alieni

fundamentum edificarem; non omnis quisup
 alienum fundamentum
 edificat. male fecit. sed
 si edificet curam etcetera
 etc. Hic et pseudo aposto
 los tenet. qui semper ad
 eos qui iam crediderant
 ibant. et numquam ad gen
 ter. quia non poterant
 operum uirtutes et os
 tendit perfecte se laboras
 se. qui et fundamentum
 posuit. et edificium sup
 struxit. Sed sicut scriptum
 est ostendit suum labore
 ante procedit tam. quia
 quibus non est adnuncie
 tum de eo. uidebunt. et qui
 non audierunt. intellegent.
 uidetur xpi in apostolis per
 uirtutes que in eius nomine
 faciebant. propter quod impe
 diebat plurimum. uenire ad
 uos exposuit illud quod in ca
 pite dixerat. et prohibitus
 sum usque adhuc. Nunc ue
 ro uterur locum non habens
 in his regionibus. ubi iam
 omnes firmi sunt. causa
 reneget habere ponendi
 fundamentum. Cupiditate
 aut habent ueniedi ad uos
 Notandum esse cupiditate
 etiam bonam. sicut cupio
 dirrolui. et terre cum xpo. et
 concupiuit animam meam de.

et cum in his pœniœ p̄ficari caepit
 siderare iustificatione sua
 ex multis iam precedenti
 bus annis. quæ ut necessitas
 fuerit ostendit. quæ illam
 multis detinuit annis. **¶** **¶**
 in his pania fuerit in cer
 tum habetur. Spero quod
 præteriens uideam uos. &
 cuobis deducar illuc. Si uo
 bis primum ex parte fractus
 fuero quia ita uos exhibetis
 ut nec aput uos locum carne
 cessitate habere diutius re
 morandi ideo ex parte illis
 frui sedicit quia non credere
 indigebant. sed tantummodo
 confirmari. si uero ex par
 te quia nulla in cognitudo
 temporis facta et cetera
 Nunc igitur proficiscer in
 hierusalem. hoc mihi res
 tect. Ministere sanctis
 sancti erant in hierusalem
 qui omnibus suis districtis
 et ante apostolorum pedes
 depositis orationi. lectioni
 ac doctrinae uocabant
 quales autem fuerint ex
 hoc cognoscitur ut ipse
 apostolorum per se illis per
 zeyer ministrare
 et quibus oblatio
 nem suam esse obit
 acceptam. Id est ut
 etiam dignentur accipere
 ostendens hoc non tam ac
 cipientibus proderre quæ

o genu
 tate in sp
 et sermo
 efficiantur
 nationis
 uel suscip
 cyptom
 aposto
 iaceant
 habebit
 o ha ad
 r in a d la
 chum h ab
 omni d iac
 Non em
 uis earum
 at xpi
 um Non
 quit
 op haur
 in omni
 etant
 uirtute
 ram in
 et doc
 em
 de ar
 at tra
 p o d u
 am p e
 am xpi
 eliam cu
 dem sic
 or ean
 i no m a t u r
 et u e n i

dicentibus hoc contra illor fecerit
qui gloriæ perfectionis impugnant
Probauerunt enim macedonia
et thessalica collectionem aliquam
facere, probauerunt hoc sibi
utile fore si collectionem aliquam
sumptuum facerent sanctis in
pauperes sanctorum qui sunt
in hierusalem, quia propter
sanctorum aedificationem
esse pauperes uoluerunt siue
simpliciter pauperes sanctorum
intellegendum; placuit enim
illis debitorum enim sunt eorum;
exemplo eorum prouocatur
maior ad simile opus. Osten
dens hoc illis non in merito pla
cuisse, Nam si spirituum eorum
participes facti sunt gentiles
debent et in carnalibus ministrare
eis, quia ^{et} doctores ex ip
sitis habebant et socii facti fue
runt iudicium et pinguedinis
oluae, ideoque unusquisque in quo
abundat debet alteri imper
tare. Hoc igitur cum consum
mauero et ad signauero eis
fructum hunc proficiat per
uos in hierusalem; scio autem
quo ueniens ad uos in hecun
dantia benedictionis christi uenia,
Si uos bene de uobis abundat
delet. Nobis bonae doctrinae
in uos, quia quocumque profi
cit discipulus tantum ad discipulum
pro uocatur et doctor sic uelibi
ait. Os nostrum pro uos.

O corinthii siue abundantius
benedicatur incedentibus
christi. In uobis obsecro igitur uos
fratres per dominum nostrum iesum christum.
Et per caritatem spiritus. Ut ad u
uobis in orationibus pro me
addam. Rogat ut pro eo tota in
frenterore ecclesiae quia no
uit multum ualere procer in
communem uultorum. iacobo
enim occiso petrus fratrum
precibus de carcere liberatur
qui non tam illi quoniam sibi bene
ficiam praestiterunt ut eius
posset doctrinae firmam spiritum
taliter sane caritas facit ut pro
indicem exoremus, ut liberer
ab infidelibus qui sunt in iudaea
Siue ut omnes ~~ut omnes~~ credent
siue fidelibus ministrans in ma
nus infidelium non incurram
ne ad uos uenire non possim,
Obsequium ei oblatio accepta
fiat hierosolima sanctis et ue
nitiam ad uos in gaudio peruo
luntatem dei et refugeret uobis
cum. Tunc in gaudio ueniam
si oblatio mea ab eis fuerit accep
ta. Et securus uerbum dei abun
dantius loqueri. tristitia enim
animi multum impedit ad doc
trinam; Quia cum peccis sit cum om
nibus uobis amen; Quia peccis non
nisi in pacis habitat pulchre
autem in pace finit duobus
populis ad pacis concordiam
Ne uocetis; Commenda autem

uobis foebenra ^{rore}
 uestram. hoc iam qua
 si finitotextu epistole
 utrolet commendatio
 nis uel salutationis gra
 tia subter adnexuit.
 que est in ministerio eccle
 siæ que est c. enchy. Sic
 etia nunc. In orientali
 loca diaconis scemulierer in
 suo sexu ministrare uidentur.
 In baptismo siue in ministerio
 uerbi qui ceptu etim docuisse
 feminas inuenimus. sicut pyr
 cillam cuius uir aquila uoca
 batur. ut eam suscipiat in
 dño. Digne scilicet et adri
 tectur ei in quocumq; negotio
 uestru indiguerit. etenim ipsa
 quoque ad adstant multu
 et mihi ipsi. Ut ad iuuetur ec
 siue sumptus uel solatio quia
 et ipsa quondam habuit plures
 adiuuit. Salutate pyr cilla
 et aquilam adiuuor meor
 in xpo ihu. qui confirmare
 apollon dicuntur in fide quor
 et ideo adiuuor appellat.
 quia in opere doctynarum
 ubi ipse laborabat. et istiuue
 runt qui pro anima mea su
 cer ceruicem subposue
 runt. quibus non rolar
 ego gratiar ago. Sed et
 cuncte ecclesie gentiu
 probando meam doctynam
 sepe uiculi obiecerunt. p. p. p.

quod illis omnes ecclesie
 gratiar agunt quia p illor
 ego seruatur sum. Et domer
 tica memorum ecclesiam.
 Ostendit congregationem
 fidelium ecclesiam nomina
 y. Salutate epeneram dilec
 tum mihi qui est p hmitiuus
 a sig in xpo. p hmitiuus erat
 ecclesie alia. et istor omnes
 quor salutat intellegimus
 ex nominibus fuisse peregr
 nor p quorum exemplum etq;
 doctynæ non ab urde aceti
 mamur credidisse romanor.
 salutate maniam quem ul
 tum laborauit in uobis. Sa
 lutate andronicu et iunia
 cognator et conceptiuor meor
 qui sunt nobiler in apo stolis
 qui etiam teme fuerunt in xpo;
 salutate complicatum dilec
 tissimum mihi in dño. saluta
 te urbanum adiuuor me
 orum in xpo. et stachyn dilec
 tum meum salutate appellen
 probum in xpo. Salutate eor
 qui sunt ex cephobuli. Saluta
 te erodionem cognatum
 meum. Salutate eor qui sunt
 ex narcissi qui sunt in dño.
 Salutate ^{te} tryphencem et trypho
 sam. quæ laborant in dño.
 Salutate pernidam cephissimã
 que multum laborauit in dño
 Salutate rufum electum in
 dño. hu & iudgir. Erant

et quia cum paulo simul fue-
rant tribulati in eorum terra ideo
nobis hoc merito habeban-
tur qui ad profectum roma-
norum inter ceteros fuerant
destinati. qui que propter pau-
lo credidit ipse iusto testimo-
nio referuntur. Et matre-
eius et meam aetate non
pariti. Salutate a syncre
tamp hlezonta hermempca
tro bcam herman et quicum
errant frater salutate
philologum et iuliam nere-
am et iorem eius. Olympia
dem. Et omnes qui cum eis sunt
sanctor. Suo exemplo non do-
cet qualer amicor debeamur
nostri litteris salutate non
diutius saeculi scilicet saecul-
tanbur uel dignitatibus hono-
rator. sed gratia ac fide locu-
pleret. Salutate inuicem in
orculo suo. Salutate uos omnes
ecclesiae xpi. Non ficto uel sub-
dolo orculo quali iudac tra-
didit saluatore. ideo enim in
ecclesia pax pimum adnun-
tiatur ut ostendat se cum om-
nibus pacificum esse. qui corpo-
ri communicatur est xpi.
Rogo aut uos fratres ut obrem
uere eor qui disensioner et
offendicula praeter docty-
nam quam uos didicistis fa-
ciunt et declinare ab illis hu-
iurmodi enim xpo dno nostro

non seruiunt sed suo uentri
De illis dicit qui ex circumcisio-
ne illa tempore uenerunt ie-
iunia et abstinentiam destru-
enter. ne omnia si a Frabacta
et ceterar fenar uentri gra-
tia praedicabant. disrenti-
enter ab apostolica doctyna
Et fraterbur offendicula pro-
parant. et p dulcer sermo-
ner et benedictioner seducunt
corda innocentium. p blandi-
menta et adulationer comp-
to sermone compositar. uer-
tra enim oboedientia in omne
locum prouulz est. Si illi obo-
edistis quibus non debuistis.
quoniam magis nobis oboedi-
re debetis. nam et illi prop-
terea ad uos uenerunt qui
a sciebant uos pro oboedientia
simplicem cito posse redu-
ci. Quae deo igitur in uobis
sed uolo uos sapienter esse
in bono et simpliciter in malo.
dicit autem pccir contere-
retentian sub pedibus ^{uestri} uel
cit gratia dñi nri ihu xpi
uobiscum. Idcirco uobis. Quae
uideo qui ab onca est oboedi-
entia. sed si rationabilis
sit et deo uola uos esse
sapienter in bono et
in malo nescienter.
ut pedibus innocentis
deponatis inimicum. Ita
enim dedit nobis dñr poter

tatem calcandi sup scorpiones atq; serpentes. Et omnem uirtutem inimici id est nobis p[er]suadeat et ut omnibus sup eum membris liberis ac solutis ambulare possimus; Salutate uos arripit ut arcatur ciuitatis. Hic arcum Exce[rc]cio dicit sic genter credentes ex gentibus saepe nominantur secundam consuetudinem legis que abigeam uxorem nabac ad huc appellat cum iam illo mortuo in dcauid matrymonium tran[si]t migrasset gratia d[omi]ni n[ost]ri ihu xpi. Cum omnibus uobis. Hec est suscriptio mandati eius in omnibus epistolis ut in ea etiam commemoraret beneficia xpi. Et acute qui potest est uos confirmare. Signis atque doctrinis. Juxta euangelium meum et predicationem ihu xpi. Ut sic uiuatis quomodo ego xpi exemplo et uobis in hac p[re]dicauit secundum reuelatione[m] mirrey in temporibus aeternitatis quod nunc p[er]fectum est p[re]scripturam prophetarum. Mystera[m] deuocione uniuersarum gentium in lege diu subacta occultata[m] quod nunc p[er] p[re]c[us]sionem euidenter p[er]fectum est euangelium in xpo p[re]stimonium p[ro]ph[et]iarum qui

quamuis de gentibus multa ante dixerent tamen quomodo unam gentem et iudei in xpo fierent nemo tam aperte cognouerat ac est imago enim poterant quordam ad fide[m] quasi p[ro]fessores admittere. Secundum p[re]ceptum eternitatis ad obedienciam fidei in cunctis gentibus cognito solo sapientia d[omi]ni p[er] ihu[m] xpm cui honor in caelestia seculorum amen. P[re]cepit d[omi]n[u]s ut omnes gentes oboediant et d[omi]n[u]m agnoscant quod futurum quomodo quos solus ante reuelebat qui solus natus ualiter sapienter est sicut natus ualiter bonus cum tamen et homo dicitur bonus sed nos institutione boni uel sapienter esse possumus ille natus est cur p[er] ihu[m] xpm gloria et honor in caelestia amen; AD ROMANOS EXPLICIT. INCIPIT AD CORINTHI

PAULUS quod nomen preponit in epistolis auctoritatis esse notandum est. Uocatur apostolus xpi ihu. In uia ut erret a portular xpi ihu. per uoluntatem d[omi]ni. Uoluntate d[omi]ni. Uocatur quiq; uocatur ad fidem sed sua sponte et suo arbitrio credit sicut ait in actibus apostolorum non fui

incredulus cœlestium uisioni
Et rorthener frater eccle
siedis que est corinthi. Præter
inquit non apostolus hanc cœu
idcirco secum resbente indu
cit quia ex ipso doctor erit
Et pro his ualde sollicitus
sancitatis in xpo ihu pbaptis
mum sanctis effectis. Uo
catis sanctis. Ostendit quia
int ecclesiam sanctam
Et in maculati quia ecclesia
neque macula habet neque
rugam. Et ideo his scripsit
qui integram adhuc serua
bant nam qui perdidissent sancti
tate. Nam istos honoret
lit tene illor auctonitate con
demnat. Cum omnibus qui
in uocant nomen dñi in ihu
xpi propheta sacerdotum est
in uocedñ quibus dicitur
sic benedicetis filios israel in
uocantes nomen meum sup
illos. Et psalmista dicit. Et
samuel inter eos qui in uo
cant nomen eius quem sa
cerdotem facit illa respice
batur quia et sacerdoti suc
cessit et hostias offerebat.
de quo etiam secundum histo
riam dictum est. suscitabo
michi sacerdotem fidelem
qui quia uir non sit ex gene
re aaron tamen de tribu
leui esse in paralippo me
non legitur qui a ipse hunc

constituit qui & illum Isaac
aaron elegit. ut alios postea
elegendi non amiserit poter
tatem. In omni loco iporum
et nostro. quia sacerdoter
et suo & apostolorum loco
funguntur. Propter quod & ia
ecclesiarum apostolinomi
nantur. Gratia uobis et pax
a do patre nostro et dño ihu
xpo. pax gratiam seruat
quam quidam habere no
lebant gratia a ego do
meo semper pro uobis in
gratia dicitur quod dicitur est uobis
in xpo ihu. primum solito
more laudando pro uocat
ad profectum. Et dicit se
quidem gaudere de eorum
scientia redire illor debe
re quia uera sapientia
non inflatur neque dis
sentit. quia in omnibus
diuiter facti estis in illo.
In omnibus uirtutibus
p sapientia que eam cor
di et propheta constituit.
in omni uerbo et in omni sci
entia id est tam noui quã
ueteris testamenti sicut
testimonium xpi confir
maturum est in uobis. testi
monium quo ait omnis
symba doctur in regno ce
lorum. similis est homini
pacti familiaris qui profert
de thesauro suo noua et

uetera. Ita ut nihil uobis
 desit in nulla gratia. unde
 ait salomon uenerunt mi
 hi omnia bona pacis cum
 illa id est cum sapientia.
 Expectanter reuelatio
 nem dñi ihu xpi. Ille uere
 expectat aduentum xpi
 qui in omnibus. p̄cep̄ar̄ totū
 est reuelatio cū dicitur dñi
 aduentus qui amodo cō nobis
 absconditus est. qui et confir
 macuit uos usq; ad finem si
 ne cōmine in die aduentus
 dñi ihu xpi p̄ doctrinam.
 sicut ait dauid confirmame
 in uerbis tuis. Et iterum pax
 multae diligentibus legem tuā
 et non est illis scandalum.
 fidelis d̄r p̄ quem uocati estis
 in notitiam filii eius ihu
 xpi dñi n̄i. fidelis d̄r qui con
 firmabit quia uos in notitiam
 filii sui uocauit. quam
 notitiam iohannis exponit
 dicens. quō d̄r lux et tene
 brę in eo non sunt ullę. Si di
 xerimus quia notitiam
 habemus. Cū eo et in te
 nebris ambulamus. menti
 mur. Et p̄cular ait. sic om
 n̄i sumus et conuiue
 mus si sustinemus et con
 regnabimus. hic locus con
 tra arricanas facit. qui in
 hoc minorem esse filium
 uolunt quo.

p̄ ipsum omnia facta refe
 runtur. Cum hoc & iam in pa
 trem cadat p̄ quem in notie
 tatem filii eius credentes
 uocati dicuntur. Obreco
 aut uos fratres. hinc iam
 causam contradictionis
 adgreditur. p̄ nomen dñi
 n̄i ihu xpi. In quo nomine sal
 uati estis et signa fieri cons
 pexistis ut in d̄p̄m dicatis
 omnes ut unum sentiatis
 atq; dicatis. Et non sint in uo
 bis scismata. ^{scismata} sem̄ p̄ ex conten
 tione nascuntur. Sicut aut
 p̄fecti in eodem sensu. Et in
 eadem sententia si unum
 sentiatis et p̄feratis tunc
 uere poteritis esse p̄fecti.
 Indicatum est enim mihi
 de uobis fratres ab his qui
 sunt chloer. quia contentio
 nes inter uos sunt. quę exier
 quomodo ap̄ostolus credide
 rit aliqui de abrennibus. Cū
 scriptum sit. Non credet uadi
 tui uano. Et iterum. quę uide
 rit oculis tuis loquere. Et ce
 tera. sed hanc gratia habe
 bat ut non ret abrens quid in
 singulari ecclesia ageretur.
 Sicut dicit ad colossenses.
 Et corpore abrens sum. sed
 sp̄u. p̄cesens. gaudens et
 uident ordinem ues
 trum. Et reliqua. quia ergo
 sciebat corinthios. Ita

cozere ut audiebatur non cre-
didit sine causa quae si de reb-
rentibus quorum conuer-
sationem in rpu perpraba-
bat. hoc aut dico quod unus
quisq; uestru dicit ego qui-
dem sum pauli. Ego autē
apollō. ego uero cephe sub
nomine apostolorum preu-
do apostolorum tangit. qui
eorū sapientia circumue-
nerunt mundi. ut unus quis-
q; etiam rediceret errorem
doctrinae elegeret. quia
diuersa docebant; si ergo
nec de uerbo apostolorum hoc
dici permittit. quanto
magis de factis non lucebit;
ego autē xpi pauci dicebant.
quod omnes debuissent
profiteri diuisus est xpi; di-
uitur corpus cum membra
disseruiant. Nam qui paulus
crucifixus est pro uobis aut
in nomine pauli baptizati
estis. potest dici his qui
relicto xpi exemplo san-
ctos ueteris testamenti in
solis diuitis capiunt. imita-
ri; Nam qui abraham cruci-
fixus est pro uobis; aut in
nomine iob baptizati.
estis; et illa dñi ab idocemur
non querere quid alii disci-
pulo. iubeatur dicentis
petro. quid ad te. tamen re-
quere. Grotius ego dō qd

neminem uestrum bap-
tizati nisi crispum. Et zc-
ium. ne quis dicat quod in
nomine meo baptizati si-
tis; baptizati autē et ste-
phano domum ceteram
nercio si quem alium bap-
tizatum. quod ita conti-
git ut paucorū uestrum bap-
tizati ne quis me putat
ret in meo nomine bap-
tizate. nisi crispum. Et zc-
ium. qui renouant in
meo nomine baptizati
et stephano domum. Id est
totam domum; Non enim
misit me xpi baptizate
sed euangelizate. Non
usurpauit minora facere
qui poterat implere ma-
iora sicut hodie episcopus
et suam si uoluerit. Et diacono
ni potest implere ministe-
rium. Non insipientia uer-
bi. In qua uos gloriomini et
non eam ueretur crucis xpi;
Et accuant enim uim cru-
cis qui uerba declamatio-
nis delectatione per mul-
cent. uerbum enim crucis
pereuntibus quidem stal-
tice est; predicatio crucis
non intellegendis uirtu-
tem diuinitatis uidetur
di filium dicere crucifixum.
fideles autē spu intel-
legunt di esse

virtutem quam mortuata
 est et diabolus superatur
 est. Hinc autem quis salui fiunt.
 id est nobis virtus di est. Fi
 der enim eorum eos saluor
 facit. Scriptum est enim
 p dcam sapientia sapienti
 um. Hoc in aduentu saluac
 toy r adrent adimplerit.
 id est ad nihil redigam et
 prudentia ^{prudenz} reprobabo. Eli
 zendo pircatorer artem
 retoy cam. Et philosophica
 reprobant queritur plane
 unde sit haec sapientia qua
 reprobat dr. Scriptum est
 enim quod omnis sapienti
 a ad no do rit. Id est de bona
 naturae ducit exordium
 hoc enim habet sensus hu
 manus ut quocumq; eum
 tetenderis consequatur
 Et pculatim meditando
 proficiat inde est quod mul
 ti in litterari poemate
 componunt. Tam exquisi
 ta que uin eruditissimi
 admirantur. hunc ergo sen
 sum quem dr adre excrea
 tur cognoscendum et su
 am uoluntate inquiren
 dam dederat illi ad inqui
 rendae supflae et canora
 uerterunt similiter et dedi
 utur ac fortitudine et de
 omnibus quibus me le un
 mur possumus aestimare

ubi sapienter ubi rebyae. Id est
 doctor. ubi conquisitor huius
 saeculi qui adquirunt sapientia
 saecularem uel qui cum alius
 de rebur obscuris inquirunt non
 ne stultam fecit dr sapientia
 huius mundi. Nam quia indi
 sapientia non cognouit mun
 dur p sapientia dm. factura
 mundi di sapientia est factu
 caete in quae p sapientia nactu
 ralem que ad hoc dacta et
 creata fuerat debuit cognor
 ci. Ipse qui fecerat sed quonia
 non cognouerunt homines ali
 illis medicina succurratur
 placuit do p stultitia pcedi
 cationis saluor facere creden
 ter non quo uere stultitia sit
 predicatio crucis sed quia a
 putillor ita haberetur quo
 iudgi signa petunt. Iudaei
 ex consuetudine proph & scri
 signa petunt quae etiam ui
 denter credere noluerunt.
 Et greci sapientia querunt
 certis dialecticis et huma
 ne sapientiae rationem nor
 aut pcedicamur xpm cra
 cifixum multum suam doc
 trinam ab illorum sensu dis
 crepare demonstrat uide
 is. quidem scandalum scan
 dali zantur si audiant xpm
 are crucifixum siue scanda
 lum illi est adire xpm. Non
 potuit requiem illi quae si

In maiorem talem expectantibus
inde est quod dicebant. nos
caudiamur ex lege quia
xpi manet in aeternum non
intellegentur quia propheta
illum pati oportebat. Et
sic in sua gloria introire
gentibus cum stultitia. Et se-
cundum mandantem sapienti-
am stultitia uideretur
dum credere crucifixum. ip-
si aut uocatis iudeis atque
graecis xpi diuinitatem
et diuinitatem ipsi iudei
et gentes cum credentibus
intellegunt uirtutem di-
uinitatis de uicta morte
hominem reuocant ad ui-
tam. Et sapientia quae nos
ad dominationem diaboli li-
berant. quod ante per incre-
dultate intellegere non
ualebant. quia quod stultum
est diuinitatis. Sapientia est homini-
bus quod stultum putatur di-
uinitatis. omnem humanam sapien-
tiam antecedit. quia sapien-
tia sua liberant non pote-
rant. qui per crucis mysterium
sunt saluati. Et quod infir-
mum est diuinitatis. fortius est ho-
minibus. a morte quam
nec gignentes euadere po-
tuerunt crucifixi infirmi-
tas supercauit. uidete enim
uocatione uestra fratres.
Exemplum accepit ex his

qui crediderant ut ostendi-
dat quia non prodest glo-
ria actio carnalis ad fidem.
sed magis obest dum super-
bia sapientiae et nobilita-
tis inflati homines di-
uinitatis sapientiae subicerent uolue-
runt. quia non multi sapi-
enter secundum carnem.
non multi potenter. Non
multi nobiler. Hoc contra
illos agit. Oblique qui re legir
penitior et fortior et aposto-
licus et nobilior et exacerdo-
tali stirpe descendere iacta-
bant. Sed quae stulticia sunt
mundi eliguntur. ut confun-
dat sapienter. Et infirma
mundi eliguntur. ut confun-
dat fortia. Et ignobilia eliguntur
diuinitatis. quia ad in se metipsis non
confidunt celerius credide-
runt. semper enim sapientia
et diuinitatis et fortia gloria
in crepatur. Sicut ait prophe-
ta. Non gloriae sapientis in
sua sapientia. Neque fortiter
in fortitudine sua. Neque di-
uer in diuitiis suis. Sed et ipse
dicitur. quod per prophetam dixit
in se ad nostrum compleuit
exemplum in crescendo enim
de matre paupere diuitias
reprobauit dum cum lite-
ras non dicit refatae sapien-
tiam saecularem. cum uersus

traditur non resistit Sed pa-
 tienter sustinet crucem.
 inhumana fortitudine non
 prohibet gloriam. humili-
 ent se ergo dō huiusmodi.
 si uolant et ipsi cum ceteris
 liberari. Et ea que non sunt
 ut ea que sunt destrueret.
 que non sunt sapientia. for-
 tia. nobilia elegit. ut ea que
 ātalia dissiparet. ut non glo-
 rietur omnis caro in cons-
 pectibus. omnis caro non
 spiritus. quia carnalis est
 ista gloriatio. ex ipso
 cū uos estis in xpō ihū.
 Si ergo ex ipso estis nolite
 ea que ille reprobat
 admirari. qui factus est
 sapientia nobis actō. et
 iustitia et sanctificatio
 Nobis factus est. sibi semper
 factus. ut scilicet nos faceret
 sapienter et iustus. et sanc-
 tos. Et redemptio nostra
 salutis ut quem admodū
 scriptū est. qui gloriatur
 in dō. gloriatur. Non in re-
 membris aut in superbia con-
 prehensis. Et ergo cum ue-
 nirerem ad uos fratres ueni.
 quia ostenderat non illor
 debere humanam sapien-
 tiam et eloquentiam admi-
 rari suo quoque hoc exemplo
 confirmat. Et quod ipse
 non humanam sapientiam

predicasset. Non pro subli-
 mitatem sermonis. aut
 sapientis ad nūm^u uobis
 testimonium dī. nolui pom-
 posum eloquentis iacta-
 re sermone in predicatione
 diuina. non enim iudica-
 ui scire et aliquid inter uos.
 nisi xpm ihm. id est non sum
 gloriatus in aliquo. nisi in xpō.
 Et hunc crucifixum. quod
 stultum aput homines esse
 uidetur. Et ergo in infirmita-
 te. et timore. et tremore
 multo fui aput uos. Neque
 enim alio modo dī.
 conueniretⁱⁿ et predicari.
 non iactantia. neque gloria
 carnali. Et sermo meus et
 predicationis mea non in sapi-
 entia hominum sed in uirtu-
 tedi. quia dicit electi erant co-
 rinthi noluit aput illos dis-
 putatione. et in hoc quoque
 illi noua aliqua philosophia
 uideretur. sed magis illi
 uirtutes et miracula de-
 monstrauit. Non in sua
 sibilibus sapientis uerbis.
 sed in ostensione sp̄s et uir-
 tutis. quia arrhetorica.
 habet colorem persuasionis
 in una quaque materia. ut
 fides uestra n̄ sit in sapien-
 tia hominum sed in uirtute
 dī. Sapientia hominis tem-
 poralis ad breue prodest

erant ut on
 prodest
 ad fidem
 est dum super
 ac emobilita
 omni di Se
 uer nolue
 in mlti sapi
 am carnem
 ement non
 hoc contra
 que aut legi
 riter aposito
 orer exacerbo
 lerandere iura
 ue fultu
 r. ut confun
 in infirma
 ut confun
 nobili amun
 uia elegit
 in em p̄s no
 le iur crede
 um sapientia
 rta gloriā
 ract prophē
 sapien in
 que fortit
 Neque di
 ur. Sed et ipse
 prophē am dī
 fra compler
 arādo enim
 p̄s dī uirtut
 uat litte
 ratur sapien
 artem amue

uirtus acuta di-uitia gter
na dat sine fine profectum,
sapienciam autem loqui
mur inter perfectos. Ne pu
tetur et nos sapienciam
non habere habemus diu
nam sed uotam tunica
pere minime poterant

• quia iam credenti
bur aperitur. Sapienci
am uero non huius saecula
li neque principum huius
seculi. siue regum siue phi
losophorum. qui in hoc sae
culo pyncipum sapienci
s. uidentur • tenere
qui destruantur. qui
cum sapiencijs sua per
nostram euangeli
am destruantur. Sed lo
qui mur di sapiencia in
mysteno; In euangelijs qd
continet natiuitatem
xpi passionem et cetera
que abcondita est ab in
credulis. quam praeser
tinat dicit ante sa
culum siue in praeser
tencia siue in lege ante
tempora. multi enim pph
etae capierunt uide
re et non uiderunt; in glo
riam nostram qui credimus
quam nemo pynci
pum huius saeculi
cognouit. pilatus
caiphas et ceteri

quorum & iam ignoran
tia damnatur. quia non
debuerant ignorare; Si
enim cognouissent num
quam domini maiestatis
crucifixissent. hoc loco ad
defensione pueri dogma
in duce habereret abu
tuntur. apollinaxr scilicet
et arriuna ut perfectio
adsumpti hominis nactu
ram destruat. alia uerbi
uerbum adrerat erre par
sibilem. neque illa intelle
gent maiestatis dnm. Et
iam adsumptum homine
dictum neque ista sciens.
non detur sed humani
tatis parribilem erranca
turam. Sed sicut scriptum
est quod oculus non uidit
nec auris audiuit nec in
cor hominis accendit que
praeseruat dicitur. huiusmodi
ligunt illum memoratores
scilicet principum ment
hoc uidere non potuit quia
credere noluerant quida
senedicant oculus non ui
dit uirginem peperisse.
Nec auris audiuit,
tunc iusti sicut sol fulge
bunt; qui habet in
quart aures audiendi
audiat. nec in cor
hominis accendit.
homines cohe

redere xpi. futurorum nobis
 cum reuelavit de per spiritum
 suum nobis qui per fidem
 meruimus spiritum dei accipe
 re. qui etiam nobis uolunta
 tem ostendit. spiritus enim om
 nia scrutatur etiam profun
 dadi. Etiam que in secreto
 dei. consilio conquiescunt,
 qui enim scit hominum que
 sint hominis nisi spiritus qui in
 ipso est. que cogitationes
 uersentur in homine. Ita
 et que dei sunt. nemo cogno
 uit nisi spiritus dei. Hoc autem non
 spiritum. huius mundi accepi
 mus. sed spiritum qui ex deo est
 qui cumque mundana sapit
 non spiritum dei. uidetur habe
 re. sed mundi, ut sciamus
 que ad deum donata sunt no
 bis. ut sciamus que uentura. Ho
 bis ad deum. collata sint per christum
 aduentum. que et loquimur
 non indoctis humane sa
 pientie uerbis. sed indoc
 tyne spiritibus. que etiam
 uobis adnuntiamus. non
 a philo sophis uel grammata
 ticis sed a dei. spiritu eruditi.
 Spiritibus spiritualibus
 comparantes. illi recte di
 centes qui possunt au
 dire. non enim pos
 sunt nisi a sibi cognatis
 et similibus comprehen
 di. animalis cum homo

non percipit ea que sunt spir
 itus dei. qui spiritum dei non habet.
 animalis est. qui animalis
 ritus uersatur. qui putat
 nihil esse post mortem. et
 ideo ut animalis uentus reli
 bidinique committitur. ut eter
 na morte periturus. Stul
 ticia est enim illi et non
 potest intellegere. quia
 spiritus talis. Examinatur. Stul
 ticia enim illi uidetur. pri
 mo deus. factus est per carsum
 a mortuis surrexerit. se
 cundo contempnere per
 per bonam. alteram pre
 bere maxillam. et cete
 ra. huiusmodi christi. manda
 ta. spiritualis autem iudi
 cat omnia. pre autem a ne
 mine iudicatur. Iudicet
 ueniente in quibus carna
 ler homines delectantur.
 Et pre ita agitur. ut ne
 mine iudicetur. siue omnia
 spiritualis discernit. Et in
 tellegit. et renfur illi a
 homine non intellegitur
 animalis. qui enim cogno
 uit sensum dei qui instru
 ct eum. sensum dei. qui
 est in uis spiritibus sine
 spiritu dei. nemo cogno uit. Hoc
 autem sensum dei. habe
 mus. qui spiritum rem accepi
 mus. Et ego fratres

non potui uobis loqui qua
si spiritibus sed quae
carnalibus, modo timent
ne putent hoc solum ha
bere sensum dñi. quod ip
si ut paruoli audierant,
non inquit in me sensum dñi
defecit sed uobis uirtus

defuit audien
di, tamquā
paruolis in xpo.
Non in terra
carnali sed in xpo. Lac
uobis potum dedi non er
cam, nondum enim pote
retis sed nunc quidem
potestis, hoc et beatus
petrus ait, deponentes
igitur omnem malitiam
et simulationem tamquā
modo geniti in terra
nonale et sine dolo lac con
cupiscite in eo crescatis
in scientiam, si ergo adhuc
illi paruoli sunt qui omne
malitiam abiecerunt, quia
nondum sunt in uirtute
perfecti quid de illis cenren
dum est, quibus omnis ma
litia dominatur, adhuc
enim estis carnaliter, cui
enim sit inter uos zelus
et contentio, nonne car
naler estis, ecce de quibus
aitis carnaliter iudican
tur quae non prophete per car
nem fiunt, sed de carnali

sensu descendunt et recu
dam homine ambulatir,
qui nihil amplius habet
quā ceteri homines, secun
dam homine diciturambu
lare, id est qui solum diligit
diligentem, et cetera, sed
in hoc loco ob defensionem
hominum singulorum homi
nes appellantur. Cum eni
quid dicit ego quidem sum
pauli aliter autem ego appol
lo, nonne homines estis, uult
non plus esse quam homines
quid igitur est apollo quid
uero paulus minister eius
cui credidistis si nihil
sumus quom minister ipse
constituit quanto magis
illi qui in carnalibus glorian
tur. Et tunc quis sicut dñs
dedit ego plantauit apollo
inrigauit reddi. Incremen
tum dedit. hoc ipsum non
ex nobis reddi donum est ut
per manus meas signa fierent
quae uos excitarent ad fi
dem et apollo sua uos doc
trina firmaret quia sicut
plantarum aqua sic fides sine
doctrina marcescit si ergo
et plantatio et fons di est
quid nobis ad scribitis
quasi aliquis nostrum uir
tute fecerimus haque ne
que qui plantat est ali
quis neque qui irrigat sed qui

incrementum dicitur dicitur. qui
 plantat autem et qui in-
 gret unum sunt unus quis
 que autem propriam mer-
 cedem accipiet secundu-
 suum laborem. Nisi enim
 dicitur in incrementum dederit
 sine causa laboramus. nos
 mercennarii sumus in a-
 lieno agro alienis utimur
 ferramentis, nihil habe-
 mus proprium nisi merce-
 dem nostrum laborum propri-
 am mercedem accipiet
 secundum suum laborem,
 Contra iocunianum qui
 unum omnium in regno
 dei putat esse mercedem.
 di sumus adiutores. di
 agricultura est. di edifi-
 catio estis, non in potenti-
 a sed in uerbo adiuuam
 us calidi agrum et extrui
 templum di. agricultura
 Non nostra secundum
 gratiam di. quod dicitur est
 mihi. Non secundum mea
 uirtute ponendi funda-
 menti gratia accepit ut
 ibi predicarem. ubi xpr
 non fuerat nominatus
 ut accipiens architectus
 fundamentum posui. non
 potest imperator archi-
 tectus ponere funda-
 mentum. alius sup edifi-
 cat. alius doctor instruit.

supra fidem quam ego fun-
 davi. unus quisque autem
 uideat quomodo sup edifi-
 cet; sollicitus quem fortia
 et recta pax etum late-
 ra consurgunt; funda-
 mentum enim aliter ne-
 mo potest ponere praeter
 id quod positum est. qui est
 xpr ihs. Non est alius. xpr.
 quem possit uobis alius
 predicare praeter ihm.
 Cui fide firmissima cre-
 didistis. hoc solum agitur
 ne per doctorum negligen-
 tiam. obnoxii esse incipiat
 mur. zehenne. Siquis autem
 sup aedificat supra funda-
 mentum istud. huius artis
 est qui supra edificat. licet
 minor in opere sit. cuius il-
 le est qui posuit funda-
 mentum. non ergo unus
 quisque homo supra fidem sua
 edificat. sed qui liber doc-
 tor. quia. Nec pax et per
 se aliquando possunt engi.
 nisi fuerint ab operatore
 constructi, aurum. argen-
 tum. lapides praetiosos
 ligna. faenum stipulam,
 In ecclesia tua generata sunt
 bonorum. est bonum et me-
 lius. et optimum. quod cum
 primo aurum posuit. ut ter-
 mo melius. texeretur siue
 ad fortitudinem non ad specie-

Comparauit quia argen-
tum fortius est aurum ideo
melior ponitur locus, hanc
sunt e contrario genera ma-
lorum, est malum peius per-
simum, quae lignis facno &
stipulace comparantur,
unius cuiusque autem opus
manifestu erit, dicit enim
iudicii declarabit, quia in
igne reuelabitur, et unius
cuiusque opus quae sit ignis
probabit, aurum & argentum
non solum non ardebunt,
sed igne splendidiore ra-
diabunt, ligna uero et cete-
ra cremabuntur, siue exa-
minatione iudicii igni uo-
lunt comparare iuxta con-
suetudinem scripturarum,
Sicut opus manent quod
super edificauit mercede
accipiet, sicut opus arse-
rit detrimendum paccitur,
Siquis neglegent aut uerbo
docuerit, aut exemplo per-
det laborem suum, quia
opus cunctum infirmum
quae proficit, ipse aut saluus
erit, In propheta iustitiae, Sic
tamen quae si pignem, quod
nulle non nisi pignem saluus
erit, qui iustus ex propheta est,
quia neglegenter edificauit
discipulos, quid de illis fiet,
qui nec sermone edificauerit
et in rapinae delictum.

Exemplo, et quod dixit
quasi habet ueritatem,
sicut ibi quasi unigeniti apa-
tre, Hec enim quia templu
di estis, Hec enim cuius sitis
templum, et prae di habi-
tat in uobis, Siue in singulari
siue in uniuersa ecclesia,
Siquis aut templu di uiola-
uerit diripet illum dicit tem-
plum enim di scilicet est quod er-
turos, Siue suum corpus pec-
cando, Siue ecclesia ad pra-
uam doctrinam reducendo, uel
certe exemplo propheta der-
truendo, Solent hunc locum
nouaciani opponere ad pe-
nitentiam excludendam, qui-
bus respondendum est, ut
quid illis hoc ipsum scribitur,
si iam spem uenae non habe-
bant, Nemo se seducat, pro-
pheta uel aliena adulatione
deceptus, Siquis uiderit
inter uos sapienter esse in hoc
saeculo stultus fiat ut sit sa-
piens, Hic propheta mundi incre-
pat sapienter, quibus humana
prudencia non permittit
sentire diuina, aliter, Siquis
se ad reddendam uicem in-
iuriae, si eadem fecerit, pu-
tet esse sapientem, stultus
fiat, in hoc enim saeculo stul-
tus est qui euangelica uolu-
erit implere praecipia,
qui enim percutienti alio

ram præbet maxillam uo-
 luntate stultus est non na-
 tura, Sapiencia enim huius
 mundi stulticia est apud
 dñm, Nihil stultius quam
 ut uelit se qui non potest
 uindicare. Et quidō. Succem
 non reseruat in iungam, et
 ita de contumelia uindic-
 tam apud dñm. p̄dit et de pa-
 tientia mercedem, Sçptū
 est enim. Comprehendam
 sapienter in astitua eorū.
 ad effugiendam manum dñi.
 Nulla suffragatur astutia,
 Et iterum dñs. Non ut cogita-
 tioner sapientium quonia
 uanesunt, Nihil utilitatis
 conferunt ad salutem, ita
 quæ nemo gloriatur in ho-
 minibus infalsis. scilicet
 apostulis. et humanæ tan-
 tum sapientibus. Cum neq;
 in nobis quidem. sed in eo cu-
 ius et ipsi sumus sit glorian-
 dum, Omnia enim uestra
 sunt. siue p̄culi. siue apol-
 lo. siue ceph̄as, Nos uer-
 ty ministri sumus uos autē
 plebs solius xp̄i. Siue mun-
 dan. siue uita. siue mort.
 siue præsentia. siue futu-
 ra. Omnia enim uestra
 sunt. uos autē xp̄i. Omnia
 creata sunt propter sc̄nc-
 tor. quicquid nihil habeant

possident cuncta. ✓
 sicut uolumus hæc ad
 libertate referre ar-
 bitri. ut quod uel intel-
 legant. siue mortem.
 siue uitam. xp̄i. autē
 • dñi, Sicut est xp̄i dñi. sicut
 alibi dñi dicitur xp̄i. et hoc
 Si de diuinitate uelit in-
 tellegi. ceterum hic
 de adsumpti hominis
 forma tractatur. secun-
 dum quā dicitur un-
 tus. si nos existimet
 homo omnis homo.
 ut ministror xp̄i. Et dis-
 pensator per mysteria xp̄i
 dñi. Non ut æquales
 xp̄i. hic iam queritur
 in dispensatores ut fi-
 delis qui inuenietur.
 Interrogantis uox est
 id est iam hic uos puta-
 tur porre. conscientia
 iudicare, mihi autē
 pro minimo est uita
 uobis iudicor. aut ab
 humano die. humanū
 iudicium nullius dico
 momenti. in quo repe-
 uentur et iusticia
 frustratur. diem enim
 hominis non concipi-
 ui hieremias ait. Sed
 neq; me ipsum iudico
 Ego qui conscientia

in eam optime noui ni
hil erreme iudico, Hi
hil enim mihi conscius
sum. unde sup omnes
homines debetam glori
am, Si hoc pculur dicit
quid a nobis dicit de
beet cogitandum est,
Sed non in hoc iustifica
tur sum, qui auctem iu
dicat me dnr est. In quo
me quidam laudant
qui auctem quisq; aliena
laude non iustificatur
ut nec maculatur in fe
micat unicuiq; enim ap
ut dm. quod est non quod
dicitur in putatur, Itaq;
nolite ante tempus
quid iudicare quo cedur
q; ueniat dnr. qui in lumi
nabit ab r conditae tene
brarum et manifesta
bit. consilia cordium,
Nomo enim uidet in fe
cie dr. in corde, et tunc
laus erit unicuiq; a do.
Ille uere laudabilis est
quidi. testimonio lauda
tur a pui quem omnia
occulta et inuisibilia
sunt cognita, hęc aut
fratres tunc figura
ut in me et apollo p p p
uor ut in nobis discetis
ne supra quam scriptum

est unus aduersus alteru
inflatu pro alio. ut conobis
humilitatis sum etis exem
plum ne supra disciplinam
scripturę caudeat unusquisq;
aduersus alterum pro a
lio. in flatu doctorem a lo con
tentionis reuersus, qui enim
te dicitur, hinc ad ipros
inflatos per eloquentiam
uerba conuertit quis te dicit
cernit cuius momentis
quid autem. habet quod non
accepisti. quid enim boni ex
te me pro habet quod a nullo
didicisti. uel di. Dono minime
consecutus sis. quod si acce
pisti. quid glorię quęsi
non accepisti. quęsi in pro
prio glorię. Iam saturati
estis. iam diuiter facti estis,
Hoc in crepaciuo modo le
gendum uel pronuntiandū
est, Sine nobis regnatis in
nullo nostro indigentes. Et
ut in a m regnatis ut et no
uobis cum regnatis, uti
nam non eritis falsa glo
riatione decepti. forsitan
simul regnaremur, puto
enim dr. nor a postolo no
uirsimor ostendit tam qua
morti destinatus, horom
nium ultimor ad genter
tam qua ad mortem di
rexit qui a spectaculum

facti sumus mundo & an-
gelis & hominibus, Omnes
nostros publice spectant
in uocari siue ueniam angeli &
hominum siue sancti hominum &
peccatorum, Nos stulti propter
christum: uocati prudenter
in christo, Nos infirmi uocati
fortiter, uocati nobiles. Nos autem
ignobiles, Nos tamquam
stulti propter christum. Omnia
sustinemus, uocati tamen haec
uultis esse christianis uter
prudenciam saeculi teneat
tis, nos infirmi quia uicem
reddere nolumus, uocati
reddendo. Fortiter esse uocati
gloriamini, Nos nihil aben-
ter uoluntate propter pecca-
te delectati uocati uobis. Etiam
nobilitatem terreni ge-
neris uindicatis, usque
in anchoram et resursumus.
Et stimus. Et nudis sumus.
Et colaphis caedimur. Ab
initio praedicationis nos-
trae usque in presentem tem-
pus, Et instabilis sumus,
Non stamus in sedibus
certis, ubique euangelii
necessitate iactamur
Et laboramus operan-
ter manibus nostris, Sic
tamen operabuntur.
ut doctrinae officium ma-
gis impleant, Blasphe-

macemur & obrecremur,
Rogamus deum pro his.
qui nos blasphemant,
prosecutione persequimur.
Et sustinemus, Tam
quam purgamenta
huius mundi facti
sumus. Sicut scriptum
est. Justus in mundus
est. caput malorum, om-
nium periprimum usque
adhuc omnium humil-
^{mi} lium que subiecti,
Non ut confundamur
uocati haec scribo. sed ut
filiis meis carissimis
moneo, poterant con-
fundi de uocati gloria. si eos
non releuaret, Non enim
ruborem illorum cupie-
bam. sed profectum,
Nam si decem milia
pedagogorum habe-
atis in christo. sed non mul-
tos patres, omnes qui
iuncti sunt ministrant
patres uocati non possunt,
Nam in christo. ihesu. per
euangelium ego uocati
genus in noua uita
me ipsum praedi-
canti reformator
uocati esse meministi,
Rogo ergo uocati imita-
tores mei estote, bo-
norum filiorum. Est

in omnibus bonorum imi-
tari parenter. Ideo
misi ad uos timothe-
um qui est filius meus
carissimus. Et fidelis
in domino; quanto fide-
lior ceteris tanto car-
ior cunctis. qui uos
commonefaciet ui-
ces meas que sunt in
christo; qui uos et meis
litteris. Et uo commo-
netur exemplo, aliter
enim sine alio. Itaque
derre non poterat. Sic
ubique in omni ecclesia
doceo. quomodo semper
et ubique meum exemplum
cum doctrina concor-
dat. tamquam non
uenturus sim ad uos.
hinc incipit curam
fornicationis arguere.
Sic inflat quidam
ueniam acriter ad
uos. Si dominus uoluerit,
tam diu aliquis de-
scientie sceleris reuoc-
tetur que quo ueneri-
entice predicatores ad-
ueniat. Et cognoscam
non sermonem eorum
qui inflantur. sed uir-
tutem. Examinabo
non eloquentie pom-
pam. Sed conuersationem

in effectu. ubi uirtus
fidei et uite probatur. Non
enim in sermone est regnum
dei. sed in uirtute. Hic osten-
ditur nihil proderre doc-
trinam. absque iustitie ope-
bus. Et qui non faciat que fa-
cienda prouident. Quid uultis.
in uirga uenia ad uos anima-
ritate. Et ipse mansuetudi-
nis. Benignus magister disci-
pulorum correctionem in
eorum potestate. demittit.
ut si penitere uellent. clemen-
tissimus consolator cederet.
sicut nolent. durus utior
cederet peccatorum. In
uirga enim quae uirga
petrus ad ananiam. Et scip-
phiam. Et ipse paelus ad
mazzum. Omnino auditur
in uos fornicatio. Ostendit
quare superiora minatur
sit. Et talis fornicatio. qua
lis nec intergenterit. ad uoxo-
rem patris aliquis habet.
In ecclesia. Cui uos praesere
uidemini. Et uos inflantur.
Et non magis luctum ha-
buitis. Uanae scientia infla-
mini. Et curam de his qui pe-
reunt non habent. ut aut
corrigan aut ab ecclesia
separentur. cum bonorum per-
toyer semper magis legamus
populi. deslet se peccare. ut

hieremiam qui ait, quida
 bit capiti meo aquam. Eto
 culis meis fontem lacrymarum,
 ut ostenderet sibi non affec
 tum doloris, sed lacrymarum de
 fetur ut tollatur de medio
 uestrum qui hoc opus fecit.
 Siue homo qui peccauit tol
 latur, siue satanas eiciatur,
 dum non habet per quem ope
 retur, Ego quidem ut abren
 corpore precerent aut spu.
 Jam iudicauit ut precerent.
 eum qui sic operatur est,
 precerentem se erredicit
 in spu. ne ex rolo audita ab
 rentem damnare puta
 retur. secundu illud heligi
 dicentis ad iehi, Nonne spi
 ritus meus tecum erat in
 uita. In nomine dñi nri ihu xpi.
 Congregati uobis. Et meo
 spu. Cum uirtute dñi ihu,
 qui pro me est precerent i
 ue in litterarum meorum
 auctoritate per quam dñi
 quoque uirtus adsistet, tra
 dere huiusmodi factum in
 intentum carnis ut accipi
 endi illum corporaliter, ha
 beat potestatem, ut cum
 uiderit se nec carnis hic
 nec in futuro rpi requiem
 habituram, defacto penite
 at. Et aluetur, Siue sic quis
 q; promentur suis de ecclesia

pellitur facta nec tunc
 datur potestati, ut dum
 caro eius per penitentiam
 ad flecta quendam in
 textum patitur ^{spu} conser
 uetur, habet enim consue
 tudine scriptura ut homi
 nem in parte totum in
 tellegat. Siue ita quia et
 hic scripturae mos est ut
 in carne carnalis actus
 interire in spiritu uero spi
 ritualis conuersatio, salua
 fieri demonstratur, ut
 spiritus saluus sit in die
 dñi ihu, quo in spiritum sa
 tanas accipere non pot
 est poter. tate dñi. Iudi
 ciores uetur. Non bona
 gloria uestra ueretur
 quia modicum fermentum
 totam massam cor
 rumpit, Ignoratis quia
 malo exemplo, possumt
 plures interire, sed et per
 unius delictum, in omnem
 populum iudeorum iram
 di. Legimus aduenire. Ex
 purgare uetur fermentum,
 ut sit noua conspersio
 sicut est irazimi. Nihil in
 nobis conuersationis pyr
 tine relinquatis quod sin
 ceritate possit nature cor
 rumpere, Etenim parcha
 nostrum immolatur est

xpi, itaque accepulomur;
non in fermento ueteri
neque in fermento mali-
tiae et nequitiae, sed in
azymis sinceritatis et
ueritatis. Non figura,
sed ueritas. Et iudaei
quidem septem diebus
azyma comedebant.
Hoc uero semper si simpli-
citer et pure uerremur,
quia in septem diebus
mundus est factus, qui
semper in suo ordine re-
uoluuntur. Et cotidie
nobis agnus occiditur.
Et patriarcha cotidie cele-
bramus, si fermentum
malitiae et nequitiae
non habeamus. quidem
enim aliter nisi corrup-
tionaturae fermentum,
quod et ipsum per naturam
turali dulcedine reced-
den ad utrumque noacore
corruptum est. Scripsi
uobis in epistola ne com-
misceremini fornicariis;
non utique fornicariis huius
mundi, aut caecis aut
rapacibus, aut idolis ser-
uientibus. Hoc ipsum in
haec epistola ita scripsi,
non ut agentibus, sed
ut ab his qui peccant
in ecclesia separemini.

sincere, non debueratis, quos
idcirco precipue, uiuere in
terris de uoluit, ut astra co-
habitatione et doctrina pro-
ficiant infideles, alioquin
debueratis de hoc mundo ex-
ire. Si ueritas sine autem melius
uobis fuerat de hac luce mi-
grare, quia indigere per com-
monitionem agentium con-
sortio separari. Hanc caute
scripsi uobis non commiseri,
Sed hoc est magis quod uobis
scripsi in talibus coniugae
mini. Si quis frater nomen
natus est fornicator aut
auarus aut idolis seruientis,
aut maledicus, aut ebriosus,
aut rapax. Non ex sola opi-
nionem uitanda est, sed si quis
frater solo nomine appel-
latur. Cum fornicator dete-
gatur, aut fur, ab hoc sepa-
rari iubemur, sicut scriptum
est, qui reungit fornicariis
nequam est, putredo et uer-
mer hereditabunt eum. Cu-
iusmodi ne cibum sume-
re. Ne communem quidem
cibum, cum talibus parti-
cipandum esse concessit,
quidem mihi de his qui
foris sunt iudicare, hoc est
de infidelibus, non de
his qui intus sunt uos iudi-
catis. Nam eos qui foris sunt

dñs iudicabit. Numquid
 non uos de his solis qui sunt
 intra ecclesiam iudicatis.
 auferre malum ex uobis
 ipsis. quo facilius eos pos-
 sitis docere. qui foris sunt.
 audet aliquis uestrum ad-
 uersus alteram habens
 negotium. iudicari a puti-
 ni quos. Et non a puti sanctos.
 audet aliquis contra pre-
 ceptum dñi. uenire dicentis.
 Siquis uult tecum iudicio
 contendere cetera. Nota
 dum quod apostolus in medi-
 a causa quam agit. quorundam
 sensus intererat et delatere
 iactet. quibus explicitis. rur-
 sum reuertatur ad causam
 iudicari a puti iniquos. Hin-
 c probatur Christianos
 tunc iudices non facere qui
 a iniqui dicuntur. An nesci-
 tis quomodo sancti de mundo
 iudicabunt. quod dñs repro-
 misit. dicens ad dirapulos.
 sedebitis et uos iudicantes
 duodecim tribus israel.
 Omnibus hoc promittent
 qui eos qui fuerint imita-
 ti nam ex ipsis unus pe-
 nit. cuius loco alius succes-
 sit. cui nihil fuerat rep-
 missum; paxulus quoque
 et barnabas apostoli sunt.
 a sancto spiritu ordinati.

Et in uobis iudicabitur
 mundus. siue puos uel
 uestro exemplo. Indig-
 nis sunt ergo quidem
 nimis iudicent. nesci-
 tis quomodo angelos iudica-
 bimus. Ergo indignis sunt
 de rebus exiguis iudica-
 re. qui et mundum totum
 et angelos iudicabunt.
 illi angelos qui cum
 carnem non habuerunt.
 peccare uoluerunt. hii
 iudicabunt qui in carne
 scire uoluerunt. Sae-
 culana igitur iudicia
 si habueritis quod edere
 bar seculorum uirtus. Con-
 temptibilis qui sunt
 in ecclesia illorum consti-
 tute ad iudicandum.
 possunt de his. Etiam
 illi qui minimi sunt in
 ecclesia iudicare. ad ue-
 recandiam uestram
 dico. si non est inter
 uos sapiens qui quicquam
 qui possit iudicare in-
 ter fratrem suum.
 Erubescere debent
 eo quod nemo sit inter
 uos. ita sapiens qui
 nouerit causas inter
 fratres discernere.
 et nonne cerre sit publi-
 ce litigare. Sed frater

Cum fratre iudicio con-
tendit. et hoc
apud infideler. Duplex
peccatum est quod iu-
dicio contenditis. et qui
a apud infideler uos
adiurzia prouocatis.
Iam quidem omnino
delictu est in uobis iam
hoc solum delictum e
quod contra praecep-
tum facitis xpi. quod
iudicia habentis inter
uos. qui temp pacem
habere deberent. etia
cum rerum tempora-
lium de timento ser-
uaciam. quare non
magis iniuriam acci-
pitis. quare non magis
fraudem patimini. sed
uos iniuriam facitis. et fra-
udatis. Cum in lacum
secundum euangelii
praeceptum et dñi.
exemplu patienter
sustinere deberent.
uos econtra non so-
lum non suffertis. sed
etiam non facientibus
inrogatis. et hoc fra-
tribus quod nec inimi-
cis reddere deberent
fratribus non timetis
inferre. annerentis quo
iniqui regnum di. non

possidebunt. nolite errare. ne-
que fornicari. neque idoli ser-
uientes. neque ad ultrey. neq;
molles. neq; masculorum con-
cubitores. neque fures. neq;
auari. neq; ebrosi. neq; male-
dici. neq; rapaces. Regnum di
possidebunt. Nolite errare.
putantes uobis solam fidem
sufficere ad salutem. cum om-
ne peccatum permanent. ex-
cludat a regno. Sicut et ad ga-
lathas ait. manifesta sunt ope-
ra carnis. quae sunt fornicatio.
inmundicia. et contentiones.
irae. et hirsimilia quae p[ro]p[ri]o
uobis. sicut et p[ro]dixi. quonia
quae talia agunt. regnum di non
consequentur. Ideo carum addidit
et hirsimilia. ne quis negaret
praeter haec alia esse peccata
quae regnum di. prohiberent intra-
re. Et haec quidam fuistis. No-
lite de praeteritis timere pec-
catis. tantum ne post bap-
tismum delinquatis. aut qui ut ad
solet praeventur fuerit ad pe-
nitentiam conuertatur. Sed
abluti estis. sed sanctificati estis
^{sed iustificati estis}
in nomine dñi ni ihu xpi et in spu-
di. abluti in nomine xpi.
sanctificati. per spm di. Om-
nia mihi licent. sed non omnia
expediunt. quia de fornicatio-
ne tractabit uoluit zilae in
temperantia materiam for-

nicationis ostendere
 simulatque destruere,
 omnia mihi licent. Sed
 ego subnullius redigat
 potestatem, licet nobis
 manducare et bibere,
 sed si inimicum uentris subdi
 ti fuerimus, ipsum licitum
 trahet nos ad illicitum,
 hoc est ad fornicationem,
 ita et de omnibus intelle
 gendum, que cum peccata
 non sint, occasioner possunt
 capere delictorum, uera
 uentris et uentis ex ar d r.
 autem et hunc et hęc der
 truet, et hęc duo uide est
 ercam et uentrem, et ho
 minem his subditum, a uo
 luptatibus seruientem,
 Corpus autem non fornica
 tionis reddno. et dnr. corpori
 Non fornicatio. nisi reddno.
 exhibeatur, et dnr. corpori
 copulabitur, d r enim nobis
 cum est, quam diu fuerimus
 cum illo, si reliquerimus
 eum, et ille relinquet nos.
 d r uero. et dnr. suscita
 ut et nos quoq; suscita
 bit puritatem suam,
 quia caput nostrum sus
 citauit sitamen eius
 membra perscnetta
 tem esse mereamur.
 Hereticis quoniam cor

po • rca uestra membra xpi.
 sunt. Omnes ecclesie corpus
 xpi est singulicut membra, tol
 lentergo membra xpi, ante
 tollit xpi membra qui fac
 turus est meretricis, id est abr
 cidit se a corpore xpi, faciam
 membra meretricis absit non
 dixit fornicatoris, ut ostende
 ret eum eiusdem et ceteris
 esse et nominis cuius illa est
 aput homines enim minus
 uidetur uis, quam mulieris
 admissum adnerctis, quo
 qui adheret meretrici unu
 corpus efficitur, erunt enim
 inquit duo in carne una, quo
 quomodo cum uxore licite
 ita et in licite cum meretrice
 unacaro efficitur per amorem
 qui autem adheret dno unus spr
 est, quomodo per carnis opera
 fit ita et per opera spr d r, spr ef
 ficatur, fugite fornicatione
 Cuius cymen uidetur esse graui
 simum, omne peccatum quod
 cumq; fecerit homo extra cor
 pur est, qui autem fornicatur
 • in corpus suum peccat
 Omne peccatum potest
 Et ab uno commit
 ti qui membrum
 dici potest non ta
 men corpus in fornicatio
 ne autem duo pereunt
 etiam corpus est

lre errare
 que idolo
 ad ubi
 calorum con
 e fuerit
 si. Reg. mae
 Regnum
 lre errare
 am fidem
 am cum om
 marente
 uic et ad
 iesta sunt
 ut fornic
 matione
 que pcedo
 et quonia
 nu di non
 ar accidit
 in negare
 re peccat
 hio erant
 m fuisse
 m ore pec
 ft baptis
 lar qui crea
 fuerit ad pe
 ratur Sed
 tenent fieri
 ppi
 iho xpi
 in omne xpi
 p p m. Om
 sed non omnia
 de fornicatio
 dicitur gluce in
 m m m m for

ergo malum malum • est
in quo duo animi monun-
tur zruare uult fornicationis
causam que illis p
confabudinem leuissimam
uidebatur annerctis quo-
niam membra uestra tem-
plum est spr̄i sc̄i. qui in uobis
est quem habetis ad d̄o. Cui
zruar simum in uiam fac-
tis fornicando. Et non er-
tis uestri empti enim estis
p̄ccato magno. qui non est
sua non habet sua uolunta-
tis erunt sed illius a quo
emptus est secundum ipsius
iussu dicentis qui uult post
me uenire abneget seipsum
sibi. si enim homo a seruo par-
ua pecunie comparato con-
tinua exigit seruitutem
quanto magis ille qui nos
sua morte redemit sicut
ait petrus scienter quod
non corruptibilibus argen-
to uel auro redempti estis
de uana uestra conuersa-
tione paternae traditionis
sed p̄ccato sanguine •
que si agni immaculati et
incontaminati
xpi. Glorificate
et portate d̄m in
corpore uestro. Glorifica-
te d̄m acribus uestris &
portate eum eius ima-

ginem conseruando
sicut ait alibi sicut por-
tauimus imaginem ter-
reni ita portemus ima-
ginem celestis. De quibus
ante scripsistis mihi. In-
cipit de coniugis ante
enim expugnauit in lic-
ta quam delictis loque-
retur bonum est homini
mulierem non tangere
propter fornicationem
autem unusquisque suam
uxorem habeat. Uxor
uir debitum reddat
similiter autem et uxor
uir. Bonum fuerat illud
quod uobis in p̄mordio
praedicauit hoc est secun-
dam coniugiam non tan-
gere mulierem sed quonia
multos incontinentes
huic doc. tunc scripsistis
refragari concedatur
remedium ne fornican-
do monentur ergo hoc
apostoli exemplo in p̄m
uirginitas et continen-
tia praedicanda est et
si quis se incontinentem
non erubuerit confite-
ri in languore incontinentis
reclamant non denege-
tur remedium nuptiarum
quomodo si periturus medi-
cus inquit & cetero et ne

zenti se posse a pomis
 omnibus abstinere secl
 tem minus pernitio
 sa concedat inconti
 nentiae reuera usus
 et temporae et aeta
 te et loco et infirmita
 te prohibetur castitas
 uero potest iugiter cus
 todiri illa ergo magis
 debemus adpetere quod
 et facilius custodire sine
 ullo impedimento possu
 mus et in perpetuo possi
 dere sed obicere amato
 ris luxuria solent ut quid
 ergo pnyadi. benedictio
 crescere et multiplicari
 concersit ut terra salica
 repleatur quae iam im
 plere debemus ab in con
 tinentia temperare sed
 potuit inquit omnes de
 terra formare. Si semper
 illi usus coniugii non fue
 rit placiturus sed non que
 ritur quid potuit sed quid
 fecit cui omnia possibilis
 sunt ipsam quoque eam
 noluit de terra facere
 sed de costia. sicut enim pu
 tar nobis antiqua tem
 pore in omnibus conue
 nire imitatur ad eam qui
 filiam ut diximus sua

accepit uxorem Cain simili
 ter sinon pader & ceteros.
 qui propheta in matrymoniu
 acceperunt sorores quod si
 fieri non debet. Omnia dñ.
 secundum praescientiam
 suis temporibus ordinare
 credamus ut quia tunc terra
 impley uoluit modo pluri
 lizer castitatem cui et gran
 de premium se promittit illud
 etiam dicendum est quod nec
 secundum uetus testamentu
 quorundam uxores habere uide
 amur quia ibi uxores liberoru
 causa habere permittum est
 non propt̄ nimiam libidine
 exercendam quia in hoc & cetera
 animalibus de uxores erro
 norantur quo necando fili
 os. filios probant se non filio
 rum causa nup̄ sit se quia u
 tem ea sola causa coniu
 gitur statim se abstinere
 post conceptum et certan
 te iam per aetatem par
 tu cessat enim usus. Mul
 er sui corporis potestatem
 non habet sed uir similiter
 autem et uir sui corporis
 potestatem non habet
 sed mulier. Nolite fraudare
 inuicem quia uoluit
 uiro esse subiecta ipsa sibi

abstulit libertatem. Huius for-
te ex consensu ad tempus
ut uacetur orationi. de ne-
gare uidetur incontinenter
orationi posse uacare quae
in eo utique minor est commu-
nioni quo cathedum inus et
paenitentis orant qui communi-
care non possunt non solum
hoc in nouo sed etiam in ueteri
testamento sanctificantur
a muliere ut descendens in do-
mo in monte ad sistere me uentur
hinc probatur quid possit perpe-
tua continentia. sit autem
uacat triduaena unde et in
regnum panem sacerdotia-
lem non nisi continenter acci-
piunt quae nobis causam necer-
sitat legem solueat uenialiter
potuit suffragio castita-
tis unde et petrus hortatur
nostras orationes minime
impedi debere. Et iterum
revertimini in id ipsum.
Ne temptet uos satanas
propter incontinentiam uer-
tutem. Ne uno se retrahente
alio incontinenter
fornicetur, hoc autem
dico secundum indulgentiam
non secundum impem
um uolo autem omnes ho-
mines esse sicut me ipsum.
Hoc ut par uoluit indulgeo
non praecipio ut perfectis

Haec omnes homines
cupio mihi similes inue-
niri. Noui enim quae me
castitas mercede pen-
setur. Numquam hoc
uolueret apostulus si si-
en omnino non potuisset
Sed unus quisque proprium
habet donum ex deo. alius
quidem sic alius uero sic
Hoc est prophetae uolun-
tatis accepit donatiuum
Dico autem non nuptias
et uiduis. Incipit alia
causam de nuptiis. bo-
num est illis si mane-
ant sicut et ego magno
pere ad petendum est
quod a tanto doctore
laudatur, quod si non
se continent nubent
Notandum quod in con-
tinentibus nuptiae con-
ceduntur. Melius est
enim nubere quam uri.
Malum fornicationis est
melius quod igne puni-
tur sicut iudas in gene-
si de sua nuru pronuntiat
Hic autem qui in matrimo-
nio iuncti sunt. Item de
coniugis minime causa
aliqua demittendis
praecipio. Non ego sed
dominus. uxorem a uiro non
discedere, prohibet

dimittere quicumque
 Excursus ne aliter con
 iungantur secundum
 consuetudinem iudgo
 rum quae dicitur. Inter
 dixit dicens quicumque
 demiserit uxorem suam
 excepta fornicatio
 nis causa et aliam du
 xerit moechatur, quod
 si dircerent manere
 in nuptiam aut uiro suo
 reconciliari et uir uxo
 rem, non demittat. Si
 ob aliquam causam
 dircerent alii non nu
 bat aut suo uiro si uolu
 erit reconcilietur quia
 hoc illi melius esse mani
 festum est. Nam ceteris
 ego dico non dicitur. Consilia
 do quod mihi utile uide
 tur. Siquis frater uxo
 rem habet infidelem
 et haec consentit habi
 tate cum illo non de
 mittat illam. Et si qua
 mulier habet uirum in
 fidelem et hic consentit
 habitare cum illa non di
 mittat uirum. Siquis solus
 crediderit et duobus non
 quo permiserit fidelem in
 fidelem coniungit non iungi.
 non enim dixit si quis duxit
 sed si quis habet infidelem.

Sanctificatus est enim uir infide
 lis in muliere fidele et sanctifica
 ta est mulier infidelis in uirum
 fidelem exemplum refert quia
 saepe contingit ut lucy fieret
 iur. p. mulierem unde et bea
 tur petrus ait ut si qui non
 credunt uerbo per mulierum
 conuersatione sine uerbo
 lucy fiant id est cum uide
 rint eas in melius. Commu
 tatus cognoscant non nisi di
 legem ita consuetudinem
 in ueteritatem potuisse muta
 re. Alioquin filii uestri in
 mundi essent nunc autem
 sancti sunt si non ita esset
 ut dico filii uestri adhuc in
 mundi manerent saepe
 enim si contingeret ut filii
 illorum parente qui credi
 derat sequerentur sub
 qua spe credi uolunt ab te
 rum sal. uan posse tam
 liberorum exemplo quam
 coniugis quod si infidelis
 dircedit dircedat. Martyr
 enim uel uxor non sunt dno
 praeferendi. Non est eni
 seruituti subiectus frater
 aut soror in eius modi. Non
 enim ita ligatus est in eius
 modi causa qua si uere illi
 seruire illi seruire necer
 se sit et proprii alterum
 in te re. In pace autem

uo accit noſ dñ. Ceterum non
ad diſcidium ſumus uocati
ultra ergo diſcēre non debe
mus. unde enim ſci mulier
ſi uiram ſaluū faciet. Si p
te credat et ſaluus ſit ſimul
quereſſendum quomodo ſuper
ur ſanctificatus dicatur de
catur hic ſalute dubitatur
niſi ſecundum hunc quem ex
poſuimus intellectum aut
underat. uir ſi mulierem ſal
uam faciet dubie quidem po
ſuit ſed ſemp ambigua in me
lius euenire credenda ſunt
Hiſi unicuiq; ſicut diuiſit dñs
unumquemq; ſicut uocatur
dñ. Ita ambulet ſicut in om
nibus eccleſiis doceo. uel
cum ſideli coniugo uel
etiam cum infideli. ſiue in
p̄ceptio. Siue circumciſus
ſeruus aut liber. Circum
ciſus aliquis uocatur eſt
non adducat p̄ceptum in
p̄ceptio aliquis uocatur
eſt non circumciſus non
putet ſe ſupflue circumci
ſum. nec de hoc paenitet
ſi tenim ſuo tempore ne
ceſſarium ſiue hoc modo.
Non adducat p̄ceptum
quod ſine legis cœnmoniis
uiuat quia tunc quibus
dam apoſtoli p̄mittēbant
opera legalia cuſtodi

re ne ſubito a legere
tracti ſcandalum pa
terentur. Circumciſio
nihil eſt. Et p̄ceptum
nihil eſt. Hoc tempore
Hec prodeſſe poterit
nec obere unusquisq;
in qua uocatione uoca
tur eſt in ea p̄maneat
a p̄t dñ. ſeruus uoca
tur eſt. Non ſit tibi cura
Medicis quomodo por
ſumdo. placere qui ſer
uus ſum dñ enim non
conditiones arripit ſed
uoluntatem queſit et
mentem. Sed et ſi poter
liber fieri magis utere
magis utere ſeruitio
uſque ad deo non prodeſt
libertas nec ſeruitus
nocet qui enim in dño
uocatur eſt ſeruus li
bertus eſt dñi. Similit̄
et qui liber uocatur eſt
ſeruus eſt xp̄i. qui homi
nis ſeruus eſt. Libertus
eſt dñi. Et qui hominib;
liber eſt. ſeruus eſt xp̄i
ambo ergo unum ſunt
Non eſt enim per ſo
norum acceptio a p̄t
dñ. p̄ceptio empti eſtis
nolite fieri ſerui hominū
p̄ceptio uero hoc eſt
xp̄i. ſanguine compa

per hunc ergo
hominem p̄ceptio
collat nonce
p̄ceptio qu
p̄ceptio
xp̄i fa
uoluntatem
mo p̄ceptio
ſeruus aut
hoc conſulu
erit p̄ceptio
ſeruus. p̄
dñi. Non
ſub p̄ceptio
non imple
tur imple
p̄ceptum ca
nihil exced
debet exolu
atendo. C
aut ſalu
tis ſunt qu
runt propi
lorum. Tunc
ſeruidam
tunc dño ſu
docet non n
gloriam dñi
deus dñi
ſeruitio oc
Exiſtimo er
tre. hic ex
impro dubio
pro certo
puto enim
li. habeo.

rati. Nihil ergo propt̄
 homines faciatis sicut
 alibi ait non ad oculū
 seruientes quasi homi-
 nibus placenter sed qua-
 si serui xpi facientes
 uoluntatem di. Ex ani-
 mo etcetera. De uir-
 ginibus autem. Et de
 hoc consuluerant ubi
 eret praeceptum uir-
 ginitatis. praeceptum
 dñi. Non habeo quod
 sub praecepto est si
 non impleatur puni-
 tur impletum morte
 tantum caret quia
 nihil exredat sed quod
 debet exroluit consiliū
 autem do. Consilium
 aut saluatoris dicen-
 tis sunt quise castrae-
 runt propt̄ regnum ce-
 lorum. Tamquam mi-
 sericordiam consecu-
 tur adno suo exemplo
 docet non nisi in dno
 glorificandum ut sim fi-
 delis dñi mei semper
 seruitio occupatur
 existimo ergo bonum
 esse. Hic existimo
 non pro dubio posuit
 sed pro certo sicut et il-
 lut puto enim et ego
 sp̄m di. habeo. propt̄

inflantem necessitatem
 id est praerentis uis sollici-
 tudine quae multum potest
 oberre iustitiae et quae prae-
 cipue iunctim ceteris moniis im-
 pli acantur. quō bonum est ho-
 mini sicere. Duplex bonum
 est et sollicitudinibus. Mundi
 carere. Et uirginitatis prae-
 mium expectare. Alligatus
 est uxor in liquere solutio-
 nem solutus est ab uxore no-
 lique re uxorem. Itaque
 solutus non ligatus quomodo
 nec solus ligatus admittit
 Sicut accepit uxorem non
 peccasti quia liberae uolunta-
 tatis est si non uis et rema-
 esto uel minor nuptiae enim
 peccatum non sunt sed per sol-
 licitudinem mundi qui nubant
 legem seruare uix possunt
 aliter illor dicit non pec-
 ca- se. si nubant qui non dum dō
 uouerint castitatem
 ceterum uel qui in cor-
 de suo promisit sicut
 fecerit habet damnatio-
 nem quia p̄nam fidem
 irritam fecit quod enim
 erat licitum per uotum
 sibi fecit illicitum sicut
 canonicis et raphyrae quibus
 de pyro possessionis sug-
 rennere nihil licuit ab
 quam causam et rabi-
 ca

morte prostratis sunt. Et si
nupti uirga non pecca-
uit. tribulationem tamen
carnis habebant huius ^{modi} ^{le}
dicto re uice subicientes si
ue prolicitudine saecu-
larem tribulatione et
tristitiam patientur. Ego
autem uobis parco. Uo-
bis uirginibus ut minore
labore maiorem possitis
implere iustitiam. Hoc itaq;
dico frater tempus bre-
ue est reliquum est tem-
pus uitae nostrae modicum
ad se ut doceat uolup-
tatem quae cito finitur
non magno opere ad pe-
terendam sed magis con-
cupiscendum esse aeter-
num praemium castita-
tis ut qui habent uxores
tamquam non habentes
sint. hic omni intentione
etiam habentes uxo-
res ad continentiam
cohortatur ut mul-
tam agis suadeat non
nubere non habentes et
qui flent tamquam
non flentes et qui gau-
dent tamquam non gau-
dentes. Et qui emunt tam-
quam non possidentes
et qui utuntur hoc mun-
do tamquam non utantur

quia et ista in breui
transibit tempus eni
Omni rei sub sole. tem-
pus plangendi. Et tem-
pus gaudendi & cetera
praeterea enim figura
huius mundi. hoc seculum
quasi umbra praeterit
Hinc ergo de eo mul-
tum esse solliciti ne pos-
sionem perdatis ae-
ternam et figuram que
renter incipientis amit-
tere uenturam hinc eni
mundus imago futurus
est si ergo talis est imago
ipsa uentura qualis
est unde si hoc tam im-
pense diligitis quam to-
magis illud impensius
amare debetis. Hinc se-
culum hoc nos demissa
per cotidiana momenta
exempla testantur an
forte nos solos esse cre-
dimus immortales quia
si non simus ex hominibus
generati unde sapiens
semper aliorum casibus
emendatur dicente
scriptura cor sapienter
in domo luctus hinc enim
si nris omni homine et
qui uult dabit bonum
in corde suo uolo autem
uor sine sollicitudine

esse quisine uxore est co
 gitat que dñi sunt quomo
 do placeat dō. Debemus et
 nor uelle quod apostolus
 uelle redicit ne in continen
 ter contraxerit uideamur
 facere uoluntate. qui aut
 cum uxore est sollicitus est
 que sunt mundi quomodo
 placeat uxori multum enī
 nobis expedit sollicitudi
 ne carere mundana ne
 forte sping suffocent se
 men et dicere incipiamur
 uillam comparauit boues
 emi. uxorem duxi ad ce
 nam uenire non possum
 et quale est uxori magis
 uelle placere quam dño
 diuisa est mulier et uirgo.
 quod diuisum est unum non
 potest esse quia unitas di
 uisionem omnino non reci
 pit. que in nupta est cogi
 tat que dñi sunt ut sit
 sancta corpore et spiritu
 corpore ab usu coniugalit
 spiritu a rerum mundana
 rum sollicitudine dum to
 ta diuino seruitio manci
 patur que aut nupta est
 cogitat que sunt mundi
 quomodo placeat uiro.
 Nupta uiro placere ad
 rexit cogitando que mun

di sunt in nuptam uerodō
 eo quod illi nulla curasti
 seculi quae ego uirum
 non habet et tamen que
 mun. di sunt cogitat cui
 pla. cere desiderat
 nonne incipiet illi nup
 ta praeponi que cogitan
 do mundana conplacet
 uel marito cum hec nec
 marito quem non habet
 nitatur placere nec dō
 porro hoc ad utilitate
 uestram dico non ut la
 queum uobis iniciam sed
 ad id quod honestum est
 ne necessitate illi uide
 retur imponere dicit
 se eos quid illis expediat
 commoneere simul atten
 dendam quia si hoc illis
 utile erat quod aposto
 lus suadebat illis minus
 utile erat quod illi
 uolebant. Siquis
 autem tuorpem se uideat
 existimat supra uirgi
 ne sua quod sit super
 ad ultra. Turpis uideat po
 terit sicipientem uirgi
 nem suam nubere non p
 mittat et ille fuerit for
 nicata et ita oportet
 fieri quod u. ut faciat non
 peccat si nubat. Si ita

necesse fuerit propter fi-
licae uoluntatem. nam pa-
rentes quidem usque ad le-
gitimam aetatem custo-
dire debent et do- cere
quod melius est. Si
autem illa noluerit faci-
ant quod necesse est. Nam
quis statuit in corde suo fir-
mus non habens necessita-
tem potestatem autem
habet suae uoluntatis et
hoc iudicauit in corde suo ser-
uare uirginem suam bene-
facit. Ille firmus statuit
cuius puellae consensus pa-
tris firmauerit uoluntatis
et non illum compellit filiae
necessitas facere quod no-
lebat sicut illum de quo
supra locutus est. Igitur
et qui in matrimonio iun-
git uirginem suam benefa-
cit et qui non iungit
melius facit. Itaque con-
cludit uirginem. causa
ut ea faciat in omnibus
meliores unde pru-
dentibus semper meliora
et perfectiora sectanda
sunt quia nec in saecula-
ribus et in caducis norunt
mediocribus esse conten-
ti. mulier alligata est
quocirca tempore uir

eius uiuit. Hinc incipit deli-
zium et uiduis. quod si dor-
mient uir eius liberata
est cui uult nubet tantum
in domino. secundum legem libe-
ra facta est a uinculo con-
iugali quod si nec tunc se-
continere uoluerit conce-
dantur illi etiam secundae
nuptiae tantum ut infideli
uel infidelium uirum non nu-
bet beatorum uirum sic
sic permanserit beata ha-
bens meritum sicut dicit
iustitiam beatorum uidua
quia minore la-
bore maior inueniet car-
itatis premium beatis-
sima uirgo quae sine labore
ad summum premium
poterit peruenire. secun-
dum meam consilium pu-
ta autem quod et ego spem
di habeo. Nempe cum consi-
lium quasi humanum
contempnatis. De his autem
quae idolis sacrificantur
Incipit de idolo thitis de
quibus etiam scripserant
quia quidam in templi se-
debant idolum nihil erre-
dicenter et creaturam di.
sedebere uti et errabant
ueni simili ratione decep-
ti. scimus quoniam omnes

scientiam habemus et nos
 omnes nouimus sicut uos
 sed sunt aliqui qui ignorant
 scientiam inflat. illa scienti
 a que exenru pro pho etha
 mano descendit. eos qui ppe
 ter eam diuinam non habu
 erunt inflat. Et que coniectu
 ri magis nuntur quam exem
 pli ceteram fidiuina scienti
 a inflat ut quidam putant
 quae illor amplius ualido
 cendo inflare et in principio
 ipsius epistulae graeciae sedi
 do. agere quod omnes scientia
 repleti sunt suum quoque ali
 bi proponit exemplum dicens
 Et si impentur sermones
 non scientia sepe etiam arguit
 ignorantem et ignorantiam
 tenebris comparat ut gela
 tur aequae stultitiae notat
 nec non et ephesius lumen
 scientiae suppliciter depre
 catur. Ceterum uero aedifi
 cat qui non querit que
 succunt sed que edificent
 frater. Siquis se existi
 mat scire aliquid non du
 cognouit quem admodu
 oportet eum scire. Si
 quis sibi uidetur sapiens
 stultus est. qui enim ue
 re sapiens est insipientio
 sem se omnibus arbitra

tur. Unde solomon ait
 uidi uirum qui sibi sapiens
 uidebatur et rpe habuit
 insipiens magis quam ille.
 Siquis autem diligit dm
 hic cognitur est ab eo. Ille
 diligit dm qui edificat fra
 ter sicut dicitur petro
 si amas me parce oues
 meas de eris caute
 quae idolis immo
 lantur scimus quia nihil
 est idolum et quod nullus
 dr. nisi unus. Repetit quod
 superius scire sedixerat et
 quid sit euidentius ostendit
 Nam et si sunt quid cantur
 dii siue in celo siue in terra
 siquidem sunt dii multi et
 domini multi. In caelo an
 geli. et sancti. in terra
 de quibus dicitur Ego dixi
 dii estis et domini sunt
 sancti eorum quos iudi
 cabunt de quibus dicitur
 iudicabunt nationes et
 dominabuntur populis
 nobis tamen unus dr.
 pater cuius uirtute ex ni
 hilo omnia sunt creata.
 Ex quo omnia et nos in illo
 calumniae ex hoc loco com
 mouent arriani quod cum
 unus tantum dr dicitur
 pater filius ad eitate

seu ieiunatus sit, Quibus respondendum. si ideo non dicitur filius dei. quia unus est deus. pater ergo & pater non dicitur deus. Quia & deus unus est Christus. Si autem pater non deus elucitur a dominatione. non deus filius adertur de. sed utrumque; utrumque commune est. Et tunc dominus Iesus Christus propter quem omnia & nos propter ipsum. propter Christum

Omnia facta sunt. sed & nos siue propter ipsum sumus saluati. **ti.**

Sed in omnibus est scilicet a. Non omnes sciunt quia propter contemptum idolorum & non magis uenerunt omni gratia manducatis;

Quidam autem in conscientia utique nunc idoli. quasi idolothitum manducant. & conscientia ipsorum cum sit infirma polluitur. Quidam ignem sic habent adhuc in conscientia sua. quomodo an loquere credentibus manducantibus. Et caeterum nos non commendat deo.

Ut sic dicit aggeus propheta. Et si manducaueritis & biberitis. tunc uos manducastis & bibistis. Neque si non manducauerimus deficiemus. Neque si manducauerimus abundabimus. Cuius enim dubium est nullum. neque manducando abundare. neque non manducando egerere. Cum & contra non illis magis formidanda inopia sit qui zilicet & in ore non norunt. sed quia magnitudinem fidei suae quod idolis immolata uel caperetur ad se habent. Ideo apostolus. neque in illis edendis fidei abundantia neque

in non edendis inopia esse testatur. Videte autem ne forte habet licentia uestra offendiculum fiet infirmis. si enim quis uiderit eum qui habet & scilicet in idolo & scilicet in idolo. Nonne conscientia eius cum sit infirma aedificabitur. ad manducandum idolothita & peribit infirmus in tua scientia. fratres propter quem Christus mortuus est. Videte ne quod uobis officere minus creditis aliis obstitit. potest & illis dici qui destruunt exemplo quod aedificant uerbo ne per uos offendant & cadant. Sic autem peccantes in fratres & partibiles conscientia eorum infirma in Christo peccatis. Quicumque scandali fuerint unum depositum istis & perdit illi ut mola asina suspendatur collo eius & mittatur in profundum maris. quare grauior poena illorum expeccat ut ad comparationem illius hoc quod hic dicitur simum est leue putetur. & notandum quod in Christo peccasse dixerit qui in multis peccauerit Christi. Quia propter si etiam scandalizet fratrem meum non manducabo carne in ad uerum ne fratrem scandalizem. Non solum ista esca sed omnis que scandalizet poterit fratrem. Non sum liber. nam quid non sum. Sua illi replicat formam quod licet licet contempserit. ne alii eius infirma sint exemplo. Non apostolus nonne Iesum dominum nostrum uiderit & alii. Non opus meum uos estis in domino. Si alii non sum apostolus tamen uobis sum.

Ad quos n̄ sum directus ad n̄o. id est ad
 iudeos. Nā signaculū apostolatus
 mei uos estis in dño. In diuā aposto
 latus mei est quod per medn̄o c̄pe
 dedistis signis & uirtutibus pro
 uocati. Mea defensio apud eos qui
 me inter rogant̄ haec ē. In de aposto
 lus esse defensor. Nūquid n̄ habem
 mus potestatem manducandi & bibēdi.
 Habemus potestatem ad n̄o con
 cersam de uestro uiuendi sine n̄ro
 labore. Numquid n̄ habem potestatem
 mulierem circūducendi. N̄ di
 xit mulierem ducendi ne de uxori
 bus dicere putet̄. Sed cum
 ducendi inquit p̄ pro uincias que
 necesse sunt facultatibus
 ministrant̄. sic & ceteri ce postol
 & fructus dñi. & cepher. aut solus
 ego & bescnabicus n̄ habemus potesta
 tem hoc operandi. Non illos conde
 mnat sed suū dicit & exemplū. Illi
 enī fidelibus praedica bant. & a
 pud iudeos antiqua haec erat con
 suetudo ut necesse scia doctorib;
 ad discipulis pr̄beberetur. quod
 gentes adhuc rudes poterat scan
 dali scire. Quis militat suis sti
 pendium quā. Alus licet & bn
 plis probet sibi debitum hoc fuis
 se suis. hoc ē & non publicis uel
 eorū pro quibus militat. Quis
 plentat uineā & fructū eius n̄
 edit. Quis p̄c̄cit grege & delac
 te grege n̄ manducat. Per com

partitionē uineae & gre
 gis populū uult intel legi.
 sic ibi. uineā de aegypto tran
 tulit. Et iterū dabo uobis
 pastorē secundum cor meū &
 pascent uos cū disciplina. Num
 quid & secundum hominē haec dico
 an & lex hude n̄ dicit. Idē nūquid
 proprio tenentem sensu loquor.
 Scriptū ē enī in lege moysi. Nālli
 zebis or bouitriturienti. num
 quid debubur curā ē dō. an prop̄
 nos utique dicit. Quomodo ergo
 de passeribus ei curā ē. & cetero
 nec denim ubi dicitur in quasunt
 homines & p̄corum multae. Sed
 de ipsis prop̄ hominē cui crea
 tasunt cura est. nec deficiente
 homine & istis deficiunt. N̄ tam
 propriē dī curā merentur. Nam
 prop̄ nos scriptū ē. quō debet in
 spe qui ardet arare & qui tritu
 rit in spe fructus percipiendi. De
 bet & fructū sui laboris sperare. &
 qui trituri debet de ipsa cetero
 manducare. Si nos uobis spiritalia
 seminauimus. magnū ē si nos uer
 tre carnalitem & cetero. Si uobis
 spiritaliter & diuina seminauimus
 Numquid grauauerimus uos si a uob
 quae casti opus sunt uellemus
 accipere. Si alii potestatis ut aē
 p̄c̄cipos n̄ non potius nos. Sed n̄
 uti sumus hac potestate. Si alii
 a uobis accipere quibus minime

debe **h**ocetur pseudo aposto
lisci **h**ic & quos nihil uobis
ceptum e contulisse. quanto magis
nos accipere poteramus. • siuo
bis et se utile senti femus. Sed
omnia sustinemus ne quod offen
diculum demus euangelio xpi.
Hoc e sic mem situm & nuditate
libentissime toleremus ne p
nos aduer seruis occasione ac
cepta de uocentibus offendat
tis. aut ne p ree dicatione nostrae
in aliquo reprehensibilis uideat.
a ueritatis suspicione maculata.
Nescitis quo qui in sacro ope
rentur quae de sacra rio sunt
edunt. qui altero deseruiunt
cu altero pceffici pcentur. Apud
iudeos s& eundem consuetudine ue
dens testamenti dicit hoc & ex
plo eadem p& p& endo confirmat.
Ita & dnr ordinauit his qui euan
gelium adnuntiant de euangeli
o uiuere. Dicens dignus e opera
rius mercedem succ. Ego autem nul
lo horu usus sum. Nisi p siccu h& e
ut ite fiant in me. Non huc id
cisco scribo ut uel modo fiet quod
ante factum n e. sed uobis & ex
plu praebere tte proprii quae alie
ni cause discriminis sceltim ab
in licitis abstinere cu uideatis
me aliorum causa salutis debita
non minus quae in licite contemp
sisse. Bonu e dmi mihi magis non

qua ut gloriae meae quis euacu &
Etiam si sic me morerer. propo
situm meum de quo ante dnm. glori
or. nuquam potero immutare. Na
si euangeliu auero n e mihi glori
a necessitas enim mihi in cubit.
Cum omnia f& eritis p ceptae de
bita uobis dicite p soluisse n enim
aliquid amplius f& eritis un de glori
ari possitis. Uae enim mihi e si non
euangeliu auero. dum nationem
habeo. Si enim uolens hoc ago merce
dem habeo. Si cu murtus dis p& isa
tio mihi creditur e. Tunc magis
debitur uoluntati si amore
eius licite contempnatur. Que
e enim mercedis meae ut euangeliu
praedicans sine sumptu ponam
euangeliu ut non ab uter poter
tate meae in euangelio. Quasi in
rogat unde maiorem possit ha
bere mercedem. & ipse respondit.
Si gretis adnuntiam n& acceptae
exer ceti potestatem. Nam cu li
ber essem & omnibus. omnia me
serui f& ei ut plures lucrifacerem.
Cum possim uti liber tate mea & de
cederis non tate curte se omnibus
tate meo compassus sum ut eos fa
cerem saluos. Et factus sum uide
is. tate qua iudeus ut iudeos
lucrifere. Quando se puri ficauit
intem plo quod tempore gretis
ue sciebat esse superfluum.
His qui sub legesunt. quasi sub le

ze essem. Ostendit quomodo fue-
rit cum ipsis & ipse iudeus potest &
tam intellegi quod sic mannanor di-
xerit esse sub lege. quia legem non
tam moysi uidentur accipere. Cum
ipse non essem sub lege ut eos qui
sub lege erant lucrificessem. Non
ē sub lege uideri quae per peccatoribus
data esse per scribitur. His qui si-
ne lege erant tam quā sine lege &
sem ut lucrificessem eos qui sine le-
ge erant. Sine lege litere & agri-
gus in primis solam fidem quere-
bat quasi non habet & precepta legis
xpi. Quae illos obseruare docet &
sive in eo quo illos ad fidei creduli-
tate de nrae legibus doctrinis quā
rationabilibus argumentis prouoca-
bat sic dū dicit. Circum uos uestras
& ut qui dicit uestrum dixerit & dicitur. Cū
sine lege di non essem sed sub lege esse
xpi. Contra amhos & fortinianos quod
dicitur sit xpi. Etiam hoc notandū quod
nouū testamentum lex appellatur.
Factus sū in firmis infirmus ut in-
firmos lucrificessem. Propter infir-
mos holere manducaui. cū posse s & u-
rus carnibus uesci promiscuis. Om-
nibus omnia factus sum ut omnia facerē
saluos. Non quaesens quod mihi uti-
le ē sed quod multis. Alit in his que
superius memorauimus. n̄ ut quidā
male aestimant. illum dicit in lici-
tis consensisse. Omnia aut facio propter
euangelium ut particeps ei efficiar.

Ut in eo partem meam habere cū
scis. Nescitis quod huius qui in stadio
currunt omni qui de curra sed unum accipit
tributum. sic currite ut comprehendatis.
Hic stadium iustitiae uel fi-
dei comparatur. quia quomodo illic
cū omni intra stadium currunt non
nisi qui bene cucurrerit dignus p-
mo iudicatur. Itaque & hic quā uis
intra fidei metas cuncti credentis
conlineantur. solitā qui iuste
uixerint praemium caeleste percipiant.
Omnis aut qui in azone cōtendit ab om-
nibus se abstinet. Ab omnibus escis
que cū eorum impedire solent.
Ego igitur sic curro non quasi in cer-
tum. sic pugno n̄ quasi a sepe uerbo-
sitas. Non in uanum curro uel fingo
certamen. sed castigo corpus meum
& in seruitutē redigo. Per abstinentiam
& afflictionē atque laborem sic alibi
ait. In ieiuniis multis & uigiliis in
fame & siti in frigore & nuditate
in laboribus in carceribus in plagis
in seditionibus & cetero sic & ad hebre-
os propheta & cetero scōr passos
multa talia memorat. Ne for-
te cū alius per diuinem ipse reprob-
efficiat. Non faciendo quod dico.
Nolo enim uos ignorare fr̄ quō pe-
titer n̄ omni sub nube fuerit & omni mare-
tracsi erit. Ne quis confidens in eo solo
quod baptizatus ē. aut in escam pi-
tuli uel potu putat sibi dñm parce-
re si percauerit. Tale patrum

proponit exemplum quo ostē-
dat tunc ista merito profutura
si praecepta seruentur. & om̄ in
moysen baptizati. In moysen qua
xp̄i typum gerebat in nube & in
mari. Quia & nubes proprium
um̄ōsem portat. Et om̄ eundē
et eam spirituale manducauer̄.
Manna figurat corpus xp̄i fuit.
& om̄ eundem potum spiritualem
biber̄. bibebant autē de spiritali ē
sequenti eos p̄ d̄ r̄ p̄ d̄ r̄ autē d̄ r̄ xp̄i.
Quia xp̄s erit post modum s̄cutu-
rus. Cuius figuram tunc p̄ d̄ r̄ ze-
rebat. idcirco pulchre d̄ r̄ conse-
quib̄ p̄ d̄ r̄. Sed n̄ in plurib; eorū
beneplacitū ē d̄. nam p̄ d̄ r̄
in deserto. Itaque ergo & uobis erit
si eos uolueritis p̄ d̄ r̄ imitari.
Haec autē in figuram facta sunt nostrā
ut non simus concupiscentes malo-
rū sic & illi concupier̄. Ipsis uere
fuerunt quae in figuram erant nostra
ut timeamus tūc a gere se n̄ d̄ d̄
a incurramus. omnia enī quae in
populo isrl̄ illotēpore facta sunt
in figuram nunc in nobis in ueritate
celebrantur. Sic enī illi p̄ moy-
sen ex aegypto liberati sunt. Sic
nos p̄ quē lib̄ & sacerdotē uel doc-
torem de saculo liberemur. dein
de xp̄iani facti ducimur p̄ deser-
ta. ut p̄ exercitium contemptus
mundi & abstinentiae in obliuionē
nobis eorū aegyp̄ti uoluptates

Ita ut nesciamus ad sacculum repe-
diere. Cū uero acceptissimi in a se tran-
simus. tunc nobis diabolus cū suo
exercitu tamquā furco demergetur.
Dein de manna cibemur & po-
tū accipimus de xp̄i lacte ema-
nante. Accipiet quoque scientia e-
tāquā columna ignis in nocte sae-
culi demonstratur. & in tribula-
tionis aestu diuine consolationis nu-
be protegemur. post quae omnia si
p̄ d̄ cauerimus ista nobis sole suff-
rigerū n̄ poter̄. Sic & d̄ d̄ hebreos
dicitur. Irritū quis faciens legem
moysi duob; & trib; testib; sine ul-
la miseratione punitur. Quanto
magis putatur d̄ d̄ merore
supplicia qui filiū d̄i conculcauerit
& d̄ d̄. Neque idololatrie effi-
ciami sic qui d̄ d̄ se ipsi quē ad mo-
dū scriptū ē. sedit populus man-
ducauit & bibere & surserunt
ludere. In idolo Numbertium
usq; ad eonegotiū ad grauauit
ut illos idololatrias fuisse desinit.
Neq; fornicemur sic qui d̄ d̄ se ipsi
fornicari & ceci der̄ unadie ui-
ginti t̄ x̄ milice. Notendū quod
n̄ soli idololatrae p̄ d̄ d̄ d̄.
Neq; temptem̄ xp̄m sic qui d̄ d̄ eorū.
Et hic xp̄s d̄ ostenditur. qui ad d̄
dixit se legimus temptauer̄ me
hoc decies. Temptauer̄ & aser p̄ d̄
tib; perier̄. dicentes. nūquid po-
test d̄ d̄ p̄ d̄ d̄ in deserto

Nequemur moraueritis sicut q̄
 deē eorumur morauerē. In tribu-
 lationibus prop̄t̄ xp̄m, &
 p̄ner̄ ab & terminatore. h̄c
 aū omnia in figura conz̄in gēb̄t
 illis scripta s̄cū ad cor̄ septio-
 nē nos̄ t̄rem; Omnia quē illis̄
 t̄ger̄ s̄cū dum facta quidem
 sua p̄cip̄er̄. Sed tamen ideo sen-
 p̄t̄ sunt nenos̄ putemus impu-
 ne p̄c̄c̄ate. Si enī ad huc p̄c̄er̄ uo-
 lis & rudibus non p̄per̄cit. q̄n̄
 tomagis nobis qui legō p̄fectio-
 nis ac cepimus n̄ p̄c̄c̄e s̄cū t̄lice
 f̄derimus. In quos̄ finet̄ s̄cūculo-
 rum deuener̄. In quos̄ totatem-
 porum p̄fectio decucurrit,
 Itaq; qui existimat se stare uide-
 at ne cadit. Videat ne p̄ hoc ipsū
 cadit quod se stare firmiter glo-
 riatur siue uideat ne fallatur,
 Temptatio uos̄ n̄ ad p̄ h̄s̄ dit nisi
 humana. Non uos̄ uenit & t̄m̄
 s̄cū ista temptatio quā uobis
 spon̄s̄ generat̄ ad quod tor̄ m̄b̄
 tis̄ coḡ minime debet̄. Hoc
 ideo d̄c̄ quia spon̄s̄ t̄c̄n̄c̄ uolun-
 ta de immolatā idolis man-
 ducabat̄. Fidelis̄ aū d̄r̄ ē qui non
 pati & uos̄ d̄mp̄t̄. Qui sep̄ol-
 licit̄ ē s̄cū nominis̄ caus̄e tribu-
 lationib; ad futurū ut ibi mul-
 tybulationes iustor̄ & c̄leric̄.
 Sup̄ id quod pot̄st̄ sed f̄c̄c̄i & cū
 d̄mp̄tatione & c̄c̄ p̄b̄rum ut por̄

s̄cū sustinere. Non amplius n̄
 uobis tribulationem uenire pag-
 & ur quā sustinere possitis; p̄p̄t̄
 quod karissimi mihi. fugite ab ido-
 lorū cultu ut prudentibus lo-
 quor. Prop̄t̄ omnia quae sup̄er̄
 ē p̄hendi. Uos̄ iudicate quod dico
 calicē benedictionis cui benedixit̄
 Ideo primū calicē nominauit. ut por̄
 s̄cū de pane latius disputare. N̄ne
 cōmunicatio sanguinis xp̄i ē. Sic
 ipse saluator ait. qui manducat car-
 nē meā & bibit meū sanguinē in-
 meman̄ & ego in eo. Et panis quē
 frangimus. n̄ne participatio cor-
 poris d̄ni ē. Ita & panis idolat̄e
 demonū participatio ē monstrat̄.
 Quō un̄ panis unū corpus multisam̄
 om̄ que de uno pane participamus.
 Ita sicū idolo lat̄e de uno pane comedi-
 mus unū cū illi corpus efficiamus. U-
 d̄c̄ is̄t̄ s̄cū d̄c̄ carnē. Carnalis is̄t̄
 carnalis hostias offererebat sic spirita-
 lis sacrificia spiritalia offert̄ xp̄o.
 N̄ne qui edunt̄ hostias participes s̄
 altaris. Sic illi edentes hostias par-
 ticipes fiebant diuini altaris ita isti
 similiter idolorum. Quid ergo dico
 quod idolis immolatur̄ sit aliquid. aut
 quod idolum sit aliquid. Sed quē immo-
 lant̄ gentes demonis̄ immolant̄.
 Nolo aū uos̄ socios fieri demonorū.
 Praeuenit ne quis dicat & ergo dicit̄
 uim aliquā habere idolum uel posse
 polluere. n̄ in quid idolum insensibile

pollunt sed daemones qui templis
president ad homines depravan-
dos & suos eruti mancipandos.
Non potestis calicē dñi bibere & cali-
cē demoniorū. n̄ potestis mensae
dñi participare esse & m̄se demon-
orum. Non potestis & dī & demo-
nū esse participare. an emulamur
dñm. emulamur alii codices habent
ipsime zelauer̄ in non dō. Hoc ē ad
zelum prouocauer̄. nūquid fortio-
res illos sumus. Qui ista n̄ fecit. nam
si scis & hinc fidē firmissimē cōp-
beteri in hoc quoq; dedit & exemplū.
Omnia licent sed n̄ omnia expediunt.
Omnia quae a lege n̄ prohibentur. li-
cent quia p̄ se n̄ habent peccatū. sed n̄
semp̄ expediunt quia occasiō ē non
nūquā generant delinquendi. Om-
nia licent sed n̄ omnia edificant ne-
mo quod suū ē querat sed quod alte-
rius. Omne quod expedit licet. n̄
omne quod licet expedit. Sed nos ex
emplo apostoli & xp̄i. n̄ debem̄ illa
tantū ē si dicit se que licet. sed illa
potius quae nob̄ expediunt & aedi-
ficant fr̄s. ut n̄ queram̄ quae nobis
solis tēporaliter profunt & alius for-
sit non nocent. Omne quod in macel-
lo uenit manducate nihil interro-
gauer̄ p̄t̄ conscientie. Si uultis
manducate carnes sed timete ma-
cello cōp̄t̄ de uentū ne in idolo
comedatis. & nolite interrogare
utrum̄ immolatae sint nec cognoscite

ter uos omnia immolata ēe per-
pondeant & n̄ possitis propter
conscientie manducate. Dñi est
enī terra & plenitudo eius. Si dñi
s̄ mundat omnia simplicit̄ ut d̄
tibi. Si quis uocat uos infidelium
& uultis ire omne quod uob̄ ad po-
nit̄ manducate nihil interroga-
tes propter conscientia. Concer-
sit ire si uelint. tunc sane debet
cristianus ad infidelē ire si no-
uit eō profectum sic saluator
qui ad hoc ibat ut aut signa face-
ret aut doceret. sic apud pharise-
um primo ipsū docuit non diui-
des pascondos esse sed debiles.
Deinde simul discumbentes do-
cuit humilitate ēe & sic in acubi-
tu custodi se. postremo legis phy-
tos arguit adrogantes eo quod
nec ipsi redierunt superbia
nec alios perire uolunt. Si quis autē
dixerit hoc immolatiuum ē. noli
manducate propter conscientie.
conscientie autē dico n̄ tuā sed alte-
rius. Ne quis putet illic uos quasi
scā comedere. Ut quid enī li-
beratus mea iudicatur ab in-
fidelis conscientia. Hoc ē ad quō
profectū ita utor liberatus me
aut me alius reprehendat. Si ego
cum gratia precipio quid plures phe-
mor pro eo quod gratias ago. Non
ideo subgratias sumus ut sub libe-
tatis specie occasione demus in-
fidelibus blasphemandi.

Siue ergo manducatis siue bibitis
 uel aliquid feceritis omnia in glo-
 riā dei facite. Nihil magis agendū
 ē xp̄i. uero quā ut in omni opere ei
 di gloria p̄dicatur. n̄c aliquid fa-
 ciat unde xp̄i doctrina possit
 in aliquo reprehendi. Sine offen-
 sione stote iudeis & grecis & ec-
 clesiae dei. Quia & iudei tam quā
 de idololatry b; scandalū patiebantur
 credere n̄ audebant & gentes in-
 colendis idolis firmabant & cris-
 tiani tali destruebantur exem-
 plo. Sic & ego p̄ omnia omnib; pla-
 ceo n̄ quae sunt quod mihi utile est
 sed quod multis ut salui fiant. Ego
 me sic & habeo ut omnib; placeam
 ad ipsorum profectū. si quis me sine
 causa odit seu uoluerit ego n̄ sū in-
 culpic. nū quid apostolus ipse selau-
 datur n̄ sicut & tollentem licudat.
 sed suo exemplo illos prouocat
 ad profectū. Unde & nos ad hoc so-
 lum debemus placere uelle. &
 ita sic ille. timentū d̄i nostri n̄ nouit
 conscientie. quia n̄ hoc p̄t fauo-
 rem sed p̄t sicut hominū fa-
 ciamus. Imitatores mei estote
 sic & ego xp̄i. Xp̄i nihil p̄t se
 fecti. aut p̄t sui ē. sed salutis cau-
 samuldorū. Laudo aut uos fr̄r q̄t
 omnia meae memores estis. Inci-
 pit de uelamēto d̄i. laudando aut ad-
 rectionē prouocat quia in hac cau-
 sa audientie & legis n̄ hic b̄c

quā proferre. Et sicut tradedi
 uobis p̄cepta mandatis. Qua-
 li legem ea p̄cepta d̄i scib̄t
 illū in me sp̄m loqui qui in legelo
 cutur ē & proph̄tis. Uolo aut uos sci-
 re. & sic in hoc uolo uos instruere
 ut illud similiter & extis quod
 omnis uir caput xp̄i ē. Uir nulli
 subiectus ē nisi xp̄o. qui & homo &
 d̄r ē mulier uero & xp̄o. & uir de-
 bet esse subiectus. Caput aut muli-
 eris uir. S̄cundū ordinē naturae
 l̄c d̄r in xp̄o ih̄u. Neq; masculus
 neq; femina. sed uoluit eius esse sub-
 iectus. Caput uero xp̄i d̄r. S̄cundū
 adsumpti hominis formā. Omnis
 uir orans aut p̄ph̄tens. siue docens
 siue future p̄dicens uelato capite
 d̄r bat caput suū. Venit ad causā
 quia & uir qui d̄a comā nutrebat
 & mulier nudo capite procede-
 bant ad ecclesie. gloriantes in ch-
 rib; quod n̄ solum in honestū erat.
 sed & sic concupiscentie fomentum
 praestebat. Uir ergo ut liber n̄
 debet habere uelamen cuius caput
 ē xp̄i. Mulier uero debet esse
 uelata ut ostendit quia debet esse
 humilis & subiecta. Omnis aut muli-
 er orans aut p̄ph̄tens n̄ uelato
 capite detur pat caput suū. Unum
 ē enī ut que si d̄cal uelatur. Nō s̄n
 uelatur mulier & non d̄c̄t. si uero
 turpe ē mulier tonderi aut d̄cal
 uan uelatur caput suū. Proph̄tans

in suo sexu & in domo. Vir quidem
non debet uellicare caput. Ergo
neq; comam debet nutrire quoniam
gloria est dei. mulier autem glori
a uiri est. Vir ad imaginem dei factus
est & idcirco liber est. Mulier uero
ad uiri similitudinem est formata
unde iubetur esse sub iugo. Non
enim uir & mulier est sed mulier &
uiri & casta scilicet uiri. Etenim
non est effectus uir propter mulierem
sed mulier propter uirum. Vir propter
seipsum factus est. mulier uero ad
uiri ceduntorium effectus est. Ideo de
bet mulier potestatem habere su
perius caput. Uelcemon signum potes
tatis esse declarat propter angelos. Si
ue propter sacerdotem quia prophetae
angelum nominant dicens. & legem
sequuntur & os eius quia angelus
domini omnipotens est. Si uero propter
honorum angelorum qui ecclesiae ad
sistere prohibentur. Verumtamen
neq; uir sine muliere neq; mulier
sine uiro in domino. Consoluitur eas ne
nimium eas grauasse uideatur. &
enim & uir sine muliere potest nas
ci & mulier sine uiro. Non sic muli
er de uiro. ita & uir pro muliere non.
Hoc est in principio. potest & ita dici
sicut eua ex adam ita & unum dum hominem
christum & maria. Omnia autem secundum. Con
tra manicheos qui negant carnem
factam ad deum. Nos ipsi iudicamus deus &
mulierem non uelata oricare deum. In

ipsorum iudicio ponit ut sua consci
entia eum canatur. Ne ipsa natu
ra doceat uos. Potest dici si hoc na
turae est quae tenet ab omnibus & ubi
custoditur. quia ille a natura
decidet sicut gemulis alius comp
batur. Denique sine lege uiuunt &
si apud illos loque rebur apostul
alium rectionibus uteretur. Quod
uir qui deus sic comitatur nutrit
ignominia est illi. Nazarei ut comam nutri
rent ex di hoc precepto deuotissime
faciebant. Mulier uero sic comitatur
nutrit gloria est illi quia capilli
puelicemine ei datus sunt. Exposuit
quod dixerat. si non uelata & non
deceatur. Siquis autem uideatur conuul
susus esse. Praeuenit illos ne quis
dicos & ubi scriptum est uel aliter
zumitis huic resistite & rationi.
Nos talem esse ueludinem non habemus.
Siue contentendi siue talia facien
di. Neq; & desia dei. Quae minus uel
dini potius quam est tentationibus stu
dium. Hoc autem principio non laudant quod
non in melius. Non laudo quod non in
melius. Sed in deus uis conuulit.
Sub auditur. ut uero quod in de
serius proficitis. Unde est sideran
dum est quid audierit ad deum. Ille ser
uus qui solum acceptum talentum cus
to diuit & non est laudandus qui non
semper operetur in melius quia fides
eo profectior debet esse quo senior
est. Miserum autem est si infans semper

lac te potitur. aut qualiter istud
 & hoc solū habere quod impri
 mis rudimētis accepit. quanto
 igitur ille sine spō ē qui nō solū non
 proficit sed & sic deficit & illud
 ipsū penitus obliuiscitur quod
 accepit. Primum qui de conue
 nientibus uobis in ecclesia. Incipit
 de sacramētis. Audio scis surer
 esse & expecto de credo. Secundū
 quod mihi ad nō se uelicit. Siue qui
 a contentiosos ēē uos noui. Non
 oportet & haereser esse. Quia ta
 ller disensioner hie b&is. necesse
 ē uos & icem usq; adhereser per
 uenire. sicut dicat. ille qui tan
 bi. bit necesse habet in ebriari.
 Ut & qui prohibetis manifestati
 fiant in uobis. Siue doctorer in
 resistentio siue fideler in perma
 nendo. Conuenientibus ergo uobis
 in unum iam nō ē domini cā cenam
 manducate. Unus quisq; enī suā
 cenā p̄sumit ad manducandū.
 Jam nō ē dominica sed humana.
 Quando unus quisq; tamquā
 cenam propriā solus inuadit
 & alius qui nō obtulerunt nō in per
 tit. ita ut magis prop̄ saturita
 tem quā prop̄ mysteriū uidea
 mini ē ueni se. Ceterū dominica
 cena omnibus debet esse cōmunis.
 quia ille omnibus discipulis suis
 qui ad erant aequalit̄ tradedit
 sacramenta. Cena cū ideo dici

tur. qui a dñr in cena tradidit
 sacramentis. Et alius qui dom
 esurrit alius aut ebrius ē. Qui cum qz
 nō obtulit & nō cōmunicabat qui
 a omnia soli qui obtulerant in su
 mebant. & qui dicit hunc locū ad
 illos referunt qui epulas in eccle
 sia ficcie bicut. Nam quid domor
 non habet & is ad manducandū & bi
 bendū. Si uultis saturi domi man
 ducate. Sanctificatio enī & icem
 in per uo consistit. Aut de desi
 cē dī contemnitis. ficcientes eam
 tyelinū epulicrum. Et confun
 ditis eos qui nō hie bicut. Confun
 debant ab omnibus denotati cū
 ita debeoet cōmunicari. ut quis
 obtulerit nemo cognoscat. Quid
 dicam uobis laudo uos in hoc nō laudo.
 Sic malus laudauit ubi laudabiliter
 existis. ita in hoc omnino nō laudo.
 Ego enī accepi ad nō quod & trade
 di uobis. Non ē meū quod uobis
 tradidit. sed ad nō accepi illud.
 Sic ipse alibi dicit. non se ab homi
 nibus sed omnia a dñō didicisse.
 Quōm dñr ihs. Jam hinc quasi obliuor
 commemorat. Quā magnum sit
 huius mysterii sacramentū. In qua
 nocte tradebatur. idē a iuda
 accepit panē & gratias agens fre
 git. Hoc ē bñedicent. Et uenit p̄
 surus ultimā nobis cōmemorati
 onē siue memorācē de se. quid
 quē admodū si quis peccat p̄ d

ficiscent aliquod pignus ei quem
diligit derelinquat. Ut qui dicitur
cumq; illud uiderit possit eius
beneficia & amicitias recordari
quod ille si per se te dilexit sine
ingrati illud desiderio non potest ui
dere uel flere. Et dixit hoc est corpus
meum pro uobis hoc facite in meam
comemorationem. Similiter & cali
cem pro quo cenauit dicens. Qui man
ducat corpus meum & bibit meum
sanguinem in meam & ego meo.
Unde agnosce se sedebat quisq; xpi
aut corpus edit aut sanguinem bi
bit nequid indignum eo faciat cui
us corpus efficitur est. Hic calix no
uum testamentum est. Quia uelut hoc
pro sanguinem animalium postende
bat. In meo sanguine. Et uelut &
nouum pro sanguinem dedicatur. qui
a sine morte firmum esse non potest.
testamentum secundum epistolam ad he
braeos. Hoc facite quotiens cum que
bibetis in meam comemorationem.
Quotiens cumq; enim manducabitis
panem hunc & calicem bibetis. Ideo
hoc saluator tradidit sacramen
tum ut per hoc semper comemo
remur quia pro nobis est mortuus. Nam & ideo
cum accipimus a sacerdotibus comemo
remur quia corpus & sanguis
xpi est. ut beneficium eius non existimemus
ingrati. Mortem domini ad
nuntiamus. Si uero ipsum mysterium ad
nuntiamus siue in cordibus uel in

agnoscitis. Donec ueniat.
Tam diu memoria opus est. donec
ipse uenire dignetur. Itaque qui cum
quod manducauent panem uel bibe
nt calicem domini indigne. Sic scriptum
est omnis mundus manduca
bit. Et iterum anima que manduca
uent in munda & tunc minabitur
de populo suo. Et ipse dominus ait. Si
in exaltate recordatus fueris
quia habet aliquid fratruum ad
uersus se se inque ibi munus tuum
ante altare & uade reconcilia se
fratruum. Prout ergo proscrutandi
de conscientia si in nullum nos
prehendit. & sic aut offerre
aut communice debemus. qui
dicunt sane dicunt quia non indignam
sed indigne accipientem se uocant
ascendit. Si ergo dicitur dignus indig
ne accedens perhibetur. quan
to magis indignus qui non potest ac
cipere indigne. Unde opus est ut
osum cessare auitur ut secundum
corpus sancte percipiet. Reuer
erit corporis & sanguinis domini.
Quia tantum mysterium sacramentum
pro uili despexit. Probat autem
se ipsum homo & sic de pane illo
edecet & de calice bibat. Similiter
te uel uase sordido nemo illud
in mita respiciat. quanto ma
gis in corpore pollutum quam in munda
tione dicitur. super omnia & sicut
& quae sole in uirtute est corpori.

Nam & iosep ille iustus propt̄ eam
 sindone mundam uolutū in sepul
 chro nouo corpus dñi sepeliunt
 p̄figurans corpus dñi accepturos
 tam mundam mentē habere debe
 re quā nouā. Qui enim manducat & bi
 bit iudiciū sibi manducat & bibit.
 Duplicit̄ reus effectus p̄sumptionis
 scilicet & p̄decati. Non diiudicant
 corpus. N̄ discernens acibo cōmu
 ni. Ideo int̄ uos multi infirmi &
 inbecilles & dormiunt multi quod
 si nos m̄ ipsos diiudicaremus non
 utique iudicaremur. Erat p̄st̄
 cor p̄ceptio & nunc ē & multa alia
 patiunt̄. sed putamus consuetudi
 nis eē quod culpe ē. trib; sane cau
 sis infirmitates adueniunt̄ corpo
 ricel̄. aut & t̄p̄tatione sic iob.
 & tobi q̄. aut & p̄decatō sic asafe
 zi & his qui in p̄senā ab apostolo
 arguunt̄. aut & aliqua in tempe
 ranāte ut thimotheo & his qui u
 bentur medicū honorifice. Huic
 tantū causae humana potest suc
 curre per medicina. Dū iudicam̄
 aū ad dño corripimur ut n̄ cū hoc
 mundo dānemur. Corruptio pa
 terne ē p̄i & cōt̄ ut peniteam̄
 n̄ cū infidelib; mundi dānemur
 in a&er nū. Ita q; fr̄ mei cū ē ueni
 gr̄ uel manducandū in uicē & p̄de
 tate. Quia nemo aliū & p̄de tabat
 ut cōmunr̄ offer̄ p̄lar. Si quis
 estur̄ domi manducet̄ ut n̄ in u

diciū conueniatis. Non in sc̄ificati
 onē sed ad iudiciū conueniebant.
 Cetera aū cum uenem̄ disponam.
 Cetera de ipsius m̄ysterii sacram̄tis
 de spiritib; aū. Causa incipit de
 spiritib; donis crescentib; in
 fide iam linguarū gratia quā p̄p̄
 infideles acceperunt desinebat
 hinc ergo pl̄ym̄i contristati at
 huc hanc gratiā habentib; inui
 debant̄ omnib; donis hoc eē maius
 putant̄. Nolite uos ignorare fr̄.
 Nolite uos huius m̄ysterii nescire
 rationē. Scitis aū quō ḡt̄ib; oratis
 simulacrorū formē similis. Hoc ē
 inrationabilis & dū proph̄tā
 dicentē. similis illis fiant qui faci
 unt̄ eic & om̄ qui sperant̄ in eis. P̄
 ut dicebamini euntes. Amagis
 uel ab aruspici bus idolorū. Ideo
 notū uobis facio quod nemo in spū
 di loquit̄ dīc̄ anathema ih̄u. Ut
 iam inrationabilis & mobilis q; non
 sitis cū p̄legione enī & m̄ op̄er mu
 tate deb̄is & nosse uestre fidei
 rationē. Et nemo potest dicere
 dñm ih̄m nisi in spū sc̄o. Quomodo
 ergo operarios iniquitatis dñr
 n̄ n̄ cognoscat̄ & cōm̄si iustit̄is in
 operati & d̄r̄ malis operibus dene
 gatur. sed nemo potest in spū sc̄o
 dñm appellare nisi qui eū & uerbis
 & operib; c̄f̄iat̄. Diuisiones uero
 gratiarū r̄ idem aū sp̄r̄. & diuisiones
 ministracionū r̄ idem aū dñr̄ & di

uisiones operationum s̄ idem uō
d̄r. qui operatur omnia in omnib;
Hic uult ostendere gregas sp̄r
s̄ci diuisas eē non ipsum. & quā
uis hic locus propriae ē trama
cedonianos faciat qui sp̄m s̄c̄m
negant esse d̄m. dicendo enī s̄m
p̄ idem omnia sed esse de sp̄u
s̄c̄o d̄ d̄ d̄ d̄ d̄ sed & p̄culo p̄ art.
hab& aū omnia operetur unus
atq; idem sp̄r. ut eū & d̄m & d̄m
demonstrat. tam̄ & c̄tra am
anos n̄ mediocriter ē argumentū
qui de hoc cald̄mnia s̄ solent quod
p̄mo pat̄. s̄c̄undo filius. tertio
sp̄r s̄c̄m nominatur. hic enī istū or
dinē p̄mutauit. Vni cuiq; aū n̄m
dat̄ manifestatio sp̄r. ut appare
at illū sp̄m s̄c̄m accepisse ad utili
tatiē. Et incredulorū ut c̄pedant
& c̄pudentiū ut firmant. Aliqui
de sp̄m dat̄ sermo sapientiae.
Sapientiae sermo ē sapientē & ap
de ac r̄tionabilit̄ loqui & posse
disserere uel docere quod enī
ē. sane qui s̄c̄dono hab& sapienti
am sine suo conatu loquitur & la
bo se. & nemo illi sic beatus the
phanopraeualē ē traxit. Alii
aū sci d̄ uice s̄c̄dū eundem sp̄m.
Ut sciat legi mysticē & explanare
uelut p̄ d̄ d̄ d̄ nouerit & c̄r
tim & de futuris. Alteri fides
in eo d̄m sp̄u. Hic fides ad pro di
gice facien dic quae montes trans

fest. abusive d̄m s̄m posuit pro
effe tu. Alii graue sanctū in uno
sp̄u. ut curare & agrotos. Alii ope
ratio uisutū. Opus uirtutis ē de
moniu eice se uel mostuū suscite.
Alii propheticatio. hoc ē ut futura
p̄cediat. Alii discretio sp̄m uū
ut quali quis sp̄u ueniat uello qua
tur intellegat. Alii generalingu
at alii int̄ p̄uatio sermonū. Alii
int̄ p̄uatio potetia quae alius lo
quetur. Haec cū omnia operat̄
unus atq; idem sp̄r. Si omnia un̄ sp̄r
operat̄. quae se contristat quod
alic̄ ḡreticē accepit ti & alia qua
simaio s̄m p̄uatio inuasert aemu
lens cū hoc n̄ in nostris sed in donan
tis sit positū potest esse. Diuidit̄
singulis prout uult. Sic quo que
sp̄m d̄m d̄c̄ d̄ n̄ iussit sed uoluntā
rius operetur. Sic d̄m corpus unū
est membra aū hab& multa omni
a aū membra corpore cū sint mal
tic unū corpus sunt. Per comp̄e
r̄gonē corpore ostendit̄ n̄ naturā
membr̄ sed officia eē diuer s̄c̄
& nemo debere curare cuius
sit officiu d̄m uno eodemq; sp̄u
animatur. Ita & x̄p̄r. Notan d̄
quod x̄p̄r p̄ corpus suū dicat̄ & cle
sic. & enī in uno sp̄u. om̄ nos in unū
corpus baptizati sumus siue iu
daei siue ḡb̄iles siue serui siue
lib̄r. ut unū corpus efficiant̄
in x̄p̄o. quorum et ḡo spiritalice

& caelestia cōmunia s̄. Hi debent
 terrene & carnalia cōmunit̄ possi
 dere s̄ & unā sententiā proph̄ & a.
 Nonne pater unus ē omniū. & omni
 no spū potestis sumus. quicquid potiona
 ti spū quō accipiunt baptizati per
 manus impositionē. Sic & corpus.
 Reuertitur ad exemplum. Non ē unū
 membrū sed multa. n̄ potest totū
 corpus unū officiū agere sed unum
 quodq; membrū ad quod aptū ē. Si di
 xerit per. per & deſic̄e dici potest
 quod incedendū eſt. Quō n̄ sū
 mienus. manū ille qui operari. non
 sū d̄ corpus. N̄ ideo n̄ ē de corpore.
 Dicebant enī n̄ se esse d̄ corpus qui
 hanc quā alii acceperunt gratiā
 n̄ habebant. Et si dixerit auris. sic
 piens cauditor est auris qui inter
 ceteros auferri dicitur a iudeo per
 isaiam proph̄ & c̄. Quia n̄ sū oculus
 n̄ sū d̄ corpus n̄ ideo n̄ ē de corpore.
 Oculus ē qui intellegit or ille
 qui docet uello quā linguas. Si to
 d̄ corpus oculus ubi cauditor. Si om̄
 scienter ubi cauditor per. s̄ totū audi
 tus ubi odoratus. Si om̄ auditor per
 quis erit boni odoris melius dir
 c̄ & or ut unū corpus efficiamur
 in xp̄o. Nunc aut̄ posuit d̄ membra
 unū quodq; eorum in corpore sic
 uoluit. Sic in corpore apte & ordi
 ne de constitut̄ membra ite
 & in ecclesia unus quisq; ad d̄. ad
 id quod aptus ē ordinatur. Quod

si essent omnia unū membrum
 ubi corpus. nunc aut̄ multa quidē
 membra unū aut̄ corpus. Si om̄ unā
 gratiā haberent. reliqua ubi er
 s̄ d̄. & n̄ de corpore ite poterat eē sed
 membrū. Non potest aut̄ dicere oca
 lus manus operatiua n̄ indigeo. Ideo
 in uicē indigem̄ ut magis ac magis
 carnis ē firm̄ & dur̄. Nam si unū omni
 aliud & c̄. uel d̄ sur̄ ceteros inflicte
 tur. Aut iterū caput pedib; n̄ est fir
 mi h̄ & esset u. Hic sacer d̄ ē ca
 put infirmi peder ecclesiae. Sed
 multo magis quae uident̄ membra
 corporis infirmiorē esse. necessa
 riorē s̄. Membra quae spernitur
 in ecclesia maior̄ utilitatis eē ad
 pb̄ent̄. sic in corpore sine manib;
 pedib; qui uir̄ sine intestinis om
 nino n̄ uiuēt. Et quae putamus ig
 nobiliorē membra esse corporis.
 Non quo uere sint utilia. Hic honorē
 habundantiorē circum d̄. &
 quae in honestis n̄ nostris. habund̄
 tiorē honestis dem habeb̄. Dū cau
 dus uestimentis & diligētius eē te
 gunt. Honestis aut̄ n̄ nullius egr̄.
 quia p̄ se pulchrit̄ nullius tegunt
 egerit pulchritudine. ut est caput
 & manus. Sed ^{id} temperauit corpus
 eicui de erat abundantiorē tri
 buendo honorē. Minorib; maio
 ric dona eē cedens ut qui honorē mi
 nor erat gratiā habund̄. Ut
 n̄ sit scisma in corpore. Ut pro in

ui cē solliciti simus dum altero
in di gemus ne quis sequeretur
& gratia & honore priuatū
Sed id ipsum pro in uicē solliciti
sint membra, Sic oculi uicē pedi
bi; prouident & manus pro toto
corpore operentur & omnia al
ter utrumque membra deseruiunt,
Et si quid peccat unū membrū. con
pccantur omnia membra. Si
unū membrū dolē. totū corpus
adfligitur & scenitatā eius mem
bra omnia membra ē laborant,
Siue glori ficatur unū membrū. con
gruident omnia membra. Sic ait
solomon cor delictante uultus
florē. Nos autē & compassionē & con
gratulationē in contrariū p mu
tuemus, Nos autē estis corpus xpī,
Hoc ē & ecclesie. de carne eius & de or
sibus eius sic ad ephesios ait. Et
membra de membro. Omnes cor
pus singula membra. & quos dī
quidem posuit dī. Modo ipsum
uult membrorum ordinē demon
strare. In ecclesia primū aposto
los. n̄ in synagoga ne putem̄ cum
decenti quis dixit se prophētā. sed ut
erit a gentibus ceterum patriarchar
quoq; debuit nominare. Sicut
prophētā. Prophētā est & qui se
planant obscure prophētārum
& qui homines se ostendunt. sic ali
bi dicit. Nemo qui prophētā ho
minibus loquitur aedificationē & se

hortationē. Tertio doctorē hic
doctorē qui per legē mores institu
unt. Deinde uirtutes. Hic uirtu
tes signa maiore significat. Opta
lationes. Hoc ē adiutorie. Unde
paulo in uisu auro macedone dicit.
ueni adiuuānos. Gubernationē
qui sciunt singulos prout artis un
gubernare. Num quid om̄ aposto
li. nūquid om̄ prophētā. nūquid om̄
doctores & reliqua. Quod superius
dixerat si essent omnia unū mem
brū ubi corpus. Amulamini autē cha
rismate. Hoc ē se & uicini gratiā
maiorē. quia & ista bona. Et ait
huc excellentiorē uobis uia de
monstro. Caritātē p quā uenitur
ad dīm. uult nos, illa magis querere
quā anōb se uiguntur & ad uitā pro
sunt quā signa quae n̄ in nostris
posita potest uere. & pro quibus rati
onē n̄ sumus reddaturi. Si lingu
is hominū loquar & angelorū. n̄
solū omnium hominum sed & uicini
quae cūq; ille r̄ angelorū. Caritā
tē autē n̄ habere factus sum uelut
stramen cum sonans aut cymba
lū tinniens. Quod n̄ se sed ab a
lio impulsus solū sonitum reddit
& delētat auditū caritatis uero
& nostrae ē & omne possidet fruc
tū. Et si habues prophētā
& nouerim mystere omnia. Hic p
phētā futurae praedicere myste
riorū uero cognitio notitia est

omniū s̄ & p̄ b̄ op̄a scientia uero nos
 se omnia que fuer̄ & sunt. si ista om
 nia tā magna sine caritate nihil sunt
 Quāto magis abstinētia ieiunici
 & his similia in quibus sibi plerū que
 felicitas caritatis gloriatur. Et
 omnē scientiā. Non mirū si sciētia
 & caritas p̄ ferretur cū & sic p̄ ph̄
 a & mysterium sine illo nihil pro
 derre dicant. Sed & hinc scientia
 magna ē quod cū istis comparat̄
 & sic si minor sit caritas. Et si ha
 buero omnē fidem ita ut montes
 trāns ferre caritatis aū n̄ habuero
 nihil sum. Saluator dicit fidem sicut
 zizaniū sinapis montes posse tran
 sferre. apostolus uero omnē fi
 dem eē ait quae trāns ferat montes
 unde intelligitur per f̄ & t̄e fidē
 esse quae in euangelio grano sina
 pis cōp̄t̄etur. quod non p̄t̄ & i
 zuita ē sed ob integritatē uel ui
 gōsem ei aptatū ē. Notendū sa
 ne quod in c̄tera & sic omnīs fide
 que montes trāns fert sine car
 tate n̄ p̄sit. quā caritas ē pleni
 tudinē legit idē apostolus alio
 loco contestatur dicens. qui enī
 diligit proximū legē implet
 & paulo post. dilēctio proximi
 malū n̄ operat̄ plenitudo ergo
 legit ē dilēctio. Quid ergo mihi
 proderit habere p̄scientiā & uir
 dicit si opera n̄ habet caritatis
 dicitur dū mihi n̄ noui te operari

iniquitatis. Et si distybuero om̄
 facultates meas in cibos pauperū
 & strididero corpus meū ut ardeā
 caritas aū n̄ habet nihil mihi p̄d̄
 dest. Notendū quod contemptur
 mandimartyrio copulatur con
 tra eos qui illud de euangelio uanū
 argumētis nitunt̄ & dedere ubi
 dicit ad diuites. Uade uende omnia
 tua & dā. Nā apostolus de sum
 mo caritatis bono tradens mag
 nis eē procul dubio reb; p̄tulisse
 eē dēdus ē. Neq; enī potuerunt
 re sume cōp̄t̄erē n̄ magna quod
 & ipsi sp̄ciēb; agnoscerē. Nā lin
 guis hominū loqui & angelorū
 & habere p̄ph̄t̄icā & omnia mys
 teriana esse omnē q; scientiam
 possidere. & habere omnē
 fidem & ignib; s̄ & p̄ b̄ nan
 dū tridere magna esse
 quis nesciat. his ergo & iā
 mundi contemptus adn̄cti
 dicitur. qui si magnū n̄ esset
 n̄ de p̄sumas idē caritatis
 cōp̄t̄erē & uir. n̄ & inī mag
 nūq; pone & uir quod il
 lox sententiā destruit qui
 p̄nuntian dū reb; s̄ & uir
 certo tempore p̄s̄tatione
 cogente uolunt eē p̄ceptū
 ut & c̄p̄stolis gloriā tolla
 n̄ qui id n̄ uolunt uir f̄ & uir
 sed in uiti & nostri aeu per
 f̄ & uir uanos confituent̄.

Qui se aliter us temporis frustrare
nunc uoluerit exerce. quent
sane quomodo quis possit sine can
tate martyriū sustinere. si p p t
d m. sed propt gloria fiat huma
nicū uel certe si quis in ipsa ma st yn
ociduerit sus fructū & in eicti rē
conzēnē eū qui iussit nos malitiā
pximi obliuisci. & ipse & uē mor
de praeuancator & sistenti. Can
tas patient ē. Modo describit ip
se membris & sp & ier caritatis.
Nam pientes quia multū diligu
nt filios om̄ eorū libenter patiun
tur iniurices. Bona ē, sem p
beneuolens. Caritas n̄ emulat.
nemo illi quē uese amat inuid &
cuius uis eū gloriā esse con
spiciat uel honori. sed om
nē ei felicitatē quasi suā
libenter amplat.
Non agit pperē. in omni
b; ordinē seruans. Non in
flet. in supbiā. Non est
ambitiosus. maior esse n̄
ambit & sup fratres non
cupit dominari. Non que
rit quē suū. non querit qd
sibi tantū sit utile sed quod
multis. Non irritatur.
n̄ incitat cediurque ab illo
quē diligit. Non cogitat
malū. n̄ solū n̄ facit sed n̄
cogitat quidem. Non gau
dē sup iniquitā eē. contris

tatur si quē iniquum aliquit uel
f&isse uel p̄cissū eē consp̄erit.
Congruē dē aū uentati. id est bonis
operib; uel fidei ueritatis. Omni
a suffert omnia credit omnia spe
rat omnia sustinē. Suffert in iur
satisfaciēti credit sperat ei em̄
dicationē & donē corriget pati
enter & p̄tat. Caritas nūquē
excidit. hoc ē ipse solcepman & in
futuro uel cor de que uera ē n̄ finit.
Siue prophētae euacuabunt. Siue
lingue cessabunt. Siue scientiā
destruatur. ex p̄c̄te enī cogn
imus & ex p̄c̄te p̄phētamur.
Non omnia scim̄ n̄ omnia p̄phe
tamur & ita ut in maius profici
ant destruentur p̄ ista enī ad per
f&ta uenimus. Cū aū uiderit qd
p̄f&ctū ē euacuabit quod & par de
ē. quod sc̄i p̄missū ē in futuro. Cū
essem paruulus loquebar ut par
uulus sapiebam ut paruulus. &
in p̄lo carnalis in c̄m d̄ti uult
spirituclōmonstrare p̄f&ctum.
Quando factus sū uir euacuauique
eram paruuli. & posuit qualit̄
euacuent̄ illa que superius memo
rauit. Videmus nunc p̄sp̄culum
in enigmate. quasi paruuli qui
n̄ possumus serena cordis acie p̄
f&ctē lumen p̄spicere uentatis p̄
sp̄culū legis quasi serū imaginē
contēplimur. Tunc aū facie ad
faciem. id est in presenti. Nunc

cognosco de peccato tunc autem cognosco
 eam sic & cognosco autem sum. sic me per
 fecit de deo nouit ita tunc ergo quae
 sunt diuina cognoscam. Hunc autem ma
 ior & fides spes caritas & sic habet
 maior autem his est caritas. In praesen
 tia tunc habet in futuro solae caritas di
 & angelorum & sanctorum omnium perman
 bit maior ergo est quod semper est
 quam quod aliquando cessabit. Fides
 spes. Omne quod speramus credi
 mus. non omne quod credimus & spe
 remus. Sed tamen caritas est. Omni
 conatu ipse sequimini qui a iura
 est potestatis. Nemulicimini spiritualia
 magis autem ut prophetae & spiritualia
 dona aemulicinos acquirere non
 habeo sed ut magis prophetae de
 hostor. Qui enim loquitur linguae non ho
 minibus; loquitur sed deo. nemo enim
 audit. Nemo auditum a iura de his qui
 dicuntur accipit intellectum nisi deo.
 & qui in preteriti donum accepit uel
 qui eius domus est lingua. Spiritus autem loquitur
 mysterice. id est grege spiritus. Nunc quod
 prophetae hominibus; loquitur aedifi
 cationem & exortitionem & consolationem.
 Exposuit quot modis intelligenda
 sit prophetae qui cumque ergo habet & habet
 prophetae esse censendus est. Qui loquitur
 linguae semetipsum edificat. qui autem
 prophetae & desideria aedificat. Idem omne.
 Uolo autem uos loqui linguis magis
 autem prophetae. hoc quidem uolo
 sed illud magis hoc non habeo illud &

horror. Nam maior est qui prophetae
 quam qui loquitur linguis. quia hoc opus
 est dignitatis per quod multi proficiunt.
 & ideo maior est quam illud quod duo ma
 ximum aestimatis. Nisi forte ut im
 prudenter ut ecclesia edificationem ac
 cipiet. sunt praeter tunc equales
 esse poterit prophetae. Hunc autem
 fratres si uenero ad uos linguis loquens
 suum illis proponit exemplum. Quid
 uobis proderit nisi uobis loquar aut
 in se uel cogone aut scientia aut pro
 phetae aut doctrina. Ergo uobis sola
 admirationem profectus nisi uobis aut
 imiter aut plana facciam legis ob
 scure quae noui aut prophetae ex
 ponere aut uos moribus; doceam in fi
 ditis. Tamquam sine animae suo ce
 dentia siue tibia siue cithara nisi
 distinctionem sonituum dederit quo
 modo scidur quod cantat aut quod
 citharae scitur. Cum haec animalia
 nisi distinctionem habeant suauem
 non possunt reddere cantilencem & ut
 supflue respucuntur. quanto magis
 uos quorum spiritalis suauitas non
 auster debet mulcere sed mentem.
 Et enim si in ceptis uocem de tuba qui
 periret se id bellum. ita & uos per
 linguam nisi manifestum sermonem
 dederitis quomodo scidur id quod
 dicitur. Si uox tubae incertae fuerit
 utrum solennitatis an bellis ne
 mo pugnabit. ita ergo & uester in
 tellegendus. sermo ut possit ad spir

uide proeliū xp̄i milites p̄picere
se, Enit̄ dñi in aere loquētes iam
multa ut putat generū linguarū
s̄ in mundo, & sic m̄ sit̄ multa lo
quamini ut generū linguarū
quid proderit cū omnia in aere
soluantur & nulli proficiant. Et
nihil sine uoce ē. Nihil sine uoce
linguā habent. Si ergo nesciero
uisitē uocis ero ei cui loquor bar
barus & qui loquitur mihi barba
rus, Omnis sermo qui n̄ intelligi
t̄ uerbuus iudicatur. sic & uos
quomodo de me dixi. Quōd emula
tor ser estis spiritū ad edificatio
nē ecclesie que n̄te ut abundet.
Quōd spiritualia donas & tamini illa
magis que n̄te quae edificat̄ au
dienter. Et ideo qui loquitur lin
guae op̄ ut int̄ p̄tatur, op̄ ut illi
int̄ p̄tendi greeque donatur. Nam
si op̄ in lingua spiritus meus orat.
oratio hoc loco oris rictio id est si lin
guae dicam n̄ ego loquor sed sp̄r qui
in me ē. si aū ad orationē re fera
tur sp̄r sermo intelligēdu s̄ ē
qui n̄ nū quā mente alia cogit̄ h̄e
p̄catur. Ad h̄is aū mea sine fructu
ē, quia n̄ intellego quod loquor.
2 Quidergo ē orabo sp̄u orabo & int̄
p̄cillē sp̄u p̄cillē & mente, qui dñi
int̄ p̄tatur necesse ē ut prius ipse
intellegat quod alius ē dicturus.
Ceterū si bene dixens spiritū; b̄ne
dicat̄ omne quod b̄ne & s̄cundū

dñi aliqui loquit̄, Qui suppl̄
locū idiotę, in anit̄e scib̄ne
in corde ignari qui simpl̄
Quomodo dicam̄ sup̄ aiam be
nedictionē quō quid dicat̄ necit,
quomodo tuē phibeat̄ b̄ne dictio
ni testimoniū uel ē sensū. Nā tu
quidem benedictias agis sed alē
n̄ edificat̄, quod superius dixe
rat si benedicas hic ip̄sū & ponit.
Gratias ago dō quod omniū uerū
lingua loquor; ne putet̄ is me h̄c
quoq; gratiā n̄ habere & uos ideo
prohibere loqui. Sed in ecclesie
uolo quinque uerba sensu meo loqui
ut & alios instruat̄ quā d̄cē milia
uerborū in lingua, Sed malo p̄ pau
ca p̄p̄no int̄ell̄ & tu & simplici rati
one ced̄ pro f̄t̄ uo loqui quā mul
tate quo nulli proficiant. quidē
sane quer̄ quae sint quinque uer
ba a quib; & contrit̄o quae sint
d̄cē milia est que r̄idum. J̄ n̄ nol
de p̄uen̄ effici s̄c̄isibus; scire de
b̄tis quā diu futare s̄ lingua
uel quare sint datae.

Sed malitia pueruali esto de sensib; au
 pfecti estote. Malitia debet par
 uoli ee n̄ sensu simul ostendit nemi
 nē nisi pueruolum, malitia sensu & se
 pfectū quia in malivolē animā n̄ in
 troibit sapientia. In lege enī senp
 amē. quō malus linguis & labur alus
 loquar populo huic & nec sic & cudi
 ent medic dñs. Etiam hoc signū da
 bout p scōs meos in iustico sermone
 loquar. & nec sic qui dem meloquū
 intellegit. Itaq; linguae in signū r̄
 n̄ fidelibus. Hic ostendit ceterente
 fide signa cetera quando infidelū
 causa dan da ee p̄ dice bunt. Sed in fi
 delib; ut saltem admiratione moue
 antur. Prophētia aū n̄ in fidelib; sed
 fidelibus. Maior est ergo & utilior
 que fidelib; prodest & semp̄ opus.
 Si ergo conuincat unū a & cetera
 in unū & om̄ linguis loquar. Hoc ē
 si fieri possit & ut ē cetera & ur uobis
 quia om̄ hoc uulgus. Intra aū idiotas
 uel infideler. Idiotas nup̄ credidit
 dicant hoc loco. Nonne dicunt quod
 in sanctis. Sic iudaei de apostolis
 dixer̄. hū pleni sunt mur
 to. Si aū om̄ p̄ ph & b̄
 in t̄ aū quis infidelis
 uel idota conuincitur ab omnib;
 de iudicat ab omnib; occultacor
 dis eius manifeste fiunt. Quando
 ei pulsatut conscientia p̄ docty
 ncom. Et ita cadent in facie
 adorabit dñm. pronuncians quod

uere dñm uobis sit. Si enabuda
 nosor adoraat danielē ueredr
 uerter ipse ē dñs. post quā somniū
 quod oblitus fuerat & in p̄ tationē
 eius audis & cetera. Quid ergo ē fr̄. Quid
 ergo ē faciendū uel quid de finim̄
 esse tenendum. Cum cū dicitur unus
 quisque ur̄ in p̄ scdm̄ habet. hoc ē
 intellegit psalmū. Apocalypsin
 habet. Reuelationē aliquā mysten
 orū. Omnia cedē dificationē fiant.
 Nihil sit in uobis quod n̄ alter utrū
 aedificet. Si uel linguae qui loquit
 r̄ & un dū duos aut multū t̄ per & per
 p̄ ceter & un̄ in t̄ p̄ b̄ letur. hoc ē
 uicissim prophētentes dicant. & un
 paulo t̄ in t̄ p̄ t̄ tur. Si aū n̄ fub̄
 interpretat ceat in ecclesie sibi aū
 loquatur & dō. Sua conscientia &
 dñt teneat eū ḡ r̄ cō hanc habere
 prophētae duo aut t̄ per dicant &
 ceteri diudicant. quod d̄ l̄ uel reuelic
 aī fuerit sedenti prior taceat.
 Non stentib; sed prophētis sedenti
 bus potestis enī p̄ singulos p̄ ph & a te
 ut om̄ discant & om̄ ḡ hostit̄ & sp̄ r̄
 prophētis & prophētis subidit̄
 n̄ enī ē dissensionis dñs sed pacis. Si
 ue ḡ r̄ c̄ t̄ a sp̄ r̄ alteri prophētae ē
 sentit. ut alter utrū sibi cedent si
 ue sp̄ m̄ humilitatis & caritatis debet
 habere p̄ ph & aē. quia dñs qui in p̄ s̄ ē.
 n̄ ē dissensionis neq; superbie. Sicut
 in omni b; ecclesiis scōrū doceo. Sic ē
 ubiq; n̄ noui aliqui me uobis unpe
 rare putatis.

Qui suppl
 r̄ s̄ d̄ m̄
 qui simpl
 septu
 quid d̄ uerit
 ebt d̄ d̄ c̄
 ē s̄ r̄
 r̄ a ḡ r̄ s̄ d̄ a l̄
 p̄ r̄ a d̄
 e p̄ s̄ d̄ p̄ r̄
 d̄ m̄ ū o f̄ r̄
 r̄ e p̄ d̄ ū m̄ h̄
 abere d̄ ū o i d̄ o
 Sed m̄ d̄ c̄
 a s̄ u m̄ e l̄ o q̄
 quā d̄ e m̄ l̄ a
 e d̄ m̄ l̄ o p̄ p̄ u
 s̄ m̄ p̄ l̄ a r̄ a
 quā quā m̄ l̄
 f̄ i c̄ u m̄ q̄ uā d̄
 m̄ o q̄ uā d̄
 p̄ h̄ o m̄ s̄ r̄ o
 a p̄ r̄ o s̄ c̄ r̄ e
 a p̄ r̄ o s̄ c̄ r̄ e

Mulieres in ecclesiis taceant n̄ dū p
mittit eis loqui. Quia ē traordinē
ē naturae uelle ut in cōbitu ui
rorū femine loquantur. Quae tur
er go quomodo alibi dicat mulie
res docere prudentiā & castitatē
debere. sed hoc in se suo simul &
cū designat locū ubi taceant alibi
eis loqui p̄mittit. Sed subdit ac cō
sue & lēdē. quia & uir prior fac
tus ē & sa r̄c dominū uocabat abra
ham. Siquis aut uolunt discere do
mi uros suos in r̄rogantur turpe ē
sū mulieribus loqui in ecclesia. Ne
uideat & uir eius & uic discere uel uis
domi uir hoc quod publice n̄ dece
bat ficeere debere p̄cepit. In a uo
bis uerbum dī processit aut in uos
solos de uenit. Nūquit doctrina
xp̄i aut & uobis ē aut a p̄ uos re
mansit siue descienā. similiter
ē dicendū. Siquis uidet & uir p̄ph̄ta
ē aut spiritus cognoscat quia
dñi r̄m̄c̄ dicta. si quis aut ignoret
ignorabitur. Ex hoc probabitur
uerū proph̄tā si sic cognouerit
si quis aut ignoret. ha & ignorabit
& a uobis & c̄ dñō. dicente eis quise
meius nomine p̄ph̄tā esse diceb̄t
nescio uos. Ita q; fr̄s aemulamini p̄
ph̄tā & loqui linguis nolite p̄d
hibere. illut r̄ d̄ t̄c̄m̄i hoc prohi
bere nolite. Omnia aut honeste &
r̄c̄d̄m̄ ordinē fiunt. Nihil p̄
uerso ordine aut p̄ con

denationē uel inanē gloriā faciatis,
Notū aut uobis ficio fr̄s euangeliū
quod p̄ dicaui uobis. Inter cetera
qui dicē corinthiorum & uic resurp̄e
tionē captus ausi fuerant & uic
scienāe p̄sumptione neque se q̄
hic ab apostolo arguuntur. Quod
& accepistis. ne illi hoc non se dicit
se uiderentur uel om̄e creditū per
p̄uisse. In quo & factis p̄ quod &
sueluccimini. In cuius doctrinā
tis & p̄ quod salutē speretis & in
p̄senti de diuersis infirmitatib;
sepe saluamini. Quia ratione p̄
dicauerim uobis. Totū ratio p̄
dicationis nr̄ae. ha & ē ut resur
p̄tionē credatis. hoc ē dñi p̄
miū omniū qui xp̄o deseruiant
celo qui n̄ sup̄ fluit omnis labor
ē ieiuniorum tribulationū que
quas in hac uitā p̄c̄t̄m̄i cū uob
hic prospero uel aduerso cū
infidelibus ē cōm̄m̄ia uide
antur. sic & ipsi solent p̄c̄t̄m̄i
proponere quid uob illis am
plius
habea
mus. &
uere ē
si horum
laborū p̄miū in uitā
non habemus p̄ iose illis
sumus quia illi ut in p̄senti uo
luptatū & luxoriē consola
tionē habere uidentur.

Siten & nisi frustra credidistis
 Si fidei urae & leboris p̄miū n̄ spera
 tis sup flue credidistis. Trecidi
 enī uobis in primis. In primordio
 siue maxime; quod & accipi uela
 lege uel e prioribus siue p̄reuela
 tionē xp̄i. Quō xp̄i mortuus ē p̄
 p̄ccatis nr̄is s̄cundū scripturas.
 S̄cundū scripturas dicentes tre
 ditus ē p̄p̄ini quicquid nr̄as & li
 uose eius nos sanati sumus & ipse
 inquit d̄s nr̄is portauit. Et
 sepultus ē. De sepultura ei &
 resur̄rectione isaia sanasentē
 tia comp̄hendit dicens sepultra
 ra eius ablecta ē e medio. Et quia
 sur̄xit tertia die s̄cundū sen
 pturas. Sic osee d̄s uiuificabit
 nos in biduo & die tertia resur
 gent. Et quia uisus ē cepha quod
 in euangeliō dicit̄ appierunt simo
 ni. Et post huc & illis undecim. Ite
 p̄tro & reliquis d̄cem. Deinde u
 sur̄ ē plus quā quin ḡd̄is fratrib;
 simul & quib; mult̄ manent usque
 adhuc. Uider quia in euangeliō
 n̄ om̄ scripta r̄ uisionē nisi que
 sufficere uel fidē h̄c quō de apor
 tolis dixerit & h̄c hoc addidit ne
 apostoli tam quā intimi eius puta
 r̄ntur ē e mentiq̄ & ut maior fi
 der multitudini testimoniū ha
 ber̄tur ex quib; d̄icō mult̄ uiue
 re dicuntur qui possit m̄roge
 q̄ dicere quae uider̄. Deinde u

sur̄ ē iacobo. Iacobo seor̄ s̄u apparuit.
 Deinde e postolis omnib; Si uer̄te
 siue apostolis quos & tra duod̄ d̄c̄
 ad p̄dicandū misit. Nouissime aut̄
 omniū. Neputa sent eū auditapo
 tius quā uisana r̄pare. Tanquā
 aortiuo. O d̄ cuius uita despera
 tū ē. Uisus ē & mihi. In uia salic &
 uel in t̄plo. Igo enī s̄u minimus
 apostolorū. Omnimus d̄epore n̄ la
 bore. Qui n̄ s̄u dign̄ uo can̄ cepostulus
 quō p̄secutus s̄u ecclesiam d̄i. Gra
 accū d̄i s̄u id quod sum. Fili p̄ccas
 tine adicias iterū sed & de pristinis
 dep̄care. Unde & p̄ isaia m̄ d̄n̄
 d̄ic. ego s̄u qui deleo inquit
 tuas & n̄ memorie bor. tuaū memo
 ricre. melius ē enī de missa p̄cor
 d̄en p̄ccate quā d̄ d̄onta obliuisci.
 Et gratia ei in me uacua n̄ fuit. N̄ fuit
 sine fructu sic in illo quita lentum
 d̄ni de fodiit in terrā. Sed abund̄
 gur̄ it omnib; leborau. Quia illi di
 utius. N̄ ego aut̄ sed gratia d̄i m̄ d̄c̄.
 N̄ ego & me sed cū gratia d̄i n̄ d̄e
 sine z̄rege d̄i in euangeliō labo
 r̄isse n̄ d̄ contr̄id quod superius
 dixerat sibi aliquid dare uider̄ d̄ur
 n̄ d̄ gratiā sine se ut liberū serua
 r̄ & arbitrium. Siue enī ego siue
 illi sic p̄ dicam̄ & sic credi distis sed
 modo unde agit̄ & nos sic p̄ dicauim̄
 & uos simil̄t̄ credidistis quia xp̄i
 id est nos sur̄ p̄ primus ut uia resur
 p̄ctionis aperit̄ & hoc illos cōme

morat ut illud quod cōsequens est
negari nō possit. Si autē xp̄r̄ p̄dicat
quod resur̄xit amor̄ tuus quo
modo qui dīcē dicant in uob̄ quō re
sur̄xit amor̄ tuorū nō ē. Quae con
sequentiā rationis iam enī hoc ip
sum resur̄xio ē quod xp̄r̄ mor
tuus resur̄xit. Si autē resur̄xio
● tiomortuorū nō ē neq; xp̄r̄ re
sur̄xit. Alterū & id ter open
dē aut utrūq; negare aut utrūq;
necesse ē confiteri cōtrā rem non
futurę & exemplum dē se nō debuit.
Si autē xp̄r̄ nō resur̄xit inanis ē er
go ● praedicationis r̄c̄ inanis est
er ● go & fides uestra. Ergo &
nos sine causa hoc p̄dicauimus siue
se nō resur̄xit & uos in illo frus
tra credidistis. quidē h̄c̄ r̄c̄
anime resur̄xio nō uolunt ad
significā cāpi sed resur̄ge se nō
dicitur nisi quod cecidit & resur̄git
ergo neq; anima in morte cecidit neq;
semp̄ iacuit corpus alioquin surze
se magis quā resur̄ge rediceretur.
Inuenimur autē eā falsi testes dī. quō
testimoniū diximus aduersus d̄m
quod suscitauerit xp̄m. quē nō susci
tauit. Nō solū uani sed & cōfisi
ē trād̄m̄ testes. & st̄ & isse inuenimur
si morte nō resur̄gunt. Nemo si mor
tuus nō resur̄gunt neq; xp̄r̄ resur̄xit.
Sed quō de illo nemo dubitat ne
mo dubitā nec de nobis. Quod si xp̄r̄
nō resur̄xit uana ē fides uestra

adhuc enī estis in p̄cc̄atis uestris.
Similitudine ē sept̄iduum sur̄xit & turū
mentitus ē. Sic sept̄ peccata demit &
se ita om̄ in resur̄xioe ei b̄c̄ p
ti h̄c̄ mur̄ ut n̄r̄a p̄cc̄ata diluantur
si ergo nō resur̄xit nō demit r̄c̄ p̄cc̄
sa p̄cc̄ata. Ergo qui dormierit in xp̄o
p̄nerit. Maxime de his die qui pro
xp̄o mortui sine causa enī h̄c̄c
uitā p̄didit si alie nō habebunt. Sin
hac uitā dēntū in xp̄o sperantes su
mus. Sit autē prop̄ h̄c̄c uitā. Mise
rabiliores sumus omnib; hominib;
Illi enī ut in p̄senti gloriant̄. nos uero
hic tribulationes cotidie sustinemus
Nunc autē xp̄r̄ resur̄xit amor̄ tuus. quod
apud om̄ ē certū qui in primis pro
batū ē. P̄mittit̄ dormientiū. Quia
primū in corruptione sur̄xit. si er
go caput sur̄xit necesse ē ut & c̄
membra c̄tera subsequant̄. Quō p̄
hominē mortū & p̄ hominē resur̄xit
gomortuorū. & sic in adie om̄ mon
unt̄. Sic p̄ adie mors intrauit qui
a primis ipse ē mortuus. Itā & p̄
xp̄m resur̄xio qui a primis resur̄
xit. & sic ille mortuū forma
ē ita iste resur̄gitū. Itā & in
xp̄o om̄ uiuificabuntur. Om̄ qui
dem resur̄git. sed soli hu uiuifi
cabuntur qui xp̄m erēbuntur
corpori copulati. Un̄ quis que
aut̄ in suo ordine. Temporis uel ho
noris. P̄mittit̄ xp̄r̄ deinde
huiusmodi xp̄r̄ in adie eius.

dem definit. Tunc dicitur finis omnium
& hic mortis cum universis resurgit.
Cum tradiderit regnum deo & patri.
Regnum scilicet humani generis se-
cundum & in epistula & apocalypsin
iohannis patet. Tradendum adserit
esse filium ut ibi regnet & dicitur per longum
ubi putia diabolus ante regnabat.
Deo & patri. Deo secundum humanitatem
& patri secundum deitatem. Hoc lo-
co calumians solent arii dicere. Termi-
nus est filius si enim trinitas & inquit
patris regnum ipse utique regnare etiam
desinit & quibus primò dicendum quia
hic non dicitur in trinitate substantia sed
de hominibus resur rectione tracta-
bat quia christi resurrectione con-
firmat. Ergo secundum deum substantia
nuncius eius loquitur quem amos ait re-
sur rexit. sed tamen si deo christus non
regnabit quia regnum trinitati
patris est. Ergo non dicitur patri regnum
antequam tradat a filio. Si autem pater
nunc primò regnabit quia uir-
dine suscipiet regnum & filius
illud quia uir tradere uideatur
amittit. Cui euacuatur omnem
principatum & potestatem & uir-
tutem. Euacuatis peccatis eua-
cuabuntur a nobis omnes contrarie po-
testates ab eo quod nobis seque-
ntibus principent & potestatem de-
quanos eorum dominatum subici-
m. uisus tamen uero quicquid nos uicerunt
uisus enim eorum in peccata sunt.

Oportet autem illum regnare do-
nec ponat. Cum omnibus scilicet & suis.
Donde cum non semper finem significat. sic
est illud. Ergo dicitur ut donec senescatis
& cetera talia. Omnes inimicos suppe-
dibus eius. quando alii uoluntate
alii esse necessitate subiecti. No-
uissima autem inimica destruetur mors.
Diabolus qui in apocalypsi peccatum
& mors appellatur quia auctor est
mortis atque peccati. Cuius uero dicitur om-
nia subiectum sine dubio patet eum qui
subicit ei omnia. Propriè calumiam
nec dicitur in omnia subiectum esse uideatur.
Cuius subiectum fuerint illi omnia
tunc & ipse filius subiectus dicitur illi
qui sibi subicit omnia. Hic quoque
ariani ita calumiantur ut dicant quia
per resurrectionem omnium & finem dicitur
filius patris subiectus ut minor scilicet
& maior. quibus respondendum est
improbus illos quia modo donec uentum
patris esse subiectum subiectum uentum
non semper ad diminutionem honoris per-
tinet sed & ad caritatis officium.
maxime cum & per prophetas & per prophetas
dicatur esse subiectus. ut non sit dicitur
sententia sed pacis. Cuius uero dicitur ioseph
& maria describitur fuisse subiectus
a. multis tamen de hoc capitulo
diuersimodis dicitur. nam qui dicit dicitur
sic in suis esuribus; esurit ut ciba-
tur. ita & in ecclesia sua que est corpus
ei ipse subicit. alii autem quod ipse
humana natura quia induit in gra-

etiam
amph

tiarum actione semp possit
esse subiecta diuinitati. quia eam
secum unā faciēdo omnia ei sub
iecerunt. multi & sic alia & diuersa
dicuntur quae in se esse & enumera
re prolixum ē. Ut sit dōmnia in
omnibus. Tunc dōmnia in omnibus
erit cū euacuata morte & omnia aliq
cū elerrote destructos solus regna
bit in cunctis. Alioquin quid faci
bit qui baptizent p̄ mortuis si omni
no mortui n̄ resurgunt. ut quid & bap
tizantur pro illis. Qui cūq; bap
tizamus in xp̄o in morte ipsius bap
tizamus. idē ut iam quasi cōmortui
cū illis simus. quid ergo prodest nos huic
mundomoni si hunc ē tēptū uolupta
dimittā n̄ sequāur ad aeterna. Ut qui
d & nos periditāmur omni horre. Si
nihil esset & in futuro n̄ erem̄ stulti
ut tunc tribulationes palus patie
remur. Cotidie moror. Semp̄ sup̄
ratus ad mortē & cotidie me expec
to pro ur̄a gloriā mortiturū. Pūstrā
gloriā. per. n̄ semp̄ significatio iu
ramenti ē. nam si dicā p̄ p̄uē & nisi n̄
fuit p̄ p̄uē iurasse & tēputabor.
Quā hic beo in dño. ego habeo me excedē
labors in uobis & cū si uos profice
re n̄ uelitis. Si s̄ dū dā hominē ad b̄
ḡes pugnaui ephesi. Si nihil remune
rationis ad dño pro hoc certamine spe
ro quā se pugnaui an ut hominibus
placere. Quid mihi prodest si mo
rtui n̄ resurgunt. multi dicuntur

in epistulis quae in actibus n̄ tenentur
& multa in actibus quae in epistulis n̄
scribuntur. p̄ dicitur quae aū bestiae por
tū intellegi aduersus huc potest fieri.
sicut in psalmo. n̄ radices bestiarum
meae ē fitendae tibi ad quas hic dicit se de
pugnasse. Manducem & bibam erat
enim monemur. In se patet & in p̄lo
ph̄ & a gulice deditos desperatione
faturorū cuius rei cūmen negatur
eis semitā quo ad usq; moriantur.
Nolite seduci. ab his qui talia loquun
tur. Corruptant mores bonos collo
quia malae. ne dices p̄t̄ ergo tuler
nos iudicis qui sicile seducamur.
n̄ inquit de uobis timeo sed illorū
tergiversationes formido sed
quomodo mala conloquia bonos mo
res corruptunt. Ita & contra iob
na ē loquia malos mores. Sobri
estote. Ostendit resur̄ p̄ctionē
n̄ credere eos qui se uoluptatibus
tradiderunt. Iusti & nolite peccare.
Ille iustus ē qui n̄ peccat. Ignoran
tia enim dī qui dicit habet. Ignora
ntia uirtutē dī. qui eū putant susci
tare n̄ posse potest uicē eius & sua
in b̄ illius de censeret. Ad reue
rentiā uobis loquor. ut erubē
catit uos his sermonibus. tūc quā
adhuc paruulos erudiri. Sed di
cēt aliquis. ipse sibi & contradi
centiū p̄sona proponit. Quomo
do resurgenti mortui qualia aū
corpore ueniunt. Multi solent

proponere. utrum debile corpo
 ra ut sunt defuncta resurgant.
 quibus respondendum est in resur-
 rectione non debilitate utrum sed in
 dignitate de sepe per corruptionem. nam
 quam diu tam debile est corpus quam
 cum fuerit in puluere semper solutum.
 qui ergo creditur totum reddere
 cur sepe per se sepe perire dubitatur
 hoc est caruerit gratia non reddat
 oculos qui totum restituit et corpus.
 Insipientis tu quod seminas non ui-
 ficat nisi prius monatur. Qui de
 animalibus & exemplis edoceri
 debueras adhuc diuini promissioni-
 bus infidelis existis. Et quod se-
 minas non corpus quod futurum est se-
 minas sed nudum granum. Sic de gra-
 no resurgit secundum diuinitatem cum granis
 ansticita & corruptibile corpus in
 gloria resurgit & cognoscitur. De
 autem dat illi corpus sic uoluit. Sic ab
 initio disposuit ut omnia semina
 cum patribus in amplius se for-
 menter. Et tunc cuique seminum pro-
 prium corpus. At deinde quia proprium
 corpus dixerit non alienum. Non om-
 nis caro est deus casus sed alia homi-
 num alia propter corpus. Cuius iussu in pro-
 nicipio terrae tanta & tam diuersa
 corpora animata que non acce-
 perat dedit qui admirum si eius
 iussu hominem restituat quem acce-
 pit. Alia caro uoluerunt alia autem
 piscium. Similiter & de ceteris

intellegere quae tanta diuersita-
 te uoluerunt & piscium ediderunt. Et
 corpora celestia & corpora ter-
 restria. quae alia sunt corpora ele-
 mentorum cur non possit sepe perire
 & ignum corpus humanum. Sed alia
 quidem celestium gloria alia au-
 tem terrestrium alia claritas solis alia
 claritas lunae. & cetera claritas stel-
 larum. Totum conparacionis huius
 diuersitates ad hoc faciunt ut credas
 unum genus sepe perire se facile pos-
 se quantum fuerit de nihilo. Stella
 enim a stella differunt in claritate.
 sic & resurrexerunt omnia uerum. stel-
 larum diuersitates uerum diffe-
 rentia conparacionis quos gradus uir-
 tutum gloria non per se facienter
 se diuersos. nam per se uerum diuer-
 sitates in celum erunt sed in poena. Se-
 minatur in corruptione surgit
 in corruptione. ut non de febre
 iam non de cetera corruptibilitatis
 genere patitur. Seminat in igno-
 bilitate de. quid tamen ignobile quia
 ea datur surgit in gloria. In gloria
 a splendoris ut sol. Seminat
 in infirmitate de. Imbecillitas
 humanae. Surgit in uirtute de. In
 uirtute a ceteris uirtutibus. Seminat
 corpus animale. hic animale est
 quia non semper habet spiritum sanctum. tunc ue-
 ro semper manebit in se. Surgit
 corpus spirituale. quod possit
 in se ob uicem christi. Facit & per hunc

xp̄
adam

homo ad eum in animam uiuibilem
 nouissimus ad eum in sp̄m uiuificantē.
 Notandum quod cum duos ad eum die eius de
 naturae utrumque demonstrat quod
 contra manichaeos & copollinenses
 facti. qui negant ad iudicium & bop̄ factum
 hominem esse susceptum. Primum hominem de
 terra terrenus secundus homo de
 caelo caelestis. Caelestis dicitur quia
 in natura fragilis & rita reddi in a
 maiestatis nutu & conceptus est & e
 nixus natusque ad eum naturam nostram
 habuit ut secundus dicitur & homo.
 Quod si terrenus dicitur & terrenus & qua
 lit caelestis dicitur & caelestis. Si deo ut
 habet uoluntatem in genere adsumptus
 homo non fuit quia caelestis dicitur.
 Ergo de ista naturae nostrae qui
 caelestis appellatur si uero de his
 nemo dubitet nec de illo est ambigendum.
 Igitur sic porticum imaginem terrenam
 postquam & imaginem caelestem. Peccata
 de imaginem ad porticum iustus uero
 imaginem christi. Ergo sic porticum
 uel est hominem ante baptismum tunc
 & post baptismum postquam nouum. Hoc autem
 dico si quia caro & sanguis regnum
 dei possidere non possunt. Frequenter
 scripturae carnis pro peribus nominat
 carnis ut ibi uerum in carne non est sed
 in sp̄u. Aliter carnis est regnum dei non pos
 sedit nisi in immortalitate uel uel
 Ecce mysterium dico. Obscuritas de sig
 nificat mysterium nominando. Om
 nium qui dem resurgemus sed non omnes

in mutabimur. Omnes homines resur
 gent sed soli qui regnauerunt in
 gloria mutabuntur si uel. Omnes
 resurgemus qui incedunt christi mor
 tui inueniemur. non omnes in mutabun
 tur qui in corpore fuerunt resur
 qui a se soli beatitudinis gloriae
 sequentur. In momento in ioculo
 li. Per idem oculum nimiam beatitudinem
 uel significat momenti ut quibus
 tasit dei potentia de resurrectionis
 celestis de cognoscatur. In nouissimum
 uel canent enim & mortui resurgunt
 & nos in mutabimur. Nouissimum ad
 uel ut intellegit christi mortui autem ut
 peccato per intelligitur dei qui & uel
 uel uel mortui est dicitur ut ad
 poenam aut in mortuum aut ab aliqua
 quam membro diminutione resur
 gent uel caelestis simpliciter omnes mortui
 or resurgere die & solos scorum huius
 qui uel iusti uel iusti fuerunt in gloria
 in immortalitate. Oportet enim corrup
 tibile hoc induere in corruptibile.
 Necesse est fieri quod promissum est. In
 mortuum hoc induere in mortuum
 est. Est quod induit & est simile indu
 mentum. Cum autem mortale hoc induit
 immortalitas est. tunc fidei sermo qui
 scriptus est. Absortus est mortuus in uictoria.
 Ut euacuat causis mortis per
 diuinam uictoriae ac si absortus appe
 rierit. ubi est mortuus stimulus tunc
 propheta de persona iustorum loquitur
 in salutem mortui. Stimulus autem

Alm

mortis peccatū ē. Sugit uemor
 tis peccatū p quod anima iugulan
 tur. Virtus uero peccatū ē. Dum
 fortius & maius sit pscientiā peccatū,
 Dō aū gratias qui dedit nob
 uictoriā p dñm nīm ih̄m xp̄m. Uictoriā
 illius peccati in quo lēp carnem
 nostra uoluntate fuerat infirmata
 quā xp̄s cruce & exemplo destru
 xit. Itaque firmi & stabiles esto &
 immobiles. Nemo uos de gradu
 spei futurę ualtrici pmouerit. Abun
 dantier in opere dñi semp sciōter
 quod labor uester n̄ ē inanis in dño.
 Redditur uester p̄tionis regione
 de qua haesitabatur hostiē eos in di
 opere pmanere iam cer tordere
 sur p̄tionē futurę. **D**e collec
 tis aū quae fiēnt in scōr sic ordina
 ui & clesur glictiāe. De sumptib;
 die qui p singulas ecclesias collat
 hierusolimicē sc̄r p̄cauperib; mit
 debantur. Ita & uos facite p̄ uicē
 sicbbicę. Una sicbbati dominicadi
 er ē sicut in euangelio dicit dñm
 unice sicbbati sur p̄gisse. Unus qui
 rque uestrā cupit seponat p̄con
 dens quod ei placuerit. Ut peculatū
 p̄seruantes n̄ una horre grauen
 seputent ut hile p̄ dato p̄er dili
 gant adō. Uenit aū cduos cū mce
 cedonicē p̄trensio ē p̄ n̄ commacedo
 nicē p̄trensio apud uos aū for si
 tian manebouel & icē hieme bo.
 Qui ait ase agunt macedones ut n̄.

sit necesse mihi apud eos diutius
 demorari apud uos aū necesse ē
 ut manecē uel hiemem. multa enī
 r̄ quaecomgicent in uobis sic medi
 cas ibi moriē hie b & ubi plures ae
 gro uent. Per manebou aū ephesi
 us quicd p̄nē & costen ostiū enī mihi
 apestū ē magnū & euident & ued
 uer sc̄n̄ mulg. Ideo ibi pmanebo
 quia cū mihi euident datus sit ad
 tus praedicandi sunt plurimi qui
 resistant. Si aū uenerit thimotheus
 uidet sine timore sit apud uos
 opus enī dñi operatur sic & ezone
 qui illū spernat. Sin & h̄buloti
 onis formidine ut & icē uir̄i contemp
 dit. Deducite aū illū cū pace ut uis
 at uide. exp̄ctō enī illū. Nihil ad
 mit de uer̄ quod ad animi eius p̄fici
 at lesionē. Uigilate factem fide
 uigilite agite & c̄ for uicini omnia
 dñi uestrā in caritate & fide. Uigi
 late mentis oculis ad diabolū astu
 tice p̄cauendos. fide de qui asten
 gbus difficile somnus obrept. uig
 lite agite. muliebrenī omnis in
 constantie & uer̄ & c̄ iudicatur.
 confortemini. ut sit in uer̄ uir tu
 de profectus omnia n̄ inanis glo
 riae causa sed caritate & gratie
 facite fertinate. Gecū deo aū imp̄
 sentie sthephicē & fortunati &
 a checici quō id quod uobis de erat
 ipsi suppleuer̄. Quia p̄sentes sunt
 apud uos & in illis m̄c̄ gnū potestis.

habere profectū siue quia mihi ue
ner̄ prouobis ministrare officium
caritatis. Refecer̄ enī & meū sp̄m
& uestrū. meū sp̄m caritatis de prouobis
uestrū p̄ me alia & ita refecer̄. Cog
noscite ergo qui eius modū. Unde
alibi ait. cognoscite eos qui ita am
bulant ut habēt formā nostram.
hic cognoscite honorate cognoscite
de eorū studiū uelle bonū. Saluti
uos in dñō multū aquilic & priscilla
cū domesticasua & desia. Domesticā
congregacionē fructerunt itaq̄ ec
clesiā nominant. Siquis n̄ amat
dñm ih̄m xp̄m anathema sit. Sicut
illis qui eū amant sedemptio uen
durus ē xp̄s. ita & qui eū n̄ amant
anathema sit. idē ut illorabo
min & ur̄ & p̄ dicit. Maranatha.
magis syrū ē quā hebreum tamē &
si & confirmo utrarumq; linguarū
aliquit hebreū sonat & interpretat̄
tur. dñm n̄ uenit. Gr̄tia dñi ih̄u uo
bis cum. Propriam manus consulec
suscriptio. Cartas mea cū omnib;
uobis. ut quomodo uos ego diligo ita
& ipsi in xp̄o uos in uicem diligetis.
In xp̄o ih̄u. Non s̄cū dñi saeculi cana
tem. Amen. Confirmatio ē b̄ne
dictionis hic sermo sic sup̄ eū ip
se demonstrat quomodo dicam b̄
sup̄ tuā benedictionem.

EXPLICIT AD CORINTHOS PRIMA

INCIPIT AD IUDIOS SICUT DA,

PAULUS APOSTOLUS XPI IHU,
Quæritur cur in omnibus epistu
lis contritus sum epistulae r̄ primo
suū nomē ponat quā eorū ad quos
lit de se destinantur. sed hoc aucto
ritate gr̄e apostolice ordinis quā mi
noribus scribit. sic & iudices sae
culi solent ad eos quos regunt scrip
tic discessere. Per uoluntate dñi. dñi
hominū uoluntate & simul ut ostē
dat non sine patris uoluntate & semis
sū a xp̄o. Et timotheus frater ec
clesiæ di quæ ē corinthi. N̄ dixit pau
lus & timotheus. quia n̄ ambo apos
toli. ad philipensē uero ubi n̄ erat
itaque auctoritas necesse sic ut serui
ambo ponuntur. Cū sc̄i omnibus
qui sunt in uniuersa achicia. hic
sc̄i possunt accipi sacerdoter qui
in prima dñi in uo canter. & ad phi
lipensē cū episcopis & diaconis.
ideo aū postea nominantur ne pa
rū intellegētes eos p̄missos ēe
putent. cū iam sint in eclesia cō
phensi. achia cuius ē m̄ & ropolis
corinthus. Gr̄tia uobis & pax a
dō patre & dñō ih̄u xp̄o. Solita a
postoli salutatio. hinc iam gra
as agunt dō uolentes se ideo con
solentur ut ipsi alios consolantur.
Benedicatur d̄r & p̄cter dñm ih̄u
xp̄i p̄cter misericordiam. Qui
a se ipso ē omnis misericordia.
Et d̄r totius consolationis qui con
solatur nos. Id est perfectue con

solutiones quia n̄ ē minus t̄n̄ bula
 latione soluetium. In om̄i t̄n̄ bula
 tione nostra. Non in aliquib; red
 in omnibus. Ut possim; & ipsi c̄so
 luti eos qui in omni pressurā c̄p
 & ostensionē qua exhortamur &
 ipsi adō. Propt̄ ea liberamur ut
 & nos alios consolent̄ & d̄ristia
 libere se possim; aut ita formidē
 nobis deot alios consolendi & p̄
 exhortationē qua ipsi adō conso
 llemur agnoscamus quod d̄r tim̄
 gum senem̄ dē se relinquat &
 multo magis in futuro se mune
 ratur quos d̄icē in p̄senti n̄ desit.
 Quo sic abundent̄ passionē xp̄i
 in nobis. Idē pronomine xp̄i. Ita
 & p̄ xp̄m̄ abundat c̄solutionē n̄ra
 ut p̄ & rur̄ ē d̄ca p̄ se liberatus
 & ipse p̄culōr c̄uisione d̄ni & uoce
 confirmatus in t̄plo. Siue aut̄ t̄n̄
 bulamur pura exhortatione &
 seclute. Quia uos c̄d̄ salu dē hortac
 mur. siue ut uobis exemplū tole
 rantiae p̄beam; siue exhorta
 mur pura exhortatione que so
 peritur in tollerentia c̄eterun
 dem passionū quas & nos patimr̄
 & sper n̄ra firma prouobis. Ideo
 liberemur ut ipse se confirmē
 minū per timet c̄se p̄cessionē
 siue ut uos hortemur p̄c̄ti d̄rē
 ferre ille que & p̄sentē c̄solag
 onē optinent & futurē. Scid̄
 d̄r quos sic occupacionū estis sic

eritis & c̄solutionis. habē spē
 n̄ra firma prouobis. N̄ d̄n̄ uolum;
 ignorare uos fr̄s d̄ tribulatione
 n̄ra quaeficta ē in asia. Hic rat
 suas p̄cessionē ut illi se c̄d̄ c̄rū
 cōp̄tationē p̄c̄ruē p̄c̄ti cogn̄
 cant maxime cū illi t̄cl̄a p̄ctian
 tur qui uice xp̄i fuerunt destinati.
 siē si quis discipulus doleat suā in
 iungē cū audient magistrū maio
 rē p̄ p̄sū c̄solutionē accepta
 doleat. desistit. Quosupremo
 dū graue t̄sum; sup̄c̄uit t̄dem.
 Grauat̄ pondere p̄cessionū. Itaut
 redet & nos d̄icē uiuē se. Itaut mo
 ri omni desiderio cupesem; sed ip
 si in nobis ipsis responsū mortis
 habuim; ut n̄ sim; si d̄ d̄er in nobis.
 Hoc ē in n̄re prudentia uel cautela
 Sed in d̄o qui suscitauit mōtuos. Ip
 sic mōtuos docuit omne humanū
 auxiliū d̄f̄c̄isse. & sic illos solos pe
 riculū eē se mediū cui d̄icē mortu
 os suscitare possibile ē. Quid d̄ an
 tis periculū en̄ p̄t̄ nos in quō spe
 ramus quō d̄ eripi d̄. Scit se ad
 huc multū passurū qui sperat se
 d̄icē liberandū. Adiuuantib; & uob.
 Hic ille b̄or̄ens n̄ dicit̄ ab alio adiu
 uen; In oratione p̄ nob. Multum
 ual̄ & oratio totius ecclesie qua
 d̄icē p̄ r̄ū d̄ca p̄ se liberauit.
 Ut & mul̄ uerū ficierū eius quem
 nobis ē donationis p̄ multos gra
 tia agnētur prouobis. Hoc habē

xp̄i h̄b̄.
 ubi ep̄sta
 p̄ primo
 id quor
 hoc uocato
 quiam
 d̄c̄er̄ sae
 im̄ r̄onp
 d̄c̄i d̄n̄
 ut off̄n̄
 t̄ades̄m̄
 p̄ter̄ce
 n̄ d̄c̄ p̄u
 t̄m̄ boū p̄
 ro ubi d̄r̄
 c̄c̄e s̄er̄a
 m̄n̄bur
 uca. Dic
 otes qui
 d̄c̄. d̄c̄p̄m
 & d̄uon̄
 m̄n̄ p̄u
 m̄n̄ s̄er̄e
 d̄c̄is c̄o
 & p̄p̄ol̄
 & p̄p̄e
 Sol̄ta
 e am̄ p̄p̄
 r̄iend̄on
 & d̄m̄
 & m̄n̄
 h̄p̄o qu
 uer̄ d̄
 m̄n̄ quom
 p̄p̄e com

sensus ut & mul torū ē ad illu pro
eo quod uobis donamus dñō gratiē
referant siue qui a multis donce
sumus plures ē uestro & p nos gra
tias cogitent pro nobis. Nec gloriā
a nostris huc & ē. Ideo in ipsis p̄cessi
onibus gloriāmur quia cōscia dñice
nos minime reprehendit eo quod
gloriā ut lucri causa docere ui
deamur. Testimoniū ē scientiā
nrā. Beati mundocor de qua ap
si dñm uidebunt, quod in simplici
tate & sinceritate dicit. Hoc ē quo
modo dicitur simplex & sincerus. Nō in
sapientia carnalis sed in gratia dī
ē uersitatis in mundo. Non sub
dole ut astute docentes sic & sapi
entia carnalis. que mercede distra
hitur. sed gratia sic ad dō accepimur
p̄dicamur uel dī solius causa docemur.
Abundantius autē ceduo. Aquibus in de
uictū quibus iure debebat accepimur.
Non enim alius scribimus uobis. Nō con
fundor quia & sic uos nostis certū
ēē quod dico. quā quae legistis &
cognoscitis. Quae legistis in epis
tula cōcognoscitis in conscientia.
Spero cū quod dicitur in fine cognoscitis.
Certus sum propositū nō mutare.
Sic & cognoscitis nos & p̄cer te. Qui
a n̄ dū ē finis cū aut finis uenerit & in
de quo cognoscitis. Quia gloria uestra
sumus. sic & uos nrā. Sic gloriāntur
discipuli de bono doctore quomo
do & magister in bonis discipulis

glorietur. In die dñi ihū xpī.
Quando & uerimazit & boni dis
cipuli probantur. Et hac ē fidentia.
uolui prius uenire ad uos. quia ni
hil aliud curā quesiui quā salutē.
Ut secundā gratiā habere & is. Qui
a primā. In primo meo habuistis
ad uenire. siue ut secundā gratiam
p̄sentiae meae. p̄litetate habere
tis. Cū hoc ergo uoluissem nūquit
leuitate usus sum. Quia promissum
nō impleuerit ne leuitate. pa
tietur excusat. Aut que cogito se
cundā carnē cogito. Secundā carnē
lēscilicet uoluntate carnale ē dñi.
aliquē nullae maiore causa existit
dñi successe quod quod promissum
Ut sit apud me ē ē & nō. Ideo nō cogi
tor secundā carnē. ut nō mendax
uel duplex inueniar. Fidelis autē dicitur.
Ita & nos per quos ipse loquitur. &
qui eū imitatur. nō sumus infide
les. Quia sermō qui fit apud
uos nō ē in illo ē & nō. Nulli in illo
ē ambiguitate. nō & nos uobis sumus
aliquando mentiti. Oīenī filius
ihū xpī. qui in uobis p̄nos p̄dica
tur ē nō fuit ē & non. Si xpō nō
fuit ē & nō. quae se cū promissis & se
ipse ad carnem uenit puerū nō p̄
tē sed ad fuit spiritū dī gratia qui
nō ad fuit p̄sentia corporali. Sed ē
in illo fuit. hoc ē immutabilis ubi
tate. sic illud moysi. qui ē misit
me. ille dñi uerē ē qui se p̄ dñm ē.

Quot quot enim promissiones di sunt
 in illo est ideo & propter sumam commendam ad
 gloriam nostram. Omnis uirtus pro
 missionis in christo est quia pro nos addi glo
 riæ predicatur. Quia autem est firmavit nos.
 uobiscum in christum. Gratia & doctrina
 & qui adixerit pro nos modo ostē
 dit dominum totum facere qui in eis ista om
 nia operatus. Et qui unxit nos dicitur
 Spiritus sanctus uel christum. Et qui signa
 uit nos. Illud significatur quod aliqui
 dicitur in intrinsecis continetur & preciosum.
 Et dedit pignus spiritus in cordibus nostris.
 Pro arripe spiritus gratia. Omnis autem ar
 ripere promagnitudine perit in dāns solus.
 quia ueritas optima est cuius uirtus est
 arripe. Ego autem testis dominum in uocō.
 Reddit causam implere & promissis.
 hoc est sua eleuitate sed illorum
 infirmitate ad se sit deputan
 dum. In animam meam. Cuius scilicet & a
 solus cognoscit. Quod per se in suo
 bis non ueni corinthum. Ne in uobis
 acutus in diuina. Non qui ad om
 namur fidei ueritate. sed ad iuro fer
 sumus gratia uestra. Non quo ideo
 credideritis. ut uobis dominum dicitur.
 sic in lege sacerdotis. & ideo uos
 ter se non. sed omnia ad uobis artem
 facimur in benedictione. ut & hic in
 consuetudine & in prope & uos gaudea
 tis. ne ipsi liber tunc male uis
 ruat in peius. Nam fide est & ir
 ritus. fide non lege. id est credendo
 christo stare coepit. Statui autem

hoc ipsum apud me. in terra in tristitia
 uenire & duo. Id est cogitauit
 si uel disposui in tristitia. & un
 do uenire qui cum primū crediderit
 in apud uos in gratia sui. Si enim
 est tristitia ego uos. & qui est quime
 ludificat. Propter ea hoc facio ut
 possim gaudere de uobis. Nisi qui
 conuictus est de me. Si enim est tristitia
 intellegit se peccasse. sic egerit
 qui dolor & sentit. potest prope
 reseruit & ad medicum & tunc p
 tinere. Et hoc ipsum scripsi. Modo
 enim ideo scribunt ante scripsi ut lit
 tera emendat ipse sententia gratia de
 reseruit. Ut non cum uenero in tristi
 tiam super tristitia habere. In tristitia
 habeo. qui apud castis. quem magis au
 gebris. si uos non profectus uidero emendar
 se. De quibus oportuerit me gratia de
 De quibus se gratia de se debuerit si
 ue de emendatione gratulor. Con
 fidens in omnibus uobis. qui meum
 gratia omnium uerum est. Confidens
 uos intellegere. qui tunc sit ue
 rum gratia uerum si ego gratia de
 siue est fido. quod me tunc diligetis
 ut meum gratia uerum est educatis.
 Nam & multas tribulatione & an
 gustia cor dis. scripsi uobis pro mul
 tas lacrimas. Primam epistulam
 qua uos compari. & hinc intellegē
 dum quā fuerit de omnium salute
 sollicitus. Nisi est tristitia in me
 ut scire quā cheta de habeo. Nisi ideo

cōmemoravit iterū ē tristitū
sed ut scias me omnia de caritate
fecisse. Abundantius in uobis. Ex
maiorē sollicitudine. abundantius
ostendit cognoscere caritatem. Si qu
is autē est tristis. ut nō me est tristit
uit. Quia pro illius peccatū & uos
uos correpti amplius proficitis.
sive qui dōnā dāuit nō me penitus
ē tristituit. Sed & propter. Ex
eius solū parte. quā nocuit sibi dū
illud esse ē pōnere. Ut nō one
rem omni uos. Ideo scribo eū & scripi
ut nō one & nō si puritā duritiā
desperauerit desidite. Sufficit
illi qui eiusmodi ē obiurgatio
hāc quae fit a pluribus. Ideo illo
solo dīo qui patē nō polluit thōrū
sed de omni peccante. nām multos
illius peccasse epistulae prima de
monstrat. Ita ut & contrarioma
gis donā & consolemini. Ut ē
tra obiurgationē donā & ubi
ā & consolemini uerbis pphēdi
cōlis. nolomostōn peccatoris &
iniquis quacūq; die fuerit ē uer
sus nō memorie buntur peccata ei.
Nefortemiciose tristitia absorbe
at qui eiusmodi ē. Nefortep der
perationē indulgētiā absor
beat & gurgite uirtuū. & e dia
bulop suesut. ad infidelitatis &
blici phemice. maiorē pēpitiā
deducatur. Pro pē. quod obis & d
uos ut ē firmā & illā caritāte.

Qua profectum se agnoscat uobis con
suetum. Ideo enim scripsi ut cognos
cam & perimētū uestrū animo omni
Oboedienter sitis. Ut uideat si quomo
do obaudistis in uindictando. ita ob
audiatis in indulgendo. obediē
tiae enim illic profectus & ueritē quae in
nullo cōtempnit. Cuiā aliquid do
nastis & ego nō & ego quod donauit.
Sicut iam forte donastis & ego sic
uobis cū uindictaui. ita & donouobis
cū. quod autē ego dono nō in me ipso
na sed xpi qui dixit. quae soluentis in
traeēt soluta & in celo. Si quid do
nauit pē uos. ne uos grauemini ut
contristemini. In persona xpi qui
a uice fungimur xpi. Ut nō cir cū
ueniamur a sictanā nō enim ignora
mus cogitationes ei. Similitē dū
cū cum uobis pē nō dū gurgite
peccato se pererecunt desperando
quomodo in nimia remissione
minime corrigēdo. Unde solo
monuit. nō dēlines dētram neq;
in sinistram. quā uis ergo tota epis
tulae contrano uatū sit. tam hīc
uidentissime ostēditur ad iabu
lo eius cum uobis penitentiā dōne
gurgite cuius ista uersutia ē ut sub
spēcie iustitiē fallit incautos.
Cū uenit sem autē trocedem pē eu
uanzeliū xpi & ostiū. Aditus ut
oportunitas pē dicandi. Mihi
aper tū esset & in dno. nō habui se
qui em spītu meo eo quod nō inue

nerim tum fructu meū. Modol
 lisa ubi probare quanto amplius eos
 diligit quorū causa tenē sollici
 tus ē ut cū illi essent omnia p̄pera
 te nullū requiē habuerit qui ati
 am quē ad eos uidē dō miserat n̄
 inuenit. timēis scilicet n̄ minime
 cor p̄scis senl̄ quia n̄ dū ei p̄nūzic
 uerit t̄tus. Sed uale fici b̄ris eis.
 Citom de egressu sū quāuis occasi
 onē habuerim p̄dicandi. Profē
 tussum in macedonicē. p̄ quā auo
 b̄ritus erit utiq; rediturus. ui
 uior est enim macedoniē achicia
 quā troade. deniq; dū ibi esset d̄ic
 tū postea uenisse. Dō aū gra
 dus quisemp̄ triumphat nos in xp̄o.
 Triumphare nos ficit p̄ xp̄m siue
 in nobis ipse triūphat. Et odorē
 notitiæ suæ manifestat p̄ nos in
 omni loco. Odor notitię d̄i p̄ doc
 tynā manifestat & signa odor aū
 ideo dicit̄ quia sentit̄ potius quā
 uidetur & qui a primo c̄pedent̄
 modicū aliquid & em quē p̄ odorē
 sentire uolebat. Quia xp̄i bonus
 odor sumus dō in his qui seclui fion
 t & in his qui perseunt. Qui d̄c̄t ad
 eunt n̄ labor dō semp̄ ē gratis.
 quia omnib; p̄dicamus seu uelint
 c̄pedere illi seu nolint sed hic p̄p̄
 e debilit̄ d̄ic qui uel sanabantur
 p̄ ipsos uel in quib; uī d̄c̄tē fiebat.
 bon̄ ergo odor in utriq; quia ius
 tus. Nis quidē odor p̄ mortis in mor

tē. Alis cū odor uitē muticē & ad
 h̄c quis tā idoneus. Etha & facib̄
 die quis potest tā idoneus ēē quē
 nos qui ad hoc sum̄ el̄ & ti. N̄ h̄i sum̄
 sic plurimi ad ueritē n̄ uerbū
 d̄i sed & sinceritate. pseudoapor
 tolos tangit humanū s̄b̄sū diuinę
 p̄dicationis miscēt̄. unde isaias
 ait. Caupones tui miscēt uino aquā
 id est merē d̄c̄t̄ in adulationis
 mollit̄ uerba quib; homines n̄c̄
 in ebrietas ferueant quā dolē & d̄c̄t̄
 tepescant. Sed sic & dō coricē dō in
 xp̄o loquimur. Sic & dō p̄c̄c̄t̄.
 Doct̄yna quā scim̄ nos ipso p̄s̄b̄tem
 p̄sona d̄c̄t̄ xp̄i idē sic ipse p̄dica
 uit. Incipim̄ iterū nos m̄ & ipsos com
 mendare. Fiat cōmendem̄ nos uob̄
 ista d̄c̄ndo laudare nos uolumur
 sed h̄c̄n̄ ex balis sed uacaminicogi
 mur memorare. Aut nū quidē ge
 mus. sic qui d̄c̄t̄ cōm̄ d̄c̄t̄ eius epistu
 lis ad uos aut & uob̄. Quos n̄ cōm̄
 dat gratia uis t̄tū illos digne com
 m̄dant̄ epistula p̄ amicor̄. Epistula
 nostra uos estis. Purā fide omnib;
 cōm̄damur. sic alibi d̄c̄t̄ signacu
 lū apostolatus me uos estis. Scripta
 in cordib; nr̄is. In cons̄ciēt̄is nr̄is ē
 uos nob̄ p̄dicantibus credidisse. si
 uem̄ cor de nostro ē p̄dicatione quā
 epistula estis eff̄cti. Quē scit̄ & le
 gitur ab omnib; hominib; manifest
 t̄ti quō epistula estis xp̄i minis
 tr̄ic̄ anobis. Omnib; manifestū est xp̄o

uos per nostrā credidisse doc
et hinc confirmante p̄uistudē spū
scō. siue hinc uere cognoscimini
xp̄i esse quod & sp̄m accepistis.
Et tēp̄tūcū atricm̄to sed spū diu
ui. hoc ē spū scō p̄p̄rietate. In
tabulis lapideis sed in tabulis cor
dis carnis libus. Hinc iam diffe
rentiā inducit legis & gratiæ
iudei in duriciate legis acci
perē significante duriciem̄tis
eorū. sic & uelcōm̄ ficci ei moysi
cordis eorum uel ambigūgnon
gæ por tōdebat. Nos uō quāuis
legē xp̄i scriptā in euangelis
habemus. tam̄ in primis n̄ que
si abrenes tabulis scriptis sed p̄
sōlū p̄ceditum dñi uerba cor
des us cepim̄. euangeliā uero p̄mo
dū scriptā ad memoriā postea
& si ergo in excusabile r̄ qui legē
in lapidib; acceper̄. quā uō magis
nos qui uerba xp̄i suscepim̄ si p̄
cem̄. sic & ad hebreos scribit̄. si
dñi illi n̄ effuger̄ sup̄ t̄rē loquē
tē sibi & ceteris. Fiduciam autē
habemus p̄ xp̄m dñm. quā uō
mur uos p̄nos credidisse. ut quic
nos n̄ humana epistula sed gratia
diuina cōm̄dat. N̄ quod sufficiē
des sumus cogitāse reliquit a nob̄
quasi & nobis. uult ostēdere nihil
se sua prudētia fecisse ut uirtu
& quā p̄cuc̄i homines rusticū
quā sine di gratia totū mundum

saluare potuissent. Sed sufficiē
quē r̄c̄ dō ē. Ideo hoc p̄misit qui
a diditurus erat tan̄comauisse quā
moysen ministrū susceper̄. q̄n̄
tomauis ē nouū testam̄tū a lege
scilicet ut eos a fidelis apostolis si
bid & r̄chenib; reuocaret. Qui &
idē nos fecit ministros nouiter
tam̄ti. Cū ad hoc implendū idonei
n̄ essemus. N̄ lit & p̄ sed sp̄. N̄ lit
tere legis sed sp̄m̄tū gratiæ mi
nistrantes. Lit tere dñi occidit.
sp̄r̄ a uiuificat. Quomodo ergo a
libi legē dīc̄ ē sp̄m̄tū sed sp̄m̄ta
lib; ceterū p̄ccator per occidit. gra
tia uero & sic impiū iustificat con
uer tōrē. qui da uero dicunt qd̄
historicus intell̄ & tū occidit
nescienter quod n̄ & ubiq; historia
n̄ & ubiq; possit allegoria serua
ri. n̄cōm̄ sic quā dīc̄ in figuris siml
dicte ite si p̄cepta uel allegon̄ce
intellegete omne meorū uirtu
& eua. cūans omnib; aperuisti a
nucc̄ delinquendi sed & ille uere
spiritalis ē intell̄ & tū qui n̄ ubi
similibus coloribus pulchrū m̄
datū pingit sed uirtute rerū
ipsorū exprimit ueritate.
Quod si ministratio nostra lit & r̄
deformate in lapidib; fuit in glo
rie. quē mortificat p̄ccator &
ceterū ipse ec̄ & sanctū & iustā
& bonū alibi appollicuit. Ita ut n̄
pos̄ s̄b̄ intēdere fili isrl̄ in fec

ciem moysi propter gloriam uultur
 ei quae euacuatur. Contra mani
 cheos nā quā dñi apostulus potest &
 ē traxit cōpūerere. Idē maiorem
 ministrorum nouit testamēti quā mo
 ysi gloriā p̄dicare si nullam ē eos
 uideretur ēē cōmunio. P̄pter gloriā
 uultur ei quae euacuatur. Gloriā
 legit p̄ gloriā euangeliū euacuatur
 sed ista euacuatur ut p̄ficiat sic infan
 ciam ipse dicit euacuatur in imper
 fectis. Et ad sem̄ quoq; euacuatur in
 fructu melior qui dē fructus
 semine. sed sine eo ēē n̄ potest fru
 ctus & n̄ perit sed multiplicatur
 sem̄ in fructū. Et ita euacuatur sic p̄
 phētia & sciētia destruent. Quo
 mo dōn̄ magis ministratio sp̄s h̄t
 in gloriā. In gloriā n̄tē que ut p̄
 fectiē n̄ potest euacuatur. Nisi mi
 nistratio dēnationis in gloriā ē.
 Exposuit quod superius dixerat
 ut dicit occidere ministratiōē
 moysi scilicet dēnando p̄ccan
 der. Multo magis abundat min
 steriū iustitię gloriā. Quod mi
 nistrat iustitiā demit dēnando p̄
 cator. Nisi dē gloriā ē quod
 claruit in hac p̄cēte p̄pter excellē
 tiam gloriā. In cōparatione glori
 e euangelię obumbrat gloriā
 legis sic ostendit solē lūm̄ obtundit
 lūm̄. cū tam̄ suo dēpōse magnū
 haberet fulgorem. hoc ostendit
 dūc dñs cū ascendens montē mo

lus. splēdore solis uisus ē radiasse.
 Cū tamē dicit moyses & helyar
 uisum gloriā referent. & ideo uox
 dē sup̄ patris ipsū iam solū p̄cepit au
 di. Si enī quod euacuatur p̄ gloriā est
 multo magis quod manet in gloriā est.
 Si euacuatur dūp gloriā datū ē testa
 mētū. quanto magis h̄t quod p̄ma
 nēt gloriōsum. Habēt h̄t igitur
 lem̄ sp̄s. Talē sp̄s glorię quae spe
 sidui facti sumus. Multa fiducia
 utimur. In eo qui nos fecit idoneos. Et
 n̄ sic moyses ponebat uelcām sup̄
 faciem suā ut n̄ in dēpōse filii isrl̄.
 Nisi faciem. qui a h̄c iam nō uidēt
 gloriā christiani scō sp̄s reuelante.
 Usq; in finē eius. Usq; in finē uite eius.
 Ita & l̄x n̄ intellegitur. usq; in finē
 eius. idē usq; dū xp̄o cōdicitur. Quod
 euacuatur. quod uelcām nunc euacuatur
 in xp̄o. Sed obtuntis s̄nsus eorum
 usq; in hodie sp̄m̄ diem. Nisi dñi cre
 diderint intellegere se cū dūp pro
 phētiā omnino n̄ possit. Id ipsum uela
 men in l̄tione uelcām testamētū
 timanēt non reuelatum. Cuius fi
 gurā ille gestabat in facie. Quō
 in xp̄o euacuatur. In xp̄o qui finis
 ē legis. Sed usq; in hodie n̄ dñi
 cū legit moyses uelcām ē positū
 sup̄ cor eorū. uelcām ignorantis
 sup̄ cor eorū quibus legit moyses.
 idē iudeorū. Cū autē uersus fuerit
 ad dñm. auferetur uelcām. Cū con
 uersus fuerit iudeus sic moyses con

uer tebat' ad audiendū. Dñr aũ sp̄r̄ ē.
Nihil in illo obscurum neq; uelictum.
Ubi cū sp̄r̄ dñi ibi lib̄ & uer. Lib̄ ē sp̄r̄
& idcirco n̄ potest uelamē accipe
re cū magis omnia ipse reuelat & qui
ergo sp̄m̄ dī habet & omnia illi nuda
s̄ & ceptae quia sp̄r̄ omnia scrutat̄.
Nos uero om̄ reuelate facie glorię
dñi sp̄culent̄. Cui demer & dīc
se dñi glorię ē t̄m̄plumur. In ean
dē imaginē t̄m̄t̄ formamur.
quā xp̄r̄ ostēdit in monte. sic alibi
dīc. qui t̄m̄t̄ formam uel corpus hu
militate n̄r̄ ē forme corpori
dicritate sua siue t̄m̄t̄ forma
mur cotidie & t̄m̄t̄ t̄m̄t̄ form
m̄cri. Ad claritatem indicitur t̄m̄t̄
quā ad dñi sp̄. a glorię hac in futurū
proficimur. sp̄ dñi operente. Ideo
habētes hanc ministracionē iuxta
quod misere cordicē ē s̄cutisum. qui
ap̄ nos idonei t̄m̄t̄ officio n̄ erant.
N̄ deficiunt. In omnib; tribulacioni
bus nostris. Sed abdicant occultate
dē d̄coris. Abicim̄ ab hominib; oc
cultate uerborum dē d̄coris ē dñi de
linquere xp̄ianū. N̄ ambulant in
astutia. N̄ turpiter lucrant gratia pre
dicant. Neq; uel ueritatem uer
bū dñi. Pecculacionē & excusandop̄
cacie. sic illi qui causalatificandī cor
hominis uerbo dī sermonē uilē
admisit & p̄ t̄m̄t̄ sep̄t̄. Sed
in manifestacione ueritatis com
m̄dant & nos m̄ & ipsos ad omnē con

sci & uicē hominū. Sed t̄m̄t̄ festū
ē apud hominē uerū ē quod dicim̄.
ut & uicē eorū consciētia & testimoniū
nob̄ perhibeat qui resistunt. Corcē
dō. N̄ corcē hominibus. idē n̄ p̄t̄ ip̄s
eis nos cōmendant. Quod si & uicē op̄
dī ē euangeliū n̄r̄m̄ in his qui pere
unt. Quasi illi aliquis obidit s̄ & quid
quod & hanc n̄ om̄ intellegunt & i
tadē sed n̄ c̄pedentes inquit uel
subdoli n̄ fideles ibi & uicē iudeorum
plurimi ignorabant. In quib; dī
huius s̄culi & d̄coris n̄r̄m̄ in fide
lium ut n̄ fulgeat in luminatio e
uangeli glorię xp̄i. Dī s̄culi po
dēt ita accipi quomodo p̄nc̄p̄
mundi quia ipse sibi in fidelib;
uindicat principatū. sed p̄t̄ calū
niā hereticorū ita legendū ē. ut
dicam̄ dñm̄ menter infidelium huius
s̄culi in mento infidelitatis & ce
casse. sicut saluator. in iudicium
uēni in hunc mundū ut qui n̄ uident
uident & qui uident c̄c̄siant.
& ipse apostulus alibi dīc. quia n̄
c̄pedider̄ ueritatem sed consen
ser̄ iniquitatē. mitat & illis dī
sp̄m̄ erroris hoc ē dīc̄ p̄mit &
quia c̄pedere noluer̄. quia & me
dicus si inobediētē egrū deserit
ipse ei egritudine dicit̄ plonget
se cū tota illius culpa sit qui uide
t̄m̄t̄ sit. t̄m̄t̄ si rursum rogat &
obtemperat & potest s̄cipere sa
nitatē. Qui ē imago dī. Imago

& presic subfucmiedī sic scrip
 tū ē ad hebreos. Nō dū nos m& ipso
 p̄dicam̄ sed xp̄m ih̄m dñm n̄m. Qui
 dñi cōmoda propria querit n̄ xp̄m
 sed se p̄dicat sic qui suo uob̄z deser
 uunt. Nos uero seruos uestrorū p̄ ih̄m.
 Quia uerē utilitati omniā p̄curam̄ &
 emplo xp̄i qui formā serui accepit
 n̄ gloriā & dicitur tūc causa docem̄.
 Quod d̄ quid d̄x̄ d̄ & e nebris luce splē
 deret. Hoc ē tra om̄ inimicorū
 & testam̄ti qui accepit xp̄i sit da
 tū. Qui in lux̄ in cordib; n̄r̄ ad inlu
 minationē sciētiā & claritatē d̄i.
 In lux̄ p̄m̄ in cordib; n̄r̄ p̄ xp̄m ut
 nos aliorū in luminare possim̄ in faci
 e xp̄i ih̄i. Quē claritatē ē in facie xp̄i
 maior quā moysi siue in p̄sona xp̄i
 nos homines sc̄i d̄i alumnam̄. Ha
 bēim̄ aū iā hinc incipit ostēdere qua
 & cōtra uel tūc apatiam̄ quia de
 hoc quoq; illi p̄ pseudo apostoli de
 trahēbunt. The securū istū inuasit
 fidelib; ut sublimitas uisū d̄i
 sit & n̄ de nob. The securū gratie sp̄i
 talis in fragili corpore baiulam̄
 in quo & sic cū alios sanem̄ ipsi aliquo
 t̄ d̄ in firmamur ut quod fecim̄
 n̄ n̄r̄ ē uirtutis sed d̄ ē nos catur.
 In omnib; tribulationē p̄cotimur
 sed n̄ angustiamur. p̄s̄ d̄ tione ē
 quidem patimur sed p̄ solatiū fu
 turē spei n̄ angustiamur sed am
 plius dilictamur. a p̄onemur sed
 n̄ destituumur. Cede & obprobri

ir sed diuino n̄ desolamur auxilio.
 Deicamur sed n̄ perimus. Ut quid
 desperationē uite uolumus sed n̄
 morimur sed & sim̄ on
 mur n̄ perimus. S̄ d̄ n̄p̄ mor
 tificationē ih̄i in corpore n̄r̄o
 cū f̄et̄ b̄l̄r. ut d̄ uita ih̄i in cor
 pore n̄r̄o manifestetur. p̄ tribula
 tiones sic alibi ait. cotidie mor
 parām gloriā. ergo sic cōmorim̄
 inquit & cū uem̄ illi aū qui nolunt
 cōmor̄ inde cū uib̄. S̄ d̄ n̄p̄ d̄i nos q̄
 uiuim̄ in morte tradimur. Quādi
 sum̄ in corpore. p̄ p̄ ih̄m. ut d̄ uita
 ih̄i manifestetur in carne n̄r̄a mor
 teli. N̄ p̄ p̄ operam̄ mala sed p̄ cor
 porei. idē d̄ d̄. c̄ patimur quod p̄
 sus ē ille p̄ nob ut uita ei hoc ē & d̄ na
 manifestetur in carne n̄r̄a mosta
 li ut possit fieri in morte d̄i. n̄ d̄ d̄
 apparuit qui d̄ n̄m. Ergo most in
 nobis operatur uita aū in uob. Nūquid
 ergo s̄ d̄ n̄p̄ in nobis d̄ it most & in
 uob uita & futura & p̄sens. Habēb̄
 aū eundē sp̄m̄ fidei sic scriptū ē. In
 crepat eos qui a fidelis apostolis se
 dider̄. id est p̄ p̄culū passionib; sub
 iace se quia fidei sit minor. se uero p̄
 fidē tribulā n̄ posse. econtra ergo
 ostendit se p̄ p̄ fidē talia sustinēre.
 illos uō causas odium habere p̄ adula
 tionē atq; desid̄iā. unde ad galatas
 ait. qui uolunt in carne placeere tan
 tū ut crucis xp̄i p̄s̄ d̄ tione minime
 p̄cogantur. Cede d̄ d̄ p̄ p̄ quod locutus
 s̄ d̄

& nos credidimus propter quod & lo-
quimur. Hoc est testimonio credere
se probat si enim illo ideo quia cre-
ditur ~~et~~ loquebatur nemo
sine ~~sanem~~ ab tenet ad
firmum & quod ipse non creditur
30 & nos loquimur inquit credimus
qui & sic propter eorum tribulamur. Scilicet
quod quis suscitabit ihm. firmum tibi
et hanc fidem aquam de morte duelli-
mur. Et nos cum ihu suscitabit & est
tu & uobis cum. Sic illi suscitabit & nos
& sic si peccator tu fuerim. Omnia enim
propter uos. Omnia deo patimur quia
fideliter uobis salutem querimus & opta-
mus. Ut gratia abundans pro multis
gratiae actione abundans in glo-
ria dei. Hoc habet sensus ut pro multi-
tudinem credentium propter gratiam abun-
dantem & gratiarum actio abundans in
gloria dei. Propter quod non deficimus.
Propter uos & propter gloriam dei in omnibus
tribulationibus & obprobriis non cessamus.
Sed licet is qui foris est non homo
corruptibilis est qui intus est & non
uat de die in diem. Licet corpus passio-
num inanis corruptitur animata
in spe futurorum cotidie est firmata
ad omnia sustinenda. Idem quod in pre-
sentem omnibus lacrimis & leue tribu-
lationis nostrae. Propter tribulatio
quod libet & tempore prosequens ad co-
pulationem in misericordia & est propter glo-
riam & breuis & facilis est sic ad roma-
nos ait. Existimo enim quod dominus est dignus.

ne passionis huius deponit ad futu-
ram gloriam. Supermodum in sublimitate
est. Quia nulla comparatio esse potest ae-
ternam gloriae pondus operatur in nobis.
Quia illud leue dixerat ideo hic pondus
posuit seruans in & hoc foras fuerit
sive quod tribulationum pondus quod su-
premo datur in presenti in sublimitate
gloriae & est propter perficiunt. Si con-
templationibus nobis quod uidetur sed quod non
datur. quod enim uidetur de proclat quod
autem uidetur ad naturam. Deuisibilibus in de
bonis mouemur non malis quia uirtus
quod fini uis. Scimus autem quod si terrestris
domus nostra huius habitationis dissol-
uat quod edificationem & deo habent
Quasi aliquis ei dixisset & quando istud
est cum sciamus esse mortale ideo glo-
riam resurrectionis inducit domus
nostram in quod terrenum corpus in quo
in hoc saeculo adhuc corruptibiliter
habitamus si ante aduersum dominum ut pas-
sionibus ut conditione naturae subit
dissolutum caelestem incorruptionem
& deo corpore uiuescentes sumemus.
Domum manu factam & terrenam in caelis.
Quia animale corpus quod diu quod
ammodo manu dicitur esse plasmatum
hoc ipsum spiritus uel si & propter spiritum. Nec enim
hoc in gemis in habitationem
nostram quod de caelo est super inducipi
& est. Gemitur hic pro labore accipi-
t quia cum gemitur laborat sic & pro-
tatur ponit pro dolore ad hoc ergo la-
borum ut illic super inducere amur.

Sicut enim de pollice in nudum nudamur
 Sicut enim de pollice in corpore nudum in
 ad hanc mur a fide ut opes p[er]dicitur.
 Nec & qui sum in hoc corpore in g[ra]t[ia]
 cum g[ra]t[ia] t[em]p[or]e q[uo]d nolum[us] g[ra]vans sed
 sup[er]fluit. Nam & qui in nudum h[ab]et
 hoc laborant ut n[on] sep[er]ent ab igne cu[m]
 p[er]dicitur; d[um] omnia coeperunt ele
 m[en]ta e[st] sumi sed ut cu[m] iustus in morta
 lita[te] sup[er]induit me[nt]e[m] p[er]eant. Ut absor
 beat[ur] quod in o[mn]i fide e[st] aucta. Quod
 absorbetur n[on] e[st] p[er] p[er]p[et]ua[m] cu[m] sit sic fer
 rus in t[em]p[or]e in igne & manente e[st]
 d[um] t[em]p[or]e totu[m] sit ignis nam & splen
 dor e[st] & calor e[st] ignis adsumit. Qui
 au[tem] efficit nos in hoc ip[s]o d[omi]n[us] hoc
 die face[n]s e[st] n[on] d[um] in possib[ile] uide
 tur. Qui dedit nob[is] pignus sp[irit]us.
 Qui i[n] nob[is] dedit pignus sp[irit]us ut scia
 m[us] quia t[em]p[or]e p[er]p[et]ua[m] sp[irit]us p[er]p[et]ua[m] p[er]p[et]ua[m].
 Auden[ter] igit[ur] semp[er] & scid[um] t[em]p[or]e deo
 hoc audem[us] p[er]p[et]ua[m]. Qui adu[m] sumus
 in corpore p[er]p[et]ua[m] g[ra]tinamur ad n[ost]ro
 p[er]fide[n]t[ia] ambulam[us] & n[on] p[er]p[et]ua[m] e[st] em
 p[er]p[et]ua[m] g[ra]tinamur quia adhuc n[on] sum[us]
 in hereditate p[er]p[et]ua[m] ut peregr
 ni ergo n[on] debem[us] de huius s[ec]ul[is] p[er]
 b[us] magno p[er]p[et]ua[m] curare sed n[on] cessa
 rus e[st] d[um] t[em]p[or]e desideriu[m] omne & stu
 diu[m] p[er]p[et]ua[m] ad p[er]p[et]ua[m] habeam[us]
 qua[m] fide adhuc sperem[us] n[on] d[um] spe
 cie possidemus. Audem[us] au[tem] & bo
 na uoluntate habem[us] pro[ter] hoc
 audem[us] eligim[us] sic alibi ait. dis
 solui & cu[m] xp[ist]o e[st] multo magis in

lius magis peregrinamur a corpore
 Beneat p[er]p[et]ua[m] a corpore
 qui accedidit sum[us] t[em]p[or]e gressuri.
 Et p[er]p[et]ua[m] e[st] ad d[omi]n[us]. Quia qua[m] cre
 ator in uo[n] nulle c[on]f[er]tura abs[er]sit
 nos t[em]p[or]e quod d[omi]n[us] modo illi tunc ma
 gis p[er]p[et]ua[m] erim[us] ut i[n] p[er]p[et]ua[m] cu[m]
 casus fuerim[us] fragilitate iuncti
 siue quod d[um] d[um] nos d[um] p[er]p[et]ua[m] h[ab]et
 m[us] quia d[um] d[um] illu[m] abs[er]sit e[st] enim
 qua[m] possim[us]. Et ideo e[st] t[em]p[or]e d[um] siue
 abs[er]sit siue p[er]p[et]ua[m] placeat illi.
 Tammodo t[em]p[or]e e[st] actu conamur
 quales futuris sum[us] in p[er]p[et]ua[m] natura
 incorruptibilis sine dubio & p[er]p[et]ua[m].
 Om[n]i[n]o nos manifestat p[er]p[et]ua[m] ante
 mybu[m] n[ost]ri p[er]p[et]ua[m] magnitudine po
 tentie sedentis magnitudine t[em]p[or]e
 l[is] & terror iudicii e[st] estimanda.
 Ut p[er]p[et]ua[m] t[em]p[or]e quis q[ui] p[er]p[et]ua[m] cor
 poris p[er]p[et]ua[m] gressit. Quia de p[er]p[et]ua[m] p[er]
 titionis t[em]p[or]e f[er]at n[ost]ro n[ost]ro
 uult ost[en]de p[er]p[et]ua[m] omnia p[er]p[et]ua[m]
 p[er]p[et]ua[m] operata. Siue bonu[m] siue malu[m].
 uisite b[er]edicti & discedi de me
 maledicti. Scid[um] t[em]p[or]e er go t[em]p[or]e m[ost]ro
 d[omi]n[us]. Homini b[us] succedem[us] d[um] a[ut] ma
 nifestisum. Scien[ter] quantu[m] m[ost]ro
 sit diuini iudicii homini b[us] sua de
 m[us] ut auerent d[um] a[ut] manifestisum
 mus sinon & nos formidam[us]. Spes
 a[ut] & in e[st] scid[um] t[em]p[or]e u[er]is manifestor
 nos e[st]. Quia uis male uob[is] sug gessu[m]
 sit de nob[is] p[er]p[et]ua[m] quod n[ost]ro p[er]p[et]ua[m]
 at consci[en]tia u[er]is de nob[is] aliter.

suspiciari quā nouit nō potest
lur magis fidem adcomodare
quā sibi. Non iterū nos comēdic
mus uobis: quia superius dixerat
incipim̄ nos m̄ & ipsos comēdicare.
Sed occasione dānuot gloriā dīp nob.
Contra pseudoapostolos qui eis primo
p̄ d̄ & radicationē odiū apostoli uo
lebant in se repererunt eis fides facili
ut habētur. Ut hoc beatissimū deosq̄
in facie gloriātur & non in corde.
Ut hoc beatissimū deos qui in castribus
& uisibilibus & n̄ in seculis gloriātur
quid responde se possit ē trāsc
que denā obtruditione ē fingunt
ut sic sui cordis testimonio se
uincatur. Siue d̄m̄ d̄le & c̄idim̄
dō. Dicebant d̄m̄ de illis sic orū & r̄
m̄ d̄m̄ a corē dōnū quā uel apat̄ybi
d̄m̄ quidā aū alit̄ dicunt siue in se sta
sumus dō. si uenit̄ os d̄m̄ loquimur
uobis. Siue ab r̄m̄ sum̄ uob. Siue ab
st̄m̄ d̄m̄ p̄p̄t̄ uor. Cānt̄ d̄m̄ xp̄i uor &
nos estimant̄ hoc. Uiderē ē nos ut
uoluerit̄ uicē eī r̄p̄ndere cānt̄
idē ut p̄ corpore patiamur quimo
p̄p̄t̄m̄ ostēd̄ dignatus ē. Quō unus
p̄ omnib; mostuus ē. ergo om̄mor
d̄m̄ sum̄ & p̄ omnib; mostuus ē. Sol
m̄ d̄m̄ ē qui ut immacolata hor
tiā p̄ omnib; qui er̄t̄ imp̄ d̄cat̄ in mor
tui offer̄ r̄ d̄m̄. Ut & qui uiuunt̄ iā
n̄ sibi uiuant̄ sed ei qui p̄ ipsi mostuus
ē. Ei debem̄ ut t̄m̄ n̄m̄ quā illiē in om
nib; suā mostē seruauit. si quis ergo

suā potius quā diuoluntate facti.
sibi uiuit n̄ illi. unde ipse d̄m̄ ait. si q̄
uult post me uenire abneget̄ sem̄ &
p̄ sibi & c̄era. Et resur̄ r̄ p̄p̄t̄
calūniē se p̄m̄ ortire sur̄ r̄ d̄m̄ n̄
adiunxit. Itaq; nos neminē nouim̄
s̄cundū carnē. neminē nouim̄ car
nalit̄. Circa c̄isū & carne
lor̄ c̄rimonias obseruante nullius
uolent̄ imitari & d̄m̄ plū. Et sic cog
nouim̄ s̄cundū carnē xp̄m̄. sed nū
ciam n̄ nouim̄. Quia eis d̄m̄ p̄p̄t̄
uolent̄ p̄ponebant̄ & xp̄m̄ carnali
ter c̄m̄ c̄isū c̄m̄ iudeis omnia c̄
lebr̄ r̄ se. sed nūciam istū noui
mus qui ap̄ resur̄ r̄ d̄m̄ n̄ eius no
uū ē testimoniu alit̄ qui infirm̄
carnalit̄ op̄dunt xp̄o. p̄fecti uob̄
intelligunt iam p̄ resur̄ r̄ d̄m̄ n̄
n̄ nihil in beatitudine eō ē car
nalit̄. Si quaer̄ gōm̄ xp̄o noua cre
atur̄ uolent̄ r̄m̄ r̄ d̄m̄ c̄e facte
r̄ noua. Si quis op̄dit in xp̄o. noua
ē c̄p̄ctur̄ in intellegent̄ uolent̄ r̄ suo
d̄p̄t̄e fuit̄ sedis p̄ d̄m̄ & amodo
nouo mostē uiuēt̄ d̄m̄. Omnia aū h̄
dō. Quia d̄m̄ p̄cepta in noua t̄
t̄m̄ & noua & uolent̄ r̄ c̄m̄ d̄m̄ p̄
diu & sitat̄ t̄m̄ p̄ d̄m̄ d̄m̄ p̄ d̄m̄
Qui & conciliant̄ nos sibi. qui ap̄ d̄
cando ab eo fueram̄ auersi. p̄ xp̄m̄
p̄ xp̄i doctrinā parit̄ & d̄m̄ plū.
Et dedit nob̄ minist̄ h̄m̄ r̄ c̄m̄
om̄s. ut & n̄ or̄ alior̄ r̄ c̄m̄
possim̄. Quō quidem d̄m̄ r̄m̄
xp̄o.

Tribus modis in eo dñm legum' s'deandū
 infinitatē omni ex'ctur' s'ic ipse
 dicit p' proph' & nō noc' lū & nō ego
 impleos s'deandū s'cificationē & p'culi
 arē in habitationē in sc'is iuxta illud.
 & in habitabo in illis s'deandū p' l'itudi
 nē diuinitatis in xp'o. dicit h'c d' libi
 apostolo. quia in ipso in habitauit omnis
 p' l'itudo diuinitatis corporaliter.
 Mundū p' s'ciliens sibi nō reputans ill
 delicta ipsorū. Hoc ē p' solā fidē ig
 nosc'nt. Et posuit in nob' uerbū s'deandū
 c'itacionis p' xp'o p' quo legatione
 fungimur. Ut p' xp'o nos s'deandū
 m' homines dō xp'i enī uice legitimi
 sum' dī. Tamquā dō s'cor uenit p' nos
 Idē nō s' nob' loquimur sed s'deandū. Obse
 crant' p' xp'o s'deandū dō. Hoc ē u
 ce xp'i. Cū qui nō uenerit p' peccatum
 p' nob' p' peccatū f'c' p' at' p' nob' xp'm q'
 p' peccatū nesciebat p' peccatū eū f'c' it'
 hoc ē s'ic hostia p' peccato obliet' p' pe
 catū uocab' i' in lege s'c' in leuitico
 scriptū ē. & imponit manū sup' caput
 p' peccatū s'c' ita & xp'r' p' peccatū n'r' in
 obliet' p' peccatū nōm' accepit. Ut
 nos effice' remur iustitice dī in ip
 so. In ostendē in nob' a diuinitatē
 aū s'cor uenit. Uerbo uos adiuuā
 s'cor. Ne in uacūū gratiā dī s'cipia
 tis. In uacūū gratiā dī s'cipit' qui
 in nouo testam'to nō nouus ē hoc ē
 nihil in illo p'fic'it. Ut s'ntē p'ose
 accepto s'c' uadit. & d' m' dies salu

tis adiuuā. Accepit tē p' ut ad s'
 c' uadit dū & in salute miserandū
 in hac uita p' s' b' t' ē s'ic ait saluator.
 ambulatē dū lucē hab' & in nouo t' die
 b' s' p' h' d' d' n' z. Ecce nūc tē p' ut accep
 tibile. s'ic alibi. ergo dū tē p' ut habem' z
 ait. op' op' emur quod bonū ē. dies
 aū ideo dicit h' s' u' t' t' e' qui acc' d' op'
 r' e' n' dū ē apte & c' d' u' d' r' n' o' c' t' e' u
 diu quē d' e' n' e' b' y' s' e' n' lux in qua iam
 nemo pot' s' t' op' e' r' a' n' s' t' u' q' u' o' q'
 ad s' m' i' l' i' t' e' r' h' o' c' t' e' p' u' s' i' n' c' u' i' u' s' c' o' p' a
 r' i' t' i' o' n' e' f' o' r' m' i' c' a' d' i' c' i' t' h' i' e' m' s' n' s' p' e
 r' e' s' e' u' e' n' t' u' r' i' c' o' s' . Ecce nūc dies sa
 lutis. modo solū possumus in u' b' u' s'
 salutē qui a iuxta p' p' h' e' s' t' i' m' o
 niū in inferno nemo c' f' r' e' b' i' t' . Nemi
 ni d' a' n' t' o' s' u' l' l' a' o' f' f' e' n' s' i' o' n' e' s' u' t' n' i' u' t' u' p' e
 s' t' u' r' m' i' n' i' s' t' e' r' u' n' r' i' m' . Nō n' o' n' r' o' o' f
 f' e' n' d' i' t' u' r' e' x' e' m' p' l' a' n' e' n' t' a' n' r' i' m' u' t' u' i'
 p' u' t' e' t' e' s' s' e' q' u' a' l' e' g' i' s' . Sed in omnib;
 s' c' h' i' b' e' a' m' u' s' n' o' s' m' & i' p' s' o' s' . P' i' m' a' l' i
 q' u' a' n' t' i' s' o' m' n' i' a' e' r' g' o' i' n' n' r' a' s' p' o' s' t' i' t' a
 s' . S' i' c' d' i' m' i' n' i' s' t' r' o' s' . m' i' n' i' s' t' r' u' d' m'
 d' e' b' e' t' p' u' t' p' o' s' s' i' b' i' l' e' e' s' t' i' m' a' r' i' u' t
 s' c' a' d' u' c' o' g' n' o' s' c' a' n' t' d' i' e' c' u' l' t' o' p' e' r'
 u' n' d' e' a' i' t' a' l' i' b' i' p' o' s' t' i' t' u' e' d' m' i' n' c' o' r' p' o' s' e
 u' e' s' t' r' o' s' i' c' i' l' l' e' s' e' a' b' h' o' m' i' n' i' b' ; p' a' c' i' t'
 b' l' a' s' p' h' e' m' i' a' & t' a' m' i' n' p' r' e' s' e' n' t' i' u' i' t' a' i' n
 g' r' o' t' i' s' & i' c' e' s' u' a' b' b' e' n' e' f' i' c' i' a' n' d' e' n' e' g' a' t'
 I' n' m' u' l' t' a' p' a' c' t' i' s' i' l' l' i' c' e' n' i' m' p' a' c' i' u' e' n' d' e
 i' n' m' o' d' i' c' a' I' n' t' r' i' b' u' l' a' t' i' o' n' i' b' ; O' m' n' i' s
 l' e' s' i' o' t' r' i' b' u' l' a' t' i' o' ē . I' n' n' e' c' e' s' s' i' t' a' t' i' b' u' s'
 O' m' n' e' q' u' o' d' n' e' c' e' s' s' e' ē f' e' r' i' c' i' m' u' s' u' t' n' e
 c' e' s' s' o' e' s' t' .

aliter facit
 s'c' h' r' i' t' a' t' i' s' q' u' i
 e' r' g' o' s' e' n' d' e
 p' p' r' i
 p' e' n' o' n' e
 m' e' n' o' u' i
 u' i' m' c' a' r
 & c' a' r' n' e
 t' e' n' u' l' l' u' r
 l' i' c' i' t' a' t' e' s' g'
 i' n' d' i' c' i' a' n'
 s' c' o' m' p' l' e' c
 i' n' c' a' r' n' a' l' i
 o' m' n' i' a' e' s' t
 s' t' a' m' o' u' i
 e' c' u' i' n' o
 s' i' r' m' i' t'
 e' t' u' s' q'
 p' e' t' i' o
 e' o' e' c' c' a' r'
 n' o' u' a' c' r' o
 s' e' p' e' f' i' c' i' t'
 p' n' o' u' a
 s' e' x' t' u' o
 i' n' m' o' d' o
 m' u' l' t' i' s'
 o' u' a' t' a' r'
 e' b' u' n' o' d' i' p'
 d' i' s' p' o' s' i' t' a' t'
 q' u' a' p' o' s'
 i' n' p' r' i' m' o
 s' c' o' m' p' l' e' t' a'
 s' c' i' l' i' t' a' t' e' r'
 c' i' l' i' e' r' e
 t' r' i' b' u' t' i' o' n' e
 x' p' o' .

ita dicit xp'i p'

In angustis. Angustia est omnis
egritudo. In plerisque in carceribus
in seditionibus in libationibus manu
uel discursu. In uigiliis nimis
moribus quae corporis. In ieiuniis. Ho
dendū ieiunia cum uirtutibus nume
rari. In castitate. Illa est uera casti
tas quae mente polluitur. In sci
entia. Notandum quod scientia in se ip
sa sit uirtutis. In longanimitate.
Idest sustinere longam. In sua uirtute.
Ut nulli uerbis miramur in uirtute
gibere. Et dicitur de nobis fauer
eorum dulcedinem. Et reliqua. In spu
sco. Dum dignos nos eius habitaculo
preparamus. In caritate. In fide. Omnia
aque nobis uolumus ab aliis fieri nos a
liis fidei ut non diligemus uerbo
sed opere. In ueritate. In uerbo
ritate. idem uerbo christi
si apte profertur. In ueritate de
ueritate. In uirtute. In uirtute di
perma iustitiae. In uirtute di. siue
legis contradicbulum dimittit.
Ad dextris & sinistris. Et prospere
eleuemur non & frangemur adu
sus. per gloriam & ignobilitate. Glor
iam uirtutis ignobilitate carcerum.
In infamia & bona fama ut sedulo
per & ueritate. Ab aliis ut ueritate
laudamur ut sedulo per ab aliis in
fiamur. sic & ipse sedulo per ap
pellatur. Et audens quae omnia equ
alitatem in & tollentur non lau

dentur & deiciunt ut ueritate qui
a sol & utraque parte aliquando in
unde ad conscientiam se deum non
debeni fide alius magis ad comoda
se quam nobis. Sic qui ignorat & cog
niti. Ignorantia perfidit & ignorantia &
cognitia fidelibus ut que iustis. Qua
simon dicitur & deceuimus. hoc est ut
quae ceduntur & per dicitur sic quando
lepidus dicitur & mostuus & stimulus
sur dicitur docebat in listis. ut am
pti & non mortificati. Castigior
castigior medius & mortuus tra
didit me. Quasi tristis & in paup
dicitur. In tristis & in te uultus
corde uero & in tribulatione
gredientes. Sic egredietur multos au
locupletia & in dicitur. In hoc ipso quonob
egredietur alius in dicitur dum nos eli
mos sine sunt siue in ueritate & a
lior bonis celestibus facimus locuple
tes simul ad dicitur dum quod omnia
quasi patire dicitur non patitur ostendit
dat ista est quasi imago & passio
num ad comparationem primis in pi
ni. Tamquam nihil habent & omni
a possident. Sic ait solomon ei
qui fidelis est totus mundus diuitia
rum non excepto quod omnia in dicitur ne
mo plus habet & quam qui nullus in
dicitur & ille non nullus egredietur qui per
non & in ueritate in se quirit. Os nos
trum patitur & in dicitur o conyrtu cor
num in dicitur tunc est. In sumus ueritate

tro prof & dō puocati ut tace p̄p̄u
 tur n̄ pot̄ sim̄ p̄f̄ctur dñi discipul̄ puo
 cator magist̄y & cor dilatata q̄ am
 plificat idē ficit sensib; abundatē. si
 cur desalomenes en̄ptū ē. quia dedit
 illi d̄r latitudinē cordis sic ap̄ b̄iam
 n̄. Non angustiam in nob̄ angur
 gaminiaū inuis cōhib; ur̄. N̄ s̄ nob̄
 resmonis angustia sed quia ualid̄
 s̄m uos n̄ potestis audire dō d̄n̄am
 Ideoq; s̄ uos caus̄ p̄cedit angustia.
 Eandem aut̄ hab̄ b̄r s̄m un̄ d̄retio
 nē. Eandē hab̄ b̄r s̄m un̄ d̄rationē
 si d̄ndem sustinuit̄ it̄ l̄c̄ b̄os ē aut
 c̄st̄esit̄ ūl̄ū quā ūl̄ū d̄ico s̄e pot̄ sum̄
 capiēt̄. Tāquā filius d̄ico dilata mi
 ni & uos. Quasi filius d̄ico dilata mi
 ni ut maior̄ s̄c̄cipiat̄. si ues̄a
 cer d̄ot̄ in d̄ol̄ d̄n̄a s̄c̄ b̄n̄ p̄lo suo p̄
 cepit dilatare. It̄ nol̄ d̄e ūzū d̄c̄ s̄e
 cū infidelib; Noli s̄c̄t̄ conūn̄gi ut
 equan̄ qui a ūzū trahunt̄ nisi p̄ s̄c̄
 idē nol̄ d̄e ūn̄gi p̄ s̄c̄ d̄o apostolis ut
 his qui in d̄ol̄io s̄c̄ b̄an̄. Quē d̄n̄i par
 ticipatio iustit̄is cū iniquitatē aut
 quē s̄c̄t̄ luc̄i ad t̄ h̄eb̄res. Nulla
 s̄c̄n̄ d̄ c̄t̄ h̄eb̄r luc̄i simul ostēdit̄
 neminē posse & iustū eē p̄c̄n̄t̄ & in
 iustū ual̄ d̄e t̄ r̄ia s̄c̄ b̄n̄ p̄l̄e p̄po
 n̄d̄r. Quē aū ē ū d̄l̄io x̄p̄i ad b̄el̄ia h̄ aut
 quē p̄ s̄c̄ fidel̄ cū infidel̄. P̄ d̄n̄t̄ ut̄
 n̄ pot̄ est̄ ē ū d̄n̄ s̄c̄ b̄el̄ia aū d̄iabolū
 siue aū d̄i christū in uocabulo idoli
 nomin̄t̄. Quia aū ē s̄c̄ b̄n̄ s̄c̄t̄ p̄l̄odi

cū idolis uos d̄n̄i est̄ r̄ a p̄l̄ū d̄i ūi. Idola
 ipsor̄ homin̄ d̄ic̄ quidola colunt̄ quia
 d̄p̄l̄ic̄ d̄emonū sic & ist̄ d̄ p̄l̄ū d̄i.
 Sic d̄ic̄ d̄r quō in habitabo in illis. Cū ubiq;
 sit d̄n̄ tam̄ in it̄ p̄p̄n̄e habitat̄ s̄e d̄ic̄
 quē i gratia p̄fruunt̄ & qui mun
 dū ei p̄p̄erant̄ sui cordis hospitiū.
 Et inambulabo. om̄ d̄or̄ s̄ d̄n̄i s̄ opt̄
 nec̄ uel̄ p̄curr̄. Et d̄ d̄ illor̄ d̄r.
 D̄r d̄n̄i nature omn̄iū ē uoluntate pau
 cor̄ n̄ ē d̄n̄i d̄r mortuor̄ sed uiuor̄.
 Et ipsi er̄m̄ in hipopulus qui uolun
 tate s̄er̄ uir̄ n̄ nature uen̄t̄. P̄p̄r
 quod d̄c̄te de medio cor̄ū & s̄e p̄a
 r̄emini d̄ic̄ d̄n̄. Ad̄t̄ ūt̄ ē ū d̄ d̄ic̄tione
 ut̄ s̄c̄m̄ lic̄n̄t̄ ū d̄n̄ loco. Et in mun
 dū d̄n̄ & d̄n̄ d̄r̄. Omnis qui p̄ccat̄
 in mundus ē. In mundus d̄n̄i apud d̄n̄
 omnis iniquus. Et ego s̄c̄cipiē uos.
 si uos illi ei d̄er̄m̄. Et er̄ uos in
 p̄c̄c̄t̄ & uos d̄r̄ it̄ m̄ in filios & fil̄.
 Si uos p̄c̄c̄t̄ ab d̄i caud̄ n̄ infidel̄ &
 m̄ p̄c̄c̄t̄ h̄eb̄eb̄r̄ s̄c̄ p̄t̄ n̄ d̄ic̄ d̄n̄
 om̄ p̄r̄. Ad̄ d̄ d̄i omnipot̄ d̄n̄ d̄i ūn̄
 possibile uideat̄. Has igit̄ hab̄ b̄r̄ p̄
 missionē s̄c̄t̄ r̄issim̄. Tā d̄c̄s & tal̄ p̄
 missionē h̄eb̄ b̄r̄; q̄ n̄ d̄o studiū mun
 danda ē domus talē hospitiē s̄c̄ceptu
 r̄e. & d̄i filii quomodo deb̄nt̄ p̄ s̄c̄ b̄n̄
 in omnib; iustitiā operib; imitari.
 Quid d̄n̄ nos ab omni iniquitatē
 cap̄n̄t̄ & s̄p̄r̄. Iniquitatē cap̄n̄t̄ ē quod
 p̄c̄c̄n̄t̄ admittit̄. s̄p̄r̄ uero quod sola
 cogit̄ agone p̄ccat̄. P̄ficiē b̄r̄ s̄c̄ d̄ic̄tione.

Tunc dicitur per se & sic scificatio si utraq;
munda serubitur. Inq; mox dicitur
in laude hominum ut timore. Capi-
tulo nos nemine lesimus. Accipite
quod dicitur siue quod uiuimus ut se-
d in plinim de nece q; Non in e cor-
rupim. In mala doctrina Non in
ne cipe uolum. ut ei aliquis tol-
letur. Nam ad condemnatione dico
p dicitur quod in cordibus nostris est
ad comori di du & ad uiuendum.
Nunc me excusando uos tales & pono n-
dum possit de uob hoc sentire quos di-
ligo ut superius memorauimus siue
dilectio tantum me facit habere fi-
duciam. Multam mihi fiducia e apud
uos. Multam mihi fiducia dedistis
loquendi quia in omnibus oboedistis
siue quia multum me a uob diligere
ignoscit. Multam mihi gloriatione uob.
Aperit alias & dicitur de uis ad n-
datione mihi placeo. Repleatur sic consolatione.
Pmulta in tristitia siue sermone mihi sup-
peditat e solendi uestro pro uocante
pfectu. Super abundo gaudio in omni
tribulatione nostra. In omni tribula-
tione nostra tantum gaudeo ut obliuiscer
car omnium proseruierit. Nam & cum
uiderem in macedonice nulli e se q;
e habuit casu nra. Ostendit e illi uult
quantum proseruierit magnitudo gau-
diu superierit. Sed omne tribulatio
ne passi. Nulla g dicitur tribulationis
& p dicitur in superius. fons pugne in lusu

moser. Pugne e in infidelor & ti-
mor de fractibus; fidis siue in me boni
ne scandali hinc p dicitur infirmi. Sed q;
e solus humilior. hoc e humiliator p-
sionibus; & ad flictor. Consolatur e nos d-
in ad uob tunc in solu aum ad uob tunc
sed & sic in solco. N solu q ad desiderie
tunc ad uob sed & sic quia illa in uia
ut p p q; e in maxime & p dicitur am-
ad uob tunc. quo e solatur e in uob. Post
ludu quo nob cu p uob hie bebat. Re-
fer dicitur nob uis de desiderie uis in fl-
p nra e in tristitione & quorundam p-
catis. Uis in dicitur in uob tunc. Quia
uicem me e in uob tunc. Quia
p dicitur in uob tunc. Quia
aut in uob tunc. Quia
qua agit in p dicitur. In uob tunc
de p dicitur. Quia in modo cor p dicitur
& sic amplius p dicitur. Quo & sic in p-
uob in epistula in uob tunc. Quia
nra & uidet quod epistula illa & sic ad
horie uob e in uob tunc. In uob tunc
quia e in uob tunc. Quia e in uob tunc
estis ad penitentia. Et si me p dicitur
et & eo quod uob dicitur in uob tunc
tunc in uob tunc. Quia p dicitur in uob tunc
tunc quasi si dicat medicus & sic in uob
ludu mihi tunc ad uob tunc. Quia
caute uob sed nunc gaudeo in uob tunc
ludu in uob tunc. Quia dolor ille uob p dicitur
ad salute. Contra tristitione in uob tunc
dudum in uob tunc. Ut in nullo
d & in uob tunc. Quia in uob tunc

negligentia aut neubmenib' ur' mali
 que dicitur em. Que dicitur secundum dicitur
 instituta p' h' dicitur in scilicet. E' dicitur p' b'
 dicitur diabolica ad u' salutis si qu' de
 bono opere se fort' rep' dicitur. Stabile
 op' dicitur. Stabile scilicet siue p' man' d'
 dicitur penitentia de p' p' t' u' dicitur p' d' c' a' t' o
 n' d' e' b' o' n' e' s' i' n' e' m' d' u' . S' a' d' u' l' i' a' u' t' h' r'
 t' i' g' u' m' o' s' t' e' o' p' e' r' a' t' . S' e' c' u' l' i' t' y' s' t' i' t' i' a' e' .
 a' u' t' d' e' a' m' i' s' s' i' s' s' e' b' ; p' p' r' u' s' a' u' t' d' e' d' i'
 e' n' i' s' n' i' m' u' a' s' i' s' d' o' l' o' r' e' u' t' d' e' d' e' l' i' t' i' s' u' r'
 f' e' l' i' c' i' t' a' t' e' t' o' r' q' u' e' n' . s' e' c' u' n' d' u' m' d' i' c' t' u' m' u' o'
 r' o' e' t' i' n' s' t' i' t' u' t' i' a' s' i' u' e' s' u' a' s' i' u' e' d' i' c' t' i' o' n' a' l' u'
 z' o' r' d' e' c' o' m' m' i' s' s' e' . E' c' c' e' d' i' h' o' c' i' p' r' u' s' d' e' c' u' n'
 d' u' m' d' i' c' t' u' m' c' o' n' t' r' a' s' t' i' c' i' o' r' u' o' s' q' u' a' n' t' a' m' u' o' b'
 o' p' e' r' a' t' i' s' o' l' l' i' c' i' t' u' d' i' n' e' . Q' u' o' d' m' o' d' o'
 f' a' c' t' u' e' p' o' s' s' e' t' u' o' s' d' o' c' e' r' e' q' u' i' d' s' i' t' i' n'
 t' r' a' q' u' i' u' s' t' i' t' i' a' . S' e' d' d' e' f' e' n' s' i' o' n' e' . N' i'
 s' u' p' b' i' a' m' a' u' t' e' t' e' p' t' u' s' e' d' s' a' t' i' s' f' a' c' t' i' o'
 n' e' . q' u' i' d' i' c' i' u' n' t' h' o' c' l' o' c' o' s' e' d' p' o' s' i' t' i'
 o' n' e' e' e' s' u' p' f' l' u' i' u' i' n' l' i' c' i' t' a' t' e' a' p' u' d' g' r' e'
 c' o' s' u' e' s' e' s' e' q' u' a' n' t' i' u' t' s' t' r' u' c' t' u' r' a' e' e'
 s' e' p' m' o' n' i' s' . S' e' d' i' n' d' i' g' n' i' t' a' t' i' o' n' e' . E' t' r' e'
 p' e' c' c' a' n' t' i' n' e' z' l' e' g' i' b' i' l' i' t' e' . s' e' d' t' i' m' o'
 r' e' m' . I' m' o' p' e' d' i' n' s' e' c' u' n' d' u' m' d' i' c' t' u' m' . S' e' d' d' e'
 s' i' d' e' n' t' i' n' f' i' c' t' i' d' i' u' s' e' d' d' e' s' i' d' e' n' t' i' n' r' i' m' .
 S' e' d' g' m' u' l' t' i' g' o' n' e' . E' t' r' a' p' e' c' c' a' n' t' i' n' e' u' l'
 t' r' a' p' e' c' c' a' n' t' i' n' e' m' i' s' s' i' o' n' e' . S' e' d' u' n' d' i'
 d' i' c' t' u' m' . N' u' b' i' n' o' x' i' u' e' s' e' d' u' n' d' i' c' t' u' m'
 s' a' l' u' t' e' s' e' . I' n' o' m' n' i' b' ; s' c' h' i' b' u' i' s' t' i' u' o' s'
 i' n' e' t' a' m' i' n' a' t' o' s' e' e' n' e' z' o' t' i' o' . P' r' o' b' i'
 t' i' u' o' s' i' n' m' u' n' e' r' a' c' u' l' p' e' c' c' a' t' i' m' i' n' a'
 a' u' t' d' i' a' u' d' i' t' o' r' i' a' e' n' i' h' e' b' e' t' u' n' d' i'
 c' a' n' d' i' . I' g' i' t' u' r' e' t' i' s' e' n' p' s' i' n' p' p' t' e' u' m

qui iniuria f'icit n' d' p' p' t' e' u' qui p' r'
 sus e' . I' p' p' t' e' u' m' q' u' i' p' i' e' t' i' n' f' e' i' t' i' n' i' u'
 r' i' c' e' t' a' n' l' u' m' n' d' e' p' p' t' i' p' s' u' s' o' l' u' m' o' d' o'
 p' a' r' e' p' o' t' e' s' t' d' i' t' a' d' i' c' i' n' p' r' o' p' t' e' u'
 q' u' i' s' e' c' o' m' m' u' n' i' c' a' u' i' t' n' e' q' ; p' p' t' e' u' q' u' i'
 e' i' d' e' t' u' r' e' s' c' r' i' p' s' i' n' e' q' ; e' n' i' p' m' e' h' e' s' o' l' a'
 e' n' i' d' a' d' e' c' a' t' c' o' r' r' e' p' t' i' c' e' c' a' u' s' a' . S' e' d' a' d'
 m' a' n' i' f' e' s' t' a' n' d' a' s' o' l' l' i' c' i' t' u' d' i' n' e' n' r' a' m'
 q' u' a' p' u' o' b' h' e' b' e' m' . N' o' p' u' t' i' s' n' o' s' a' l' i'
 q' u' i' d' p' o' s' s' o' l' e' d' e' s' e' d' u' p' r' o' u' o' b' s' u' m' z'
 n' i' m' a' c' u' r' e' s' o' l' l' i' c' i' t' i' . I' d' e' o' e' s' o' l' a' g' r' a' m' z' .
 Q' u' i' a' u' o' s' c' a' s' t' o' s' p' r' o' b' a' s' t' i' s' e' n' e' z' o' t' i' o' .
 I' n' e' s' o' l' u' t' i' o' n' e' a' u' n' o' s' t' r' a' a' b' u' n' d' a' n' t' i'
 u' s' m' a' g' i' s' z' a' u' i' s' i' s' u' m' s' u' p' z' i' c' u' d' i' u' g' t' i'
 q' u' i' a' s' e' f' e' c' t' u' s' s' p' r' e' i' a' b' o' m' n' i' b' ; u' o' b' i' s' .
 I' n' h' o' c' a' u' a' m' p' l' i' u' s' z' i' c' t' u' l' c' o' t' i' s' u' m' u' s'
 q' u' o' d' i' t' a' u' o' b' i' s' t' i' g' i' s' p' r' e' s' e' f' e' c' t' u' s' u' n' u'
 q' u' a' p' o' s' s' i' t' i' s' d' e' e' i' n' i' t' e' s' e' c' e' d' e' r' e' p' r' o'
 f' e' c' t' u' s' q' u' i' p' p' e' d' i' s' c' i' p' u' l' o' r' u' s' s' p' i' t' a' l' i' c'
 z' i' c' u' d' i' a' s' i' m' a' g' i' s' t' r' o' r' u' . E' t' s' i' q' u' i' d' a' p' u' d'
 i' l' l' u' d' e' a' o' b' i' s' z' l' o' n' g' e' t' u' s' s' u' . Q' u' a' s' i' p' e' n'
 t' u' s' m' e' d' i' c' u' s' a' g' i' t' q' u' i' u' u' l' n' u' s' i' a' p' r' o' p' e'
 s' a' n' a' t' u' b' l' a' n' d' i' s' u' n' d' i' a' m' b' ; f' o' u' d' e' t' f' a'
 c' i' l' i' u' s' c' a' u' t' e' r' n' u' s' t' u' r' e' s' a' n' d' u' r' . I' s' u' m'
 e' f' u' s' u' s' c' o' n' f' u' s' i' o' n' e' n' h' a' b' e' t' z' l' o' r' i' e'
 d' e' p' r' o' f' e' c' t' u' . S' e' d' s' i' c' o' m' n' i' a' u' o' b' i' s' i' n' u' e'
 r' i' t' a' d' l' o' c' u' t' i' s' u' m' u' s' . I' t' a' d' z' l' o' n' g' e' t' i' o'
 n' r' a' q' u' e' s' u' n' t' a' d' i' t' u' u' e' n' t' i' f' i' c' t' a' e' s' t' .
 D' e' s' e' b' ; i' u' s' t' i' s' n' u' a' n' t' i' c' i' t' i' s' e' d' u' e' r' t' i' c'
 t' i' s' e' z' l' o' r' i' e' t' i' o' . E' t' u' i' s' c' e' r' t' e' i' a' b' u' n'
 d' i' c' i' u' s' i' n' u' o' b' i' s' s' . O' m' n' i' a' p' a' e' n' e' u' o' s'
 e' i' m' e' m' b' r' a' d' e' s' i' d' e' r' a' n' t' o' c' u' l' i' p' r' e' s' e' n' t' i' a'
 a' u' t' e' s' e' p' m' o' n' e' o' s' c' o' l' l' o' q' u' i' u' s' p' e' d' i' t' .
 R' e' m' i' n' i' s' c' e' n' s' o' m' n' i' u' u' r' i' m' o' b' o' e' d' i' b' i' l' i' a'

quomodo cum moſe & timotheo
ſcepiffis eum. Oboedientia fidele
deſcripfit quia & hic qui & caritate
obaudit timotheo & timotheo que diligunt.
Gaudeo quod omnibus eſt fidei in uob.
ſciſtis me gaudeſe qui a deo boe
diſtia auriana qua potui heſtate.
Notae autem uob ſcimus frater gratia diſci
data eſt in eccleſia macedonice. Cau
ſe inchoat de collatione & exemplo
eccleſiarum illarum. eos ad penitenti
am & elymoſinam prouocauit ut non pu
denſ ſibi gratie quod pauperioſer
uideant iſta ſciſſe. Quod in multo
ſperunt in tribulatione abundan
tie gaudent ipſorum. In omni maxi
me gaudent quando fuerunt tribula
ti ſcienter apoſtoloſ contumeliam in
eſt illoſ peccatoſ pro nomine xpi publica
laetitia fuiſſe gaudioſ. Et altiffima
pauerties eorum abundauit in diuiti
aſ ſimplicitatis eorum. Multum qui
dem in ſena facultate eſt pauperer
ſed in magna ſimplicitate eſt diuiter
plus cupiſſet dare quam habere acceper
e ad animam magis probiat quam quod
deſideraſſet qui enim quantum po
teſt facit totum ſeruit. ſimilitudine diuiter &
pauper quam uis diuiter amplius dare ui
deat. Quia ſecundum uis ſeruit teſtimo
nium illiſ reddo & ſupra uis uolun
tate fuerunt. uerbiſ propoſitoſ
hoc die teſtimonium illiſ reddo quod
ſecundum uis ſeruit ſeruit ſupra uis

tate uoluntate fuerunt. Cum multa &
hoſtatione obſeruanter nos gratiam
& communicationem miniſteri quod ſit
in ſeruit. Multum ſua dicit nos rogare
ut gratiam que offerent ſeruit ſeruit
perem in miniſterio ſeruit. Et ſic
ſperauimus ſed ſeruit & ipſoſ dederunt
primum domino deinde nobis. Amplius
quam ſperabam ſeruit non eſt uis ſeruit
dare ſed ſeruit primum domino tradide
runt deinde nobis hoc eſt diuiti uolun
tate eorum eſt effectum. Quolunta
te diuiti. Nunc nobis placeſt ſeruit diuiti
lunice. In uis rogare ſeruit ut que
admodum coepit ita proſici & in uob &
am gratiam iſta. Illorum deuotione
accenſi ſum in te deſeruit ad uos ut doc
trina & diſpoſitione ſua & hic hoc in
uob proſiciet ne quid minus & eſt habe
atis. Sed ſic omnibus abundatis fi
de & ſermone & ſcientia. Notandum
quod cum fide & ſeruit eſt oſtendit eſt lau
dabile. Et omniſ ſollicitudine & ca
ritate de uis in uos ut & in hac gratia
abundatis. In ſeruit alius eſt eſt uis
catis in hoc ab alius ſeruit in uis. In
quasi imperans dico ſed proſit alius
ſollicitudine & in uis eſt caritate
in ſeruit complans. In imperans &
exigo ſed eſt ſeruit ut ſic in uis &
foſma alius proſiſtis ita & in ſeruit ope
ſeruit faciat eſt diuiti in uob ſic in ſeruit
proſit ut ab alius eſt diſcere mini
me eſt eſt. Scitis diuiti gratiam

dñi ihu xpi quia ppter uos egeni factus
 ē cū diuites erit & ut illius inopia uos di
 uitēs erit & is. Et cū filiū in hoc dō hoc dñi
 uobis utile ē. Nō ignoretis xpm ppter uos
 pauper ē factus cū dñi uos rō dicit con
 ditōr & dñr ut ei exemplo bonis coler
 tib; dicitur semini. si ergo ille ppter uos
 & in pōre dicit uniuersa contempserit.
 quanto magis uos ppter uos dāte debet
 paruā nō ur̄c immo sua ei reddere ip
 sienī dāte quid quid ei causa pōm gīt
 p̄cipue h; simul & cōtra fortinū facit
 quod p̄nat quā p̄cipue fia & diuererit.
 Qui nō solū succere sed & uelle coepistis
 ab anno priore. Ostendit quos dē
 posse succere nō uolētē cū aut impo
 rtuntis p̄dētis aut audētis p̄
 cipienēis exegerit. Hunc uero &
 factō p̄ficite ut quē admodū p̄rūp̄t
 ē animus uoluntatis ita sit & p̄ficien
 di & eo quod habetis. Quod uoluntā
 riu coepistis implere. Omnis enī bo
 no peris finis ē & p̄dētus quia sic
 factū in uita acceptū nō ē. Ita & uolun
 tatis infructuosa ē habetis; eā sine
 facto. Si enī uoluntates p̄rūp̄tē sē
 ndū id quod habetis & acceptū ē. Ne pu
 tētis me aliquē supra uisus cozerē
 aut tātū in hac causa p̄cipere
 quantū ad uita & p̄dētē om̄nī
 equalit̄ debent si uis quis q; tantū
 dederit quantū potest. Hic & cū dū
 quod nō habetis. hoc & tobias dicebat
 ad filiū pro ut habueris fili; succeli

mosincō. Hic ut alius sit remissio
 uobis aut tribulatio sed & equalitate
 in p̄sentē tēpore. Nō dicit ut uobis nihil
 se fūdit sed quod ē ut nō q; sufficiat.
 Ur̄c abundantia illos & inopiā suppleat
 ut & illorū abundantia ur̄c inopiā
 sit suppletū. Date ita castelia ut
 & illi uacant & possint uobis reddere
 sp̄talia istienī duo gradus sine alio
 utro eō nō possit. Tam dñi ille p̄fatur
 nō dñi dē carnalib; cogitendo quā is
 misericors cū nō habet & cū dāte uela
 quo dāte doceatur. Ut fiet equali
 ter sic scriptū ē qui multū abunda
 uit & qui modicū nō minorauit. Dem̄na
 hoc dicit quā accepit populari inde
 seruo cuius exemplo docemur quod
 omnis sup̄ abundantia gōnes & ues m̄;
 simul & ostendit quē dāte omnia
 equalia eō debere & p̄p̄t huius & testimonii
 audētis & uult nōb; apostulus p̄s b̄cia
 omnia eō cōmunia ut & p̄fatur dōcty
 nā nō abcondent & habetis sub stantia
 mundi nō denegetis eis uidēt; digni ē
 enī opereris uos cibos uos. Gregorius aū dō
 q̄ dedit ei cū dē sollicitudinē p̄ uos in
 corde gīt quō & ostentionē quidem
 suscepit sed cū sollicitior erit & sua
 uoluntate p̄fatur ē ad uos. Gratia
 quidē & hortationis accepit sed
 uoluntate p̄pria festinauit ut
 in & cū dē habetis & nō in uita quas ei
 sit cōfedita dīsp̄s cōgō. Misim̄ dicit
 cū illo fructus & uisus laus ē in euangelio
 / p̄ om̄ & cōfessis.

Hoc de lucam intellegit qui lucam eum
gelio consensu dicitur habere
pateris quia dicitur apostolorum
pater euangelii scriptis. Sed & ordi
natus ab ecclesia comes peregrina
gones nre in hac gratia que minis
traret a nobis dicitur glorie. Testimo
nio ecclesie & idoneum eum & pbicium
fuisse demonstrat. Et destinata
uoluntate de nram. Propositum uel pa
rietem. Deum tunc hoc ne quis
nos ut aperit & in hac plenitudine
que ministrat a nobis. Ne quis dicat
quomodo xpi lege impleuit cum
uideat xpianos nre tantum elymo
sinam facere que nra fieri in lege p
ceptum est. Prouidem & ubi bona nra solu
coram deo sed & coram hominibus. Ni
hil quidem potest humilia glorie faci
ni sed tam nolunt ut pro aliquo
scandalo merito patiant sed ut om
ni dicitur operentur bonam magnifi
centiam patris nri. Misim autem illis &
fratris nri. Quid dicitur hoc de apollo ad
ser dicitur. Que pbauim in multis
sepe sollicitum est. Testimonium illi dicitur
ut facilius audiat. Nuncaum multo
sollicitio est confidendum multam uos.
Multo sollicitio est eum pbam est fidem &
quia uos oboedientia puocatur siue
qua audiuit a tto siue qua p se ipse
pbaturus. Siue p tto qui est socius nri
& in uos adiutor siue frater nri apostoli
ecclesie nre glorie xpi. Quod dicitur

hoc est ut tunc gratia uos qui eorum oboedi
dicitur licet uos eorum quia eorum quia
ipso fuerent destinati. tunc se & hi
betur ut & caritate & sinceritate &
& apostolice p ipse glorie uos tunc
in se p & tu omni uos pbicium. Ostendit
sionem & uos que est caritate uos & nre
glorie puobim illo ostendit in fa
cie ecclesie nre. Ut cum uident uerum
est quod dicitur omnibus; hoc ecclesia de
ferent ad p se & tu. siue aliter ostendit
caritate uos de qua coram omnibus;
& ecclesia glorie uos. Hic deminur
tunc quod fit in se coram & uos uos
em in se scribitur uos uos uos p p
am animam uos uos p quo de uos glo
ria apud macedonas. Mutte se
uidetur hinc & hinc & ideo quid dicitur
dicunt eum sup & hinc de laicis scit dicitur
xiste. hic uos de sacerdotibus; scit.
Alii uos uos eum de elymosinis hinc
usq; tractasse. modo autem deminur
de uos uos uos uos uos uos uos uos
catit p baptismum & hinc & hinc. hi
uos uos uos uos uos uos uos uos uos
li & hinc & hinc uos uos uos uos uos
achaia p uos uos ab anno p tunc uos.
Totapumia cuius caput est uos uos
ad hoc ministri uos uos uos uos uos uos
ura & uos uos uos uos uos uos uos uos
hic & uos uos uos uos uos uos uos uos
nitar. Misim autem frater uos uos uos
glorie uos uos uos uos uos uos uos uos
hac p se uos uos uos uos uos uos uos uos

per uos uos uos

Superius memoratos quuos como
 necint ne alior mudna in parte
 doctrine siue ministri uqua puta
 ba. Ncu u dicitur in mace donb
 kinudier in uos in puerictos erub
 caminos ut n dicamus uos in hac sub
 stancia. Sinoserubuerim quasi
 falso gloriamur & quazomazis uos
 & pura negligetia & pnr orobose
 multa n e fusio e si quis pro que dili
 giter erubescat. Ndes sic n uer go
 estimauit rogic se fr ut p u d n h
 & p p c f r p m i s s i e h a n c b e n e d i c t i o n e m
 on e p c c r a t i c e s s e . P r o m i s s i e a n o b i s
 b e n e d i c t i o n e s i u e a b b e n e d i c e n d o
 siue quia p humanitate eorub be
 dictiona scit di. Sic quasib b e d i c t i o n e m
 n e n q u a s i a u a r i t i e . B e n e d i c t i o n e m
 si grato animo tribuat h i l e r e n d u m
 dato se diligit dr. auarur a u h i l e n
 der d a s e n n o u i t . i n s c i b i l i a c u m a u a
 rus e quis d n s u n u a l t i m p l e r e q u e
 coepit in d e d n r n e m i n e m u i a s a l u
 t i e n p c e p i t . h o c e n u l l i t r a n s i t i o n e
 u e r b u a d m a n d a n t i a s a l u t i s . h o c a u
 qui pax e s e m i n a t p a x e & m & c .
 C o n t r a i o u n i a n u d i c h u c l o c u s f a c i t
 ubi m e r i t o r u g r a d u s e m o n s t r a
 n t u r . I t q u i s e m i n a t i n b e n e d i c t i o
 n e d e b b e n e d i c t i o n e & m & c . E r
 g o c o n t r a r i o i n m a l e d i c t i o n e s e
 m i n a n t i n d e & m & c . s i c s c r i p t u e
 n s b n m & m a l a i n s u l c i s i n i u n g e & n
 m & c . i l l a m s e p t u p l u . U n q u i s q s

prout destinauit in corde suo. Id est
 uoluntate nunc coactus. N & c. iustitia
 aut & necesse fuit te hila re d n d a t o r e
 diligit dr. S e c u n d u s i n t h i a s a l o m o
 nis & i n o m n i d a t o h i l e r e f a c i u l
 t u t u u s i a u d e s c i b i l i a i n t e l l e g i t u r
 h i l e r e i n l a b o r e s u o u u l t e s e d o c t o
 r e s i c d e s e a l i b i d i c . S i d n u o l d n r h o c
 a g o m e r c e d e h a b e o & r e l i q u a . p o
 t e r i t e a u d r . S i u e n e i n o p i a f o r m i
 d a s t u s i u e g r a t u t u d o n u s c i b i l i e .
 O m n e s c i b i l i a g r a t i a a b u n d a n t e
 facere in uobis. Grati cenascit quia
 deinde poper curia dno gratie se se
 runt. A fructu d n i f r u m t i & o l e i s u i
 multiplicati n . U t i n o m n i b ; i s b n p
 o m n e s u f f i c i e n t i e h a b e b a n t & h a b u n
 d a n t i n o m n e o p u r b o n u s i c s c r i p t u e .
 T a m e n p e c c l i u m i s b n c o r d i a r u q u a
 s p i t u e l i u . i d e d o c t r i n a x o p u r b o n u
 possit implere. Dispsit dedit
 pauprib; siue s b n s u p c a u p s b ; s i u e
 s u b s t i e n t i a s i c s u p h u r a t i l l o r u a b u n
 d a n t i a u r e i n o p i e s i t s u p p l e n t u .
 I u s t i t i a e i m a n d a m & s p n u . R e b ; d e m
 p o r t e l i b ; & b n a i u s t i t i a c o p a r a t .
 Q u i a u a d m i n i s t r a t s b n s e m i n a n t i
 & p a n e a d m a n d u c a n d u p p r e s t a b i t .
 H o c e d r q u i t i b i d e d i t u n d e d i s p e n
 s e r e s u n t e t e m i n i m e p a t i & u r . s i a u
 a d s b n u e r b i s e f f i q d e d i t o f f i c i u
 d o c e n d i p r e s t a b i t & e r c a s i a d h o e r o
 l u u e l i t i s u a c a p e . E t m u l t i p l i c a b i t
 s b n u r m . h u m a n i t a e g r u t i s b m o n i r .

Et augetur in fenitae frugum iustitiae.
ura. Frugetur iustitiae facultate cum
de eis sit iustitia cum uero aut iniqui con
gruent aut ad auaritia ut superbi con
sidetur fruges iniquitatis et sunt pro
jobi grauis critica in populomale
dictur siue frugum iustitiae sermonis
fructus de fructu labiorum suorum satura
bitur sapiens. Ut in omnibus locupletetur
abundantia in omni simplicitate de qua
operari per gratiarum actionem deo. Ut
sine disceptatione omnibus simplicitate
indigentibus tribuatis non querat sed cui
sed quae reddat. Quomodo minister huius
offitium solum supplere ecclesiae deus scit sed
etiam habundantia per multas gratiarum
actiones in domino. Duplex potest ha
bitus in gratia et perfectionis scorum et
gratiarum in domino actionis aliter non solum
deus scit sed et dominus gratias operari
qui uos tanquam disciplina erudiunt. Propter
bationem minister huius glorificatur
domino obediencia confessionis uerum in eu
gelium christi. Pro minister uerum est per ammi
christi anima magnificantia per operum confessione
in domino. sic et contra homo alii factis nega
tedicunt aliter qui a perfectis docentur
et ostendunt diuinum esse in quod in popo
ediencia magnificantur. Et simplicitate
de communicationis in illis et in omnibus. Si
plicitate tribuatis siue docentur bonae
que communicationis potius quam donatis
ceperunt cum multiplici ecclesiae ferre
ceptus. Et ipsos obediencia et regone quos.

Hic omni cooperari administratio
huius officii quia dicitur hoc abundat
desiderentium. Uos propter eminebat gratia
ad inuobis. Quia uero desiderat talis propter
gratiam siue sciencie siue misericordiae
et hinc semine. Gratia autem deo superne
narrabilis donoei. Quia hinc uobis gratia
apud deum est ferre dignatur est. Ipse
autem ego paulus obediencia et regone per manusue
ad inuobis et modestie christi. Eius mansu
et ueritate quia christi esse possit et de
in uobis ulciscimoluit ut uel sero cor
negeret. Qui in ficcie quidem humilis
in uos absens autem est fido in uobis. Se per
scorum presentia per nimiam humilitate dem
in intellectu tribuatis potest esse conuen
ptu. Absentibus uero sine necesse fuerit
est fidentiam indicant potest esse qui
presentes sic quae si nihil possint ha
bere ueritate sitam nihilum dicam
dum se per regone in subiectis. Rogo
autem ne per se audere per confidentiam.
Ite agere nemini deesse sit mani
fes ac se ueritate. Quia existimor au
dere in quos dicitur. Non in estimatio
fidelis est sic est. Puto autem deus spiritum dei ha
beo. Quia ueritate transturnos tunc quae se
cum dum carne ambulat. Qui putat
nos nihil amplius deus hominibus
habere ueritate. In carne enim
bulentibus non dum dum carne militante
namque militiae nostrae carnalia
sed potest deo. In corpore uero dominus
incedere sed ut diminuit in spirituali

militamus arma quippe militie nre
 nr ficca de ferro & manu hominis
 sic hancata sunt sed potest ad di. quaplur
 uer boualemur quia alu homines apm
 castribus possunt. Ad destructione
 munitionu e silue destrudner. Mun
 un dñi & cñ dñi doc dñi nã sua fid
 si doctofra stutia ar zumtis q; qugh
 or apostolicus destruit uirtute gra
 gcespi tuelis sic illu magu uias dñi p
 uer uir disputacionibus subuestid
 uer bocecauit. Et omnẽ altitudinẽ
 & tollẽtẽ se ad uer sufficientiã di.
 Quid tũ sup bum quã di uinis con rxi
 se doctynis. Et in captiuitate pedi
 gẽtẽ omnẽ intell & tũ nob sequiã
 xpi. Illos destrui mus qui sub nomi
 ne obsequi xpi omnẽ intell & tũ
 sibi cupiunt capti uer. Et in prup
 di habentẽ ulcis omne in obedia
 gẽcũ impl & c fuent urã obedia
 cãm urã p nos obedia fuent
 impl & c illi sin ob audiantur p odesta
 & se uindican di accepisse ad nã omi
 untur. Que s dũdũ ficciẽ ruid & c.
 Whi festuẽ se i probatio & facillime
 intell & tũ siue ab hypocritis uos ca
 uã & equi impõ sãia glon hãur. Si q
 e fidit sibi xpi se eẽ hoc cogit & te
 xã apur se quã sic ipse xpi eã & nos.
 Hãnotã stultus e quã quis solũ xpi
 eẽ glon hãur. Nec m & sic li quidam
 plur glonatus fuerõ de potestã
 & nre quã dedit dñi rmg

dificatione. Nec & si me magis po
 defecte xpo accepisse dixerõ.
 quã cãlorõ ut apostolus nã erubã
 quia & uerũ dicã & nã glonẽ sed urã
 aedificacionis causa e pulsus hãefacio.
 Et in destructione urã nã erubã
 cam. Illi & usurpatõẽ & in destructi
 onẽ & exere cupiunt p odestã dẽ.
 Ut aũ nã existimerã quã dẽ p se uos
 p epistulas quõ quidẽ nã epistulas in
 qui unã graues & fortes rpsãia
 aũ corponẽ in firmã & sermo con lãp
 tibitõ. Hoc ideo dico ne quis me pu
 & illur cõminũ quod implere nã
 possũ sic de me uãstria dñiã decep
 totõ. Hoc ergo cogit & quie ur
 modie quia quales sum uer bo per
 epistulas absentẽ. taler & pã sãã
 inficãto. Qui hoc putat sciat omnia
 me posse face se sine ces se sit que pã
 mit dẽ nã & obedia sãã; phumil ita
 dẽ infirmus & pã cãã; p se uerã dẽ
 fostis & sisto. Non dñiã audem in se se
 te aut cõpicerẽ se nos quib; dẽ quise
 ipsos cõmẽdãt. Nã audẽ mus itã dñiã
 con lãp nã se ut co sequemur aliquib;
 quis uis malum lãudib; quã di gra
 gẽcõmẽdãt nã dẽ nob pot sumus
 maiora dẽ se quã sumus. Sed ip
 si in nob nos m & ipsos m & dẽã. Non
 & cedim in sur p nã dẽ dñiã nos. & cõ
 parẽtẽ nos m & ipsos nob. Nã maiõ b;
 sic illi cã nihil sinã apostolis se in modo
 aẽ hã sed & icã an lã ponunt. Nã scã

nō in mōsū gloriā mūr sed sēcundū
mēsurā rēgulē quā mōsū rē nob̄ d̄r.
mēsurā p̄tinzē d̄iur q; ad uos n̄ d̄n̄ q; r̄i
n̄ p̄tinzē r̄ ad uos sup̄ s̄c̄t̄ d̄m̄ n̄ ōr.
Nihil sup̄ r̄ humanā mēsurā sed in apor
tolocetis r̄ r̄ctia quā r̄ n̄ ōb d̄n̄ r̄ do
n̄ yē d̄ignatur ē p̄ quā d̄ic̄ uos cony
thū s̄ p̄ d̄ic̄ aum̄ n̄ d̄c̄ n̄ hoc ipsū usur
pationē f̄ d̄c̄ m̄ sed p̄cepto. Usq; ad
uos d̄n̄ p̄ uos m̄ in euangeliō xp̄i.
N̄ r̄ ō sic illi qui s̄ p̄ d̄ic̄ andos uū faciunt
euangeliū. N̄ in m̄ sū gloriā h̄er in
alib̄ n̄ l̄c̄ ōn̄ b; In m̄ sū ē in alib̄ n̄ r̄
l̄c̄ ōn̄ b; gloriā r̄. illi d̄n̄ s̄ p̄ c̄ d̄ fide
l̄er ib̄ n̄ qui signā minime sequi s̄
b̄ic̄ n̄. Sp̄ d̄ n̄ h̄c̄ b̄ d̄ n̄ r̄ c̄ r̄ s̄ d̄ n̄ r̄ si
de uest̄ r̄ in uob̄ magnificans d̄c̄ m̄
d̄ r̄ egl̄ c̄ n̄ r̄ m̄. N̄ in uob̄ r̄ c̄ a uob̄
sed m̄ r̄ c̄ d̄ e ad uos r̄ fidei s̄ p̄ d̄
r̄ c̄ m̄. In abundantia c̄ m̄ illic quē ultra
uos r̄ euangeliā r̄ c̄ r̄. N̄ d̄ n̄ r̄ q; ad uos
sufficiat p̄ uos r̄. sed c̄ uos r̄ fidei r̄ e
uent alio r̄ r̄ m̄. N̄ in c̄ l̄ d̄ n̄ c̄
r̄ egl̄ c̄ m̄ h̄ r̄ quē p̄ p̄ c̄ r̄ c̄ r̄ gloriā h̄.
Sic illi p̄ p̄ c̄ r̄ c̄ r̄ iam ab alio m̄ p̄
d̄ n̄ r̄ gloriā h̄ r̄. Quia uos gloriā r̄ in
d̄ n̄ o gloriā d̄ r̄. Et ita m̄ q; d̄ e gloriā
an̄ d̄ n̄ o cuius in eo uis r̄ r̄ o p̄ r̄ c̄
r̄ t̄ s̄ uos gloriā d̄ r̄. N̄ d̄ n̄ qui s̄ p̄ s̄ uos com
m̄ d̄ r̄ p̄ b̄ a t̄ u r̄ ē. sed quē d̄ n̄ r̄ c̄ m̄ d̄
d̄ r̄. S̄ ip̄ s̄ uos c̄ m̄ d̄ r̄ qui ip̄ s̄ e
l̄c̄ u d̄ r̄. illū uos d̄ n̄ r̄ c̄ m̄ d̄ r̄ qui sig
nos r̄ uis r̄ t̄ b; c̄ m̄ d̄ r̄. Ut in d̄ s̄ uos
n̄ r̄ r̄ m̄ d̄ i c̄ i quid. Sustinē d̄ n̄ e

uel parū quā alios multū sustinere
ē s̄ uē s̄ r̄. In s̄ p̄ i d̄ n̄ e m̄ e. In s̄ p̄ i d̄ n̄
sed d̄c̄ quia illi d̄ c̄ r̄ s̄ h̄ r̄ c̄ t̄ a l̄ i quā d̄ e
d̄ c̄ e r̄ e l̄ i c̄ d̄ u r̄ c̄ u t o s t̄ d̄ i c̄ a t quā uos
in s̄ p̄ i d̄ n̄ r̄ s̄ m̄ t̄ qui f̄ d̄ i s̄ o s̄ e l̄ a u d̄ a m̄. Sed
& sup̄ p̄ o r̄ t̄ a d̄ e m̄ e a e m̄ u l o r̄ d̄ n̄ u o r̄ d̄ i
a e m̄ u l a t i o n e d̄ e r̄ o n d̄ i d̄ n̄ u o s u n i u
r̄ o u r̄ z̄ i n̄ c̄ a s̄ t̄ i t̄ e h̄ e h̄ i b̄ e r̄ e x̄ p̄ o. N̄ in
illos s̄ t̄ i m̄ u l o l̄ u o n̄ s̄ i n f̄ l̄ e m̄ o r̄ s̄ e d̄ u o
d̄ e quā p̄ a t̄ d̄ i u i n a e m̄ u l a t i o n e c̄ u r
t̄ o d̄ i o u t p̄ o r̄ s̄ i m̄ u o s i n m̄ a c̄ u l a t o r̄
x̄ p̄ o c̄ o n i u n ḡ e r̄ e t̄ a n̄ t̄ o m̄ a i o s̄ e s̄ t̄ u
d̄ i o ē s̄ e r̄ u a t o r̄ q̄ u a n̄ t̄ o m̄ e l i o n̄ q̄ s̄ r̄
s̄ p̄ o n s̄ o u n ḡ e n d̄ i. T̄ i m̄ e o a ū n̄ e s̄ i c̄ u t
s̄ e r̄ p̄ o n̄ s̄ e u a s̄ e d̄ u x̄ i t a s̄ t̄ u t̄ i a s̄ u a i t̄ a
c̄ o r̄ r̄ ū p̄ c̄ n̄ d̄ r̄ s̄ e n s̄ u r̄ u e s̄ t̄ y. S̄ e r̄ p̄ e
n̄ s̄ d̄ i c̄ d̄ e d̄ o m̄ d̄ i d̄ o s̄ e d̄ u x̄ a d̄ f̄ i r
m̄ a n̄ s̄ o l̄ e t̄ s̄ p̄ r̄ e d̄ m̄ c̄ o m̄ i n a t̄ ū e m̄ i r̄
d̄ n̄ d̄ i a m̄ i n l̄ i c̄ t̄ u r̄ ū i t̄ a d̄ p̄ s̄ e u d̄ o a p̄ o
s̄ t̄ o l i a d̄ s̄ e r̄ e b̄ i c̄ n̄. I d̄ e o e u a n g e l i ū p̄
c̄ e p̄ t̄ a a d d̄ i t̄ a u t u e l s̄ i c̄ l̄ e a n t i q̄ u a
s̄ e r̄ u a s̄ k̄ u r̄ d̄ e a s̄ o l̄ e s̄ u f f i c̄ i e s̄ e c̄ u r
t̄ o d̄ i a p̄ q̄ u o s r̄ i m̄ i t a t o s̄ e r̄ d̄ i c̄ n̄ u n c
s̄ e r̄ p̄ o n̄ s̄ i m̄ i l̄ i t̄ q̄ u o s d̄ i c̄ r̄ e d̄ u c̄ i t̄ z̄ e
h̄ d̄ i n c̄ e p̄ p̄ t̄ s̄ o l̄ ū t̄ r̄ i o s̄ e d̄ s̄ e r̄ h̄ r̄
n̄ o m̄ i n a n̄ q̄ uā a u t p̄ b̄ i t̄ u s̄ n̄ e s̄ s̄ e
a u t d̄ e r̄ n̄ i c̄ n̄ e ē a d̄ f̄ i r m̄ a n̄ c̄ i t̄ r̄ a
a u t o n̄ t̄ a c̄ d̄ e o m̄ n̄ ū s̄ e n̄ p̄ t̄ u r̄ c̄ e r̄ ū.
E t h̄ e c̄ i d̄ a n̄ t̄ a s̄ i m̄ p̄ l̄ i c̄ i t̄ a d̄ e. Q̄ u i a
d̄ i u b̄ i s̄ i m̄ p̄ l̄ i c̄ i t̄ e r̄ e d̄ e r̄ e d̄ e
b̄ e t̄ i n̄ h̄ o m̄ i n̄ ū p̄ u e r̄ s̄ o r̄ ū. E t c̄ a s̄ t̄ i
t̄ a t̄ e q̄ u e ē i n x̄ p̄ o. C̄ a s̄ t̄ i t̄ e s̄ c̄ a s̄ t̄ u r̄
s̄ b̄ i s̄ u s̄ ē q̄ u i u n i a s̄ d̄ c̄ i u n ḡ i t̄ u r̄
x̄ p̄ o & s̄ o l̄ u r̄ illi s̄ b̄ n̄ e l̄ p̄ r̄ o

missec sufficiunt. Nam si his qui
 ubi aliu xp̄m p̄dicat quē n̄ p̄ dica
 uim aut aliū sp̄m accipitis quē n̄ ac
 cepistis. aut aliu euangeliū quod n̄
 p̄cepistis. & tepa de x̄p̄m. Si uob
 amplius aliquid dicitur p̄p̄t̄e p̄t̄e p̄t̄e
 quā p̄nos accepistis. & te eos nob̄ p̄
 ponit forsitā p̄t̄e p̄t̄e p̄t̄e. Existimo
 enim nihil meminisse esse magnū a
 postolis. Quātomagis ab istis qui n̄
 nihil si ueneput & si uos ab illis ec
 desis quib; p̄ d̄rus & ceteris p̄ dicaue
 r̄m in aliquid accepisse. Et si im
 pentur s̄mone sed n̄ scid̄ia. Non
 ut isti qui cū in scid̄ia imp̄yam
 s̄mone tumido gloriāntur. In
 omnib; aū manifestatus sū uob̄.
 Ostendit in legnitate sua quā s̄cundū
 d̄m omnia f̄cerit cū & auaritiā
 n̄ & gloriā neq; gloriā ab eis aliquan
 do querent. Aut nū quid p̄ccatū
 f̄cerit eip̄sū humilians ut uos & al
 demini. Si forte hoc solū p̄ccatū q̄
 app̄t̄ uos & cetera licita & cetera s̄c̄t̄e p̄si.
 Quō dicitur euangeliū die euangeli
 zauit uob̄. Quā & panē cotidianū
 quē ordinauit d̄ns uob̄ accepimus.
 Alias & clerias & polia uia accipitis
 stipendiū in minist̄iū uis̄m. Cū uo
 bis p̄ dicat̄e m̄him a cedone s̄m̄m̄
 t̄iebant. Et cū & s̄e ap̄ uos & e
 gess̄e nulli onerosus fuit. Hāc fuit
 & uis̄t̄e de infirmitatē port̄e
 paruulo s̄uū n̄ & tunc quidā uel

l̄ & accipere eum egest &
 Nā quod m̄ h̄i deerat sup
 pleuerunt fr̄r qui uener
 amacedonia. Quod n̄ occur
 rebā manib; licboran do ad im
 pleuer̄ fr̄r qui n̄ era n̄ infirmi
 n̄ & pseudo apostolos susceperant
 quin immo s̄c̄t̄e uocabant. Et in om̄ib;
 sine onere me uos seruaui & serua
 bo. Quādiu infirmos habueris in
 uos. Est uis̄t̄e x̄p̄m me. Sic x̄p̄s
 quod semel factum n̄ mutauit n̄c
 ē aliquando m̄t̄e ita f̄c̄c̄iā. Quō
 h̄e gloria n̄ infringitur in me in
 regionib; achais. Gloria ē p̄p̄t̄e d̄m
 & cetera cetera ē t̄e n̄ e p̄cipue si inopia
 patit̄. Quāsequā diligo uos d̄r
 scit. Ip̄s enouit ut r̄ uos diliḡc̄an
 non immo ideo uob̄ n̄ accipio quia
 multū uos diligo. Quod aū facio &
 f̄c̄c̄iā ut amputē occasionē eorum
 qui uolunt occasionē ut in quo glori
 an̄ uis̄t̄e inueniant sic & nos. Hic red
 dit causā quare ip̄s n̄ accipere &
 & cetera d̄r uis̄t̄e cur docet̄e uis̄t̄e aua
 r̄t̄e quē s̄c̄t̄e uis̄t̄e & querent̄e p̄ paulū
 ad t̄e uis̄t̄e uis̄t̄e & lucrandi ut si hic
 ut p̄c̄n̄ ē accipere & illi aurū lic̄t̄e
 ut & egerent. Ideo tollit occasionē
 apostolus ut in hoc app̄t̄e eorum quia
 p̄p̄t̄e d̄m docent si ad discipulis nihil
 & p̄t̄e t̄e. Nā eius modi pseudo ap̄os
 toli dic̄t̄e & h̄e die d̄ns cū ip̄s enon
 mis̄t̄e & uis̄t̄e & uis̄t̄e & a cor de suo loquun
 tur.

Operentur sub dolo intransfū
zuricū & se in apostolor
xpi. Sub dolo sē quia luit
fingit cū aluit agit ut subē
ē plati one euangelice p̄ di
cationis ē tū agit rapaccita
de. tū dē enī p̄ dicator fer ut homini
b; placeant n̄ dē cor sē ad lūcū ut
adulcon do placēonē & placēdo
accipiant ea que s̄ cōm̄ d̄ h̄ dic
dū n̄ n̄ que s̄ d̄ ficen̄ audib; d̄ n̄
plō h̄ q; sanonē tū p̄ d̄ unā dē desiderū
quā hono s̄ n̄ arbitrant̄ s̄ s̄ sum̄
opib; eē d̄ itator sic cō hominib; con
luident̄ sed n̄ dē p̄ d̄ unā s̄ d̄ eor s̄ p̄
n̄ n̄ l̄ quia n̄ am̄ n̄ sed quia m̄ n̄
ditis hab̄ n̄ n̄ & ē t̄ n̄ n̄ n̄ quod
habent sed quer̄ quod n̄ hab̄ n̄.
Utrūcū & simplicē magistri aposto
lor imitanti dicit̄ n̄ neq; sumus
in se s̄ mone ad lūcōtionis aliquando
n̄ dē mō cō d̄ one aū h̄ t̄ n̄ dē quer̄ d̄
d̄ r̄ ab hominib; gloriā n̄ neq; a uob̄ n̄
quā ab alur. It̄ n̄ mirū ipse h̄ i s̄ atana r̄
transfiguriet se mangelū lucis. P̄ ē
tū facile somnulat aliquib; uisioni
b; quā si angelicis fider hab̄ d̄ n̄ d̄ n̄
foste aron̄ s̄ figur̄ & s̄ e s̄ atana r̄ man
gelū lucis & decipiat ac fallat incau
tos. N̄ ē d̄ r̄ gō magnū s̄ m̄ n̄ i s̄ t̄ n̄ e i u r̄
transfigur̄ s̄ r̄ uelut minist̄ i u s̄ t̄
ḡ e. N̄ mirū s̄ m̄ n̄ i s̄ t̄ r̄ i s̄ atana r̄ e a u a r̄
t̄ i a e u e l gloriā causa fingon̄ s̄ e i u r̄
t̄ i t̄ i a p̄ d̄ i c̄ t̄ e. quos & s̄ i n̄ s̄ d̄ i s̄ s̄ c̄ u n̄ d̄

opera ipsorum. Malice operamalur fingit
& p̄ d̄ t̄ u r̄. I t̄ e x̄ d̄ i c̄ o n̄ e q̄ u i s̄ m̄ e p̄ u r̄ d̄ i m̄
s̄ i p̄ i d̄ i l̄ e a l i o q̄ u i m̄ u e l u t i n̄ s̄ i p̄ i d̄ i t̄ e a c
c̄ i p̄ i d̄ e m̄ e u t & e ḡ o m̄ o d̄ i c̄ ū q̄ u i d̄ ḡ l o r̄
e r̄. J a m̄ d̄ i s̄ s̄ u p̄ d̄ h̄ u r̄ d̄ i x̄ h̄ r̄ e t̄ s̄ u s̄ t̄ i n̄ d̄ e
m̄ o d̄ i c̄ ū q̄ u i d̄ i n̄ s̄ i p̄ i d̄ i l̄ i s̄ m̄ e s̄ & p̄ e d̄ d̄ i
d̄ e r̄ a t̄ t̄ r̄ o n̄ e q̄ u o d̄ z̄ e l o d̄ i e o r̄ z̄ e
l u x̄ & n̄ ḡ l o r̄ i e d̄ e s̄ i d̄ e r̄ i o e r̄ t̄ & d̄ e s̄ e
a l i q̄ u a n̄ a r̄ r̄ a t̄ u r̄ u r̄ s̄ e d̄ n̄ e i n̄ e i o d̄ ū
u e s̄ t̄ i f̄ i c̄ l̄ s̄ o r̄ a p̄ o s̄ t̄ o l o r̄ s̄ e q̄ u e r̄ s̄ b̄ t̄. s̄ i e r̄
z̄ o i n̄ s̄ i p̄ i d̄ i l̄ i a e i t̄ a s̄ a p̄ i d̄ i s̄ ē q̄ u a s̄ a p̄ i
d̄ i s̄ d̄ h̄ t̄ i p̄ s̄ i c̄ a p̄ i d̄ i l̄ i a s̄ i m̄ u l̄ n̄ o t̄ a n̄ d̄ ū
q̄ u o d̄ m̄ i r̄ ū e ē n̄ d̄ e b̄ e a t̄ s̄ i a d̄ t̄ o n̄ p̄ u r̄
f̄ i c̄ l̄ s̄ a d̄ o c̄ t̄ r̄ i n̄ a p̄ u a l e t̄ e t̄ a u r̄ a u d̄ t̄ o n̄
b; i n̄ f̄ i n̄ e u i n̄ d̄ i c̄ t̄ e p̄ m̄ i t̄ ḡ z̄. Q̄ u o d̄ l o q̄
u o r̄ s̄ s̄ c̄ u n̄ d̄ ū d̄ m̄ s̄ e d̄ q̄ u a s̄ i i n̄ s̄ i p̄ i d̄ i l̄ i a
S̄ i h̄ i o n̄ d̄ e r̄ s̄ i t̄ a t̄ e p̄ o p̄ u l i c̄ o n̄ p̄ u l s̄ u s̄ n̄ e
z̄ i e t̄ s̄ c̄ u n̄ d̄ ū d̄ m̄ s̄ e ḡ l o r̄ i a n̄. q̄ u i d̄ d̄ e
i l l i s̄ s̄ d̄ i l̄ i s̄ d̄ ū ē q̄ s̄ o l a i a d̄ a n̄ z̄ i a ḡ l o r̄
a n̄ t̄. I n̄ h̄ u c̄ s̄ u b̄ s̄ t̄ a n̄ z̄ i e ḡ l o r̄ i e. E s̄ t̄ h̄ i
a l i a u e r̄ i c̄ s̄ u b̄ s̄ t̄ a n̄ z̄ i a ḡ l o r̄ i a n̄ d̄ i. q̄ u o
m̄ u l t̄ i ḡ l o r̄ i a n̄ t̄ s̄ c̄ u n̄ d̄ ū c̄ a p̄ n̄ e d̄ e ḡ o
ḡ l o r̄ i e b̄ o r̄. Q̄ u o i n̄ n̄ o b̄ i l̄ i t̄ a t̄ e t̄ i p̄ s̄ u
ḡ n̄ e r̄ i s̄ ḡ l o r̄ i a n̄ c̄ a r̄ n̄ i c̄ l̄ e ē. L̄ i b̄ e r̄ i
d̄ i s̄ s̄ u f̄ f̄ e r̄ t̄ i n̄ s̄ i p̄ i d̄ i l̄ i s̄ c̄ ū s̄ i t̄ i s̄ i p̄ s̄ i
s̄ e c̄ p̄ i d̄ i t̄ r̄. U i d̄ e o d̄ i s̄ u o s̄ c̄ ū e d̄ o c̄ t̄ i s̄ i
t̄ i s̄ t̄ i n̄ u l l̄ i u r̄ e ē m̄ o m̄ e n̄ t̄ i f̄ a c̄ i l̄ e m̄
s̄ i p̄ i d̄ i l̄ i b; ē s̄ d̄ i s̄ i s̄ s̄ e. S̄ u s̄ t̄ i n̄ d̄ i s̄ d̄ i s̄ i
q̄ u i s̄ u o s̄ i n̄ s̄ e r̄ u i t̄ u d̄ e p̄ e d̄ i ḡ e n̄ t̄. L̄ e
ḡ i s̄ u t̄ p̄ h̄ e n̄ s̄ e o r̄ q̄ u i d̄ o m̄ i n̄ a t̄ ū i n̄ p̄ o
p̄ u l o & e r̄ c̄ e b̄ u r̄. S̄ i q̄ u i s̄ d̄ e u o r̄ a t̄.
C̄ o n̄ u i c̄ i u r̄ a t̄ m̄ a n̄ d̄ h̄ b; S̄ i q̄ u i s̄ a c̄ c̄ i p̄ i t̄
p̄ d̄ u m̄ a m̄. S̄ i q̄ u i s̄ & t̄ o l l̄ e r̄. J̄ u d̄ i c̄ a
s̄ u p̄ e r̄ b̄ i a u t̄ d̄ e s̄ c̄ i d̄ i c̄ u t̄ d̄ e ḡ e n̄ t̄ h̄ s̄.

qualitate. Si quis in facie uos cedit. Si
 quis & sic p̄s dicit & obuiat. Sed dū
 ignobilitate dico. Ignobilitas enim ma
 xima est si filius dicitur & in nobilitate
 se iactat. Quasi nos infirmifuenim in
 quo quis audeat. Quasi nos in hac parte
 ab illis aliquid habeamus. In insipidi
 quod dico audeo & ego. Possū audepe suo
 lo. Hebraei & ego israheliter & ego
 sem abrahā & ego. Si in hoc gloriatur
 & ego huiusmodi gloriatur. Ministri xpi sunt
 ut miri sapienter dico plus ego. Notan
 dū quia si quis dicitur saltem in ministerio
 gloriatur nō sapienter hoc facit. In labori
 bus plurimis in caeteris abundantius
 in plagiis supermodum in moribus frequen
 ter. a iudeis quinquies quadragesimas
 unam in accepi. Quinquies in iherosolymis
 & nouenas quas iterans & esset legi
 accepit. habet autem in actibus nō omnia se
 p̄p̄riuntur. quia in epistolis om
 nia quae scribitur continent. Ter uir
 gis caesus sū semellapidatus sū in nau
 frezū fidei nocte & die in profundo
 m̄hi fuit. In ultimo periculo cū nauem
 in profundū in periculo deductā mo
 le fluctuū operiri putarem. In
 tribus saepe periculis fluminū pe
 riculis latronū periculis & zōne
 periculis & zōnibus periculis in ciui
 tate periculis in solitudine pericu
 lis in in periculis in felis fratri
 bus. Quinō strā & plorare sub in
 & uerentē libertate. In labore &

erumna in uigiliis multis in fame
 & siti in ieiuniis multis. Fames nō cor
 stituit ē ieiunium uoluntatis. In sy
 zose & nuditate p̄ illa quae & in
 sedus r̄ in stercore meo cotidiana sol
 licitudine omnium ecclesiarū. Prickler
 illa quae p̄cū & uide leuior esse
 uident. Quis infirmat & ego infir
 mor quis scandalizat & ego n̄ uror.
 Cū infirmantibus infirmor. cū pepe
 untibus perire me credo sic dicitur uror
 in stercore ut animo arde remerē
 gū. Si gloriae oportet. Jam si glo
 ricerinecesse ē in his quae nō ad l̄i
 tia sed ad meros temptamentum glo
 ricabor. Quae infirmitatis meae
 r̄ gloriabor. Om̄ superiorer n̄ er
 si te de uno infirmitatis nomine
 definiunt eo quod humane infirmi
 tati istae p̄ualent. Oī & pat̄ d̄ni
 ihū xpi scit qui ē b̄n̄dictus in sa
 culce quod n̄ in d̄ior. damasci pra
 positus zōnis arictae & zōnis custo
 diebat ciuitate de damasceno post me
 c̄ p̄ h̄ndes & p̄ fenestram in spor
 tic dimissus sūp̄ murū & sic effugi
 man ei. Rē quasi difficilem dictu
 rus quod iudei ē traēū & sic p̄ h̄nc
 per zōniū concitatus s̄bit ante in
 plorare testimonium d̄ni ne uere hoc
 iactantiae putet & ur quod aduer
 sū eū dicit & zōnis sur & zōnis d̄ni
 hil potuerunt p̄ualere. habet autem om
 nia idcirco enumerat ut ostendat

quid sit in te uesit & fides apostolorum
Damasci propositus. Propositus & hinc il
lius erat ubi regnabat aetha. Siglo
nho post & n. h. expedit quidem. H. & mi
hi expedit quin & certitate compellor.
V. hinc. a. u. ad uisionem & reuelationem d. n.
Sibi infirmitas dicitur. d. n. uisionem &
adhibet. Scio hominem in xpo. Si uede
se humilitate causa malum dicitur persona
loquat si uede alio potest utrumque est fa
se. Ante annos xiiii siue in corpore
siue extra corpus nescio dicitur scit raptum
huiusmodi usque ad testium caelum. Uide
quam & certitas fuit ut quodam m. r.
xiiii. ca. la. uerat p. de se cogitatur. Et
scio huiusmodi hominem siue in corpore
siue extra corpus nescio dicitur scit quo
reptus est in periculis. Quod iterum se
p. & it ostendit ab tercio fuisse uisionem.
Et audiuit arcanas uerba quae n. l. & ho
minibus loqui. Siue quae nulli dici fieri
siue quae impossibile est humana enar
rare naturae. Pro eiusmodi gloria labor
pro me a. u. nihil gloria labor nisi in infirmi
tatibus meis. Pro eiusmodi uisione ut
homine pro me a. u. nihil. Nisi gloria
labor in me a. u. fuit quia non est reuelatio
mea sed di. H. & uolue est gloria h. n. est
in si p. h. uerita d. h. n. d. i. a. Hic uide dicitur
ostendit de se quod de alio dicitur cu. & i. c. e.
dicitur causas gloria d. h. habere sed nol
le. P. a. t. o. a. u. n. e. q. u. i. s. m. e. & e. s. t. i. m. & s. u. p. r. a.
id quod uide & me a. u. t. a. u. d. i. t. & m. e. Suf
ficiunt manifestae & uide se uide occulta

Et nemazurudoreuelationu & tollat
me datus est mihi stimulus captus me
angelus satanae. Quae uide putat est equae
caelou merito mihi est & stimulus n. &
est sanus quia me hominem esse semper mihi
demonstrat & ut me colaphis & d. a. t.
tribulationes suscitando aut dolores
quidam d. n. dicunt eum frequenter dolores ca
pitur laborare se. Propter quod d. n. m.
s. d. i. c. i. t. u. t. d. i. s. c. e. d. e. s. & a. m. e. & d. i. x. i. m. i. h. i.
sufficit tibi gratia mea n. a. u. s. t. u. r. i. m. i. n.
firmitate & p. f. i. c. i. t. Hinc intellegimus
& i. c. e. s. c. o. r. i. g. n. o. r. e. n. t. i. n. u. q. u. a. a. l. i. q. u. a. m.
imp. & r. e. b. i. l. i. a. p. o. s. t. u. l. e. s. s. e. s. i. m. u. l. & i. c. e.
d. i. s. c. i. m. i. q. u. o. d. i. n. p. o. s. t. u. n. a. p. & i. t. i. o. u. e. l.
r. e. s. p. o. n. s. u. m. e. s. t. e. c. i. t. s. i. n. i. m. e. s. & u. r. e. f. f. e. c.
a. m. Libenter igitur gloria labor in
firmitatibus meis ut in h. c. b. r. & i. m. m. e.
u. r. t. u. s. x. p. i. Post quae cognoui prodes
se quod putabam nocere. Propter quod
placeo mihi in infirmitatibus meis tu
melur. N. i. n. h. o. n. o. r. i. b. ; I. u. n. & e. s. t. i. t. u. t. i. b. ;
N. i. n. o. t. i. o. I. n. p. s. & u. t. i. o. n. i. b. ; N. i. n. d. i. u. r. t. i.
i. s. I. n. a. n. g. u. s. t. u. s. p. x. p. o. H. p. r. o. c. h. y. m. i. n. e.
u. n. d. e. s. e. d. u. a. t. o. r. d. o. c. u. i. t. u. t. s. o. l. a. c. a. u. s. a.
i. u. s. t. i. t. i. e. p. a. t. i. a. m. u. r. p. & r. o. s. i. m. i. l. i. t. e. r.
a. d. r. e. s. t. i. t. e. n. t. e. C. u. e. n. i. i. n. f. i. r. m. o. r. t. u. n. c.
p. o. t. e. n. t. i. s. u. M. a. x. i. m. a. p. o. t. e. n. t. i. a. e. i. n. f. i. r.
m. a. n. p. r. o. x. p. o. & i. m. a. g. n. e. d. i. u. r. t. i. a. i. n. d. i.
g. e. s. e. F. a. c. t. u. s. s. u. m. i. n. s. i. p. i. d. i. t. I. n. s. i. p. i. d. i.
d. e. r. e. s. d. i. c. a. l. i. q. u. e. s. e. m. l. e. c. t. o. n. i. b. ; i. a. d. u. e.
r. e. u. e. l. u. r. t. u. t. i. b. u. s. U. o. s. m. e. c. o. e. g. i. s. t. i. r.
e. z. o. d. n. i. d. e. b. u. i. a. u. o. t. c. o. m. m. u. d. i. c. y. n. i. h. i. l.
d. n. i. m. u. s. f. u. i. a. b. h. i. s. q. i. s. u. n. t. s. u. p. m. o. d. u.

apostoli. Sed hoc uos coegistis quia
 alius demeritis fecerit debet & ita
 nihil minus fuit in magna aposto
 lisideru opus habet ut uos dno uoc
 m dndemur. Ita & in nihil si signatam
 apostoli facti in uos in omni patib
 gressis & prodigiis & uisitatib; Ego
 quidem nihil sum homo sed copostola
 tur sua in uobis signa monstrauit hoc
 epatib; iam in monib; & prodigiis
 Quid est quod in uobis habuistis p
 ecclesis quib; alii apostoli p dicitur
 Nisi quod ego ipse n gressus in uos. dona
 demih hinc in uos n dicitur quod uos
 trar sed uos. Sed ut e uos in uos
 n manera. N dicitur debet filii pas
 tib; thesauri uos sed pas enter filius.
 Ego magis si habet uobis dicitur debe
 re. ego au libentissime impndat & u
 p impndat ipse p animabus uer
 tris. licet plus uos diligetis in dili
 genter. Quod habet libentissime impndat
 do & plus quicquid possit impndat p
 facta n dil dicitur non solunt quod
 habet gressus impndat sed dicitur ip
 sic libentissime impndat sine
 cesse e. Sed esto ego uos n gressus
 sed dicitur est astutus dolos uos cepi n
 quid p dicitur e eos quos misit ad uos
 eis uobis uos. P omnia se purgat
 ipse & se p dicitur de se in uos
 simul q; eis quomodo se debet illis por
 sin cauet demonstrat. Rozic.

uita & nisi cum illo fratre n quid
 tius uos eis uobis. Nihil quid aliquid
 uobis ad me est uobis p se & dicitur non
 neco dicitur p ambulauit in uobis
 demuestigis. Nonne uos p om
 niagenus. Putatis quod ego uos
 nos apud uos. Nonne superius dixi hec
 dicitur uobis placeam sed non uobis
 cum uobis n dicitur ac uos uos di
 case. Cor dicitur in p oloquimur quod
 fallere impossibile e. Omnia uos
 si in p p uos in edificatione timet
 ne forte dicitur uos n quod uos uos
 nu uos dicitur uos uos uos uos
 nu uos. Si uos n in uos dicitur uos
 auobis se uos in uos uos uos
 minime uos. Ne forte dicitur uos
 p uos uos uos uos uos uos
 siones dicitur uos uos uos uos
 inflectiones seditiones sint in uos
 Si propter habet dicitur se uos
 ris sine uos dicitur quid fa
 cet & si uos uos uos uos
 uos uos & quib; dicitur uos uos
 ne alio uos uos uos uos uos
 e p dicitur. N dicitur uos uos uos
 li dicitur uos uos uos uos uos
 dicitur uos uos uos uos uos
 p dicitur uos uos uos uos uos
 n dicitur uos uos uos uos uos
 quid & Sup in uos uos uos uos
 on e & impudicitia quod uos uos

diticia grauior est fornicatione.
quasi monstruosae turpitudinis ille
fuit qui uxorem propter acceptit. Ecce
tertio hoc uenit ad uos in os eduo
et est uel tunc stabit omne uerbum.

Secundum legem contra manicheos.
Quae dixi & praedicauit praesens
et nunc absens ^{qui} ante praedicauerit &
& est omnibus quos iuberit idcirco
non praedicare. Qui praedicauerit apud nos & praedicauerit
et ipsi praedicauerit quia ante
cedentium ruinas equos debent & sic
esse cautos. An ex praedicatione
quae in eis quae meloquitur christi. In
mine christi praedicatis ut in uobis
ualeat uindicare. Quia uos non infir-
matis sed potentes estis in uobis. Quanto
magis in nobis capacioribus suppo-
dit dicit quod non infirmus sed potens
est et ipse scitis. Nam & si cruci-
fixus est & infirmus de sed
uiuit & uirtute dei. Quid
crucifixus est nrae est infir-
mitatis quod uiuit suae
uirtutis. Nam & nos infirmus sumus
in illo sed uiuimus cum illo & uirtute
dei in uobis. Siue si nos quasi infir-
mos praedicauerit in uobis & si nos ui-
uere cum christo in uirtute dei cum uos um-
dicauerit coepimus sed & nos in praedicatione
quidam infirmamur sed in fa-
uore cum illo in nrae sed diuinitate
uiuimus. Nos in & ipsos temptate.

si est in fide ipsius probate. Si in fide
estis & uos nos cognoscite dicit & in
quod in praedicatione & in uobis in factum cum
ut uerbum in dicit & praedicat. An non cog-
noscat uos ipsos quia christus in uobis
est nisi forte se probat aut nescitis
quia christus in uobis est diuinitas sita in uos
minime se probat. Spero autem quod
cognoscetis quia nos non sumus se probat. Spe-
ro uos scituros quomodo uos uideo
et ueritas. Oramus autem dominum ut nihil mali
faciat ut nos probati appareamus
sed ut uos quod bonum est faciat
nos autem se probat. Si enim malum
quid facerit nos uindicta appa-
rebitur probat sed malum nos se pro-
bat uiderit ut uos quod bo-
num est faciat. Non enim possumus
aliquid aduersus uos dicit sed
uobis dicit. Innocenti enim nrae & in
tia obesse non potest nisi ei qui praedicatione
praedicauerit. Gaudemus enim
quando nos infirmus sumus. Gaude-
mus si sit nrae se ut nrae uirtus ap-
pareat sic praedicauerit apparuit in sa-
phire & anania. Nos autem praedicauerit
et hoc & uos uos consumma-
one. Ut uos praedicauerit atque praedicauerit
des. Ideo haec absens se probat ut non praedicatione
se probat dicitur agere. Si enim cor praedicatione
et dicitur adhuc actus ut quae se
bono dicitur in uos. Secundum praedicatione
quae dicitur dominus nobis in edificatione.

Ut & uos d& d& ero em bnd& r & alup& .
 ca se formid& n. Et n& m de structione.
 Ad qu& sibi pseudo apostoli potest& em
 usurp& n. D& d& ero fr& r p& f& e n e s t o t o
 &hort& m i n i. N o t e n d u m q u o d o m n i e c
 c l e s i a e s c r i b i t u r d i c e o s o m d e b e t e s s e p
 f b e t o r & q u o d l i c i o s i u b & s e m u i c e m
 & h o s t i e n. I d e m s a p t e p a c e h a b e t e
 & d r d i l e c t i o n i s & p a c i s e r i t u o t u m.
 A l i o q u i n a u t o r d i s s e n s i o n i s & o d i
 e c o n t r i c r i o e r i t u o b i s c u m u o s c u m i l l o p
 m a n e b i t i s m a d e s n o s i l l e h i c u o b i s
 c u m p m h s & r i t s b m p. S a l u t a n t u o s s c i o m
 N o n o r i c t i a u t d u i t e r. G r a t i a d n i n i
 i h u x p i & c a n t u r d i & c o m m u n i c a t i o s c i
 s p r. C o n t r e h n o r q u i d e o p a d x e m a i o
 n e e r s e c t a n d u n t q u i a p l e r u q; p r i m y
 n o m i n a t u r i n o r d i n e. C u m n u b; u o
 b i s a m o n. S i c e m c l i q u a n t i s. A D C O
 R I N T H I O S S I C U M D A E X P L I C I T. I N
 C I P I T A D G A L A T I A S: A R G U M T U M:
 Q u o s p s e u d o a p o s t o l i h a c s u b s t i t u i
 Q u a s u b u e s t e b u n t q u o d d i c e s s u t o m
 x p i a p o s t o l o s a l i t p d i c a s e p a u l u
 q u o q; i p s u a l i b i d o c e s e h o m i n e s
 c i t u c i d i d e n i q; d i s c i p u l o s s u o s d i
 c e b a n t q u o s b n e d i l i g i t c i t u c i d i t
 s o d n e a p o s t u l u i l l u e e d i c e n t e r. u
 d e l i c e t q u i a n e q; & x u e l e t i s e r s e t
 n e q; x p m c u p d r o d e l e t h s f u i s s e t
 a l i q u a n d o s b e a t u s q u i a u d h s i m i l i
 b; a r g u m t i s & c a l l i d e d e r o g a t i o n i
 q u i b; p e c c a t u l i d e a p i e b a n t u r n e.

cerre hab& & exauc
 spr& sci ad sin zulepor d i n e r e s p o n
 d e s e n e d e s p e t u e i & o d i o c a
 t i g u l a t a e p o n t u r i n t e h s e n.
PAULUS APOSTOLUS N& B
 P h o m i n i b; n e q; p h o m i n e. H o c
 e n h u m a n a p s u p t i o n e u t i l l i d i
 c a n t n e q; p a p o s t o l o s a l i o s u t a a s p n
 p m o y s e n s e d p i p s u d n m u t m o y s e r
 & o m a p o s t o l i u e l p p h & c e. s e d &
 p l e r i q; a b h o m i n i b; o r d i n a n t c u m
 i n d i g n i f i c a o s e p o p u l i p a t i b n l i a
 d i c o n t e m n e n t e r d i u i n o s a c e r d o t i o
 e t r a m e r t u o r d i n a n t u r. S e d p l e
 i h u m x p m. Q u i p d r u d e d e r o s i n m i
 n i s t e r u a p o s t o l a t u r a l l e g i t E t d n m
 p e c c a t o n. O f t e n d i t u n a e e p e t r i s &
 f i l i u o p e r a t i o. Q u i s u s c i t a u t e a m o r
 t u i s. S e c u n d u m h o c q u o d m o r i p o t u i t
 c a p n e s c i l i c e t. E t q u i m d e u t o m f r e e
 c l e s i u s z a l a n e. N e s o l u s i n d i g n e f e r
 s e p u t a s & u r s u a e c u l e h d o c t r i n a m.
 G r a t i a u o b. q u a s o l a e s t i f i d e s a l u a t i.
 E t p a x a d o p a t i e. Q u a s e m i s s i s d e l i c
 t o m n i b; & c o n c i l i a t i f u e r a n t d e E t
 d n o i h u x p o q u i d e d n s e m d i p s u p r o
 p e c a t i s n r i s. O f t e n d i t b e n e f i c i a x p i
 q u i b; & e s i s t e b u n t i n g r a t i m l e g e q u e
 p e c a t o n b i d e t a f u e r a t u u e s e c u p i
 b u t c u i l l i s o m n i a e s s e n t p e c a t a d i m i s s a
 U t & i p e t & n o s d e p s t h l i s & c u l o n e q u a.
 D e m a l i s s a b u l i o p e r i b; q u e c o m m i t a m
 a u r i m p s o. S e c u n d u m u o l u n t e d e d i d e

patris nri. n̄s & cū dūm h̄.
tanrā. Cuiō gloriā n̄s & cū
Infi. n̄tis b̄n̄ficus in finitā gloriā
deb̄tur. Miror quod sic t̄c̄i
totransferemini ab eo qui uos uo
cauit in gratiā. Manifesti t̄c̄i b̄n̄
ficus miseris edic̄ quod ab illo po
tuerunt uerbis hominū & r̄ch̄. A
q̄n̄ & t̄p̄ n̄tis ullis debuerunt sepa
rari. In alio euangeliū quod n̄ ē ali
ut nisi si sum̄ aliqui qui uos t̄c̄ur b̄n̄
Qui t̄c̄ b̄n̄sunt. nam euangeliū uerū
alio t̄c̄ n̄ potest nisi xp̄i. Et uolunt
conuer̄t̄ & euangeliū xp̄i. Dū l̄x
ad euangeliū prof̄derit illi p̄uer
so ordine euangeliū ad legē seuo
caferuntur. Sed lic̄ & n̄os aut an
gelis de celo euangeliū & uobis p̄se
ter quā quod euangeliū & cum uobis.
B̄re uer̄ omni uolunt p̄ iudicase p̄sonē
quandō & apostolos contra quod
primū praedicauerunt & uocē lo
quūti angelis p̄misit audis sic t̄
aū s̄ b̄n̄ h̄ aha & t̄ra om̄ h̄es & i cor̄ d̄
d̄ t̄ditiones apostolicas mutat̄ & om̄
tur. Anathema sit. Hoc ē ab homina
bilis uobis sit. Sic p̄ dixim̄ & nunc te
x̄ dico. si quis uob̄ euangeliū uerū p̄
der̄ id quod accepistis anathema sit.
Rep̄ditū fortius cōm̄ d̄ datur. Modo
s̄n̄ hominibus suadeo aut dō. Num
quid p̄p̄ hominē uos suadeo sic p̄p̄
iudeorū t̄ t̄ditiones. Antefic̄iebam.

ostēdere uult. se odia hominū n̄ tim̄
& libere de se ueritate. Aut que
ro hominibus placere. Ubicūq; sine ad
dit̄ t̄c̄m̄to aliquo homines nominant̄.
in malā p̄st̄m̄ accipit̄ in scripturis ut
ē illud omnis hominū d̄x̄. & quē medi
cūq; homines ēē. & n̄ne homines estis
& s̄c̄d̄m̄ dū hominē ambulatis. It̄q; qui
cūq; talibus placere uoluerit. necesse ē
ut eorū faciat uolunt̄ & s̄c̄i aū dō tanlū
& d̄m̄ amantibus placere qui plus quā ho
mines ēemeruer̄. Si adhuc homini
bus placere xp̄i seruis n̄ ess̄m̄. Nā
ideo me oder̄ quia seruis s̄ xp̄i. No
d̄m̄ d̄n̄ uob̄ facio s̄r̄ euangeliū quod
euangeliū t̄c̄ ē a me. Uult purgare
usurpationis & humane traditionis
infirmiā. Quia n̄ ē s̄c̄d̄m̄ dū hominē ne
q; d̄n̄ ego ab homine accepit̄ ut neq;
didici sed p̄ reuelationē ih̄u xp̄i. Ne
q; a me confinxit̄ neq; ab alio homine
accepit̄ neq; a quo quā didici. quod d̄z̄
t̄r̄ sol̄c̄ fides iudicatur. Audistis t̄
conuersionē meā aliquando in
iudaismo quōsupramodū p̄sequēbr̄
ecclesiā d̄i & s̄p̄ugnabā illc̄. N̄ & uos
credolaterē quod dico. ostēdere uult
quā firmi t̄c̄ uerit̄ iudaismū & fi
delit̄ p̄ traditionibus p̄p̄ter uos s̄p̄u
gnant̄ & ecclesiā ut intellegim̄ eū
potuisse in de humano cōsilio nisi se
uelatione se p̄p̄er̄ a diuina. Et p̄ s̄
ficiebam in iudaismo supramul̄tor.

co & ieneos meos in gentes & mea

Non suprico mne iactantia puta
tur. Abundantius simulator & fir
dens patnarum exerū traditionū cū
aū placuit ei quime se gregiauit deute
p̄ mat̄ h̄ me g. Quime iā p̄ scibilia
abut h̄ se gregiauerit quando uo
luit f̄c̄it quod sciebat futurū. Et uo
cauit p̄ gregia sua. N̄ me is meritis.
Ut reuelat & filiū suū in me ut euange
liza p̄ illū in gentibus. Ut filiū suū p̄
me gentibus reuelat &. Continuo n̄ ad
qui eui castri & sanguini. Sicut icelē
tū in c̄p̄ dulus n̄ f̄ uisioni quia n̄ castri
& sanguinis uocē audiui sed dī. Neq;
ueni hierusolimā ad an̄ zec̄er̄ oser
meos apostolos sed ab un̄ mar̄ cebiem
& iterū se uer̄ sus̄ d̄ amascū. Quia non
mih̄ n̄ cer̄ se f̄ ut ab it̄ aliquid edo
ce p̄ sed de damasco mar̄ cebiā p̄ t̄ n̄
iui ut doce p̄ quod mih̄ ad d̄ fuerat
reuelatū. Deinde p̄ annos t̄ r̄.

Ostendit se n̄ indiguisse docen̄ quib;
iā annis alur̄ p̄ dicar̄. Veni hier̄
solimā quando se discipulis iunge
re c̄ d̄ t̄ m̄ p̄ t̄ ab̄. Videre p̄ & r̄um
Uidendi gratia n̄ discendi. Et mansi
apud eū dieb; xv. Et susceptū se ab
illo in caritate demonstrat & in
b̄ se ut t̄ m̄ p̄ e nihil discere potu
isse. Aliū aū apostolorū uic̄ in b̄ m̄
nē. Reuel ab alur̄ didicisse uide re
tur. Nisi iacobū fr̄ct̄ r̄ d̄ n̄. Contra

eos qui dicunt beati man̄ c̄ alios filios
h̄c̄ b̄ uir̄ se qui ad uos iacobos apostolos
fuisse legimus. unū alpheri & alterum
zebedei. neminē man̄ ḡ uel ioseph
sed fr̄ d̄ n̄ de p̄ p̄ inquitate dicuntur.
Quae aū scribo uobis ecce cor̄ ad̄ quā n̄
m̄ b̄ n̄ l̄ or̄. deinde uob̄ in partē s̄ r̄ r̄
& cilicia & h̄ r̄ aū ignotus f̄ c̄ c̄ e oc̄ d̄ h̄ r̄
iudee. Notandū quia p̄ t̄ n̄ h̄ in uic̄ ecclē
suis iudee erit ignotus. Quae erant in
x̄ p̄ o. Seorsū qui & iudee erant ecclē
sicc̄ habebant n̄ & h̄ r̄ quere uir̄ & ḡ r̄
tibus miscebant. T̄ uer̄ aū auditum
h̄c̄ be b̄ eant quō qui p̄ se quebat̄ nos ali
quan donunc euangelizat̄ f̄ d̄ m̄
quā aliquando se p̄ ugnabat & im̄ me
dar̄ ificabant d̄ m̄. De se difficilim̄ axi
manas̄ c̄ t̄ admiratio & licudabat̄ d̄ r̄
qui hoc solus poss̄ ē eff̄ c̄ e re. De imp̄ post
annos x̄ iiii. iterū asc̄ d̄ i hierusolimā
cū barnaba ad̄ s̄ p̄ t̄ o & t̄ t̄ o. Quando
de on̄ h̄ b; legis quesiō moueb̄ tur.
N̄ sc̄ d̄ iā s̄ d̄ eund̄ reuelationē. Non
uolunt̄ c̄ t̄ o n̄ ē sed imper̄ u diuine
cessit̄ c̄ e. Et contulicū illis euangeli
ū quod p̄ dico in gentibus. N̄ didici sed con
tulicū euangeliū p̄ quod gentes sola fide
saluantur. Seorsū aū his quae uidebant.
N̄ illū discipuli de euangelio dubita
re p̄ t̄ a r̄ b̄. Ne for̄ de in uacū cur̄ se
p̄ n̄ aut̄ ucurr̄ r̄ s̄ e. hoc n̄ ē dubitan
tis sed potius ē firmantis. Sed neq;
ritus qui m̄ d̄ eū erat. In uacū ucurr̄ r̄.

minū n̄ m̄
N̄ t̄ que
q̄ sine ad
om̄ n̄ a r̄ t̄
p̄ t̄ r̄ a n̄ s̄ u r̄
quē m̄ e d̄
n̄ e r̄ e s̄ t̄ r̄
ḡ r̄ i t̄ q̄ u
c̄ e r̄ t̄ e
d̄ o r̄ u l̄ a
l̄ a r̄ q̄ ū h̄ o
i c̄ h̄ o m̄ i
e r̄ s̄ i n̄ d̄ i
x̄ p̄ i. N̄ o
ū quod
ḡ r̄ e
l̄ t̄ o n̄ i
m̄ e n̄ e
l̄ u r̄ n̄ e q̄
x̄ p̄ i. N̄ e
o m̄ i n̄ e
o d̄ ḡ o n̄
f̄ i s̄ t̄ r̄
d̄ o m̄
e q̄ u e d̄ r̄
e. N̄ e u o r̄
s̄ i d̄ e r̄ e u a r̄
s̄ m̄ d̄ f̄ i
m̄ s̄ e p̄ o
m̄ i c̄ i n̄
o m̄ i n̄ e
e. C̄ e p̄ t̄
u a l̄ e o r̄

Cū esset & zebulius cōpulsus ē cīscūcidi.
sed p̄p̄t̄ sub introductor falsos fr̄s
Reddit causas quas eir cūciderit
tūn̄ quia illi cīscūcisi prod̄
s̄ & seduit scandalū imminētis uita
s̄ & ur̄. Qui sub introier̄ & explorat̄
libertatē nr̄am quā habem̄ in xp̄o
ih̄u ut nos in seruitutē rediger̄.
Qua absolutus sum. hoc ē a iugo legis.
Ad hoc c̄cessim̄ subiectiōem ut ubi
tas euangelij p̄maneat apud uos.
Ut periculū uitae s̄nus & esset̄ qui
in uobis uerit̄ de euangelio ē fir
mas̄. Ab his aut̄ qui uidebantur
ēē aliqui. Nihil sc̄d̄ hic accipi.
Qualer aliquando fuer̄ nihil mea
m̄i ē d̄r̄ p̄sonā hominis n̄a accepti.
m̄i h̄aū qui uidebantur nihil con
tuler̄. N̄m̄i cur̄ ē quia cū d̄no
ambulauer̄ quānt̄ tēp̄ur̄ p̄ iudi
cat̄ fidei n̄ & p̄sona labor̄. Sed & con
tracū uider̄ sen̄ quod c̄cedit̄ ē m̄i
euangelij p̄puti sic p̄ & r̄o cīscūci
sionis. Ut p̄dicē zebul̄: sic illi iudeis.
Qui d̄ni operatus ē p̄ & r̄o in apostulatū
cīscūcisiōnis operatus ē & m̄i in
z̄ebul̄. In nullo s̄ inferior quia ab
uno d̄o sumus in unū ministerium
ordinati. Et cū cognouiss̄ z̄ebul̄ gre
ḡo quae data ē m̄i iacobus & cep̄h̄
& iohannes qui uidebant̄ colūnae
ēē. Sup̄ quos erat ecclesia c̄firma
ta. D̄ & tres deder̄ m̄i. Cons̄ise.

Quatenor docere debere. Et
barnabae soti & ceteris. Ambo
d̄ni simul mis̄erent̄ur z̄ebul̄: p̄dica
t̄. Ut nos in z̄ebul̄ ipsi aū in cīscūci
sionē t̄centū ut pauperū memores
essemus. Qui omnia sua distribu
t̄ & cetera apostolorū pedes p̄t̄a depo
nere uel quorū bona fuerant au
daer̄ in uas sic legimus ad hebr̄eos.
Quod & sic sollicitus fui hoc ipsū face
re. Hoc ē quod in omni paene scribit
epistula. Cū aū ueniss̄ & p̄ & r̄o in anio
chiam inficiem̄ eir̄ est̄i quia se p̄
h̄ensibilis erat. Galactarū firmat̄
cōpellit eū narrare quod n̄ & ipsi
apostolorū p̄ncip̄ p̄ & r̄o peperce
r̄t uenit̄ de euangelio in libere de s̄
d̄nt̄ sic ad p̄f̄ & t̄u cōsynthorū mani
festat̄ quā annis quatuor d̄cem ce
lauer̄ et uisionē. hoc aū totū agit ut
ostendat̄ senū quā cīscūcisiōnis fu
isse factos ē quod de illo falsi aper
toli c̄fingebant̄. unde & alibi dicit̄
ego aū fr̄s si cīscūcisiōnē p̄dico qui
d̄ adhuc p̄secutionē patior. Prius
d̄ni quā ueniss̄ & r̄o qui d̄c̄ a iacobo cū
z̄ebul̄: e deb̄at. Cū his qui er̄ uel de
z̄ebul̄: manducabat sc̄d̄ sibi os
densum ut nullius z̄ebul̄ hominē
uoca s̄ & immundū. Cū aū ueniss̄ & r̄o
subtrahēbat & segregabat̄ seni
m̄is eos qui se cīscūcisiōne h̄rent.
Ideo se p̄h̄ensibilis erat quia se post

ex p[ro]p[ter] homines subtraheret. Et si
 mulatione i[n] consensu e[st] & i[n] iudicia
 ut & b[e]n[e]ficia ducet & ut ab eis mille
 simulatione. Quia d[omi]n[u]s ad g[en]t[em] missus
 nihil i[n] eos doceret ut e[ss]et discriminis
 Sed c[um] uidi[ss]e quod n[on] e[st] te ambula[n]s
 ad u[er]ita[te]m d[e] euangeliu[m]. Quia u[er]o hoc p[ro]p[ter]
 scandalu[m] faceret & iudeo[rum] tam publi
 ce illu[m] conu[er]tuit & iudeis sup[er]bia & g[en]t[em]
 tibi; desperatio tollet & ut. Dixi pe
 tro cor[am] omnib[us] publicu[m] scandalum
 n[on] poteret priuatim curare. Si tu c[um]
 iudeis sit g[en]t[em] u[er]u[m]. Si u[er]o t[ame]n q[ui]d
 natus es quomodo illos facis t[ame]n e[ss]e
 quod nati n[on] r[ati]one reddi[n]t i[n] iudic
 a facit. Et n[on] iudice. N[on] e[st] o[mn]i[u]m le
 gis sed sol[us] fide sic & g[en]t[em] u[er]u[m] i[n] x[rist]o
 in u[er]itate de no[st]ri. Quomodo g[en]t[em]
 cogis iudaizare d[omi]n[u]s subtrahit t[ame]n
 quia ap[er]tioribus. Nos naturae iu
 dei & n[on] e[st] g[en]t[em] p[er] peccatores: pecca
 tores tam[en] eramus quia e[st] cl[aus]u[m] scri
 ptur[um] omnia sub peccato. Sci[ent]ia
 u[er]o quod n[on] iustificat homo o[mn]i[u]m
 legis. Operis legis e[st] c[on]suetudo & sab
 b[er]u[m] & dies festi & c[eter]a que non
 p[ro]p[ter] iustitiam sed ad edomand[um] po
 puli d[omi]n[u]s i[n] mandate. si u[er]o n[on] iusti
 ficat hoc t[em]p[or]e. Nisi p[ro]fide ih[esu] x[rist]i
 & nos i[n] x[rist]o ih[esu] e[st] e[ss]e d[omi]n[u]m ut iusti
 ficamur & fide & n[on] e[st] o[mn]i[u]m legis
 p[ro]p[ter] quod o[mn]i[u]m legis n[on] iusti
 ficabit[ur] omnis caro quod si que[n]t[ur]

ter iustificari i[n] x[rist]o in u[er]itate sum[us] & ip
 si peccatores. n[on] quid x[rist]i p[er] peccati
 minister est ab[er]it. Si d[omi]n[u]s
 g[en]t[em] fid[em] e[st] sol[us] sal
 uat n[on] nos quia o[mn]i[u]m
 nemo iustificat. ergo adhuc pecca
 tores sum[us] & x[rist]i p[er] peccatores minister
 e[st] t[ame]n quia n[on] u[er]u[m] indulget. Si
 d[omi]n[u]s que destruxi h[ab]et id e[st] u[er]u[m] edifico
 p[er] u[er]u[m] peccatores me constituo. Destruxi
 nil amplius habet iudeis si hoc ut illi
 dicuntur sus[us] edifico ipse me a[er]e
 den[ot]a[re] p[er] u[er]u[m] peccatores multior. Ergo d[omi]n[u]s
 p[er] legem iustitiam u[er]u[m] p[er] legem x[rist]i legi
 lit de se. siue p[er] ip[s]u[m] & e[st] d[omi]n[u]s iustitiam
 d[omi]n[u]s quia ip[s]e secessatur a[er]e t[em]p[or]e dix.
 Ut d[omi]n[u]s u[er]u[m]. Quia legem suam inuouauit.
 X[rist]o confixus u[er]u[m] cruci. Omnib[us] pecca
 tis quib[us] lex e[st] data sum[us] iustitiam ergo
 lex i[n] iustitiam e[st] n[on] e[st] necessaria uiu
 a uiuam[us] ergo. u[er]u[m] homo. uiu[er]e u[er]u[m]
 in me x[rist]i. In illo uiu[er]e x[rist]i in quo x[rist]i
 u[er]u[m] & actus & u[er]u[m]. Quod a[n]n[u]n[un]tatio
 in carne in fide uiu[er]e filii di. In sola fide
 quia nihil de beo legi. Quia diligit me
 & t[em]p[or]e dedit se ip[s]u[m] p[ro] me. Non pe
 cunia n[on] aliquid aliu[m] p[ro]t[er]u[m] sed se. N[on]
 abicio g[en]t[em] di. Non de beo e[st] illi
 in g[en]t[em] quia me t[em]p[or]e diligit ut p[ro]
 me & iustitiam o[mn]i[u]m ab iustitiam e[st] d[omi]n[u]m
 g[en]t[em] iustitiam iustitiam sufficit. Si d[omi]n[u]s
 p[er] legem iustitiam ergo x[rist]i g[en]t[em] iustitiam
 d[omi]n[u]s e[st]. Si & poterat iustificare sup[er]

flue xpr̄ emor tuus. Om̄s h̄s at̄ q̄da.
et̄. N̄ ē con̄tr̄en̄um ^{saluatoris uer}
bo quo fract̄e ^{factuū uoca}
n̄ prohibuit ^{non d̄ndi}
cū sine causa. ^{Quis uos}
fac̄. cinauit. Paul̄ ḡuer ^{bum inaudi}
am significauit. sicut salomon fasci
nati ^{onuḡt̄itatis obscurat bona}
An loquor uoculos xpr̄i h̄s pro scriptis ē.
Quibus p̄m̄eē p̄dicationē ita mani
festat̄ ē p̄c̄sio eius ut ipsū an̄e
uos p̄d̄e se putet̄. & is p̄ scriptus aū
hoc ē s̄b̄l̄it̄e damnationis accepit.
In uob̄ crucifixus. Quasi apud uos om
nia facta s̄nt siue sic quē ues̄e p̄d̄a
nato & mō tuo & ic̄ nunc uilē habo
ḡs d̄p̄t̄at̄is eū uob̄ n̄ sufficere
ad salutē. Hoc solū uolo uob̄ disc̄e
re. hoc unū uos int̄roga. Ex ope
rib; legis sp̄m̄ accepistis. an̄ s̄cu
dit̄ uidei. Si s̄m̄er̄to fidei sp̄m̄ ac
cepistis. quid uob̄ l̄x̄ amplius po
derit d̄c̄e. Sic stulti estis cū sp̄u coe
per̄tis nunc carne consumamini.
Cū d̄ iudaei alit̄ sp̄m̄ accipiant̄ quē
p̄ fidem. uos & con̄tr̄en̄o putatis uob̄
sp̄m̄ n̄ sufficere sine legē. Tan̄ cep̄is
si estis sine causa s̄t̄c̄m̄ sine causa.
Tan̄ sine causa pro xp̄o tolerastis si
tam̄ n̄ iterum corriḡet̄is siue quod
hic sitam̄ n̄ dubit̄ent̄is sermo sit.
sed potius confirmant̄is. s̄c̄undum
illud. sitam̄ iustum ē apud d̄m̄ s̄c̄y

buere h̄s qui uos tribulant̄ tribu
lationem. Qui ergo tribuit uob̄ sp̄m̄.
& operat̄ iustit̄a in uob̄ s̄ operib;
legis an̄ s̄ auditu fidei. Si sp̄m̄ s̄m̄ so
la fide accepistis quī nisi a iustis ac
cipitur iustos sine legis on̄ibus es
se ^{uor} conficit. Sic ab̄ richem̄ credidit.
d̄o. & reputat̄ ē ei ad iustitiam. Ite
& uob̄ ad iustit̄ā sola sufficit fide.
Cognoscite ergo quia qui s̄ fidei
h̄s filii hab̄richae. Siue iudaei siue
ḡeci n̄ carnaliter circūcisi. Pro ui
d̄is aū scriptura quia s̄ fide iusti
ficat̄ ḡd̄ & d̄s. pr̄d̄ix̄i aut̄ abra
hae d̄c̄is. quia b̄d̄ic̄ntur̄ in te
om̄ ḡd̄ &. Non una ḡd̄s iudaei
Igitur qui s̄ fidei benedicuntur̄ aī
fidei ec̄cl̄ic̄e. N̄ d̄m̄ om̄ circūcise
sunt ḡd̄ & ut possint s̄ operib;
b̄d̄ic̄i. Qui cūq; s̄n̄ s̄ operib;
legis s̄b̄ maledictosunt. Quarta
p̄eualuit consuetudo p̄ & can̄diut
nemo iam p̄ficiat legē. Scriptū
ē d̄m̄. maledictus om̄s qui non
p̄s̄manserit in om̄ib; que s̄c̄p̄
tasunt in libro legis ut faciat ea.
Hoc ē quī om̄ia usq; ad finem
legis mandata seruauer̄t. quē
tur sane hoc loco si fidei solae suf
ficiat xp̄iano & utrū non sit ma
ledictus qui euangelica p̄c̄p̄
ta con̄s̄m̄it. sed fides ad hoc p̄
ficiat ut in p̄m̄it̄is credulitas ḡs.

accedente ad dñm iustificat & si dem
 corp in iustificatione permaneat.
 ceterū sine operib; fidei n̄ legis mor
 tua ē fides. qui dñi credit dō ad dñi
 mandatis & eos qui euangeliū p̄
 ceptū contōnunt maledictos er
 se saluator edocuit dicens. Disce
 dite amemaledicti in ignē a d̄er
 nū. & iacob; apostulus. qui unius
 mandati t̄rentis q̄ p̄ se f̄e omniū
 seū ē monstravit. Quō aūm lege
 nemo iustificat̄ apud dñm manifest
 am ē. Quia nemo illam servat ideo
 p̄ dicitū ē quod sola fide iustifican
 di erit & credēdū. Quia iustus &
 fidei iuit. p̄ f̄e fide ē n̄ solum
 xp̄m sed & xp̄o credere. Lex aū
 n̄ ē & fide. Non iustificat solē fide.
 sed qui f̄erit ea uiuēt in illis. Suola
 bōis con qui se b̄ent iustitiē ut ui
 uerent in a d̄er nū. Xp̄r nos se de
 mit de maledicto legis factus p̄
 nobis maledictū. Qui sub maledic
 to n̄ erat quia p̄ omnia legem im
 pleuit. & ideo in debito maledic
 to eius nostrū debitum cōp̄nsic
 tū ē. ut libere transeunt & ad fi
 dem legis operen̄ curēmus.
 Quia scriptū ē. maledictus omnis
 qui p̄ndit & in ligno. Sic ē scrip
 tum. si cui fuerit iudiciū mostis
 sus p̄ndit & eū in ligno. & n̄ mane
 bit corpus eius in ligno quia ma

ledictus omnis qui p̄ndit & in
 ligno. Non ideo maledictus
 qui apendit & sed ideo p̄ndit &
 quia maledictus. xp̄r Erzoci
 non eret iudiciū mostis n̄ & cau
 sas ab eunde crucis & maledicti
 retus p̄ nobis maledictū sus
 cepit. quia omnes maledicti era
 mus & debiti ligno quasi maledic
 q̄ qui n̄ p̄ mansimus in omni b; que
 scripte erant in lege utrū que dñi
 eadem lex de se uerat maledictū.
 Ut in ḡntib; benedictio abrahæ
 si & in xp̄o ih̄u. Ut sola fide ḡntib;
 b̄nedicētur in xp̄o sic promis
 sum fuerat abrahæ. Ut pollicita
 tionē sp̄s accipiemus p̄ fidei.
 Quæ p̄ iohel proph̄etiam omni casu
 p̄missa ē. idē uniuerso ḡntib; ho
 minum. p̄r̄ s̄cundum hominem
 dico. tamē hominis confirmatū
 testamētū nemo irritū facit aut
 sup̄ordinat. abrahæ dictice sunt
 promissiones & semini eius. non
 dic & seminibus quasi in multis.
 Humanior & emplocōp̄erū
 & in humanadiuinis prop̄t̄ & ni
 n̄ d̄io s̄n̄ intell̄ctum possunt.
 æquaueron̄ possunt. Hoc autē
 dico testamētū ē firmatū ad
 que post quadraḡxos & triginta
 annos facta ē lex. n̄ irritū facit
 ad euacuandem promissionem

Que post tunc demponit
data est lex testamentum illud
non potest euacua se quoda
brichæ dicit confirmavit in
xpo. Nam si lex hereditas. id
non est se promissione abrichæ aut
pre promissione donavit dicit. Non
plegben quæ nã dũ erit. Quid igitur
lex. quæ se ergo dicit. Prop
ter tunc confessiones positæ do
nã ubi & semel cui promiserat.
Propterea data est ut nos tunc se
di uel cogere & uel docere & usq; dũ
xpr ubi &. Ordinate per angelos.
quia legimus angelos plegben sepe
populo cedisse. In manu media
tonis. Si uel moysi ut quidam putat
siue xpi. nam & moysi a iunã inã
dñi & populũ mediũ fuit. Medi
ator aut uerus nã est. Unius par
ti qui inã dñi & hominẽ mediũ
fuit. Dicit aut unus est. Hoc ideo ad
dit ne quis putet & xpm ab uni
tate diuine nature diuisumq;
a mediatori suscepisse & officium.
Lex ergo cedet se promissa diab
sit. si dicitur esse & lex quæ por
s & unificatio uere & lege esse &
iustitia. Sic & cedet romanos ait
quod impossibile erit legi in
quo in firmabat. scilicet quia a
nemine seruabit. Sed cõdu
sit scripturæ omnia sub pccato.

Hoc est deprehendit. Ut promissio &
fide ihu xpi data & credentibus.
Ut necesse esset & sola fide saluari
credentibus. Prout aut quia ueni & fi
der. prout quia ubi & cui credere
mur. Sub lege custodiebamur
exclusi meret fide quæ postea
reuelanda erat. Seruabamur
a lege. hanc fidei quæ erat suo
tempore reuelanda. Itaque lex
pedagogus nã fuit in xpo ut &
fide iustificemur. Ad disciplina
nos astutus & tentans pfecte doc
trina ueromazistro seruabat.
At ubi ueni fide iam nã sub pede
gogos sumus. pfecte a lectis dis
cipuli nã indiget pedagogus. Om
nibus fili di estis p fide in xpo ihu.
Aequalitẽ & iudæi & greci & prola
fide quæ credidistis xpo. Qui
cũq; dñi in xpo baptizati estis
xpm induistis. Filium di indui &
totum membrum eius efficitis fili di
sitis. necesse est & quid ergo uo
bis legem quæ seruus & pcca
tonibus data est quibus omnia p bap
tismum pccata remissa sunt.
Nã est iudeus neq; grecus. ante
dñi nã solum inã iudeum & grecũ
sed & inã tribum & tybam
erit magna diuersitas. Non
est seruus neq; liber. nã masculu
lus neq; femine om̃ dñi uos unũ.

estis in xpō ihū. si autē uos xpī ergo.
 ab richae semē estis secundū pro
 missionē hereder. Si om̄ unū cor
 pus effēti estis xpī abrahę semē
 estis ut ueri hereder n̄ & carnalis se
 mine sed & diuina promissione ge
 nerati. Dico autē quāto tēpore he
 res paruulus ē nihil diffest a ser
 uo cū sit dominus omniū sed sub tu
 tonib; ē & actorib; usq; ad p̄finitū
 tēpus ap̄tē ita & nos cū esse
 mus paruuli. Quia dominatū illis
 sacer dotē & principer & herceba
 nē quos tūto ^{& actor ser} appellat modo
 autē n̄ dominat sed formā praebe
 re iubentur quia sacer dotale gē
 sumus & omnia cōmuniter quē
 uis per illos p̄cipiemus sacramē
 te. Sub elementis mundi eramus
 seruientes. Dierū & temporum
 quae fuerunt eorū infirmitati
 n̄ desce h̄c protēpōris qualita
 te. At ubi dicit plenitudo tēpōris
 misit d̄r filium suū. In pl̄ & unū ē
 p̄pus quando iam legē p̄malicē
 suā d̄nē nemo poterat custodire.
 Factū & mulierē. hic mulieris no
 mē non corruptionis sed & cur
 significat sic & eua factim ut fac
 tic ē mulier appellatur. Fac
 dim sub lege ut eos qui sub lege
 erant sedime. Quia si sub le
 ge factus non esset iudeos sal

uare n̄ poterat. gēles uō poterat.
 positus sub lege sedime. Ut
 adoptionē filiorum & ipse
 Non enī om̄ & ipse semus adopti
 onē si factus sub lege n̄ esset.
 Quim̄ estis filii dimisit d̄r sp̄m si
 lu sui in corda n̄ra clamantem
 abba p̄t. Ex hoc nos probat fili
 os esse d̄i quos sp̄m xpī accepimus.
 Itaq; iam n̄ es seruus sed filius qd̄
 si filius & heres p̄ d̄m. Quid uis itē
 seruus esse qui iam filius & heres
 effētur. Sed tunc quidem igno
 rauerat d̄m his qui naturic non r̄
 d̄ser uiebutis nunc autē cū cogno
 uerit d̄m. Conuertit se ad illos
 qui ex gēlib; crediderant & ar
 guit illos quia dies festos & tē
 pora iudaeorū obseruare uelint
 sic antea ad idola fidei ebentiam
 & iudis istos dies idcirco concessit
 ne eos amore festiuitatis idolis
 exhiberet. Immo potius cogniti
 estis ad d̄. Qui ante ignorabimini
 ab illo qui n̄ nouit mi quos & n̄
 illum uos queritis sed ille uos p̄
 ditos sequitur. Quomodo con
 uestimini itē ad infirma & e
 gētia elementa quibus de uos ser
 uise uultis dies obseruatis & m̄
 ses & tēpora & annos. Nos n̄ simi
 liter obseruamus n̄ d̄m calēd̄
 colimus n̄ & dies festos sic illum luxa

& epulis sed spiritalem festiuitatem
in sinceritatis & in ueritatis
firmis celebramus. Timeo uos
ne forte sine causa laboraueim
in uobis. Nihil enim pro fidei christi
nos uos faciendo si forte iterum ob
seruatis. Estote sic ego quia & ego
sic uos. Si uos & de uos nihil me
lesistis. Ut merito putatis me in
micitiarum & non salutis uestre
causam uos. Scitis autem quia per infir
mitate de capite euangelizauit uos
iam per idem. Uel per passionem uel & sic
naturalis quia thesaurum gratiam
uas fictilibus baiulabat. Et con
temptationem uestram capite meam ipse
uistis neque respicistis. Grandis enim
per ego discipuli est si uis ser aut infir
matur aut impune leditur sed id
eo hic iste patitur dicitur ad ut
uistudinem in infirmitate perficiant
& ut corruptionem hanc subtrahat
in corruptionem uitam maiorem studio &
amorem perquirant. Sed sic angelum
di exceperitis me. Cuius angelos com
paret uos & probat angelos ho
minibus esse maiorem sic christi in ihm.
Non solum ut angelum. Ubi est ergo beca
tudo uestra quam & tunc taliter susce
pistis. Testimonium enim habeo uobis
quia si fidei possit & oculos uestris
eruis & de dicitur mihi. Ostendit
quantam eum caritatem dilexerint.

& quomodo & totos eius doctrine
tradiderunt qui eum quod carissimas sunt
corporis sui membra eidem tradere
cuperent hanc solam euangelicam
mini dignam esse uicissitudinem arbi
trantes si sua lumina reddi dicerent.
Ergo mimicus uobis factus sum uerum
dicens uobis. Hanc est conditio uerita
tis ut eam semper inimicitia persequatur
sequatur sic per adulationem pernici
osa amicitiae est qui uentur libdi
der dicit quod delectatur auditur &
offendit omne quod nolumus. Ita
ergo & huius diligere cooperant sub
bia notum & dicitur festorum epulas per
dicantur contra apostolum qui omnem
continuitatem suo illis monstrabat
exemplo. Nemulenti uos non bene sed
sed de uos uolunt ut illos emu
lemini. Nemulus & imitator po
tissimum & inimicus intellegi sed non
bene emulatur qui ut alium deici
at non ut ipse proficiat emulatur.
Bonum autem emulatum in bono semper
& tantum cum per se sum apud uos
nolite illos emulatur sed bonum semper
per emulatum non in per se tantum
tum. Filiol mei per euangelium
geniti in lacrimis ueritatis atque iusti
tiae. Quos iterum par uos. Iterum
me dolorem & genitum sustinere
flectis ostendit hominem per penitiam
per posse tenesci. Donde flectitur

xps in uobis. In illo uere xps forma
 tur qui uisitate fidei eius intellegit
 & in quo omnis conuersatio ei &
 p̄mittat q; de p̄mittitur. Uelle maũ
 eẽ apud uos modo. Quia quanta uos
 audire me scribere tantu
 n̄ possum. It mutase uocẽ meã. Uo
 cẽ blandi dicitis patris in ygorẽ magis
 ty uestrẽ in arguẽtis. Qm̄ eẽ fon
 dar in uobis dicite mihi qui sub lege
 uult irerere. D & h̄m̄ dũ discipuloꝝ
 confusio eẽ magistri. sic profetis
 eorum eẽ gloria p̄ceptoris. con
 fundit aũ quia iam filius dicitur sum
 ser uiesse cupiebat. Legẽ n̄ legis
 tis. scriptũ eẽ enĩ quõ abrahã duos fi
 lios habuit unũ de ancilla & unum
 de libera. sed qui de ancilla & unũ
 carnẽ natuẽ eẽ. quia aũ de libera per
 re p̄missionẽ. Ismael carnalis.
 isaac fidei filius fuit. illum dñi abra
 hã eẽ secundũ carnẽ deũ sum genuit
 istũ contra naturã p̄missioni
 credendo sus cepit. Quae p̄p̄elle
 gonicẽ dicitur. Hoc eẽ alia & elur
 figurate dedit aũ regulã huius
 co apostolus intellegẽdiallegõn
 cas rationes scilicet & ut manente
 histõrã ueritate figuratẽ de ste
 m̄õti uobis exponamus. nam
 cũ dixit s̄ abraham duas uxore
 uerissime habuisse postea qua
 p̄figurauerunt demonstrauit

& hoc ipsum ibi f̄cit ubi aliqua scõ
 rã honeste gestare referuntur. n̄
 ubi p̄ccata notantur. & ex delic
 tadice p̄mystõria. aut impossibi
 litatis. aut ignorantia dñi eẽ
 minay. qui aut alit suam monstra
 ten̄ potuerit sacramenta. aut cer
 de nescitis sibi quorundam p̄cca
 tanecessicõ p̄nus ille generalit̄
 condemnant. sed & postea p̄ph̄õn
 dendo atq; uindicando ostendit illa
 n̄ se p̄t sua mystõrã fieri uoluisse.
 p̄cepta uerẽ difficile in uobis & aposto
 lã talit̄ p̄ponẽdem ne eorũ uide
 p̄curerent uerẽ uirtutẽ. Haec
 aũ sunt duo testamenta. uetũ &
 nouum singulos populos ḡberan
 gic. Unũ quidem a monte sina in
 seruitutẽ ḡberans. Judaeimẽ
 & iã p̄s̄m̄ cogebantur ut serui. nos
 uero p̄remis inuitamur ut liberi
 & illiquasi serui p̄dẽr moralia
 p̄cepta & icẽ diuersis operibus p̄
 me bentur. nobis aũ quasi filii
 moralibus montis adimplẽtis ser
 uilia onera uerunt. & illi sacer
 dotibus suis & debito seruentẽ
 dybuta & icẽ reddere cogebantur.
 nos uero p̄t canitẽ dẽ nihil debẽrẽ
 antestitẽ m̄õr uoluntate honora
 mus. Quae eẽ ager. Cuius typum
 habebat sinagõgic. Sina dñi mont
 eẽ maricbia quẽ uinctus eẽ ei quae

trinae
 ssimalum
 mra de
 zelicola
 eãba
 h̄s̄ dũ
 uerũ
 ueya
 ae p̄s̄
 p̄m̄
 uobis
 dicitur &
 umus. Ita
 erunt ab
 pulas p̄
 omne
 abar
 enesed
 los emu
 tor po
 ad non
 idẽo
 tur.
 s̄mp̄
 pudor.
 m̄õm
 uerã
 angeli
 p̄p̄m̄
 p̄p̄m̄
 p̄p̄m̄
 p̄p̄m̄

nunc ē hierusalem. De qualitatibus
locorum uult intellegi diuersitas
meritorū. Et seruit cū filiis eius.
Cū filiis hierusalem gentibus seruit.
Illa uero quae rursus ē hierusalem libe-
ra ē quae ē mat̄ nostra. Ecclesia
quae mater est tam gentiliū esse
denū quā & iudeorum cuius
filiis serui esse n̄ possunt. & ideo
mediator noui testamenti de
caelo aduenit & pontifex & euange-
lium n̄ in uno loco sed in toto mun-
do ē p̄dicatū. Scriptū ē in illece-
ta sterilis quae n̄ parit. Prophe-
ticotes timonio probat melio-
rem nos quā iudeos mat̄re habe-
re. Etump̄c̄ & dicimur quae n̄ par-
tunt. Clamor pro libertate poni-
tur in hoc loco. Quia multi filii
deserunt. Hoc praefigurabat
anna quae dixit. Sterilis peperit
septem & flos in filius in firmi-
tate ē. Magis quā eius quae habet
uirum. Quae uirum habere re-
putant de secunditate de gloria
aut quia hic bebent uirū an̄ quā
eice & uir cū filiosuo. Nos aut̄ fr̄
secundū isaac promissionis filii
sumus. Quomodo de isaac ita &
de nobis ē habrichae se promi-
sum quod scilicet meo b̄nedi-
cenda essent om̄ ḡntib; Sed
quomodo tunc qui secundū car-

nē natus fuerit, Semp carnalis
homines eos qui spiritales sunt p̄-
secunt. Unde mirū ē si & modo
carnes & saducae per homines
sc̄os tribulati & cedant fugant in-
mo inde cognoscendū sunt iusti
esse si a tribus opprimantur.
Persequabatur eum qui secundū
sp̄m. In genesi qui de hoc scrip-
tum ē. qui aliter cū isaac in ce-
hel. sed apostolus ostendit non
simpliciter lusum fuisse. quae p̄s-
tionē appellat. Unde in ille gi-
tur quia scurrile ē eū & leuē sic p̄-
se erit facere cupiebat ne illi
possit in hereditate p̄ferri. ideo
habricham de eiciendo eo uocē
se receit uir & uir uide. Ita &
nunc. Ita & isti seruos uos sibi si-
miles facere nitunt. Sed quid di-
cit scriptura eice ancillā & fili-
um eius n̄ enī heres erit filius an-
cillae cū filio libere. Quā uir se-
det collat iniquitas ancillae est
& subiciendū sc̄is. sic & iudaei quā
uir habrichae filios esse se iacta-
nt quā diu filii ancillae fuerint. Uo-
bis cū hereditate de habrichae non
possunt. Ita q; fr̄ n̄ sum̄ ancillae
filii sed liberi equi libertate de
xp̄r nos liberauit. Non debe-
mus ancillae sequi mat̄re relic-
tae. quia licet eius de uir fue-

rit uxor. tam ad tempus quia sa
 rae tēpus n̄ dū uenerat ḡneran
 di. State & nolite iterū iugos serui
 tutis d̄ & ineri. State infideeuan
 gelii iam d̄n̄ tēpus legis effluxit.
 noli d̄ iugū cū iudais trahere quo
 d̄ n̄ ipsi ferre potuerunt. Ecce
 ego paulus dico uobis. Ego uob̄ au
 denter dico nemine p̄t̄m̄ & cōs.
 Inim̄ si c̄p̄cū cidamini x̄p̄r uob̄ nihil
 proderit. quia solū illū c̄d̄s̄ c̄l̄t̄e
 uobis sufficere n̄ putatis. Testifi
 cor aū r̄ur̄ sus omni c̄p̄cū cidenti se
 quō debitor est uniuersae legis fa
 ciende. Quia caput operū legis
 sus cōepit necesse ē ut & c̄l̄er̄ic
 membr̄c̄ sustineat nemaledicti
 om̄i sub iaceat. Euacuati estis x̄p̄o
 qui in lege iustificamini a gratia
 excidistis. Si in lege sp̄m̄ ponit̄
 & iustificari posse uos c̄p̄editis in
 firmū x̄p̄i gratiā iudicatis. & q̄t̄
 iam gr̄ia q̄t̄ cōs̄c̄uti estis t̄m̄
 quā n̄ habent̄ p̄p̄riis uul̄ḡ lic
 boribus c̄d̄ip̄isci. Nos d̄n̄i sp̄s̄ &
 fides p̄e iustitiae & p̄t̄m̄ & c̄m̄.
 Sp̄it̄ali cō uersatione p̄f̄ct̄ae
 fidei speremus nos mor̄cl̄is iur
 titiae accepturos ēē mercedē.
 Nā in x̄p̄o ih̄u neq; circūcisio ali
 quid ual̄ & neq; p̄putiū. N̄ &
 circūcisio prodest n̄ & p̄putiū.
 Nec & tēporib; x̄p̄i am̄. Sed si

der quae p̄ carit̄e & operatur.
 Ergo & fides operatur. sed p̄ ca
 ritatē n̄ p̄t̄m̄ & c̄m̄. qui enī c̄p̄edit̄
 at t̄ndit mandatis. & qui c̄p̄edit̄
 futuris amplius operet̄. quā qui
 p̄t̄m̄ & c̄m̄ & c̄m̄ poenā. Cur reba
 tis bene. Fidei ḡressib; & mora
 libus d̄isciplinis. Qui uos impe
 dit uenit̄ q̄ n̄ oboēdit̄. Qui il
 le fuit qui uos legis onēb; im
 plicauit ut cursū ur̄ae fidei p̄ae
 pediret̄. Nemini cōsens̄er̄
 suasio uestre sedō ē qui uocatus.
 N̄ & illis n̄ & mihi nisi uerbis d̄i
 cōsens̄er̄ deb̄ & qui uos it̄
 ad p̄t̄m̄ & c̄m̄ uocat. Modicū
 ferm̄tū totā massā corrumpit.
 Ne quis forte dicat̄ & cur om̄ cor
 n̄ p̄ d̄n̄ om̄ errauerunt ostē
 dit quod modicū malitiae fer
 m̄tū totā possit ecclesiae massā
 sua acerbitate corrūpere. Ego
 c̄fido de uobis in d̄n̄o. Quin̄d̄m
 estis prauitate corrupti. quod
 nihil aliud faciatis. quā hab̄
 uenit̄ x̄p̄i. Quia c̄ turbatus
 portabit iudiciū qui cū q; ē ille.
 N̄ euangelii us̄t̄a d̄. Ego aū fr̄
 sicircūcisionē p̄dico. quid adhuc
 p̄t̄m̄ & c̄m̄ p̄c̄ḡor. Quod de me
 uobis m̄ d̄t̄it̄r̄ deceptor̄. t̄t̄e
 mecl̄is p̄dicaſe quid p̄t̄m̄ & c̄m̄
 onē p̄c̄t̄ior ut c̄p̄cū c̄isionis in

capitulum
 ruz p
 modo
 mer
 im
 iust
 ur
 cundū
 p̄p
 m̄c
 non
 p̄p̄cū
 c̄l̄ez
 uōs̄p̄
 nell
 idō
 uocē
 &
 sibi
 quidd
 & fili
 iusan
 ur̄ se
 est
 quā
 erad̄
 p̄p̄cū
 enon
 unall̄
 & d̄
 ebe
 & c̄
 fue

micus si sū ipsius ad firmator.
Ergo euacuātū ē scandalū crucis;
Ideo scandalū patiuntur quia in
solae fide crucis dico ē salū dñi.
Utinā & abscedantur qui uos ē tur
banz. Si putant sibi hoc proderet
nō solū circūcidant sed & sic absce
dantur. si enī & spoliationem
bq̄ proficiunt multo magis ablu
tio. quidam dicunt. utinā er
rori absce si ueritatis reddidit;
in seruentur. Uos enī in libertate
dē uocati estis fr̄t uentū in eli
bē factō in occasione dñi & castis.
Tantum in occasione circūcisionis
ad legem seruitiū sed dectis sed
per caritatis seruitū inuicē. Ser
uitū inuicē nō suberbicem sub
sp̄ & in libertatis in sinuo. sed spo
ntaneum uolo ēē seruitiū nō coac
tū. Omnis enī l̄ & in uobis uno ser
mone implētur. Legit & sic ip
sē in oīa que queruntur uno
pos̄t sermone ēcludi & in uno
hoc p̄cepto cōpleri. Diligēs pro
ximū tuū. Dilēctio uel caritas
quā tuor modis conficit. hoc ē
in di dilēctione quae que prima
ē. & secundā si nos in & ipsos & secundā
dñi amemus. tertiā proximos.
quarta & sic inimicos. dñi ergo
plus quā nos de lege debemus
proximū sic nos inimicū ut proxi

diligebatur in lege. & nisi dñi p̄
modile xerimus. nos minime pos
sumus nō p̄cādo diligere. & si nos
nō diligim⁹ ad quā formā proximū
diligemus. quod si proximū non
amamus. quando inimicū amare
potem⁹. si ergo uolumus dilēcti
onē habere primo dñi plus quā
nostros animas diligemus. quod
in de probat si propt̄ dñi & sic sa
lutē nostrē & ipsas animas cōte
namus. Si te ipsum. Qui sic se p̄
ximū diligit utraque cōplēt & ge
neric mandatorū. idē nō & ma
lū facit & ulli nō bonū facit.
Quod si inuicē mor dñi. p̄ tibi
onē singuli uos melioꝝ ab te
nō iudicando. uidet & ne ab inu
icē consumamini. Dū uel ter al
terū occasio p̄ditionis & existit.
Dico autē spiritu ambulare. Spin
tibus actibus quos infra de
scribit. Et desideria castis non
p̄ficiēt. Non quo caro sine ce
nimice concupiscat sed ipsa. q̄
ma quando castidia cogitat
dicitur. quando uero spiritali
ce unus cū dō fit sp̄. quā diu
ergo dupl̄ in nob̄ ē deside
riū uel uoluntas nō p̄ficiunt
quae cū q̄ uolumus uno edi
ficante in nobis & idio der
trahit. Caro enī ē cupis

mg

ter ut rú ad iracundiam prouoca
se fuerit quã sibi inuicẽ inuide
n̄ desinunt inanis aliter glorie
ẽ si & his que n̄ præcipiunt in le
ge om̄ cogitemus face se quantũ
nos facimus & cũ ipsi iam n̄ potue
rimus hãc sup̄fluc esse dicamus,
Inuicẽ puo carter inuicẽ inuiden
& r. Si in ydendo seductor ad ira
cundiam prouocãtis & illi uobis in
uideant. Fr̄r si præoccupatus fu
erit homo aliquo delicto uos
qui spiritalis estis instruite huius
modi in spũ l̄bitetis. Hoc illis di
cit qui n̄ fuerant psuasi ut p̄ubi
tos corrigunt mansu & sane in his
præuenitur humana fragilitas
quae leuor ter & & in sperato con
tin gunt. & r̄ non ẽ p̄uenio
ubi aliqui cũ consilio diu medita
to cõmittuntur. Considerent se
ipsum ne & tu de p̄tens. Quia & tu
ipse homo cũ sit poterit aliquo p̄
uenire & adiutorio indigere sic
sani infirmos sustinent & mor
tuos sepeliunt uiui quia & ipsi
infirmari & mori posse se ce
dunt. Alter alterius onerapor
tante & sic adimplebitis legem
xpi. Vx xpi caritas ẽ sic ipse dicit.
mandetũ nouũ do uobis ut uos in
uicẽ diligetis sic & ego diligam uos
simul n̄ tenendũ quod gregal &.

dicatur. Nam si quis existimat se
aliqui cõcũ nihil sit se ipse seduct.
Qui se putã non posse dampnari si
ue qui plus de se laudant se quã sup̄
conscientiã cõfedit. Opus aut̄ suũ p
b̄ & unus quisq; Testimonio con
scientiã. Et sic in se & ipse tanzũ
glorie habebit & n̄ malitero. In
sua conscientia n̄ malitero adula
done si uem sua iustia n̄ malitero
p̄ccatonemo h̄i proficit p̄ al
deus d̄ r̄imentũ & & illius
delicto in die iudicii iustior quã
fuerit apparebit. Un̄ quisq; en̄
onus suũ portabit. Non enim
ut ei laus auferat & seducens.
Cõmunicã aut̄ quis qui catechizat
uerbũ ei qui catechizat in omni
bus bonis. Siue ob auditiã.
Verbo & actibus imitatione siue
substantiã uictus. Noli & erri
se d̄ n̄ in yd & r̄. Homo potest
a se p̄ntedi uindictã negare
in ydenti sic eua nam d̄ & hi
b̄ & quod p̄mittit nam ut omnẽ
ei astutiã & clude & amplius
p̄mop & canib; sed didit quã
promisit. & uxon loth. & icẽ quã
n̄ dixerit fecit. Que h̄i semi
naent homo hãc & m̄ & r̄. quõ
quis seminãt in carne sua de car
ne & m̄ & r̄ corruptionem.
Qui se p̄mponit in cõfessione

carnali uel quattuor seminat
 m&et poenā. Quiaū seminat in
 spū des pū m&et uitam adērnā
 Qui in spiritali conuersione
 seminat uel in fide. Bonū aū fa
 cientes n̄ deficiamus. Sic in eccle
 siastico ait. n̄ impediatis orare
 semp & n̄ uideris usq; ced mor
 tē iustificari quō merces dī
 man& in adērnā. In deficientē
 enī iustitiam in deficienti prae
 miū subsequetur. quia qui per
 se uertuerit usq; in finē hie sal
 uis erit. Tempore enī suo m&e
 mus n̄ deficientes. Nunc tēpus
 seminandi ē n̄ m&endi n̄ ergo
 modo donostrem mercedē quere
 mus accipere. ne hieme uenerit
 adhuc seget d&et & in p̄senti
 ut in maturā n̄ prosit & n̄ sitq;
 in futuro m&atur. dic&ur enī
 nobis p̄cepit. tis bonam uitae
 uestra & iterū p̄ceperim mer
 cedōn suā. Ergo dū tempus
 habemus. Ultimū semen. is hoc
 tempus ē. festinem ergo cāpor
 om̄ serere sed maxime eos qui
 r̄uberim. seplecimus. ne inci
 piam de tempore messis alius epu
 lētib; esurire. Oportet enim
 bonū ad om̄ maxime aū ad do
 mesticos fidei. In digētib; &
 iudaeis & pagenis & omnib; xp̄i.

anis bonis malisq; misericor
 diā faciamus n̄ & alicui quoddā
 cōmuniter tribuit de nezem
 maxime tam̄ his qui p̄ & uariā
 fidei exhibent femulē. Uti
 d&e qualibus lit & n̄ scripsi
 me manu. Intellegite quā non
 q̄ meō qui lit & n̄ scripsi
 per scripsi. Quicūq; uolunt pla
 ce se in carne hico gunt uos cir
 cūcidi tanquā crucis xp̄i per
 s&ationē n̄ patiantur. Quidam
 carnalib; plucē sed desiderant cru
 cis xp̄i p̄ s&ationē sustinere qm̄
 de n̄ ur̄e saluti aliquid provide
 re curantes. Neq; h̄cūm hi qui cir
 cūciduntur legē custodiunt. uel
 si circūcisio legem faceret & custodi
 n̄ aliquid uideret & ur̄ habererati
 onis istae p̄suasio. Sed uolunt uos
 circūcidi ut in carne uestra glo
 rientur. Ut d&e n̄ uerā apud iu
 daeos laudem habeant siue ut
 quod discipulos ad se traxerunt
 glorientur. Mihi aū absit glo
 rier in nisi in cruce dñi ih̄u xp̄i
 p̄ quē mihi mundus crucifixus ē
 & ego mundo. Non in propria uir
 titia uel doctrina sed in fide cru
 cis p̄ quā mihi omnia p̄cāta dimis
 sic sunt ut ego mandomorerer.
 & ille mihi. In xp̄o enī ih̄u neque
 circūcisio aliquid ualere neque

praeputiū sed noua creatura.
Hoc tē potest solū hoc prodest si quis
fatus in xpō noua conuersione
ut ait ut pph & ait. In nouate nō
bis nouamē & nē seminaueritis
in spinas. Et amcidite uō dō uer
tro & cū cadite p̄putiū cordis uiri.

Quicūq; hanc regulā sicuti fuerit
pax sup̄ illos & misericordia quia
in sola fide sper collocat animarū
& sup̄ iust di. Est ergo iust nō di. non
enī om̄ qui r̄ x̄ iust. h. r̄ iust helite.

De cetero nemo mihi molestus sit.
Ego enī stigmata ihū in corpore meo
porto. Nemo me amplius interro
g & quasi dubitant quia omnē expo
sui uentus ē. ego enī signa & charac
te res nō circumcisionis sed crucis & p̄
sionis in corpore meo circumfero.

Gratia dñi nī ihū xpī cū spū uestro fr̄.
Subscriptio talis ē apostoli optatū
enī ut gratia cū dñi nō legi opera
comitāt simul & attendendū quia
cū spū uestro dixerit nō cū carne in cu
ius circumcisione gloriāntur carne
les. Uos autē spiritaliter conuersam
nī ut spiritaliter circumcisi.

EXPLICIT AD CALAIAS. INCIP
AD EPHESIOS. ARGUMENTUM.

Epheſi & iudaer & gētilibus paulo a
postolo praedicante credider̄ qui
b; firmiter fidentibus scribit & in
principio quidem epistulae iudaeos.

appellans in castigationis xpī sa
cramenta & ponit post ad gē
des conuersus hostiatur ut tantū
bēficus nō sit ingrati. deinde cō
muniter usque ad finē moralice
praecipit instituta.

Paulus apostolus xpī ihū puolu
ratē di. Non meis mentis. sc̄is &
fidelibus. Om̄ sc̄i fideles. nōm̄ fide
les sc̄i. qui a pos sunt & icc̄ catechu
mini. sc̄o quod xpō credunt fide
les dici. nō tam sc̄i sunt quia nō r̄ p̄ bap
tismū sc̄i fideles sic intellegē
dū quod scribat fidelit̄ seruantib;
gratiā sc̄itatis. Qui r̄ ephesi in xpō
ihū nō omnib; ephesit. sed his qui
credunt in xpō. Gratia uob & pax.
Tunc uob ualebit gratia si enī sitis
ingrati sicut ē uestre uestri m̄ b;
tis deputant̄ pacē uero & conc
litationis seruabim̄ sihil ei bonita
q uel iustitiae deinceps ē trariū
faciam. Adō patre nro & dño ihū
xpō. Unū ē pater & filius demo
nstrantur ut r̄ q; parit̄ operan
ter. Benedictus dr̄ & pater dñi
nī ihū xpī. Laudat dñm eo quod do
na uent̄ in fr̄ scripta. Quib; die
dix̄ nos in omni benedictione spi
ritueli. Non maliquant̄ sed in
omnib; spiritalibus gratiā be
nedictionib; ut quomodo nob
nihil de est ex illo ita uolunt̄ q.

eius nihil desit & vobis. In celestibus
 non in carnalibus prosperitate & in
 terrena abundantia. In xpo. In ca-
 pite omnia membra benedixit,
 Sic elegit nos in ipso ante mundi
 constitutionem ut essemus sancti & im-
 maculati. Quia ad nihil est novum
 apud quem omnia erant antequam
 fierent. Nunc ut quidam heretici somni-
 ant animas ante in celis fuisse re-
 gregatas. In christo & tunc. Nunc homi-
 nu. In carne de. Per carnalitatem
 hoc fecit siue immaculatos dili-
 git deus. Praedestinavit nos in ad-
 optionem. Nunc nature filiorum. Hoc
 praedestinavit ut habere & poter-
 unt filii dei. Omnis qui cre-
 dere voluit & sic scriptum est. loque-
 bantur verbu dei cum fiducia omni-
 uolenti credere. Per christum in ipso.
 Ut membra eius simus. Secundum pro-
 positum voluntatis eius. Non secundum
 meritum. In laude glorie gra-
 tiae eius. Ut laudem glorie gra-
 tiae eius. In qua gratificavit nos in
 dilecto filio suo. In qua gratia gra-
 tos nos fecit sibi in christo. In quo ha-
 bemus redemptionem per sanguinem
 eius remissionem peccatorum. Non
 solum redemit sed & sic peccata re-
 mit deus sine nostro labore iustus
 nos fecit. Secundum diuitias gra-
 tiae eius quae super abundantiam inno-

bis. In omni sapientia ut notum fa-
 ces & nobis sacramentum voluntatis
 suae & secundum bonum placitum quod
 profuit in eo. Plus quam abunda-
 uit ut non solum amoret redemptis
 gratias peccata dimittat et sed
 & sic tantum nobis sapientiam dona-
 ret ut voluntatis eius occultis mys-
 teria nos scirent. In dispensatione
 plenitudinis temporum. In nouissimis
 temporibus quando iam omnis dis-
 pensatio temporum legis & naturae
 prophetiae & veterumque transactionum. Resur-
 rexit omnia in christo quae in celis & quae
 in terris sunt in ipso. Multis super haec
 diuersimodis & non quidam a iudeis cae-
 los animas in terra corpore accipi-
 endas. Alii celos iudeos qui caele-
 stia precepta habuerant terrae er-
 rogantes ad firmam. Alii uero ad-
 serunt in celis non angelis festiuitator
 sed eorum conscientiam ex christi tempore
 factis se quitam quia ignorant interrogu-
 bant quis esset & iste rex glorie & do-
 cent deo esse uirtutum sed quos fe-
 stiuos & non dicit nisi lapsus melius
 est sic eorum gaudium in salute homi-
 nu festiuitate esse dicam quod ha-
 buerant ante quam homines iusti-
 tia penitus declinarent in terra
 festiuitate esse gentium hominum per
 christum nullus ignorat. In quo & sic
 nos uocatis sumus. Nos qui & iudeis

credimus in xpo. praedestinaq.
ante destinati per fidem siue pro
cogniti. Secundū propositū eius.
Quo propositū quidē omnia se
staurere. sed primo uer p ditas
domi iert. qui omnia operat. Om
niū horū causa uoluntas ē di quā
rēgionabilē eē n̄ dubiū ē. Secundū
consiliū uoluntatis suae. N̄ secundū
m̄t̄ ientia. Ut sim̄ in laudē glori
ae ei. Ut p̄ uer̄sionē nostrē siue
p̄ signa quae fecim̄ laudē & glori
adi. Nos qui ante sp̄t̄ uim̄ in xpo.
Nos apostoli uel iudaei qui p̄ nos cre
didimus in xpo. siue ^{glor} p̄ t̄ uim̄
xp̄m. In quo & uos cū audis̄ & uer
bū uer̄tatis euangeliū salutis uer̄e.
In quo & uos & uobis ḡtib; ad nung
ta ē salus. In quo credent̄. In quo
euangelio siue xpo. Signati estis sp̄
p̄missionis sc̄o qui ē pignus heredi
tatis nr̄e. Hinc cognosce mini
unū eē quia eundem sp̄m accepis̄
q̄ cuius signa arrat̄ hereditatis fu
dit̄. Si ergo moſtuos suscitare ar
re ē. quanta erit ipsa possessio. pig
nus uō promissis fidem operat̄.
Sp̄u promissionis. Qui omni casu p̄
mis̄sus ē p̄ iohel. In redemptionē
adquisitionis in laudem gloriā ce
ipsius. Quos redimendos suo sangu
ine adque siuit ut & iā in hoc lau
demus gloriā eius. Prop̄ eic &

ego audient fidem uestrā quae ē
in dño ihū. Quā firmiter teneat̄
fidem ihū. Et dilēctionē in om̄ sc̄o.
Hoc ē fidem operib; cōprobare. &
om̄ bonos sine exceptio ne p̄sonae.
uel notitiae diligetis. cauer eē n̄
ap̄ se uel proph̄ & n̄ om̄is sp̄u
crede & n̄ ante probationē no
bit iudicare p̄cipitur. Non cesso
gratias agere pro uobis memon
ā uer̄i faciens in orationib; meis.
Non ut quidē in uacunditate cū ui
m̄ia uer̄i nihil oratione iucundus.
Ut d̄r dñm ihū xp̄i pater gloriā
d̄ & uos sp̄m sapientie & reueli
gionis. Notandū quia fidem & car
tatē habentib; sapientiā ad dño de
p̄cat. non erat om̄ eū d̄ ut h̄c n̄
omniū eē iustitū. In agnitione
ei. Quomodo optat ut agnoscat̄
dñm. quē ut q̄ ad eonouerant ut
ē credentes. om̄ p̄t̄ ipsū dilige
nt̄ sc̄o. Sed hoc p̄t̄ ut p̄f̄te
cognoscat̄ magnitudinē eius
atq̄ iustitē. iustitē quae potest
promissis p̄emia uel poenas
implere magnitudinē. quacum
ubiq̄ sit nihil eū potest ubique
laetare. qui enī hoc pro ceteros
nouerit. nullo p̄o d̄nt in loco
p̄ccare. nam qui humanū ter
timoniū erubescit. multo
magis diuinū potest reuer̄e.

unde filii helici sacerdoter essent
 dñm nescire se dicuntur quia p̄sbiticē
 & potētia eius minime timuerunt
 & iohannes apostolus omnē qui p̄
 cat dñm cognouisse ē firmat. In lu
 minatos oculos cordis uestri. Spiri
 tali a promissio n̄ nisi spiritalibus ocu
 lis p̄uidetur. Ut sciatis quē sit sper
 uocationis ei quae diuitiae glorię
 hereditatis ei in sc̄is. Si sc̄is & sc̄is ad
 quam asp̄e uocati estis. omnē spem
 saeculi facile contēneat. & si di
 uitias hereditatis diuidetis. om
 nis terra uob̄ horrebit heredi
 tas. nemo enī regnū cū opib; suis spe
 rans curator esse & mediocres sub
 stantia possidere dignatur. Et que
 sit super eminent magnitudo uirtu
 tis ei in nos qui credidimus sc̄andū
 operacionē potētis uirtutis ei
 quā operatur ē in xp̄o suscitatus il
 lū a mortuis. Omnē magnitudinē
 uirtutū diuinatur. uellege sup
 eminē & quod prestiterit xp̄ianis ut
 filios uo n̄ p̄cipere &. & cū caput nr̄m
 factū ad suā dexterā in caelestibus
 collocat. Et constituit ad dex
 terā suā in caelestibus. Hic dexte
 re p̄s honorē ponit n̄ ut d̄r corpo
 reus ē c̄p̄ d̄ctur. nam & pater
 ad dexteras ē scribit xp̄i. dñs inquit
 ad dexteras tuas confringet in die re
 suae regē. ambo ergo ad dexteras

. quia nihil ē in diuinitate sinistrū.
 Supra omnē p̄ncipatū & potētia
 & uirtutē & dominationē.
 Quia unū ē iacū dō adsumptur
 homo qui suscitatus ē. Et om
 ne nom̄ quod nominat n̄ solū
 in hoc saeculo sed in futuro. Si
 quod est aliter. Et omnia subiecit
 sub pedibus eius & ipsū dedit caput
 supra omnia ecclesiae quae ē corpus
 eius & plenitudo eius. Ecclesia om
 niū plenitudo ambrosii. Qui om
 nia in omnibus adimplētur. Quando
 om̄ crediderint tunc erit corpus
 eius p̄fectū in omnibus membris quo
 tus enī in membris omnibus n̄ in sin
 gulis adimplētur. nonnulla sit diuer
 sitas meritorū. Et uos cū essetis mir
 di delicat & p̄ccatis uestri. Incipit
 collatū beneficia replicare ut ad
 officium mandatorū ex contemplatio
 ne donatē indulgentiae audiatur ē
 citatū. mortuē enī erant p̄ccata
 facientibus sic adicem & uideam in dilig
 is uiuēt. In quibus aliquandoambu
 lastis. Notandū quod in p̄ccatis am
 bulat se. n̄ ambulat se illos dixerit.
 Secundū sub oculū mundi huius. Seculū
 hominibus similes sequitur diaboli
 uoluntate d̄. Secundū p̄ncipē por
 tēsticgras huius spiritus. Secun
 dū p̄ncipē illius potētis quae in
 hoc a se uentoso ē multitudine opinatur

quod diabolus in hoc a se satellig
bus suis adducipiendos diuersis
p&ccatis homines diuiserit poter
atq; qui nunc operat in filios dif
fidentiae. Operatur suasionem
non ut in eos qui n̄ credunt illi
aū qui desperant atq; diffidunt
de promissione di dicuntur filii
diffidentiae sic filii irae & gehē
ne & mostis. In quibus & nos om̄e
uestri sumus aliquando. Non so
lū uos gēner̄ n̄ credendo sed nos
iudei p&ccando. In desideris car
nis nostrae feci & uoluntatem
carnis & cogitationū. Quando m̄
n̄c̄ reb; terrenis & carnalibus inhe
rebit. n̄ solū desiderans sed & fa
ciens quācūq; mala cogitatio sug
gerit &. Et eremus natura filii
irae sic & cetera. Ita nos patet n̄ extra
ditionis consuetudo possederat
ut om̄a ad damnationē nasci uide
remur. Oī aū qui diues ē in miseric
cordia. Misesens somniū quō om
nia potes & diligis omnia quae
cetera n̄c̄ n̄ odians aliquid dē sti
tuisti. Propt̄ n̄c̄m carnac̄ dē tuam
quadi l̄x̄it nos. Nimia c̄t̄er est
rebellis ser uos quasi filios dilige
re. unde c̄siderandū ē quācūq; dili
gat scōre effector qui tantum digna
tur est diligere p&ccatores. Et
cū es semus mostui p&ccat̄ ē uiuifi

cauit nos xp̄o. Sine p&ccato sic xp̄r̄ ē
per b̄ptismū faciendo. Cuius gr̄a
estis saluati propter ipsum siue qui
pro uobis gratis nullo iustitiae uer
tamento incedere ē mortuus
uel cū p̄ se n̄ esset. Et con
suscitauit & ē sedes f̄ in caelesti
bus in xp̄o. Non possum̄ desperare
quod n̄r̄a natura iam possidet & qui
a ubi caput ē ibi d̄t & corpus. sic
ipse ait. uoluit ubi ego sū & isti sū
m̄ d̄. ut ostēderet in saeculis su
p̄ uenientib; Ante praedestinauit
quod erat his temporib; cōpl̄ d̄ r̄.
Abundanter diuicit gr̄a quae suae;
Uese abundans gr̄a quae n̄ so
lum p&ccatae donauit sed & sic cū
xp̄o resuscitatos in dextera di in
caelestibus collocauit. In bonita
desup nos in xp̄o. In exemplo uel
corpore xp̄i. Gregaenī estis sal
uati p̄ fidem & hoc n̄ d̄ uobis. Non
mentis prius uitae sed sola fide
sectam̄ n̄ sine fide. Sed di donū ē
n̄ d̄ op̄n̄b; nequis glori d̄ r̄ se
suis mentis aliquid in b̄ptis mo
accepisse. Ipsius enī sumus factu
re c̄fecti in xp̄o in operibus bo
nis quae p̄parauit d̄ ut illis
ambulemus. Quācūq; in xp̄o
senati ut in bonis operibus am
bulemus quae in euangelis sunt
ostensa. Propt̄ quod memoser.

esto te quod aliquando uos & uobis
 eratis in carne. Comemorati illor
 d' quantaignobilitate de adsumma reg
 ni perductis in dignitate ut n' sin
 in gratia beneficium largitionis. Qui
 dicebamini praepotiu' ab ea que di
 citur circumcisio. Circiter p' potiu' iu
 dei circumcisio dicebant. In carne
 manifestate manum humana in car
 ne n' spu' di in corde. Quia eratis
 illo te posse sine xp'o. Nescientes
 xp'm idola sensibilia colebatis.
 Alienata euerfuctione israhel.
 Quia tunc erat populus di. Et hospi
 tes testamtoru'. Et tunc si crede
 rit profeliti hoc e' adu'ne habeba
 mini. Promissionis spe n' habetis.
 Quia di promiserat abrahe illi soli
 sperare uidebunt. Et sine do in
 hoc mundo. Multos eni' fidei sor
 deos sequentes unu' amiserunt ueru'.
 Hunc au' xp'o qui aliquando erit
 gr' longe facti eritis prope. Ita ut
 iudeis aequa semini qui cu' do' h'z.
 In sanguine xp'i. Credendos uos
 ois sanguine & p' cessione liberati.
 Ipse e' eni' pax nra qui f'cit utraq;
 unu'. Ipse e' conciliatio utrius
 q; populi ad inuicem & ad dm. Et
 medi' p'ccati & macer uae. Medi
 us pax et & sepis & maceria one
 ric legis erant. duos populordi
 uidentur & ideo ipse pariet in

micitiae nominantur. Sol
 uens inimicitiam in carne sua.
 Circumcisionis & cetero ru
 quaenon tunc di uoluntas qua
 aut temporis rectio aut po
 puli duritia & egeret. He
 gemmandatorum decretis
 euacucens. Per solam fidem
 iustificans & moralia sola de
 ceruens. Ut duos condat in se
 metipsam iudaeum & gentem
 in suo corpore e' qualiter ion
 genti. In unum nouum homi
 nem faciens pacem. In unu'
 populum christianum &
 duobus effectum. Reconc
 licens abos in uno corpore do.
 Quia ambo per peccatum fue
 runt separati. Per crucem
 interficiens inimicitiam in
 semetipso. Per solam fidem
 crucis quaenullam de terret
 Non enim grauis aut diffici
 lis est qua' habere & iam la
 tro potuit cruci fixus. Et te
 uangelizauit pacem uobis qui
 longe & pacem his qui prope.
 Ad hoc uenit ut dissidens hu
 manum genus & in semetip
 so & in do ad reconciliacionis gra
 tiam reuocaret. Quoniam per
 ipsum habemus accessum am
 bo ad patrem. Nemo uenit

ad patrem nisi per me. In uno spū.
Unum corpus unum spm̄ habet
& signū pacis unus est sp̄s. Er
go iam non estis hospites & cœduens
sed estis ciues sanctorū & domer
tici dī. Jam non ex trane in eque
prose liti. Nec enim separa
uit uos dñs a populo suo sicut
prædixit isaia. sed ciues qui
eiusdem sunt & originis & ha
bitationis. **S**up̄ edificati sup̄
fundamentum apostolorum
& prophetarum ipso summo
angulari lapide xp̄o ih̄u in
quo omnis aedificatio construc
ta crescit. Prophetarū nouiter
tamēti equibus aztebus fuit
xp̄s. est fundamentum. qui & iā
lapis dicitur angularis duos
coniungens & continens parietes.
ideo autem & fundamentum &
sumus est quia in ipso & fundatur
& consummatur ecclesia. In
templum sc̄m̄ in dño. In templo
sc̄o. non possunt lapides poninon
sancti ad comparationem tem
pli hierosolymæ dicit extra
corpus xp̄i. id est ecclesiam ut
maleso maiorem munditiam
& sanctitatem habeat uertat
quam in mago. In quo & uos coae
dificamini in habitaculum
dī in spū. **U**t cum apostolis

& prophetis sicut habitaculum
dī spirituale non manufactum,
huius rei gratia. Huius quam
superius memorauī quod filius
dī. & gentes saluauerit & iude
os & utrosque fecerit unum.
Ego paulus uinctus xp̄i ih̄u. Si
ue catenis siue xp̄i amore liga
tus non possum meam nisi dñi. fa
cere uoluntatem. sane quando
se uinctum nominat confirmat
euangelium xp̄i. ostendens. quan
tas se spes eius pro quocumque pati
libenter amplector. Cum posset
a iudeis ut leges doctor & ma
gister diuitis abundare & summo
honore gaudere. Prouobis gentibus.
Secundum euangelium inimici
propter uos quia uos similes esse
dicimus iudeorum. Sicutamen au
distis dispensationem gratie dī.
Quae data est mihi in uobis. Sicut
amen firmiter retinetis me in
uobis dispensationem accepisse
doctrinae. qui enim fidelis ser
uus & prudens quē constituit
dñs. super familiam ut dicit illis
escam in tempore. Quoniam
secundum reuelationem. Non
secundum humanam doctri
nam. Notū mihi factū est sacra
mentū sicut supra scripsi.
Iudeos & gentes unā se in

xpo. In breui prout potestis legere
 ter in intellegere prudentiam eam.
 Non quantum poteram ego scribere
 sed quantum uos adsequi ualeba
 tis in mysterio xpi. Non in elo
 que tias aciculari. Quod ali
 is generationibus non est agni
 tum filius hominum sicut nunc re
 uelatum est sanctis apostolis
 eius & prophetis. Sciebant qui
 dem prophete priores gentes
 uocandas non tamen sciebant
 nullam inter ipsos & iudaeos
 discretionem futuram. In spu.
 esse gentes coheredes. per
 spm. mihi reuelatum si uel in
 spu illos sociatos esse non cir
 cuncisione. Et con corpore cler
 & participes promissionis
 in xpo. ihu. Idest unius corpo
 ris non solum coheredes quod
 possunt diuersi generis esse
 nec solum corporales qui pos
 sunt. eiusdem generis filii non
 eiusdem esse in hereditate
 substantiae. Per e
 uangelium cuius
 factus sum minist
 ter. Per meam prae
 dicationem omnibus
 innotescit. quia mihi hoc pecu
 lia. . . riter reuelatum est.
 Secundum donum gratiae di.

Non secundum meritum meum.
 Secundum operationem uirtutis
 eius. Cuius uirtus me confir
 mauit siue cuius uirtus meum
 confirmat euangelium. Mi
 hi omnium sanctorum minimo
 data est gratia haec. Minima
 tempore non labore. simul no
 tandum quod inter sanctos se
 humiliando fecerit gradus.
 In gentibus euangelizare in
 uestigabiles diuitias xpi.
 Admitta re futuras heredi
 tates diuitias re promissas
 quas sensus humanus ad pre
 hendere nisi reuelatione non
 preual. Et in lumine om
 nes quaesit dispensatio sacra
 menti & iudeis & gentibus hu
 ius sacramenti pandere rati
 onem. Abscondita saeculis in
 do. Hoc est quod in prioribus te
 poribus solidum cognitum erat.
 Qui omnia creauit. & iudaeos &
 gentes siue omnem creatu
 rem. ut sensus contra mar
 tionem proficiat & ceteros
 haereticos. Ut innotescat
 principibus & potestatibus
 in caelestibus per ecclesiam
 multiplicis sapientiae di.
 Ut per me his quibus caelestibus
 omnem ecclesiam prio

cupantur multiformis di. sa-
pientia innotescat. Secundū
p̄finitionē seculorū quam fe-
cit in xp̄o. ih̄u. dño. nostro. Qua
praefi. nunt ut hoc tempo-
re quando iam valter homines
saluari non poterant sola xp̄i
fides saluarentur. In quo habe-
mus fiduciam & accessum in
confidentia p̄ fidem eius. Non
p̄ nostra misericordiam. sed p̄
eum cuius fides nobis pecca-
ta dimisit. Propter quod pe-
tonedeficiatis in tribulationi-
bus meis prouobis quae est glo-
ria uestra. Neme audientes im-
pone laedi addm̄. non p̄tine
reputatis in quo magis glori-
ari debetis intellegenter
me. tanta absque certae spei
fiducia sustinere non posse.
Huius rei gratia flecto ge-
nū mecc ad p̄ctrem dñi. N̄.
ih̄u. xp̄i. ex quo omnis pater-
nitas in caelis & inter rano-
minatur. ex quo omnis pater-
nitas nomen accepit siue ex quo
omnis res pater nomena-
tur ut det uobis secundum di-
uitias gloriae suae uirtu-
tem corporari per
sp̄m eius. Ut uos per illu-
minationem scientiae dien-

tiarum gloriae suae confir-
met. In interiore homine ha-
bitare xp̄m. per fidem in cor-
dibus uestris. Ut in interio-
per fidem robustus est ibi ha-
bitat xp̄s. nō ubi exterio-
raginatus. In caritate
dicati & fundati. Ut in eura-
more firmiter stetit et om-
nium membrorum eius in qui-
bus ipse diligitur ut eum cog-
nitis eius beneficis diligitis.
Ut possitis comprehendere.
Ut ex omni parte magnitudi-
nem scientiae comprehendere
re ualeatis. Cum omnibus
sanctis. Quae res sapientiam
apud malos & non inuenies. &
alibi in corde autem bono requi-
escit sapientia. Quae sit la-
titudine & longitudo & subli-
mitas & profundum. Quidā
dicunt quod lectitudo spa-
tiosaua intellegatur. Lon-
gitudine uita aeternae lati-
tudine caelū profun-
dum inferi ut sci-
licet horum omni-
um notitiam habent
ter nouerint quid di-
gant uel quid reputent.
Scire etiam sup̄ . . . emi-
nentem scientiae carita-

102
ten xpi Supereminet & scientiae
ecclesiarum xpi. cum ex ipse nec
catur sicut recedit superemi
net & fructus; Ut impleamini in
omnem plenitudinem di. Ut
perficiamini in omnibus uir
tutibus xpi. Et ceterum qui po
tens est omnia facere super
abundanter quam petimus
aut intellegimus secundum
uirtutem quae operetur in
nobis; Frequenter maiora
tribuit non solum quam petimus
sed etiam quam competere intel
lemus quod ex uirtute signo
rum intellegimus quae ope
retur in nobis; Ipsa gloria
in ecclesia & in xpo. i. hu. Qui
a ueniens xps. sibi met recedit
gloriam ecclesiam congrega
uit; In omnes generationes
saeculi saeculorum;
Immensa beneficia immen
sis sunt laudibus celebra
nda. non solum de his quae
temporibus xpi. contulit
sed etiam quae & contese
cit & ante faciet. amen.
Hucusquidem mysterio in
carnationis xpi. Et deuo
tione gentium & unita
tatem iudeis per euan
gelium facte cuius.

mysterium ipse suscepit
& per omnia uerbo & oratio
nes sua eos & labore exhibe
re se perfectos se docuit
hinc incipit moralia omni
ecclesiae tradere insti
tuta; Obsecro itaque uos. ego
uinctus in dno. ut digne ambule
tis uocatione qua uocati estis;
Ego uos rogo qui uestra causa
sum uinctus ut uos di. filios
agnoscentes dignetis ho
nore uerremini quicquid quae
que dignitas habet quibus ag
noscentur proprie instituta;
Cum omni humilitate & in cen
suetudine cum patientia. Et
mentis & corporis humilitas
uerce nihil sibi uindictae man
suetur nulli nocet & patiens nul
li uicem reddit iniuriae; Sub
poritantes in uicem in cari
tate; Sufferunt & philoso
phi sed non in caritate. nos
uero non ut laudemur sed
ut ille quem sustinemus pro
ficiat diligentes sustinere
debemus; Solliciti serua
re unitatem sps. in uincu
lo pacis. Per uinculum pacis
in nobis unitas sps. conti
netur; multitudinis enim
credentium erat cor.

unum & animae unum. Unum
corpus & unus spiritus sicut uo-
cati estis in una spe uocationis
uestre unus dñs. una fides u-
num baptisma. Unum consensu
deb & habere in uno corpore om-
niū compago membrorum quae
ad unam spem sunt uocati sedu-
tis. unde diligentius legere de-
bet hunc locum huius saeculi
occupationibus inliciti putant
sibi licere peccare & alius non
licere cum omnes in unum corpus
baptizati sūt in eundem acce-
perint & in unum spe uocati sint
dñi. si uerit. si unum spm. habe-
tis & ex uno patre dō. nati es-
tis nolite uobis deterrere nobi-
litate aliquit adrogare ne ue-
ram gloriam amittatis. U-
nus dñs. & pater omnium. Citi-
com eorum qui ex gentibus cre-
diderunt. Quis uero omnes & p-
omnes & in omnibus nobis. Su-
per omnes uirtutes ut potens
p omnia opera sua quae immen-
sus in omnibus christicenis
secundum sanctificationem qua
habitare dignatur. Unicus
que autem nostrum decta est
gratia. Non multos sunt cor-
porum uero & tectem gratia-
rum sed membra diuersa.

Secundum mensuram. Item nos-
trae caritatis quam illius largi-
tatis donationis xpi. Quae quam
gratiam se aptauerit ipse
consequatur ut puta quis studiosus
legis est sapientiam multum operans
& ieiunans eiciendi spiritus po-
testatem. Propter quod dicitur
censens in eadem captiuam dix-
it ceperit uirtutem dedit donec
hominibus. Quos dicebatur capti-
uos tenebat in morte in xpi capti-
uauit ad uirtutem ceperit nostrum
in caelestibus collocando. Quod
causam ascendit. quid est nisi qui
a & descendit. Exponit cur di-
citur ^{causam} esse se quem ubique esse
non dubium est secundum formam
scilicet serui cedat quae non loca-
liter sed dignanter descende-
ret. In inferiores partes
terrae. Infernum sub terra
esse nemo uicem ambiget. Quae
cendit ipse est & qui descendit
super omnes caelos. Quae descendit
cum enim in infernum ipse
cum enim anima & corpore cecen-
dit in caelum. Ut impleret
omni gloria triumphen-
tis siue quae scriptae sunt
siue dum in hunc mundum
diuinitate unum effectus
est. Et ipse dedit quos

~ decem quidem ce positolos quos decem
 ~ autem prophetas. Contra carri
 cenos ut filii & pectris unces ito
 perfectio. nec ad corinthios dñm
 pectre dicit istos in eclesia
 ordinari se hic uero xpm. hos
 ~ dedit se commemorat. Alios
 ~ uero euangelistas. Omnis a
 positolus euangelista non om
 nis euangelista ce apostolus.
 sicut philippus qui unus erat
 ~ ex septem. Alios ce tempes
 ~ tores & doctores. Pccatores sunt
 ~ scilicet doctores doctores uero
 omnes qui sunt idonei ecclia
 lios in sctis en dos omnis ergo
 pastor doctor non omnis qui
 ~ doctor & pastor. Ad consũ
 ~ mationem sanctorum in o
 ~ pus minister in aeficaci
 ~ onem corporis xpi. Ut per
 ~ fici ceatur sanctis si uer
 ~ eorum numerus impleatur
 ~ hi omnes sunt constituti
 ~ ad aedificandam ecclia
 ~ am que ce corpus est xpi. ut
 ~ omnes ad fidei pfectionem
 ~ pducant. Donec occurrat
 ~ mus omnes in unitatem
 ~ fidei. hoc uotum & in fal
 ~ sis doctoribus inest id est
 ~ uolentes omnes homines si
 ~ cut me. Et agnitionis

~ filii dñi. Ille agnouit greci
 ~ am filii dñi. qui non pccat qui
 ~ a omnes qui pccat non uide
 ~ eum nec cognouit eum.
 ~ In uirum pfectum in mensu
 ~ ram aetatis plenitudi
 ~ nis xpi. Qui enim dicit se
 ~ in xpo. in ce ne redet & sicut
 ~ ille cecubauit & ipse cecula
 ~ re & non an norum eius ac
 ~ ce rem sed uirtutem ple
 ~ nitudinis imitari.
 ~ Ut in omni simus pcculi fluc
 ~ tuantes & circum ferremur
 ~ omni uento doctrinae. Ut non
 ~ simus ignorantes nec dubi
 ~ ac uacillantes & more imperiti
 ~ gubernatoris omnis doctri
 ~ nae ce uento nostrae fidei uel
 ~ a pendentes ne fecile nau
 ~ frageamus ceat ce portu
 ~ pfectionis numquam puenire
 ~ possimus. In nequiti ce homi
 ~ nu in astutia. Ne quiti ce hu
 ~ mania ce stutis disputati
 ~ onibus a recto fidei curso
 ~ detorquet incautos. Ad
 ~ remedium erroris. Si ue
 ~ quod multi quod dcm erro
 ~ ris siue remedium putant
 ~ simul tor secum ce exerint
 ~ ced erroris siue erroribus
 ~ bus remedium sine labore

promittentes permanere fa-
ciunt in errore. Veritate
autem facientes in caritate.
Omnia in ueritate propter ca-
ritatem xpi. & nihil in hypo-
crisis facientes. Crescemus
in illo omnino. In illius perfecti-
onem omnino per caritatem cresce-
mus. Qui est caput xpi. ex quo
totum corpus compeditur
& conexus omnem iuncturam
sub ministracionis secundum
operacionem. Excepit reco-
nexusum corpus per omnem sub-
iunctionem operacionis cresce-
rit dum se alicuius membrum
aedificent diligendo ite-
ut unum quod quem membrum in
sua mensura augetur hoc est
ut qui est percipientium oculo-
rum numerum crescit
qui oculi officium gerunt & sin-
gulae uolo commembra profi-
ciant. In mensura unius ca-
uisque membra augmentum corpo-
ris facit in aedificationem sui
in caritate. Dum singula mem-
bra crescant maius efficitur
corpus. Hoc igitur dico & tes-
tificor in dno. Quos superius ob-
secrauerat hic dno. obsecra-
tione constringit. Ut iam non am-
buletis sicut & gentes ambulantes.

Nolo autem solus esse nomine christi-
anos & dno. ore confitentes operibus
denegare sed quicquid in terra
bolum distat & dno. ante differ-
rentia debent filii di. a filii dia-
boli in operibus discrepare nec dno.
laebris honorantes cordis affec-
tu & amore longius absistamus
& dicatur de nobis sine excusaco-
lunt me hoc est ex mea cultura
nullos accipiam fructus. In uer-
itate sensus sui. Vanis uer-
nim omnes homines quibus non
subest scientia di. Tenebris ob-
scurectum habentes intellectum.
Habent quidem naturam clariter
intellectum sed ignorantiae &
mundanorum sollicitudinum
caeligitine ac tenebris obscurectum.
Alienati autem di. Illi uero a
uita alienati sunt di. quae igitur
no recent uos autem qui cognouit
ait dno. sequi debetis. Per igno-
rentiam quae est in illis. Notan-
dum quae con. p. di. ignorantia
generauit. Propter caecitatem
cordis ipsorum. Ex caecitate est
insipientes cordeorum dicentium
non est di. Quia desperantes se
met ipsos crediderunt impu-
dicitiae. Desperantes poenam
impiorum & praemium esse
iustorum & necesse est ut pra-

sentibus uoluptatibus inhaere
cent qui futurus des per cent sicut
in libro sapientiae dicitur exp
sona eorum quia in uicem in uerem
dis solui presumpserunt uentem
& fruamur bonis quae sunt & ce
teris. In operacionem in modo
ciae omnis & auertitiae. Omnia
crimine ceteris in mundiciae &
auertitiae nomine comprehen
dit. Vos autem non ita didicistis
xpm. si tamen illum audistis &
in ipso edocti estis. Ut sicut illigen
tialim tu uiuatis ille enim uere xpm.
audiuit & eipso dicit qui in nul
laurio gentibus similis inueni
tur. Sicut est ueritas in ihu.
Sicut ille uere mortuus est &
uerere sur rexit ut nos uere
in nouitate uitae ambulemus.
Deponere uos secundum pristina
conuersationem ueterem homi
nem. Exponit quid sit uetus
homo quomodo deponatur scilicet
qui pristinos errores desiderat
huius mundi & qui non membris
corporis sed mente & conuersa
tione mutatur. Qui corrump
pitur secundum desideria er
roris. Faciens uoluptatem car
nelium cogitationum. Reno
uamini autem spiritu in men
tis uestro. Sicut hieremias

ait fecit uobis cor nouum &
- spm. nouum. Et induit no
- uum hominem. Exueterem
- uelle genouum. Quis eundem
- dm. creatus est iniustitia &
- sanctitate ueritatis. Expo
- nit quid sit hominem ad ima
- ginem di. esse creatum ut sc
- licet iustus & sanctus & uerax
- sit sicut di. & sanctitate ue
- ritatis non uanitate hoc est quae
- uanam hominum gloriam
- accipitur cum scriptum sit
- iuste quod iustus est persequer
- ris. Propter quod deponentes
- mendacium. hinc describit
- ipsas species sanctitatis qui
- bus nouus homo cognoscitur.
- loquimini ueritatem unus
- quisque cum proximo suo quonia
- sumus in uicem membra. Ne
- mos uo de cum ueni at fratrem
- quicquid in corpore sumus &
- non possunt aliter uicem
- membra refellere ueteria
- laniare nec enim manus
- inludit oculum aut dentes
- lacerant membra nisi for
- te ubi spiritus inmundus in
- habitat. Irascimini & noli
- te peccare. Ira non in ebri &
- mentem sed re ueritas dis
- pense tur nec tuum iniuria

sed fructus animaduerte
- peccatum, Sol non occidat su
- p' irrecundiam uestram.
Nescientiae lumen in tua
indignatione deficiat, No
lite locum decere diabolo. i
recendo uel quolibet alio
delictoporta enim diaboli
est peccatum sicut sp' s'ci.
- porta iustitia est, Qui fura
- batur rem non furetur
- magis autem laboret.
Alienor labores aliquando
diruptos nunc suo labore
compenset & operando tri
buit indigentibus qui mul
tor furando fecit egentis,
- Operendum manibus quod
- bonum est ut habeat unde
- tribuat necessitatempa
- tienti. Non quod melum
sunt enim malae uel in
honestae uel melae artes
ut maleficia & ecce quae non
ad necessitatem
sed ad concupiscentiam
proficiunt uoluptatem,
- Omnis sermo melus exo
- re uestro non procedat.
Non unus nec duos sed omnes
malis sermones in ore chris
tianidebentes se crucifixu
- Sed si quis bonu adae d' sicce

- tionem fidei. Non silentium in po
sunt sed quate ten loquendi in
strucuit ut omnes sermo fide
aedificet christianum & os
nostru ad solu peccat d' uer
bum simul nocet du quia hoc
uniuersae ecclesiae praeci
- pitur, Ut det gratiam audien
- tibus. hoc est quod alibi dicit
sermo ueter in grecias ale
sit conditus ut ex sermone
nostro greciam accipient
- audientes, Et nolite contri
- stare sp'm s'c'm d'i. Homini
bi loquens comp'rationes in
ducit humenasi ut ex nobis
intellegemus quante sp'u
s'c'o. in uiam feciamus cum
domine uis in nobis aliqua
peccati sorde polluiamus &
quia de hospitio suo nobis con
dolens non sibi dolens tristis
abscedat ceteru tristitia
& ira & cetera huius modi
in nobis p'cessiones sunt quia
passibiles sumus in do. uera
dispensationes nos enim
illic in uita p'ctimur ille uo
luntate ad nostram emen
dicationem adsumit & haec
est inter d'm. & homine ha
ru' condicionu diuersitas
- quae naturae, In quo signa

~ adestis in die redemptionis. Signa
 ~ acculum scilicet spiritus in die acceptis
 ~ mi accepistis nouum signacu
 ~ lam habere coepistis. Omnis
 ~ am certitudo. In quibus contristatur
 ~ spiritus sanctus ostendit recte cutem
 ~ ra praeposuit amaritudinem
 ~ quia praestitit pro casto. Et ira
 ~ omnem abstulit iram. Et in
 ~ dignitatis indignitatis ex superbia
 ~ est eum liquem iudicemus indig
 ~ nu & ideo eum nolimus sustinere.
 ~ Et elecmor. Elecmor qui ex fu
 ~ rore descendit quem non habu
 ~ it xpm. ceterum isaias benedec
 ~ ma re iabatur red. & dicitur. elema
 ~ bat in templo. quis ita ueniat
 ~ & bibat. Et blasphemico tol
 ~ lectur a uobis cum in meclitia.
 ~ Quae uel inimico potest uicem
 ~ reddere. Estote cuncti in ui
 ~ cem benigni. Seruet ordinem
 ~ legis ut non solum malitiae
 ~ tollatur sed etiam benigni
 ~ tas inferretur. Misericor
 ~ der. Id est condolentes. Donan
 ~ tes in uicem sicut & dominus xpo.
 ~ donauit uobis. Remittentes
 ~ peccata. ne uobis dicatur
 ~ seruenet quae omne debitu
 ~ dimisit tibi oportuit & te
 ~ dimittere conseruato.
 ~ Estote ergo imitatores

~ di. sicut filii carissimi. In
 ~ actione enim non necesse fi
 ~ ludi. sumus sicut ait saluator
 ~ ut sitis filii patris uestri qui
 ~ in caelis est & cetero. Et
 ~ ambulat in dilectione sicut
 ~ & xps dilexit uos. Unde &
 ~ & io hannis apostolus ait in
 ~ hoc cognouimus certitatem
 ~ qui ille pro nobis animam se
 ~ am posuit debemus ergo &
 ~ nos pro fratribus nostris ani
 ~ macis ponere. Et credidit se
 ~ ipsum. Voluntatem eius se tra
 ~ didit non ex alio in uisus est
 ~ credere dicitur. Pro nobis. Pro pec
 ~ catoribus ut fierent iusti.
 ~ Oblationem & hostiam dō.
 ~ in odore uisus uos. Stans
 ~ simas dō. Odore est certitatis.
 ~ Fornicitio autem & omnis in
 ~ munditia aut auctoria.
 ~ Omnia crimine breuiter
 ~ comprehendit ducit criminu
 ~ designando. recedite. Nec no
 ~ mine tur in uobis sicut de ec
 ~ sanctor. Considerandum sibi
 ~ cet fieri quod non licet & nomi
 ~ nari. Aut turpitudine aut
 ~ stultiloquium. hoc etiam
 ~ in filius hominum reprehē
 ~ ditur honestorum. Aut scur
 ~ rilitas quae ad rem non pertinet.

~ etiam imp
 ~ uendi mē
 ~ rmo fidē
 ~ m dō
 ~ di. uer
 ~ iahoc
 ~ praeci
 ~ audien
 ~ dicit
 ~ asale
 ~ monē
 ~ xpian
 ~ re con
 ~ homi
 ~ nes in
 ~ nobis
 ~ em spū
 ~ mas cum
 ~ aliqua
 ~ amus &
 ~ nobis con
 ~ m. m. p. i.
 ~ p. t. t. a
 ~ modi
 ~ unt qua
 ~ dō. uer
 ~ of em
 ~ ur ille
 ~ im em
 ~ t. h. h. e.
 ~ m. h. h. h.
 ~ p. t. t. a
 ~ signa

Risum mouent qui grauitati nō
conuenit christiane quia ad
rem caelestem diuinam quae
non perit & sed magis grati
cerum actio. Hoc in ceteris semp
tractare debetis quomodo dō.
& actu & cogitatione placeatis
Hoc enim scitote intellegentes
quod dominus fornicator aut im
mundus aut auerfus quod est ido
lorū seruus non habet & heredi
tatem in regno xpi & di. Contra
illos dicit quis solus confidendum
posse sufficere quicquid huiusmodi
actus non dō sed demoni exhiben
tur hereditas autem regni celo
rum dī filius non diaboli procepera
tur, Nemo uos seducet. Descendo
hoc solum opus est ut fides sit &
homo xpi. baptisimus & consequa
tur quantum uis peccet & peri
renon poterit. Inanibus uerbis.
Quia hominem liberare non po
terunt. Propter haec enim
uenit iradi. Ex praeteritis su
tur peccata cognoscite si sodomitis pe
perit & his qui in diluuioperi
erunt parceret & uobis. In filios
diffidentiae. Qui non credide
runt ipse comminatus dī.
supra esse uenturum. Nolite
ergo effici participes eorum.
Si in peccatis iudicium despe

eritis.
rantium participes fueritis et
in poena consortes. Eructis aliquan
do tenebrae nunc autem lux in dno.
ut si lux ambulatote. Quando
nesciebatis dni. uoluntatem nunc
uero omnia agnouistis quantum
ergo inter lucem distat & tene
bras tunc a pristina conuer
satione discrepare debetis. , , ,
Fructus enim lucis est in omnibo
nitate & iustitia & ueritate.
Talem habet scientia fructum.
Probantes quid sit beneplaci
tum dō. Ex lege probate quid
beneplaceat dō. non quid homi
nes ad se uerent. Et nolite com
municare operibus in fructu
os tenebrarum. Non prodest
quicquid sine scientia fit ue
ritatis quia nec lux potest co
municare cum tenebris.
Magis autem & redarguite.
Non solum communicare noli
tes sed etiam redarguite. Quae
enim in occulto fiunt ab ipsis.
In secretis locis domorum uel
templis. Turpe est & dicere.
Hobis dicere. turpe est quae
illi uelut in tenebris gerere
non erubescunt. Omnia accu
sem quae arguantur alumni
nem manifestentur. Sicut
ad corinthios ait occultati

in cordis eius manifestata fiunt
 & tunc cadent in faciem adorabit
 dñm. pronuntians quoddñ. uere
 est in uobis; Omne enim quod
 manifestatur lumen est; Incipit lu-
 men esse cū cecidisset & uobis. ed-
 iungit p̄p̄t̄ quoddñ. surge qui
 dormis quasi uocem alicuius sapi-
 entis conscientia in seduli pulsan-
 tis inducit & desomno ignorantiae
 & citare cupientis; Et desurge
 a molibus, a peccatis uel a cibis; Et
 illuminabit tibi x̄p̄s. Cū ei cecidisset
 efficiens & ip̄s lux. Uide & itaq; fra-
 t̄es quomodo caute ambulatis non
 quasi insipientes sed ut sapientes.
 Quasi filii sapientiae & lucis ne alicui
 offendiculum dñi & incipiat ei
 cecusa perditionis & sistere pe-
 dit̄es tempus; Vestrā sapientia
 uel cautela; Quō dies malisunt non
 dies per se malisunt sed p̄ homines
 sicut locus malus dicit̄ in quo aliquis
 mali committit̄. Prop̄t̄ eec nolite
 fieri imprudenter sed intellegenter
 quā est uoluntas dñi. Scrutami-
 ni legem in qua eius uoluntas agnor-
 cit̄. Et nolite in ebrietas uino in
 quo est luxuria sed implemini
 sp̄u. Exponit continentiae utili-
 tatem quia luxuria in ceteris an-
 ad p̄d̄ere non cōuenit crucifixi
 sed sp̄u. sc̄o. replet̄. Loquenter.

uobis in & ip̄s psalmis & hymnis
 & canticis spiritalibus; non in ac-
 tibus saeculi. sicut cecit̄ prophe-
 ta ut non loquatur or̄ meū opera
 hominum; Canticenter & psal-
 lentes in cordibus ūs; ne o-
 re cecit̄ dñi uerbis resonemus;
 Dño gratias agentes semp̄ pro om-
 nibus in nomine dñi n̄i ih̄ x̄pi;
 Se uobis se uim alis sicut ait iob.
 Sit nom̄ dñi benedictum; dō.
 & pat̄i subiecti in uicē in timore
 x̄pi; non humano timore. uel ce-
 cecit̄ studio. sicut quidam
 sunt peccati cecit̄ consueuerunt;
 Mulieres sunt ūs sub dñi;
 Quae non eor̄ sicut incontinentes
 corinthios lacte cecit̄. sed p̄-
 fecto continentiae cibo nutrit̄
 eb̄t̄; tim̄ enim necessitate
 inplēt̄ quo cecit̄ officio. cecit̄ in
 mulieribus subiectio. aut in ūs
 cessat̄ & cecit̄ affectus. & in
 eam continentiam quae diuisti-
 um docuisse uidētur; c̄terum
 quae est ut noue uicē p̄ce-
 dicat̄. nulla desistente cecit̄ hoc
 docet̄ & quod nec turciter possi-
 debent sicut dñi; Quomodo ser-
 uat̄ subiecte er̄t̄ cecit̄ do-
 minum uocent̄; Quō ūs cecit̄
 est mulier; sicut x̄p̄ cecit̄ est
 ecclesiā; ip̄s red uocet̄ corpo-
 r̄

¶ Sed sic ecclesie subiecta est xpo.
Ita & mulier eius in omnibus.
¶ Reddit iustitiam ecclesie subiectionis.
¶ Quia & p[ro]ph[eta] est uir. & u[er]usq[ue] cor
poris debet esse educator; tam di
ligite uxores utat[ur], sicut & xps.
¶ Diligit ecclesiam, & eam se[m]etip[s]am
& uenerabiliter carit[er]. Et seip[s]um
sibi tradidit pro e[am]; Ita &
uos pro sanctitate uxorum
in memoriam esse fuerit recu
satis; ut illam se[m]etip[s]am &
mundans. Leu[er]o a quoc[um]q[ue] in
uerbo; a quoc[um]q[ue] lauit corpus cum
m[er]ito doct[ri]na[m] mundauit. sicut
ait ad hebraeos; c[on]sp[er]si corde[m]
c[on]scientia[m] mea[m]. & c[on]luta cor
pus a quoc[um]q[ue] mundice; ita & uos corpo
ra uxorum continentia. & cum
m[er]ito mundate doct[ri]na[m]; ut ex
hiberet ipse sibi gloriosam ecclesiam
non habentem maculam aut
rugam. c[on]t[ra] ediquit eiusmodi.
¶ Ita sibi xps mundauit ecclesiam
ut antiqua[m] crimine[m] c[on]lueret
& noua[m] maculas. quomodo non
incurramus. ¶ u[er]o ostendit &
& exempla; Sed ut sit sancta & im
maculata; si omnibus membris
immaculata est. maculati cebe
ce alieni esse consentur. nisi rur
sus p[ro]p[ter] penitentiam fuerint de
purgati; Ita & uos debent diligere.

uxores sicut ut corpora sua; ut qua
les ipsi cupiunt inuenire. & ceteri & hi
habent uxores; qui sicut uxorem
diligunt. seip[s]um diligunt. Quia duos
in carne unce; nemo enim unquam
carne[m] suam odio habuit. sed
nutrit & fouet e[am]. ut ex laborer
& dolorem infligat; sed ut secura
seccat & quidam non nuptias qui
dem damnat sed ad continentiam
cohaerent. Sicut & xps ecclesiam.
quae membra sumus corporis eius.
¶ Membra eius debent e[um] in om
nibus imitari. De carne eius & de
ossibus eius; Ex omni substantia
sumus corporis eius; propter hoc
relinquit homo patrem & ma
trem sicut amore & si non loco.
¶ Et adheret uxori suae & erunt
duos in carne unce; Ob id ita & p[ro]
sonce c[on]sp[er]sione[m] c[on]m[un]e[m] se
uolentiu[m]. ut quibusdam uidetur.
¶ Haec sacramentum hoc magnum e[st].
ego autem dico in xpo & in ecclesia.
¶ Ego hoc inquit in xpo intelle
gendu[m] dico & in ecclesia; unde
uos magis effecti debetis
uxores spirituales diligere
sanctas; qui ante c[on]dilexistis p[ro]ca
nitas. & in gentilitate c[on]sp[er]sione[m].
¶ Ueritatem unumquisq[ue] sicut uxorem
sicut seip[s]um diligit. uxor autem
ut timeat uirum; Subiecta sit

acem quoniam in firmior ut regem
 filij obedite parentibus vestris
 in dno. peccata eor disciplinae
 quicquid aparentibus secundum
 dnm praecepit erudiri. hoc enim
 est iustum. ut mutua uicem di
 lictionis exhiberet. honorati ve
 strum & matrem. Sub & honoras
 parentos sed bonos. ceterum con
 tra dnm uiuentes. ipse etiam no
 ses cognosci prohibuit. Quae est
 mandatum primum. Primum in
 secunda tabula. Quae ad
 humanitatem pertinentia pre
 cepta. & numerus continetur.
 prima enim tabula. propterea
 diuina officia degebat. In p
 missione. ut benedictus tibi & sis
 longeuus super terram. Non in hac
 terra in qua & iam impu. non
 nunquam & imparentes. sce
 les tibi senescunt. sed super illam
 terram qua dnm mitibus re
 punitur. & in qua iusti inhabita
 bunt. & cuius bona psalmista
 uisura esse se credit. Et pa
 tres nolite. ad iracundiam
 prouocare filios uros. sed
 ducite illos in disciplina &
 correptione dmi. Siue in
 moderato. & in rationabili
 uerberando. siue ne eos &
 tabernacula studii prouocantes

iracundia discere faciatis. sed
 diuinae legis eor instituta
 disciplinae. & ceteris. ergo paren
 bus filios praecipit obedire.
 Serui obedite dominis car
 nalibus. Non enim uenit xpr.
 conditiones mutare. nam
 seruitium non natura dedit.
 sed ceptum fecit. neq; be
 maledictio cham. ut quidam
 putant. cum deo reger lege
 mus esse generator. maledic
 tum uero illi in filius cham
 implendum est. qui israhel sum
 filius subiugandi. puid & sanohic
 apostolus. ne doctus in a
 liquo blasphemus & ta. si creden
 tes seruis dominis inuti
 les fiant. & qui forte pmissu
 rus erat alios seruos. fien
 chris tianor. de ipsis iam facitis
 incipiat paenitere. si uero
 uiderit eos in melius proficisse.
 & ex infidelibus fideles effe
 ctos. non solum & ceteros optabit
 credere fecmulo suos. sed
 & iam ipse fortis esse duabit.
 Cum timore & tremore in sim
 plicitate cordis uis. Cum omni
 oboedientia & festinatione
 humilitatis. deposita prior
 supbia & simulatione. sicut
 xpo. xpo sit qui qui in eis

contemplacione hominibus
& exhibetur; non cedoculum
seruienter quasi hominibus
placere. Non praesentibus
dominis acentum, quasi ipsi
non deo placere uolentes.
Sed ut seruixpi facientes uo
luntatem dei & eunimo. In his
quae dei non sunt contra uoluntati
in multitudine enim con
cordat, cum legem naturaliter
animarum dominorum; qui seruor.
& fidelis. & sobrius. & castus. &
humilis. habere desiderant.
cum bona uoluntate seruientes;
Sicut deo & non hominibus.
Non cum in murcatione. ne
& cepit homines gratia & apud
deum mercede perueniri. Sci
entes quod unusquisque quod fecerit
ut bonum. hoc recipi & de deo. siue
seruus siue liber. Qui qui propter
deum fecerit. habet eum pro
mercedem; & te desperare
facit conditio seruitutis; Et
uor deum eadem facite illis;
non si fugerint tuae maliciae. in
cipies imputare non legi; hoc
& eam pagemur fecerit. & sic di
ter arce tece & ur praecceptum;
& tu audire debet illi uir au
dire. quod iustum est. Remit
tenter minas. scienter quia

& illos & uerit dicitur e in caelis; & pro
narum acceptio non est apud deum.
Minamini propter disciplinam.
sed remittite propter misericordiam
dicem. ut & uobis auestro domino
remittat. apud quem utique unus
estis. ut una uobis sit hereditas.
quae se promissa est. Dicit etiam
fratres. Generalis epistulam
Exhortatione concludit. Con
fitemini in deo & impotenti a
iustitiae eius; In deo emplodni. & ius
tute. Induite uos armatura dei.
ut possitis stare aduersus insi
dier diaboli. Contra spirituales
hostes spiritalia arma sumenda
sunt ut dissimilitudo naturae. ar
morum fortitudine protegat.
Quia non est nobis collectio. ad
uersus carnem & sanguinem
Carnis & sanguis homo dicit. Sed
aduersus principes & potestates.
Quibus principatum in hu
ius mundi homines usurpant
& qui ignorant animas pro peccata
deseducunt. Aduersus mundi
retores tenebrarum harum
Contra daemonum potesta
tem quibus in homines mundi
huius principatum uindican
tes ignorantiae erroribus
presunt qui tenebris comparan
tur sicut ipse ait fuistis enim

aliquando tenebrae nunc autem
 lux in dño. Contra spiritus tētia ne
 quitiae. Sunt enim spirituales boni
 tates. In caelestibus in aere ubi uo
 lucres caeli appellatur prop
 ter ecc accipite armaturam di
 quē tēcler habēt inimicos. ut por
 sitis resistere in die malo. Non si
 bimalur ē dies sed nobis quando
 impugnamur a malo. Et in omnib;
 p̄fectis stare non in aliquantur
 p̄fectum uult hominē sed & hoc
 notandum quod omnes ad p̄fecti
 onem hostentur. Sicut ergo
 succinetulum bos uestror p̄fecto
 stete lumbis mentis ac tincti
 hoc ē in omni p̄aelio uisiliter
 p̄parati & ab omnibus caus
 rēli & p̄ediā. In ueritate non
 in hipocrysi. Nemo enim cosd.
 natur nisi legitime cēstauerit
 Et induit lorice iustitiae. Sicut
 lorice multis circulari uel armel
 lis intēditur ite & iustitia diuer
 sis uirtutum condecoratur sp̄cler
 munit autem non solū p̄ctoꝝ
 conscientiam sed & uentꝝ
 continentiam nō enim & ad
 femorum usq; p̄tingit libidi
 nem coercendam. Et cetera
 p̄des in p̄paratione euan
 gelij pacis. Cum fiducia mee
 dentes intrepide p̄dicite

In omnibus sumentes scutum fidei
 in quo possitis omnia tela nequir
 simi ignee extinguere. In om
 nibus certaminibus fidem u
 nicemus quia scutum ipsorum
 quoque cōmorum defensio
 est & sine hoc omnis armatus
 in esur est tūc & hae uirtu
 tes sine fide seducere non pos
 sunt. Nam sicut scutum omnia
 iniectae repellit & recu. tēc
 & fides om̄ diaboli p̄suasiones
 & eludit quamuis quocūq; lum
 p̄ccationis habere uideant
 Et gēcler redotis cēsumite
 Quae omnes ceptis sensus
 a p̄ccis officis protegat. &
 cōscondat. Et glēclū sp̄
 quod ē uerbum dī. Nemo militā
 cēdeat cōbellum sine glēclū
 o proficere enim utcumq;
 tuen potest sed hostē non
 ued & occidere n̄ numquam
 & icō cōcēdeat inimico om
 nibus cōmis sp̄licetur p̄s
 mitur tēc sine dī. uerbo iusti
 tiae omnis induat est. P̄ om
 nem orationem & ob f̄seca
 tionem. Semp̄ hunc glēclū
 postulate. Orantes omni
 tempore in sp̄itu non impe
 dicēt orare semp̄ & p̄rore;
 sp̄itibus depraeccere. Et in

ipso uigilanter in omni instan-
tice & obsecratione nihil
enim prodest dormientis
more iacentis corpore ani-
mo pugnantis dum hac uanita-
te necesse homini possit ali-
quit impetrare pro dominibus
seculis. Scienti estote ut
possitis ostendere pro seculis. & p-
me ut dicitur mihi resmo in ap-
tione ossime cum fiducia notu
ficcere ministerii euangelii
Et abundanter & sinemetup-
sulationi suelodiuudiceorum
exponam anti in xpo popula-
tionem. Pro quo legatione
fugor in cetera nec ut in ipso
audere pro ut oportet meloqui
Omnes enim uerbi legatorum
sine dubio necesse est sustinere
sed uerbum dei non potest alliga-
re tunc enim maior fiducia est
irrationabiliter dicetur & sit
abundantia quae & propter
fectionem ut autem & uos sci-
as quae circa me sunt quid
agere nota uobis feci & omni-
a tunc hic est ceteris frater
sollicite agit non solum ut pro-
ficiat sed & iam ne in tribulati-
onibus deficiat uel in mali-
quo consistens pax fratribus
& ceteris cum fide ad no pax

& xpo ihu pax & ceteris & fides
perfectum faciunt christianum
tamen enim sine fide infructuo-
sa est ceteris quam fides sine ca-
recte uel pace nam ceteris ma-
ior est pace potest enim odio
non habere qui non tamen &
ceteris. Gratia cum omni-
bus qui diligunt deum nunc ihu
xpm in corruptione. Siue
ceteris siue in quorum
corde nulla adueterino rabeu-
lary amor xpi delictatio uola-
tur. r r r r r r r r r
ad phesias explicit incipit
ad philippenses r r r r r
An quoniam tuor

In actibus apostolorum legimus
quod ipso praedicante credide-
runt philippenses in xpo hu ergo
tamen in fide ac scientia profece-
rent ut euangelium praedicarent
& defenderent a pseudo aposto-
lis impugnatu quapropter ab his
tamen sumptus se memorat
accepisse & iam cum alibi prae-
dicaret hor ergo conlaudant
mon & ne eius passionibus ter-
rentur quibus non de struit
xpi euangelium redfirmatur
dum intellegi datur eu tunc
pax perfecta uel dubie om-
nino non posse ideo que haec

exemplis suis eos libenter usque
ad mortem certare pro xpo;

Paulus & timotheus serui ihu
xpi Ambo serui non conbo
apostoli omnium enim apostolorum
seruus non omnis seruus aposto-
lorum Omnibus sanctis in xpo ihu
Qui sunt philippis; quia nemo sine
xpo sanctus & sanctus non omnibus;
philippensibus & licet pagenis Cu
episcopis & diaconis gratia uobis
& pax ad o. patrem nro & dno ihu xpo
Hic episcopis praesbiteror intelle-
gimus non enim in uacuitate plu-
res episcopi esse potuissent sed hoc
& licet in apostolorum actibus in-
uenitur. Graecis ago de meo
in omni memoria uis. Honorum
memoriae cum graecorum actio-
ne celebratur. Semp in oratio-
nibus meis Ostendit circa eos
dilectionem suam pro quibus
semp orat pro omnibus uobis
quia omnes estis tales Cum
gaudio deprecationem facient
pioncum tristitia alicuius pecca-
ti uis uel in ore sup commu-
nicatione uestra in euangelio
Quia mihi communicatur in
euangelio praedicando Apstolae
die usque nunc ab inicio fidei
uestrae deprecor ut perseue-
retis siue quod ab inicio communi

ceat praedicando confidenter
hoc ipsum Confidome implere
re Quia qui coepit in uobis op;
bonum Coepit doctrinam siue
graecam scientiae largiendo.
pfiat pfiat di id quod docti
fuerint uel docebunt usque
in diem xpi ihu usque ad diem
quo de corpore recedat &
quo iam ad dno. unusquisque
reseruetur aduentum. Sicut
est mihi iustum hoc sentire
pro omnibus uobis Caeterum
enim omnia sperat Et quod
habebam in corde uos & in uincu-
lismis & in defensione Tanta
uos diligo ut mihi memoria con-
uis ne uis tribulationis nre sol-
licitudo defensionis auferret.
Et confirmatione euangelii
Confirmatio euangelii est
constans tolerantia predi-
cantis Socios gaudii mei
omnes uos esse. Hoc sentio
de uobis & credo quia sicut meae
tribulationis socius est ita estis
& gaudii sempiterni siue sic scio
uos ita euangelio credi diste
ut licet in tribulationibus
meis pro eius defensione
incompertus gaudeat
Testis enim mihi est dr. quomo-
do cupio omnes uos in uisceribus;

Xpi ihu

siue eius inesse uisceribus siue
ita uos desidero acinquam
uisceribus christi. Et hoc oro ut caritas
ita uos magis ac magis abun
det ut uos meo quod habe
at cum pluribus abundet. In
scientia & omnimodum ut pro
bitur potior est notandum
quia scientibus maiorem at
huc scientiam depreccatur. ut
sincerus esse praeualeat
in omnibus nemo enim cogit
ante sanctatur quem quomo
do scire possit agnoscat. Ut
siter sincerus & sine offensa in
die christi. Sincerus in caritate est que
necatur cum suum seruet nulla be
atius beatus corruptione succedat
leuium semper in melius proficit
non in peius. Repletur fructu iustitiae
per christum ihesum. Ut non solum sincerus
ab omni corruptione sit sed
& fructu iustitiae abundet
exemplo christi. qui non modo medi
non habet sed & bonitate redun
dat. In gloria & laudem deinde
ut glorificetur deus in caritate uos
Scire autem uos uolo fructus
quae quae circummesunt. Hinc
consolatur eos de successu tribula
one quae caudiorum eum uinc
tum in uerberum custodit.
Magis ad profectum uenerunt.

euangelium ut uincula meae man
nifeste fierent in christo. in omni
proposito & liberis omnibus non
solum non obsumt sed & in profectum
dum manifestatur me non pro
celiquo chimine sed pro christo. om
nino sustinere. Et plures es
tribulationibus in domino plures meae tribu
latione conseruenter effectus
quoniam dicitur. Confidenter
uincula meae abundantur. au
dent sine timore uerbum dei
loqui. Vinculorum meorum ex
emplo sunt in caritate dum me ui
derent pro christo libentissime susti
nere. Quidam quidem & propter
inuidiam & contentionem. Dum
mihi apud credentes gloriam au
ferre se putant ne solum mihi
uindicare uideatur scientiam
predicandi. Quidam autem &
propter bonam uoluntatem
christum predicant. Alii autem & in
celos saluare uolentes fideliter
adnuntiant christum. Quidam ex
celestitate. Quidam uero & in
celestitate adiuuunt me euan
gelium defendendo. Sicut
quo in defensione euangelii po
situs sum non humilis dilectio
nis effectus sed qui a sciunt me
celo ad defendendum euan
gelium ordinatum. Quidam

autem & contentione xpm ad
 nuntiant non sincere existi
 manter presuram se suscitare
 uinculum eius. Alii autem dolose
 praedicant ad me graucendu
 quasi plures discipulos facien
 tem & doctrinam ex toto or
 bem implere conantem ut &
 hoc factum maior mihi cura
 & inuidia uel pressura
 Quid enim dum omnimodo
 sine occasione. O di uel inui
 di sine pueritate. Si plures uel
 purae praedicationis xpi ad
 nuntiat in hoc gaudio sed &
 gaudebo non mihi curae est
 qua praedicent mente di
 modo quod cupio xpi nom
 omnibus innotescat & a
 multis credatur quae prope
 & modo gaudeo & in futuro
 gaudebo. Scio enim quia hoc
 mihi prouenit & ad salutem
 per uostram orationem quod
 mihi nocere putant in salu
 tem prouenit & quia non solu
 puerbum & passionem me
 am sed & iam podium xpi
 & desicc augmentatur &
 sub ministracionem spr ihu
 xpi qui ad meam omnia sala
 tem gubernat secundum
 expectationem & spem meam;

Quia de omnibus his & pecto
 & spero mercedem quia in
 nullo confundar neque in ui
 tae neque in morte neque in
 contumeliis neque in opp
 rebus apostolus in nullo con
 fundebatur nos in omnibus
 erubescimus & in quocumque
 peramur ultra non facimus
 quam uis secundum dnm sit
 quod coespemus unde ascen
 dimus nos laudibus hominum
 seruire non xpo apostolus
 non confundebatur in cate
 nis nor confundimur in oppro
 briis. Sed in omni fiducia sic
 temp nullae res poterit d'ler
 rere. O nunc magnificabit
 xpi in corpore meo. Inimici
 sui insultat quod ei nocere
 non ualeant si enim eum occi
 derint martyris coronabi
 tur si seruauerint xpm ad
 nuntiano plus in uon faciat
 fructum. Si uel putam sine
 p mortem & uitae meae & in ois
~~sed~~ magnificencia p t in & xpi
 Mihi enim uiuere xpi est
 Non eia causa uolo uiuere
 nisi xpi id est ut eius corpus aedi
 ficem & in ois lucrum coronis
 Quod si uiuere in carne hic mihi
 fructus operis est. Si uiuere

in ecclesia me uoluerint
habeo tempus operandi.
Et quid eligere ignoro. co-
artor enim eductus. In-
tentum mihi utraque &
pediunt ut quid eligere scire
non possim. Desiderium ha-
bens dissolui & cum xpo.
esse multo magis melius per-
manere autem in ecclesia ne-
cessarium propter uos. Illud
melius mihi istud necessarium
uobis & mortem illos
non timere sed eligere
debere suo demonstrat
& exemplo & ne contristen-
tur mansurum semper in
spu prophético repromittit.
Et hoc confidens scio qui
a manebo non solum cre-
do sed etiam certissime
noui. Et pro manebo omni-
bus uobis non mihi id est
non mei tantum causa
ad profectum uestrum & gau-
dium fidei. Ut profectum
de fructu fidei uestrum gau-
dium habeatis siue & gau-
deatis quia uestra me fides
& oratio conseruauit. Ut
gratulatio uestra abun-
dant in xpo ihu in me pro meum
aduentum iterum ad uos.

Ut uisome iterum abundan-
tius gratulemini. Tantum
digne euangelio xpi con-
uertamini. Omnia eius p-
cepta seruantes siue digne
euangelio praedicatoribus
conuertamini debetis. Ut siue
cum uenero & si deo uos
siue absens audiam. De uo-
bis quia stetit in uno spu.
Sicut legimus quia erit
eis cor unum & anima
una ne quisquam suum
dicebat sed erant illis om-
nia communia. Una enim
conlaborantes fide eu-
gelio. Omnis pugna unani-
miter adgressa uictoriam
parat. Et in nullo terream
in ab aduersariis quae est
illis causa conditionis uobis
autem salutis. Neque uer-
satis disputationibus
ne passionibus oppro-
briis quae turbemini
quae uobis magis pos-
sunt prodesse ad mer-
cedem sicut apostoli uan-
glicientes qui pro no-
mine dni. digni habiti
sunt contumeliam pati.
Et hoc ad deo quia uobis
donatum est pro xpo.

qui cum uos coronari proba
 tos sicut iob pmittitur temp
 tan quia & uinci habebat
 & eius gloria amplianda erat ad
 uersario superato atque con
 fuso non solum ut in eo creda
 tis sed ut & iam pro illo patia
 mini Occasio fidei ad dona
 tce e quia nisi uenisset xpr &
 docuisset non utique crede
 remus ceterum fidem uo
 luntatem esse in actibus
 legimus non solum ergo ut
 fidei meritum sed & iam
 meritum praemium habe
 atis dum uos temptat dispa
 titur ut uincatis Id ipsum
 certamen habentes qua
 le & uidi stis in me & nunc
 audistis de me nihil noui
 patemini sed hoc quod &
 praesentes uidi stis in me
 & nunc de me absentes au
 distis non sit ergo uobis in
 dignum ille peccati in quibus
 nos conspiciat gloriam Si
 que ergo consolatio in xpo
 In omni tribulatione ab ipso
 solo consolamini non sit
 uestra consolatio patri
 monium terrenum Sicut
 solacium ceteris Cari
 tate xpi non amicum

Siqua societas spr spiritalium
 non carnalium. Siqua uis
 cora & miserationes
 Un potius miseremini
 quam parentum implere
 gaudium meum quod iam
 habeo & per te in talibus
 enim discipulis doctor ex
 ultat Alter siquam mihi
 a uobis consolatio & sub
 in xpo siquod solatio ceteris
 tectis si que uos spr soci
 & cor condet si qua sunt
 apud uos uiscera pi & la
 tis hoc mihi praesertim quod
 idgo ut gaudium meum
 in unitate dilectione sup
 plectis ut idem sapiatis
 unum Eandem certita
 tem habentes In alter
 utrum omnes unanimes
 id ipsum sentientes uoli
 te certitatem scinde
 re sentien do diuer
 se mihi p contentionem
 neque p inanem gloriam
 peccat non di aemu
 latione faciat redit
 quis alius melior uideat
 Sed in humilitate superi
 o res sibi in uicem arbi
 trantes Si omnes a qui
 bus iniuriam patimur

superiores arbitra remur
facile patientiam serua
remur nemo enim a pa
tre uel a dno aegre se
fert in uisum consecutu
non quae sua sunt singu
li considerant esse deo
quae ecclesiarum non quae
nobis solis & pedunt sed
quae & ecclesiarum profunt hoc
enim sentit in uobis
quod in xpo ihu. Uult osten
dere xpm non propter
se sed propter alios par
sum sicut etiam humilis
sensus in uobis ut quae sunt
in xpo multi praedicta
hunc locum ita intelle
gerent quod secundum di
uinitatem se humiliare
rit xps secundum for
mam uidelicet di secundum
quam quem cequeclitate
di non rapinam usurpa
uerit quem naturaliter
possidebat & in manu
rit se non substantiam
eueccuans sed honorem
inclinans formam ser
ui hoc est naturam ho
minis induendo & pom
nere ut homo tantum
modo ceppereudo atq;

humilitatis suae oboedientia
ne crucis mortem recusari
do accepisse quod certe
non habebat; quod in xpo
ihus & secundo quod unctus
est & ihu nomen accepit
hoc est secundum hominem
Qui cum in forma di esset
in quo erat sine qua cebrque
peccato erat ad imaginem
relicti di non rapinam
arbitratus est esse se
aequalem deo. Sed semetip
sum & inuenit quod erat
humilitate celauit deus
nobis & exemplum ne in his
gloriamur quae fortita
non habemur. Formam
serui accipiens. Itaque ut
& iam pedes lauat & disci
pulo rum. In similitudine
hominum factus. Inter
dum similitudo recipit
ueritatem. Nec genuit
cedem filium secundum
imaginem & similitudine
sue. & uocant nomen est
seth. in similitudinem aut
humane nature humilitate
discipulis caritatem seruie
do cu omnium dominus
esset ostendit & habitu
in uentur ut homo. Sic ut

uerum est sicut quasi unigeni
 ti a patre ite intelligendū
 humiliavit semetipsum factus
 oboediens usque ad mortem
 ut nobis pfectae oboe
 dientiae monstraret & exēpla
 Mortem autem crucis qua
 nulla mors potest esse dē
 rior propter quod & dicit illū
 & cel fecit & donavit illi no
 men quia se ite adsumptus
 homo humiliare dignatus ē
 diuinitate quae humiliari non
 potest eum qui humiliatus
 fuerit merito & exaltatus sed
 & illi donatum ē nomen qui
 ante non habuit unde recte
 locus hic & secundum humanā
 magis naturam intelligen
 dus ē quae diuinam si ergo
 & nos & exaltati cupimus &
 exemplo xpi. fructus serui
 cumus si enim ille dñs. &
 magister seruis & discipu
 lis ministravit quoniam ma
 gis nos aequalibus & maio
 ribus seruire debemus &
 dō ac sanctis eius usque ad
 mortem & ite oboedire
 nemagistrum humilem
 supbi discipuli non sequamur
 & dñm in rem serui contē
 necmur ingred. Quod est

sup omne nomen Cui enī
 angelorum dixit filius me
 us est ut in nomine ihu.
 omne genu flectat cae
 lestium & terrestrium
 Ut omnes simul hominem
 cum uerbo adorent ad
 sumptum et infernorum
 hic infernorum custodes
 & inducit Et omnis lingu
 a confiteatur Omniū gen
 tium scilicet Quia dñs ihs
 xpi. in gloria est dī patris
 hoc ē in uictoria & gloria
 detatur dum eius dem est
 gloriae sicut pater fraque
 ccerissimi sicut semp oboe
 distis. Exemplo eius qui ur
 que ad mortem obaudiuit
 non ut in praesentia mercen
 tum quae si serui ad oculū
 seruienter Sed ut ma
 gis nunc in absentia mea
 Quia si qui me praesente
 libens agebatur corrigi
 poterat cum in dū & tū
 more uestram salutem
 operamini non cum in gle
 genice sed sicut ait iob ue
 rebat omnia opera mea
 propt dñm sciens quod non
 parceret delinquenti & su
 p humilem & quicum & tre

mentam uerbadi ipser
requiescit. **O** est enim
qui operatur in uobis ^{quella} & p
ficere uelle operatur
suadendo & praemia pro
mittendo p ficere operat
dicendo qui persevera uer
usque in finem hic sed uir
erat ceterum si p ficere si
est nostrum omnino n d uelle
quia utrumq; eodem h a c l o
co definitione aen d u r p r o
bona uoluntate. **S**inece ma
necetis omnia autem fecerit
sinemurmurationibus. **I**ngra
tus seruis & qui grauiam d n i
sui quaeritur esse praecip
tece quoniam murmurat de p
ceptis dubitat de praemiis
hic d iam si operatur non
est sine querela unde
& alibi ait nequemurmura
ueritis sicut quidam & c l o
ra. **E**t aesitationibus de
mercede futura. **U**tritur
sine querela & simplici
sicut filii d i si per se praehen
sione. **S**icut uos d i f e r i t c o n
siderate enim cuius filii sitis
quicum omnibus purus ac ser
us filius non potest habere
degeneris. **I**n medio nationis
prauae & p uersae. **Q**uae om

nem rationabilis naturae
ordinem p uerit & p dicit
Inter quos lucet sicut lu
minaria in mundo. **S**icut
ceet d i . genus in genere
humano sicut sol & luna in
luminat mundum. **U**erbum
uitae continentis ut puos
qui in luminantur & exemplo
confirmantur & uerbo
Ad gloriam meam. **G**loria
p e c t i s filii filiorum ut ait
salomon. **I**ndie x p i . indie iu
dicii x p i . **Q**uia non in uacuum
cucurrit neque in uacuum
laboraui. **Q**uia talem d o p o
pulum adquisiui. **S**ed & si im
molor supra sacrificium &
obsequium fidei uestraegau
deo & congratulor omnibus
uobis. **S**ed & iam si occidar
quia sacrificium & obsequi
um fidei uestrae obtulid o
uincit profectus uestrigau
dium. **A**ristitiam poenae
uel mortis siue iam nati
meo mori sacrificio uestrae
fidei consummato siue quia
uestrae fidei ministraui.
Id ipsum autem & uos gaude
te & congratulamini mihi.
Quia grande mihi praemiu
est quod uobis occidit siue quia mihi

Expedi solui. Spero autem
 in dño ihu timotheum cito me
 mittere ad uos. Dat exemplū
 non timere quid definiendi
 sed omnia in spe dñi pmitten
 di. Ut & ego bono animo sim cog
 nitus quae circa uos sunt. Ut sci
 am si uos mece passionem mini
 me terruerunt. Neminem enim
 habeo tam unanimem qui sin
 cera affectione pro uobis solli
 citus sit. Qui ita mecum pro om
 nium salute sollicitus sit. Om
 enim sua querunt commodū
 uel quidem nolentes. Paliēna
 tybulay salute non quaesunt
 xpi ihu. Non curantes decor
 pore uel exemplo xpi qui pro
 omnium salute mori minime
 rētauit. Expey mentum aut
 eius cognoscite. Ut qualis sit
 noueritis. Quō sicut pater fili
 us mecum seruiuit in euangeli
 o. Secundum hominem propt
 homines factus obaudiens us
 que ad mortem. Hunc igitur
 qui talis ē. Spero mittere
 mox ut uidero quae circa me sūt.
 Modo enim incertus sum.
 Confido autem in dño quō &
 ipse ueniam ad uos. Cito non
 solum illum mitto quē unicū
 habeo solatium p̄ uos. Sicut
 sicut.

aut & ista mai epa froditum
 fratrem & cooperatorem
 Cooperatorem propter
 euangelii opus & commito
 nem meum urūm autem
 apostolum. Commilito propt
 honorem quā & ipse accepe
 rat in illis apostolatus officii
 um. Et ministrum necessita
 tis meae mittere ad uos. Qui
 mece uenit necessitati mi
 nistrare pro uobis. Quō qui
 dem omnes uos desiderabat.
 Certe tatem eius circa illos
 sollicitam commendat. Ut &
 ipse ab eis amplius diligatur.
 & maestus erat propt̄ ec
 quod audieratis illum infir
 metum. Tristitia uestrae
 cecusa maestus erat eo quod
 uos p̄ infirmitatis suae nun
 tium nimium contristatos
 pauerit. Nam & infirmatur ē
 usque ad mortem. Sed dñs
 miseratus est eius. Ut maio
 rem docendo colligeret fruc
 tum non solum autem eius. ue
 rum & iam & mei n̄ tristitia
 sup̄ tristitiam habere. Ne
 tristitiam carceris. Tristitia
 desolationis auget. Festi
 nantius ergo misillum ut ui
 so eo iterum gaudeatis.

propter absentiam assistentium
suorum noui. Et ego sine iniqui-
tatis sim. Quam mihi ^{uirtus} infirmitas
generabat. Excipite itaque
illum cum ^{omni} gaudio in domino.
Soluentes si quod scrupu-
lum de eius tarditate ani-
mus forte susceperat. Et
eius modicum honore
habete. Non solum hunc
qui uersus est doctor sed &
omnes qui talis sunt. Gene-
tiae honorate. Quia propter
opus christi usque ad mortem
accessit. Quia uincto mihi non
timuit in carcere ministrare
se tradens animam suam.
In manus inimicorum hoc est
paratus ad mortem. Et im-
plet & id quod de uobis de-
erat erga eum obsequium.
Ut reliquum uirtutis erga me
solum implet & obsequium.
De cetero fratres mei gau-
deat in domino. Non in rebus hu-
manis uel in aliquo praeter
quam in domino gaudeatis. Ea-
dem uobis scribere mihi
quidem non pigrum. Eadem
replere quas iam prae-
sens dixeram. Uobis autem
necessarium sicut hortor. Ue-
l huius irrigari. Unde caner

Hinc contra pseudo aposto-
los agit christi euangelium lace-
rantes. Unde malorum opera
horum. Qui quod non bene con-
struximus destruere co-
nantur. Unde concisionem
confitio potius quam circum-
cisionem. Dicendi. Nos enim
sumus circumcisio qui spiritu
seruimus. Nos sumus ueri iu-
dei qui non unius membrum pel-
lem sed totius carnis uicia
aputamus. Spiritu scilicet
& circumcisi. Et gloria-
mur in christo ihesu. & non in car-
ne fiduciam habentes. In so-
la fide christi. non in circumci-
sione carnali. Quamquam
& ego habeam confidentiam
& in carne ne quis putet
me hoc idcirco dicere. Quia ego
gloriam causa non ha-
beam. & idcirco non glorier.
Siquis alius uideatur confi-
dere in carne. Ego magis
circumcisus octaua die
ex genere israel. Quia
ex illis forte aliqui prose-
liti erant. Ego autem octa-
ua descendens. Genus non
post annos ut aliqui pere-
grinor de tribu beniamin.
Quae semper fuit cum iuda.

coniuncta Hebraeorum ex
 braeis non exigentibus pro
 seclis Secundum legem
 pharisaeus Legit periturus
 uel diuisus ecturba quinan
 possem nosse quid probare
 Secundum aemulationem
 psequens ecclesia di. Tanta
 habui aemulationem ut nosci
 ur & iam di. & ecclesiam ins & ta
 rer & secundum iustitia quae
 in lege e primus sui in omni
 bus inquit. In illi in fecto
 gloriantur sed quia hoc
 tempore ille non uale re
 cognouit ideo ea nullius ducit
 momenti & tamquam impe
 dimenta proicio quibus in
 uitam adquirere posse pu
 tabam Conuersatus sine
 querella Omnia iustifica
 tionum & caerimoniarum
 purificationum quem an
 dicte complebam sed hec
 nulla putau dum modo cre
 deret xpo que & ipsa pro
 miserat Sed quaedam hi fu
 erunt lucra haec arbitra
 rissum propter xpm d & y
 menta Ad comparati o
 nem inuenta lux contē
 nitur aeram tū. quā
 uis utrumq; ab uno sit

conditum & p temporis
 qualitate necessarium
 uerum tamen existimo
 omnia d & rimentū esse
 ppter eminentem scien
 ti xpi propter quem omnia
 d & rimentum f & rbi
 trar ut ster cora & ter
 cora cibo sum sunt reliquae
 & rerum quondam utiliu
 purgamenta ut xpm lucy
 faciam & inueniar in illis
 ut xpm habeam caput &
 etur membrum inueniar
 Non habent meam iustitia
 quae ex lege est hoc est meo
 labore quaesitam Sed il
 lam quae & fide e xpi
 quae & dō e iustitia infide
 Sed illam quae adō proprie so
 la fide collata est christia
 nis Ad agnos cendum illum
 & uirtutum resurrectio
 nis eius ut beneficium epi
 p fete cognoscam & cum
 resurrectionis ipsius quia
 ideo resurrexit ut & nos
 similiter resurgamus
 quia aut hoc uere cognos
 cit satisfagit omnino ne
 plect, & societatem pas
 sionum illius configuratur
 mostri eius Si enim cōpati

aposto
 hū lace
 or opera
 econ
 e co
 sionem
 cum
 enim
 spūdo
 rui
 by pel
 uia
 r sol
 loria
 mcar
 Inso
 mci
 uam
 entia
 ur &
 qua ego
 ha
 orer
 onfi
 ur
 me
 qua
 pro
 oca
 non
 ene
 min
 uba

mur & conuiuemur Si quo
modo occurram ad rē
rationem quae ē & mor
tur Ad illam quae p̄fectoꝝ
est propriae non illam
quam & iam in uitor habe
re n̄cesse ē Non quod
iam acceperim Quia si
nēs mundi nondum adue
nit & in spe ē quod credi
mus non in re Aut iam p̄
fectus sum & huc de hac p̄
fectione & de alii resur
rectione suspensus sum
Sed quorū autem si comp̄
hendam meritū in quo
& comprehensus sum a x̄po
Si comprehendā meritū
apostolū dicitur in quo aposto
latu a x̄po sum comprehen
sus Fratres ego me non
arbitror comprehendis
se Sed humiliando omnib;
gloriam tollit & uniuersas
prouocat ad p̄fectum
Unum autē quae quidem re
trosum obliuiscens ad eam
uero quae sunt in priora
extendens me hoc solum
scio quia coae p̄ficio &
p̄teritum labiorem non
computans ad priora festi
nos uel legis obliuiscens ad p̄

fecta euangelii praecepta me
tendo Ad destinatum p̄sequor
cedit rabium supernae uacatio
nis di in x̄po ih̄u Quod p̄fectis
d̄r in x̄po promissit in caelis
quod non nisi uincentes accipi
ent Quicūq; ergo p̄fecti hoc
sentiamur Quomodo ergo ne
gect se esse p̄fectū si alii sunt
nisi humilitatis gratia hoc
dictum accipias quicūq; p̄fec
tus ē hoc sentiat uetera scilicet
& obliuiscenda & noua sc̄tan
da quia p̄fecti debent esse disci
puli x̄pi licet superius de p̄
fectione praemi hic uero
descendit sit locutus Et si
quitaliter sapitis & hoc uobis
d̄r reuelat Si quitalia uo
bis ratione d̄r reuelat
aliter inquit non aliter hoc ē
alia adsertione non si de
uerum tamen ad quod p̄ue
nimus Ad p̄fectionem noui
testamenti ut idem sapiamus
Idem sit licet aliter adseruat
Et in eadem p̄maneamus
regula non enim scire sufficit
sine facto Imitatores di mei
estote fructus mei sequimini
non falsos apostolos Et ob
seruate eos qui ita ambulāt
sicut habetis formam in uos

Dupliciter dicitur obseruari
 uel ad imitandum uel ad
 cauendum Sicut ad roma
 nar obseruare ait eos qui
 dissensiones & offendicula
 faciunt Multa enimambu
 lan quos sepe dicebam uobis
 Oportet dicit quissem passio
 nis xpi p quam peccata dimis
 sa sunt auferentes in legis
 caerimonis collocabant po
 test & de iouinianis accipi
 qui ieiuniorum ad afflictione
 & omnem corporis cruciatu
 in luxuriam & epulas conuer
 terunt Nunc autem & flens
 dico inimicos crucis xpi pro
 randum quo affectu omnia
 salutem optauerit qui & iam
 inimicos crucis xpi deflebat
 utro in interitum prope
 rantes quorum finis inter
 tus Quia incorruptionem
 seminant carnis Quorum
 di uenter est Qui se in hoc
 putant deo seruire sic me
 den non audientes pph & a
 dicentem si manduca berris
 & biberis nonne uobis man
 ducabitur & bibetur Et glori
 a in confusione ipsorum In
 circum cione uerecundi
 membris nostra autem con

uer ratio in caelis est hoc si
 potest dicere terrenis ui
 tur mancipatur Unde & iam
 saluatorem expectamus
 dnm ihu xpm Qui caput e
 nrm Qui reformabit cor
 pus humilitatis nre confi
 guratum corpori claritatis
 suae Sicut monstrauit in
 monte cum unum de uiuen
 tibus & unum de mortuis cla
 ritatis suae corpori configu
 rat exemplum resurrectionis
 & in mortuis & in uiuis
 ostendens & secundum ope
 rationem quae possit subice
 re sibi omnia Quae non solu
 confirmabit nos sed & iam
 corpori suo omnia facit
 esse subiecta siue secundum
 hanc potentiam quae sibi
 cuncta subicit & iam hoc
 illi possibile est Itaque fra
 tres mei carissimi & desi
 deratissimi Quae pfectio
 res gaudium meum & co
 ronam meam quos enim in
 praesenti glorificor & in
 futuro coronabor Sic
 facite in dno carissimi In
 solaxpi fide ut superius co
 prehendi spem ponentes
 & in conuersatione caelesti

Euhadriam rogo & simthe
cende p̄cor idipsum sape
re in dño Quod dixi id est
unum in eum haemulieres
scientes erant legis quasi
militer ut istos eodem sen
tire comman & hortati
Etiam rogo & te germane
compar Germanus dictus
est nomine qui et compe
re et officio. Adiuuacil
les quas & cū laboraue
runt in euangelio Non ui
ror sed femine quae non
in ecclesie sed in domo
erant docentes Cum cle
mente & ceteris cōdutorib;
meis Clemens ex philoso
pho magnae doctrinae
uir qui romae episcopus
fuit Quorum nomina sunt
in libro uitae memoleste
ferant succ nomine in hac
epistula non comprehen
sa scripte esse dicit in cae
lis huius libri & ceteris mo
ser & dauid meminit &
dñr in euangelio Gaude
te in dño semp quia sae
culi gaudium non habet
Iterum dico gaudere pepe
rit ut in eger ac in eger gau
dium confirmetur Mo

destia uestra nota sit omnibus
hominibus Iudaeis & gentibus
omnibus que qui uos p̄sequuntur
& tribulant. Dñr p̄pe est. Sed
quid opus sit uobis antequam
p̄dati ab eo siue de ingruenti
bus malis sollicitudinem gere
re non debetis cum dño uobis
proximum esse optime nouerit
secundum illud iuxta est dñr
his qui tribulati sunt corde
nihil solliciti sitis nolite cogita
re quid manducetis ut quid in
duamini haec enim gentes in
quirunt Sed in omni oratione
& obsecratione cum gratia
rum actione p̄tationes uestrae
innotescant a patre non cū
murmuratione atque tristitia
ut possit oratio uestra digna
esse auribus saluatoris. si
pro omnibus quae patimini
gratias referatis sicut a
postoli facebant Et pax dñi
quae superat omnem men
tem custodiat corde ur̄a
& intelligentias ur̄as in xp̄o
ihū quam malis sustinet &
ingrator & xp̄i pax quae pro
suis p̄secutoribus exora
bat si recogitetur omnem
mentē furiosam exupe
rat & inclinatur haec ergo

peccata & intellegentia
 uras in exemplo xpi custodia
 O & dero fratres ad dexte
 rum ut omnia breuiter com
 prehendam Quaecumq; sunt
 uera pmanencia Quaecumq;
 pudica quaecumq; iusta quaecu
 q; scia quaecumq; amabilia
 quaecumq; bonae fama quia
 omnis natura humana no
 ut diligere & laudare qd
 bonum est Si qua uirtus si qua
 laus hinc cogitate quae & didi
 cistis & accepistis & laudistis
 & iudicistis in me. Uirtus tole
 rantiae si uel aut conuersatio
 nis & reliqua bona quae &
 didicistis uerbo & accepistis
 exemplo & laudistis auribus
 & iudicistis oculis haec tantu
 cogitate haec agite non eni
 solae sine actu sufficiunt cogitatio
 haec posteriora illa & explanant
 superiora Et dicitur pax erit uo
 biscum quia tunc erit dicitur uobiscu
 si haec non modo cogitatis sed
 & iam faciatis Gausus sum
 autem in dno uehementer
 quo tandem aliquando reflo
 ruistis prome sentire sicut
 & sentiebatis occupati autē
 eratis Iterum flore boni ope
 ris florere coepistis qui mei

in memores occupatione non uolun
 tate cere factis fueratis effectus
 non quesi propter penuriam dico
 Non propter meam inopiam
 sed propter uestrum fructu
 dico me esse gauisum ego eni
 didici in quibus sim sufficiens
 esse Xpo omni ce aequanimitē
 fessum doctur Scio & hu
 milians scio & habundare ubi
 q; & in omnibus instructum & sa
 turari & saturare & habundare
 & pccenuriam paty ut nec abun
 dancia extollar ne frangar
 inopia Omnia possum in eo qui
 me confortat. Quasi intello
 gentiam uel sua doctrina con
 firmans uerum tamen be
 ne fecistis communicantes
 tribulationi meae non eni
 debuit meae aequanimitas uer
 tram impedire mercedem
 Scitis autem & uos philippen
 ses quod in principio euangeli
 quendo profectus sum ama
 cedonia ulla mihi ecclesia
 communicauit Quando p
 fectus sum scitis quia uos solum
 ac quibus sumptus acciperemus
 Elegimus fideliores uos om
 nibus iudicantes In ratione
 data & accepta nisi uos soli Illi
 dico ego accepit siue dicitur castalia

& spiritualia accipienter qui
a & thessalonicam semel &
bis in unum mihi misistis &
solum corinthum non quia
quaero datum sed requi
ro fructum abundantem
in orationem uestram
abundans fructus oratio
nis est cum sanctis & iam absen
tibus ministratur. Ab eo
autem omnia & abundo re
plens sum acceptis ab epastro
dito quaemisistis prouocat
eos laudando & gratias re
ferendo Odorem suauitatis.
Odor suauitatis non in re ob
lata sed in mentis deuotione
consistit sicut sacrificium
non grate dicitur scribitur odo
ratur cum ipse dicat se de car
nibus & sanguine animalium
delictorum hostiam accep
tam placentem deo; notan
dum quod elemosina hosti
a appellatur & sicut a sanc
tis oblata accepta est ita eorum
qui in peccatis durauerunt
reprobatur. Deum autem in
impleat omne desiderium
uestrum secundum diuici
as suas in gloria in xpo ihu.
Qui autem perfecti alia desidera
re non poterant nisi quaesunt

secundum diuiciis non sae
culi & quae ad gloriam perti
nent xpi. Salutate omnem
secundum in xpo ihu. Erant
ergo omnes sancti quos solos
& omnes praecipit salutari
sicut & in omnibus epistulis
facit & procul dubio uerum
dixisse credendus est & siue
re sancti erant peccato reser
uti; non erant & qui non pe
ccato reser sed sancti erant tam
poterant esse quod erant
quam poterant non esse
quod non erant igitur sanc
torum homines esse hac ratione
possibile est. Salutant uos
omnes sancti maxime autem
quidam caesaris domusum qui
sunt nup de caesaris domo
conuersi. *✠ ✠ ✠ ✠ ✠ ✠ ✠*
expt ad philippenses. incip
ad thessalonicenses priam
Thessalonicenses non solum
ipsi in omnibus perfecti erant
sed & iam alii eorum uer
bo profecerant & ex
emplo laudanda ergo
illos apostolus ad ma
iora prouocat
ET INUITAT
✠ ✠ ✠ ✠ ✠ ✠ ✠

Aulus & Silvanus & timo
 theus & ecclesiae thessae
 loni censum Quia p ipso
 illis uerbum di fuerat
 nuntiatum sicut & corinthe
 is quod ins & cunda ad eos dem
 commemo per In dō patre &
 dño ihū xpō qui ap fidem filii
 tam in patre quem in filio e
 rarē quia quisq; confidit
 filium & patrem habet Gra
 tia uobis ad dō patre & dño ihū
 xpō gratias agimus dō semper
 p dō omnibus uobis Quia om
 nibus nobis gratamemoria ē
 Memoria facientes in ora
 tionibus nris sine intermissi
 one Ininde sinente orationū
 me in omnia quantitas dilecti
 onis ostenditur quam eoz
 merita postulabam Mem
 res operis fidei uestrae
 & laboris non in merito illius
 fidei memores sunt quam &
 iustitiae labor & castitatis
 affectus & passionum tole
 rantia comprobabant
 Et castitatis & sustententiae
 spe dñi nri ihū xpī ante dñm
 & patrem nostrum Qui p fec
 tae caritatis est sustinē om
 nia patienter p dō pē spem
 futuram Scientes fratres

dilecti ad dō electionem uestrā
 p hinc tempus electionis
 uestrae qualiter & nos
 praedicauerimus & uos cre
 dideritis Quia euangeliū
 nostrum non fuit ad uos
 in sermone tantū notandum
 quod illa efficax possit esse doc
 trina quae iustitiae commen
 datur exemplo Sed & in uir
 tute In uirtute siue signorū
 siue tolerantiae passionum
 Et spū scō Quā de uote con
 uersi accepistis uel cuius uir
 tutem p signa monstrauimus
 Et in plenitudine multae p
 fectioe iuste conuersatio
 nis & uirtutis Sicut scitis quales
 fuerimus uobis propter uos
 ad profectū uestrum & iam
 alicuius abstinentes ut in se
 nis contēderet Et uos im
 itatores nostris facti estis
 & dñi In passionibus uerbū
 suscipientes sicut & nos do
 cuimus & dñs praedicauit
 Excipientes uerbum in
 ambulatione multa cum
 gaudio spū scī hoc est uere
 in spū scō gaudere sicut
 & ce postolor legimus fe
 cisse Ita ut facti sitis for
 mee omnibus credentibus

non fac
 m pti
 nmem
 ranc
 solor
 luan
 stulit
 erum
 & siue
 corer
 non p de
 ant tam
 erant
 esse
 sanc
 atiane
 uor
 autē
 l qui
 domo
 i si
 iucp
 miam
 lum
 p uer
 uer
 l bo
 ergo
 id ma
 t
 t

in macedonia & in achaja
perfectorum exemplo
In forma omnibus creden-
tibus exhibetur uestro
ergo exemplo & iam at-
que huius praevinciae homines
profecerunt Quobis enim
diffamatus est sermo dñi
non solum in macedonia
& achaja sed & iam in om-
ni loco Natura famae
haec est ut siue bonum
siue malum nuntians ubique
omni celeritate discun-
r. at Fides uestra quae est
ad dñm profecta est ab illis
ad dñm conuersa Ita ut non
sit nobis necesse quicquam
loqui Ita ut nobis incipi-
entibus aliqui de uestro
exemplo loqui ipsi optime
scire redicant Ipsi enim de
nobis credunt hanc qua-
lem introitum habueri-
mus ad vos & quomodo con-
uersi estis ad dñm Et nos-
trae constantiae et uer-
tute conuersionis omnibus
notae est quae celeriter & simu-
laueris seruire dō uero
& uiuo Simulacrum a si-
mulando dicitur pul-
chre ergo ad dñm uer-

& uiuum a factis dñs & mor-
tuis conuersi esse dicuntur
Expectate filium eius de
caelis quem suscitauit ex
mortuis ih̄m̄ tales estis ut
fiducialiter & cum gaudio
aduentum dñi expectetis
Qui eripuit nos ab ira uen-
tura Dimittendo peccata
& doctrinam suam & exem-
plo uestrum nos iudici libe-
rauit quia iam in speliberta-
tem habebamus nec in ipsi sci-
tis fratres introitum n̄m
ad uos Commemorant
illos ut cognoscent uerū
esse quae dicunt & eorum
exemplo proficiant Quia
non inanis fuit sed ante pas-
si & contumelias affecti non
est inanis sermo qui imple-
tur constantia passionis
Sicut scribit in philippis Quia
aliquenti uestrum uideri
nos philippis persecutos non expa-
uisse persecutiones nec praes-
dicere cessasse Fiduciam
habuimus in dō nostro Quod
nos liberare & in praesenti
uel in futuro reddere & la-
boris nostri mercedem Lo-
qui ad uos euangelium dñi in
mutua sollicitudine nonne

glegenter ne tractantorie
 sed in sollicitudine non per
 uice sed multa Exhortatio
 enim nostrae non de errore
 re Ideo non terremur
 erat enim quicumque pu
 taret uel doctores malos posse
 regnare cum christo sicut alibi
 nolite errare dicit non deride
 tur neque de immunditia
 sicut iouiniani doctrina fuit
 neque in dolo non contra con
 scientiam nostram docentes
 atque suadentes Sed sicut p
 bati sumus cedit ut crederet
 nobis euangelium ita loqui
 mur non quasi hominibus
 placentes Qui falli possunt
 sed dicit qui probat corda nostra
 Integri quasi ad opus probati &
 ab ipso in hoc officium desti
 nati qui cordis occultarima
 tur neque enim ali
 quando fumus in sermone
 adulationis sicut scitis Si
 cut qui hominibus placent
 atque inquam aegris deside
 rat omnia concedentes
 & mortem eorum negle
 genter neque in occasione
 auariciae dicit a se est nobis
 quaeerentes ab hominibus
 gloriam neque a uoluntate

neque a uoluntate Omnis quia
 dulatur aut propter auaricia
 aut propter uanam gloriam
 cedulatur ille ergo probat
 propter dominum docere qui ista
 non quaerit Cum possimus
 onerari ut christi apostoli
 uel in hoc quod dominus ordi
 nauerit id est ut de euangelio
 uiueremus Sed facti sumus
 paruuli in medio uestrum
 humiliter nos debet
 tum quaeerentes honorem
 tamquam si ueritas foueat
 filios suos humilians se & in
 omnibus paruula coaequans
 ut illum cedit in cetera sua imi
 tatione producat necem & bal
 butat inter dum lingua
 & in cetera fingit & cum
 eolente ambulare consu
 erit Ita desiderantes uos
 cupide uolebamus trade
 re uobis non solum euange
 lium de sed & animas
 nostras Sicut nutrix non
 solum uerbum sed & animam om
 nem sensum perfectionis suae
 in paruulum transfunde
 re cupit ut ei cito possit
 aequari ita
 omni a
 mur qui
 nos
 feci
 bus

proficere poteratis Quō
ceperissimū nobis feceris
tis propter fidem & con
uersionem uestram
quam superius memora
uimus Memores enim es
tis fructus laborem
nostrum & fatigationē
nocte & die operantes. La
borem manū nocte & fati
gationem uerbi die cōse
rum si semp operabent
quendo docebant nequē
uestrum grauaremur
Apud istos corinthios & e
phesios laborant quibus
occasionem auferre cupi
ebat uel accipiendi uel dese
aliqui suspicendi praedi
cimus in uobis euangeli
um dī uos estis testes &
dī sicut semel populū
contestatur Quam scāe
& iuste & sine querelle uo
bis qui credidistis sumus
ne uobis ullam offensionē
dare uideremur Quam
unum quemque uestrum
quemque propter filios
os deprecantes uos par
uulos ut nutritrix fo
uēt ut p̄ficien
tes ut ro iam

uolentes in statu Et consolati
tes testificati sumus Intri
bulacionibus promissionibus xp̄i
uorsumur consolati ut ambu
ler & digne dō Digne dō
combulet qui nihil dō agit
indignum Qui uocatur uos
in suum regnum & gloriam
Quod non nisi eius similes pos
si debunt iustitiae scilicet
& sanctitatis exemplo
Ideo & nos gratias agimus
dō sine intermissione quō
cum accepissis a nobis
uerbum ecclesiae dī quod
primum de dō audistis siue
ut audiret & dī dō accepis
tis non ut uerbum hominū
sed sicut est uere uerbum
dī ut uerbum hominum ac
cipit qui contemnit uos au
tem credidistis ut ab ipso
dō uos audire putate
retis qui operatur in uo
bis qui credidistis uerbo
uel signis siue uirtutes
exerceat credentes enim
aut meretur haec signa se
quentur uos enim imita
tores facti estis fratres
ecclesiarum dī quae sunt
iudaecae in xp̄o ih̄u quibus
dicitur nec & uinctis

compassi estis & rapinam bono-
rum uestrorum cum gaudio
suscepistis Quia eadem passi estis
& uos cecentibus; uestis sicut
& ipsi ciudceis De uobis pluri-
mum quidam legis neptoph & anti-
cehustis & empla Qui & dnm occi-
derunt ihm & proph & ces & nos
psecutisunt Quid mirum si nos ma-
li psequantur quidam ipsi dno pe-
percerunt Et omnibus homi-
nibus; aduersantur psequentes
nos gentibus loqui ut saluati fi-
cerent ut impleantur peccata sua
semper non solum iudeos impe-
diunt sed & iam gentibus inui-
dent ad suorum cumulum pbe-
catorum Praeuenit enim sup
illos iradi usq; in finem siue
quae praeco quae poena cepti
uisunt siue quia ablati sunt non
credentibus; intelligitur nos aut
fratres desolati a uobis ced
tempus horae paruo tempore
aspectu non corde Sicut alibi
ait & sic corpore absens sed spiri-
tu praesens Abundantius festi-
nauimus faciem uestra uidere
cum multo desiderio quo uolumus
uenire ad uos ego quidem pau-
lus & semel & iterum sed impe-
diunt nos reuera tribulatio-
nibus; psequendum Quae est eni-

nostra spes aut gaudium aut co-
rona gloriae nonne uos ante
dnm nrm ihm incedentem eius
Non in merito uos desideramus
propter quod & laetiae gaudium spera-
mus & gloriae coronam uos enim
estis gloria nra & gaudium bo-
ni magistrum omnem spem & gau-
dium & coronam in discipulorum
solent collacere pfectu ppi
quod non sustinentes am pli-
us non sustinentes neminem
nrum ad uos uenire placuit
nobis remanere athenis solis
Nolumus soli remanere
quam nescire quid ageris Et
misimus timotheum fratrem
nrum Quaeritur quomodo ti-
motheus missus sit qui pariter
scribit non enim hac uice missus
est sed prius Et ad uos rem di-
in euangelio xpi Ad uos res pro
discipulis & licet uulgo dicuntur
Ad confirmandos uos & exhor-
tandos p fide ura In hac causa
dum taxat quia pfecte credi-
distis ut nemo moueatur in
tribulationibus istis non dico
neom sed ne uel aliquis mouea-
tur Ipsi enim scitis quod in hoc
positi sumus non est gominari
debent scientes nos alter
at censire non posse dicente

conlat
ur Inter
somb; xpi
teambu
ne do
i agn
r uos
p riam
ter por
clic &
plo
agimus
iane quo
anobis
Quod
sue
epis
mna
pbun
num de
r uos au
ab ipso
pata
m uo
erbo
acet
r enim
signale
mna
p riam
uobis

dn̄o ecce ego mitto ad uos
sicut oues in medio luporum &
iterum haec dixi uobis ut in
me pacem habeatis in sabu-
lo autem pressuram Nam
& cum apud uos essemus pre-
dicabamus uobis pressuras
nos tribulationes sicut &
factum est & scripsit ut non
uos ipse nouerit dē erre-
re & sed magis propheticē
nr̄a firmet & sicut dñs
pressuram secante p̄dixit
p̄ dñm ecce & ego complur̄i
sustinent nisi ad cognosce-
dam fidem ur̄am ne forte
temptauerit uos Dicens ec-
ce inquit dñm esse puta-
tis quod illic peccantur & fi-
dem ur̄am forsitan com-
mouerit & si qui temptat
Sicut in iob & dñm p̄batur
In cenis fiet labor n̄r̄
Sic aliquem scrupulum p̄ce-
dmi in potendum & iam doc-
torem dicit laborum p̄nunc
eundē ueniente cum otheo
ad nos ad uobis & ad nuntian-
tenobis fidem & caritate
ur̄am & quae memoria n̄r̄
habet & si bonae semp desi-
derantes nos uidere sicut
& nos quoque uos Quia firmi

ter x̄po credentes tenetis fidē
& nos saltem dilectione amatis
Ideo consolati sumus fratres
In uobis in omni necessitate &
tribulatione nr̄a puram fidē
Omni necessitate & tri-
bulatione non sentimus p̄
magnitudine gaudii statum
ur̄i Quo nunc uiuimus si uos
facitis in dñm Etiam si occide-
mur uiuimus quoniam uita in
ur̄e firmitate consistit. Quae
enim gratiarum actio ne
possumus dō r̄ dñm re pro
uobis in omni gaudio quo gau-
demus propter uos ceterum
nostri in p̄cem excusce
lecturae nobis ur̄a conuer-
satio praestat quia & uos
proficit & dñs p̄ uos benedi-
ctur & celis p̄batur exem-
plum nocte & die abundan-
tius orantes ut uideamus
faciem ur̄am Ostendit
quantum celis desideran-
dis in fratribus quos tantum
ipse desiderat quis enim
cum fecerit comperit
bonorum eorum uidere non op-
at & complectemur ecce
quae desunt fidei uestrae
Siquis uestrae fides minus
potest habere doctrinae

Ipse autem dñs & pater nŕ & dñs
 ihŕ dirigat uiam nŕam ad uos
 p̄ motis diabolis sc̄nd̄ d̄ d̄
 quibus nos ter impeditur ced
 uentus uos autem dñr mul
 tiplicet & abundare faciat
 eēt̄t̄ Quia cum plene est
 & opere com̄probate inuicem
 & in omnes ut non solum chris
 tice nos sed & iam omnis sc̄
 tice homines non erroris
 sed necit̄ p̄grate diligetis
 & eis in quo indigerint mise
 ricordiam quam illis in p̄sen
 ti dñs & h̄b̄ & non negat̄ Quem
 admodum & nos in uobis ad
 confirmand̄ corde ur̄a
 f̄bit̄ abundare ut & uos
 sedio rum corde firmet̄ Si
 ne querelle in sancta ecc̄e an
 te dñm & p̄ctrem nŕm in ad
 uentū dñi nŕi ih̄u cum omnib;
 sanctis eius non ante homi
 nes sicut de zacharia & eli
 seab̄ & h̄ dicitur & p̄p̄ is̄ iam
 & uos erit̄ mihi iusti dicit
 dñs **O** & d̄ero fratres
 post laudem & consolatio
 nem incipit & hortatio
 Rogemur uos & obsecram̄
 in dño ih̄u ut quem admodū
 accepistis a nobis quomodo
 uos oportet̄ combulare

& placcere dō sicut & combu
 latis Quibus uicē p̄r est dig
 nis egressibus ambulare
 incensu & uicinis eēt̄t̄
 & pacis omnium quē uirtu
 tum ut abundet̄ magis.
 Quia cum late fides debent
 degen̄ profectu & mores
 sicut cū eēt̄t̄ eēt̄ nŕ & u
 bus crescit & studiū Sc̄tis
 enim quae p̄cepta dede
 rimus uobis haec est enim
 uoluntas dñi sanctificatio
 ur̄a ut abstinere uos
 a fornicatione Sanctifica
 tio ab omni incontinentia
 reuocet̄ ch̄stic̄num cui
 incontinentia non expedit
 sc̄m̄ xp̄i corpus attingere
 maxime cum & iam mores
 iudaeos sanctificere uolens
 populum totum ab omni sc̄ni
 tate contine p̄p̄cepit ut di
 potis praesentia com̄er̄en
 tur **U**ter̄ca unus quisque
 uestrū suum uos possidere
 in sanctificatione & ho
 nore Suum corpus unus
 quisque eēt̄t̄ seruenda
 da sanctificet̄ & honorat̄
 siquē considerandum quia
 non eis p̄fectis sicut can
 thus scribit in firmis p̄onim

peccatione desiderii sicut &
gentes quae ignorant dñm
in inimicitia & inmoderate
libidinis uentres simi-
les gentibus, sicut quaedam
comatorem castitatis in-
norant. Ut ne quis supgre-
dicatur neque circū ueni-
at in negotio fructum
suū ne quis post deuotam
ex consensu continentia
pax suo aliqua circum uen-
tione uim inferre nitat
sive in qualibet negotiatione
quis alterum fraudat
Quo uindicta ē dñs de huius-
modi non solum de fami-
catione & publica turpi-
tudine reddi com de trans-
gressione pposita quisque
enim continentia dō uoue-
nt fecit sibi illicitum quod
licebat non enim uocant
nor dñs in immunditia. Etia
nimia incontinentia potest
inmunditiae deputari quae
corpus xp̄i audenter acci-
pi non permittit. Sed in sanc-
tificationem ut exemplo
xp̄i uiuatis qui enim habet
hinc spem sanctificat se
sicut ille sanctus est. Itaq;
qui hunc spernit non hominē

spernit sed dñm qui & iam dedit
sp̄m suū sc̄m in uobis. Non mea
uerba despiciat sed eius qui in
meloquitur xp̄i cuius sp̄itui
in uiam fecit omnis qui non
sanctae uersatur. Decan-
tate autē fratres in carceribus non
necesse habemus scribere
uobis. Uide & e quae pfecti
excent quid dānto & tē ne-
cessario praeepto non indi-
gent ad moner. Ipsi enim ad dō
didicistis ut diligatis inui-
cem & enim facitis illud in
om̄i frater xp̄o. quid dixit
mandatum nouum dō uobis
ut diligetis inuicem hoc no-
uum ē ut p̄d alter ut p̄d mo-
nemur qui hoc uelut non
iusserat testamentum
Proge mus uos fructus ut abun-
datis in carceribus & operam dātis
Hoc ē dñm ignotos quos
que diligetis ut quid dātis
ut ut in negotium ageritis
& operemini manibus uis
sicut praeecepimus uobis.
Quidam eorum inquit ē
p̄ diuitorum discurrebant
domos aliquae dñm ced regi-
onis opprobriū ad infidelibus
postulantes quae causam
in secunda ced eos dem plenus

exsequitur unde magis uult
 ear uel proprii negotii cura &
 labore manuum occupari quā
 otiositate d&hmentū & inqui
 tudinis habere peccatū Et ut
 honeste combul&is cedeor qui
 foris sunt & nullius aliquid de
 sider&is. Ne uos ipsi denotent
 qui praestatur uidentia nolu
 mus uicem uos ignorare fra
 tres de dormientib; Dormit
 enim quem certū est surre
 cturum sicut de caesaro dic
 tum est ut non constami
 ni sicut & ceteri qui sem n̄
 habent. Aliter deb& flem
 qui peregre pergit ceter
 ille qui moritur Si enim cre
 dimus quod ih̄s mortuus est
 & resurrexit Si hoc credim̄
 quod aequē non uidimus & p̄
 eius resurrectionem certū
 sumus nos ueniam consecutor
 cur illud similiter non credam̄
 quod gentes qui non uident
 idcirco non credunt Itc & d̄r
 eor quidam uerunt p̄ ih̄m ad
 duc& cum eo Qui cepit resusa
 cuit ipse & cetera membra
 resuscitaturum se esse pmisit
 Hoc enim uobis dicimus in uerbo
 dñi Quia nos qui uiuimus qui re
 sidiui sumus in aduentu dñi euan

geli sententia semp̄ apostolar
 diem dñi fecit habere suspec
 tum quasi eor in corpore inue
 nir& non praueuimus eor
 quidam uerunt Itc uelox
 est eorum resurrectio quā
 n̄cē adsumptio Quō & ipse d̄r
 in iussu & in voce corchaengeli
 Terrorem illius diei demon
 strat quod dominus tunc poter
 t cor caeli & omnia elemen
 ta mouebuntur ut nos sciam̄
 quae caeli conscientiae diem dñi
 intrepidī expectare possimus
 Et in tubā dī descend& de cae
 lo Sicut hominis tuba com̄tra
 uid&ur p̄ mouens quāto
 magis cad& sicut helices quo
 que terribilem in montedī
 uidit aduentum Et mortui
 qui in xp̄o sunt resurgent p̄
 mi deinde nos qui uiuimus si
 mul rapi emur cum illis in nu
 bibus obuiem xp̄o in cœtes
 Mortui qui in xp̄o sunt primo
 resurgent & qui uiui inuenta
 fuerint sancti cum ipsis pa
 riter rapi entur qui non iudi
 cabuntur sed potius iudica
 bunt Et sic semp̄ cum dñō ex
 mus In eadem gloria abier
 nit cetis Itaque & consolamini
 inuicem in uerbis istis

Notandum quod laicis hoc
praecipit ut alterutrum
sed occurrissis in situant
Temporibus autem & momen
tis fratres non in diebus ut
scilicet uobis ipsi enim dili
genter scitis Ex euidentissima
euangelii lectione dicit Quia
dies dñi sicut fur in nocte
itc ueni & Quando om̄s sciet
dormire securus Cū enim
dixerint pax & securitas tunc
repeninus eis sup uenit & inter
tus Tunc maxime timendus
est quicquid paene a nullo time
tur Sicut dolor in uisceribus
beni & non effugit eum Sicut
illae ueniente peccati dolorer
non effugit Uos autem fratres
non estis in tenebris ut uordi
es ille tunc quam fur compre
hendat non estis ignorantes
ut nescitis uos semp debere
esse peccatos Om̄ enim uos filii
lucis estis & filii diei Scientiae
ueritatis non sumus noctis
neque tenebrarū Quia sicut
tenebrae ite & ignorantia dat
fiduciam delinquendi Igitur
non dormiemus sicut ceteri
Qui sic obdormierunt ut dñm
oblitisint qui Sed uigilemus
& sobrius sumus Attendite uobis

ne grauentur corde uis a mēra
pulca & ebrietas & curis uis
uitae ergo & curae in ebrietas
mentem Qui enim dormiunt
nocte dormiunt & qui ebrius sunt
nocte ebrius sunt Ideo otiosi &
ebrius sunt quia in tenebris sunt
nos autem qui deis sumus sobrii
sumus nos quidem xpm habemus
otiosi nec ebrius esse debemus In dicit
lorica fidei & ceteris fide
& ceteris omnis iustitia con
suetudo quae loycae ceteri compa
reant Quō non posuit nos dñs in
irce sed in ead quae in huiusmodi p
dñm nr̄m ihm xpm non cre
dentes mirasunt positi quia pecc
iudicatis sunt Qui mostruus est
pro nobis uenit moreremur
ut siue uigilemus siue dormi
amus simul cū illo uiuamus
Ut siue in corpore siue extra
corpus inueniamur semp cū
ipso uiuamus Post quod con
solamini inuicem & edificate
alterutrum sicut & facitis Notan
dum quia hoc laicis praecipit
quos & iam mon & praepositis
exhibere officia ceteris
Rogamus aut uos fratres ut
no ueritis eos qui laborant
inter uos ut intellegatis la
borem eorū Et praesunt

uobis in dño & inopent uos
 Exemplo iustitiae non potesta
 te terrena sicut arbectus pe
 atus ut habecctis illar abundan
 tias inccntate p̄dpt̄ opur illoy
 Praerbiten qui laborant in uer
 bo dupliciter honorandi sunt
 idest & cccntat̄ obsequio & or
 dinis dignitate Rogemus aut̄
 uos fratres cōspicite inquit & or
 consolamini pusillam̄ mer̄ p̄
 diuersitate marmorum diuer
 sitas adhibenda est medicinae
 illi cōspicendi ne perecc̄ti con
 solandi sunt ne deficiant Sus
 cipite infirmos sustan̄de nuper
 exedentes qui nondum sunt con
 firmati Pacientes estote ad
 om̄ Etiam ad correptos quia
 in pccientia non cōspit̄ sed in
 ritate Videte ne quis modum
 p̄ncelo celici reddat Omni
 diligentia caude ne quis infirmi
 or aut ignarus uel uicem mali
 reddat quic̄ ultra celiquem id fa
 cere non credo omnis enim qui
 iniuriam facit male facit &
 qui uicem iniurias reddit inu
 riam facit igitur & ipse male
 facit quic̄ ut superius dictū
 est omnis qui facit iniuriam
 male facit Sed semp̄ quod
 bonum ē secc̄t̄emini inuicem

& in om̄ non solū in uos christia
 nos sed & in om̄ homines
 Semp̄ gaude & in conscientie
 puritate quasi inyster semp̄
 cū gaudentes Sine inter
 missione orate Si uigilare n̄
 potest lingua uel corde sicut
 mosiacc̄nti dicitur quid
 clamet̄ ad me siue omnis ac
 tus uester̄ celis sit ut pro uo
 bis dñm exoret̄ In omnib; gra
 tias agite In omnibus quae
 acciderint sicut iob siue in
 omni conuersatione ur̄ ad dño
 gratiae referantur Haec ē
 enim uoluntas dī in xp̄o ih̄u
 in omnibus uobis sicut in xp̄o
 p̄ omnia impl̄ta ē ita & in ua
 bis omnibus implectur sp̄m
 nolite extinguere sp̄m &
 hortentur quae stionibus
 nolite & extinguere siue sp̄m
 p̄d gratia linguae rum posu
 it sicut cor si orauero lingua
 spiritus meus orat ergo quo
 modo ad corinthios dicit &
 loqui linguis nolite phibere
 ita & hic sp̄m non & extinguen
 dum est & testatur Pro
 phetic̄ nolite sper̄nere
 omnia cū p̄b̄ate quod bo
 num est ten̄de ab omni
 sp̄e & e male abstin̄de uos

capa inca
 curi iur
 eliam
 munt
 ebrius
 orosi &
 osun
 iobni
 habem
 eorum iudic
 tati sicut
 usura con
 zulu compa
 it nor dī in
 dicitur p̄
 non cre
 a qualem
 p̄uēst
 eremur
 uē dormi
 uasur
 siue extra
 ar semp̄ cū
 p̄t̄ quod con
 & p̄dificat̄
 factis iustis
 p̄p̄ceptis
 p̄p̄ositis
 iustitiae
 fructus ut
 uolunt
 p̄p̄osita
 uolunt

Sive futura praedicentes
sive praeterite differen
tes accontum ut probet
si legi non sunt contraria
quae dicunt & si quae tale
fuerit refutatio Ipse aut
dicitur pacis quoniam sustinet
& licet blasphemantes Sci
fic & uos pominae Graecia
uel doctores necesse est in te
ger spiritus uester & con
mice & corpus Graecae spi
ritus quae quocumque in se
semp in te gra sit non nec
men in nobis in te gra nisi
ab in te gra habetur Sine
quae uel in die dñi nri
ihū xpi seruetur usque in die
iudicii quae non sunt in te gra
accontum laudende sed fi
nis Fidelis est qui uocet
uos Qui dixit uenite ad
me omnes qui labora
tis & onerati estis & ego
uos requiescere faciam
Qui & licet fecit & quod p
misit Adiuo uos p dñm ut
legatur epistulae omnibus
scenctis fratrib; Adiuo ce
pmitatur non iurare Gra
tice dñi nri ihū xpi uobiscum
Graecae cum omnibus p se
uer & Expt̄a thessalonicensis

primam incipit ad eos deo secunda
argumentum

Iustum erat ut superius cres
cente eorum fide & certitate
& illorum quoque laudatio
cogeretur simul & illis eis
praenuntiaret quod nouo argu
mento eos quidem cōfide de
pellere attemptatum essent
quod dicerent xpm uel ceter
ad futurum & quem uellent
pro xpo facile inducerent
ad succedendum.

Voculus & siluconus &
timotheus ecclesiae
thessalonicensium in dō
pccare nro & dño xpo ihū.
Practice agere debemus
Idō semp prouobis fratres
ita ut dignum est Qui sibi te
lem ecclesiam conquisiuit
Quo sup crescit fides uestra
Ideo & laus cogitur & abun
dant cōgrates unius cuiusq; om
nium uestrum in uicem i
ta ut & nos ipsi in uobis glori
emur in ecclesiis di In te gra
psecistis ut non solū alii uos
inferiores qui que conlau
dent sed & licet uos ipsi uos
praefereamus omnibus imi
tandas Propatentia uestra
& fide in omnibus psecutionib;

uestis & tribulationibus quas
 sustin&is. Nisi futura credere
 tis istec minime sufferre uel
 le&is. In & exemplum iusti iudi
 cudi. ^{ut ex&pl& d&is iusti} iudicium expectandi
 quem ita creditis esse uen
 turum ut digni habeamini
 regnodi p&o quo & p&ctimi
 ni. Hi digni sunt regnodi
 qui glori&am eius scient&er nul
 lam passionem putantes
 se con dignam. Sic enim
 iustum est apud d&um r&ly
 buere tribulationem
 his qui uos tribulant. Hic
 sic enim con firm&is non
 dubit&is qu& si si dic&is sic
 enim fons iustitiae potest
 iudicare quod iustum est
 nam sicut indubitanter
 p&o nomine d&ni. p&ctenab;
 requiem ita incunctanter
 tribulationem his qui eos tri
 bulant resp&misit. Et uo
 bis qui tribulamini requi
 em nobiscum. Quia enim
 cum tribulamini. In reuer
 tione d&ni ih&u de caelo cum
 angelis uirtutis eius qui
 ueniunt uindicare. In fl&e
 mee ignis d&entis uin d&ct&e
 Si potuit flamm&e d&i im
 pero a resp&ueros omnino

non t&ngere quare non
 eadem potentia&e celis se
 uerior celis m&ior fieri
 posse cred&atur. hoc contra
 eos qui propt&ea p&ctenam
 conscientia&e somn&arunt
 quia hoc illis impossibile
 uideb&atur. His qui nonno
 uerunt d&um qui non oboedi
 unt eu&ngelio d&ni n&ri ih&u
 Non solum qui nonno uer
 d&um sed & licet qui non obau
 diunt eu&ngeli discipuli
 nis. Quia enim d&ebunt
 in inter&u ad&er&er p&oe
 nes in eo qui p&ctatur non
 potest dici f&cti d&ni.
 & c& gloria uirtutis eius
 A cuius consp&ctu sententia
 d&em&ctationis accipient
 Cum uenerit glorificari in
 sanctis suis. Ipse in suis glori
 ficandus & in membris qu&e
 solis splendore fulge
 bunt. Et ad mirab&is fiet
 in omnibus qui credunt. Wi
 r&ebuntur impu & in&ores
 humilit&is in sub&ctatione
 sc&ctis in sper&te iustor&um
 Quia creditum & testimo
 nium n&ri sup&uas indie
 illo. Quia multi de die illo n&ro
 testimonia credid&is.

In quo dicitur oramus semper
pro uobis ut dignetur uos
uoce sua necesse dicitur nos
et digni inueniamini ad
id quod uocati estis qui uocati
ores in uocati non erunt dig-
ni et impleat omnem uo-
luntatem bonitatis et opus
fidei in uocati. Ad uocati
gratiae et consolatione
scientiae et uocati quae
opus sunt fidei ut dicitur
ceterum nomen domini nostri ihesu
christi in uobis et uos in illo et
et christi nomen in uocati
clerum sit et uos in eius sig-
nis et uocati gloriosi
Secundum gratia dicitur nos
et domini ihesu christi. Expetat uo-
bis quod possumus ut quod
nos non possumus largiri
Rogamus uos fratres pced
uentum domini nostri ihesu christi. Quo
uobis ceterum nihil esse. Iu-
certus. Et nostrae congre-
gationis in ipsum. Quocirca
ceterum uos uocati caeli
congregabuntur electi ubi
fuerit corpus illic concu-
rent et ceterum ut non
cito moueamini sensu ne-
que terreamini. Praefa-
cilius est quidem domini aduentu

contra euangelicam sententiam
commouetur neque per spiritum
neque per sermonem nec signa
uos terreat quocirca per spiritum
facta quocirca et hoc saluator
ante praemonuit nec ser-
modico leuatae fallaciter
seducat neque per epistulas
atque quocirca poterat
et hoc dicitur ecce cogitare re-
cessit ut sicut in multis
et per scriptis apparet et quocirca
ad fidem perfidie faciendae
et postolorum nomine tra-
lentur. Quocirca in istis diebus
domini nequit uos seducet ulla
modo. Dicentem ecce hic christus
ecce illic. Quocirca nisi uenerit
discessio primus nisi enim
christus uenerit non ueni-
et christus quod autem discessio
hic dicitur ceterum refugam
appellat in lecturis exem-
plis utrumque autem
ita intellegendum est quod
nisi uenerit refugam ueri-
tatis siue sui principatus
desertor siue discessio gen-
tium et regno romano
sicut in dicitur in helo per bestias
in imaginem dicitur et re-
uelatus fuerit homo
per ecclesiam dicitur scilicet

Filius p[er]ditionis quicquid quiescit sibi
 in caelum seruat possidebit
 qui secundum isaiam contur
 bare dicitur gentes Quicquid
 uersatur & exaltatur supra
 omne quod dicitur deus aut
 quod colitur ita ut in tem
 plo dei sedeat ostendens se
 ita quem sit deus Supra om
 ni potentiam & ad eternita
 tem se iacetabit & iacet ce
 mentes culturas diuinae
 corrigere uel augere se
 dicat & templum ieru
 solimae restituar et rep
 tabit omnia quae legimus cae
 monicas reperire et cen
 tum ut ueritas xpi euan
 gelium soluat quare iu
 daeos eum pro xpo suscipere
 p[er]suecabit in suo non in
 di nomine uenientem
 Nonne tunc quod haec
 dicebam uobis & nunc
 quid de a[n]i[m]a scitis hoc
 est quem moras ut ueritas ut
 reuelatur in suo tempore
 Quod nondum aduenit tem
 pus eius nec misterium
 icom operatur iniquitatis
 In his qui falsis doctrinis er
 roneum faciunt iter
 quos beatus iohannes in

mundum dicit exisse
 Tunc ut quicquid tenet
 teneat donec de medio fiat
 & tunc reuelabitur ille in
 qui donec regnum quod
 nunc tenet de medio aufer
 ratur priusquam ueniat
 christus reuelatur Quia
 dominus ihesus interfici & sp[irit]us
 sui Cetero imperio uel solo
 flatu & destruat in iustia
 tione uentus sui Quicquid sicut
 fulgur ubique coruscat
 in mundo solutis pignem co
 motis quo elementis Cuius
 est aduentus secundum ap
 p[ar]itionem scitencia in om
 ni uirtute signis & prodigiis
 mendacibus & in omni seduc
 tione iniquitatis his qui per
 unt Sicut ante praedixit
 dabunt signa ita ut sedu
 centur si fieri potest & ia
 electi p[er]fiantur in simula
 tionem que uirtutum sicut
 canes & mambres coram
 facie uenerunt fecerunt
 quod ceu itatem ueritatis
 non receperunt ut salui fi
 erent Qui ueritatem non
 diligunt diligunt ueritatem
 Ideo mittit illis deus operatio
 nem erroris ut sedant

sententia
 us p[er] sp[irit]u
 nec signa
 sp[irit]u
 duccor
 nec ser
 latice
 m[er]itua
 otat
 cogitare
 m[er]itua
 p[er] qua
 faciend[um]
 in no[m]i
 ad die
 uerit[ate] uer
 et hic xpi
 uenerit
 nisi cont[ra]
 non uen
 in discessio
 refugium
 inu[er]tem
 que uerit[ate]
 am[er] quod
 efuge uer
 in ap[er]t[ur]
 discessio
 romano
 do p[er]f[er]re
 re
 homo
 uel

mendacitio permittit
uenire nec si dicitur
non est operatio satanae
ut iudicentur omnes
qui non crediderunt uen-
tured consenserunt in-
quiritati ut non se per in-
nocentiam xpi obscuritate
excusent diuini non credi-
disse uisuntur cum homi-
ni crediderunt dicentes
cece estis fallentur nos autem
debemus deo gratias age-
re semper pro uobis fra-
tres dilecti ad deum Quia gra-
tiam recipimus ueritatis
& pro hoc non diligit deus
Quod elegerit non deus pro-
mittit in salutem in sancti-
ficationem spiritus & fidei ue-
ritatis uidentur parati ad
credendum sicut et alio in-
cupienti de uero macedone
reuelatum est In qua et uo-
ccauit uos per euangelium nos-
trum incedite inquisitione
gloriae domini nostri ihesu christi Ad
hoc uocati sumus ut christi glo-
riam cedamus quia scimus
enim quod cum cooperuimus
similes erimus Itaque fra-
tres stete in fide ueritatis
et in mobili et tenet et tra-

ditiones quas accepistis si uos
sermonem siue per epistolam
nostram Quando uas uult te-
neri non uult extraneas
super ad haec apostolicae autem
traditio est quae in toto mun-
do celebratur ut baptismi
sacramenta Ipse autem dominus
noster ihesus christus & deus & pater
quid dicit non Quia cum non
mereremur ut mereremur
contra arrium quidem pecc-
atam maiorem putat quia
prior in scripturis solet et no-
minem & dedit consolationem
ad efficacem Promissi-
onem siue spiritum consolatorum
qui agrae para debet no-
minatur et spiritum bonam
Esse potest & sper mala In-
gratia exhortetur corda
uestra & confirmet uisum
uel reuelatione In omni
opere & sermone bono Pri-
us opere & sic sermone Dece-
tero fratres orate pro nobis
Dece humilitatis exemplum
& occasionem cecidit ut per
alterutro audire quis ex ore
mus simul notandum in quibus cau-
sis per orationem poscat apostolus
ut sermo domini currat & canis
sicut & cepit uos Currata flu-

entia magnificetur auditu
rum profectu Et ut libere
mur ubi oportunitas & malis
hominibus non enim omnium
est fides non omnes credunt
& ideo contempserunt Fide
lis autem dicitur Quia non relin
quit nisi se relinquentes
Qui con firmabit uos &
custodiet a malo In fide
p doctrinam & gratiam
Confidimus autem deo
bis fratres in dno quo que
praecipimus & facitis
& facitis dicitur autem dicitur
gret corde uia in coram
tedi & patientia christi re
uelando quatenus sine que
ce moris sui causa contume
licis patientibus respici
sit Denuntiamus autem
uobis fratres in nomine
dni nri ihu xpi ut subtraha
tis uos ab omni fratre
ambulante in ordinat
& non secundum asseritio
nem quam ceceperunt
conobis Quia in prima le
niter commonuimus & em
dare noluerunt uel hoc
modo quas conuersos ecclesie
sepe fecerunt erubescunt
huius plane loci cunctos

acete subtrahendum est
ab omni christiana qui non
secundum apostolicam in
cedit praecepta Ipsi enim
fecerunt quem admodum
oportet imitari nos
Quisumus formae cre
dentium non quia non
habuerimus potestatem
Qui cedit dignus est
opera sua mercede sua
Sed ut nos in illis for
mam daremus uobis
cedimus admodum nos ne
cui occasione succurrat
uel uti qui fons est in qui
& uindicta preberemus
Nec & cum essemus cepit
uos hoc denuntiamus
uobis Quia per quidam
celi quos ad eos futuros
Quo si quis non uult operari
Aut sedecent quidam aut
si uersunt apostoli nosse
quatenus si non succurrat
sed diuina combulatio
sed dicunt Nec manducet
Hec sit in qui & uindicta non
solum poenae sed & licet
emendatio Iudicium
enim inter uos quosdam
ambulantes in qui & nihil
operantes Reddit superior

sententias accusas ead
quos legitime debet
p̄tinere scilicet ad in
quidē ambulantes
non quidē sedentes sed
curiose agentes Quid
inque ciuitate uel pro
uincia geratur & do
ma his autem qui eius
madi sunt denunta ce
mus & obsecramus in
dn̄o ih̄u xp̄o nec ipsos
post alteram correp
tionem desinat cōno
nere ut cum silentio
operantes suū panem
mccnducant non cum
iniquitate alienum
Vos autem fratres no
lite deficere benefaci
entes non omnibus sed
ecclesiis dicitur prohibeo
ne putetis me bono ope
ris confusū uel inem com
putare Quod si quis non
obcedit uerbo p̄ epistu
lam hunc nateat & n̄
com miscemini cum illo
Siquis tertio conuen
tur noluerit emendee
re ut confundatur n̄
ut penitus abscedatur
Nolite quiescere inimicum

existimare sed corripite
ut fratrem Corripite ut
emendat & nolite sic ab
cere ut desperet & agere cu
rrendus ē Nonne eccndus
ne in apostasiam inquit e
tudo uertatur Ipse autē
dn̄s pacis d̄ & uobis p̄ccē
semper necem in omni loco
ut possitis omnes curare
pacifice in omni loco ubi
cumque fueritis Galata
tiameccmccnu p̄cculi quod
est signum in omni epistu
la ut scitis falsas epistu
las inuenire Itē scribo
grate dn̄i n̄ ih̄u xp̄i cū
omnibus uobis His uer
bis omnes epistulas susce
bebat excepta galatice
rum quoniam ex integro
mccnu proprie p̄scripsit
ut post eam nec sibi nec
cogelo crederetur n̄
expt̄ ad thessalomecen
ses secunda inc̄p̄ ad co
lossenses n̄ n̄ n̄ n̄
Quorum cū dicitur fi
dem in principis locu
dat deinde manet nep
philosophicam uel le
gis eccerimonias
se duccorruy

Paulus apostolus christi
 per uoluntatem dei &
 timotheus frater his
 qui sunt colunt sanctis
 & fidelibus fratribus in
 christi gratia uobis & peccato
 peccati & christi domino nostro
 gratias agemus deo & patri
 domini nostri ihesu christi semper pro uobis
 orantes credentes fidem
 ueritatem in christo ihesu & dilectionem
 quam habetis in sanctos
 omnes sine exceptione pro
 nate uel notitiae solam in
 omnibus diligitis sanctitatem
 propter spem quam reposito
 sita est uobis in caelis quam
 credidistis in uerbo ueritatis
 euangelii quod peruenit ad
 uos non propter hominum laudem
 sed propter uitam aeternam
 quam in christo est Sicut in uniuerso
 mundo est & fructificat
 Aliut autem cesimum coluit sex
 cesimum coluit centesimum
 secundum parabolam se
 minantis O crescit in nu
 mero uel uirtute Sicut in
 uobis ex ea quam credidistis de
 i & cognouistis gratiam
 dei in ueritate Illi gratiam
 in ueritate cognouit
 qui eius beneficium aeternum

actibus non euacuet Sicut
 didicistis ab episcopo caris
 simo conseruo nostro qui est fi
 delis pro uobis minister christi
 ihesu fideliter pro uobis mora
 tia sine incumbens ministe
 rium christi exhibet uoluntatem
 Qui & iam manifestauit
 nobis dilectionem uestram
 in spiritu Quam habetis in spi
 ritibus caritatem Ideo
 & nos ex qua die credidimus
 non cessamus pro uobis oran
 tes ut impleamini agni
 tione uoluntatis eius in
 omni sapientia & intel
 lectu spiritus sancti Qui & aliter
 eam facere non potestis
 quod propheta intellegens
 dicebat credendum docere
 facere uoluntatem tuam
 quia dominus meus est ut combu
 latis digni deo pro omni peccato
 centes in omni opere bo
 no fructificantes & cres
 centes in scientia ad digni
 deo ille combulet qui ei
 pro omni peccato hoc est ut in
 opere bono cum scientia
 dei fructificet simul expo
 suit quae frequenter ob
 scure dicebat hoc est quo
 modo deus dicit uelle & credimus

uel confirmat & docendo scilicet
et sapientiam & intellectus gratiam habuendo non
liberatem arbitrii cufependo sicut in presenti
orcat ut impleantur cognitione uoluntatis eius in
omni sapientia & intellectu spiritali quo possunt dignè deo
per omnem ambulare In omni uirtute confortat ut aut
magna est in ueterem uirtuofum consuetudinem
uincere uel in passionibus cessat infirmitatem super
fere Secundum potentiam claritatis eius Ut & uos sicut
ille patienter omnem suffertis In omni patientia &
longe nimitate cum gaudio Ibi est ueraciter longe nimitate &
patientia ubi ceteris & sic gaudeat resistere quod peccatur
Credetis agentes deo & peccati qui uocauit uos in pacem
sotis sanctorum in lumine Plus uos uocatis & si cetera quae
sed fugit abstracta passionum sotis sanctorum Sotis hereditatem scriptura cognominat
quae & hiesus terrae diuinitate in sote Qui ex puit nos de potestate tenebrarum

Ab ignorantia uel errore et
at consultat in regnum filii dilectionis suae De regno erroris
& mortis quo & dilecta & filii fieremur In quo habemus redemptionem remissionem peccatorum
Redemptus fide per baptismum peccata dimisit Qui est in uisibili & inuisibili
Secundum epistolam ad hebraeos primogenitus omnis creaturae & primogenitus secundum adsumptum hominis formam non tempore
sed honore iuxta illud filius meus primogenitus est Quia in ipso condita sunt uniuersa
Secundum diuinitatem In caelis & in terra uisibilis & inuisibilis contra me nichaeos
Omnia ipsum & in ipso creata sunt In ipso potestate Et ipse est ante omnes & omnia in ipso constant
Dum ipsum subsistunt Et ipse est caput corporis ecclesiae & qui omnes credentes eius sunt membra
Qui est principium primogenitus & primus In incorruptibilitate gloriae Ut sit in omnibus principum tenens
Deum in uisibilibus quae in uisibilibus creaturis Quia in ipso complectitur omne pleni

tudinem habere diuinita
 tis In celis hoc est in apostolis
 pectus et chir uel proph&is græ
 tice sunt experte in xpo caritatem
 tota diuinitas abundat
 Corpore ceter que si dicat
 summe ceter et peum recon
 ciliare omnem in ipsum pecc
 ficant p sanguinem crucis
 eius p quem sunt homines
 emendat Siue que in cae
 lis siue que in terris sunt Ter
 rence celestibus que ab eis
 p contrari & ceter ut cofu
 rent se peccata unde ora
 re docemur ut uoluntate
 di quem ad modum cele
 bratur in caelis ita fiat in
 terris Et uos cum essetis
 celi quando celi erant & ini
 mici sensus eius in operibus
 in celis nunc caritatem recon
 ciliet in corpore car
 nis eius p mortem Que fu
 erunt inimicitia & eui den
 tissime declarant ex
 hibere uos scietis ne uis
 beneficium irritum faci
 entes sitis iterum inimici
 Et immaculatas & in re
 prehensibiles carum ipso
 Videtis quod sciebat im
 possibile precepisset & si

tamen pccndis infide fun
 datus & stebiles & immobi
 les Tunc poteris imma
 culatus esse si hominum uos mi
 nime ex empto decipient
 sed firmiter futuræ creda
 tis Aspe euuangelii. ^{quod dicitur spe}
 euuangelium uiuenter spe
 rare non possunt quod pre
 dicatum est in uniuersa creatu
 ra que sub caelo est Ratio
 nabilis scilicet notandum
 sane quomodo omne cre
 aturam solo homine no
 minant Cuius factus sum
 ego pcculus minister qui
 nunc gaudeo in passionibus
 pro uobis pro celis patitur
 quia pro ipso ante a passus
 est xps Et adimpleo ecc
 quaede sunt passionum xpi
 in carne meo pro corpore
 eius usque adeo praesentibus
 non terreor psecutionibus
 ut mihi paruum uidea
 tur esse quod patior quoad
 usque xpi in me passio maxima
 impleatur sicut ad haec rce
 or dicit ut non fatigetur ani
 mus uester deficientes non
 dum usque ad sanguinem res
 titistis Secundum dispen
 sationem di quae data est

errore
 num fili dile
 ego error
 facta & fili fi
 mur redem
 in peccato
 psum
 est unago
 dum epis
 or primo
 tunc p
 n ad sum p
 antem p
 illa filius
 it Quia
 uniuersa
 tem in
 bulac in
 co nichae
 so pccata
 esse
 omnia in
 sum sub
 it corpo
 nec cre
 mbura
 in primo
 in iocur
 de uer
 tentem
 quom
 Quia
 pccati

michi in uobis. **D**olentia
euangelicae quam uobis
gentibus iussursum erogare
Hunc autem manifestatum
est sanctis eius quibus uo-
luit tempore quo uoluit
gentes uocare quibus uolu-
it sanctis ceperunt sacra-
mentum. **N**otat fecere di-
uitias se excrementum huius in
gentibus. **Q**ui eadem dicit omni-
um diues in omnes qui inuo-
cent illum. **Q**uod est xps in
uobis spes gloriae. **I**psa est mis-
erum quem condunticemus
corripientes omnem homi-
nem & docentes in omni sa-
pientia. **I**udaeum & graecum
seruum & liberum simul ce-
tende quod omnes doceat
se sapientiam ut exhibeamus
omnem hominem perfectum
in xpo in quo & laboro cer-
tando notandum quod om-
nibus exhibere perfectos
Nolo enim uos scire qualem
solicitudinem habeam pro
uobis & quicumque non ui-
derunt faciem meam ut
consalerentur corde ipsorum
instructi in ecclesia & in om-
ni diuitias plenitudinis intel-
lectus in cognitione misterii di-

xpi. **Q**uia si me uidissent & ce-
torem meam erga se & diuiti-
as misterii diuinitatis plenius cognouissent
dum & in cetera praesen-
tis effectum probarent & ce-
bundantiam refectionis me-
ae quae ab ipso xpo didici doce-
rentur & haec consolatio-
nem integram fuerant con-
secuti. **I**n quos sunt omnes the-
sauri sapientiae & scientiae
quae latebant in litteris
legis sicut isaias ait. **I**n
thesauris seclusis nostra uent
absconditi qui mores erant
uelamine contexti. **H**oc autem
dico ut nemo uos decipiat
in supralitate sermonum. **I**deo
dico melius fuisse ut ego
uos praesens instruerem
sed tamen breuiter omne
se sapientiam in ipso esse
complexus sum ut sermo ne-
uel sensu philosophiae qui
contra illum est non solum non
miserum sed & in cetera stultitiae
deputatis. **S**i enim & si
corpore absens sed spiritu
uobiscum sum gaudent &
uidens ordinem uestrum
Habebent haec gratia
apostoli ut uelibi positi
quid uelibi ceperetur agnos-

cerent sicut elisae spr cu gies
 fut inuia & supplens id quod
 de est utilitati fidei uestrae
 Uel litteris impleo quod praesentia non possum
 Sicut ergo accepistis xpm ihm dnm in ipso
 combulcete Exemplum xpi in uobis sufficit ad uitam & ia
 sicli quid interim minus scientiae habecctis
 Paedica & sup aedificca in ipso
 Secundum fo bur fundamenti uelidum aedificium
 sup crescit & con firmata fide sicut & didicistis
 Futurorum bonorum & bun) dantes in illo in gratia
 actione Semp crescentes in illo & pro omnibus benefi
 cius eius gratias referentes
 Uidete ne quis uos decipiat Per philosophicam & in
 cenne sormonem secundu tradit onem hominu
 Secundum elemente mundi & non secundu
 xpm Contra philosophos agit quorum omnis
 paene disputatio de elementis est & uisibilibus
 creeturis & qui ex rebus naturalibus uirtu
 tem aestimant di dicentes ex nihilo fieri nihil
 posse & animam aut initium non habere
 cut esse mortale

& uirginē parere omnino non posse sed & dñm
 exhamine nascimori at quere surge re credere
 stultū esse qui in ipso in habitacōnis plenitudo
 diuinitatis corpore recliter Omnis plenitudo
 diuinae naturae in corpore eius in habitacō
 tis in illo replēti qui est caput omnis principatus
 & potestates Nullus scientiae docimū quid dedit
 initium & licet inuisibile creaturae quid uobis
 conferent qui nihil plus intellegunt quam quod
 uident In quo & circumcisi estis Circumcisione
 non mecum fecerit in expoliatione corporis
 cernis Hic iam pseudo apostolos texce ut ne
 ab ipsis qui dē seducentur In circumcisi
 one xpi con sepulta ei in baptismo p quem
 totam uiderem Thominem expoliatistis
 In quo & resurrexistis p si dem operationis
 di qui suscitauit illum a mortuis Resurrexistis
 inquam uitam credentes eum & licet pro
 pter hoc surrexisse Quos

uisum & con
 se & dura
 cognouit
 in praesentia
 ut & sic
 onis amē
 ci doce
 solatio
 ranteon
 esthe
 & uenq
 uolunt
 uas an
 nra uent
 serant
 uocant
 cupit
 onu deo
 uerigo
 uerem
 ex omne
 to esse
 monē
 ae qui
 alū non
 em statu
 uam & si
 uis sed p
 uam &
 uam
 gnos

cū mortui esset indelicat
& p̄spūcio cecidit uestis
Quia non solum peccantes
sed & iūcū cū cū in lego
pecciter damnabatur
cū ergo dupliciter indigni
esset filio p̄m estis con
sartor effecta Conuuiui
cecut cum illo doncenā
bis omnia dicitur Ase
pendo cecidit mortis idē
peccatōe Delens quod ad
uersus nos erit christo gra
phum dicitur quod erat
contempnum nobis & ipsū
tulit de medio cecidit
illud cruci Medietū
legis unde celi cū x̄p̄
nos redemit de mediet
to legis quo contādur
medietus omnis qui n̄
p̄m censerit in omnibus
que scripte sunt in libris
legis ut faciat hoc qui
dam uero christo grecum
dicunt esse quae scripta
quae dam cepit d̄m De
moricem peccatorum
unde ipse in cecidit dicit
Nonne haec congregatae
sunt cepit me & signatae
in thesauris meis Et hie
p̄m cēt peccatum

iudice scriptū est in ungue
cedem centano & cecidit
ergo delecta ē in cruce
dum dimissis peccatis b̄ia
memoriae cecidit ē de lic
torum Expolens p̄m
cipit & potestates
ut p̄m mortem destruat
eum qui habebat mortis
imperium se offerendo
pro eis Traduxit confi
denter p̄m triumphum
phens illos in semet ipso
Deiuit p̄m crucifixus
confusione contempta
triumphauit non occiden
do sed moriendo nec uim
inferendo sed sustinen
do ut nobis confracta
omnis sup̄bie uincendi
dicitur & exemplum nemo
ergo uos iudicet in cibo aut
in potu cū in parte diei
festi cū neominice aut
sed b̄catorum nullum. er
go in hoc iudiciū est quod
cū umbrae esset cessant
corpore ueniente qui
cū in cecidit opus non est
uestitate praesente
Quae sunt umbrae futu
rorum corpus autem
x̄p̄i Umbra legis erat

corpus est xpi tunc enim fu-
 tura erant que modo sunt
 in presentia Nemo uos sedu-
 ccat uolens in humilitate
 & re legione angelorum
 quae non uidit combulsi
 frustra in flectus sensu
 ceptis suae Nemo factae
 humilitate superbus & ange-
 los uidere sementens frus-
 trare super homines icc &
 qui si uideret se uolo quatur cor-
 de suo quidem humilissibi &
 religiosus uideatur ut ange-
 lus qui ne uidit quidem non uti-
 mitur Et non tenens ceptis
 xpi non credens qui omnium
 scientorum ceptis est Ex quo
 totum corpus pncipus & conuinc-
 tiones subministratum & con-
 structum crescit Quae me-
 bris p totum corpus membra
 iunguntur quicumque igitur
 extra hoc corpus e quentia
 libet seicet ille non uiuit
 qui ceptis non habet xpm
 qui est uita In augmentum
 di Augmentum illius corpo-
 ris quod unitum e do Si
 mortui estis cum xpo ab ele-
 mentis mundi Elementa
 mundi possunt intellegi & a
 auaritia & luxuria & cetera

his similia Quid adhuc tunc qua
 uiuenter in mundo decernis
 Nec similitudinem ullam uiuen-
 tium in mundo uoluit nos ha-
 bere hoc est illorum qui fu-
 tura non credunt & accige-
 rit neq; gustauerit neque
 contractauerit Illo tactu &
 gustu & contractatione quo hu-
 qui in concupiscentis abutuntur
 & diligunt pda & epus Quae
 omnia in intellectu ipsius Ex par-
 tibus mundi condicionem ipsius ad-
 ueramus cuius enim membra co-
 ponuntur atque soluuntur neces-
 se est ut totus & deliquendo com-
 positus fuerit & quendo que sol-
 uatur nec coli ergo p dimmor-
 teli debet nec diligi pda & epus
 Secundum pceptae & doctis
 nec hominum quae sunt peccio-
 nem quidem habentia & scientia
 ae in supstiaoe & humilitate
 & ad non peccandum corporis
 non in honore cetero & scdis tra-
 tem ceptis Secundum quod
 mulg & com hominis nec ad do-
 cente crediderunt quod mu-
 dus esset quando que soluendus
 & ideo dm quem solum ad epus
 intell & erant licet supstiaoe & co-
 men humiliter uenerati sunt &
 non peccandum dixerunt corporis

in ungue
 in hge
 in ruce
 in dila
 in pyn
 in er
 in ofar
 in do
 in con fi
 in m
 in ipso
 in crucifix
 in rempa
 in caden
 in cum
 in men
 in racta
 in cendi
 in ymo
 in maboat
 in rcedet
 in ce aut
 in illum er
 in est quod
 in cessant
 in mce qui
 in non est
 in
 in fici
 in

nec cernem insectu
te honorandē ut pote
monstram. Aliter non uos
seducat philosophia hu
mana doctrinā que sapien
tia & continentia speci
e subornat in quocum uer
nec est corporis conflictio
quae stultae meditationis
intentio cuius bonū acci
piendū infirmorū inter
quos quidē locutus dice
bulo aucupante pretendi
tur quofacilius sequens suū
melum inducent. Igitur
si consurrexistis xpo quas
supra sunt querite ubi xps
est in dextera dei sedens.
Consequenter primo com
mofatos deinde consur
rexisse nos dicit nec solum
terrae mori sed & in cae
lo uiuere nos hostia nihil
inquit terrenū combicitur
nihil mori caele qugratis
Quaesursum sunt scripte
non que sup terra mori
enim estis. Coelestem sec
temini sapientia sed nos
nunc ceteris humanis
sapientiae studium impen
dimus & ceteris uilissimus
ingeniū occupamus. **¶** Ura

ura abscondita est corpe in do
Cuxps copperueryt ura uer
tpe. Tunc & uos copperueryt
cū illo in gloria. Quia filii dei
cum simus non dum copperu
it quidem scimus quocū
copperueryt similis ei erimus
non ergo debemus hic nrā
gloriā querere in presenti
nec denobis quoque dicitur
pceperunt mercedē suam.
¶ Mortificatio ergo. Quod p
fessi estis implere. Mem
bra ura quae sunt supra
¶ Membra uitiorū nos d
rum siue melum usum mem
brorū nominat membra
fornicationem immundiciā
libidinem. Omnē impudici
tatem immundiciā & libidī
nominat. Concupiscen
tiā mellem. Est enim & c
cupiscencia bona unde de
niel uir concupiscencia
appellatur & deuid concu
piscit inquit & deficit ani
ma mea in ceteris dñi. Et
auaritia quae est simula
corum seruatus nihil pro
dest dō nomine & idolis ape
ribus deseruire. Propter
quae uenit ira dei sup filios
incredulitate & sup so domā

Deos qui in diluio perierunt ex
 praelexis ergo exemplis futu
 ratim en decessunt In quibus & uos
 ambulatis celi quendo cum uere
 tis in illis nunc aut deponite & uos
 omnia Nolite nunc ita ambulare
 ne frustra uideamini credidit
 se Iram indignationem malici
 am blasphemiam Ira est quae
 in obstat mentem in celi est atrox
 blasphemia dei uel imaginis eius
 Inferre quod patitur Turpe
 sermonem de ore uro Quia hinc
 in disciplina nec filius hominum
 conuenit honestius educari
 quanto magis dei quibus non
 minus est turpis sermo
 quam actus euitandus Noli
 te mentari in uicem Non de
 omni filios uentis cum
 omne mendacium de ueritate
 non sit Expoliare uos uel
 rem hominem cum acibus suis
 Uiderem cum actibus uolunta
 tis Induite nouum quare
 nouatur in agnitionem Cum
 cognouit cuius imago est ei
 in quantum debet & potest ni
 titur similitudine Secundum
 imaginem eius qui creauit
 eum Exposuit imaginem
 in actu consistere Ubi non
 masculus & femina gentilis &

iudaeus circūcisio & praepu
 um barbarus serua seruus
 & liber Apud deum non pra
 iudicat sexus uel genus uel pa
 tria uel condicio sed conuersa
 tio sola nam carnalis est istec
 diuinitas Sed omnia & in
 omnibus xps Omni qui cum
 baptizatus sumus in xpo xpm
 induimus Induite uos ergo
 sicut electi dei scilicet & dilecti
 Illa deponentes haec induite
 quia ad hoc estis electi uisco
 ra misericordiae benignitatem
 humilitatem modestiam pati
 entiam Quia illa membra dix
 erat ideo Haec uiscera no
 minauit Subportantes in ui
 cem Exemplo xpi qui infir
 mi uos portauit Et
 donantes uobis ipsis Indulgen
 tes in uicem sicut omnibus xps
 indulget & iam pro persecutoribus
 orans ut & nobis a patre cae
 lesti remittentur debite
 ne impleat in nobis illa senten
 tia homo homini reseruat
 iram & cetero quaerit mede
 & cetera Siquis aduersus al
 terum habet quare lam
 Unus quisque maliciae proxi
 sui neminem non ne forte
 exigenter conseruor & iam

indultare dhibere cogemur
Sicut & dñs donauit uobis
ita & uos Gille indulset
qui potuit uindicare quan-
to magis uos quasum uindice
tate cunctis aut satis poer-
uice est Sup omnia ceterum
haec ceterum habet
Sup hęc omnia est ceterum
tate quicquid omnem quem dili-
gimus sustinemus non om-
nem quem sufferimus & coma-
mus Quod est uinculum
perfectioris Ceterum enim
multa membra in unum coli-
gunt corpus Et pax xpi xpi
non saeculi quicquid nobis reli-
quit qui pro omnibus mortu-
us est & suos diligit inimicos
Exultet in cordibus uestris
Non in facie fallaciter ad-
mudente uel sermone dolo-
so Et gratia estote benefica-
is scilicet xpi in non nullis ex-
emplaribus habet gratia es-
tote hoc est nolite legisimi-
litate quae uicem reddit sed
gratia quae ignoscit & sic
inimicis & pro eis dñm depre-
cetur Verbum xpi habet
in uobis ceterum in om-
ni sapientia docentes & co-
monentes uos in & ipsos Et

hic ostenditur uerbum xpi non suf-
ficienter sed ceterum
& sic in leuiter habere debere
& docere se in uicem & mone-
re In omni sapientia ut sapien-
tes & ceterum ceterum profera-
tur pro dñis & hinc ceterum
et spiritibus in gratia pro al-
mus ceterum hinc ut dñi pueri
sum ceterum ut mosi & ceterum
sum quicquid spiritibus ut nō
ceterum uel turpibus de-
lectemini ceterum Ceterum
tes in cordibus uestris pax
quicquid legimus aliquem sine
uoce ceterum unde
necesse est hic in corde
ex corde in te legisimiliter
ut non solum ore sed & in
corde ceterum cano fite-
bor inquit tibi dñe in toto
corde meo Omne quodcum-
que feceris in uerbo ceterum
in opere omnia in nomine
dñi ihu gratias agentes dō
& pax pro ipsum Siue doce-
tis siue operemini nihil ad
uestro sed omnia ad dñi
gloriam feceris dō grati-
as referentes qui filium
suum ad haec docendae
destinare dignatus est
siue pax nos dō

gratiae referantur Mulie
 res subditae estote uis sicut
 oportet in dno Secundum
 legem in his que conueniunt
 dno cum diligite uxores ut
 & nolite commen esse ad illas
 sicut rem naturalem
 hostes & nisi continen
 tes esse coepissent sicut ad
 ephesios plenius subnotatum
 est propter nolite ad iracun
 diam prouocare filios uestror
 ut non parillo cenimo fiant
 Ne exasperati iracundi fiant
 qui exemplo uestro patien
 tiam discere debuerunt Ser
 uo oboedite p omnia domi
 nis coeque uobis Qui coepit
 solam dominationem ex
 ercent non ad oculum serui
 enter quesi hominibus pla
 center non ad hoc tantum
 ut ad minus coeque uobis ui
 deamini laborantes Sed
 in simplicitate cordis tim
 etis dnm qui ubique semp
 uidet & odit omne quod
 fictum est Quodcuque fac
 eris ex animo operamini
 sicut dno & non homini
 bus necessitatem condi
 tionis religionis facite
 uoluntatem utp opera uia

dno gratiae referantur
 cum uos ex tempore credu
 litatis uestrae uiderint
 pfectis & scienter quod
 ad dno accipitis & hinc
 nem hereditatis Etiam
 si in gratos dominos ha
 beatis nolite putare
 uestru in fructu osum
 esse seruum quod prop
 ter dnm exhibitu caelesti
 remuneratione pensabi
 tur Dno xpo seruite Ipsi
 enim seruit qui propter
 ipsum homini seruit Qui
 enim iniuriam fecit reci
 pi & id quod inique gessit
 & non est psonarum accep
 tio coeque dnm siue seruus
 qui dnm contempserit siue
 dnr qui seruum inique trac
 tauerit hoc ut con solatio
 nem habebent scientes
 suam inultam non esse in
 iu huc coeque dnm Dni quod
 iustum est & cequum ser
 uis praestare Propter
 uos magis de se bene sen
 tire quam dominos un
 de & propter feculicos
 compellantur Scientes
 quoniam & uos dnm habe
 tis in celo qualem circa

uos dñm uultis esse eccles &
uos estote conseruis Ora
tioni in facete uigilantes in
ecc Neglegentis enim & dor
mitentis oratione cecb homi
ne celiquit p̄ual & imp̄ra
p̄n gratia cum actione pro
omnibus quae concesserunt
uobis Orantes simul & pro
nobis ut d̄r ced̄perat nobis
ofatium sermonis ced̄loquen
dum in f̄sten xpi p̄d̄pter
quod & unctus sum uobis eni
operantibus fid̄ & uoluntatibus
liberemur uobis profici &
in doctrina ut mani festem
illud ita ut op̄at̄ & meloqui
Et ipse d̄r intellegendum
quid querendo uel cui debeant
praedicere sicut & isaias ait
ut sciam querendo oportet
medicare sermonem Insa
pientia ambulatē ced̄ eos
qui foris sunt nolite illos ul
t̄o ced̄ira cundia puocare
Tempus redimentes De
m celo tempore bonū tem
pus ur̄a prudentiae fecerit
ter Sermo uester ingratus
In nouo scilicet testamento uel
ceste gratum p̄d̄feste ser
monē sc̄desit conditus
Sapientiae & p̄tionis ne

stultae n̄re religio cep̄hilo sophis
& gentilibus aestimatur ut sci
ctis quomodo oporteat uos
uni cuique respondere N̄ter
p̄cc̄genis ceteris iudaicis alit̄
haereticis & ceteris contra di
centibus ueritatem unde & p̄ d̄r
ait parad̄ semp ced̄rat̄ fec̄ti
onē & cetera Quae circa me
sunt omnino not̄ced̄ uobis fec̄
cib̄ an̄cibus c̄c̄ssimus fra
ter S̄curos illos uult esse
desucc̄ in columitate ne hac
essent assata occupat̄
S̄clut̄a uos c̄ris uerchus
conceptiuus meus S̄imul
uinctus erat siue cōpati eba
tur c̄c̄ss̄c̄tis c̄fectu Et
marcus consabrinus b̄erna
bas & h̄esus qui dicitur iustus
h̄usoli sunt adiutores in regno
di qui mihi fuerunt in solatio
In nouo testamento p̄ quod in
teratur ced̄ regnum sicut sata
nos moys̄ dicitur quic̄ ipse
cecus est mortis S̄alut̄a
uos ep̄c̄ p̄h̄es qui ex uobis
est seruus xpi ih̄u semp̄ solly
citus puobis in orationibus
ut sitis p̄fect̄ & pleni in omni
uoluntate di S̄c̄merant̄ p̄
f̄c̄q̄ qui p̄ se uerare mo
nentur laborē ergo eoy

uoluntatem suam orationibus
 adiuuabunt. Testimoniū
 enim illi phibeo quod hie b &
 multum laborem prouobis
 & phis qui sunt laodiciae &
 qui hieropolim. Accle erant
 p̄m̄i temporis discipuli apor
 tolorum ut innocentes magis
 ip̄s p̄ omniū salute essent sol
 liciti. Salutate uos luccime
 dicat cecyssimus. Ex medico
 erca sicut mactheus icem a
 postolus cethuc dicitur pu
 blicanus. Dicitur cerchup
 po uide ministratum quod
 accepisti in dno ut illuc im
 plecter. Hic diaconus fuisse
 phibetur. Salutate meo
 m̄c̄n̄ pauli memores esto
 te uinculorum meorum
 Siue orate ut reddat uo
 bis siue mementote quia
 uestis haec patior causa
 & imitami tolerantiā
 p̄cessionum. *in in in in*
 Expt̄ ad colossenses -
 Incip̄ ad timotheum p̄p̄na
 argumentum

Hic episcopus fuit disci
 pulus apostoli pauli huic p
 litteras dat auctoritate
 tem corrigendi omnem
 ecclesiasticā disciplinā

& episcopus cecleconos or
 dinandi p̄terere instruit
 eum quomodo p̄seudo cpos
 tolor sibi dērahentibus res
 p̄dērationem reddens
 quod non sit mirum si ip̄s
 ex persecutor escludatur sit
 cum x̄p̄s p̄beccator es uene
 rit liberare ad h̄c p̄m̄um
 ceteros docentes monder
 se uttendos, *in in in in*

Quod episcopus x̄p̄i hu
 ius auctoritate & nominat
 & officii p̄gnoscatur p̄p̄t
 eos quibus ercat respon
 surus. Secundum impen
 um di saluatore n̄ost̄i
 & x̄p̄i hūi sp̄i n̄ost̄i p̄ non
 secundum meē. Prae
 sumptionem simul & pa
 tris ac filii unum impen
 um demonstratur. Timothe
 o dilecto filio in fide. In fi
 de filio non in carne.
 Gratia misericordia &
 pax a dō patre & x̄p̄o hūi
 dno n̄ost̄o. Gratia mise
 ricordiam consecutus re
 conciliatus sumus dō. Si
 cut rogante ut denun
 cietes quibus dēc̄m re
 aliter docerent quos
 in actibus dixerat intra

turos lupos non percenter
gregi neq; intenderent
fabulis quos deuterus in
cepellent unde in euangeli
o docentur doctrinas homi
num condemnantur Et gene
cologus interminat Gene
rationibus centuorum in
quibus sibi summam scienti
ce uindicent si omnes ab in
icio generationes enume
rent Quae quaestiones pres
tent magis quam aedifica
tionē di quae est infidelitatis
deuterus contra hanc & cetera
quae generationū sollicitudo
supfluit inis acutem prae
ceptis est cetera decor de
puro Cetera di & p
imi in quae tota lex pendet
& prophetae Haec si decor de
puro sit difficile delinque
re poterimus Et conscientia
ce bonae ut conscientia tua
a testimonium phibeat cetera
accē & fide non ficta Est
enim fides ficta quae solo
ore promittitur & cetera ne
gectur & quibus quidē ab
errantes conuersi sunt in
uani loquium uolentes esse
legis doctores non intel
gentes neque quae loquunt

neque de quibus adfirmant
Infinitae stultitiae est non in
tellectu de magis non intel
lectis uelle firmare Scimus
autem quod bona est lex uita
do promulgata pro temporis
qualitate unde & alibi lex
sancta est appellata Siquis ea
legitime utatur Siquis sci
at quibus quare quamdiu ha
bendū sit data Scion hoc
quia iustollex non est posita
Ergo christianis opus non
est qui sunt iustificati p xpm
& quid dicerunt & cetera oc
cisiones fugere delictorum
nam ut quid dicatur non oc
cideris his quibus nec irasci
pmitatur Sed in iustis &
non subditis impiis & pec
catoribus sceleratis & con
taminatis & profanis pa
tridicis & matridicis formi
ceris masculorum concu
bitoribus plagiaris menda
cibus prius Illis omnibus
data est quos ab istis crimi
nibus nititur reuocare
Et si quitali utanae doc
trinae aduersatur quae
est secundum euangeliū
Sunt ergo doctrinae nō
secundae contra quas & iam

Ad exemplum ut nemo de
speret Regi ceterum saecu
lorum in mostecli inuisi
bili solidò honor & gloria
in saecula saeculorum
Qui mihi ueniãtibus non
mesena rex enim perui
temporis & mostecli cec
uisibilis & cetera confortas
honorem & gloriã tempo
ralem habere potest non
tẽm sempiternam hoc
praecceptũ comendo tibi
fili timothee Huc usq; de
statu suo quomodo ceduer
scis responderet hinc
dicit auctoritatem ordi
nandi docendi quae praecep
tum commendat Secun
dum praecedentes in episto
phã & cetera Secundum quod
dicitur in cetero hoc officium
habebis gratiã prophãtan
di ut militer in illis bonam
militiam Tona militia õ
in qua contra diabolum
& uitia militatur Habens
fidem Pro ceteris fidem
in xpo pfectã & bonam
conscientiam Implendo qd
docet quã quidã repel
lentes circa fidem nau
fragauerunt Mcleui

uendo ipse quoque fide p̄dide
runt quã habere uidebunt
icem ut accesse & uiam defenden
ter Ex quibus e h̄mineus &
celexander Qui amore uita
opum ced haeresim transierunt
Quos p̄cedidisse uide uide
cetera non blasphemare In
testum ceteris ut ex praesen
ti correptione discant futu
rum iudicium non negare
cedemendum sunt tradit
non cedendum Obsecro
igitur primo omnium fieri
obsecrationes pro eo quod
nos dignos fecit & uiam pro
celis imp̄trare p̄ omnib;
hominibus Et cetera pro his
qui nos p̄sequuntur & tribu
lant pro regibus & omni
bus qui in sublimitate sunt
ut cognoscent dñm siue ut
subiectas habebant gentes
in illorum enim pace qui
es & tranquillitas n̄ra con
sistat sed & si christiani
sint p̄secutionis a nobis tur
batio & omnis inquitudo
cessabit ut qui dicitur &
tranquillam uitam a
gemus in omni p̄dectate
& castitate Ad hoc nos
uult esse qui nos ut pi

Electi & acceptati nondisfen
sione atq; lux orces tranquilli
tes nra pficiet Hoc enim
bonum est & acceptu corā
seclutari nro dō ut ei qui & im
sancis operibus seruiemus
Quomō homines uult saluor
Qfieri Hinc probatur dñm
nemini cedere dendum uim
infere nec tollere arbitriū
bestitatem sed & illuc hoc lo
co soluitur de induratione
phariseonis & cetera huius
comodi obiectio quaestionum
Et ad cognitionē ueritatis
uenire Si ipsi tamen uocce
ti dō consentire uoluerint
Unus enim dñs unus dñs pater
& filius & sps scs id est una
intusbus psonis natura est
deitatis Unus & medicator
dñs & hominum homo xp̄stus
Sicut unus dñs ite & unus ē
medicator interdñm & homi
nes uniuersis hoc ē nullus ali
us tcdis nec moser nec ali
quis pph̄ & ceterum quia is &
homo erat & dñs sed quia de
itradito erat dicitur ideo
hominem solummodo no
minauit Qui dedit redēp
tionem semetipsum pro
omnibus Ille sep omnib;

134
dedit si omnes redimie
unt Testimonium tem
poribus suis in testimo
nium generis humani sanc
tae uitae dedit exem
plum quia & prophetae
suis testimonium fuere
temporibus nouissime
autem misit suum filium
ad colonos In quo positus
sum ego p̄ aedicator &
cepostolus In quo testimo
nio siue xp̄s o ueritatem
dico non mentior doctor
gentiū in fide & ueritate
uolo ergo iurorare in
omni loco ut magister gen
tium dea legem orandi
ut auctoritas seclutato
ris neque in monte neq;
hierosolymis aliquis oran
di eligat locum sed in spū
qui ubiq; nobiscū est in q̄
legit scire hoc loco de hac
accusce iudaeis mota fu
isse quaestionem qui in tē
plo oras solummodo hiero
solymis cupiebant Leuan
tes puras manus sicut
& disceptatione de deo
& sanguine omni que ope
re malo testimonium
enim innocentiae est

manuum eleuatio non so-
lum autem manus abo-
pere puraesint sed
& licet mensabira &
ce disceptationis cogita-
tu quia si a sibi dimitte-
p & ita sicut ipse dimitte-
& nemo aliquis impe-
trare potest tedia co-
gitando & similiter &
mulieres In omnibus
quaedixi de uiris In
habitu ordinatu Honer-
to & conuenienti natu-
rae Cum uere cundia
& robore & late ornantes
se haec sunt ornamenta
feminae christianae
Non uitoris cunibus si
debent occa sionem da-
re concupiscentiae. aut
auro aut margaritar
Quae terrae sunt pariter
cuius o homo dominus in-
stratus uel ueste prae-
tiosa quae praenimia a sup-
tilitate nec fignus arceat
& decuius praedio pluzmi
uestis eiusdem naturae
homines potuissent sed
quod de & mulieres pro-
mittentes cecidit eadem
p opera bona Istae ergo

non sunt promittentium sed
negantium castitatem mu-
lier in silentio discat cu om-
ni subiectione Discat qui-
dem sed cum omni humili-
tate & cetera uirtute Do-
cere autem mulier non per-
mitto publice non pmitte-
nam filium uel fratrem
deb & docere p uatim
Neque dominari supra uir
sed esse in silentio Nema-
gisterum sibi usurpando
superbiat sed taceat in ec-
clesia Ad eam enim p hmy
formatus e deinde eua
& adam non e sed actus
mulier autem seducta
Pedit accusat eue cor-
p uel esse subiecta sci-
lice quia & postea uir es
infecturasunt & p ho-
res incupa In praedua
ccatione fu it sceluabi-
tur autem p filiorum
regenerationem In
praeduarieccatione man-
decti fut sed non ideo
desp & mulier quia
p baptismum quod est
filiorum di generatio
& ipsa saluator non
eua sed credens mulier

quia eua ad exemplum adduc
 tae e creationis n̄ de ipsius sa
 lute p̄p̄e tractabatur ce
 t̄er̄ quomodo iustitia iusti su
 p̄ ipsū erit & quomodo nos iob
 & deenhel filios suos minime li
 berabunt si filios eua saluabit
 Si p̄manserit Sicut superius de
 plurali numero mulierum ad
 singularem transit dicens
 mulier in silentio discat ita & hi
 c̄ dicit ad plurale In fide & di
 lectione fide xpi & dilectione
 proximo **E**t sanctificatione
 eū sobrietas noten dū quod
 solae fides ad salutē ei qui post
 baptismū sup̄uixit non suffici
 at nisi sanctitatē mentis & corpo
 ris habeat quae sine sobrietas
 difficile custoditur Fidei ser
 mo si quis episcopatuū desiderat
 Prius laicos instruat de quib;
 optami quique in sacerdotiū alle
 gent & sic dicit quae de debeant
 ordinari Bonū opus desiderat
 Ad boni operis desiderū eū pu
 scet non honore **O**portet ergo
 episcopum in reprehensibilem
 esse Qui ecclesiae p̄nceps
 est quae idem apostolus sine ma
 cula alibi definiuit Unus ux
 oris unū Nulli nec haec q̄t
 uel laico concedit multo magis

illae quae dicit laico prohibentur
 sobrietas & mente & corpore
 prudente op̄necū In omnibus
 spiritalibus op̄necū
 hospitem ut ad humanitatis
 op̄necū plebs rectoris for
 ma p̄uocetur Doctorem ut
 tecum uerbo doceat quae ex
 emplo si enim om̄ uult scire
 quomodo omnib; debeant
 respondere quae t̄m̄ q̄t sc
 cerdos decur ore legē ex
 qui p̄ent quae angelus dñi
 omnipotentis est non ui
 nolentum ut fiduciā ceter
 possit corpore ebrietas
 non p̄cussorem Sicut nescit
 p̄tulerit ad cedendum
 si uens malo exemplo con
 scientiae feriat infirmos
 Sed modestum Quomodo
 faciat cum mensura non
 litigiosū nancupidū Seruum
 dñi non oportet litigare licet
 cū & iurgium maxime de cupidi
 tate; oriuntur Quae domui be
 ne p̄gerse filios habentem
 subditos in omni c̄stitute si
 quis autem domui suae praes
 esse nescit quomodo eccle
 siae di diligentiā habeat
 Ipse in sequentib; exposuit
 si filios in c̄stitute & humili

accenotum ut & hinc eius
diligentia coprobatur si
enim peccator filios suos
erudire nesciunt quomodo
rector di filios gubernabit
quorum mores secundum numerum
sunt diversi uel fiducia qui
indisciplinatos habet filios
ab eis audebit exigere dis
ciplinam nonne oportet ne in
supplicio electus in iudicium inci
dat diaboli ne in perenne
tur cito possit pignora sua
ecclesiarum & spiritus senon
teum ministrum humili
tatis quem cum administratione
nem saecularis potestatis
acceptum & condemnatione
supplicio meretur sicut di
abolus qui est praecentus iu
dicatur etque delectur. O
portet & carcerem illum & testi
monium habere bonum ad hunc qui
foris sunt ut sine offensione
sit iudaeis infidelibus atque
graecis & ecclesiae di omni
nosunt naturaliter culpae re
uicere & licet dare uirtutes
ut non in opprobrium incidat
& laqueum diaboli ut non uita
perdatur ministrum nostrum
& illum diabolum multum in
laqueum tenet qui poterant fieri

chysticeni Dicconos similiter
similiter in reprehensibiliter ut
piscopi eligunt quaeque curde
praerbitens nullam fecerit in
tionem sed & ipse in episcoporum
nomine comprehendit quia se
cundum immo peccata unum est
gradus sicut ad philippenses
episcopis & dicconis scribit
cum unum curter plures epis
copos habere non possit
& in ceteris praerbitens
ecclesiae turur hiero so
lymis congregant quibus
inter cetera ait uide
gregem in quo uos spiritus
episcopos ordinant pudici
cos Constantem scilicet
non bilingues Gurgurio &
bilinguis multos turbant
peccata habentes non mul
to uino delectos conuersi
necessitati peccata qui uolun
tati complur denegent
Non turpe lucrum recten
ter Turpe lucrum est de
celestibus mysteriis terre
nec sectarum habentes mys
terum in conscientia pura
Mysterium fidei est quod pas
sio christi redemptio est salutis
humanae si ergo intelle
git pure & non confunditur

dehumilitate xpi siue ut ppter
hoc solū praedicat mīstetū
fidei ppter quod debet praedica
re & non ultra debitum mīste
rii quaesitū esse existimā & pi
& cetera Et hūc cū pbentur
pymū & si mīstetū nullū
enim habent Non solum
episcopis sed & ista cetera ordina
tionem pbent debent Mul
eres similiter pudice & simi
ter exor ut dice conor el qz iud &
unde intelligitur quod de his
dicat quae catholice hodie mori
ente dice conor cepollant
Non dicitur cetera Quod illi
sicut praecipue dominatur
sobrietas fidelis in omnib; In
nullo dubitantes; dice conor sint
unius uxoris uis qui filius suis
bene praesunt & suis domibus
Non ut si non habuerint ducant
sed ne ducos habuerint si enim
dignorem fecerit uxor cur non
megerit & dignem & tunc or
dinentur Qui enim bene mi
nistre uent Ostendit non
ministerium tantū sed qualita
tem ministri praemiu pro
mereri Credum bonū sibi
ced qui sunt Bonū hie pzan
di posuit sunt enim minoror
Et multā fiduciā in fide que

est in xpo ihu & ceput dīm pēn
di & ceput homines docendi
uel dīcōm ceputendi Haec ab
scybo sperans me uenire ced
te cito sicut te ce de uero
ut scies quomodo oportet ce
te in domo di conuersi ce que
est ecclesie di uiui Ut aucto
ritate habet ce p me omne or
dine di huius epistulae sci
entiae confirmetur Colum
nae & firmamentū ueritatis
In quae sol conanc uerit ce st ce
firmate quae ante in lege
er ce posite uel ne ce a & que
sol ce totū sustin & aedificiū uer
tatis Et mēifeste mēgnūm
ē p dicitur scer cētum qd
scit & cupio sacramentū in
ce p ce ce ce xpi p quā p dīa
generi humano collecta ē
Quod mēifestatū ē in car
ne Quod nunc in carne eius
ē declaratū Iustificatū
ē in spū Iustū esse in spū de
monstratū est Appar
uit angelis Quae da dicebat
gloria in excelsis dō & quan
do illi inheremo ministra
bent Praedicatū ē genti
bus In gentib; omne genus
hominū comprehendit Cre
ditum ē in mundo ced sup tū ē

inglorice Videntibus corporis
tolis in caelum ascendit Spiritus
sanctus in manifestis die
quibus in nouissimis tempo-
ribus discedent quidam cum
fide prophetam indu-
entem effectum quomodo cen-
ti qui dicebant haec dicit
spiritus sanctus attendentes spiritus
tibus erroris & doctrinis
demoniorum Omnis huius
saepe doctrinae demonum
certe compositae Inhipocri-
si loquentium mendacium &
caute peritatem habentium sua
conscientia Inhipocri-
si loquentium qui cum fornicationem non time-
rent tamen castitatem uolunt uide-
ri ut dicent nuptias decem-
nent tamen castitantes ut
creaturae dei percrepantes
iudicent eum ipsi comissio-
nibus uideant hic uero tunc
cessitatem & castitatem
praedicat ut nec naturam
nec creaturam decem ad
illi ut hortetur fortiores
Istuc concedit infirmis illi
scilicet hoc non timore casti-
tatis & castitatis sed
ad obumbrandam eius
iustitiam facerent scene-
tior erudire uolentes qua

illegitimo cessitatis & iam
nuptias concedebat scilicet ne
fornicationis crimen incurre-
rent omnes enim qui nuptias
decernat non comector sed in-
micus est cessitatis dum & capi-
tinentibus laudem tollit & in-
continentes sub lato nuptiarum
remedio fornicationis fecit
inire dischimen Prohibens
um nubere castis Inere-
dibilis quos de creeturae ad capi-
entem & recte actione fide-
lium & his qui cognouerunt ue-
ritatem quae omnis creatura
recte bonae & nihil reiciendum
quodcumque recte actione
percipitur sancta fitatur enim
per uerbum dei & correctione Si
ad propriam & castitatem sermo non
est tenet nescio quae mon-
struosae praedicationis praes-
cuerit quae tamen nubere
quae castitate prohibet dicen-
tium haec omnia quae sequuntur
Haec proponens fructibus bo-
nus est minister christi ihesu li-
bram in omnibus tenens
& omnia peccata nebit & mo-
derate dispensans Enu-
tatur uerbis fidei & bonae
doctrinae quae adsecutus
est Quia secus legis hinc

ris debententate fuerat eru
 ditus uerba pphesunt fidei
 treditio sym boli bona uero
 doctyne quecutec infituit
 christiana in eptecsecutem
 & conitor fecbulas deutee
 fidei uel religioni non ceptec
 exercde ipsum cedpi & cte
 Si & cte e dicem cirtuce tri
 bulatione celis subuenire
 sicut serceptena uidua fecit
 Nam corpor celis exercitaci
 o cedmodicu ualis e. Et cte
 bednecess uenectio nu & huius
 modi que cedbreue tepur in
 cer necles pficiunt scnta
 ter p & cte aute ced omnia
 utilis e pmissionis habens
 uttee quaenunc e & futu
 ras Et cedpresens tepur
 & infuturum necmipsa uidu
 a & inpraesenti pccitce est
 & merces eius mced & inae
 uo fidelis sermo & omnicc
 ceptione dignus Verus
 apud omniu conscientiam
 & cui nemo resistet In hoc
 enim lebor comur & in cele
 dieimur quice speramus
 in dm uiuum; cu certu sit
 ceput om. nihil nos dignu
 o diopp & pcesse quid celi
 ut sequitur que quod ppt

utteem dissimilem blasphe
 miamur. Qui est saluator om
 niu maxime fidelium. Omni
 um inpraesenti fidelium & ia
 infuturo siue quia om de pex
 culis liberat & maxime fi
 delos. Praecipe haec & doce
 praeci pe ut fiant & doce
 quomodo fiant uel quali ppe
 mose munera deessint pemo
 cedules centiaua contencat.
 Sic age ut admirationi potius
 qua contemptui habeas hoc eni
 illi praecipit quod erat imp
 sius potestate. Sed exemplum
 esto fidelium que ceptu e infidelium
 esse formam apud quos qui
 grauiora crimina non habet
 magnus habetur hoc mutum
 est ut tale se exhibeat quem
 & iam sancti pficiant. In uer
 bo & conuersatione doctyne
 sang nihil aliud magis loqua
 ris qua diuerbu notandum
 quia exemplum uerbicupre
 praebet fidelibus in castate
 ut exemplum illis dilectio
 nis ostendas. In fide ecctoli
 ce uel pfecte. In ecctitece
 mentis & corporis cuius in
 signia & iam in grauitate ha
 bitus praefertuntur. Dum
 uenio adtende lectioni ex

hostetioni doctrinae Facle
gi exhortare ut fiant do
ce quomodo intellegantur
obscura ut possint fieri quae
legunt Noli neglegere gra
tiam quae in te est Neglegit
gratiam qui acceptum redemptum
non exercet Quae de te tibi
ppropheta cum impositione
manuum praesbiteri Pro
phetae in gratia habebat
cum ordinatione episcopatus
Haec meditare Omnium enim
perfectus ex meditatione discer
dit In his esto non enim omnium
in his est quae meditatur Ver
fectus tuus manifestus sit
omnibus Tunc manifestus
erit in meditatione si semper
& cum illis manifestus fueris po
terunt tuo exemplo ad melio
ra proficere Attende tibi &
doctrinae in se in illis hoc enim
faciens & te ipsum sed uim fa
cies & eos quae audiunt Pro
moti deinde doctrinae ut u
bi que sollicitus & tractatus sal
ues & illor doctrina pariter &
exempla Seniores ne increpa
ueris sed obsecra ut patrem
Ne indigne ferens se cum iuio
ro correptum exasperetur
& non proficiat sed obsecra ut

suo quasi pater exemplo in factu
et iuiores Juuener ut fratres
Fratres ut coaeui liberi com
moneantur similiter & sorores
Pater ut mater cum omni reue
rentia Juuencular ut sorores
in omni necessitate Et in
& corporis Videtur honora ne
cessaria praebendo uel solacis
fo uendo Quae uerae uiduae
illae uerae esse uiduae de fini
ut quae uniuersis curis exurg
sunt & ab omnibus desolatae
Siquae autem uiduae filios aut
nepotes habent discant primum
domum suam regere & mutua
uicem reddere pro retribus
hoc enim acceptum est coram deo
Tandem regere domum quam
diu eduxerit filios paruulos aut
nepotes ut quod a parentibus
pro dicitur acceptum filius reddat
ita tamen ut non haec excusati
one aueritas studeat sed suf
ficienciae tantum sibi seruis & li
beris neis ipse occasione d
saeculo seruendi Quae autem
uere uiduae est & desolata
sperat in deum & in factis obse
crationibus & orationibus
nocte & die Quae aliter ac
cennescit facit & talem pro
cipit honorari Nam quae inde

circumire domos Diuino
minime timore delentae
neemayti potestatis subiecta
nullae quae curae domesticae
occupationis ecclesiasticae
Non solum otiosae sed & uerbo
scae & uisiosae loquentes
quaenon oportet. Dum uolun
tatem suam cupiunt excusa
re melius alius incipiunt prae
bere exemplum Volo ergo
iuniores nubere filios pro crea
re Volo quia necessariae ut ta
les ante hoc faciant quam il
lit permittere unde si trans
gressae fuerint damnatio
nem consequantur Matres fa
miliarum dicitur possunt & sic quae
duos habent uel tres seruos
conuincit quod hoc ideo ne ex hoc
nomine auctentice defendat
Nullam occasione de peccat
uer sacro maledicta gratia Si
incontinentes sunt uel non pillas
religio blasphematur Iam enim
quaedam conuersae sunt re
tro spectantem Reddit eccu
sae quae reccer. Nubere uel
lepra dixerat ne eum putare
mur oportere quia quaedam
promissum propositum deo non reddon
tes fuerant fornicatores Si
quae fidelis habet & uel duos sub

ministris illis & non graue
ecclesia In domo propria uel
parentes ut his quae uerbo
uiduae sunt sufficiat Quae sunt
omni auxilio desolatae Quae
ne praesunt praebiteri qui im
plent officium suum Dupli hono
re digni habentur Et officii &
doctrinae Maxime qui labo
rant in uerbo & doctrina non
dixit omni qui habent uerbum sed
qui laborant in uerbo ceterum
omni habentur ordinari precepti
Dicit enim scriptura non colliga
bis orbem terrarum & dignus
est operarius mercedem suam uel
illis praestentur carnales agra
bus ceteris spiritualia consequantur
quia occupati in doctrinae neces
sitate sibi prouidere non possunt
Aduersus praebiterum accusa
tionem nolite recipere In iustum
est & iam aduersus laicum accusa
tionem recipere cum hoc nec sae
culares iudices faciant quan
to magis aduersus domini sacer
dotes Peccantes contra omni
bus ceteris Nullis fuerit con
punctum ut & ceteri timore
habentur Uidentem nemini
pepercisse Testor coram deo &
christo ihesu & electis angelis ut
haec custodieris sine pro uelatio

si sub duob; uel trib; & seq;

Obtestat illu diuinaet caeler
 ti testificacione ut nullce illi res
 praeiudicet ceditae seruccendae
 Et electis angelis qui secus ad
 sistunt ceteris bus nihil fecerint
 in iudice paxtem declinando
 Neq; in dextra neq; in sinistra
 Me nusato nemini imposueris
 Nisi talem in ueneris qualem
 dixi neque comunicaueris pec
 catis celi enis Comunicas die
 peccatis eius qui non pbccat fu
 erit ordinatus. Et ipsu ceteru
 custodi non celos custodis phi
 bur sed exemplū dca ut possit
 ccaud enter cerguere delinquan
 ter noli cchuc cquē bibere sed
 uino modico utere propt fo
 macchum & frequentes tuas
 infirmitates Ne putas & dia
 in ccbstinencia se reforme infir
 mus dcaere debere maxime
 cū ccaudierit ce magistro om
 nib; dicente bonū esse non bi
 bere uinū dca ergo ei consili
 ū ut plus doctrinae ccausa
 quē ccbstinenciae cur& si
 mul ostendit posse quees
 dam infirmitates ccc
 turarū medicinae sceneri
 Quorundā hominū peccata
 manifesta sunt praecoden
 tice ccaudiciū Siue dū de

teca ex cōmunicant siue dum
 plagis praesentib; praeda
 nent Quor dca cū & subse
 quunt Siue subsequit eoz
 infuturo iudiciū siue hie dia
 lectere non possunt non er
 go debent fecile ordinari
 Similit & fecit bona ma
 nifestat & quae ceteri se ha
 bent ccbcon di non possunt
 Non eni potest ccbcon diei
 uitar sup montē postea
 sed & icem quae cca dtepus
 lectent n̄ possunt diucius
 occultari Qui cūq; subiugo
 seruisunt dominos suos dig
 nos omni honore ccbtren
 t non solū bonor sed & iam
 infidelis ne nom dñi & dca
 trince blasphem & ur ne
 uideant pre ligione
 ind & oriur pfe
 cisse quiaū fide
 ler habent domi
 nos n̄ contē nant
 quae fratres sunt
 Ne sibi ccaqua cca tē uin
 dicent & contemnant
 Sed magis seruiant quia
 fi deler sunt & dilecti qui
 beneficii pccipies sunt
 Si seruibent infidelib;
 timore odioso quae tō magis

debent seruire fidelib; cōtactis
quorū peccata esse meruerūt
Haec doce & exhortare Doce
debere fieri ex ostendere praemiū
ostendendo Si quis cōtē docet
& non cōdquiescit scōnis sermōib;
dñi n̄ ih̄ x̄pi & ei quae secundū
p̄dicatō est doctrinae No uī testa
mentū uel sermō erit seuer ad docē
nec Sup̄bus nihil sciens sup̄celior
se extollens cū non sit desurrū ue
niens quae praedicta sapientia
Sed cōgruens circa quæstiones
Nec enim recusando fidem peni
tus morit̄ nec cōduertit scientiā
cō conuclerit sed diuersis cōces
sionib; lēguā & pugnā uerborū
Relicto sensu ueritatis cōbigui
Nec uerborū obseruānt sicut
mēnichaei qui ex uerbis diuer
sitate cōtestamentorū
ced siḡ nent Ex qui
bus oriunt̄ inuidia
con tōnā uerborū
phē mias Quae ge
nerant liter ac que blas
phemias in dñm pugnando ser
monib; Suspicionē mēdāe si
ue h̄eresim de cetero utro sus
picant̄ siue audientes putant̄
deficere ueritatem Confluc
tationes hominum mēte cor
ruptorū & qui ueritate p̄uacq̄r

ce in tegetate euangelii uel naturę
Ex ista cōtactum quæstū esse p̄dic
tem Qui putant̄ quæstū sui cōcu
scō nouum uenisse testamētū Est
cō quæstū magnus p̄dicat̄ cū suffi
cientiā Multum cōdquisit̄ qui habet
p̄dicatō cū sufficientiā non luxuriae
sed naturae siue sic p̄dicat̄ est cultus a
di simp̄liciter est cōtēptus Nihil
enim intulimus in hunc mundū hanc
dubium quic nec cōferre quid pos
sumus Nuditas sumus nudit̄cē mo
rtuū qui qui hic inuentū est h̄ere
linquitur non est n̄m quod non semp
n̄m est cōquā peregrini ergo suffi
cientiā cōtēta illas diuitias cōd
quisimus quæ nobiscū cōd cōtēstō
p̄cōt̄cē ferre possimus Habentes
cō cōm̄tā & quib; regemur his cō
tēntissimus Quod sup̄ius dixerat suf
ficientiā qui qui enī his cōmplur
est diuitis deputat̄ Nec qui uoluit
diuites fieri uoluntate diuitias
cōcōtācōm definiat quæ uolun
tas & habentes ē & quærentis
Incidunt intēptationem & cōque
um dicibali Occasio ergo tēptā
tionis ē & a quæ diciboli uelle h̄ere
bere diuitias & desiderie mul
tā Numquā ergo diuitias desi
derie scōtēntur in uita & noci
uā Non solū in uita sed & nociua
Quæ mergunt hominē in uita

tū & p̄dicationē dū cēbatione honoz
 tumēt usq; in cecelos eleuati usq;
 ad inferos demergunt siue desi
 derantes celencis oper ut cched
 usq; ad homicidi pueniunt fecer
 oner. **R**ecidit enī omniū mēdoz ē
 cupidi. **R**ecidit Quicē cū font ē om
 niū cymūm cū cū cū cū cū cū
 recidit excisor sēp dēns uis peccat
 r amos euellendā ē ergo radix nera
 mi supflue excidant. **Q**uā quidā
 ad petentes errauer cū de hoc est
 recesserunt cū de pmissorū di dū p̄
 sentab; oblectantur. **E**t in seruerūt
 sedoloz; multas quanto complus hoc
 buerint tanto plures solitudinum
 sustinent cruciatu unde d̄n̄r diu
 ticerū aerumnis & circa reliqua ē
 cupiscētia ce uerbum adseruit suf
 focē. **T**u cū o homodi Non diu
 corum homoseddi nec mēmonce
 seruis sed xpi cuius sunt omnia & cū
 quae uident. **H**aec fuge quae sicca
 scet p̄fidi ce uel doloz seccē re ues
 iustitiā p̄dicte fide in his te cupio
 esse diuitis locuplēm cēstacō
Si & p̄ximi p̄cāntiā cē mēnsu dū
 diūe p̄cāntiā sustinēdi mēn
 su & lu diūe non nocēdi. **C**estacō
 bonū cēstacōm fidei. **B**onū cēstacōm
 ē non p̄reb; saeculi sed usq; ad mor
 tē p̄fidei ueritate cēstare sicut
 scriptū ē in iustitā cēgonicere p

cū mēctua & usq; ad mortē cēstacō
 p̄iustitā siue ut illi student indi
 urtis om̄ uincere ut cū infide
Cōprehende **S**i quomodo cō
 prehēdē in quo & cōprehensū
 sum **V**itā ad se p̄ncem in quo
 uo cētus est **U**t illi tenere cupiunt
 tēporalem **E**t confessus est bo
 nā confessionē in baptismo renun
 tiando saeculo & pompis eius
Corā multis cēstab; **C**oram
 seccēstāb; uel ministris iustitā
 busq; cēlestibus **P**raecipit cū cōs
 tētem mēgito **Q**ui uis
 cēt omnia omnia quae ui
 uunt **S**icē a se cōtā p̄er
 potētiā reuiescunt & xpo ihū
 que cēstāmonū reddidit subpon
 tio pilato bonā confessionem
Dicens ad pilatū ego ad hoc
 ueni in hunc mundū ut testimo
 niū phibēcē ueritate scilicet p̄cc
 & sic mōyendo **U**t serues mēda
 tū **S**icut ille usq; ad mortē **S**i
 nem macula in reprehensibile
Maculca quo dē modo & cō
 prehēdit fecit mēndata quip̄
 cēt **U**sq; in cēduentū d̄n̄i n̄h̄ ihū
 xpi **Q**ui p̄ se ueritate usq; in finē
 hic seclū ueritate **Q**uem suis tēpor
 b; ostēdit bea tus & solus
 potens rex regū & d̄n̄r dominanqu

Quicquid uoluerit qui hoc solus
potest fecere dicitur. Quis solus
habebit & immortalitatem. Ille so-
lus proprius habebit & qui angelis &
hominibus; dedit habere non
cum nec soli nec conobis habebimus
ut ille hoc contra mactam chaeor q
meclinetur a ceteris firmant in
mofcclē caq; p p dūcē. Et lu-
cē habet inaccessibile. Om-
ni creaturae nemo enim nouit
patrem nisi filius neq; filium ni-
si pater & sps scs utriq; qui ser-
uata & sic p fundatū. Quē uidit
nullus hominū sed nec uideri po-
test. Nemo uidit sicut ē sed u-
nus quisq; p merito nec dō so-
lā tēto cē plus uident sig-
li quento p uxor fuerit acie
socularū. Diuitib; huius saeculi
praecipe. Sunt enim & ceteris
saeculi diuites qui emunt sibi au-
t ignitū cōdō & qui habent the-
saurū in caelo nec nō & qui pferunt
noua & uetera. Non sublimis apete
In primis principē eorū te agn-
morbū difficillime enim inuenies
diuitē non supbū qui p cuperet
uel pcederet cognosca & qui
non grauit ferat minimo sibi
ceteris inferiore ut putat ipse delectū
Neq; sperare non sperando
uiter cū & cū uiluerunt erogant

Incerto diuitiarū De quibus incertus
est utrum ille tibi contulerit celestis sub-
trahat multos enim cum uita sublatas
alij proprius eorum alienas oculi pudent
nonnulli & in uita extraneis relique-
re sed in dno Cuius sunt omnia qui
praestat nobis omnia abunde. Qui
ideo abunde praestat ut utamur
sicut alij largientes non ut grandi-
tudo destruant horreum ce-
lorum faciamus. Ad fruendum non ad
occultandum uel negotiandum. Be-
ne agere diuites fieri in operibus bonis.
Non in curso argentoq; facile tribu-
ere communicare. Qui facile tribuit
cito diuerso cessabit tribuere do-
nare ē communicare uero mutuum dare.
Thesaurizare sibi fundamentum bonum
in futurum. Vade uende omnia quae ha-
beris & dā pauperibus; & habebis the-
saurum in caelo & ueni sequere me quod
perfectio est fundamentum ut ad prae-
hendat uerā uitā. Haec enim non ē ue-
ra uita quae in suo non pmanet. Scit uam-
tas enim sub sole dixit ecclesiastes. Optimo
thee depositum custodi. Com datum a nobis
seruam datum si ues a dei custodi de-
positum. De uita enim pfectio suo cum noui-
teter quod a me nā uisq; nec ab an-
gelis dicit libentē admittat. Oppo-
sitionis falsi nominis scientia quā
quādam pmitteret circa fidē excide-
runt. **A**rtis dialecticae p quam

sibi infinite proscientia haeretici
 pmittunt quisicut euce serpens
 in ciorē scientiā pmittentes cōfi
 dei ueritate ceciderunt; gratia
 tecū p̄m̄c̄nec̄t in aeternum in r̄
 adionotheuon p̄nua xp̄i in ep̄
 Secundo x̄ n̄ n̄ n̄ a
 Cū esset p̄m̄ḡ in uinculis constatus
 scribit timotheo cōmonens eū nep̄
 eius cōsentiā uel p̄p̄ris uel magisteri
 tribulationib; terre ac aut testimonium
 dñi erubescat p̄ quo ipse usq; cōd̄ mor
 tē certauit simul & de haeretici sui
 accendit atq; huius qui suis magis scabu
 laci quā di praedicant ueritate in
Paulus ap̄osto^{lus} x̄pi ih̄u p̄uo
 luntatē dī Non meis meyar siue
 x̄po missus non sine dñi uoluntate
 Secundū p̄missionē ur̄tae q̄ est
 in x̄po ih̄u Condignū exhibens
 p̄missionē seruatiū timotheo ce
 rissimo filio Cerrissimo id est ce
 teris in isto cōmōn Grece mi
 sericordico pax cōdō p̄cc̄re & x̄po
 ih̄u dño n̄r̄o n̄r̄i celis ē sc̄luc̄tio pau
 li ut in ea omnia p̄cc̄r̄s & x̄pi bene
 ficie memorentur gratias ago
 dō Dō qui nos t̄c̄l̄e in celis utro
 docuit cōm̄t̄c̄tō Cui serui o ap̄
 gentionib; in conscientia pura
 Omnis origo me cū nū colunt
 dñm n̄c̄ & ego ec̄clesiā x̄pi non
 in cōle uolentia sed legis emula

atione uestabēcē quē sine inter
 missione habebēcē tuimōnā in ora
 tionib; meis nocte ac die deside
 ran̄t uiderē Et caritatis os
 tendit & iugit̄ orandi p̄rae &
 exemplū Memor loce h̄m̄c̄r̄ū
 tuc̄x̄ ut gaudio impletur Quē
 me cōbeunt fudisa unde eū
 ad t̄st̄at̄c̄ p̄uocēsa quā tua
 opto p̄raesentia euelc̄y p̄
 cordatōnē accipiens eius fidei
 quae ē int̄ficta quae habitaunt
 p̄m̄ū in cūa actualoide quae uer̄
 int̄esse operib; p̄bat̄ sicut iaco
 b; definiunt & quae ad te ex aūte
 successionis instatōne quasi he
 reditatio iure descendit et ma
 t̄re tuae unico Qui ap̄hor̄ credi
 dit certus sū autē quod & int̄ p̄p̄t̄
 quā accusam admoneo Quia
 cōp̄baū fide tua cōmonen̄ in
 diges non doces ut resuscites
 gratiā dī quā tribulationib;
 dormitantem quae est int̄
 p̄ inpositōnē me cū nū meay
 Ad ep̄iscopatū scilicet non enim
 dedit nobis dī sp̄itū timon̄s
 sed uirtutis Contemnon di
 poenec̄ illi in isto humana sup
 plicia uident̄ formidare qui pec
 cent ut alibi dicit si aū malū fa
 cent ame Et dilectōnē & sob̄n̄
 & c̄q̄s ut siue p̄ dño siue p̄ at̄er̄ ut̄

libenter & iam non *comar* ut om
ni: ce sobri ce mente faceremus
Holi: tateq; erubescere testi
moniu dñi n̄ neq; me uinctu
eius Quia nihil xpi confusione
dignu exercuit sed nec ego que
nostri non ed celi quot ex m̄ sed
pp̄ dñm haec omnia quae patre
sustinere Sed con labora e
uangelio Iudor tua conuersa
tione doctina Secundu uirtu
tem di Quae nos su cecusa adiu
uat laborantes Qui nos libera
uit & uocauit uocatione sancta
a peccatis scilicet Non secundu
opera nra sed secundu ppositu
& gratia quae dicitur e nobis in
xpo ihu Quo ppositu nos gratis
sed uocare p xpm Nra tēpora
saecul ce qe Quae tū cōd praesa
entice dicente saecula iē doncaut
nē & homines solent ante filii
pcc̄ re praedice quae nesciunt
Manifeste e cōnunc Quae
cente labora p̄ in luminacionē
sed uocans n̄ ihu xpi Verbi scilicet
cōd cōq; exempli Qui deseruit
qui dē morte in luminat acit
uitae & in corruptionē Doctri
nace sue & conuersatione des
truxit peccata quae morte ho
minib; generabant & ostendit
quomodo uitae & in corruptio

quae per dñm p̄ uangelu uolenter do
cuit n̄ coegit inuitos In quo positus sum
ego praedicator & apostolus & magiste
gentiu Ad cōp̄ rationē celorū por
sunt Dicim cōgite cōd xpi uero cōp̄ ra
tionē nemo m̄ cogit uerus Ob quā
cōfessē & cō haec p̄ tior p̄ obedi quot
ex m̄ sic & nos p̄ cō p̄ r̄us hostia dicens
nemo ur̄m p̄ cō q̄a quae si homicida & re
liquae sic uac hystice n̄ erubescat
Sed n̄ confundat Hic n̄ erubescit in
ceteris cū nos in solis opprobriis e funda
mur Scio enī cui credidi & cōfessu
qui cōp̄ tens e Scio eū fidelē & poten
tē Depositu meū seruare in illū diem
Quod cepit me ipse deposuit e serua
bit siue quod cepit illū ego cōm̄ do re
stitui & in futuro Formae habebit anoz
uerborū quae cōm̄ e cōd ista infide & di
lectione in xpo ihu Secundu ecē for
mā & uue & doce quā in me breuiter
accepisti quomodo in te crede
& ceter utrū diligere debemus Bo
nū depositu custodi p̄ sp̄m sc̄m qui habet
in nobis Quod cepit te p̄ sp̄m sc̄m cōm̄ da
ui siue cōd uocans eius custodi depositu
Scit hoc quod cōuersi sunt cōm̄ om̄ qui in
cessi sunt ex quib; e philegus & hōmo
genus Idcirco te cōmoneo qui cōquos me
n̄ putabā deserere reliquer̄ Dē mi
sericordiae dñr̄ onesiphori domui quia
saep̄ me refugerat & cōtēnam
meā n̄ erubuit Vituperat deserto

per & laudat p̄m̄c̄entes ut d̄e p̄p̄
ca ab imitacione m̄ca & ad exem
plū p̄uoc̄ bonū Sed cū s̄m̄c̄ uenit
s̄ sollicito m̄ere qui s̄iunt & inuenit d̄
illid̄ns inuenire misericordiā ad n̄o in
illadie Et ideo inuenit quia sic qū
s̄iunt unde ostendit̄ quia idcirco n̄
om̄ quāerentes inueniunt quia negle
gent̄ inquit Tu ergo filium ē fofa
se ingratiā quae ē in xp̄o ih̄u & quae
caudisti c̄me p̄ multos testes Siue
praesentib; multis q̄bi dedi mandata
quae d̄t̄ debet̄ docere siue quae dixi
multis p̄ph̄ & c̄x̄ exemplis & testimo
nū ē firmacui Haec cōm̄ d̄c̄ si de
lib; hominib; Qui fidelit̄ possint
d̄i gratiā dispensare hoc ē solus
d̄i c̄cus̄c̄ praedicare Quid d̄ner
er̄ & c̄lior docere Non solū ipsi
facere sed & c̄lior erudire Ha
bora sicut bonus miles xp̄i ih̄u Ideo
milit̄ dicimur qū hostes habem̄
c̄tra quos laborem̄ sed dimicemur
Nemo militans implicat̄ se negotiis
saeculorib; ut ei placeat cui se p̄baunt
Cōparationem militantiū ut̄ ut
ostendat multo magis nos anego
tiis saeculorib; liberor̄ esse debere
ut xp̄o placeamus cū d̄iā saecul
milit̄es reliquis eius acob; uacant
ut possint regi suo placere p̄fecto
Nā d̄lqui certat̄ in cōgōne n̄ coro
nāt̄ nisi legitime certauerit d̄iā

142
cōp̄eratione idip̄sū d̄c̄ mult̄eni
cer̄ tant̄ sed ille solus qui tota uir
tute certando uicerit coronatur
Hecborantē agricolā oportet p̄
mū de fructib; accipere & medice
r̄ & unde ergo uicturus sū sine totū
occupauero in doctrina ostendit̄ eū
p̄mittas fructuū a populo debet̄
p̄cipere praet̄ mercedē quā
ad domino messis accipiet in fructu
Id Intellego quae d̄ico dabit̄ enī
tibi d̄ns in omnib; intellectū qui
cōp̄t̄ quāerentes occasionē cō
p̄erationis uelamine fuerant
obumbrata Memore esto xp̄m
ih̄m resurrexisse a mortuis ex
semine dauid Hoc contra illos
qui c̄sus̄ resurreccionē neḡ
at̄ c̄ sequent̄ d̄iā xp̄i negabant
sed & aduersus illos qui negant
xp̄m in c̄c̄p̄e uenisse quos iohan
ne cent̄ christor̄ cōpellat Se
cundū euangeliū meū Secun
dū quod me praedicare n̄ ner
cir In quo laboro usq; ad uincula
quae sim c̄do operans p̄ tam̄ ueste
m̄c̄le Sed uerbū d̄i n̄ ē colliga
tū Quia & praesent̄s fiduciali
ter doceo & litteris absentes
ē firmare n̄ c̄s̄o Ideo omnia sus
tineo p̄p̄ elector̄ ideo tribuni aux
iliū p̄ci ac postec̄ c̄sar̄ō appel
laci ut p̄me ē firmen̄ electi

cū hęc p̄cessioner potuerim tā
mōtendo finis & ip̄iū celu
tē ē sequit̄ quae ē in x̄po ih̄u cū glo
ricē cœlesti Quae salus in x̄po
ē n̄ nudae sed gl̄ia uesatec n̄c
terrena gl̄ia sed cael̄i Fide
lis sermōnā sicō mortuisū Inuis
& cū uemur Venit̄ r̄atione
subnixur si em̄ curtur & uolupta
tib; sumus cō mortuis x̄po uemur
cū illo alioquin quomodo hoc spe
rare poterimur Si sustinemur
& conregnabimur Si sustinuer
mur cū necesse fuerit quae ille
sustinuit tunc domū regnare
poterimur Si negemur & ille
negabit nos Sicut in euangelio
ipse p̄misit se corā hominib; negh
at corā patre & angelis negatu
rā Si non credimur ille fidelis
p̄mittit & negare se ipsū n̄ potest
Siue n̄ credamus siue credamus
n̄ celur potest exhibere siḡulis quē
p̄misit quicquid uerit̄ ē tr̄asē n̄ fa
ciat n̄ se negare uideat Haec
cōmone testifi cōnt̄ corādo Sub
testifi cōtione dī ē fr̄ingit mali
uerbis cōtendere nihil uale ē nisi
cōd subuersionē cōdientū Si
no testifi monis scripturay hu
iusmodi om̄i cōtentiō n̄ cōdifi
cat sed destruit cōdienter dū
putant omnia ingenuacumine

& subtilitate consistere siue noli
uerbis uincere uelle sed factis
Sollite curate ipsū p̄babilem
exhibere do Ante omnia hoc labo
ra Ut telem̄te cupit dī exhibe
ar quomodo possit tibi populus ob
audire Operam̄ inēfusibilem̄
ue neditate factar deficientib; eru
bescent recte tractantē uerbū ue
ritatē Ille recte tractat quid dicit
sue exemplo ē firmat̄ n̄ cōm̄tū eni
uitae doctrina f̄it̄ uerbi dōp̄
Ipsa f̄c̄n̄c̄ aū in cōm̄loquē d̄ uerit̄ cōm̄l
tū eni p̄ficiēt cōd̄ impi & cōtē In reli
gioscor haereticor̄ sc̄bulcor̄ quineq̄
resurrectionē p̄ quod utiq; & iudici
timore subleat̄ cōd om̄is impi & cō
tē & cōd canct̄a c̄ymina p̄uenit̄ Et
sermōeoz ut cōc̄er serpit Cōc̄er
esse dicit̄ uuln̄r quod in m̄c̄mil
lis nec̄erē feminay quib; nisi cito
subuentū fuerit cū uirur cōd cor ser
pendo p̄uenit̄ nullā ultra reme
diū ē it̄a & haereticor̄ sunt ut cō
d̄ colloquē ne p̄c̄ures in reme
dicibile uuln̄erent̄ m̄c̄er Ex q̄
b; est h̄m̄enour & ph̄letur quia
ueritate exciderunt nomina siḡ
nec̄ ut nouerit̄ quor̄ debet̄ p̄ae
ccuere Dicentes resurrectionē
ic̄ fecer̄ & subuertunt quorundā
fide In filis siue om̄a uiuificata
in h̄i & c̄el̄ israel̄is interpretant̄

decepti uirtute collectu quasi amir
 tur surr & uirtu Sed firmam uirtu
 distat habens signaculu hoc In qua
 X cor de fides xpi fundat ecclesiat
 n sunt seducti uel mod hoc quia
 di essent habentes iudicium
 sicut mosi tēpore hu qui cedechan
 & ceteri non subuersi n sunt n simul
 cū impijs pēser dō illor suor esse op
 time cognoscente Cognouit dñr
 quisunt eius In numeris scriptu est li
 bro Q discedat ab iniquitate
 omnis qui nominat nomen dñi
 V non simul pereat cū iniquis In
 megnā ecclā domū Magnā ecclā domū
 n ecclesie dicit ut quid ceput tēpore
 quae n hab & mēculam neq; rugā
 sed mundu de quo ait hieremias q
 israhel quē megnā ē domus di
 & cetera in quosunt zizania mixtae
 cū tñ & conce resurrectionē negh
 ter certū ē in ecclesia esse n por
 se Non solū sunt uasa aurea & cer
 gōtēce p̄tiosa & fortice Sed &
 lignee & sic q̄ licet humilia & infirma
 Et quaedam quidē in hōre quae
 dēc aū in cōtumelia si quis ergo mun
 da uent seccibit ut extuēt in hono
 re scēn q̄ sicccū & uale dñō ced om
 ne opus bonū p̄ccatū si quis se ad oc
 ronb; haer & cetera mundū uent epe
 d & resurrectionē futurā & iudiciū
 d̄ hoc omne opus bonū implere ē

tenda Juuenilia aū desideria fugo
 Quia & infirmis esse possunt si
 haec agant quae grauitati n conueni
 unt chrysostomus & cetera iuuenib; uincunt
 si caueant leuitate Sectare uero
 iustitā fidē cetera Hic fidem
 integritate dicit Hac illā pacē
 quae religionē de Iher & cetera Cū his
 qui inuocant dñm decore puro
 Beati mundo corde quib; n dicitur
 quid inuocatis dñm & in factis quib;
 dico Stulticia aū & sine disciplina
 quae stiones de uirtutibus quae
 ne sanctior Stulticia omnes sine
 disciplinae legis sunt quae stiones
 Seruum aū dñi n oportet ligare
 Seruum xpi qui n clamauit neq;
 cetera nec audiuit quis quā in p̄a
 teris em eius secundum quod de
 eo p̄ph & cetera praedixit Sed man
 su & cetera esse ad om̄ p̄i solū ced amicor
 Docibile patientē cū modestia
 corripiētē eos qui resistunt Qui
 possit & om̄ & sēp docere paci
 entē n cū furorē sed modestia
 ne quando d & illis d̄ p̄aenitentiā
 ad cognoscendā ueritatē & resi
 piscunt ad iacob q̄ laqueis a quo capd
 tenent ad ipsius uoluntate si de di
 bonitate dubitat sed de accipient
 u uanitate d & illis d̄ p̄p̄ uā m̄tē
 blandā quae correptionē & accepta
 ratione resipiscant simul & cetera

f

ut se persecutiones passiones qualia
 mihi fecerunt sunt centio chael cho
 nulis suis quae per persecutiones sus
 tinui Ex his potuisti cognosce
 re me nihil propter homines fecere
 qui centies sum passus & ex omnibus
 me expuit dominus. Itaque de omni
 bus; expropiet & si requiescat. Et omni qui
 uolunt pie uiuere in christi huius p
 secutionem patienter. Nihil ego
 sed & omni qui non occidunt animas
 cedulendo tamen dum ergo nobis e
 ne non pie uiuamus qui nihil pa
 mus propter dominum. Mali autem homines
 & seductores efficiunt in peius
 errantes & in errorem mittentes
 Hoc de cedulatores; dicit quidam
 est tutus hominibus; diligunt ma
 gis decepti decipiunt siue de haer
 & sic accipiendum est. Tu uero per
 me enim in his quae didicisti. Nolo
 ista nec de reccito uel reducant
 & sed nec sanctorum. Ad opus nos
 Sciens a quo didicisti &
 quicquid ab infamia sa
 cras litteras ras nota si ue
 a uero a postolor si ueple
 gem ad o. Quae possunt instru
 ere ad salutem per fidem quae est in
 christi huius. Sine filiis enim christi litte
 ras legis iam non sufficiunt ad salu
 tem. Omnis scriptura diuinitus
 inspiratae utilis est. Quaecumque;

sunt in lege scriptae ad nostram
 doctrinam pertinent. Ad docen
 dum cedat arguendum ad corren
 dum cedere erudiendum iniustitiae
 De ipse lege docetur ignarus
 corrigatur insolens corrigitur decen
 nans eruditur cedulitate quimo
 dum seruare non nouit. Utpote factus
 sit homodum ad omne opus bonum
 instructus. Ideo est datae
 legis instructio ut eius est filio
 cunctae facientes iuste iusta
 faciamus. Praefatio coram deo
 & christi huius qui iudicaturus est ui
 uos ac mortuos & cedentium ipsi
 us & regnum eius. Contestetur illi
 per uersa quae credit religio
 christiana ut uerbum dei iustitiae
 cedunt. Qui iudicaturus est
 uiuos ac mortuos. Quia & uiuos
 inuenit & mortuos suscitabit.
 Prae ^{di}cedit uerbum in se oportune
 importuna. Opportune libere
 audiens importunum inuito praed
 dicere. Argue obsecra incre
 pa in omni patientia & doctri
 nae. Argue per peccantes & contes
 tere ne per centum repere
 sistentes sed haec omnia cum
 patientia & secundum doctrinam
 per fice legis. Est enim tempus cense
 nec doctrinae non suscipiunt. Ue
 re & profectae sicut israel caudi
 ro

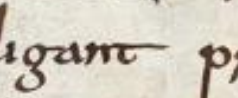
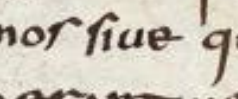
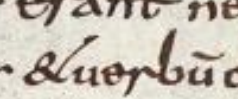
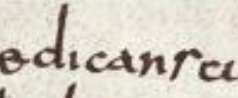
noluit cepher & r Sed cecidit
desiderat ce cocer uabunt
sibi mēgistror & r ceteris sibi
mā gistror inquirent quiccedi
cent quae ipsi cecidit & r de
fcent ut secus delinquent pru
nentor cū r b; Quae delectat
desiderat non cōpūg; Et cū r
tate quidē cecidit cū r tē
cedit **bulcer** cū cū r tē
Quae r tate legit quae uita cecidit
cedit r tate nē r hū mē cē r quē d m
ut pū n uin dicitur esse cō m
nent **Quae** uigile in omnibus
lceborā quae cecidit r tate p anent
cedit r tate **O** pur fecit euangelistae
hoc ē uerbu tuū opere ē firmat
ministeriū tuū imple **Episcopatus**
scilicet nē nē r tate in corpore
ut ualeat cō mone r **Ego** etū cō m
delibor & r tate r resolutionis meae
in r tate **Morte** sū cē r tate cū dō
futuram dixit ut eū cecidit r tate
hū puocet & **Cer** tate bonū cer
tate cū r tate cō sū mē cū **Modo**
icē confident hoc d dicit mē r tate
mo ut r tate cō sū r tate
cō p cē r tate nē r tate ut r tate in cō gō
ne certatū fide r tate uicū fide m
suscepti officii in finē usq; r tate uicū
In reliquo r tate cē m hū r tate cō
cō r tate nec quae r tate d m hū d n r tate
lā die iustur r tate d r tate quae mē nouit

usq; ad mortē p iustitā dimicasse
nō solū aū m hū quā nō p r tate mē r tate
sed lceborā dē d r tate Sed & r tate qui
diligunt cecidit r tate eus Qui gaudet
cecidit r tate xpm & iustitā dō cū r tate
sue quae r tate cō gunt ut cecidit r tate d nī
libentē expē r tate r tate ad me
ueste cito demar sē nī mē dō r tate
diligent hoc saeculū & cecidit r tate
salomē r tate r tate erat ut diliget
saeculū r tate r tate r tate nā m hū
tē omne enī cō mē cē cecidit r tate simile
cū iungit **Crescent** in gē r tate
r tate in dē r tate lū cō r tate
solus r tate r tate nō dē r tate
Mor cū cecidit r tate & cecidit r tate
cū est enī m hū r tate r tate
ū uerbi uel cuius lib & r tate
r tate p aenulā quae r tate r tate
cepit cecidit r tate uenit cecidit r tate
dixit p cē r tate mē cē potuit enī
conuersus aliqui cecidit r tate
inter cecidit r tate r tate uen
dē d r tate **Supra** dē r tate
dē r tate r tate r tate
mē cē m hū r tate
dicit r tate r tate
secundū opē r tate r tate
dī r tate cū r tate r tate r tate
r tate Quae & r tate dē r tate mō d
cō r tate r tate r tate ualde enī
r tate uerbi nō r tate r tate r tate
r tate quae r tate mē g r tate r tate

in praesenti disposui. Siquis sine
examine est unius uxoris uirum
prohibendum quod in sacerdotibus
etiam dicitur licet prohibentur
Filius uirorum habent fideles non in
sacramento luxuriae autem sub
ditos si non possit audire cor
nupte delinquentes. Si uero ut
experimur doctrinae uelut de
domus suae disciplina noscatur
Oportet enim episcopum irrepre
hensibilem esse ipsum dicit episcopum
quem superius presbiterum nominauit
Sicut dicit dispensator est. Si enim ha
mccnax lege dispensator est pbi
quaerunt & iusti qualiter esse debent
qui diuina iura dispensant. Si superbum
non iracundum non uolentem non peccatorem
non turpiter lucrum cupidum si debet discipu
lus christi peccatorem qui peccatorem est &
non peccatorem nec turpe lucrum adulanda
sacrae terrenum scilicet qui caelestia
& diuina promittit sed hospitem in
mouitiam dicit ut uirtutes in se
reperit secundum consuetudinem scriptu
ras benignum ut hospitem non cum tristitia
sed cum beneuolentia & caritate suscipi
at Gobi u iustum sem continentem In
continentiam uel continentiam nunquam nomi
nat apostolus nisi in causa luxuriae
iustum in iudicio continentem sem nequa
unius uxoris fecerat mentionem
lo cum in continentiam dedit reputare &

Amplectentem eum qui secundum doctrinam
est fidelem sermonem Diligentem doc
trinam & semper ineloquentem non fecbu
lor saecula res & uanas ut potens
sit exhortari indoctrinam sana & eos
qui contradicunt arguere. Talis est
eligendus qui hortari possit & con
tradicens arguere. Indoctrina
sana quae sanat audientes siue
quaenulla falsitate corrupta est.
Sunt enim multi inoboedientes
uani loqui & seductores. Aperto
licae doctrinae non obtempe
rantes & ceterum nullum profectum
loquentes. Maxime qui
decir cum cisionem sunt. Qui humanis
potius traditiones quam diuina
mccnate loquuntur. Quos oportet
redargui quia uniuersas domos
subuertunt docentes quae non oportet
turpiter lucrum gratia. Quae iam sup
flua sunt temporibus christi. Caesymonia
scilicet iudaeorum. Dixit quidam
ex illis prophetis ipso propheta. Vide
qualiter sint qui & iama sunt tale ter
timonium consequuntur. Cridenter
semper mendaces. Amantem iniquum
uopatores ac passim otiosi. Malis
bestiae uentris pigri. Ideo ferias & ori
o libenter admittant. Testimonium hoc
uestre est quia ob causam increpa illor du
re uersa sunt infideles non interducenter
iudiciorum saecularium & mccndas hominum

rec ditionib; humecnis de quib; ad no
iudaei in euangelio arguunt secundū
isaiam dñm n̄ corde sed labur honoran
ter. Quos sanctū s̄a ueritate noui sci
licet testam̄q; Omnia munda mun
dir. Quia adhuc quaedā secundū legē
in uirtutē uocabant. Comquinatis autē
& infidelib; Comquinatq; & infideles
qui non credunt iugū legis acollo creden
tiū dñm abstulisse idē omnia quae tem
pore cliter fuerant instituta ni
hil mundū eorum quae in consien
tia ipsorum in munda iudicant. Sed
inquinatq; sunt eorū & inent & con
scientia & iam in hoc ipso. Confitent
se non sedm̄ factis autē negant. Semel
xpm̄ dicunt nosse ut ex lege pmissum
sed factis eius aduentū negant cū se
sine legis auxilioputant iustificari n̄
posse. Cū sint abominatq; & incredibi
les & ad om̄ ne opus bonū rep̄bi in sola
ēfessionē religionis or esse dicunt cū
illa n̄ faciunt quae quae
runt. Quia autē loquere
quae decent sanā doc
trinā quae ad uitā p̄q;
nent xpi. Senes utrob;
sint pudici prudentes s̄a n̄ fide
dilectione patientia. Hic senes
& ad late & ordine possunt in cor
legi ecclesiae praecipue senio
res quib; omnib; formā praebe
re necesse ē. Anus simi lter quia

146
cedali arum eligebant exem
plum in habitu scenceo n̄ ex m̄na
tiscer. Est ergo habitus n̄ s̄ de
quo alibi dicit non in cor t̄is ex m̄
b; & re quae non uino multo ser
uenter. Sed paruo utentes
benedocentes ut
dentiā doceant pru
Do
cere illis p̄missa sed
feminas & hoc n̄ in
ecclesia sed priua tim
Aduler centular ut ui rossu
forament filior diligant pruden
tes castas s̄a alienos siue quia ali
quae continenter erant non non
diligent uiror & uerbū d̄i tam
quā d̄i d̄iū praedicans culpato
tur domus curā habentes. Ne ui
s̄ suos in quo cont̄starent. Be
nignas subditos s̄a uiror ut non
blasp̄hem & uerbū d̄i ne uer
ipsi blasphement si gentes sunt
uel alii uidenter ecc̄ peiores ef
fectos quā fuerant ante fidem
Iuuenor similiter hortare ut
s̄obis sint. Quos fertor luxuriae
accusant temulentia auferendo
in omnib; In omnib; quae utuntur
suis n̄ solum corporos sed & in te
Tempus praebe exemplū bo
norū opes. Ne exempla destru
as uerbū & ut audenter corripi
as delinquentes. In doctrina in

tegritate ingratitate ut quo
modo docere possint cognos
cent integritas uero nec mu
neribus corrumpitur nec ac
ceptione personae Verbum
secundum in reprehensibile
Nulli **U**is adulatione rac
cessi **U**is qui excedit uerso
est **U**is qui excedit uerso
ma **U**is qui excedit uerso
rede **U**is qui excedit uerso
contra dicere siquit inte
lectu nota uerit Ser uos domi
nis suis subditos esse in omnibus
placenter quae imperant iuste
non contra dicentes nec cum
murmuratione facientes &
mercede perueniri & homi
ni existit in gratia non frau
dentes sed in omnibus fidem
bonam ostendentes Quae in
his quae illis creduntur siue
ut opere ostendant bonum esse
quod credunt ut doctus nam sal
uatoris nostri dei ornent in omnibus
Dum eorum operibus conlaudat
Apertum enim gratia dei saluato
ris omnibus hominibus nulla con
ditionem excipiens Erudient
nos ut abnegantes impietate
& saecularia desideria Saeculare
est omne desiderium terrenale & om

nis ambitio temporalis sobrie pfe
te domino ipso dicente attendite ne
grauentur corda ustra in crapula
& ebrietate & curis huius uitae
iuste & pie uiuamus in hoc saecu
lo iustitiam ne temperata sit pietas
adiungatur Expectantes beatam
spem ille fiducialiter haec ex
pectat qui eius mandata serua
uerit Et aduentum gloriae mag
ni dei & saluatoris nostri ihesu christi
dicit magnam deum quia ipse expec
tamur aduentum Quid dedit se
in deum pro nobis ut nos redime
ret ab omni iniquitate & mun
dum & sibi populum acceptabilem
sacerdotem bonorum operum
Ideo dedit ecclesiam ergo
ne beneficiu eius inane & irri
tum faciamus haec loquere &
exhortare Omnis tuus sermo
in hac exhortatione consistat

Et ergo cum omni im
perio acriter argue
eos quia non uiuunt
memore continentur
ad **E**t ergo cum omni im
perio acriter argue
eos quia non uiuunt
memore continentur
mones illorum principibus
& populo restantibus subditos esse
dicto oboedire Et clementer ex
hibe ut contemni non possis. ui
tice enim auctoritate tribuit
uerbo ad omne opus bonum pa
ratores se necd aliquo malu

147
Neminem blasphemare nec il-
los qui merentur Non tragicos
esse nemo uicem reddendo p-
uocet litem Omnem offen-
dentes man-
ced omnes ho-
lū ced bonos uel ced amicos Exa-
mus enī & nos aliquando insipi-
enter & increduli errantes
seruientes se deus & uolupta-
tib; uacuis in malicia & in iu-
dice agentes; odibiliter adien-
tes in uice ne desperent correcti-
o suū opponit exemplum siue
quic & nos tales fuimus inquit de-
bemur peccantes eorum insipienti-
am tolerare Cū autem benigni-
tates & humilitates coperunt
seducto hī nō dī non ex operi-
b; iusticie quae fecimus nos sed
secundū suam misericordiam sal-
uos nos fecit Si uel cor grates mi-
seri cordi cedi siue secundum homi-
nem xpr̄ Per leucorum regene-
rationis & renouationis spr̄ sci
Qui nos ser̄ spr̄ p̄ceptis m̄ re-
nouat quē effudit in nos
abunde p̄ ihm xpm seductore
nr̄um abundantius quā in
uolere testimonio ut iustifi-
cā gratia ipsius hereditarij
secundum spem uitae aet̄er-
nae non secundū cernicem

hereditatem uitae tempora-
lis Fideles sermo est nequis
du Jbit & Et de his uolere con-
firmare Confirmare scientē
non in seruire ignorantem
Ut curent bonis operibus
prae esse qui credunt dō ad
bonae opera docenda prae esse
Haec sunt bona & uitalia homi-
nibus Haec non illa quae se-
quuntur Guitatē autem quae-
tionē & genealogias & conten-
tiones non uult nos superfluis
contentionibus implicari
quae in lege de generationibus
oriuntur sed haec loqui-

quibus p̄ficiant audien-
ter Et pugnas legis de utraque
enim in uitalis & uanae quasi con-
trarias oppositiones quas haer-
etici consecrantur haeretici
hominem post unam & secun-
dam correptionem de uita
sciens quae subuersus est qui
eiusmodi est nec curat ipsos nos
occupari permittat si correpti
iterum non corrigant nec tem-
pus inani contentione p̄dam
Et deliquit p̄prio iudicio con-
demnetur Quia unicuique ma-
nae libertas arbitrii & funi-
culis peccatorum suorum
unus quisque confringitur
Cum misero ad te festina

cedme uenire nicopolim ibienim
fatectuihiemcepegenam legis
peram & cepolloralli cte prae
mitte utnil. illis desit ut nihil
pdicent de fructu doctina & cer
denter discant ceterum & nos
bonis operibus prae esse cedulus
necessarius ut non sit infructuo
si Idipsum repert quod superius
dixerat curent bonis operibus
prae esse credentes Sed ut ceat
te quimecum sunt omnes seclita
quinoscent in fide gratia cedi
cum omnibus uobis Quinos fide
liter amant siue qui fidei causa
nos diligunt notendum quod
excipit cepostolus quos seclita
explicit ad titum incipit ad phi
lemonem

Cui apostolus cepomae scribit de
ceccere phonestimo seruo eius
quem cepostolus erudiens bapti
zauit sciens eum fecit us adomi
nosuo uenice pmeret quam iam
ado fuerat consecutus pmittons
illum de ceccere correctus nihil
magis est in hac epistula atten den
du nisi quante humilitate disci
pulu de praecelur danr nobis ex
emplum quid ceput aequaler fa
cere debeamus

Daulus uinctus ihuxps in
ceccere ueccena

Philanone dilecto adiutori nro & appie
pofori In euangelio cedutoi appia ues
uelioror creditur eius fuisse uel con
iux Et cerchippo comilitoni nro
hic dice conus erat de quo ad co
lor senerat dicte archippo
eudem ministerium quod accepisti ut
illuc impleas Et ecclesiae quae in
domitia egratia uobis & pax ad o pa
trero & dno ihuxpo Cugratia
actione & gaudio pnobis exorat
Gratias ago domeo semp memori
am tui faciens in orationibus meis
audiens fidem tua & castitatem
Quae operibus innotescit Quam
habebis in dno ihu & in omni sanctor
Quid diligit ceput necesse e eum
omnia membra diligere Hoc cepost
ut comunicatio fidei tuae euident
ficc in cognitione omnis boni
in xpo ihu Om sanctor diligis in
tecentum ut omnis boni notroff
in xpo euidenter fiderem te esse
cognoscent siue hoc oro ut ope
rata tua in xpo clarescant Gaudiu
enim magnum habui & consolatio
nem in correcte tua quia uiscera
sanctorum requie uenerunt
per te frater Quor hospitio reci
piens refecisti Propter quod
multam fiduciam habentes im
perandi tibi Cum nobis ceccusa
ipsius dedest fiduciam imperan

dicem ceteris faciente obsecrare
meclumur quæciubero quod cedrem pti
ne. Quod ad rem p[ro]p[ri]am p[ro]p[ri]am & chris
tiam. Propter castitatem magis
obsecro scilicet teclis ut paulus senex
nunc eccl[esi]e & unctus ihu xpi Mori
bus teclis quæcis ille qui in senec
tate & sic p[ro] xpo unculis n[on] recusat
Obsecro te de meo filio quæge[n]ti
in unculis honesto
qui tibi celi quendo in
italis nunc a[n]i tibi & mihi
utilis quæ remisi Quando
erat gen[er]alis uel cetera
lis Tuccu illum id est moa
uisera suscipe filiu[m] meum
ecorissimu[m] Quæ ego uolueram
mecum de inere ut p[ro] me mihi mi
nistrare in unculis euangeli
Ex hoc cognosce qualis sit qui
mihi ite placuit ut possim eum
credere tuam mihi uicem ministra
re. Sine c[on]silio ceteris nihil uolui
facere Ita loquitur ut eum ceteris
remittat siue ut magis eius uti
litas c[on]mendet. Ut me uelut
ex necessitate bonu[m] tuu[m] esse &
sed uoluntate idem. Notandum
quod nomine uoluerit neces
sitate boni celi quæ facere
ne mercede uoluntate amite
ter & forsitan me n[on] ideo dis
cessit sed d[omi]nam ate ut p[ro]p[ri]am

108
nu[m] illu[m] reciperes. Forte sic hoc
di p[ro] uidentice p[ro] curauit iam
n[on] ut seruuum sed pluss[er]ua
ecorissimu[m]. Fratre lamem
n[on] quæsi ex necessitate serui &
sed uoluntate quæsi fratre
in ceteris mihi quæsto aut
magis tibi & in ceteris & in d[omi]no
Cui & ceteris & secundu[m]
fide[m] debet obsequiu[m] Sergio
licet me sociu[m] suscipe illu[m]
sicut me. Sime diligis ita
illu[m] suscipe sicut me. Quia ego
illu[m] diligo quæsi me. Sicut
aliquis nocuit tibi aut debet
hoc mihi imp[er]io ego p[ro]culus
scripsi mecum manu ego red
dem ut n[on] dica[m] tibi quod tu
ipsu[m] mihi debes ita frater
ego te frater in d[omi]no refice
uisceramecum in d[omi]no e[st] si dens
obediencia tuæ scripsi tibi
sciens quia & sup[er] id quod dico
facies simul aut & para mihi
hospiciu[m] n[on] spero p[ro] oratione
u[ost]ra donas me uobis. Hic os
tendit qui ce prima uice sit
ex urbe dimissus scilicet te
ep[iscop]us e[st] cetera uis meus
in xpo ihu n[on] celi cuius crimi
nis excusce sed fidei sociate
Sept[ua]ginta ad philimonem

[Faint, mostly illegible handwritten text on a heavily stained and aged manuscript page. The text is written in a medieval script across several lines.]

[Faint, mostly illegible handwritten text visible on the right edge of the manuscript page.]

In primis dicendum est cur apostolus in hac epistola non seruaerit morem suum ut uel uocabulum nominis sui uel ordinis ad scriberet & dignitatem. Hæc causa est quod ad eos scribens qui ex circumcissione crediderunt quasi gentium apostolus & non hebreorum sciens quoque eorum superbiam suam que humilitatem ipsæ demonstrans meritum officii sui noluit ^{ante} ferre. Nam similimodo & iam hoc postolus propter humilitatem in epistola sua nomen suum eadem ratione non præculta. Epistolam hanc fertur apostolus ad hebreos conscriptam hebraica lingua mississe cuius sensum & ordinem & inens lucas euangelista post excessum beati apostoli pauli greco sermone composuit.

Multifariis multisque modis olim dicitur loquens patribus in prophetis. Ac sic dicit per multos inquit prophetas & diuerso modo maioribus nostris locutus est dicitur. Nam sacra librorum testatur auctoritas. repletur spiritu sancto uel sacra sacerdotali ueste circumdata & uel signis atque prodigijs celestibus admittit plurimos prophetas. Aliter beatus gregorius in moralia dicit quomodo nobis loquitur dominus per semetipsum & enim loquitur per salmistas & testante auidiam quid loquitur in medius dicitur loquitur uero per angelum loquitur & per subiectam creaturam ut in nube inquit hic est filius meus dilectus in quem mihi bene conplacuit loquitur aliquando lucidus ut illud si audieris sine qua es uel bona terra comedetis aliquando uero obscurus iuxta illud. Gladius de uos aut uos in mouero aliquando coniungens celestia cum terrestribus sicut in rubo uel sicut per asinam conprobatur. Nouissime diebus istis locutus est nobis in filio quem constituit heredem uniuersorum per quem fecit & secula. Igitur filium dicitur hominem qui significat heredem meum qui ex semine dauid secundum carnem suam in morte sua credenti uel in se adquisiuit hereditatem factorum seculorum uel uerbum domini per quod cuncta creata sunt uel condita uel heredem uniuersorum dicitur quia alia post mortem patris accipiunt hereditatem hic autem uiuuo a patre & sepe qui non facit accipit & sepe qui facit mittit dicitur & facit & habet. Quicum sit splendor gloriæ & figuræ substantiæ eius portansque omnia uel uerba uirtutis super purgationem peccatorum faciens sed & ad dexteram maiestatis in excelsis tantum melior angelis effectus quanto differentius pre illis nomen hereditauit. Cui enim dixit aliquando angelorum filius meus est uel ego hodie genuite & rursum ego uel illi in patrem & ipse fertur in hunc filium & cum iterum in uero ducit primum genitum in orbem iter rediit. Igitur in quod dicit splendor caritatis ostenditur ex patre & cum patre semper esse sonem in ore credatur ideo ante eiusdem nature atque substantiæ formam signatam filii expressam cuius maiestatis imperio gubernantur cuncta atque librantur aliter splendor gloriæ in se parabilis quia sicut sol non separatur a lumine suo sic nec ab ipso splendor paternæ gloriæ esse

paratur & figura substantie figura quidem pro distinctione personarum portansque omnia uerbo uirtutis supportat enim sine labore idem si habeo portatur labereur perettans sine continuatione circumcidans sine extentione filius meus est & cetera. Beatus quidem agustinus dicit in eternitate sempiternus est cyprianus uero ait filius meus secundum diuinitatem genuite pro parte carnis seu in renouatione baptismi filius ut illud hic est filius meus dilectus non quod aliquod peccatum habuit & ideo ad baptismum uenit si exemplum nobis ostendit.

Et adorant eum omnes angeli dei & id angelos quidem dicit qui facit angelos suos spiritus & ministros suos flammam ignis angelos suos spiritus facit idem ad consolationem hominum quem admodum raphael quid dicitur medicina dei & oculos nobis sanasse prohibetur. Et ministros suos flammam ignis idem in uindicta sicut sodomam angelos delictam legimus & quinquagenarios per heliam & eius precibus deuoratos. Ad filium autem thronus tuus dei in seculum seculi uirga equitatis uirga regni tui. Ironus etenim grecum est quod latinus dicitur sedes quam christus sine fine presedit. Iuxta illud dedit illi nomen quod est super omne nomen ut in nomine ihu omne genua flectatur caelestium ter restrium & infernorum & omnis lingua confiteatur qui ad dicitur ihu christus in gloria edificatus. Per uirgam & enim sceptrum regnum intellegimus sicut enim rex potestates sua alios contempnit. Alios remunerat ita & deus reddit singulis opera eorum. Dilexisti iustitiam & odisti iniquitatem propterea unxit te deus solus & ite preparat tuis qui tunc quis unxit & quem unxit & de quo unctio nem accepit. Unxit pater filium unctio nem spiritus sancti preparat tuis participibus tuis participem dicit in nomine quia reges & prophete in ueteri testamento christi nuncupantur sicut & dominus ihu christus dicitur. Ergo sicut diuinitas christi super omnes angelos ita & humanitas super omnes homines est. Et tu in principio domine terram fundasti & opera manuum tuarum sunt caeli ipsi peribunt tu autem permanebis & omnia sicut uestimentum tuum & rescent. Et uelut amictum inuolues eos & mutabuntur tu autem idem ipse es & annitui non deficient. Principium & enim filium intellegimus per quem pater creauit omnia iuxta illud omnia per ipsum facta sunt & sine ipso factum est nihil manus quippe idem uerbum siue uirtus uel potestas designatur ut ibi fecit deus firmamentum diuisitque aquas que erant sub firmamento ab hisque erant super firmamentum & factum est ita ipsi peribunt idem nouimus perire aliqua in creaturis & deum permanere & si permanent quedam cum deo que facta sunt ad non manent in se sed in deo non recedendo ab eo. Et angeli facti sunt sed in illo igne non peribunt nec scieus sicut nec tres pueri in camino ignis & qui ipsi caeli dicti sunt qui enarrant gloriam dei per quos dominus in tonitruo & portante eum in corporibus suis secundum uestimentum in idem secundum corpus peribunt quod dominus uestimentum animi nominata.

ut dicens non est anima plus quam scia & corpus quam uestimenta & si perit & corrumpi
 tur exterior homo interior tamen renouatur de die in diem. Et si peribunt non tamen in
 æternum & si hoc sicut uestimentum mutat ille tempor idem quod dixit ego sum qui sum celi
 uero caelorum superiores firmamento utrum & ipsi periturus sunt igni a nullo qui & a
 diluuiio perierunt disceptatio inter doctores nec facile explicari potest. Ad quem au
 tem angelorum dixit aliquando se de adextris meis quoad usque ponam inimicos tuos sca
 bellum pedum tuorum. Id est ideo ad dextris dicit ideo quia nihil in regno celestis sinistrum
 sub scabellum pedum suorum inimicos poni dicit hoc est ut poenitentia purgati efficiantur
 super quos humilata superbia requiescere possit sepe enim scabellum pedum dei scilicet scrip
 turam estatur. Nonne omnes sunt administraturi ipsi in ministerium missi propter eos
 qui hereditatem capient salutis hec dicens apostolus ostendit quia ad bonos angelos mitti
 untur ad malos uidelicet & malis sicut in cheas propheta uidit angelos ad dextris dei & sinistris in
 dextera & enim di boni in sinistra aut mali ad stare dicuntur. Unde dicit inquit quis decipit &
 aethab aduersarium respondit se legitimus ego decipiam eum uadam & erospismendax in ore om
 nium prophetarum eius unde & psalmista dicit in missiones per angelos malos. Boni mittun
 tur sicut ad zachariam & ad abraham uel ceteris bonis. Propter ea haec abundantius oportet
 nos obseruare etiam; audiuimus ne forte effluamus ex parte si dicitur dicitur ad dilectos ut filium
 suum pro nobis traderet & etiam & angelos in ministerium ad eos qui hereditatem capient sa
 luti mittit ad tenuius quod bonum est operari debemus ne damnationem mereamur. Si
 enim qui per angelos dictus est sermo factus est firmus & omnis preuaricatio & inoboedientia
 accepit iustam mercedis & retributionem quomodo nos effugiemus si tantam neglexeri
 mus salutem & per sermo & enim dictus firmus factus est quando lex data fuit & adam preua
 ricans preceptum dei atque diabolus in superbiam se eleuans iectus unus a paradiso alius ex celo
 quomodo nos uindicta me uadere ualeamus si mandata christi non impleamus. Quae cum in
 cum accepit & enarrari per dominum ab eis quia audierunt in nos confirmata est contestatio dei signis
 & portentis & uariis uirtutibus & spiritus sancti distributionibus secundum suam uoluntatem. quae
 cum id est salutis in initium accepit & hoc est nouum testamentum quia cum iohannes tradi
 tus fuit exinde dominus ihesus predicare coepit penitentiam agite ad propinquabit enim regnum
 celorum ab his qui audierunt id est ab apostolis in nos confirmata est hec dicens apostolus
 cum reliquis fidelibus se coniungit si uerum dicitur apostolus. Contestatio dei id est ut ipse
 dixit sicut in sume pater & ego mitti uos. Signis id est presentibus; portentis id est prodigiis de
 futuris scilicet & uariis uirtutibus & cetera id est dedit apostolos uel ad imitatores eorum potes
 tatem hanc iuxta quod ipse in euangelio dicit ite predicate omni creature quae sub celo est

& in subsequens inquit demonia eicit leprosus mundate mortuos suscite &c &c
15 non enim angelis subicit dicitur de terra futurum de quo loquimur. ac si dicat non angelis
15 sed xpo estatus est autem quodam loco qui dicitur quid est homo quod memor est eius aut filius
hominis quia in uita cum in uita eum paulominus ab angelis gloria & honore coronasti
eum & constituisti eum super opera manuum tuarum omnia subiecisti sub pedibus eius aliud
est enim homo & aliud filius hominis non omnis ^{homo} hominis filius adam filius dei uos filius ho
minis. eo quod de homine suscepit carnem adam non est genitus neque ex homine factus sed
de terra plasmatus est xps de uirgine secundum carnem natus possumus & homines ante
baptismum uocari homines filii post baptismum filii homines sicut scriptum est nisi quis
renatus fuerit ex aqua & sps sco non habebit uitam in se manentem. Quod dicit memor est
eius non ideo dicit quod obliuio sit in deo sed de memorare ad implere est ac si dicat magnum est
hominem quod suscepisti. Carnem de homine pro eius redemptione percipisti patrem adam
percipisti & carnem. Quam uenisti ex homine sed hanc uenisti quando carne accepta resur
cristi. Uel uenisti per angelum ut illud angelus confortans eum & factus est sudore eius sicut
guttae sanguinis. Quia non est eum id est pro parte carnis quia angeli nec ex homine nati sunt
nec carnem habuerunt siue per contumeliam crucis minorasti. Gloria id est in eius discessu
inferi claruerunt honore cum uicit mortem coronasti eum circumdatus sanctorum choro tri
umphans rediit ex inferno. Constituisti eum super omnia opera manuum tuarum omnia
subiecisti sub pedibus eius. Id est in omnia subiecta propter eum qui sub illa subiecit q
in celo & q in terra sunt. Ut omne genua flectatur caelestium terrestrium & infernorum
& omnis lingua confiteatur quia dicitur in gloria estis patris uel subiecit omnia. Cum as
cenderit celos. In eo enim quod omnia subiecit nihil demisit non subiecit tunc nunc aut
nec dum uidimus omnia subiecta ei ideo dicitur non omnia ei nec dum subiecta est id est propter hereticos
uel malos sed cum tradiderit regnum deo & patri tunc omnia eierunt subiecta. Cum autem
quod modico quam angelum minoratur. uidimus ihm propter passionem mortis gloria &
honore coronatum ut gratia dei pro omnibus gustarum mortem hęc dicit apostolus os
tendit xpm. Pro parte carnis minoratum quod non & gratiam diuocat eo quod gratis non
15 meritis nostris facientibus. & deo redempti sumus. Dicitur enim eum propter quem omnia
& propter quem omnia qui multos filios in gloriam aduxerat auctorem salutis eorum pro passi
ones consummare hęc dicitur ostendit omnia propter semetipsum fecisse & apparere quia
nisi xps passionem crucis sustinuisset nequaquam mundus fuisset & redemptus.
Qui enim sanctificat & qui sanctificantur ex uno omnes propter quam causam non confunditur
fratres suos uocans narrabo nomen tuum fratribus meis in medio ecclesiae laudabote & te
ix

egero fidei sineum & iterum hic ostendit secundum carnem ex una eademque massa
 & xpi in eum qui scificat & nos qui ab eo scificamur. Ecce ego & puer mei quos mihi dedit
 deus hic credentes in xpo non secundum aetatem sed secundum innocentiam significat.
 Quia ergo pueri communicauerunt carne & sanguini & ipse similiter participauit isdem
 ut per mortem hoc est quod dicit quoniam sicut xps secundum adsumptionem hominis par
 ticipet in hoc pontifex fuit. Ita & nos credentes in ipso per communionem carnis & sanguinis
 55 confortes eius efficiamur. Destruere & eum qui habebat mortis imperium idem di
 abolum & liberare eos qui timore mortis per totam uitam obnoxierant seruituti
 eius. Ac si dicat ut destruat eum qui mortis imperium habebat xps moriens et resur
 gens ut uiuorum & mortuorum dominetur in cruce destruxit diabolum & quoniam diabo
 lus dici piens eum per ipsam & iam contra adam preualuit. De cetero propter preua
 ricationem dimiserunt id quod erant secundum corpus mortales permanere ideo
 dicitur Cum enim iusti reciperint beatam & sempiternam uitam tunc cessat
 60 seruitus timore mortis. Nusquam enim angelus adprehendit sed semen habrahe
 adprehendit unde debuit per omnia fratribus ad similitudinem misericors fieri & fidelis
 pontifex ad dnm ut repropitia redderetur populi. Ac si dicat ideo dnm angelicam naturam
 adprehendere noluit. Nisi semen habrahe adprehendit ut per carnem per quam pecca
 tum ad miseriam ipsi redimeremus. In eo enim in quo passus est ipse temptatus potens
 est eis qui temptantur auxiliari. ipse etenim temptatus est iuxta quod in euangelio di
 citur & recessit ab eo ad tempus. idem diabolus usque ad passionem ideo & quoniam manentur
 potens eis opem prestare beato iacob testante fidelis deus qui non patitur nos tentari
 super id quod possumus sustinere. Unde frater sci uocationis celestis participes consi
 derate apostolum & pontificem confessionis nre ihm qui fidelis est & qui fecit illum
 hoc dicens ostendit dnm ihm oboedisse patri usque ad mortem & fidelem eum eis fuis
 se qui fecit illum idem ex semine dedit secundum carnem & nos ammonuit & in capti
 uitate quod xps fideles pareamus. Sicut & moyses in omni domo illius amplioris enim
 gloriae istius per moysen dignus habitus est quanto ampliore honorem habet domo qui fa
 bricauit illam omnis namque domus fabricatur ab aliquo qui autem omnia creauit
 deus & moyses quidem fidelis erat in tota domo eius tamquam famulus in testimonium
 eorum qua edicenda erant xps uero tamquam filius in domo sua qua domus su
 mus nos fiduciam & gloriam spei usque ad finem firmamur & ineamus. Igitur dnm
 ihu xpu formam serui accipiens nihil adsumsit angelicae creaturae sed ex massa
 humane substantie homo factus & natus est hoc autem contra eos ualde qui putant

pro peccato angelos animas effectos nascentibus humanis corporibus infundi. Uel usque
ad finem dicit. id est usque ad finem mortis iuxta illud qui autem perseuerauerit usque in
finem hic saluus erit. siue ut credamus christum dominum & hominem esse. Quapropter sicut
dicit spiritus sanctus hodie uocem eius audieritis nolite obdura recordamur. hodie enim pro
toto tempore uel spatio uitae istius designat hoc loco & ne obdurentur corda uestra nobis
praecipitur israel & enim propheta duro corde praedixit. Unde & stephanus inquit duro
ceruice & circumcisio corde & qui habet aures audiendi audiat & alibi auferam a uo
bis cor lapideum & dabo^{bo} uobis cor carneum. Sicut in exacerbatione secundum diem
temptationis in deserto. Ubi temptauerunt me patres uestri probauerunt & uiderunt
opera mea. hec dicens apostolus ostendit quia pro eo quod ad aquam contradictionis is
raheliticus populus in uisum mutauit & moyses debuit eum in terram re promissionis non
intrasse tunc loquitur plebem suam dicit non solum illam plebem suam quam non reppulit
sed etiam omnem plebem suam id est iudeorum aliquando enim audierant per moysen uo
cem domini obdurauerunt corda sua modo mollescant corda uestra uos itaque nolite obdura
re corda uestra quomodo populus ille in deserto temptauit dominum & disciplinam accepit
ad emundationem ut non esset desertus ad deum. Ubi temptauerunt me patres uestri
probauerunt. Ac si dicat nolite eos imitari patres uestri erant sed si non fueritis imitati
patres uestri erunt si qui ad illis nati estis patres uestri erant & si gentes uenerunt ad domi
num sicut dicit hieremias ad gentes uenerunt ab extremis terrae & dicent uere
mendatum coluerunt patres uestri. Cur illos quibus tanta beneuolentia & misericordiam
prestauit non ueneritis ubi ipsam perfidem mundi quae occurrunt & uiderunt opera
mea ac si dicat xlannis uiderunt opera mea & xlannis exacerbauerunt me ante illos
miracula in mecum mori faciebam et ipsi magis corda obdurabant. Quadraginta
annis proximus fui generationi huic. quidem proximus id est praesentia uisum illis
in signis & uirtutibus meis & non unum diem aut duos sed xl annis proximus fui
generationi huic & dixi semper errant corde hoc significauerunt xl anni quod est
semper quadraginta generum enim ista numerus indicat integritatem seculorum uita
quam perficiantur secula per hunc numerum & sicut illi quadraginta annos
quod significat seculum errauerunt corde & resisterunt deo in illis uoluit osten
dere quia non desunt usque in finem seculi qui amariscunt deo. Et si non cogno
uerunt uias meas sicut iurauerunt in ira mea sunt in requiem meam. sane
loquid dominum magnum esse. quanto magis iurare & sibi hominum iuramentum esse quan
to magis dominum quia & iurationem ad confirmationem uoluit esse per se & ipsum

iurat quia non habuit maiorem p^{er} quem iuravit & p^{er} semetipsum confirmat promissua
 & in anis suis & illos probatos nos audiamus illigitur sunt propter incredulitatem
 reprobationis intramus propter credulitatem illi qui crediderunt intrauerunt
 in requiem quia non tepellit d^{omi}ni plebem suam ita & enim nec obliuio nec ignoran
 tia non cadit in d^{omi}no sed iuxta eius uindictam p^{er} almistam designat. Uidetis si ne for
 test in aliquo uestrum cor malum incredulitatis discedendi ad o^{mn}iuo sed o^{mn}iam in uo
 men ipsos per singulos dies donec hodie cognominatur ut non obduratur quis ex
 uobis fallacia peccati participes enim x^pi effecti sumus si tamen initium substan
 tiæ eius usq; ad finem firmè & tenemus. Igitur hoc loco specialem auctoritatē
 & dominationem ostendit sp^{iritu}s s^{an}c^ti sicut plurib; locis apostolorum actus testatur uolu
 men & ostendit multos uocatos paucos uero electos usq; ad finem firmè & initium
 substantiæ eius & in eodict id: ut credamus quod ille qui coequalis p^{at}ri in itiu
 sump^{er}it ex matre. Dum dicitur odie si uocem eius audieritis nolite obdura re
 corda u^{er}a quem admodum in illa exaceruatione quidam enim audientes exacer
 bauerunt si non uniuersum si qui profecti sunt ex egypto p^{er} mo^{ysen} quib; autem in
 fensu est xl annos non illis qui peccauerunt quorum cadauera post^{er}ata sunt
 in deserto quib; autem iurauit non introire in requiem ipsius nisi illis qui incre
 duli fuerunt & uidemus quia non potuerunt introire in requiem ipsius propter
 incredulitatem. Timeamus ergo ne forte relicta pollicitatione introeundi in
 requiem eius existimetur aliquis ex uobis de e^o & enim & nobis nuntiatum est quem
 admodum & illis sed non profuit illi sermo si auditus non admixtis fidei ex his que
 audierunt ingrediuntur enim in requiem qui credidimus quem admodum dixit
 sicut iura u^{er}a in iramea si introibunt in requiem meam. Igitur ad mon^{it} apostolus
 fideles gentes uidelicet & iudeos ut caueant ne preceptum d^{omi}ni preuaricent neque
 in malis operib; duricordis sint ut in requiem d^{omi}ni ingredimereantur; qui illi quò de
 egypto exierunt & p^{er} mare rubrum transierunt habentes intellectum atq; & tamen
 istam axx uidelicet annis & infra qui uocem d^{omi}ni audierunt & p^{er} preuaricantes non
 obtemperauerunt in terram re promissionis non introierunt; Etæquidem
 operib; ab institutione mundi factis dixenim quodam loco die septima sic &
 requieuit d^{omi}ni die septimo ab omnib; operib; suis & in istorum rursus si introibunt
 in requiem meam; q^{ui} ergo sup^{er} quosdam introire in illam & huic uobis prioribus
 ad nuntiatum est non introierunt propter incredulitatem p^{er} t^{er}tiū minax
 diem quendam hodie in dauid dicendo; post tantum temporis sicut supradictu^{us};

hodie si uocem eius audieritis nolite obdura recordari. Nam si iesus requiem
prestis & nunquam dicitur alioq; & un post haec dicitur; relinquatur sabbatissimus
populodi qui enim ingressus e in requiem eius & iam ipse requieuit ab operibus suis
sicut a suis dicitur; Igitur terra illa repromissionis quam dicitur populo israhelico pro
miserat figurabat uiuentium terram de qua propheta ad loquitur dicens credo
uidere bonam in terra uiuentium; sabbatum quem ipsi precipiente dno colebant
qui requies interpretatur significabat sabbatum fidelium id e requiem re
quiorum & sicut ceruantes israhel tunc in repromissionis terram non intra
uerunt; Ita qui non obediunt euangelio xpi non intrabunt in requiem ipsius quod
est uiuentium terra; Festinamus ergo ingredi in illam requiem ut ne in idipsum
quis incidat incredulitatis exemplum uiuentium est sermo dni & efficax & penetra
bilior omni gladio ancipiti; Ac si dicat summo pere ei obtemperemus & in requi
em eius percipiamus nos preparemus eum q; timeamus quia qui tunc iudicabit
potest & modo uiscere iuxta illud sermo quem locutus sum ipse uos iudicabit in no
uis sima die; efficacem eum dixit uide accutum atq; ancipitem dicit penetrabilio
rem gladio id est qui iudicat in corpore uide licet & animam presenti tempore & fu
turo ut illud eum timeo qui potest animam & corp; perdere in gehennam; et
per tingens usq; ad diuisionem animae ac sps conpagum quoq; & medullarum &
discrator cogitationum & intentionum cordis & non est illa creatura inuisibilis
in conspectu eius; Omnia autem nuda & aperta sunt oculis eius ad quem nobis sermo
diuisionem animae ac sps dicens ostendit xpm pos se discernere inter animam
& spm alius uero nullus ista in ipso ita discernit & sic & paulus distinctionem in
ter animam & spm posuit dicens dicitur autem pacis sci fide & uos per omnia ut inte
ger sps uir & anima & corpus sine quere la in aduentum dni in ihu xpi serue
tur & alibi uis it scia & corpore & spu & illud benedicite sps & animae iustorum
dnm; Contra hereticos uero qui obiciunt dicentes aliud e animam aliud spm abe
mus testimonia multa q; eos repudiamus de hoc quippe in ueteri testamento
dicitur & spirauit in eum spiraculum uitae; & factus e adam in animam uiuen
tem atq; his de paulus inquit testis enim mihi est dicitur cui serui in spu meo
propheta uidelicet sic loquente ego feci omnem flatum quod autem dicit nuda
& aperta sunt oculis eius ostendit quod in omni loco oculi dni speculantur bonos
& malos; Habentes ergo pontificem magnum qui penetrat in celos ihm fi
lium dicitur teneamus confessionem non enim habemus pontificem qui in pos

sit compati infirmitatibus nisi temptatum autem pomnia pro similitudinem
 absque peccato ad eam usque ergo cum fiducia ad thronum gratiae ut misericordiam con-
 sequamur & gratiam inueniamus ⁱⁿ auxilio opportuno. Hec dicens apostolus osten-
 dit dominum non pro se sed pro salutem rationem ut passionem sustenuisse
 & ideo dicit ad quem nobis sermo ac si subaudiatur. uel uti dicat ut sciat de isto
 qui hoc potest facere & talis quem admodum dixit est uobis ^{tuus} ~~predicatur~~ qui & temp-
 tatus absque peccato idem qui conceptus de peccato sicut nos non fuit ad eam usque cum fi-
 ducia ad thronum id est uita illa beata futura. Uel ecclesiam per sententiam thronum gra-
 tiae dicit iuxta illud thronus dei decem milibus multiplex milia legantium. Et gratiam
 inueniamus id est ecclesiam iuxta illud domini quorum remiserunt peccata remittun-
 tur eis in auxilio quippe oportuno dicit ut tibi adiutor in oportunitatibus in tribulatio-
 ne; Omnis namque pontifex ex hominibus adsumptus pro hominibus constituitur in
 hisque sunt ad dominum offerat dona & sacrificia pro peccatis qui condolere possit his qui
 ignorantiter errant quoniam & ipse circumdatus infirmitate & propterea debet quem ad-
 modum & pro populo. Itaque & pro semetipso offerre pro peccatis nec quisquam
 sumit sibi honorem sed qui uocatur ad deum tamquam aaronita & christus non semetipsum
 clarificauit ut pontifex fieret sed qui locutus est ad eum filius meus est uero hodie ge-
 nuite; quem admodum & in alio loco dicit tu es sacerdos in aeternum secundum or-
 dinem secundum ordinem melchisedech. Hec dicens apostolus ostendit sacerdotibus
 uel pontificibus iudeorum peccata populi dimitti non posse sed per christum remissionem
 peccatorum consequi non meritis nisi facientibus sed misericordia illa proueniente
 pro meritis. qui nobis conuersis peccata dimittit uerum & iam & bene operan-
 tibus praemia largire promittit; & ipse circumdatus est id est sanare possit ^{his} qui ignora-
 bant dominum; non semetipsum clarificauit id est non semetipsum magnificauit dicens
 non ueni filius hominis ministrari sed ministrare; Quin diebus carnis suae pre-
 ces supplicationesque ad eum qui posuit illum saluum amorem facere cum clamore
 ualido & lacrimis offerrens ex auditu pro sua reuerentia ^{& quidem} & filius didicit ex
 hisque passus est ob obedientiam & consummatus factus est omnibus obtemperantibus
 sibi causa salutis & ergo appellat ad deum pontifex iuxta ordinem melchisedech. die
 & enim pro parte carnis dicit cum clamore ualido id est clamore eius ad patrem
 dicens patrem in manus tuas commendo spiritum meum & lacrimis offerrens ut illud
 factus sudoreus sicut guttae sanguinis pro reuerentia sua dicit eum ex auditu
 id est pro illa de qua loquitur dominus deus meus ut qui non dereliquit me; Et consu-

tuis dignae paenitentiae agantur. uel de uirginitate quidam uolunt intellegi ut
 postquam corrupta uirginitas fuerit non sit integritas ut ante fuit unde in
 apocalypsin legitur ubicumque ierit agnus sequuntur illum uirgines enim sunt
 & alibi de corruptis dicitur sequuntur agnum. Si non quocumque ierit & can-
 ticum audire possunt cantare neque uent uel contra nouationum hereticum qui
 dicebat postquam homo per baptismum ablutus erat & postea ipsum
 baptismum sordidabat & iterum ad penitentiam se conuertebat.
 quia si hoc remedium animae inuenire non potuit & quod absit
 hoc corda fidelium credere apostolus quidem non ad hoc dicit ut peni-
 tentiam destruat sed timorem inuincit. Crucifigentes semetipsos & ipsos filium dei.
 id est postquam homo peccat iterum xps pro ipso pati debeat nisi iudicimus fruc-
 tus dignae penitentiae agantur & ostentui habentes id est in nobis probrium. Ter-
 ra enim sepe uenientem super se bibens imbrem et generans herbam opportunam
 illis a quibus colitur accipit benedictionem a deo. apostolus quippe per metaphoram
 loquitur. hic terram homines fideles appellat quidem imbre doctrinae xpianae irrigan-
 tur & faciunt fructum alii centesimum alii sexagesimum alii tricesimum ta-
 lis quippe terra opportunae a quibus colitur & accipit benedictionem illam unde
 dominus in euangelio dicit. uentis benedicti patris mei possident regnum. Quae
 autem proferens spinas & tribulos reprobae & maledicta proxiما cuius consum-
 matio in combustionem, & hic similiter per metaphoram loquitur de homine
 peccatore qui in uicis & in peccatis noxiis detinetur quid dignus est audire senten-
 tiam saluatoris nisi ligatis manibus & pedibus proicite illum in tenebras exteriores
 ibi erit fletus & stridor dentium. Confidimus autem in deo uobis dilectissimi meliora
 & uiciniora salutis bonus hic doctor laudando illos prouocat ad profectum ut in se
 cognoscant uicinam salutem pro operibus suis praecipue non supra dictam sententi-
 am audire quam peccatores audituri sunt & impii. Tamen etsi ita loquimur non
 enim iniustus deus ut obliuiscatur operis uostri & dilectionis quam ostendistis in no-
 mine ipsius qui ministratis sanctis et ministratis. Ac si dicat non iniustus deus malapro-
 bonis uobis retribuet si unicuique reddet secundum quod gesserit & bonis bonis & ma-
 lamalis. Cupimus autem unumquemque ut in eandem ostentare sollicitudinem
 ad expletionem spei usque in finem. ac si dicat in supra dicta doctrina unde inbuti estis
 uos usque in finem perseuerantes. unde dominus in euangelio dicit qui perseuerauerit usque
 in finem hic saluus erit. ut non segni efficiamini id est pigri in mandatis dei. Uo-

rum imitatores eorum qui fide & patientia hereditabunt promissiones. Ac sic dicit
dignum est ut patres suos habraham & ceteros pro fide & patientia eorum imita
mini. habrahe namque promittens dicit quoniam neminem habuit pro quem iurare
in maiorem iuravit pro semetipsum dicens non habuit consimilem aut superi
orem cui semetipsum compararet nisi benedicens benedicam te & multipli
cans multiplicabo te nisi quippe aliquoties non semper pro dubitatione po
nitur hic uerum magis pro adfirmatione. Ac sic dicit benedicam te & multipli
& multiplicabo te. Idem in egypto sementuum post quadringentos
annos & sic longanimiter ferens. idem non ad presens sed quod futu
rum erat longa tempora credit firmiter. Adeptus est promissionem. hoc est
consecutus homines enim pro maiorem sui iuravit & omni controuersia eorum
fines ad confirmationem eius iuramentum. In quo habundantius uolens dicit os
tendere pollicitationes heredibus immobilitate consilii sui interpositum iurandi
dum. Ac sic dicit homines quippe carnales pro maiorem sui iuravit & iuramen
tum eorum finis est controuersiae ita et dicit uolens ostendere promissiones here
dibus semen habrahe terram pro promissionis & filii sui imitatores illius terram
uuentium ut firmiter ac tenaciter crederet & ut immobilitatem consilii sui inter
posuit iurandum. Ut per duas res immobiles inpositibilem terram. Duas
res immobiles dicit sermonem quippe & iuramentum. Fortissimum solacium
habeamus qui confugimus ad tenendam propositam spem. firmiter hoc creda
mus. Quam sicut anchoram animam habeamus tutam hac firmam & inceden
tem usque ad interiora uelaminis. ubi praecursor pro nobis introiit. Anchora
quippe in terra firmiter tenetur. Nisi uero anchoram in caelo habeamus. Firmam
accutur usque ad interiora uelaminis dicit idem super celos ubi praecursor pro nobis
introiit christus. Secundum ordinem melchisedech pontifex factus in genium.
Dicit christus secundum ordinem melchisedech. Pontifex non pro ordinem aaron qui ex
tribulatus sacerdos factus est manifestum est quod ex tribu iuda horatus est christus ex quo nul
lus de sacerdotibus uiris propter istum fuit. Hic enim melchisedech rex salem sacerdos
dei summi melchisedech iustitiae idem rex iustitiae sacerdos dei summi dicit non sa
cerdos idolorum & ad distinctionem aliorum deorum dei summi dicit. Qui ob
uia habrahe regresso accedere regum & benedixit ei cui decimas omnium diuisit
abraham regresso habrahe accedere regum dicit quando rex senaar et rex pontiae
& rex elamitarum et rex gentium inierunt bellum contra regem sodomorum

et regem gomorrae et regem adimae et regem soboth et segor quinque isti reges ceciderunt a su-
 pradictis quattuor postea uero quattuor isti ceciderunt ab abraham cum tricenis
 decem & octo uer naculis loth nepotem suum ce. si ipsi reduxit cum omnis spolia ideo
 quippe abraham regresso a cede regum dixit benedixit ei de melchisedech abraham
 decimas omnium diuisit. Primum quidem quia inter praefatur rex iustitiae
 Deinde autem rex salem quod est pacis sine patre sine matre sine genealogia neque initium
 dierum neque finem ut a habens ad similitudinem filii odiani & sacerdos in
 perpetuum. Apostolus uolens generationem melchisedech non ex semprogenie unde
 abraham sed ex ham cuius posteritatem subsequenter scriptura non memorat non
 ginem trahere. Ebraydici uero quod sem filius noe fuit & cui abraham decimas in ge-
 neratione anoefuit & dicunt quod adhuc centum annis uixit sed ipse sem post abra-
 ham. Alii dicunt quod ipse melchisedech angelus fuit & Alii spiritus sancti uolunt acci-
 pere quod absit a corde fidelium hoc credere sine patre & matre dicit non quod patre
 et matrem non habuisset sed genealogia illius non memoratur quia nihil de sacer-
 dote narrat sicut de iohanne in euangelio de uxore zachariae legitur & uxor illius
 de filiabus aaron ut in lege narrat nemo copulatur cum uxore nisi de tribus sua. Si
 ne initium dicit non ostendit quando in ministerium leuitarum ascendisset & iuxta
 consuetudinem legis sacerdotum a uicesimo quinto anno introibant neque finem
 dicit quia consuetudo erat ut post quinquagesimum annum custodes suorum
 fierent. Ideo ista supradicta omnia de melchisedech dicta sunt quia ex tribus sa-
 cerdotum non fuit ut per omnia ad similes & filium dei in saluatorem uentis sine pa-
 tre carnali in terra sine matre in caelo sine genealogia id est secundum diuini-
 tatem. Ut propheta dicit generationem quam quis enarrabit neque initium neque fi-
 nem dicit quia semper sine initio est & sine fine & aeternus & quo equalis patri
 ante saecula semper natus. Intuemini autem quantum sit hic cui decimas de-
 dit de praecipuis habraham patriarcha. hoc paulus iudicis dicit ad quos episto-
 lam hanc distinauit ac sic dicit aspiciete & intellegite quam magnus hic sacerdos
 melchisedech qui figuram christi gestabat dum tam magnus patriarcha abraham
 ei decimas dedit de praecipuis quibus habebat intellegitur hic quod subsequenter
 dicit quod minus est meliore benedicitur. Et quidem de filiis leui sacerdotum
 accipientes mandatum habent decimas sumere a populo secundum legem id est
 a fratribus suis quamquam et ipse exierunt de lumbis habrahae quamuis & a fra-
 tribus suis sacerdotes de tribu leui decimas sumant in his sacerdos de tribu leui

non erat quidecimas abraham sumpsit quia nec saluator n^r cuius figuram
hic melchisedech gestabat rex de tribu leui sed ex iuda ortus est cuius sacerdotium
in eternum manet unde & subsequitur Cuius autem generatio non ad nume
ratur in eis. idem filius leui melchisedech ut superius ait sine matre & sine gene
logia uel xpi generatio p^r diuinitatem non ad numeratur iuxta illud genera
tionem eius qui se narrabit & iohⁿ anⁿem oscit filium nisi pater & c^{etera}. Decimas
sumsit ^{ab} abraham & hunc qui habebat re promissiones benedixit abraham
cui promissit d^e quod in semine eius benedicerentur omnes gentes. Sine
ulla autem contradictione quod minus est a meliore benedicatur. Ad proba
tur hic melior melchisedech est quam habraham & sacerdotium eius quam le
uitarum unde & sequitur. Et hic quidam decimas a morientes homines accipi
unt sacerdotes de tribu leui. Ibi autem contestatus qui uiuit. Iuxta illud tu
es sacerdos in eternum secundum ordinem melchisedech. Et ut ita dictum
sit p^r abraham decimas accepit id est leui de fratrib; suis decimatus est hoc est in lum
bis abrahe qui ab abraham melchisedech decimas dedit & benedictiones ille car
naliter p^r tinebant ad leui & figurabant quod ipse decimas acciperet & de fratrib;
suis. Spiritualiter ad xpm p^r tinebant. Et leui qui decimas accepit decimatus est
adhuc enim in lumbis patris erat quando obuiauit melchisedech. Si ergo con
summatio p^r sacerdotium leuiticum erat populus enim sub ipso legem accepit.
Quid adhuc necessarium secundum ordinem melchisedech alium surgeret sacerdo
tem & non secundum ordinem aaron dicit translato enim sacerdotio necesse est
ut legis translatio fixa in quo enim h^{ec} dicitur de alix tribu est de qua nullus altario
p^r p^rsto fuit. manifestum est enim quod ex iuda ortus sit d^e n^r in qua tribu nihil
de sacerdotib; moyses locutus est. Et amplius adhuc manifestum est si secundum
similitudinem melchisedech exurgat alius sacerdos. Ideo h^{ec} dicit ne quis hoc
loco aestim & in benedictione abraham semine eius omne benedictum qm leui
qui adhuc in lumbis patris erat dicitur est decimatus sed illud ostenditur facta
sacerdotii comparatione melchisedech est meliorem quam imaginem pontifica
tus quod in eternum suscepturus erat xps ante praecessit. et ubi dicit populus
sub ipso legem accepit interpositio est id est sub suis nepotib; moysi et aaron qui
in quarta generatione futuri erunt. Translatum sacerdotium dicit id est
de leui & aaron ad xpm. Quia non secundum legem mandatum carnalis fac
tus est sed secundum uirtutem uitae insolubilis contestatur enim qm tu es sa

cerdos in æternum secundum ordinem melchisedech. hæc dicens ostendit quoniam
 melchisedech ad deum sacerdos est constitutus & non sicut aaron amor si per hominem
 pontifex ordinatus est in hoc secundum ordinem eius christus sacerdos in per se & uo
 nuncupatur quia & ille carnales uictimas non offerebat sed portionem & p
 cendō supplicabat. Reprobatio quidem fit precedentis mandati propter infirmi
 tatem eius. Et inutilitatem nihil enim ad perfectum adduxit lex. Quomodo
 dicit legem infirmam esse & neminem ad perfectum adduxit sedum dilectiōis & prox
 imi ubi mandatur iuxta quod in euangelio legimus dominum respondisse ad legis pe
 ritos mandatum primum. Diliges dominum deum tuum, secundum autem simile
 huic diliges proximum tuum sicut teipsum in his duobus mandatis tota lex pendit
 & prophete continentur enim quoniam deo perfectio ibi non erat quia dilectio inimicorum
 in ea constituta non inueniebatur. Unde dominus dicit non uenis soluere legem sed
 adimplere & in subsequentibus diligite inimicos uros & benefacite his qui uos ode
 runt & ideo perfectio non in ea sed in nouo testamento reperitur. Aliter
 nihil ad perfectum duxit lex. ideo quia ante passionem domini omnia ad infernum
 descendebant propter peccationem adae post passionem uero christi anime
 sanctorum celestia penetrant. Unde paulus dicit cupio dissolui & esse cum christo &
 dominus in euangelio ubi cumque fuerit corpus illius congregabuntur aquile & prophe
 ta credo uidere bonum ad dominum in terra uiuentium reprobatio quidem fit precedentis
 mandati. Unde esaias dicit ne ad ferat ultra sacrificium frustra incensum
 abominabile est mihi. ne omnia & sabbatum & festiuitates alias non feram
 coetus uros kalendas uros & sollemnitates uros odiuit anima mea propter in
 firmitatem eius at ut illud oculum pro oculodentem pro dente. & inutili
 tatem inquit quia peream nullus ad caelestem patriam remeabat sicut se
 quitur ut supra nihil enim ad perfectum adduxit lex subauditur perfectio
 in christo consummata est ut illud dominus lex & prophete usque ad iohannem de se
 quitur. Introductionem uero melioris spei per quam proximam ad dominum quia
 per christum uitam illam praecipimus quam iuxta illius pauli sententiam nec ocu
 lus uidit nec auris audiuit nec in cor hominis ascendit quia per uerbum dei dili
 gentibus se. Et quantum est non sine iure iurando. Magnus est dum uerbum dei
 manentem caelum & terram transeuntem scripturam testatur. quanto ma
 gis dum iuramentum addit. Aliquidem sine iure iurando sacerdotes fac
 ti sunt. & ideo sacerdotium eorum in per se & uo manet. hic autem cum iu

reuerendo per eum quid dixit ad illum. iuravit dñs & non penitebit eum tu es sa-
cerdos in aeternum. Hic dicens ostendit sacerdotium xp̄i in & eternum ma-
nere & ideo dicit cum iure iurandi facilius humanitas sua credere possit
quod dicuntur. Q: ritur quomodo dicit iuravit dñs & non penitebit eum dñs
alibi dicit penit & in eum fecit se in terra & penit & in eum saul elegit se in reg-
num non quod dñs aliquid peniteat sed illos facit penitere qui mandata eius non im-
plent sicut illi penituerunt qui in eum diluuium non audierunt uel non penitebit
idē non mutabit. In tantum melioris testamenti sponsor factus est h̄s. quia
sacerdotium eius pp̄ & uam manet & ipse interpellat pro nobis. Et aliquidem
plures facti sunt sacerdotes idcirco quod morte prohiberentur p̄ manere. hic au-
tem eo quod maneat in aeternum sempiternum habet sacerdotium. Unde et
saluare potest in per p̄ & uam accedentes per se in eum sum. ad dñm semper uiuent ad
interpellandum pro eis. hic ostendit non sacerdotium secundum ordinem leui
manere sed xp̄i sacerdotium p̄petuum nec et salutem humani generis dantem.
Talis enim dicebat ut nobis eet pontifex sc̄s innocens in pollutus. Idē interces-
sor & mundus et sine ulla contrarietate peccati et absq; semine uiri. Segregatur
a peccatoribus. quia peccatum non habuit nec inuentus dolus in ore ipsius. Excel-
siore glis factus. super omnem creaturam regendo et sustinendo gubernando
& dominando. Quia non ab & cotidie necessitatem quem admodum sacerdotes
prius pro suis delectis hostias offerre deinde pro populo. sacerdotes quippe uete-
ri testamenti propter facinoras suas necesse habebant offerre hostias. hic uero se
in eum hostiam fecit pro nostris delictis. hoc enim fecit semel se offerendo. non co-
tidie quem admodum sacerdotes supradicti faciebant. Lex enim homines consti-
tuit sacerdotes infirmitatem habentes. peccatores et transgressores qui nihil
ad p̄fectum adduxit lex. Sermo autem iurandi qui post legem ē filium in e-
ternum. perfectus sermo quippe quod dixit de xp̄o intellegendus ē. Unde ait
propheta tu es sacerdos in & eternum secundum ordinem melchisedech. Capitu-
lum autem supra quod dicuntur. Ac si dicit breuiarium quod sequitur. Talem
habemus pontificem qui consedit in dexteram magnitudinis in caelis sc̄orum mi-
nister & tabernaculi ueri quod finxit dñs & non homo; in dextera igitur sedere
quod dicit prosperitas aeternae uitae intellegitur. sc̄orum minister. Unde
ipsedñs dicit. filius hominis non uent ministrari sed ministrare. tabernacu-
lum uere quod dicit idē celum. unde ipsedñs dicit celum mihi sedis ē terra autē

scabellum palum meorum quod finxit dñs & non homo ^{id est} sicut moyses manibus ope
 ratuse. Omnis enim pontifex ad offerenda munera & hostias constituitur
 id est hostias carnales pro suis & populi delictis unde necesse est & hunc habere
 aliquid quod offerat. hoc est corpus suum et sanguinem per membra sua of
 ferendo cotidie in quibus utitur sacerdos nobis necesse est. Sicut ergo est super terram
 necesse est & sacerdos cum essent qui offerent secundum legem munera.
 sicut carnaliter et visibiliter hinc inter tam modo habitare & necesse est & carna
 liter secundum legem sacerdos quam manifeste detribuit uida ortus est dñs in
 qui exemplari et umbrae deseruiunt caelestium sicut responsum est moysi
 cum consummaret tabernaculum. Vide inquit facta omnia secundum
 exemplar quod tibi ostensum est in monte. Sacerdos ^{ter} ueteris testamenti
 exemplari deseruiunt id est umbris et figuris. nunc autem melius sorti
 tus est ministerium quanto & melioris testamenti mediator est quod in me
 lioribus re promissionibus semine dñs xps melius sortitus est ministerium
 testamenti noui ubi peccata nostra remittuntur & uita aeterna promittit
 quia in lege ueteri requiescebant ad tempus & non remittebantur. Nam
 si illud prius culpa uacasset non utique. secundum locum inquit & ut utuperans
 enim eos dicit ecce dies ueniend dicit dñs. si lex ueteris testamenti culpas nostras
 sanasset non secundum locum deum requireret & ut sic dicit propheta. Et
 consummabo super domum israhel et super domum iuda testamentum nouum
 non secundum testamentum quo feci patribus eorum in die qua adprehendi
 manum illorum ut educerem eos de terra egypti. quoniam ipsi non per manserunt
 in testamentum meo et ego neglexi eos dicit dñs. perfectionem faciam ubi non figu
 ra sed ipsa ueritas ostenditur manum quod dicitur adprehendit e potestate in
 suam uel illorum adiutorium demonstrat neglexi eos quod dicit ac si dicat
 reliqueas secundum desideria cordis eorum. Quia hoc testamentum quod
 disponam domui israhel post dies illos dicit dñs dandoleges meas in mentes eoru
 et in corde eorum superscribam eas et erunt in dñm & ipsi erunt mihi in populum. le
 ges suas in cordibus eorum non in tabulis lapideis sed in tabulis cordis carnalibus.
 Et non docebit unusquisque proximum suum & unusquisque fratrem suum di
 cens cognosce dñm quoniam omnes scient me a minore usque ad maiorem eorum
 quia propitius ero iniquitatibus eorum et peccata illorum iam non memora
 bor. dicendo autem nouum ueteris prius. Quod autem antiquat esse

nescit propinquitatem est. Ac si apte dicat a maximo usque ad minimum omnes sciunt ut dominum adorant & non idola; iniquitates eorum quod dicitur propitiare modo in nouo testamento & peccata illorum iam non memorate id est de idolatria quod ante uoluerunt & deos alienos adorauerunt. Habuit quidam et prius iustificationes culturae et scilicet seculare. fuerunt in tabernaculo uas ad id quod in seculo maximum & mirabile erat cum hominibus. in umbra erat futurorum bonorum. Tabernaculum enim factum est primum in quo erat candelabra et mensa et propositio panum quae dicitur sancta post uelamentum autem secundum tabernaculum caelestem quod dicitur sancta sanctorum aureum habens stribulum & arca testamenti circumtectam ex omni parte auro in qua uirna aurea habens manna & uirga aaron quae frondebat & tabulae testamenti superque eam cherubim gloriae obumbrantia propitiatorium de quibus non est modo dicendum per singula. his uero ita compositis in priori quidem tabernaculo semper introibant sacerdotes sacrificiorum officia consummantes. Tabernaculum igitur figurabat ecclesiam dei. candelabra uero praedicationem sanctam mensa scripturae dei unde per prophetam. para stium in conspectum meo mensam propositio panum corpus christi dei quod in ministerio cotidie accipiendum est. secundum tabernaculum caelestem hierusalem possumus intellegere aureum stribulum in corpus christi arca testamenti id ipsum ecclesiam dei circumtectam auro undique sensu iam spirituali in qua uirna aurea & manna possumus in figura accipere humanitatem & diuinitatem saluatoris nostri uirga aaron regnum christi. Tabulae duo testamenta uel duo precepta caritatis. cherubim quoque plenitudinem scientiae demonstrat propitiatorium uero ipse deus christus intellegitur qui est propitiatio pro peccatis nostris. In secundo autem semel in anno solus pontifex non sine sanguine quem offerret & pro sua et pro populi ignorantia hoc significante spiritu sancto. Nondum pro palata est sanctorum uiam expos. Notandum quod dicit non sine sanguine non sine passione saluatoris nostri redempti sumus hoc demonstrante spiritu sancto ad mortem quod christus semel patitur pro genere humano & nondum aperit uiam sanctorum esse cognitam. Adhuc prior et tabernaculo habentis statumque parabola est temporis instantis iuxta quam munera & hostiae offeruntur quae non possunt iuxta conscientiam perfectum facere seruientem solummodo in cibis & in potibus & uariis baptismatibus et iustitiis carnis usque ad tempus.

correctionis usq; ad tempus correptionis inpositis priore tabernaculo nunc
 in figurat^o stante q; similitudo modo in nouo testamento est & per hostias ue
 teres non potuerunt emundare tantum in c^orbis et uariis purgationibus
 carnaliter ad tempus corrigerentur usq; dum transi & uetera umbræ &
 figuræ quæ fuerunt & uenissent noua. X^ps autem adsistens pontifex
 futurorum bonorum p̄ amplius & perfectius tabernaculum non manufac
 tum idē non huius creationis neq; per sanguinem hircorum aut uitulorum
 sed proprium sanguinem introiuit semel in sc̄a & æterna redemptione inuen
 ta si enim sanguis hircorum & taurorum et in sutule aspersus inquinatos
 sc̄ificat ad emundationem quantum magis sanguis x^pi qui per sp̄m sc̄m semel
 ipsum obtulit immaculatū dō & mundauit conscientiam uerā ab ope
 rib; mortuis ad seruiendum dō uiuenti & ideo noui testamenti mediator est
 ut morte intercedente in redemptione eorum praeuocationumq; erant
 sub priore testamento re promissionem accipiant qui uocati sunt p̄ter ne he
 reditatis. si hostiæ ueteres inquinatos sc̄ificabant ad emundationem carna
 liter quantum magis sanguis x^pi mundauit conscientiam uerā ad seruien
 dum dō uiuenti. uiuentem quippe dicit propter distinctionem deorum mor
 tuorum noui testamenti mediator ē inter d̄m patrem & homines ut remis
 sionem accipiant qui uocati sunt & æne hereditatis. Ubi enim testamen
 tum mors necesse est intercedat testatoris testamentum enim in notus
 ē firmatum ē alioquin nondum ualē dum uiuat qui testatus est. unde ne
 primum quidem sine sanguine dedicatum est lecto enim omnimando
 legis amor seu iuer so populo accipiens sanguinem uitulorum & hircorū
 cum aqua & lana coccinea & hirsopo ipsum quoque librum & omnem popu
 lum aspersit dicens hic sanguis testamenti quod mandauit ad uos d̄s & iam
 tabernaculum & uas ministeris sanguine similiter aspersit & omnia
 pene in sanguine mundauit secundum legem & sine sanguinis effusione
 non fit remissio. Testamentum tunc firmum erit postquam homo de hoc
 seculo migrauerit uiuens uero quotiens uoluerit mutabit ita mors x^pi in o
 uum testamentum confirmabit sanguis uituli sanguinem x^pi qui se in sa
 crificium obtulit pro nobis figurabat. hircorum uero sanguis similiter
 quia pro peccatis nr̄is oblitus ē aqua baptismum figurabat lana coccinea
 caritas x^pi qua pro nobis passus ē hirsopus uero penitentiam. Liber scrip

turam sacram · uasa ecclesiam xpi sine sanguine non fit remissio ita & nos sine san-
guinis xpi effusione redempti non sumus · · Necessè è ergo exemplaria quidò
caelestium his mundari ipsa autem caelestia meliorib; hostiis quam istis · · Ne-
cessè è per hostias spiritalis modum dare · Unde proph & immoladò sacrificiù
laudis et alibi sacrificium laudis honorificauit mo · · Non enim in manufac-
tis sc̄s ih̄s introiit exemplaria uerorum sed in ipsum caelum ut appareat nunc
uultuidi pro nobis neq; ut sepe offerat sem & ipsum quem admodum pontifex
intrat in sc̄a per singulos annos in sanguine alieno · Non in manufactis homi-
num sed in ipsum celum iussione dī creatum ut appareat nunc uultuidi pro nobis
sicut & ioh̄ in epistola sua dicit ad uocatum habemus apud patrem ih̄m xpm & ip-
sè propitiatio pro peccatis nr̄is non solum pro nobis sed etiam pro totius mundi ·
Alioquin oportebat eum frequenter pati a origine mundi nunc autem semel in con-
summatione saeculorum ad ostensionem peccati per hostiam suam apparuit
& quem admodum statutum è hominibus semel mori post hoc autem iudiciù
sicut xps̄ semel oblatus ad multorum exaurienda peccata secundo sine peccato
apparebit expectantib; se in salutē · ep̄s frequentius oportuerat eum pati q; ne-
cessarium fuerat ut si uoluisset & ababel dum per singulas generatis peccauerunt
ut passio fuisset & qui semper habuisset & quod redemisset & sed noluit nisi tunc
semel passus mundum in consummatione saeculi redemit et destruxit peccata
nr̄a uel mortem hoc est diabolum aut exauri peccata id è tollenda secundo si-
ne peccato apparebit unde apostolus alio loco dicit qui non nouerat peccatum
pro nobis peccatum fecit · ideo in secundo aduentu sine peccato apparebit ut di-
catur tollatur impius ne uideat gloriam dī iustis uero in claritate appare-
bit · unde dicitur est beati mundi corde qm̄ ipsi dī uidebunt peccatorib; infor-
ma serui ut uideant & confundantur quia uidebit eum omnis oculus & qui eū
pupunxerunt · · Umbram enim habens lex bonorum futurorum non ipsam
imaginem rerum per singulos annos hisdem ipsis hostiis quas offerant inde-
finenter numquam potest accedentes perfectos facere alioquin non cessassent
offerri ideo quod nullam haberent ultra conscientiam peccati cultores se-
mel mundati sed in ipsis commemoratio peccatorum per singulos annos fit
impossibile enim est sanguine auroꝝ & hyrcorū auferri peccata · Um-
bra fuit non ipsa ueritas quiescebant peccata ad tempus & non remitteban-
tur · sicerta fuisset & redemptio sine cessationem desinenter semper offerri

debuisse quia impossibile erat ut ostia veteres peccata remitterent ut in psal
 modicit numquid manducabo carnes aurotorum aut sanguinem hyrcorum
 potabo - Ideo ingrediens mundum dicit hostiam & oblationem noluiti corp;
 autem per fecisti mihi holocaustomata & pro peccato non tibi placuit tunc
 dixi ecce uenio. In capite libri scriptum est de me ut faciemus uoluntatem tuam
 superius dicens quia hostias & oblationes & holocaustomata & pro peccato no
 luisti nec placita sunt tibi que secundum legem offeruntur tunc dixi ecce uenio
 ut facerem uoluntatem tuam deus meus auferit primum ut sequens statuatin qua
 uoluntate sanctificatus sumus pro oblationem corporis christi in semel & omnis qui
 dem sacerdos prestoe cotidie ministrans & easdem sepe offerens hostias quae
 num possunt auferre peccata dum ista tibi non placuerunt ecce ego ipse uenio
 in capite libri quod dicit in principio fecit deus caelum & terram & alibi in principio
 erat uerbum & item beatus ius qui non habitat in consilio impiorum. Nec pla
 cita sunt tibi que secundum legem offeruntur ideo quippe ostias supradictas of
 ferre iussit quia in figura erant ad hostiam que totum mundum de peccato solueret
 et propter eam probat quia iam uera hostia adpropinquabat & dicit per prophe
 tam ecce uenio auferit primum ac sic dicit reprobata ueterem & adfirmat nouam.
 hic autem unam pro peccatis offerens hostiam in sempiternum sedit in dexte
 ra dei de cetero expectans donec ponantur inimici eius scabellum pedum eius
 unam & iam oblationem consummauit in sempiternum sanctificatus contesta
 tur autem nos. et ipse sanctus postquam eni dixit hoc autem testamentum quod tes
 tabora dicit post dies illos dicit dominus dauid leges meas in cordibus eorum & in mente
 eorum super scribam eas & peccatorum & iniquitatum eorum iam non recorda
 bor amplius ubi autem horum remissio iam non oblatio pro peccato. sem & ipse
 pro nobis obtulit in sempiternum sedere in dextera iudicium suum demonstrat
 omnes inimicos sub pedibus quod dicit demones & hereticos uel omnes infideles sub
 potestate sanctorum suorum. Leges meas in cordibus eorum non in tabulis lapideis
 sed in tabulis cordis carnalibus. Unde per esaiam dicit ego sum qui de leoniquita
 tes ueras & peccatorum uerorum non recordabor ubi autem horum remissio iam non
 oblationis ueteris pro peccatis. habentes itaque fratres fiduciam in introitu sanctorum.
 in sanguine christi quam instituit nobis sua nouam & uiuentem per uelamen id est
 carnem suam & sacerdotem magnum super domum dei accedamus cum uero corde
 in plenitudinem fidei aspersi corda a conscientia mala & abluti corpus aqua mun
 da

teneamus spe in fide confessionem indeclinabilem plus habemus fiduciam
per sanguinem xpi mundari quam illi qui carnaliter ostias offerebant in intro
itu scorum quod dicit caelum ostendit in quod per fidem intramus. Quam in
ita ut idem fides in iustitia nobis suam nouam ablucit corpus aqua munda quia foris
lauamur aqua intus uero sps scs mundamur fidelis enim est qui re promisit & con
sideremus inuicem in pro uocatione caritatis & bonorum operum non deserentes
collectionem nostram sicut est consuetudinis quibusdam sed consolantes & etiam ma
gis uidentis quanto ad propinquam diem. Uoluntarie enim peccantibus no
bis post acceptam nocturnam uertitatis iam non derelinquitur pro peccatis hostia.
Terribilis autem quidam expectatio iudicii & ignis simulatio quae consumptu
rae aduersarios. fidelis qui non fallitur. Unde in alio loco dicit fidelis dicitur p
quem uocati estis. Non deserentes collectionem utio dicit ex nobis prodie
runt sed non erant ex nobis si ex nobis fuissent permansissent utiq; nobis cum
iam non derelinquitur pro peccatis ostia idem hostia ueteris sed uera penitentia
mundamur & ignis simulatio q; consumpturae aduersarios idem ignis spetu
us daemones hereticos uel omnes infideles concremauerit. Inritam quis fa
ciem legemur si se ne illa miseratione duob; utrib; testib; moritur quanto
magis ueritas detestiosa meritis supplicia qui filium dicit conculcauerit et sanguine
testamenti pollutum duxerit in quo scificatus est et spu gratiae contumeliam fece
rit scimus enim quid dixit mihi uindictam & ego retribuam & iterum quia iudica
bit dñs populum suum. dum lex ueteris sub duob; uel trib; testibus homines
peccatores contempnabat quanto magis condempnabitur qui mandata dñe
dixerunt & minime crediderunt. Quia pro passionem xpi peccata remittenda
sunt et sanguinem testamenti pollutum duxerint. illi quippe sanguinem xpi
qui hereticam doctrinam in se receperunt et non xpi per peccata eorum xpi inde
seieciunt spu gratiae contumeliam fecerit qui non credit quod in ecclesia sit
remissio peccatorum ut dictum est qui spu sco blasphemauerit non remitte
turi neq; hic neq; in futuro. Orrendo incedere in manus dñi uiuentis re
memorantini autem pristinos dies in quibus in luminati magnum certamen
sustenuistis passionum. & in altero quidem obprobriis et tribulationibus spec
taculum facti in altero autem fortaliter conuersantium effecti. nam &
uincis compassi estis & rapinam bonorum uororum cum gaudio suscepistis
cognoscetes uos habere meliorem & manentem substantiam. timen

dum ē incedere in potestatem dī recordamini pristinos dies & reliqua ideo quip
 per illos recordaridicit ut perdurantes in tribulationib: essent affectuum cuique
 diuid & qualiter sustineant uel quicquid ministrauerunt simili forciantur reg
 num spectaculum facti quod dicit id est in martirib: in altero enim socialiter
 conuersantium effecti. Ac si dicat uos qui illis ministrastis sociestis ad ipsos
 in remuneratione rapinam quod dicit cum gaudio suscepistis idē qui res
 illorum ab illis abstraxerant cum gaudio susceperant propter remuneratio
 nem aeternam & manentem substantiam. Nolite itaq: amittere confi
 dentiam ueram q: magnam habet remunerationem patientia enim uobis neces
 saria ē ut uoluntatem dī faciens reportetis promissionem. Adhuc enim modi
 cum aliquantulum qui uenturus ē ueni & non tardabit iustus autem meus
 ex fide uiuit quod si subtraxerit se non placebit animae meae nos autem non sumus
 subtractionis filii in perditione sed fidei in adquisitionem animae. Nolite
 deficere in tribulationib: quia magna ē remuneratio & patientia sustinendi re
 portetis promissionem idē promissionem aeternam inueniatis non tardabit
 dē idē xpi iustus ex fide uiuit quia uita corporis tui animata uita animae tuae
 fide tua ad quam qui se abstraxerit non placebit dō. Est autem fides speranda rū
 substantia rerum argumentum non apparentium in hac enim testimonium
 consecuti sunt senes. quia quis querem quam uidet & quid sperat quod enim
 non uidemus p patientia sustinemus in hac uero patres suri dō placuerunt.
 Fidei mel legimus a patre ē seculi uerbo dī ut ex inuisibilib: uisibilia fierent.
 a patre ac fidei & facta ex inuisibilib: uisibilia ut dicitur & tenebrae erant sup
 faciem abissi. Fide plurimam ostiam abel quam cum obtulit dō p quam testi
 monium consecutus ē eē iustus testimonium phibente munerib: eius dō & qui
 per illam defunctus adhuc loquitur abel quippe quicquid optimum habebat
 dō p fidem beniuolo anime pferobat et exinde eius multiplicata fuerunt & in
 tellegimus ipsum per hoc placuisse dō eper illam defunctus adhuc loquitur
 sanguis fratris tui ut dicitur de terra clamata ad me a primomartire qui fuit
 usq: ad extremum rememora tus ē dī uindicare super his qui faciunt uindictā
 in seruis suis ut in euangelio legimus a sanguine abel iusti usq: ad sanguinem
 zachariae filii abrahamae quem occiderunt inter templum & altare. si
 de henoch translatus ē ne uideret mortem & non inueniebatur quia trans
 tulit illum dī ante translationem enim testimonium habebat placuisse

dó sine fide autem impossibile est placere dó credere enim oportet & antecedente ad
dñm quia est & in quibus sermone fit. Enoch per fidem placuit dó ut quo
modo patres superiores ante aduentum illum non uiderunt & crediderunt ita
et nos scientes credere debemus quod non uidemus ut accipiamus sicut illi acci-
perunt ut dicitur q: in edñm & confirmamini q: in te faciem eius semper. Fi-
denoe acceptores sponso de his quae adhuc non uidebantur in & uens abtauit arca
in salutem domus suae per quam dampnauit mundum & iustitiae q: per fide
est heres institutus. noe quippe per fidem placuit dó ipse figuram xpi gesta-
bat arca uero ecclesiae heres regni caelorum uel heres mundi dicitur quia de
suo semine ^{fuit} reparatio mundi fide qui uocatur abraham obediuit in locum
exire quem accepturus erat in hereditatem & exire nesciens quomodo & fide mora-
tus est in terram repromissionis tanquam in aliena in casulis habitando cum isa-
ac & iacob coheredibus repromissionis eiusdem expectabat enim fundamenta
habentem ciuitatem cuius artifex & conditor dñs & ipse abraham per fidem
placuit dó quia et ipse figuram dñi patris gestabat de terra sua ipsum dicit ex-
ire & nos de terra no opere uel carnali uel uoluntate nam ostendimus ^{scire} casulis
quod dicit id est tendit heres repromissionis ut dicitur & in isaac uoca-
bitur tibi semen fundamenta habentem id est scis & fidelibus ostendit. Fide
et ipsa terra sterilis uirtutem in conceptionem seminis accipit & iam praeter
tempus aetatis qm fidem credidit esse qui promisserat propter quod & ab uno
ortus sunt & hoc emortuo tamquam sidera caeli in multitudinem & sicut
arena q: est adoramentis innumerabilis. & ipsa terra per fidem placuit dó
ab uno ortus sunt id est ab uno isaac ortus sunt duo filii uel ab uno corpore abraham
& isaac ortus sunt innumerabilis multitudinis tamquam sidera caeli uel are-
nae amarum per fide quippe caelibus intelligendis sunt per arenam uero ma-
nimali reputantur. Iuxta fidem defuncti sunt omnes isti non accepti re-
promissionibus sed a longe eas aspicientes & salutantes & confitentes quia
peregrini & hospites sunt supra terram qui enim haec dicunt significant
se patriam inquirere & si quidem illius meminissent de qua exierunt a-
bebant utiq: tempus reuertendi nunc autem meliorem appetunt id est cae-
lestem ideo non confunditur dñs uocari dñs eorum parauit enim illi ciuitatem
omnes isti per fidem placuerunt dó a longe aspicientes & non in presenti ac-
cipientes id est de promissionibus uel de suo aduentu salutantes id est obtantes

significante patriam inquirere id est caelestem habeant temp: reuertendi id est spa-
 cium in chaldaea unde fuerant sed meliorem appetant caelestem hierusalem. Fi-
 de obtulit abraham isaacum temptatur & unigenitum offerebat quis susceperat
 re promissiones. ad quem dictum est quia in isaac uocabitur tibi semen arbitrans quia
 & a mortuis resuscitare potens sed & in parabola accipit & ipse per fide
 obtulit filium suum in parabola id est in similitudine & figura passionis ut ad seruū
 suum dixit mitte manum tuam sub femore meo & iura mihi per dñm caeli non ac-
 cipias fili meo isaac uxorem de filiabus canan nisi de mesopotamia syrie. Abrahā
 quippe figuram dñi patris gestabat isaac figuram xp̄i lignum quippe quod dñs crucem
 suam ad passionem ipse portabat. Arius carus xp̄i isaac blatus est & non est inter factus
 sed arietis tantum. Ita xp̄s in passione oblatus est sed diuinitatem non nocuit. Fi-
 de & de futuris benedixit isaac iacob & esau. & ipse per fidem eos benedixit futura
 praecidens quia iacob figuram populi xp̄iani gestabat esau uero iudaici. Fide
 iacob moriens singulos filiorum ioseph benedixit & adorauit fastigium uirge cuius
 immo & ipse iacob per fidem benedixit effraim & manasse qui figurabat populum
 xp̄ianum effraim quippe populum iudaicum quod dicit adorauit & isrl̄ id est iacob ado-
 rauit uirgam ioseph filius sui & summitatem illius osculatus est iacob uirga illa
 regnum xp̄i quoniam in fine saeculi erat futurus adorauit & ipse ioseph figuram xp̄i tene-
 bat. Fide ioseph moriens de profectioe filiorum israhel memoratus est & de eis
 sibi mandauit. Et ipse ioseph per fidem praecidit q: futura erant unde et ipse
 dicit uisitauit uos dñs post multos dies feret ossa mea uobiscum hinc. Fide mo-
 ses natus occultatus est mensibus tribus apparentibus suis eo quod uidisset elegan-
 tem infantem & non timuerunt regis edictum parentes sui ipsum moysen per
 fidem occultauerunt qui & ipse figuram xp̄i tenebat mensibus tribus occultatus.
 Ita & xp̄s ante tres leges fuit occultatus naturae ueteris per ipsum moysen & legē
 prophetarum fide moyses grandis factus negauit se esse filium filiae pharaonis
 magis elegens cum populodi ad fugi quam temporalis peccati habere iocundi-
 tatem maioris diuitias aestimans thesaurum aegyptiorum in propeitum xp̄i
 aspiciebat enim in remunerationem si deseruisset egyptum non uertit uis animo
 sitatem regis ista omnia & ipse operatus est per fidem unde et dñs dicit nolite
 timere eos qui occidunt corp: anima autem non possunt occidere & alibi quid
 proficit homini si totum mundum lucratur si autem perdat & trimentum
 suum faciat. Inuisibile enim tanquam uident sustinuit unde & ipse apostolus

dicunt q^{uod} uidentur temporalia sunt quae autem non uidentur aeterna sunt. Si
de celebrauit pascha & sanguinis effusionem nequa uastabat primitiua
tangeret eos & hoc quippe ipse per fidem operatus est unde apostolus dicit & nisi
paschan^m immolatus est xps^{us} uastat aegyptios aduersarius n^{ost}r^{us} diabolus
qui in postis eorum sanguinem agni habebant non per uidebantur. Ita & admodu^m
qui uexillum crucis saluatoris n^{ost}ri in fronte portant & fidem rectam tenent uas
tari ab aduersario non possunt. Fide transierunt in arenarum tanquam per
aridam terram quod ex parte aegypti uideoratisunt. & ipsi per fidem itaegerunt
mare quippe baptismum figurabat pharaonem suum diabolum aegyptios uero uicia
uel peccata n^{ost}ra possumus accipere. Fidem uir hieri choruerunt circuitu dieru^m
septem. Filii rahel per fidem fecerunt hiericho quippe defectio inter pra^{es}atur
uel luna figura mundi istius gestabat septem muri septem epistola apostoli quia
per ipsas intellegendum & credendum septem uicia principalia uidi. Fide raab
in er^{et}rix non perit cum credulis excipiens exploratores cum pace. Et ipsa p^{er} fidem
quippe per fidem hoc fecisse credimus quia & ipse figuram ecclesiae tenebat.
Exploratores & iam p^{er} trum & paulum apostolos figurasse non dubium est per
unam uiam uenientes & aliam eicientes unde dicit in euangelio dicit in uiam gen
tium ne abiertis & in ciuitates samaritanorum ne intra uertis sed potius ite ad
oues quae perierunt domus israhel. Et quid adhuc dicam de fide & enim in tem
p^{or}e enarrante de gedon barach samson iepthe. Deficit enim in temp^{or}e hoc quod
in corde proposuit historiam narrando uel de operibus sc^{ilicet}orum dicendum huc usq^{ue} nar
rauit de legis latore & de patribus antiquis & de successoribus moysi iesuna uenit die
turus est de iudicibus israhel nomina commemorans propter breuitatem sermonis qui p^{er}
fidem pugnauerunt & gentes plurimas uicerunt. Dauid & samuel & proph^{et}is
qui per fidem uicerunt regna sep^{er} usq^{ue} modo de supradictis locutus est nunc de regibus
& proph^{et}is ostendit & ipsi p^{er} fidem uicerunt regna. Operati sunt iustitiam & adep
tisunt re promissiones. Quod crediderunt opere compleuerunt. Obtura
uerunt ora leonum ut daniel samson per fidem fecerunt. Et occiderunt im
p^{er}um ignis. p^{er} fidem ut tres pueros in camino ignis. Effugerunt a ciom gla
di id est supra dicti hostis conualuerunt de infirmitate saluati fuerunt alii
p^{er} fidem sicut ezechias. Fortes facti sunt in bello castra uerterunt exteror^{um}
id est ut supra dicti p^{er} fidem acceperunt mulieres de resurrectione mortuos
suos. sicut helias suscitauit filium uiduae ionam in seroptha sidonis & heli

162
seus filium sonantem. Alii autem distent sunt non suscipientes redemptionem
ut meliorem inuenirent resurrectionem. quidam distenti idem morati alii uero
dicunt incurantes summitatem arborum. & ossa martyrum distendentes
ad discumpentes qui ipsi presentia dispexerunt & redemptionem aeternam con-
cupierunt. Alii uero ludibria. id est inter leones & gentes. Et uerbera insu-
per & uincula & carceres. ligaturas diuersa ergastula ut hieremias amos & cetera.
Lapidati sunt. ut hieremias & naboth. facti sunt. ut fuit esaias temptatus
in occisione gladii mortui sunt pro fide plurimi presentia dispicientes & ad sup-
na eleuantes. Circauerunt in melotis in pedibus caprinis egentes angustia ad fluctu-
sic helias & iohannes & alii multi fecerunt melotis quod dicitur aliquid quod uno
later & tantum modo dependeat expellib. facta ut monachus in aegypto utebantur
helias quoque legitur habuisse. Quibus dignus non erat mundus ut apostolus dicit
mihi autem mundus crucifixus est & ego mundo. insolitudinibus errantes in mon-
tibus & speluncis & in caueris terrae & in omni testimonio fidei probati non ac-
ciperunt re promissionem prodeserta & sub terra & in caueris terrae helias fuit
& ceteri & per hi probati acciperunt re promissionem aeternam. Quod figurabat
ruben zaad & dimidi a tribu manasse postquam armati precesserunt ante fratres
suos pugnantes sic ad propria in postremum reuersi sunt ita & istud diximus
ad remunerationem aeternam remeatisunt. Deo pro nobis melius aliquid prouiden-
te ut ne sine nobis consummarentur. Propter purificationem ad aedem morati
sunt & in eterna quia aeterna ante aduentum saluatoris nostri non introierunt con-
summarentur quod dicitur perfectio intellegitur. ideoque & nos tantam habentes in po-
sitam nubem testium deponentes omne pondus & circumstantis nos peccatum pro pa-
cientiam curramus ad propositum nobis certam nobis ob hoc quod dicit patriarchas
& prophetas uel fideles scos appellat uel pro altitudine & multitudinem meritorum
dum tanta exempla habentes deponentes omnia pondera peccati unde coniectis
pro patientiam curramus ut sicut illi sustinuerunt ita & nos pro patientiam curramus.
Ut propheta uel auctorum mandatorum cucurri & cetera. Aspicientes in auctorem fi-
dei & consummatorem ihm qui proposito sibi gaudio sustenuit crucem confu-
sione contempta aspicientes in saluatorem nostrum qui auctor salutis animarum
nostrarum eedinos citatur in quo omnes perfectionem habemus qui proposito sibi
gaudio sustenuit propter illud quod in postremo prouidebat sustenuit sine confu-
sione & erubescencia. Atque in cetera sedis disedit. in prosperitate & in aeternae

Recognitate eum qui talia sustenuit a peccatoribus: aduersus semetipsum contradictionem ut nefas gemini animi suris deficientes nondum usque ad sanguinem restitit us aduersus peccatum repugnantes. rememoramini illum qui talia sustenuit pro peccatoribus. Dum peccata non habuit ut uos qui transgressores & peccatores esse dinoscitis. Susteneatis aduersus semetipsum contradictionem id est dimisit illos secundum quod uoluerunt fecerunt. Nihil eis contradicens id est adfirmat ut ne deficerent in tribulationibus: dum usque ad martirium & sanguinis effusionem ad huc non peruenierant. Et oblati estis consolationis quae uobis tamquam filiis loquitur dicens filii nolite neglegere disciplinam domini neque fatigeris dum a meo argueris. Quae enim diligentius castigat flagellata autem omnem filium quem recepit in disciplina perseverante tamquam filiis uobis offerit. id est haec testimonia adfirmat ut sicut filii a patribus suis flagellantur ut digni sint ad hereditatem paternam accedere. ita & isti similiter correptiones ad deum alacri animos sustenuerint ut aduersam hereditatem a deo nam peruenirent. Quis enim filius quem non corripit pater quod si tradit disciplinam estis cuius participes facti omnes ergo adulterini & non filii estis. deinde patres quidem carnis nostrae habuimus hereditatores & reuerentiamur eos non multo magis obtemperabimus patri spirituum & uiuemus & illi quidem in tempore paucorum dierum secundum suam uoluntatem erudiebant nos hic autem adit quod utiliter in recipiendis scificatione meius omnis autem disciplina in praesenti quidem uidetur non esse gaudium sed moeroris postea autem fructum pacatissimum exercitatis per am reddere iustitiae participes facti sunt omnes christi qui discipline meius sustenuerunt. omnes enim negligentes & disciplinam dei contempnentes adulteri & non filii reputantur. dum parentes carnales a tempore breui nos erudiunt quantum magis creator noster ad id quod utile & perfectum est fructum pacatissimum reddet iustitiae unde alia scriptura super me habet coronam iustitiae. Propter quod remisit manus & soluta genua erigite & gressus rectos facite pedibus uestris ut non claudicans erretis magis autem sanetur. unde esaias dicit confortate manus dissolutas & genua debilia roborate gressus rectos id est sensus unde dicit propheta beatus immaculatus in uia qui ambulat in lege domini non claudicans unde dicit quid claudicatis in terra & baal magis autem sanetur ac si dicit qui recte non credit melius est ut infirmus & tenacius credat. Pacem sequamini cum omnibus & scimoniam. unde dicit dicit pacem meam relinquo uobis pacem meam do uobis. & alibi apostolus si fieri potest quod ex uobis cum omnibus hominibus pacem habentes scimoniam

idē corpore & spūi · sine quā nemo uidebit dñm · sine pace & sc̄monia · contemplantēs
 nequid desit gratia edī prospicientes in omnib: mandatis neminus de gratia dī
 hebetis · Nequā radix amaritudinis sursum germinans impediāt · nequā radix
 infidelitatis in corde eorum germinat & post ea sursum in supbia engerint ut il
 lorum uita foris non pareret nisi in tr̄nsecus extinguantur & p̄ illam inueni
 unt multū nequis fornicator & prophanus ut esau qui propt̄ unam escam uendidit
 primogenita sua uagus & sine dō ut sc̄s gregorius dicit quim ordinate gula refici
 tur proculdubio fornicationis libido excitatur esau ideo commemorat quia con
 trauduntatem patris uxores aigenigenas duxit · Sc̄to etenim qm̄ & postea heredi
 tari cupiens benedictione reprobatus ē non enim inuenit paenitentia elucum quā
 quam cum lacrimis inquisisset eam · superius demonstrat unde reprobatus ē &
 locum non inuenit ut iacob frater suus non enim accessistis ad tractabilem & ac
 cessibilem ignem & turbinem & caliginem & p̄cellam & tubaesonum & uocem uer
 borum quam quia audierunt & uisauerunt se necis fieri & uerbū non enim porta
 bant quod dicebatur & si bestia tetigerit mortem lapidabitur & ita terribile erat
 quod uidebatur moyses dixit exterritus sum & tremebundus sed accessistis ad
 sion montem & ciuitatem diuuentis hierusalem caelestem & multorum millia
 angelorum frequentium & ecclesiam primitiuorum qui conscripti sunt in c̄lis
 & iudicem omnium dñm & sp̄s iustorum p̄fectorum & testamenti noui mediatorē
 ih̄m & in sanguinis sp̄sionem melius loquentem quam aabel · non ad uisibile
 & palpabile lumen accessistis ut in ueteri legimus populo iudaico sed ad inuisibi
 lem & inconphensibilem dñm · Quattuor ordine serant in ueteri testamento
 plebs leuite sacerdotes moysi & aaron hoc ap̄t̄s in nouo testamento ordine ponit dū
 in primo plebem uoluit commemorare sed accessistis ad sion montem secundo ad
 altare gradu accidit · quasi leuitarum ordinem demonstrans adiungens & ciuita
 tem diuuentis hierusalem caelestis post h̄ ordinem sacerdotalem uoluit demonst
 rare · Dum dicit & multorum milia angelorum in quarto loco quasi moysen & aa
 ron commemorans cum dicit & primitiua ecclesia quamquam enim aliter eccle
 siā primitiua intellegere possumus sed dñm nouum testamentum si exp̄s maria
 & uir magi t̄credentes ex iudeis aḡentib: primitiua ecclesia appellare possumus aut
 certe patri archas & prophetas & apostolus sed hic omnipotens caelestium differen
 tia suult intellegi ubi dicit mediatorē ih̄m sp̄m iustorum p̄fectorē quem dicit
 accedere idē ad sp̄m sc̄m quem acciperunt in baptismo sanguinem sp̄sionis quā

dicte p̄dicatione passionis xpi uult intellegi loquentem quam abel quia sanguis abel acutus
sanguis uidet et xpi excusat ut in euangelio a sanguine abel iusti usq. ad sanguinem
zachariae filii barachiae quem inter fecistis in templo & altare. Videte
nerecusetis loquentem. Si enim illi ne effugerunt recusantes eum qui super
terram loq. batur multo magis nos quidecclis loquentem nobis auertimur. Ca
uetenerecusetis doctrinam xpi quam in dextera di patris sedit dum iudei recu
santes p̄territi dñi qui in terra cum moyses loq. batur dicentes loq. retunobiscu
neloquatur nobis dñi ne forte moriamur quanto magis si nos auertimur dec glo lo
quentem maiore ulcione peccamus. Cuius uox mouit terram tunc modo autē
repromittit dicens ad semel & ego mouebo non solum terram sed & caelum.
In futuro iudicium demonstrat in aggeopropheta quod tunc caelum commo
uebitur. Quod aut adhuc semidicit declarat mobilium translationem tam
quam factorum. hic ostendi potentia di quod creauit commouere & tremere
posse ut in libro ecclesiastico legitur qui scit omnia quod creauit numero pondere
& mensura ut maneat ea q. sunt immobilia. sc̄i in aeternitate unde sequitur
Itaq. regnum immobile suscipientes habemus gratia p̄ quam seruimus pla
centes dō cum m̄ & reuerentia. Habemus gratia idē gratia datam in nouo
testamento unde dō placere possumus unde sequitur cum m̄ & reuerentia
Etenim dñi ignis consumens ē. non materiam quam fecit consummandi ē sed
ut gregorius nazanzenus dicit quod extrinsecus peccata taximus conburere.
Caritas frat̄nitatis maneat & hospitalitatem nolite obliuisci p̄ hanc enim placue
runt quidam angelis hospicio receptis. Ac si dicitur p̄ seuerentia sit caritas
& hospitalitatis sicut p̄rus dicit hospitalis in inuicem sinemurmuratione unde
accepta opera loth & ceterorum placita dō fuisse. Memento te uincitorum tam
quam simul uincti. Quasi & uos uincti cum ipsis sitis. & laborantium tamquam
& ipsi in corpore morantes. quasi & ipse uos longotempore morantes ut ipsi suste
nerunt ita & uos susteneatis. honorabile conubium in omnib. Coniugiu
ut petrus dicit quasi in firmiore uasculo muliebri in perientes honorem. & tho
rus immaculatus lectus absq. fornicationes causa. Fornicatores autem & adul
teros iudicauit dñs. fornicatio quippe non solum cum mulierib. sed & adorando
in idola intellegitur. Adulteri uero non solum cum extraneis fornicantes
sed etiā hereticos peccat. quia adulterantes sunt uerborum dñi. Simiores sine
auaritia. auarus quippe dicitur qui tenax ē in largiendo & cupidus in accipien

164
do. Contenti presentibus unde per apostolum scriptum est & uelut contenti simus ut sequitur quod
dicitur in libro iesuanae. ipse enim dixit non timebo quid faciat mihi homo. caruelanti
denter dicamus dominus mihi adiutor est non timebo quid faciat mihi homo. caruelanti
quus aduersarius qui homo appellatus est ut ait propheta. Eripem edne ab omni no
malo homo quippe dicitur quia hominem deiecit. Memento propositorum uerborum
qui uobis loquuti sunt uerbum dei quorum intuentes exitum conuersationis imita
mini fidei exemplum doctorum uerborum tenentes & usque in finem durantes & pro
ipsis sacras hostias deo offerentes ihesus christus heri & hodie ipse & in secula ante secula in se
cula & post seculum semper manens ut propheta tu autem idem ipse est & annus
non deficiat. Doctrinis uariis & peregrinis nolite abduci. Nolite seduci ab infi
delibus hereticis optimum enim gratia stabilis cor gratia noui testamenti quae nobis
gratis datae non estis quae nisi fuerunt ambulantes meis melius fide & opere tunc
quasi ueteri testamenti quod in sacrificiis offerobat. habemus altare de quo edere
non habent potestatem quia tabernaculum deseruiunt quorum enim animam uiam infer
tur sanguis pro peccatis in sancta pro pontificem horum corpora cremantur extra castra
habent altare id est celum ubi huiusmodi cotidie semper & ipsum ostendit patri pro nobis. uel altare
refide sanctae ecclesiae ubi cotidie sanguinem & corpus christi in ministerio consumimus
unde summere potestatem non habent qui perfectae non credunt & opere minime
compleant. Propter quod & huiusmodi uisceribus & suum sanguinem populum extra portam
passus est. haec supra dicta in figuris facta noscuntur quod huiusmodi saluator noster de
cepit in ueritate ostendit. Exeamus igitur ad eum extra castra dispicientes presentibus
uia amantes futura contempnentes uisibilia desiderantes inuisibilia ut aposto
lus quae uidentur temporalia sunt quae autem non uidentur aeterna sunt. In periculum
portantes. signum christi in fronte dno percipiente qui uult post me uenire abneget
semetipsum tollat crucem suam & sequatur me. Non enim habemus hic manen
tem ciuitatem sed futuram inquamur pro ipsum ergo offeramus hostiam ^{laudem} in tempore
id est fructum labiorum confitentium nominis eius ut propheta immolatio sa
crificium laudis honorifica uisio. benefacientem autem & communicationis no
ne obliuiscitis enim hostis pro meretur deus a elemosinam pauperis nolite obliuisc
i. Ut propheta beatus qui intellegit super genum & pauperem & cetera. unde augu
stinus ait ne uisum accipere cuius manum uidet ille enim accipit qui uisum
uidet res tuas panem in terra deus recipit in caelo. Dasei qui consummat pro nem
in terra deus recipit in caelo dasei qui consummat accipit ille qui reddat nec hoc reddat

164^v

rus e quod accepit terram dedisti caelum recipies tempora alia dedisti & nã dabo
 panis quem dedisti consumtus e panis quamego dabo reficiet et non deficiet
 ocedite propostisuris & subiectis ipsienim pugilant quas rationem panis a
 b:uris redditur utcum gaudio ^{hoc} facient & non gementes hoc enim non expedit
 uobis orate p nobis dum ipsi uigilantes panis ab:uris sunt & dno red dentes ra
 tionem in omnib: illis subditis non gementes sed cum gaudio facientes. Con
 fidimus enim quia bona conscientia habem in omnib: bene uolentes cõuersari
 Fiducia talẽ habemus ad dno ut uob uos benedurantes & p seuerantes in mandatis di
 stis ideo sequit amplius eni de pcor uos hoc facere ut celerius restituatur uobis idẽ
 uertendo ad uos. De autẽ pacis a quo omnis pax eius procedit unde & saluator dicit
 pacẽ meam relinquo uobis pacẽ meã do uobis qui duxit de mortuis pastore magnũ
 ouum in sanguine testamẽti & nũ dñi nrĩ ihũ xpĩ ut p se dicit. ego sum pas
 tor bonus & cognoscam eas & cognoscam meas. a pte uos in omni opere bono faciat
 uos aptos e in omnib: bonitate ut faciat uel uoluntate eius faciens in uobis qd placet corã se
 ut ipse apostolus dicit ipse facit & uelle & pte p bona uoluntate unde sequitur p ihũ
 xpĩ dñi nrĩ in gloria in secula seculorũ am. secula generatio e seculorũ genera
 ones dicit am. uere fidei seu confirmatio benedictionis. Rogo autẽ uos fr̃s ut su
 feratis uerbum solaciũ suscipientes et gaudentes uerbum quod solacium prestat a
 nima rũ uerũ et enim p paucis scripsi uobis uerba excerpta ostendũ uobis cogni
 cite fratrem nrĩ timotheum dimissum ac fiduciam dicit unde sequitur. Quod si ce
 lerius uenit uidebo uos salutate om̃ ppositos uos & om̃ scos. sic e contextus epistole
 ut cum consumitur salutatio ponatur salutatio uos de talia. hic maxime est ten
 dit quod in roma hanc epistolã scripsit. Gratia cum omnib: amen idẽ gratia fide
 uel baptismi penitentis & p seuerentia. A M F

in nomine sc̃e trinitatis semp nobis cum amen. inna magistat dñi per quem
FINIT expositio epistole pauli apostoli ad
 Hebreos

Einband ausgebessert 1937
s. Ausbesserungsliste S. 11

